

*Liber parvulus Joannis De Lanley per Jo-
Edmundi Stradling militem. 1600.*

CAMBROBRYTAN-
NICÆ CYMRAECÆVE LIN-
GVAE INSTITVTIONES ET RVDI-

menta accuratè, & (quantum fieri potuit) suc-

cinctè & compendiosè conscripta à Joanne

Dauid Rhafio Monienſi Lanuethlreo Cam-
brobrytanico, Medico Senenſi.

*Ad ſuſcit. virum Edouardum Stradlingum Equeſtris
ordinis Cambrobrytannum:*

*Ad intelligend. Biblia Sacra nuper in Cambrobrytannicam ſermonem
& caſtè & eleganter verſit, non minùs neceſſaria quàm vtilia:*

*Quoniam cum ſunt Cymraeca docendæ Ratione & Cambrobrytannicæ Poematum
generibus, aliſque rebus nonnullis eodẽ ſpectantibus, iſdemque
perit non minùs neceſſarij quàm vtilibus.*

LONDINI

Excudebat Thomas Orwinus.

1192.

CAMBRORRYTAN

NICE CYMRACNAE LIN

GAVE INSTITUTIONE ET RVD

INICIA SECURITATE, & (quodammodo) DEPOSITO, IN
vultu & (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo)
D. (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo)
M. (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo)
ordinis Cambrorrytanus

Ad (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo)
Et (quodammodo) & (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo)

Cum (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo)
Gaudeat (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo)
Poterit non (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo)

LONDON
Exhibetur in (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo) (quodammodo)
1792

Lund

ILLVSTRI VIRO, ERVDITIO-
NE ET PRVDENTIA PRAESTANTIS

eximioque literarum & literatorum Patrono,

Eduardo Strödlings Cambrobrytanno,

Equiti aurato, S. P.

*Memoria repeto (Illustri ac generoso miles) in ce-
lebre Castro Sancti Donati, tua tuorumque maio-
rum equestri dignitate conspicuorum antiqua sede,
quò te, tuamque coniugem praevalentem visendi gra-
tia adueneram, lucidissimè me fortuitò in quoddam
venustum Poema, à D. Thoma Leysono, viro cum
rei medica, tum poetices peritissima latinis numeris contextum, quo,
sancto satis Appolline, pradicauerat illius munitissimi castrì situm, vi-
di quodque longè commodissimum, tum porro illa sumptuosa aedificia,
quorum totam ferè materiam ex ipsius pelagi cauitibus, non absque in-
genti sumptu extraxerat, adeò mirandum in modum in extremo litaris
margine ab te extructa, ubi sic feruet fremitusque indignabundum fre-
tum, ut insani flutibus incredibili mala saxa quotidie frustra contor-
queant in ipsa aedificiorum mania. Quod ut perlegi, haud equidem in-
dignum existimari, quod candidorum omnium praeconio commendaretur:
dumque quibusdam affantibus dicebam, eiusmodi poema, tubò
quasi per orbem personans, talia tamque admiranda opificia, quibus in-
feriora longè plurima peruenisti, nequè infimi profecto nominis poeta
liberrimo filo celebrauerant, rem longè pulcherrimam videri posse, si à
quoquam Cambrobrytanno Poeta Bardone, quorum in regione Cam-
brobrytannica polleat etiam nunc hac in arte nonnulli, qui nec latinis
imò gratias (suo in genere) concedant, signanter fieret Cambrobrytan-
nicum. Quae dum loquebar, ipse me iam tum interueniens excepisti, hac
aut huiusmodi verba (ni malè meminì) in responsum proferens: De
tuis ipsius laudibus te nunquàm omninò laborasse, nec tamen
velle cuiquam os obstruere, qui benevolus & officiosus quid
laudaret, modò non absit dicto veritas. Sed ut tibi, qui nondum
studiosè admodum hac in lingua fuisset versatus, pateret quid in ea ra-*

Epistola

rui inueniri posset, libentissimè nihil scilicet aduicendum nostratibus
 quibuscumque potius, qui suam hoc idemque ingenium suumque pati essent
 editari, summopere rogantibusque praealacum illud poemà Cambro-
 brytanicè redderem. Quod postquam ludo, quod incipit, scilicet bo-
 ris fecissem, tibi quoque legendum exhibuissem, illius tu locupletissima lin-
 gua copiosa suppellectilis rebuscitur oblectatus, aliud mihi denud im-
 ponendum unius confabui, ut quendam nempe lepidissimam epistolam
 ab Alberto Lelio italicè conscriptam, qua Rusticum vitam urbanae
 plurimis argumentis componens, iudè rationibus longè solidissimis pra-
 ponens, feracissimum Authoris ingenium mira dictionis incandescite in-
 dicasset, nostrate domarem idiomate. Hae epistola utcumque uersa, a-
 deo autè incensum in te nostri sermonis desiderium inflammant, ut
 contentissimo tandem studio à me efflagitaueris, ut de Cyrenaea dia-
 lectici materia, methodico grammaticoque modo, latine, quo facilius ad
 exteras quoque gentes illius lingua cognitio dimicaret, praeciperem.
 Ego uero, ne tam amico militi & Maecenati esse inexorabilis prae-
 ter-
 fus uiderer, potius industria mea factus linidorum afflatui subicere
 decreui, quam officij immemorem me haberi, etiamsi duexa iam aet-
 atis homo, non solum agrotantium, & rei familiaris curâ, sed & Sy-
 cophantarum, Quatborum, & scurrilium quorundam sceleratissimo-
 rumque Nihilominus & Asinorum iniquissimis calumniis, impudentis-
 simis mendacijs, & perpetuis litibus sic implicor, ut libere respirare
 non possim. Quibus (non dubito) iussu Dei opt. max. iudicio, extre-
 mam fœlisque dignam ruinam (nisi uerè respiciamus) adfuturam.
 Sed hoc onus tantum (patientia beneficio) mihi ipsi iam dudum im-
 posui, istorum & huiusmodi aliorum rancidorum & insuauium Asino-
 rum, Fucorum & Scarabeorum calumniosas delationes & iniurias ita
 vilipendere, ut ad eorum quasi coxantium rancorum clamores in-
 gratos aures meae iam adeo occalluerint, ut me parum aut nihil per-
 mouere possint. Quamquam interim inuidorum quorundam bisq; As-
 inis nimis frequentum, nostrisq; finibus habitantium, cogitationes qua-
 les nunc sint, qualisque sint futura non difficulter auguro. Sed Dei
 misericordis auxilio & amicorum consilia fretus, his nihil moror: ve-
 rum potius hac & omnia huiusmodi alia turpia, & à nostro iusti-
 tute aliquà ex parte aliena negotia unà cum negotiatoribus ipsis (nunc
 saltem) in rem suis meritis dignam abire sinam. Sed ut ad te (Eque-
 ornatus) reuertar, multa profectò rationes me quasi impulerunt
 ad tua uoluntati obtemperandum. Primum quod ipse sis perquam so-
 liciter

Dedicatoria.

lucider in literis versare, & adhuc illorum ita suauiter delinere,
 ut cunctis oculis tuis semper patenti ades: Cum his enim suauiter
 sermones miscas, horum dulci colloquio ingenium exeres, animique las-
 sati vigorem renouas. Quid quod non solum in Italia, cui ego flo-
 rentissima regionis tua conditiouis (si qua tandem est) apicem acceptum
 sero, per diu inuisu, verum partem etiam Europa reliqua longè maxi-
 mam sacris peruenisat. Quibus rebus effectum est, ut experientia do-
 ctissimam, doctissima tot in te generis virtutes. Hæc utique peregrina-
 tio masculæ tuæ virtutis insignis specimen dedit (iam enim hoc me-
 minisse perueniendum) cum streto illo scitidioso supercilio, et molli ani-
 mo laboris impatiens, quæ rarò solet abesse tam illustri loco natæ,
 tamque splendide educatis, non sit dedignatus tot contempsit passim
 junctis pedestri conficere. Quod præterea è regionibus trans-
 marinis regressus, tanta cum laude raddis domi egeris, ut liquida
 eluceas quàm tu sis semper similis. Quid quantum virorum sortium
 satellitum, quàm generosæ alas equos memorem? Quid qualia memo-
 rem armamenta, quot belli tormentis armisque referta domi habeas,
 quibus principem patriamque tucaris, ut quos tibi comparem paucos,
 quos tibi præferam paucissimos reperiam? Ne tu quidem fuisti semper
 vere virtutis custos, rigidusque satelles: semper inter omnes extitisti
 pacis fabricator. Es quid mirum? Nescis enim arbor bona malos fru-
 ctus producere. Tales antea fuerunt quiddecum illi longè clarissimi equi-
 tes aurati tui maiores (totidem enim nostrates ab illo Guilhelmo qui
 cum Roberto Fitz Hammon Guladunorgianum est ingressus, illustrissi-
 mos recordantur) qui tanto cum honore Sancti Domati Castrum per
 successionis ordinem obtinuerunt: à quibus tu directa lineâ progna-
 tus ordine decimus sextus, non illorum ulli virtutis postponendus, ma-
 iorum imaginibus clarus, maiorum sede locaris, una cum prænobili
 tua coniuge Domina Agneta ex equestri Gageorum familia, clarorum
 parentum præclara filia; cuius venusta modestas, pudicitia Penelo-
 pia, cætera quæ corporis animique tanta heroide dignissima dotes præsci
 temporis heroinas amulantur. O ter fulices, quos irrupta tenet copula,
 quibus idem animus, æqua pietas, amor mutua. Sed si omnia tua et il-
 lius propria, ingenium, mores, comitatem conditam gravitate, reli-
 gionem et integritatem voluero recensere, me impari ut profitear
 necesse erit, et verba mihi decrui, quibus sententiâ animi mei aperiam
 et conceptum. Nequæ scilicet est instituti mei vestras apud vos
 laudes enarrare; ne quæ indicio dicuntur, tribuerentur affectui; quæ-
que

Epistola

quæ ex animi præstipulis recessibus proficiscuntur, expressæ sunt non
 sibi auribus danti. Ut igitur vultu mea digniffima opus, ad occurrat ora-
 tio. Quandoquidem illa grammatica præcepta ab antiquis, qui hac in
 arte alim claruerunt, Cambrobrytannis edita, interire (proh dolor)
 juvenis temporibus, vidissem ubi præter illorum fragmenta ab im-
 peritis, addendo, minuendo, mutando corrupta, tam Justinianuscula
 quædam ab recentioribus quibusdam grammaticis astris imperitissimè
 consarcinata superflua band lectu digna. Vixit tamen modo Gram-
 matices partem, Orthographiam videlicet, doctissimè & brytannicè
 conscripsit, Mediolani excudit, nobilissimèque Comiti Pembrocienfi
 Prænomine Guilielmo, clarissimi illius & doctissimi, insigni pietate
 præditi, omniq; laude & favore dignissimi, amici mei perpetuè hono-
 randi Edouardi Hereberti Cambrobrytanni, Equitis aurati, inchyto
 patri nuncupavit ille vir doctissimus, insignisque nostra ætatis Phi-
 losophia professor D. Gryphytius Robertus Cambrobrytannus. Sed
 ego alio quidem & meo quodam modo totū illud, quodcumq; ad gram-
 maticum opus ratione vlla posse spectare videretur, composui; tuoque
 obsecutus animo, hoc tibi summo desyderio expectatum munus lite-
 rarium ad te misi, propensissimi mei amoris in tantum Mæcenatem,
 indicium, pignus, monumentum. Nihil serè hic in medium affero, quod
 ab alijs antequàm in lucem prodierim ego, non animaduersum sit.
 Quod pignus si abs te boni consultum intellexero, quippè qui mihi
 primus & solus huius Elucubrationis occasionem prabueris & cau-
 sam, propediem expectabis à me proditurum Metaphysices compen-
 dium; quod, quandoquidem ita es huius lingue cupidus, Cymraecè,
 Deo fauente repenam. In quo clarissimè liquebit, quàm pregnans,
 quàm fecunda sit lingua Cambrobrytannica, quàm appositijs voca-
 bulis simplicibus, compositis, dolutis, quamlibet artem & scientiam
 explicet, quàm non cedat Arabica, Græca, & Romana copia. Reli-
 quum nunc est (Eques illustris) ut tu pro tua solita humanitate has
 meas Elucubrationes, tanquàm memoriam testemque mei erga te stu-
 dii & observantia lætè accipias, meque (quippe qui tuā solius effla-
 gitatione & impulsu in hanc arenam prodierim) tuo consueto amore
 & favore complectaris, & ab inuidorum (siqui fortasse fuerint) ra-
 bidis calumnijs tua auctoritate, tanquàm Aiæci clypeo, munias. Nam
 in tanta iudiciorum varietate, hoc seculo, ad quævis reprehendenda
 prono, omnibus satisfacere sperare vix aliquis potest. Haud exigua
futura

IN LAVDEM DAVI DEDICATORIA.

futura spes est hanc Cambrobrytannicam Grammaticam tibi salu-
cissime nuncupatam non solum nostris Cambrobrytannis, sed & exte-
ris quibusdam nationibus, Armorici præsertim, haud iniucundam
fore, non tantum quod in ea omnia ferè, quæ ad Cymraeca lingue
naturam optimè intelligendam spectare videbantur, exquisitè & ad
amissim explicatè reperire queas: Verum etiam quod inde ad ea
singula, quæ de carminum cymraecorum ratione ab antiquissimis si-
mul & doctissimis eius linguae Bardis, non paucis abhinc an-
norum centena præcepta sunt, cognitionem longè gra-
tissimam decerpere liceat. Diu te, cum optima tha-
lami tui consorte, nobis & reipub. sospi-
tem velit esse Dominus Jesus.

Brychanij prid. Non. lu-

bas. 1590.

Ex anima tui amantissimus &
observantissimus

Ioannes Dauides Rhysus.

IN

IVII

IN LAVDEM IOANNIS DAVI-
dis Medicinae Doctoris, ob linguam Britan-

namque correptam, Poësinus, felicissimè restituit.

Immittit damnosa dies decora alta Britannum,
Linguae splendorem restituitque dies.
Sed laus (docte David) tibi cedat, namque labores,
Quae patria est patriae gloria, patria tuo.
Nunc agendum Hectoridas proferre Cambria dignos,
En noua lux linguae, Maeonidesque nouus.

Gail. Camdenus.

*Ad Jo. Dauidem, Cambrobrytannicae linguae studiosum
castigatorem, iussu Ioan. Stradlingi.*

Antè, Britannorum nomen, vis bellica, virtus,
Ingenium, mores, Orbis erant speculum,
Lingua diu latuit neglecta: sed error in illo
Extitit, Ignoratae nulla cupido fuit.
Hanc modò tu Graecis (David) literisque latinis
AEquasti, gentis gloria prima tuz.

Eiusdem ad eundem.

Iam splendor literis, euge, britannicis
Affulget nitidus: Quas diuturnitas
Fuscarat, populis inuida fortibus.
Tempus cuncta premens facta silentio,
Doctorum ingenijs cedere cogitur.

MI

HVN.

HVMFREDVS PRICHARDVS VENEDOTVS BANGORIENSIS LECTOR

I ortus nostri partem, patriæ vendicet; aut si (referente Pythagora) quæque in patriam æque beneuolam, ac in matrem officiosum se gerere oporteat: profectò si matris ac verè nutriticis, id est patriæ nomine, olim iuuenili ætate florentis, rursus senio confectæ; olim lingui copiosa, literatissque filijs suo lacte nutritis decoratæ; denique valentudinariæ & medicorum ope carentis, per opaca locorum deuiantis, sermônis decore orbantæ; nunc demum diuini Numinis prouidentia, partim aliorum, ac præcipue huius Authoris industria quasi à puluere excitatæ & reuiuiscens non gratularer: ingrati tudinis, ac turpissima inhumanitatis labe, ab omnibus iustissime notaret. Nec milu solum, verumetiam Cambrygenis, quibus est natiuitæ suæ linguæ cura (quod erat olim nubibus velata, nunc autem Cambrobrytannicæ huius Grammaticæ auxilio è tenebris vindicata) æqua omnibus mecum congratulandi præbetur occasio. Cuius primæ conceptionis originisue causa, licet varæ & multiplices fuerint, paucas tamen impræsentiarum reuoluisse satis erit.

Prima igitur (quannam coniecturâ assequi possum) huius causa fuit singulare quoddam pietatis, celestisq; ac sinceræ religionis, & doctrinæ propagandæ & mediæ indefessum huius Authoris studiū. Nā cum is videret purâ illam literalē & veram Cæbrobrytannicâ linguâ, castissimâ illa & doctissimâ Sacrorum Biblicarum versione comprehensam; non posse vique ad eodē omni ex parte & exquisitè ad populi spirituales villitatem à verbi Ministris intelligi & populo enarrari, sine exactis quibusdam hæc in parte Institutionibus Grammaticis; idque præsertim linguæ huius Idiotismo hoc ipsum necessariò postulante: Hæc, quas vides Grammaticas Institutiones in hunc usum (alicui tamen rogatu) diuulgauit. Varia enim & multiplicia apud Cambrobrytannicam gentem reperiuntur Idiomata, varique Dialecti; luxuriam horum omnium varietatem varæ & multiplices conspiciuntur inflexionum, verborum, diversorum accentuum, temporum, amphibologiarum & amphibologiarum, phrasum, constructionum & obscuritatum formæ. Quæ omnia aut plurima non solum plebi ipsi, sed & magnæ Ministrorum parti non raro dubiam ambiguitatem quorundam Diuinarum Scripturarum locorum sententiam reddant: His & confusissimis incommodis, harum Institutionum subsidio, non tantum ipsi Ministri, sed & horum diligentia & industria, ipsi quoque populi liberabuntur; huius tam præcellentis linguæ usui, (quæ diu quasi obsoleta iacuit) indiēs suas pristinas & sibi optimo aut debitas vires apud vulgum resurgente. Ceterum solus hic Author primus & ante omnes ad hoc munus subuehiendum erat ab amicis exoratus; & merito, utpote qui præter naturalem eius in hac lingua cognitionem, quam vnâ cum nutriticis lacte, atq; in ipso tyrociniij limine vberissime exhausit; omnium tam in Arte poetica, quam in cæteris Cambrobrytannicæ Grammaticæ partibus perfectissimus & peritissimus habetur & est: talisque proculdubio videatur, ut (suo viro) nullus alius (opinor) hoc negotium libenter capesseret. Quæ in re ne ipse etiam se ipsum vniquam (ut ante dictum est) implicasset, (licet sinceræ religionis propagandæ cupidissimus) nisi Eques ille Insignis Edwardus Seruilingus (qui Sacrorum Biblicarum lecturâ diligentissimus, in hac causa aut omnem, aut summam meretur laudem) illum ueritatem omni consensu iuuantem, & sua facultate ac patrocinio, iudicijs hominum illi expensum curasset. Nec temè quisquam huic proposui, hoc ipso Authore magis idoneis

Prefatio.

Et quod praece exequatur cum in omnibus bonis literis Scientiis, & quod speciatim arte
medicæ, summa cum laude doctissimus virum esse comprobemus, longè quovis eius pe-
regrinatione, & amplius ceteris doctis nationibus innotet, & famulatus, multarum linguarum
vulgatam eximiamque esse adeptus, quibuscum hanc nobiliorem rite confectis, noverit. Et
quoniam hic Author Cambro-bryannica doctrinæ sit nulli omnino secundus, tamen
ut Equiti Sordidius invidiam conferrent, summo auctore generet, optimis & peritissimos
quoque filios sui, Roderici & Petrus Cambro-bryannicos in consilium adducit. Tamen
non solum filios Equiti eruditissimi in Gymnaseum tam notuissimum, quàm loquacis famu-
laris amor (quippe qui & ipsius bonarum litterarum ac linguarum prædium instructum
sit, & rebus literariis benevolens præflet affectum, studiosissimisque benignissimus Mo-
cenas & Patronus semper fuerit, hocque primum illis solis esse cognitum, qui largo sibi
magnificentiæ habere alpergantur) ut nullis inanis gloriolæ stimuli excitatus, non sine
magno sumptu doctos quosdam totius Cambriæ fines, inter exquisitissimos quoque
Bardos & Poetas ad myseria flagus adeo excellentis scrutanda, altiore indagine per-
lustrare iussit. Insuper & Domina Agneta, per clara cum conat, non tantum familiaris ac
nobilitatis splendore, venerationem animi corporisque doctibus vberissime insignita, An-
glicana natione Phœnicens in Comitatu Suffexiæ, virum non minore studio curantem,
gratissimis rationibus incensit, ac siles sua agerecur; ita ut an hæc persudando sit actor,
an ille perficiendo propensior nullus facile iudicaret.

Altera, quæ occurrit huius conceptionis causa, est summa linguæ præfinitio: quæ con-
gruenti copulæ verborum elegantia, nulli locum postponenda; linguæ (sine dubio) deri-
vationibus, compositionibus, vocum aptitudine, & sermonis veritate adde diues, vt ad
cuiuslibet artis cognitionem exprimendam, facilius aut feliciter nihil exoptari poterit. In
alijs linguis etiam Hebræâ & Græcâ res est fortasse gaudi laboris, vnam dictionem com-
positione, quatuor dictiones excedentem videre. Hebræica dictio quatuor vocibus con-

Pfalz. 3. *Stans (infans pueruli) viri hanc, compes:* 72070 & verborum finis: *id quod faciens aut*

id est *à faire* etc. Ad quam quidem vocem colligendam concurrunt duae propositiones à fronte, vizum pronomen vel affixum in calce, cum nomine in medio; in hunc modum.

קדול וקבים. Hac quoque graeca dictio (καϕλι causa) quatuor vocibus constat, ni-

minima sunt, quod ut qui conici possit. Sed pluribus cōstitis syllabis dictiones graecae,
ut nimia affectata habentur, aut ab infulis cōpositae : veluti ἡμετέρας ἀποκαταστήσεις.

Que d'illo septem græcæ voces comprehendit & ad verbum ita sonat : Bombardæ gladio furcæ hæc milloquætes, sex latinis constant vocibus.

quatuor, quatuordecim quatuor, lex latinis confians vocibus. Ceterum Cypriacorum lingua, compendiosius non tantum quatuor, sed & quinque, vel sex, aut forsitan pluribus vocibus, una significat. 50.

Quadrilobus polygynus L. Hexameton

<i>Gordian Knot</i>	<i>Pennsylvanian</i>
<i>Lithuanian</i>	<i>Tennessee</i>

<i>Lamprologinae</i>	Terrarium.
<i>Lamprologini</i>	Terrarium aquaticum.

Vide hanc & plura huiusmodi in Mabinogio & in Historia Gwentum. Ad derivationem autem quod prefat. a se invicem in decedentibus & emigrantibus vide in Chomart.

Orationis parsibus (Articulis exceptis) denotantur insignibus existantibus. Denotantur quoque & consonantibus, verba enim vocalesque consonantesque.

que se conspiciat, et haec omnia manifeste rebus peculiaribus, hinc in graphicals dispositis, ut citat super. Quid de Poemate loquar? Ybi Cambrobrytanica, sacra tantum ex-

cellarum, antiquaeque opportunitate condendi cruciferae, ut non fit sine uoluntate in potestatem cogere, et minores obsequere, sed habere finem verum finem. *Plinius*

fructus vestrum potestatem habere facit, et non potestatem vestram.

66

ficatam refertur, quod *Cynanthus* dicitur vocari; sed ipse in blattis, cancriis, & quatuor-
tiji, nec non pilulis, nec in infusis potissimum videtur huiusmodi. Nomen huiusmodi

...plus off surface, plus matériel facile, généraliser le personnel. L'usine, la

est progrediendo, utrumque potius hereticum, quam non fides confite-

Preface.

[illegible][illegible]

Prefatio.

[illegible]

Est & quædam huius Cambro-Brythonicæ linguæ propaganda & conservanda cau-
sa, & quæ si non in Alabastro indicio longè maxima; quod nempe Serenissima nostra
Principes Elisabethæ Augustissimæ Prosperis Herolæ, Ingenij viribus, litterarum periti-
tia, fortissimè singulæ, sed et generositate, ac moribus plurimè aliis siccis furnicibus doctæ
emporum; quæ si de ceterum species, non Alpæ; si linguarum varietatem, non
Zenobia; si ingeniorum vires, non Phœnix; si virtutis herolæ, non Camilla; si
sapientis studium, non Nestor; si denique ceteris manifestissimè, & pietatem species,
ita est hominè, suavisque lege instructa, ut possit hinc tamlibet rebus aut nulli cedat,
aut si singula rebus his singulas non superat, certe sola cunctis præmissis adequat; quod
hic (inquit) Illustrissima Regina ab antiquis Regibus & Imperatoribus Cambro-Bry-
thonicæ nationis & locis ab excellentissima lingua ductis, genio sit. Quæ hæc si vna cum
eorum præclarissimis rebus gestis recensere, aut si huius Nobilissimæ Regine Ma-
ximæ hæc & ipsa Eboracensi celebrare conarer aut possem; nimis certe angustus essem
mihi dicendi locus, & claudis tempus & ingenium, quàm si Eboracensi materis deinceps

Grammatica autem haec edita est communis linguae, Latina nempe, quod Eques ille ornatus, ut est magis vulgaris, hoc vehemens affert. Quamvis Anglicana lingua, quatenus aliqui copiosius, Calabro-Byzantica locutiones ab ea accommodat, explicentur, nec tamen lingua facilius quam ipsi Calabro-Byzantica, quod et videtur Latina.

Præterea in Indistinctis grammaticæ adeo concinæ sunt compositæ, & omnibus suis numeris abhærent, ut nec eis addi quicquam, nec ab eis detrahi (morphologico) quicquam poterit, nisi secundis huius operis Author in postrema editione monuerit. In hoc quidam Sciolæ, & Grammaticæsti, invidiâ ducti, præfatus hunc vigiliis (potius dubio) rursus, viliissimisque oculis perasperiscent (ut ad nos famæ positum est) dederunt. Theophrastus hunc nostrum præbentem in digne, nisi quæ Lucubrationses eorum malevalentissimè proficiunt, contentum perstricant, minus comes illata in frequentis de Cæsariarum corona, varijs Polifloris herbarum gradibus esse insignium, & non solum apud fuisse in Angliâ & Cambriâ communibus thesij bene confidisse, sed & apud Patricios quoque in Florentiâ, tunc eiusdem scholæ moderatorem publicum, cum ob magnam videretur Grammaticarum Indistinctarum (propter scholasticam & Indistinctarum dissertationem sibi ad affectum, tamen etiam ad tyrannicorum) fructum, opus eruditissimè (de structura latini sermonis) floridius sermone elaboratum, & Venetijs impressum tam aptè & concisè edidisse, ut music operæj causâ, perperam fieri Italij (in seras) iudicatis inuenerit. Nec minus eam commendatione libellorum de Italica Magna pronunciatione Patricij excusos, in seram & extremam præsentem posteritatem commisit, ætatis præteritæ naturalij in se facit, nec male dicitur, merito hic tunc propter ad futuram usque hanc nostram Authoris ingratum; clarior enim eius fama inde emergit, nec eorum obreptiones plus faciunt, quam Culcis modum Elephantus indicat. Audient enim, (ne nihil eis videatur) de Syllabis

Præfatio.

Solis habent sunt. Cuius sunt alii symbolum ferre. Sed plura loquuti capunt quam
 inferre potest. Quod ab infans profertur, non tam cito evanescit, quam ipsa sunt va-
 ni. Nullum est, qui scribendo non sit labor. An illud, quia Preterea. Omnes fati-
 ficere non dicunt. Labor, ut in præfatione, qui laborum laboris, alii in sua vngui-
 bus plerumque lacrimis; quibus tamen in hac causa indicanda non plus inest cerebri,
 quam Culici sanguinis; doctus se placuisse sit esse parat. Non est, quod hoc opus ex alio
 casu in fragmentis collectum obijciat, unde hunc Auctorem, eundem cum alijs
 torfisse finem, eandem studij incertum. Hoc si cogitas, iteo minus videri; non siqui-
 dem res est, & nunquam antehæc hoc modo excogitata, nunquam memoriam hominum in
 lucem hoc ordine edita. In huius fluvij transitu, vadam primus hac ratione tentavit, aleam
 fortune periculosam omnem subivit. Si confusum esse ais; omnino tergiversari; com-
 pendiosum aut præfati certe fieri nequis; materiam habita ratione, nunc brevitatem nimis ob-
 scurum per obscurius demonstratum velles. At rursus inculcas, ceteri non hoc possunt
 opere) minime gentium; quum absq; hoc, nihil Cambrobrytannico sermone hactenus
 divulgatum, nihil perfectè, & artificiosè tractatum invenies, quod hac Grammatica caere
 possit. Et sacrorum Bibliotheca Cambrobrytannica versio huius operis studio rei maxime
 indiget, ut clavis intelligatur. Nec hoc nostratibus minus frugescit, quam ceteris linguis
 sua radice. Nollet inquit, hanc, tantumq; vix, ætate græp, & fere in prægenarid, varijs
 expositis disciplinis, materia aded humili, aut ita tenui et orandi filijs, etiam profecto ob-
 tusius, nodum in scapo querens. Aliter autem liberalis tractationem leuissime existimas?
 Veteri linguae certas regulas præscribere, Cambrobrytannici sermonis scribam tamplis
 ostendere; hoc quod natura consuevit docuit, succinctè ut averti reducere; rudibus lo-
 quendi præceptiones tradere; nationem paternam basis literis ornare; eorum oratione
 ad Græcorum referre, atque ita edocere, parum ponderis esse putat? Si hoc nunc
 humeris imponere coartat, plane diceres, hoc opus, sit labor est. Ceterum, admiratur
 esse leue; ammiratur, inquit, submissum in sumptu, & in hunc, quid inde? De suis e-
 bricitate editis libris, Apollinaris, scripsit Virgilius de Cæsar, de bello Romano, Homerus Py-
 thagoras de Bulbis, Diocletus de Repo, Phidias de Virtute. An hoc, quod de huius
 mos omnes tuis moribus corrodas, aut hunc nostrum Auctorem, similiter crimine expediti
 reddas. Verumenimvero, ne datus cum talibus ludendo, longius quam par est es-
 cures illa oratio, sepiam me. Interim tamen beneuolè lectorem exorati velim, ut hæc
 vigilas qualescunq; tuo vñ comparatas, vulgarium emolumento collectas, publicæ præ-
 fertim Cynisæonum utilitati promulgatas, tanti habeas, quanti curâ diligenti perfectas, re
 ipsa tantis assequatur. Ceterum, quid laudabilis, aut magis honorifica; quam diuersas
 nationes diuersitate linguarum distingas, sub eiusdem Principis ditione missas videre;
 hæc autem linguae esse cõmunes, & subiectis omnibus æque familiares, regale quiddam est,
 & æterni nominis notè dignissimè. De veris ergo (lector candidè) siquid in hac re vehe-
 mentius est. Eadem omnes cõmunicant. Inscit, etiam Reipub. clares, eade verisq; lex; ea-
 demq; Illustrationis Princeps; negotiationes, amicitiæ, conciones, coniugia, fori, sanu, &
 omnia deniq; decora & honesta nobis cõ angli sunt cõmunia; illorq; lingua, æque no-
 bis est familiaris, ac nostratibus, quæ loquatur, illis magis aliena. Aliter minus ve-
 liti discendi desiderio flagit; hunc, cuius vñ est clarior, cognitio excellentior, animo nō
 cupiunt. Causa si roget, taligine offusam, & subobscuram esse aliam. Quid ita? Eo quod
 noleat, quæq; difficilis; & nō aliter. Habent enim Regula, Illustrationes Grammaticæ,
 libros in lingua, eundem, doctos Gymnasarchas, diuinitatem cum gente cõmunicum, do-
 mestica pene cõmunicum sermonis cõmunicatione; imò quid huc addi potest, præter sedula
 hæc discendi studiū? Ne sit igitur multum, & tibi molestus, vñ hoc in opusculis, illustre lec-
 tor, pro tua singulari humanitate, & mei, & Auctoris nomine à te impetrari ferat, ut mi-
 nimè huius prima te æquū iudicem, non censurè inquit præbeat; & siquis aut scribentis fe-
 stinatione, aut typographi incuria occurrerit error, singula non sunt curiose nimis cõ-
 sideranda, quæ sit in facie pulcherrima, quædoq; nomen Jobelisco noceatur, aut si placet, &
 seruo tuo celario ad hanc reuocentur, tunc nostrum Auctorem, huius toti, patria; villis
 considerent, cõmunicum cõmunicum reddet, vñ hanc vñ laboris fructu, si grato animo te
 ferre accipere, ad aliorum molenda, qui parum præ manibus adsumt (quænam eius ver-
 bis colligere possim) illum Reipub. cuiq; eius, suis suis sponte currentem, lubens in-
 tabis. Vale.

1922

[illegible]

Ar y Cymry.

www

At y Cymry.

[illegible]

Ar Y Cymry.

[illegible][illegible]

[illegible]

Ac o'n' rhann isleu ddyddiau trwyddi' all yr arfynedd, na chrellais nann o
gyfllawn na dymedrus adeg nac anfer, na chwaith ofonydder na seibian o'r byd i
allu cyflwr a pharhaeth y Llybthau ymryn hanner cyflwr ac yr addd bly cyflwr
ac y gallysfaen llybthau a garbadu gan dymedrus ym Hiaith ni, a dargyngais
o dymedrus diwyb gyflwr (seib yr brym canriddwr addididwr) ddybse di-
dhwyn, ac ym mawr yd dyn ddo'r gwaithdwr ac anferdwr o'r a' eidd dirdwr o grith
gwaith; yr hwn o'r cyflwr ddim myd bid yn addididwr; yn gelyd a bawd a fford
diddwr mawr fforddwr a ddyddwr o'r a' allu bid, yn cyflwr a'r hwn hwnnw myd
er cariad a fforddwr myd er ddyd a' mawr, a ddyddwr mawr yn ddyddwr. On'd gwyn
pith

At y Cymry.

pink shaded in Dors more reddish hygroscopic blackish blue dry 300 Indian drs
042191 a chubbiger en perleomogite.

Ac yr uni 'allan o gyhoerdder, ieu ac o hysb harddol wrt llyfder, wrth yr
mawr cyhoerdder a llywysu ynddi i drigwr a mawr gwaith i'w ym y llyfder am
dlyfder: effis ar llyf (ac yd awgwg o' llyf de parh ac at y 'Blad' a ddrwsf-
au llyf mabryfdd ym Symb Brychmawr; a' brym yd ym eir a' achaw llyf
mab brym ym Gymerford llyf (a' llyf a gwyblydd llyf) a llyf llyf mab ym
ryherd ym llyf gwyblydd mab o'w llyf ym Ghymer a' ym Fandelligion a' Ban-
beddigion a' Cyspwrdd, mab ei phabl 'Lanach en cyhoerdder ffrwydd en mawr a
broadbach eol cymerdd ddi gwyblydd, ym mab mab ac y cyfod na glawdd, na
broadbrydd, na chymrydd na ffrwydd ac dim ddi mab mab; na phabl 'Blad
Brychmawr a' Ac llyf ym ddiwedd y llyf ym y llyf en llyf mab llyf ym
llyf llyf llyf ac ym en llyf mab brydd, ym llyf mab a' Ddrwsf Ddrwsf
dylu en cendaw a pholind ddrwsf a' brym en brym a' a' mab, ym ddi (mab)
ym en mabrydd a' brym en brym ym ddrwsf ac ym gwyblydd a' ym ddrwsf mabrydd
llyf (mabrydd) y llyf llyf ym 'aren ddrwsf a' y llyf mab llyf ym llyf llyf llyf
ym en llyf, ac ym en ddrwsf ym llyf, ac ym en ddrwsf. Ac ym llyf llyf
llyf y llyf gwyblydd gwyblydd a' ym ddrwsf llyf llyf a' ddrwsf a' ddrwsf
gwyblydd a' ffrwydd llyf llyf a' ddrwsf llyf llyf, ym ddrwsf mabrydd
mawr ym en llyf llyf, ac ym en mawr llyf, ac ym llyf y llyf gwyblydd
llyf a' brym llyf llyf llyf a' chymrydd a' gwyblydd ym en mabrydd na' gwyblydd
llyf ym ddi, yr llyf llyf llyf llyf llyf ym ddi.

[illegible]

Ac (agabibbith babbid heb laz hyn i gyd o ddrw: ddrwath) ebb a 'albi y cybber-
 bith y Llybber yma ar brydion a chys bith o ddrwath amallbaw: yr hwn y
 chrisant 'wllh fydd, aeg ymre i chyllia am y bai yma a' y bai aeg, ar hyd amg y
 Llybber

At Y. Entry: 7A

[illegible]

A' mayab parib o'r Lhybbr yma a bhybhyrwyd ac a bheddylwyd yn gymatib, yna Nhy y Pendebhic M. Morgan Meredydd o ymyl y Bugailly yn Nysbryn Tabbida o bhyrn Syrdd Bhaesfbbed: yna y lbe laver gwaith y bu llawer bhy gbbroofs, a' mi huan-
fawab o bhyt a' lhyrn ganu y gwrda a' r 'wrcialba. Eitbr d'wrcalbarth y Lhybbr bynn,
a bhybhyrwyd danu berthi a' dail gleisfion myrn gramyn o Bhangre i mi bhybunan a 'ci-
vir y Clân Hir, ym mlâen Cennu y Lwch, a' thann 'Odrenon M'ynab Bannrachdâni.
Rhai a 'eila y M'ynab bynn [Bann Arthur,] jeraill [Mâel Arthur,] Danu grib y Bbiel
boun, ac ynn ei barphet, y mae Lhyrn digun y bbeint, ac yn abribbed ei dhybbnder, ac
yn rhybbedd ei anfacad; o eitryb [mal y cerddant chredlen] ny 'eillpwy: cirioet odryrn
o'r byd yn cyrchu nac iddo, nac atto, nac yn nabbiaf arno; onyd yn bolloib ynn ymwr-
thod ac ebbba: a' rhai a dhyvddant, na' y gnechynz nag anitheilicid na miled o twnnyz, y-
bbed ddim dubbr o bono. A' lthawr o enhybbeddâden eraill (ac o rann canbbad ar bry-
dien bethen dweitbr dros benn yn gbblych y Lwch yma) a ydyz ynn eu badrodb gann gy-
phrâdin y 'Blâd bunno; ac yn wrcâdic ganu y fawl a arbbrynt o ymgzrchu i'r Mochydd
a' r Bannu b'ynny er mynn bugaila. A' r Lhyrn neu r Lwch bynn, a 'eivir Lhyrn
Cennu y Lwch. Eitbr ymchreften belbach i adrodb icbri, iaw ynn mba le bynnac y
dechrewyd, nac y cewlwyd, nac y diwddwyd y Lhybbr yma; nag ynn mba bhaun bynnac
y mybbyrwyd yn dim arno, i chwi, ac er gych mynn chwi y gnaethpwyz bynn olb. Ac
o'r eitryb bynn, odd oes dim ynddo a bbd tebyc i 'neutbur dim lles nag i'r Iaitb, nag
i chreithen y Pendebbigian a' Bumbelbigion Gwlâd Gynny, y mae yn dda iawn ganu bhy
gbballou: onyd ebb, gadâver brrbia mal dphrybbyrtha dachywyger yw bitharall a bbd
gwelb nog ebb, a' charer bbi (o'z mynnw) am bhy cyrythi da, er imi o dhamchraim bbd
(a' bynn o eifion galbu) yn dhybhygiol (scatbydd) o bwrth parpethio bhy ghorchwyi.
A' bynn a dhyvddabb' erithyeli cynu ymâdo o bunabb' â chwi, na 'naethpwyz ermed
ddim

Emendata.

Pag.	Lin.	
4.	6.	<i>syrted.</i>
ead.	19.	<i>simplices.</i>
8.	24. 43.	<i>cedyrn. rhodych.</i>
14.	28.	<i>cebbeilbt.</i>
21.	11.	<i>exprimi.</i>
42.	16.	<i>cyman.</i>
ead.	17.	<i>scemininum.</i>
45.	35.	<i>ym yr.</i>
47.	16.	<i>sebb.</i>
85.	34.	<i>gephy.</i>
91.	38.	<i>bydych.</i>
167.	10.	<i>lannerch.</i>
179.	29.	<i>merydh.</i>
221.	1.	<i>brachyofiridicon seu caduynbyrricum.</i>
227.	30.	<i>rursum.</i>
Prefat.	38. 39.	<i>tetrametron.</i>

Reliqua errata admodum pauca & leuia sunt, & calamo facillimè corriguntur. Nec
vlla serè, nisi in Exemplariorum quibusdam inueniuntur errata.

1871
 1872
 1873

Verzeichnis

Page	Line	Text
4	6	Verzeichnis
4	17	Verzeichnis
5	24-43	Verzeichnis
14	18	Verzeichnis
21	18	Verzeichnis
43	18	Verzeichnis
62	18	Verzeichnis
47	35	Verzeichnis
47	18	Verzeichnis
67	24	Verzeichnis
91	38	Verzeichnis
16	10	Verzeichnis
170	20	Verzeichnis
221	1	Verzeichnis
227	10	Verzeichnis
232	38-39	Verzeichnis

Die folgenden Verzeichnisse sind in der Reihenfolge der Verzeichnisse angeordnet.
 Alle Verzeichnisse sind in der Reihenfolge der Verzeichnisse angeordnet.

Linguae Cymraecae Institutiones accuratae pariter

& compendiosa: Ad Inclit. virum Edouardum Strad-

lingum Equitem Auratum conscripta: Cum exquisita

Carminum Ratione, alijsque praeterea rebus non-

nullis tum ad Poetas tum ad Poesim

Spectantibus.

Ioanne Davide Rhafa Cambrobrytanno

Auctore.

De literis & eorum divisione.

Llythy.

Litterae seu elementa

numero sunt. 31. sc.

A. b. bh. c. ch. d. dh. e. g. gh. ghh. h. i. lh. l. m.
mh. n. nh. o. p. ph. rh. r. s. t. th. u. v. y. y.

On alio tempore mutuantur hae lingua lite-
ras f. k. q. w. x. c. quam cum voces externa-
rum gentium, quibus hi characteres in usu
sunt, conscribendae veniunt.

Capitali & primaria omnium literarum
divisione funduntur illae in vocales octo &
viginti tres consonas.

Vocales.

Llwyth.

Vocales sunt litterae, quae per se sonum
integrum, vocemque perfectam possunt
efficere.

Et licet vocales omnes generatim sint
mutabiles, ut infra videbitur, aliquae tamen
ex parte quaedam mutabiles, & aliquas im-
mutabiles repenes.

Mutabiles quidem. a. v. y. ut *gair geirieu, dyg drygen, mynn mynnod, lledu lledu* &c. &
lecti: immutabiles vero. e. i. o. u. y. ut *per peraido, diad diadidb, mor moroedb, hwn dibunco,*
myngyl mynglen, & septentrionali dialecto, *myngyl*.

Porro vocales quoque (idque propter diphthongos duntaxat) diuiduntur in praepositi-
uas & subiunctivas. Nam in diphthongorum coagmentatione siue coalescentia, vocalium
quorundam praeposuntur & aliae subiunguntur.

Diphthongi.

Llythymirid.

Ex simplicibus igitur vocalibus varie dispositis & constitutis coalescunt vocales com-
positae, quae ob geminum quem continent sonum, diphthongi, quasi bissonas dixeris, ap-
pellantur.

Diphthongus igitur aliud non est, quam vocalis composita & conglutinatione duarum
plurimum simplicium vocalium, eadem syllaba eodemque sono composito germanam

vim seruantiū, conſiata. Vel Diphthongus eſt pluriū vocaliū in vnam ſyllabam comprehenſus ſonus.

Quotiescunque igitur nostra lingua compositum sonum inueneris, tribus simplicibus vocalibus constantem (quod inter improprias diphthongos contingere solet) non euiam iam triphthongum sed diphthongum appellabis. Quamuis enim postpositiua vocalis e duabus simplicibus vocalibus confletur: eius tamen valor, vt pars diphthongi est, non nisi pro vno simplici sono merito habetur. Aurium namque iudicio vnus simplexque sonus percipitur, licet alioquin & extra diphthongum vel e compositus sit.

Diphthongi diuiduntur in proprias, naturales seu geminas : & in improprias, non naturales seu alienas.

Propriae sunt decem & octo : Improbiae vero viginti sex , ut ex subsequentibus patebit.

Proprie autem naturales dicuntur, quod eas naturalis pronuntiatio postulet, & eo quo scribuntur modo proferantur, semperquē è duabus duntaxat simplicibus vocalibus conglutinētur, & prior seu praepositiva suam vocem integram obtineat, nec posterior seu subiunctiva etiam quicquam de suae vocis integritate amittat: vt *ai. ei. oi. au. &c.* Impropriz verò contrā non naturales appellantur, quod eas natia pronuntiatio non requirat, quippe quae non efferuntur vt scribuntur: vt *iai. ieu. iou. &c.* Hic soni integritas ad eas quae apparent vltima refertur.

In degenerantibus namque diphthongis, ut quæ tum præpositivæ tum subiunctivæ vocales scribuntur quidem integrè, at non integrè proferuntur. Præpositivæ enim non nisi obtusum: certè debilemquæ tùm sonum tùm accentum in huiusmodi diphthongis obtinent, subiunctivis verò interim utrinqûe ferè integrum sibi vindicantibus: ut videre licet in vocibus *græci*, *guæch*, *gydib*, *grynnich*, *hijar juth*, &c. Hic, v. & i. præpositivæ vocales languescunt & liquefcunt & accentu & voce. Non immeritò igitur hæ diphthongi (quum à natura diphthongorum genuinarum, quæ præpositivis æquæ ac subiunctivis vocalibus æqualem portionem tum accentus tum vocis tribuant, degenerent & alienæ sint) dicuntur aut saltem dici debeant non naturales, degenerantes & improprie.

Quum variè inter se differant propriæ & improprie diphthongi; tria interim sunt præcipua earum interstitia. Primum enim differunt, quòd non nisi duo tantum simplices vocales vtiqum in diphthongo propria reperiuntur: in impropria verò tres nonnunquam: vt *iaith, etc.*

Deinde propria diphthongus partem accentus & vocis prioris æque ac posteriori communicat : Impropria verò posteriori vocali aut diphthongo vocis & accentus potius partem largitur.

Porremo quod ad rationem carminum attinet in symphonij ac concentibus metricis Cambrobrytannicis, non nisi sibi ipsis quidem propriæ diphthongi coherere & consentire solent: improprie vero, facis concinne nonnunquam simplici vocali, & quandoque propriæ diphthongo concentu quadrant, ut infra patebit in carminum tractatu.

Diphthongorum proprium septem sunt vocales praepositae, scilicet: *a, e, i, o, u, y, j*, subiunctivae vero quinque, scilicet: *e, i, u, y, j*, nam *a* & *o* nunquam in diphthongis proprijs subiunguntur.

Diphthongi proprii. *Rhynchos & Priodolus.*

Ceterum quomodo ex vocalibus præpositivis & subjunctivis constentur diphthongi proprii, pateſcat è tabula ſequenti.

Diphth.

Vocales prae-
poe.

Diphth.

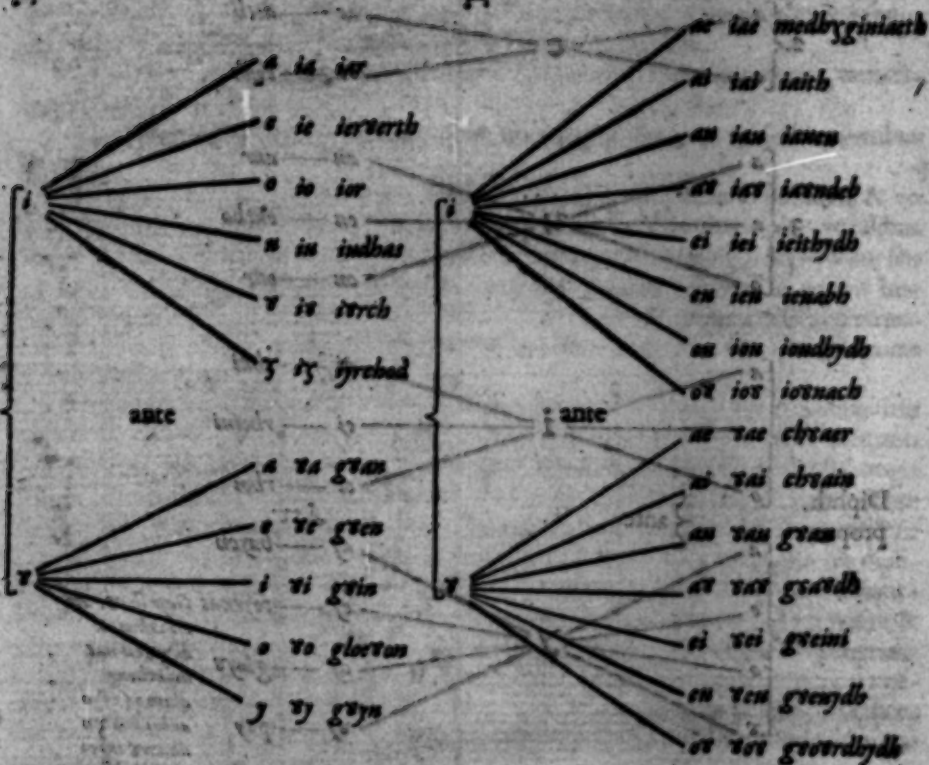
Diphth.

Vocales prae-
poe.

Diphth.

Diphth.

Diphth.

Ex præcedente schemate liquet duas duntaxat præpositivas vocales in diphthongis improprijis esse. *i.* nempe & *v.* at vocalis quidem. *v.* nunquam ferè reperitur præpositiva, nisi post consonantes. *ch.* aut *g.* aut *gbb.* veluti *chraer*, *gram*, *chraian*.

Patet etiam omnes ferè diphthongos proprias, omnesque simplices vocales subiunctivas esse posse in diphthongis improprijis.

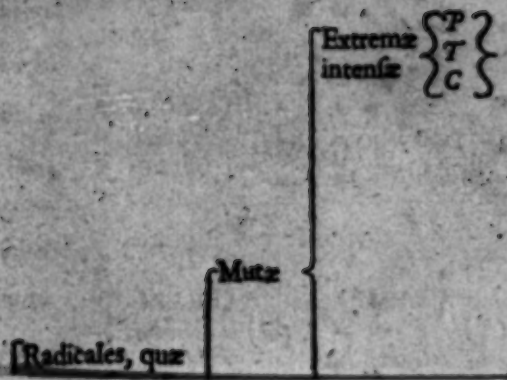
Quoties litera *i.* in concursu vocalium aut diphthongorum per se syllabam facit, extraneæ diphthongum constituitur, duobus in apice punctis notari & debet & solet, in hunc modum: *prïod, diad, diad, al, &c.*

Diphthongus. *vy.* è duplici quam habet potestate, quandoque propria quidem, aliquando verò impropria reperitur. Confimilem etenim sonum non habet in vocibus *cym*, *gydh*, *rhwyd*, *fydh*, (quæ continent diphthongos proprias) ei sono quem in vocibus *gyym*, *gyrwydh*, *cefydh* sortitur, quæ improprias diphthongos possident. Quando impropria est, non nisi in fine dictionum invenitur, quibus syllabarum numero auctis & longioribus factis, donec hæc diphthongus penultima efficiatur, ipsa suam. *y.* in. *y.* commutat: ut *gyym* *gyymach*, *gyrwydh* *gyrwydhen*, *cefydh* *cefydhog*. ut cum propria fuerit diphthongus, tum. *y.* ubique immutabilis manet: ut *cym* *cymen*, *gydh* *gydhen*, *rydh* *rydhen*. licet sæpè apud nonnullos septentrionales in syllabarum incremento. *y.* penitus abijciatur. Illi enim à *gyym* non *gyymach*, sed *gramach*: à *gyrwydh* non *gyrwydhen*, sed *grwsdhen*: à *cefydh* non *cefydhog*, sed *cefsdhog* emunciant.

Diphthongus. *sv.* aliquando propria quidem est, ut *shir*. nonnunquam verò impropria, ut *itrb.*

Quemadmodum

Consona

{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)
{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)
{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)
{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)
{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)
{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)
{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)
{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)
{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)
{ P T C }	(0)	{ P T C }	(0)

Con
son
tes
om
nes
sunt
vel

Ind. ...

Ind. ...

Consonantium omnium universalis Typus.

Con-
son-
tes
om-
nes
sunt
vel

Radicales, quæ
(quum sint alia-
rum consonanti-
um radices) & in
eas quarum radi-
ces sunt, mutari,
& suis ipsarum
dictionibus per
se, extrauè ser-
monis contextu
sumptis, initiales
esse possunt: sunt
quæ vel

Mutæ

Extrema
intense {
P
T
C

Mediæ
remissæ {
B
D
G

Semi-
uocales {
Tenuis {
M
Densa {
Lb
Rb

Tenuis
medias {
B
D
G

Densas
extremas {
Pb
Tb
Cb

Densas
semituo-
cales {
Mb
Nb
Densam
suffoca-
toriam
extremā {
Gbb

Medias
densas {
Bb
Db
Aphæ-
resin sui

Tenuis
semituo-
cales {
M
N
Densam
suffoca-
toriam
mediam {
Gb

Mediam
densam {
Bb

Tenuis
semituo-
cales {
L
R

Quæ
mutan-
tur in

Liquæ notari mu-
tationem auxilio,
nimirum

(O) {
Parch
Tarch
Carr

(O) {
Barch.
Darch.
Garr.

(A) {
Parch
Tarch
Carr

(A) {
Pharch.
Tharch.
Charr.

(Bry) {
Parch
Tarch
Carr

(Bry) {
Mharch.
Nharch.
Gharr.

(O) {
Bland
Dabhr
Gabbr

(O) {
Bhland.
Dhland.
Ahbr.

(Bry) {
Bland
Dabhr
Gabbr

(Bry) {
Mland.
Nland.
Ghland.

(O) {
Mantb

(O) {
Bhantb.

(O) {
Lhav
Rhav

(O) {
Lav.
Rav.

Ergo necesse est consonas radi-
cales mutari vel in

Naturæ cog- natas	B bb	p b	p pb	th l
Hoc modo	D db	t d	t th	rh r
Instrumenti ratione affi- nes	G gb	c g	c ch gbb	

Irradicales, quæ (quum aliarum consonarum radices non sint)
nec in alias, quæ ab ipsis tanquam radicibus descendat muta-
ri, nec unquam suis ipsarum dictionibus initiales esse que-
unt, præterquam in sermonis contextu: & sunt vel

Naturæ	{ N: Nodbbha, naid, nant. S: Saith, sieb, serch, frydh.	
Tenuis	Aperto	{ L: Lav, leu, lonydh. R: rav, res, rath, rapb.
Descensu		{ B: Boen, barch, berchen. D: Drast, drabbod, drais. G: Gaer, gers, gys. M: Mard, mard, mard. N: Nant, nedydresh, nant.
		{ P. T. C. B. D.
Naturæ	{ H: Hant, haid, hant. Ch: Chrain, chrech, chrain. Ph: Pharch, pharch, phrydh.	
Densa	{ Bh: Bhara, bhryd, bhatch. Bh: Bhain, bhrych, bhann. Dh: Dhron, dharch, dhrydh.	

Radicales, quæ
(quum sint alia-
rum consonanti-
um radices) & in
eas quarum radi-
ces sunt, mutari,
& suis ipsarum
dictionibus per
se, extraneæ ser-
monis contextu
sumptis, initiales
esse possunt: sunt-
que vel

Mutæ

Extrema
intense {P
T
C}

Mediæ
remissæ {B
D
G}

Semi-
uocales

Tenuis {M}

Densæ {Lb
Rb}

Densas
extremas {Pb
Tb
Cb}

Densas
semituo-
cales {Mb
Nb
Gb}

Quæ
mutan-
tur in

Medias
densas {Bb
Db
Aph-
resin sui}

Tenuis
semituo-
cales, {M
N
Gb}

Mediam
densam {Bb}

Tenuis
semituo-
cales {L
R}

{Parch
Tarch
Carch}

{Pharch.
Tharch.
Charch.}

{Parch
Tarch
Carch}

{Mharch.
Nharch.
Gharch.}

{Blard
Dabbar
Gabb}

{Blard.
Dhabbar.
'Albar.}

{Blard
Dabbar
Gabb}

{Mlard.
Nhabbar.
Ghabbar.}

{Marth}

{Bharth.}

{Lhar
Rhar}

{Lar.
Rar.}

Ergo necesse est consonas radi-
cales mutari vel in

Natura cog- natas	B bb	p b	p pb	
	D db	t d	t db	lb l
	G gb	c g	c ch gbb	rb r
Hoc modo	B m.			
Instrumenti ratione affi- nes	P mb.			
	D n.			
	T mb.			
	M bb.			

Irradicales, quæ (quum aliarum consonarum radices non sint)
nec in alias, quæ ab ipsis tanquam radicibus descendat muta-
ri, nec vnquam suis ipsarum dictionibus initiales esse que-
unt, præterquam in sermonis contextu: & sunt vel

Tenuis	Natura	{N: Naddbha, naid, nant. S: Saith, saeb, serch, syddh.}	
	Aperto	{L: Lar, leon, longdh. R: rav, ret, rub, rapb.}	Lb. Rb.
	Descensu	{B: Boen, barch, berchen. D: Drax, drabbod, drais. G: Gaer, gers, grys. M: Mard, mard, mard. N: Nant, nedrydreb, nant.}	P. T. C. B. D.
	Obscuro	{H: Hoeth, baidh, haint. Ch: Chrain, chreb, chraut. Ph: Phaeth, phraeth, phyd.	
Densæ	Aperto	{Bb: Bhara, bhryd, bhatch. Bh: Bhair, bhryech, bhann. Db: Dhara, dhoethineb, dhoethnydh. Gb: Ghabbar, ghabbar, ghabbar. Mb: Mbenn, mbenn, mborth. Nb: Nharat, nharat, nharibh. Tb: Thara, thara, thara.}	B. M. D. G. C. P. T. T.
	Descensu		
	Obscuro	{Ch: Chaphylchare, chaph. Ph: Phann, phann, phary, phary.}	C. P.
	Descensu		

Descensu

Con-
son-
tes
om-
nes
sunt
vel

[illegible]

fuerit diphthongus, tum, 7. ubique immutabilis manet: ut *cyru cyrenen cyryb gryd*
rydb arydben, licet saepe apud nonnullos septentrionales in syllabarum incremen-
 penitus abijciatur. Illi enim à *grynu* non *grynmach*, sed *grynmach*: à *grynydb* non
rydben, sed *grynydben*: à *cestrydb* non *cestrydbog*, sed *cestrydbog* enunciant.
 Diphthongus, iv. aliquando propria quidem est, ut *thry*, nonnunquam verò impropria,
 ut *irch*.

Quemadmodum

Quemadmodum omnes ferè vocales communes sunt, id est partim, hoc est in quibusdam mutabiles, & partim, id est in quibusdam immutabiles (vt antè:) ita & quædam diphthongorum (ratione suarum vocalium) communes quoque erunt, id est modo mutabiles, modo immutabiles: In quibusdam enim vocibus mutantur, vt *tyreb tyrbod, gran gveinnieid &c.* In quibusdam non mutantur, vt *griv grivdod, gran graniaeth, pro graban grabaniaeth, lhis lhisien.*

Consonantes. *Cysfeinieid.*

Consonantes sunt literæ, quæ tantum cum vocalibus sonum integrum possunt efficere: vt *ab, ba, ach, cha, agh, gha, alb, lba &c.*

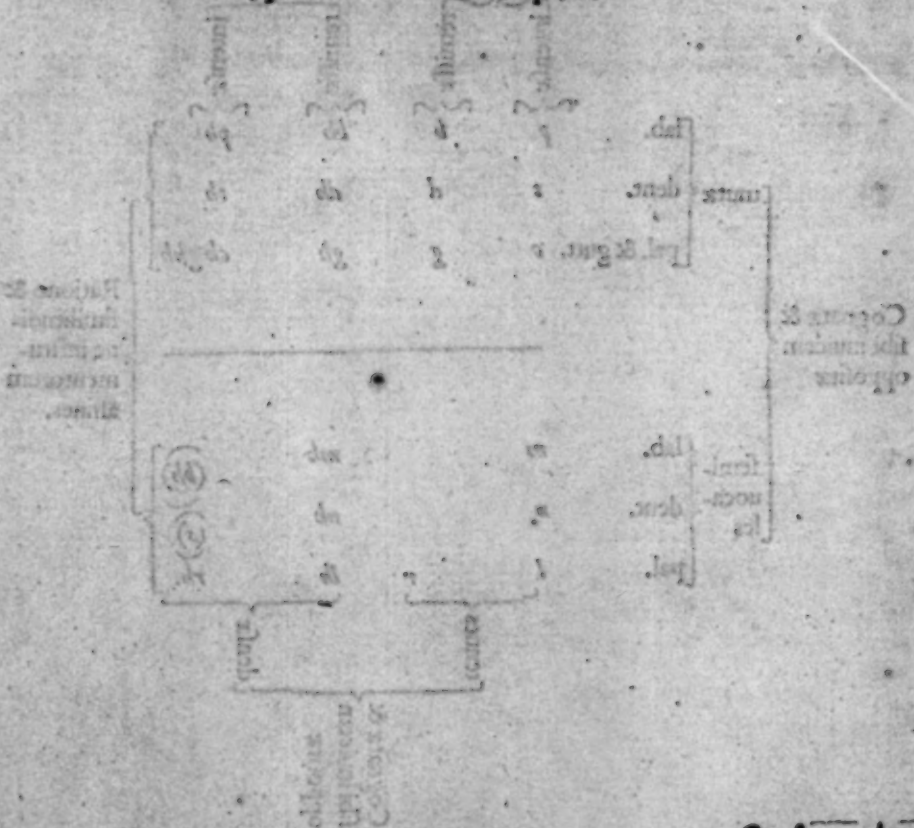
Semivocales consonæ sunt, quæ sonum per se tanquam vocalis dimidium efficere possunt: *lh, l, m, mb, n, nb, rh, r, f.*

Semivocalis acuta, consona est quæ dentibus primoribus inter se coeuntibus forti sibi lo effertur: vt *f, in fa, fe, fi, fo &c.*

Consonæ mutæ sunt, quæ solæ, id est sine vocali, conatum quendam duntaxat mutant: vt *p, ph, c, ch &c.*

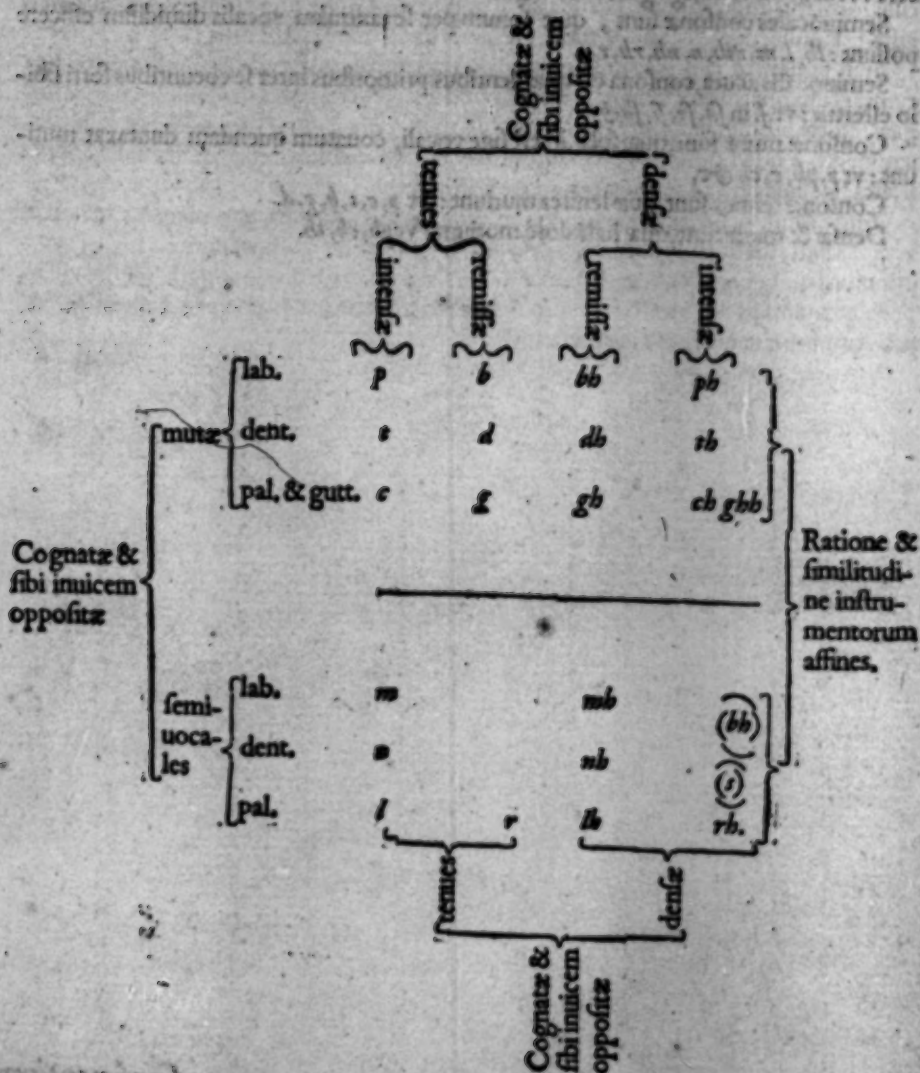
Consonæ tenues sunt, quæ leniter mutant: vt *p, c, t, b, g, d.*

Densæ & mutæ sunt, quæ halituosè mutant: vt *ph, ch, th.*

Descensus obscurus appellatur propter consonantium ambiguitatē. Nam consonanz *b, d, g, m, n, cb, ph*, alia atque alia ratione & radicales & non radicales esse possunt. At descensus apertus contrā dicitur, quod sine vlla ambiguitate consonantes *l, r, bb, db, gb, gbb, mb, nb, rb* irradales duntaxat semper sint.

Sumitur & consonantium diuisio ab earundem natura & instrumentis specialibus, quibus proferuntur, veluti figura sequente ob oculos conspicitur.

Bh. nec semiuocalis, nec intensè densa est: *S.* semiuocalis est, sed non densa. Semicirculis igitur coeſcentur ambæ in ſuprà ſcripto Schemate.

Literæ *L, r, m, n.* & liquidæ ſunt & ſemiuocales: at *S.* ſolùm ſemiuocalis cymræorum lingua, & non liquida. Ergo monadica, & ſui iuris litera appellatur.

*De vera & germana literarum cymraecarum
prolatione & orthographia.*

A

Hanc litteram cymrzi, oris ictu mediocriter hiantē, spiritusque conatu decoro ac venusto, moderata etiam vocis tum claritate, tum apertione pronunciant.

Cymracce igitur hoc elementum proferre volenti, non nimis. *A*. clausi cras-
fue vitandus est obscurior sonus, quam eius qui vel ab impense contractis bronchi mus-
culis formatur angustus nimis exilisque, & puerorum vagitui non abfimilis, vel qui à plus
iusto nonnullorum affectata & effeminata oris diductione audiri solet.

Itali præsertim Hetrusci tum vernaculè tum latinè loquentes, omnium optimè hoc cymracum, apertum & clarum, & A. proferunt, quod olim à nobis in libello, quem de linguæ Italicæ pronunciatione & orthographia amicorum rogatu Patavij edidimus, observatum est. Vnde si qua ad præsens institutum pertinere videbuntur, (quum & hæc & illa nostra sint) huc ferè ad verbum transferre non pigebit.

Angli istud. *A.* ferè edunt in vocibus *Pale, ale, sale, wan, pan, phan* &c. at non in vocibus *hall, ball, call, mall*: vbi. *A.* ante *l* geminatum crassius auditur: nequè in dictionibus quibus mulierculæ nonnullæ & puellæ anglicanæ nimis angustè ipsum *A.* expediunt, quum pro *thame* *thæme*, pro *marie* *mærie*, pro *Jane* *læne*, pro *James* *læmes*, pro *chamber* *chæmber* &c. pronunciant.

Mutabitur autē A. vel in	non raro verò cum extra diph- thongū re- penitur, & id vel	mutatio- ne	1. Dialecto,	Gair geir, gair teir, gair gteir, mair meir, saith, seith. Aur eur, haul haul, san ten, cran cren, lhan lhen.
			2. Compo- sitione,	Gair geirvir, gair gteir lodh, saith seith- veith, lhaith lheitb, maith meithle. Aur eurlit, brau brendbyn, haul haulsenn, caul ceadler, cau cenberh, clau cleadbyn & gledbyn.
			3. Derivat.	Saith seithbbed, graithe gteithred gair gei- riol, dail deiliog, cain ceiniog, saeth sei- rhydh, graeth greadhi.
			4. Numero,	Gair geirien, saer seiri, maen moeni, baeth beidhi, mair meithl, caer cerri, caer cei- rydh, cbriuer cbrierydh.
			5. Persona,	Aeth euehum, aen eueh, cam cewch.
		syllabarum incremento	1. numer.	nōnūquā in diph. { Bardh beirdh, arth eirrh, sarph seirph, balch beilch, glas gleisau, glau gleinon. aliquando extra diph. { pabelh pebyll, aberth e- byrth, manach menyh castell cestyll, cadach cedych, cadarn cedryn.
			2. dialect.	Dani deni, arni erui, hani beni, ar- chodh erchis, carem cerym, careb cerych, careu ceryni.
			3. temporis	Caer cerir, carvut cerit, arch er- chi, parch perchi, sabbyt seb- hit.
			4. personz,	Carabb cery, caru cewch, carodh ceruist, attal ettyl.
				In diphthongo : vt arch eirchiad, parch peir- chiad, cadu ceidrad, grythydh grythybiad. Extra diphthongū : vt cadach cedychog, lhasen lhevrydh, cadarn cedernid, clabb clebbyd.
	ratione	vsius	dialecti	Haul haul, dau don, lhan lhou, cnau cnou, aur our, ian iau, cran cron, gairi goiri.
			numeri	Manach menyh, abbalh ebbyll, phalbach pho- llych, cadarn cedryn, sabharn tebbyrn, cadach cedych.
			personz	Attal ettyl, carabb cery, tylabb tyly, rbedabb rbedych, cartyll cerych.
				Bach bychan, pa py, mi a garabb mi y garabb, y peth a gapher y peth y gapher.

B.

CYmrei hoc elementum nec durius coarctatum, neque etiam mollius aut laxius, quam eius postulat natura, latinorum & Italorum procius more proferunt, leui nimirum congruoque nisi compressis utroque labellis, pariterque incluso ac impedito concurrentis coarctantisque vocalis sono per spiritus impetum expedite leniterque propulso.

Composicione
Nominis Substantiui: vt *gerrichbardb*, *ar-yddbbhardb*.
Adiectiui: vt *gwanbbhardb*, *cadarnbbhardb*.
Præteriti: vt *caredicbbhardb*, *casddicbbhardb*.
Futuri: vt *caradybbhardb*, *casadybbhardb*.
Aduerbij: vt *benaryddbbhardb*, *brytbbhardb*.
Præpositionis: vt *cybbhardb*, *geribbbhardb*.

bb.vcl
Nominis Substantiui: vt *clachbbhardb*, *blacedbbhardb*.
Adiectiui: vt *drygbbhardb*, *cybbiarnbbhardb*.
Præteriti: vt *caredicbbhardb*, *etholedicbbhardb*.
Futuri: vt *caradybbhardb*, *etholadybbhardb*.
Propominum *dy.com.&ei.masc.* vt *dybbhardb*, *eiibhardb*.

Apposicione
Vocum verborum omnium præter infinita: vt *vybb*, *pedbren*, *buan*, *buaissy*, *brytbbhardb*. *Carabb*, *careu*, *cerais*, *carasson*, *carrytbbhardb*. Sic *cerir*, *cerit*, *caroyt*, *carassia*, *carerbbhardb*. Ac in verborum infinitis *caru* *hardb*, *casbau* *bryt*, *glanbau* *buarth* dicimus sine mutatione. Aduerbij: vt *cydechryddbbhardb* *ysbren*, *echdasbbhardb* *oedlb* *brenny*.
Præpositionis: vt *ym*, *gan*, *o*, *troy*, *yrth*, *ambbhardb*.

m.Apposicione vel
Pronominis possessiui *bby*: vt *hara* *bby* *mara*, *bys* *bby* *myr*, *hath* *bby* *math*, *hardb* *bby* *maedlb*, *had* *bby* *mod*.
Præpositionis *ym*. pro *ym*: *n*. ante *m*. in *m*. mutato euphoniz ergo: vt *hwarth* *ym* *maarth* *y* *garth* *hec*, *hach* *ym* *maeth* *ei* *goffail*, *bys* *ym* *myr* *ysfyll* *o* *abyr* *ar* *y* *dhac*.

B. dicimus vel

His adde & numeralia, *un*, *air*, *pedair*, *ym*, *chro*, *seith*, *yrth*, *nau*, *deg*, *deuddeg*, *pyntdeg*, *uogin*, *deugain*, *trigain*, *peduarain*, *pyntuain*, *chruain* &c. tam coniunctum cum particula (*ar*) numeri auctrice, quam diuisum sine ea, tamque compositiue quam appositue: vt *unmu*, *seirmu*, *pedairmu*, *ymmu*, *chreimu*, *seithmu*, *yrthmu*, *naymu*, *degmu*, *deuddegmu*, *pyntdegmu*, *uoginmu*, *deugainmu*, *trigainmu*, *cauimu* &c. *unmu* *arr* *dbeg*, *seirmu* *arr* *dbeg* &c. Et appositue *fairmu*, *yrthmu* &c. Sed numerale femininum (*dy*) (*bb*) & non (*m*) natura & visu postulat: vt *dy* *bhwych* & non *dy* *bwesch*. Dicimus tamen *un* *bhwych*, *air* *bhwych*, *pedair* *bhwych*.

irradicale & immutabile idque vel

Non initiale, & ratione loci immutabile, & per se existens, i. ab alio no descendens: vt *achubardb*, *arab*, *arbed*.
Initiale remeabile à radicali descendens: vt *o* *hant* *a* *thry* *bant* *yr* *aeth*, à radicalibus *pant* & *post* descendencia

Bb.

Molliciter & laxè sonant Cymraei elementum istud, eadem omnino soni ratione, qua latini & Itali consonam *V*, aut greci suum, *β*, aut denique hebrei *ו*. *Bb* non dagheffatum, leui nectupè conatu inferni labelli summitate interna primorum superne dentium valli fastigio leuiter apposita, quò subueniente deinceps vocali, inclusus & impeditus sonus, leni spiritus impetu expeditur.

Bb. In vorum medio apud eosdem reperitur : vt *bybbryd*, *babbren* &c. similiterque & in fine : vt *babb*, *vybb*, *clybb* &c. Initialis verò nunquam inuenitur, præterquam in sermonis structura : vt *yebryd* & *bryd*. *Gau bbeirdy cabodh ei dlyst*. *Na chann bham na chann bhab ny chabbad enyd grrhyrcodh*. Itaque in medio & fine partim radicaliter vt *babbren*, *babb* &c. : & partim non radicaliter : vt *bybbryd*, *clybbareb* &c. in principio non nisi irradicaliter semper & in sermonis complexu inuenitur.

Bb. Irradicale & immutabile, idque vel

Non initiale & per se : vt *cybberth*, *clybb*, *plybb*, *plubb*, *obbu* &c.
Initiale remeabile à radicali ortum : vt *o bbratt*, *o bhav*, à radicalibus *bratt* & *bav*.

C.

Literæ istius durum quendam, ac veluti intra stricti oris confinia harentem sonum, nostrates masculino, pingui ac robusto quodam nisu conanue expromunt, lingua posteriore sui dorsi parte, ad mediam eamque penitiorem faucium palati que regionem prius reducta, ac molaribus vtrinquè illisa, illincque deinceps reiecta, depulso tandem retrorsum palatumque versus ipso sono; eadem ferè forma, qua latini proferunt, *c*, ante vocales, *a*, *o*, *u*. Viribus respondet hoc elementum consonantibus *k*, & *q* nam *cephyl* quasi *kephyl* aut *qephyl* sonat, & Ebræorum, *ק*, *Quph*, omnino æquipollet.

C. Inuenitur

	eb.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pronominis feminini (ei:) vt ei chorpb, ei chaer, ei cheroy, ei choylb. 2. Numeralium (tri & chre:) vt tri chorpb, chre chorpb, tri chor, chre chor. 3. Coniunctionum (u. o. na. na:) vt a chorpb, o chabb, na chorpb, na chaer. 4. Adverbiorum (na. ny:) vt na chored, pauny chorpb, gyybny na chaphet.
	gbh.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pronominis communis (bly:) vt bly gbborpb, bly gbbair. 2. Prepositionum (yam & cyu:) vt ygbhorpb ygar, Hamibbal toygyngbbair.
radicale & muta- bile vel in	idque ratio- ne vel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nominis <ul style="list-style-type: none"> Substantiui: vt gorgorpb, gareicgorgpb, ferehgorgpb. Adiectiui: vt erybgorgpb, goongorgpb fychgorgpb. 2. Participij <ul style="list-style-type: none"> Præteriti: vt caradicgorgpb, fychadigorgpb. Futuri: vt caradygorgpb, fychadygorgpb. 3. Adverbij: vt trenydgorgpb, beunydgorgpb, bythgorgpb. 4. Prepositionis: vt trasgorgpb, garibgorgpb, agorgpb.
C. Inue- nitur vel	S.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nominis <ul style="list-style-type: none"> Substantiui: vt ferehgorgpb, marchgorgpb. Adiectiui: vt du gorgpb, goynugorgpb. 2. Participij <ul style="list-style-type: none"> Præteriti: vt caredicgorgpb, emelhdigedicgorgpb. Futuri: vt caradygorgpb, moladygaer. 3. Pronominis communis (dy:) vt dygorgpb, dy gaer, & pronom. maf. (ei) vt ei gorgpb, ei gaer. 4. Vocum verborum omnium, præter infinita: vt carabb, cory, car, carun, cetais, caraffun, caraybb gara, corin, corit, caroyt caraffyt, cerer gara. at in infinitis caru caracafan car &c. dicimus absque vl- la mutatione. 5. Adverbij: vt paun garabb, garun, gerin, garer &c. beunydh & trenydh gara. 6. Prepositionis: vt o, yam, gann, tray, vrb, tras, am gaer.

Irradicale, ratione loci immutabile, non initiale & à se existens: vt rac lha, ybae-
dhay &c. Altero diuisionis membro caret. C. quod à nullo radicali descendat.

Cb.

E Lemennum istud cymraecè densissima aspiratione iuxta fauces summa suæ gulæ gutturis quæ partes efficitur, lingua postrema dorsi sui parte penitiorum posteriore mæ palati regionem collidente, detruso retroctum, laryngem quæ versus asperitimo densissimo quæ sono, seu *ch*, hebreorum, asperè.

Angli præsertim septentrionales illud expriment per *gh*: ut *rough, through, thought, fought, might, wight* &c.

Cb Irradicale & immutabile est, id quæ vel

Initiale & ratione loci immutabile, & à se existens: ut *chribh, chysin, chugr, chugrona, chugr*. Istud *ch* irradicale dicitur, quod nulli descendenti radix esse queat, quam omnino immutabile sit.

Non initiale & à se existens: ut *sach, sechi, fych, fychdad, fych*.

Initiale & remeabile ad radicem, à qua descendit: ut *a chara, no ciorph, na chsyn* &c. à radicibus *car, corph, cyn*.

D.

E Duriusculo & tenui conflatum sonum sortitur apud Cymrobrytannos litera *D*. Summa minime lingua leuiter incuruata, & dentium anteriorum, eorumque superiorum septo, ac partim etiam palato illisa, indeque rursus repulsa, quod sonus circa eodem dentes superiores & palati partem exeat duriusculus quidem & medio crinæ tenuis.

D. Dici

	<p>Nominis { Substantiui: vt cildbor, gereidbarn, corrdhabbn, phryddbbbr. Adiectiui: vt breudlysc, gwaundhyn, ddbbudyse, croedbarn.</p> <p>Numeraliū (den & dy): vt denbryn, dydbarn.</p> <p>Pronominū (men & teu) poetice: vt men-dbor, teudbor.</p>
<p>Compo- sitione</p>	<p>Participij { Praeteriti: vt puredicdhadl, mole- dicdhoeth, vrdboledicdhoeth. Futuri: vt coeliadrydbyn, gwela- dydbrut, phynnadrydbyn.</p> <p>Aduerbij: vt beunyddbyn, byrbbyn, echdoe- dbyn, trennyddbyn.</p> <p>Præpositionis: vt cynabarn, gartblynnion, ad- dbyn, gordbarn.</p>
<p>ab. vel</p>	<p>Nominis { Substantiui: vt march dbyn, trebb dbyn, golad dbyn. Adiectiui: vt dryg dbyn, gyllu dho- w, calh dbyn.</p> <p>Numeraliū (den & dy): vt den dbyn, dy dhor.</p> <p>Pronominū (men & teu): vt men dhor i, teu dhor di quib. adde (dy & ei) masc. sing. vt dy dbyn, ei dbyn.</p>
<p>Apposi- tione</p>	<p>Participij { Praeteriti: vt puredig dhadl, mole- dig dhoeth, vrdboledig dhoeth. Futuri: vt coeliadry dbyn, gwelady dbrut.</p> <p>Aduerbij: vt beunydd dbyn, echdoe dbyn, tren- nydd dbyn.</p> <p>Vocum verborum præter infinita: vt ybb, cedbyn, bum &c. dhoeth. Carabb, caryn, cerais &c. dhoethineb, ceris, ceris, caryn &c. dhoethi- neb. In infinitis bod dyn yn dhoeth præter ma- tationem dicitur.</p> <p>Articulorum verbalium (a & y): vt mi a dha- nab, ag ynteu y dha.</p> <p>Præpositionum: vt gam, i, di, o, troy, trith, tros, am dhaeni.</p>
<p>radicale & muta- bile vel in</p> <p>D. Dici- tur vel</p> <p>Apposi- tione vel</p> <p>irradicale & immu- tabile, idque vel</p>	<p>Pronominis communis (bby): vt bby nyn, bby nesis, bby ma, à radic dyn, deis, da.</p> <p>Præpositionis (yn): vt yn nyn, yn nesis, yn nechren: quib. adde (am) in cōpositione: vt am nyn, am nethu.</p> <p>Non initiale & ratione loci immutabile, & à se existens: vt dedrydd pr der, byderu.</p> <p>Initiale remeabile à radicali deriuatum: vt o dan, amni der, troy deri, tros daerreb, à radicalibus cly, ser, resi, taerreb.</p>

Dh.

Proferunt nostrates elementum *Dh.* crassius & laxius quam literam *D.* graecorum .s. aut Ebraeorum .s. *dh* non dagessatum, soni facultate amulantes, lingua summa sui parte in anteriorem palati regionem primoribus supernisque dentibus vicinam impacta, detruso, nisi quidem mediocri, vna cum spiritu densiusculo, inter eorundem dentium vallum linguæque cuspidem, laxo mollique sono.

Dh. dicitur irradicale & immutabile, idque vel

Non initiale, ratione loci immutabile, & à se existens: vt *hardbrych*, *hardb*, *hardbrych*, *hardbrych*, *hardbrych*.
Initiale remeabile à radicali genitum: vt *o dpoeth*, *am dbevin*, *yrth dhai*, *oni*. à radicalibus *doeth*, *devin*, *daioni*.

E.

Cymrei dum hanc literam enunciant, vegetum quendam expressumque, ac vocem ferè agnam referentem sonum, aperte expediteque edunt; rictibus quodammodo ociosis, segnique labiorum diductione, ac lingua certè utroque latere maxillaribus, cuspi de verò anterioribus ipsisque infernis dentibus leuiter impacta, non sine leui dorsi sui palatum versus, vna cum mediocri spiritus impetu, eleuatione.

personæ	in	a	Cerdabbb, cerdha, cerdbant.	ab infinito cerdbet.
		i	Cerdbi, cerdbir, cerdbit, cerdbassit.	
		o	Cerdbo, cerdbom, cerdboch, cerdbunt.	
		v	Cerdbrn, cerdbrych.	
		y	Cerdby, cerdbyt, cerdbych, cerdbassyt.	
		ai	Cerdhai, cerdbassit, cerdbais, cerdbassai.	
E. Mutatur vel ratione	dialecti in	ei	Cerdbei, cerdbassei.	
		vy	Cerdbyy, cerdbryys.	
	in		Er doe yr doe, er ieu yr ieu, er doe yr doe.	
			Cærem cerym, cærech cerych, cærens ceryni.	
			Er doe, yr doe, er ieu, yr ieu.	
	in		Gemy gynynt, genthynt gynynt, cerbbigen, cymbigen, emyl gmyl, embyl gmyl, cerdymdeithon cymdeithon, cerbbeill cymbeill, cerbyll cymbyll, cerbyd cymbyd, cerbbysu cymbyssu, quibus addit lbed lbydan &c.	
	numeri in		Pabell peyll, cyllhell cyllhll, caïtll, cestyll, af cestyll, gradell, gradyll, aberth ebyth, affest effyll.	
			Pabell peyll, cyllhell cyllhll, caïtll, cestyll, af cestyll, gradell, gradyll, aberth ebyth, affest effyll.	

G

G. Eisdem omnino instrumentis, quibus. **C.** à cymraicis exprimitur; sono tamen minus duro, potiusque nisu minus vehementi atque robusto. Ambo igitur hæc elementa non nisi organorum intensione & remissione inter sese differre videntur.

Ab anglia huius literæ sonum expressum invenies ante vocales **a, o & u;** & ante **i, in giff & similibus;** & ante **r,** in voce **griff & consimilibus.**

Nominis Substantivi: vt **marcher, goretar, goretar, rhanner, cybbreithar, criber.**

Adiectivi: vt **moethusar, gannar, glavar, trannar, dygar, coetar.**

Præteriti: vt **caredicar, poenedicar, llygredicar.**

Participij Futuri: vt **caradtyr, poenadtyr, llygradyr.**

Adverbij: vt **bennddar, bythar, trennddar, tradyr.**

Præpositionis: vt **garbar, annar, cydar, cymnar, gorar.**

Nominis Substantivi: vt **clachar, bladdar, gyddar.**

Adiectivi: vt **duar, glasar, coegar, cybbiamar.**

Præteriti: vt **caredicar, dreifeddicar, mioddicar.**

Participij Futuri: vt **dreifadtyr, canmoldadtyr, abhmadtyr.**

Pronominum (dy com.) & (ei masc.) vt **dyr, ei, traig, dy, abh, ei, abh.**

Vocum verborum præter infinita: vt **vybb, oeddon, bun &c. &c. carabb, caron, ceras &c. traig, cerit, cerit, carayt &c. traig.** In verborum infinitis **badgar, caru, guraig &c.** dicitur sine mutatione.

Adiectivi: vt **cyddeddyddar, echdod traig, trennddar.**

Præpositionis: vt **yn, gan, o, am, tros, tro, yth traig.**

His addantur & numeralia quædam tam compositivæ quàm appositivæ usurpata: vt **deuwr, seithdyr, ythdyr, degdyr, denddegdyr, &c.** sic in singulis compositis cū **deg & vgein:** vt **vgeindyr, dengrindyr, trigindyr &c.** sic cum compositis: **deucandyr, tryghandyr &c.** Idem intelligito appositivæ: vt **deuwr, seith &c.**

G. Dic- tur vel Pronominis possessivi (bly:) vt **blyghar, blygharaig, blygharabth.**

Præpositionis **yn** vt **yngharaig, yndy, bennidyr, oedh dai, yn, yngharadtyr, coet, y, gelet, y, lleidr, ybiu.** (uphoniz gratis) liquefcit, vel facultate in ipso **gh.** continetur.

Non initiale, ratione loci immutabile, & à se existens: vt **memog, gurgi, mygn, crygu, llygru.**

Initiale remeabile à radicali prognatum: vt **dy, garydy, garbai, gar, ei, gabon, à radic. caru, cath, coet, cabon.**

Gh & gbb,

Gh. & gbb.

NOstrates (lingua postrema dorsi sui parte in penitiorum, eamque medium palati regiunculam prius contracta, illincque deinde libera) elementi huius, *gh*, impedimentum suffocatoriumque quendam, & in extremis faucibus veluti haerentem sonum, nisi quodammodo coarctato expediunt. Hunc sonum vernaculè *Sain myghur* vocant.

Sonum hunc angli per. ng. exprimunt: *ccu pang, king, thpong, taping, ring, long, song* &c.

Gbb. Nullatenus differt à *gh*, nisi quòd addito ad finem spiritui denso, auctiorem eo potestatem fortitur.

Porro, *gh*, soni qualitate cum ipso, *ch*, non ita admodum congruit in hac lingua: *Ch*, enim inter proferendum, ruidam quandam soni densitatem in imis faucibus creatam edit: ab ipso, *gh*, verò impedita & veluti suffocatrix quaedam in eisdem locis formatur potestas. Veruntamen & ipsum, *gh*, forsitan ruidum & densiusculo quodam sono iure potiri debuisse videtur, licet remissiore eo, quem *ch*, possidet. Sed quum, *H*, sit veluti communis quidam sonorum donator, talem cuique linguae (apud quam in usu est) suppeditat sonum, qualem cuiusque linguae natura postulare videtur. Imò non raro ipsum, *H*, in una eademque lingua, varietate hac gaudere solet. Nam apud anglos siquando ipsi, *g*, affigatur, sic, *gh*, ruidum tunc densumque reddit sonum: ceu *tough, plough, sought, might* &c. Verum si ipsi, *C*, subiungatur, *H*, sic, *ch*, tum sibili nonnihil meditantur: ut *much, such, church, chance, chese* &c. Ita quoque & apud Cymraeos, *ch*, quidem ruidum: *gh*, verò suffocatorium sonum format, *Sain blyghur* appellatum, *H*, igitur quum sit omnium consonantium veluti commune & ancillare instrumentum, nemini mirum esse debet, si hanc gutturalem facultatem ipsi, *g*, in hac lingua cymraeca subministret, praesertim linguae natura ita postulante. Quam quidem facultatem littera, *N*, quum sit lingualis, nunquam suppeditare potuisset.

GH. Dicitur irradicale & inmutabile idque vel
Non initiale & à se existens: ut *myghur, rheghi bidb, rbygh, fighi, gigha*.
Initiale remanebile à radicali descendens: ut *bby, ghabyr, bbyghraig, yghonen, y dyn*, à radicalibus *gabyr, gtraig, genu*.

H.

Magna est huius elementi efficacia, frequensque usus & necessitas apud eas gentes, quae eo uti solent. Nam non tantum infra sua vi, ut halitusque aspirationis notam se exhibet, verum etiam ob characterum inopiam, litterarum quarundam sonum & potestatem prorsum alterat immutatque, vique & robur novum illis suppeditat adeoque novam essentiam & constitutionem ipsis condat & statuat, ut aliae praefus novaeque litterae & re & gradu omnino efficiantur. Nam apud latinos littera, *C*, è tenui densa redditur huius elementi appositu: ut *chalybes, charitas, cheramides, chimera, chryse, chorae*. Item apud anglos praesertim septentrionales littera, *G*, è tenui pariter densa fit huius characteris affixu: ut *tough, right, light, tough*. Hispanis & anglis ipsam, *C*, è tenui crassum & quidantenus sibilosum facit. *H*, lingua nimirum vehementi & intensa collisione in anteriorem palati partem dentiumque latera utrinque intorta, crasso quodam per dentes anteriores, & sibili nonnihil meditante, edito sono: Hispanis quidem, ut *mucha, prouchar, prouchi, dicho, hecho, derecho*: Anglis verò: ut *ache, ache, leche, lache, such*. Galli quoque sonum tenuem ipsius, *C*, characteris huius sublimiorem crassum faciunt, sed effeminatio-re, laxiore, & languidiore tum sibilum tum spiritum, necnon & linguae percussione minus intensa quam hispani & angli: ut *choise, chose, rhem, rhambur*. Sed & angli quoties sibilum crassum absque linguae intensa collisione edere volunt, hunc characterem consonanti, *S*, subnectunt: ut *shame, sheares, shill, shewell*. Idem quoque faciunt viri docti, quoties

orthographico penitus repugnantem excogitasse, & quos docti quidem nostræ ætatis viri amicique nostri imitati sunt, partim ut nostrum vulgo, qui huic scribendi modo assuefactus meliorem ignorabat, satisfacerent, & partim propriorum characterum penuria laborantes, etiam quodammodo inuiti huic minus commodum scribendi modum in ipsorum impressis libris vti sunt: locus hic postulare videtur ut pauca de eorum sordida scriptura subiiciamus. Scribendi autem error in his maxime characteribus versari solet, nimirum *dd*, *ff*, *ng*, *k*, *ll*, *rr*, *vv*, *j*. De his ergo sigillis pentactemis, ab ipso *dd* geminato exoritur,

DD.

DD. Itaque consona geminata pro *dd*, densa orthographice scribi non potest. Nam si simplex *d* dura est consonans & tenuis, *dd* geminatum durior adhuc tenuiorque erit, id est bis dura bisque tenuis: at supra ostensum est simplicem duram & tenuem esse. Igitur & duplicem duriotem adhuc & tenuiorem, id est bis duram bisque tenuem esse oportet, nam si tali tale addideris, illud erit magis tale. Tantum ergo abest *dd* geminata à molli densaque (cuiusmodi est *dd*) ut sit non solum dura & tenuis, sed & bis dura bisque tenuis. Non recte igitur *dd* pro *dd* scribi solet.

Antiqui rursus omnes, ut hanc tam absurdam scripionem curarent, ad *dd* crassum laxumque exprimendum, simplici *d* utebantur: geminam enim facultatem vni eidemque litteræ tribuere audebant, quam adeo prodigiosam sua lingua deformitate ferre, qualem nulla gens alia tolerauisset unquam. Qui *d* simplicem pro *dd* crassa & laxa scriptam apud antiquos intueri cupit, in Cymbrobrytanorum historiam vetustissime scriptam, hystoriasque regis Arthur, & aliorum quamplurimorum, vna cum vetustissimis excellentissimorum poetarum manuscriptis operibus (quorum non exigua pars libro hergesteo continetur) percurrat. Legat etiam leges Cymbrobrytannicas regis Houeli, cui Boni cognomentum tribuit vetustas. In his enim omnibus, cæterisque priscis absque ulla penitus exceptione, *d* simplex pro *dd* crasso & laxo collocatum inueniet.

Ceterum audiui ego sæpenumero etiam alienos non paucos Cymraecæ linguæ ob ipsius phrasium & dictionis raritatem audissimos, quæstos se eam facile & sincere legere non potuisse, propter tam ambiguum & deprauatum eorum, qui eam scribere solent scribendi modum: quam si orthographice scribi solita esset, lectu omnium facillimam esse faterentur. Hæc enim lingua nullam omnino patitur sonorum mutationem, sed quemcunque singula eius elementa semel sortita sunt valorem, eundem perpetuo non mutatum retinent: quod in alijs plerisque linguis haud facile inuenies.

Præterea constat nonnullos recentiores homines eosque doctissimos paucis abhinc annis, inspecta hac tam indecora characterum forma, & expulso penitus *dd* geminato vna cum alijs quibusdam eiusdem farinae ineptis characteribus, variam eamque orthographicam formam non nouam certe, sed antiquis consuetam, in comunem vsum reuocasse. Nam eorum aliqui quidem *dd* halitioso & crasso, quidam verò puncto quodam subtilis densum spiritum signante sic *dd*: nonnulli verò notula quavis in apice ipsius litteræ, ut halitiosi spiritus indicatrice collocata sic *dd*: aut alio quouis consimili modo: & alij denique hoc, alijsque alio atque alio tam in isto quam in alijs quibusdam consonantibus (de quibus deinceps) scribendi modo potius vtentes, quam deformem vllam indoctamque scripionem in sua lingua pati vellent.

Postremo haud iniuria vacat atque incommode aduersus tam locupletem linguam iste tam ineptus scripturæ modus. Nam si duplex *dd* quoties occurrerit, perpetuo pro *dd* denso & molli sumatur, non exiguum certe vocum lachrum patietur lingua, & de difficilissima pauperissima reddetur. Non enim exigui vocum vel propriarum vel a Cymraicis usurpatarum numerus duplici *dd* tenui duroque scribendus Cymraecam linguam peragranti forsitan obuiam fiet: quarum vocum syllabæ nec scribi nec legi poterunt ob characteris proprii inopiam, si *dd* denso mollique abiecto, *dd* duplicatum eius vicem subeat. Et propterea huiusmodi syllabæ siue propriæ siue alienæ aut penitus ab hac lingua exulabunt, quod fieri non potest, nisi linguam aliqua ex parte interimis: aut inepto ut hæcenus characteribus exprimentur, quod absurdum non caret: ceu

cate suum ipsius sonum pleniorē fortiorēquē solū reddidit; aliud verō nouum diuersumue soni genus non creat. Suprà enim demonstratum est, nullas penitus consonantes geminatas dari posse, quæ pro vllis characteribus simplicibus & consonis iusta ratione, sed tantum falso substitui valeant. RR. igitur duplicatum, vt reliquæ omnes duplicatæ consonantes syllabis consonantium geminationem postulantibus ancillari solū debet; vt apparet in vocibus *parri, turri, carui, curio, cori* &c. Vetusissimi autem scribæ, quod vitarent .rr. geminatum in vocum principio, .r. tantum simplici utebantur: vt *raid* pro *rhaid*, *rebb* pro *rhebb*, *ribb* pro *rhibb*, *radh* pro *rhadh* &c.

VV.

Q Vum in .v. simplici cymracorum nulla omnino pars eius valoris inter pronunciandum audiatur, quæ ipsi .v. proprio & genuino certæ cuiusdam facultatis characteri non iniuriā tribuitur: nulladum profectō ipsius .v. naturalis soni potestas per cymracum .vv. geminatum exprimi potest. Totum enim naturam eorum ex quibus fit, participat & sapit: at character .v. ne minimum quidem vnus saltem .v. soni naturam participat sapitue: ergo nec alterus .v. sonum sapiet aut participabit. Nam (vt suprà ostensum est) vnus eiusdemque literæ multiplicatio, licet locupletiorē reddat, eius tamen potestatem non mutat. Si ergo nec primi neque secundi soni naturam sapiat, (quum non dentur nisi duo tantum) sequitur, quod nec vtriusque simul coniuncti naturam sapiat. Ergo .vv. cymracum geminatum pro vero & proprio huius linguae .v. supponi non potest.

T.

C Harafteri .y. duplicem sonum dederunt orthographiæ corruptores; alterum quidem tenuem & apertum: vt .y. in *ybb, eryg, erych, dyn, geych, llym, rhych* &c. alterum verō crassum, obscurum & clauum: vt .y. in *ybbed, erygu, erychder, dynion, geychion, llymion, rhychen*.

Sed quum in hac lingua (vt antea audistis) tot sint numero characteres quot soni, totidemque soni quot characteres; haud seuius peccasse eos constat, qui nulla fere necessitate urgente, hanc facultatem ambiguitate primi inuenerunt. Nam vel nota quapiam signari hic, quæ a seipso non signato differret; vel nouus aptusque formari character, quo sonus obsecutus a clauo distingueretur, facillime potuisset.

Accedit quoque & hoc incommodum, quod varia vnus eiusdemque literæ potestas linguam lectu difficiliorem reddat. Nemo enim nisi vel naturā linguae huius notitia imbutus, vel regularum & obseruationum cumulo onustus, inter legendum norit hoc an illo soni genere litera oblata proferri debeat, si multiplicem ei tribuamus pronunciandi potestatem.

Sed de his hæcenus, idque necessitate cogente & quanta potuimus breuitate pertractauimus: nunc autem ad reliqua Alphabeti elementa ordine procedamus.

J.

H Anc literam cymraci, lingua imorum anteriorumque dentium cum supernis penē coeuntium radicibus impacta, nihil fere auxiliantibus interim labris, gracili tenuique sono proferunt.

Et quamuis litera .j. perpetuū vnisona est, semperque vocalis; duplicem nihilominus potestatem habet. Nam vtplurimum quidem solū vocalis est adeoque subtilis, vt omnis sit prorsum crassitudinis experta, ac veluti exanguis: nonnunquam verō vocalis consona inuenitur, præsertim vocum principio, vbi cum vocali subsequente concreuit in diphthongum; vt in vocibus cymracis *ier, ierwerth, ier iudhu* &c. vt .i. Iud consona apud Ebreos: nunquam aut stridet, aut aliquid sibili meditatur, vt apud Anglos in vocibus anglis *Bane, Jack, James, Trakin* &c. & apud eosdem anglos latinas voces vernacula corruptione pronunciantes; vt in *Iuno, Iupiter, Ianua, Ieiunium, Iouis* & huiusmodi: quæ

voce

voces anglo proferunt perinde sonant ac si Giuno, Giupiter, Gianna, Gegunium, Gio-
nis scripta essent.

*Golchab, golchaut, golchassan, golchassoch,
golchassant,
Golchem, golchech, golchent,
Golchadh, galchp, galchoni, galchoch, gal-
chaut,*

Personae in

*yr
y
ai
ei
vy*

*Golchren, golchrech.
Galchy, galchyrt, galchyrb, galchyrt.
Galchai, galchais, galchait.
Galchei, galcheis, galcheist.
Galchrybb, galchryt.*

galchi

7. Mutatur
vel ratione

Dialecti in

*yr
y
ai
ei
vy*

*Tdym, ymae, ydad, yym, yhaity,
ceiffa
Vdym, yphern, yadym.*

ab 2. septen-
trionalium.

visus con-
suetudinis in

*yr
y
ai
ei
vy*

Sais, saesun.

Generis in

*yr
y
ai
ei
vy*

Brith, brith.

Cymrae hoc elementum proferunt, linguae maiore cuspide parte in eam palati regio-
nem, quae primoribus dentibus, ipsaque supernis vicina est, valido nisu impulsam, ita inte-
rim parce diducto rictu, ut obscuram quandam rotunditatem pra se ferat, ac quodam de-
inceps veluti ex anserum serpentumque quasi sibili commissione veluti per crasin confia-
to halituose densissimo brunoque sono, & per maxillares dentes utrinque, verum magis
deorsum, operoso conatu, emisso.

Hoc soni genus, cymrae adeo peculiare propriumque est, ut nulla alia occidentalis
mundi plagae ratio illud possideat. Sed haec aspiratio sonum habet difficillimum, & aures
magis quam oculo per scripturam percipi potest.

Itaque non mirum, si cymrae, cuius lingua, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos
aliqui nonnulli cymrae, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos

sed de his haec nonnullis sonis, quos aliqui nonnulli cymrae, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos

sed de his haec nonnullis sonis, quos aliqui nonnulli cymrae, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos

sed de his haec nonnullis sonis, quos aliqui nonnulli cymrae, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos

sed de his haec nonnullis sonis, quos aliqui nonnulli cymrae, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos

sed de his haec nonnullis sonis, quos aliqui nonnulli cymrae, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos

sed de his haec nonnullis sonis, quos aliqui nonnulli cymrae, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos

sed de his haec nonnullis sonis, quos aliqui nonnulli cymrae, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos

sed de his haec nonnullis sonis, quos aliqui nonnulli cymrae, uti supra vidimus, nonnullis sonis, quos

Lb. Dicitur

Substantiui: vt *gōrlav, trebbalam, coetlav, carrlam, grinlam & grinham*. sed de hoc aliā.
 Adiectivi: vt *cādarlav, grymlav, grybb-lav, graphleide*.
 Pronominum (*men, & ten*) poetice: vt *menlav, tenlav, menlev, tenlev*.
 Participij
 Præteriti: vt *carediglav, casediglav, drevdiglav*.
 Futuri: vt *caradylav, casadylav, drevadylav, parchadylabhn*.
 Numeralium (*dy, den, seith, yth*): vt *dylav, denlev, seithlav, ythlav*.
 Adverbij: vt *benyadlav, bytblabhn, srenyadlav, ecdoolith, sradyleide*.
 Præpositionis: vt *gōrlav, abblav, abblomydh, abblu-nidib*.

radicale & mutabile in .l. idque vel
 Compo-
 sitione
 Substantiui: vt *coet lav, mryydlav, thienlav*.
 Adiectivi: vt *glan lav, coeg labhn, grylbt lav*.
 Pronominum (*men, & ten*): vt *men lav, ten lav, & pronominum (dy, & si masc. sing.) vt dy lav, ei lav*.
 Participij
 Præteriti: vt *moledic lav, etboledic labhn, colbedic lobhrudb*.
 Futuri: vt *molady lav, etbolady labhn, colbady lobhrudb*.
 Vocum verborum præter infinita: vt *dybb, yst, oedbrn, huan lednais, Carabh, caren, cerai labhn, Cerir, careyt, carassin, carev labhn*. In infinitis bod labhn, caru lhev &c. dicitur.
 Articulorum verbalium a. & y. : vt *mi a ladbabb, mi y ledhais, ebb a ladbabb, yst y ladbant*.
 Adverbiorum (*na, ny, ni, pann*): vt *na ladh di, ny ladh ebb, pann ladh ebb, par idho na ladh*.
 Præpositionum *gonu, i, di, a, s, cry, yth, traz, am led-ladh*.

Irradicale, ratione loci immutabile, non initiale & à se existens: vt *thalb, elhyllb, albededh, beth, lathai, grylbt, pilhydh, galhu, colbi, gvalbat &c.* Alterum divisionis membrum deest, quod .l. à quo radicali oriatur.

Idem prorsus, pariterque comparatis otis instrumentis cymrai pronunciant .l. quibus .l. verum non in illo, vt in isto tam laborioso vilo conatu aut spiritu vtuntur: sed leni admodum nris spiritibus freti, blandum quendam suumque, ac grecorum & latinorum ferè more libere profutentem sonum proferunt.

Non initiale & à se existens: vt *blev, carchaelio, cildhor, celdhydh, gōrlav, grymlav, grybb-lav, graphleide*.
 Initiale remeabile & à radice descendens: vt *o lav, gam lav, sros tēbb, sūm leide, di ledidich, abblidnais, a radicalibus lhev, sērbh, theide, thed- hith, theduar*.

Irradicale & im-
 mutabile idque vel
 D
 M & Mb.

M. & Mb.

L Abrotum inter sese plenè coeuntium compressione mediocri, ac quodam veluti marginu, ab interiore oris specu per attractas nares extruso, literam hanc cymri exprimunt.

Mb. densum à tenui *M.* non nisi sola densi spiritus nota halituosam densitatem procreante differt, eou *cymmat, cymhleth* &c.

	Compo- sitione	<p>Substantiui: vt <i>crebbydbbhamm, mzy- dbbharch, braybbaeth.</i></p> <p>Adiectiui: vt <i>gyenbbhamm, calbbbaeth, drygbharch, drygbbaeth.</i></p> <p>Pronominum (<i>men & ten</i> poetice): vt <i>menbbaeth, ten- bbaeth, menbharch, tenbharch.</i></p> <p>Præteriti: vt <i>moledigbbhamm, caredigbba- eth, etholedigbbharch.</i></p> <p>Participij</p> <p>Futuri: vt <i>caradybbhamm, moladybbaeth, etholadybbharch.</i></p> <p>Numeraliū fem. (<i>yn & dy</i>): vt <i>ynbbhamm, dybhamm;</i> quibus adde (<i>masc. Den</i>): vt <i>denbbharch.</i></p> <p>Adiectiui: vt <i>benydbbhamm, bythbbaeth, trenydb- bharch, echdoebharch.</i></p> <p>Præpositionis: vt <i>gythbbaeth, gorbhamm, cymbbaeth, cymbhamm.</i></p>
radicale & muta- bile in <i>bb</i> .	Nominis	<p>Substantiui: vt <i>nyynydbbaeth, trebb bba- eth.</i></p> <p>Adiectiui: vt <i>gyenbhamm, dryg bboez, gyalb bbaeth.</i></p> <p>Pronominum (<i>men, ten, dy & ei</i> masc. sing.): vt <i>men- bhamm, tenbhamm, dybhamm, eibhamm.</i></p> <p>Præteriti: vt <i>caradigbhamm, moledig bba- eth, colhedigbbharchog.</i></p> <p>Participij</p> <p>Futuri: vt <i>caradybhamm, moladybbaeth, colbadyybbharchog.</i></p>
<i>M</i> dici- tur vel	Apposi- tione	<p>Vocum verborū præter infinita: vt <i>yybb, oeddyon, bum, buaſſen, brybb bbadus, carabb, caryn &c. bberch, cerir, caryyt, carer bberch.</i> Sed in infinitis <i>bod merch, & earn merch</i> tantum dicitur.</p> <p>Articulorum verbalium (<i>a & y</i>): vt <i>ni a bhanegabb, ti a bhanegup, fizeb mundmoiniolliu.</i></p> <p>Adverbiorum (<i>na, ny, ni, pann</i>): vt <i>na bharchocaabb, ny bharchocey, pann bharchocaybb.</i></p> <p>Præpositionum: <i>yn, gan, i, o, troy, tris, di bberch, bbaeth.</i></p>
Irradicale & immu- tabile, idque vel		<p>Non initiale & ratione loci immutabile, & per se exi- stens: vt <i>amphenn, amvallu, apenn, ymmen.</i></p> <p>Initiale remanebat à radicali descendens: vt <i>bly mraed, bly mra, ym mach vi goſſait à radic. brayd bara bbaeth.</i></p> <p><i>Mb.</i> nunquam reperitur nisi initiale remanebat à radicali descendens: vt <i>bly mbenn, bly mbarch, ym mbenn mzyndb, ym mbarch yoy, à radicalibus penn, parch, parth.</i></p>

N. & Nb.

Circa ullam labiorum compressionem, ac in interioris oris recessu, linguae quidem fastigio principum & superonum deorsum radicibus, similiter impaeto, duplicet tum narium tum oris & spiritu & sono erumpente, huius literae pronunciationem emungunt cymri.

Nb. densum à tenui **N.** eodem modo discrepat, quo **mb.** halituosum à non halituoso **m.**

Initiale & à se existens: vt *newydd, nant, nobbio, neob, nai, nei-*

N. irradicale & immutabile Non initiale, ratione loci immutabile, & per se existens: vt *bile* dicitur, idque vel

Initiale remeabile à radicali descendens: vt *bby nax, bby na,*

yn newddin, yn newddin, a radic. das, da, doerhineb, derindeb.

O.

Literam hanc nostrates pronunciant ore non tantum largiusculè recluso, & ad rotunditatem quadam, deceminiq; laborum habitum composito; sed & ictu circa laryngem satis grandi plenoque, ac lingua veluti in se contracta, modicèque intorsum reducta; sono interio in eductore recessu formato, & ab expressa illa oris diductione exeunte, tam clarè, expellit & explanat, vt nullo soni interstitio à grecorum **ω.** differre videatur.

Rhodiab, rhodia, rhodians, rhodiassam, rhodiassoch, rhodiassant.

Rhodiem, rhodiech, rhodient, rhodiet.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Rhodi, rhodir, rhodist.

Cynri, vt ceteri omnes, summis labiorum oris inter sese mutuo ducitur & in p̄chis, ac mox per spiritum ex arteria pronaspenem additamque vocalem elidit, huius literæ sonum promunt.

Substantiui : vt *brenbrenn*, *coegbrenn*, *blambrenn*, *glasbrenn*, *coegbrenn*, *tristbrenn*, *byilboeth*.
Nominis
Adiectiui : vt *glasbrenn*, *coegbrenn*, *tristbrenn*, *byilboeth*.
Participij
Præteriti : vt *caredigbrenn*, *casdigbrenn*, *masdigbrenn*.
Futuri : vt *casadigbrenn*, *casadigbrenn*, *masadigbrenn*.
Composicione
Aduerbij : vt *brenn*, *dbbrenn*, *byrbrenn*, *trenn*, *nydbrenn*, *ochdoebrenn*.
Præpositionis : vt *cynbrenn*, *garibrenn*, *cydbrenn*.

Substantiui : vt *debbrenn*, *nydbrenn*, *debbrenn*, *garibrenn*.
Nominis
Adiectiui : vt *debbrenn*, *nydbrenn*, *debbrenn*, *garibrenn*.
Participij
Præteriti : vt *casadigbrenn*, *casadigbrenn*, *masadigbrenn*.
Futuri : vt *casadigbrenn*, *casadigbrenn*, *masadigbrenn*.
Pronominum (Dy com. & ei, masc.) : vt *dyboen*, *ei boen*.

Vocum verborum, præter infinita : vt *nydbrenn*, *ochdoebrenn*, *debbrenn*, *garibrenn*, *casadigbrenn*, *casadigbrenn*, *masadigbrenn*.
Apposicione
Aduerbij : vt *debbrenn*, *nydbrenn*, *debbrenn*, *garibrenn*.
Præpositionis : vt *cynbrenn*, *garibrenn*, *cydbrenn*.

radicale
Stem
bile vel in
P. dicuntur vel
Ph. ratione vel
Mb. ratione vel
P. dicuntur vel

Pronom. fam. (ei) : vt *ei phenn*, *ei phenn*, *ei phorth*, *ei phorth*.
Numeraliū (tri & chre) : vt *tri phenn*, *tri phenn*, *tri phorth*, *tri phorth*.
Coniunctionum (a, o, na, no) : vt *a phenn*, *o phenn*, *na phenn*, *no phenn*.
Aduerbiorum (na, ni, ny) : vt *na phenn*, *ni phenn*, *ny phenn*.
Pronom. com. (Bhy) : vt *bhy phenn*, *bhy phenn*, *bhy phorth*, *bhy phorth*.
Præposit. ann. pro. ann. &. ymm. pro. ymm. &. ymm.
pro. ymm. (ante m. in aliud m. euphoniz causa mutato) : vt *am phenn*, *ym phenn*, *ym phorth*, *ym phorth*.

Irradicale & ratione loci immutabile, non initiale & a se existens : vt *map phenn*, *par phenn*, *gy phenn*, *dy phenn*, &c. **Alterum partitionis membrum deest** ; quod .P. a nullo se priore descendit.

Pb.

Quod ad soni rationem attinet, eisdem penitus organis effingitur afformaturque. *Pb.* quibus & ipsum. *Bb.* sed tanto dentiore agitanteque otis exufflatione, ipsius. *Pb.* sonum promi necesse est, quanto medium participans à suo extremo, spiritus halituosi, sonique elidendi vehementia vincitur. Eodem igitur prorsus modo à cymris extruditur *pb.* quo fere à latinis *f.* à grecis *φ.* aut ab hebreis *a. pbr.* non dagestanum expelli solet.

Initiale & à se existens : ut *phiaidb, phumst, phactb, phordb, phyd, phymant.*

Non initiale & à se existens : ut *boph, bophedb, craph, craphter,*

Initiale remeabile à radicali descendens : ut *a pharth, na phorth, ne phem, a radic. parth, porth, penn.*

Rb. & R.

Rb. & R. literæ canine appellatæ, concitato & impetuoso nisu promi solitæ, non tantum à cymris, sed & ab omnibus uniuersim nationibus, lingua crispante, & ad oris cælum iuxta primorum dentium fere radices se excitante, ad sui cuspide quasi in mucronem fastigiata, elisum spiritum vibrante, ictuque quodam tremulo fragosum & veluti horridum sonum expellente, pronunciantur.

Rb. & R. nullo alio intersticio à se inuicem abiunguntur, nisi sola densi spiritus adio-

Stione & ablatione.

Apphositione

Rb. & R. citur vel

Participij

Adiunctij

Indicij

D 3 Rb.

	<p>Substantiui: vt <i>mryz dbyes, crimp- rev, durrez, mochriz, goryz,</i> <i>ydras.</i></p> <p>Nominis } Adiectiui: vt <i>serbrys, llystres,</i> <i>glafrys, cochrys, gwynrys.</i></p> <p>Numeraliū omniū praterquam in <i>m.</i> aut <i>m.</i> definitiū: vt <i>deuryz, dyrys, tenrys,</i> <i>cherryz.</i> at in <i>urbyz, vgeinbyz, pyrnbyz,</i> & consimilibus, definitiū manet; quod in <i>m.</i> & <i>m.</i> definit illa numeralia.</p> <p>Pronominum (<i>men & teu</i> poetice) vt <i>menrys,</i> <i>tenrys, menrys, tenrys.</i></p> <p>Compositio- } Præteriti: vt <i>caradigrys, llythredi- Participij } rys, dammedigrys.</i> Futuri: vt <i>caradyrys, llythradys- rys, dammadyrys.</i></p> <p>Aduerbij: vt <i>beuryz dbyes, llythrys, trenys dbyes</i> <i>echdoerz, radyrys.</i></p> <p>Præpositionis: vt <i>garibys, abrys, dyrys, gyo- rys, arys.</i></p>
<p>Radiale & mutabile in R. idque vel</p> <p>Rb. di- citur vel</p> <p>Appositione</p>	<p>Substantiui: vt <i>mryz dbyes, durrez,</i> <i>ydras, llystres, glafrys, cochrys,</i> <i>gwynrys.</i></p> <p>Nominis } Adiectiui: vt <i>serbrys, glafrys,</i> <i>llystres, cochrys, gwynrys.</i></p> <p>Numeraliū omniū praterquam in <i>m.</i> aut <i>m.</i> finientium: vt <i>deuryz, dyrys, seirrys, chrys</i> <i>rys.</i> Sed <i>gym rbyz</i> & <i>vgein rbyz</i> dicimus propter <i>m.</i> & <i>n.</i> finalia.</p> <p>Pronominum (<i>men & teu</i> poetice): vt <i>men</i> <i>rys i, tenrys di.</i> quibus adde (<i>Dy, com. & ei,</i> <i>mafc. sing.</i>) vt <i>dyrys, eirys.</i></p> <p>Vocum verborum: vt <i>vybb, oedben, buonrys iog,</i> <i>carabb, caran, cerayz, cerir, careyt, carallit</i> <i>rys.</i> prater infinita: vt <i>bod rhyz dbyn, caru</i> <i>rhyz.</i></p> <p>Articuli verbalium (<i>a, & y</i>): vt <i>mi are-</i> <i>dabb, ebb y rededd.</i></p> <p>Participij } Præteriti: vt <i>moledigrys, dammedig</i> <i>rys, caradigrys.</i> Futuri: vt <i>moladyrys, dammady</i> <i>rys, caradyrys.</i></p> <p>Aduerbij: vt <i>na dbed, arch na dbeddo, ny dhyd,</i> <i>pan dbeddo.</i></p> <p>Præpositionum <i>gann, i, di, o, sry, vrbz, sras, am</i> <i>radb, radb.</i></p>

Irradicale non initiale, ratione loci immutabile, & à se existens: vt *arhos, er-
hys* &c.

Rh. altero diuisionis membro caret, quod à nullo radicali oritur.

R. Irradicale

R.

Non iniziale & à se existens : vt *braidd, cygghor, praidh, praph, cybb.*
 R. Irradicale & im- { Initiale remeabile à radicali descendens : vt *gann res, tray raith, o*
 mutabile, idque vel { *rapp, i rebb, am raun, à radicalibus rhrs, rhaith, rraph, rhebb,*
 { *rhann.*

S.

S. à cymraiz pronunciatur adducto ad palati anteriorem partem, id est ponè dentes superiores linguz dorso, per cuius medium spatium ab erumpente spiritu circa dentium discrimina angustus quidam & exilis sibilus expellitur, idque non remissè, leniter, obtusè, molliter aut laxè (vt apud plerasque alias gentes in quamplurimis) sed vehementius, asperius, subtilius & acutius, quam à laciniis. S. à græcis *σ* : ab hebræis *ס*. Samech & ab Anglis denique *θ*. in vocibus *sack, sought, such, steam* & consimilibus, proferri solet.

S. quum sit naturà & sensu immutabilis consona, nulli radix esse, nequè ab ullo radicali ortum habere potest; quasuis tamen syllabarum sedes occupare & solet & potest.

T.

CYmraiz literatur. lingua extrema sui parte supernorum dentium vallum antèius valde duro atque rebusso nisu verberante, pronunciant.

Verum hæc eadem litera, sicuti *e* & *i*, apud vetustiores in fine dictionum, non tam robustè ac in cæteris syllabis proferebatur : ita enim & *bras, galat, rhars, cæc, coc, map* &c. perinde fere sonabant, ac si *id, brad, galad, rharg, cærg, cog, map* scripta essent, vocali antecedente semper producta sic : *id, brar, galat, rhars, cæc, coc, map*.

Angli eisdem fere oris instrumentis in hac litera elidenda vtuntur, quibus Cymbro-brytani.

T. dicitur

		<p>Substantiui : vt <i>myrddan</i>, <i>crebbyddan</i>, <i>morden</i>, <i>gyrth-daitb</i>.</p> <p>Nominis Adiectiui : vt <i>crybbedan</i>, <i>cadarn</i>, <i>dan</i>, <i>gyrthdaitb</i>, <i>crasdaith</i>.</p> <p>Præteriti : vt <i>caeredigdan</i>, <i>mole-digdaith</i>, <i>llygredigdan</i>, <i>mole-digder</i>.</p> <p>Participij Futuri : vt <i>moladrydaith</i>, <i>lly-gradydan</i>, <i>dammadrydaith</i>, <i>moladryder</i>.</p> <p>Aduerbij : vt <i>hwyrddan</i>, <i>llyddan</i>, <i>echdoe-dann</i>, <i>cremryddaitb</i>, <i>tradyddan</i>.</p> <p>Præpositionis : vt <i>cynan</i>, <i>gyrthdaitb</i>, <i>abb-dan</i>, <i>gyrthdannen</i>.</p>
	<p>D. idque vel</p>	<p>Nominis Substantiui : vt <i>mor don</i>, <i>marb daith</i>, <i>asbbr dahl</i>.</p> <p>Adiectiui : vt <i>maer dan</i>, <i>hir daith</i>, <i>cadarn donn</i>.</p> <p>Participij Præteriti : vt <i>derisadry dan</i>, <i>caradry daith</i>, <i>blinadry daith</i>.</p> <p>Futuri : vt <i>derisadry dan</i>, <i>caradry daith</i>, <i>blinadry daith</i>.</p> <p>Pronominum (<i>dy com.</i> & <i>ei masc.</i>) : vt <i>dy daith ei dan</i>, <i>dy daith ei derian</i>.</p> <p>Vocum verborum præter infiniti : vt <i>rybb</i>, <i>ordb</i>, <i>hwm</i>, <i>hwassan</i>, <i>drwm</i>, <i>carab</i>, <i>caru dan</i>, <i>cerir</i>, <i>cerit donn</i>. In verborum infinitis <i>bed</i> <i>trymder</i> & <i>caru tan</i> dicitur.</p> <p>Aduerbij : vt <i>dechrydd</i>, <i>dom</i>, <i>echdoe daith</i>, <i>cremrydd daith</i>.</p> <p>Præpositionum <i>ym gann</i>, <i>o</i>, <i>try</i>, <i>ryth</i>, <i>am daith</i>.</p>
<p>radicale & mutabile vel in</p>	<p>T. idque ratione vel</p>	<p>Pronom. fem. (ei) : vt <i>ei thaitb</i>, <i>ei than</i>, <i>ei tharian</i>, <i>ei theader</i>, <i>ei thonn</i>.</p> <p>Numeralium (<i>tri</i> & <i>chyr</i>) : vt <i>tri than</i>, <i>chsethonn</i>, <i>chsetharian</i>, <i>tri thachvedb</i>.</p> <p>Coniunctionum (<i>a</i>, <i>o</i>, <i>na</i>, <i>no</i>) : vt <i>a tharian</i>, <i>o thery</i>, <i>na thonn</i>, <i>na thaitb</i>.</p> <p>Aduerbiorum (<i>na</i>, <i>ni</i>, <i>ny</i>) : vt <i>na thas di</i>, <i>ny thas ebb</i>, <i>ny thas ni</i>, <i>ni thetch chritheu</i>.</p> <p>Pronom. com. (Bly) : vt <i>bly nbad</i>, <i>bly nbaith</i>, <i>bly nbeader</i>, <i>bly nban</i>.</p> <p>Præpositionis (<i>ym</i>) : vt <i>ym nban</i>, <i>ym nbaith</i>, <i>ym nbachvedb</i>, <i>ym nbeader</i>.</p>
	<p>Nb. idque ratione vel</p>	
<p>Irradicale & immutabile ratione loci, non initiale & à se existens : vt <i>rar</i>, <i>atal</i>, <i>etyl</i>, <i>ata</i>, <i>brya</i>, <i>catteren</i> &c. Altero diuisionis membro caret; quod T. nulum à quo descendat radicale possideat.</p>		

Th.

SVperiorum dentium anteriori septo impacta linguæ cuspide, certum quendam sonum densissimi spiritus participem, non sine vehementissimo nifu, inter summam linguam & eorundem dentium aciem protrudunt cymraei, dum hoc elementum proferre solent; non multum hac in re discrepantes à græcis aut hebreis suum *ā*, aut *ā*, non dagheffatum pronunciantibus.

Th. irradicale & im- { Non initiale, & per se existens: vt *aphaith, etholi, aurbaith, emelb-*
mutabile, idque vel { *tith.*
Initiale remeabile à radicali ortum: vt *a than, na thonn, no thir, ny*
thay, na thara: à radic. *tan, tann, tir, tass, tara.*

V.

PROferunt hoc elementum cambrobrytanni lingua producta intensauè, inferiorique maxillæ adstrata, & sui fastigio anteriori inferoque dentium vallo fortiter impacta, labijs prominentibus, & ad angustam quandam rotunditatem coactis; vnde sonus quidam promittitur tenuis exili cuidam vlulatu non absimilis.

{ <i>V. mutatur vel ratione</i>	{ Personæ in	{ <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-right: 5px;"> <i>a</i> <i>e</i> <i>i</i> <i>o</i> <i>u</i> <i>y</i> <i>ay</i> <i>uy</i> <i>ai</i> <i>ei</i> </div> <div style="margin-right: 5px;"> } vt </div> <div> <i>Carabb, carant,</i> <i>Carem, carech, carent.</i> <i>Ceri, cerir, ceris.</i> <i>Caro, carodh, carom, caroch, caront.</i> <i>Carvn, cerach.</i> <i>Cery, ceryt, cerych.</i> <i>Caravdh, caratch.</i> <i>Carvylh, careyt, careys.</i> <i>Carai, ceraiht, cerais.</i> <i>Carei, cereist, cereis.</i> </div> </div>	} à <i>caru</i>
	{ Dialecti in	{ <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-right: 5px;"> <i>i</i> <i>y</i> </div> <div style="margin-right: 5px;"> } vt </div> <div> <i>Idhint, iphern, inion,</i> <i>nadhint.</i> <i>Tdhynt, yphern, ynion,</i> <i>nadhynt.</i> </div> </div>	} ab { <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-right: 5px;"> <i>vdhant, vphern, vnion,</i> <i>nadhant, (quæ antiquis</i> <i>in vsu erant), oritur.</i> </div> </div>

W.

CYmraeorum *W.* (ob soni vastitatem, Masculinum seu Virile, & propter obscuritatem ex oris semiclusis specu prodeuentem, & ferè gemitum columbarum, vel potius mugitum collectum & extrusum referentem, maxtium ab illis appellatum) ore in angustum clauso, & in orbem quodammodo redacto, labris promulis ac ferè coeuntibus, buccis etiam introrsum retractis, lingua insuper reducta, ac in se retrorsum collecta, profertur.

Non multum sono differre videtur ab Anglorum *w.* vt *woman, wiffe, wanton, waffer* &c. vel ab eorundem *oo.* geminato: vt *sooth, soote, soote, roode* &c.

Apud cymbræos in vocum principio vocalis consonæ vim obtinet cæteris vocalibus præpositæ in sermonis structura: vt *o vaith, o velbt, yn tiv, o vobr, yn ynn.*

{ <i>W. mutatur vel ratione</i>	{ Dialecti in (<i>o</i>)	} vt	<i>Gwer goer, llyer lloer.</i>
	{ Generis in (<i>o</i>)		<i>Tynnus tronnus, llynnus llyonnus.</i>
	{ Numeri in (<i>y</i>)		<i>Torch tyrb, blych blych.</i>
	{ Incrementi in (<i>y</i>)		<i>Mys mygu, llynnus llynnmion.</i>

E

T. apertiore

T.

Y apertiore & clariore sono promitur quàm .v. labijs nimirum reductionibus, & ore paulò magis recluso, linguae tamen gestu, spiritusque tenore & nisu manentibus ferè ipsidem. Vnde constare potest .y. & .v. non valdè multum prolatione & sono inter sese differre.

Angli huius elementi sonum ferè exprimunt ante geminatas consonantes in quamplurimis dictionibus: exempli gratià sinne, grim, stoney, sib, rib, siur &c.

T. mutatur vel ratione	Dialecti in	$\left\{ \begin{array}{l} a \\ u \end{array} \right\}$ vt	$\left\{ \begin{array}{l} Boly bola, ziry eira, bely bela. \\ Tdhynt idbint, yphern iphern. \\ Tdhynt vdbunt, yphern vphern. \end{array} \right.$
	Generis in	$\left\{ \begin{array}{l} e \\ o \end{array} \right\}$ vt	$\left\{ \begin{array}{l} Crych crech, brych brech, phyrbb pherbh. \\ Gryn gruen, thynn lhemm, niel yn nielen, \\ gyrrab gverab. \end{array} \right.$
	Augmèti in	$\left\{ \begin{array}{l} y \\ y \end{array} \right\}$ vt	$\left\{ \begin{array}{l} Syeh fyehder, gryeh gryehder, dyn dy- \\ nion, thynn llynnion, mynn mynnod, \\ hynn hynn. \end{array} \right.$

T.

PROfertur hoc elementum, lingua remissa admodum intensione ad vallarem anteriorem infernè dentium seriem substrata rictu inferiore congrua labiorum diductione superiore versus leuiter paululumque adducto, excluso deinde à bronchi capacitate, spiritus nisu satis sedato, obscuro valdè ægrotantisque gemitui non dissimili sono. sc. *sen nemth- tuayl ryryll lrethbydhar.*

Apud Anglos hic sonus ferè auditur in litera .o. in contracta voce (Ton) pro tohn : vt *Crighon, Srewnon, Abington, Milton &c.*

T. mutatur vel in	$\left\{ \begin{array}{l} a \\ e \\ o \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} Ebh y garodh, ebh a garodh; mi y garabh, mi a garabh; yghladh, agh- \\ ladh; py dhyu, pa dhyu. \\ dyn, e dyn; y dynion, e dinion; yr amberasdr, er amberasdr; bychan, \\ bechan. \\ Cryeth, corveth; cryydh, corydh; cryraint, corvaint; bysel, bozel; \\ cryydh, corydh. \end{array} \right.$
----------------------	---	--

Ex ijs autem quæ supra sunt dicta manifestum est omnes generatim consonantes vel radicales, vel non radicales esse: radicalesque rursus omnes esse prosum initiales & mutabiles, ortusque principium alijs suppeditare: non radicales verò esse omnino immutabiles originisque causam alijs non esse: sed & earum maiorem partem à radicalibus nimirum ortam, sublata mutationis causa, in radicales remeabilem: minorem verò illarum partem nempe naturà stabilem, huic affectioni subiectam non esse.

Eadem etiam operà patet vnas easdemque consonas alia atque alia ratione sumptas, & vt radicales & non radicales esse posse: ita quòd licet naturà & re ipsa à se ipsis non differant, ratione tamen & modo à se differre possint, quæ omnia in hac Demonstratione conspiciuntur.

Consona- rum sunt aliæ	Omnino	Radicales & mutabiles	<i>P. praib, a phraib.</i> <i>C. carv, a charv.</i> <i>T. tarv, a tharv.</i> <i>Lb. lbav, a lav.</i> <i>Bb. bhar, a har.</i> <i>Gb. bhy, ghabhy, gabbr.</i> <i>Gbb. bhy, gbbav, carv.</i> <i>Dh. o dhav, davn.</i> <i>Tb. a tharv, tarv.</i> <i>L. o lav, dhav.</i> <i>Mb. bhy, mbhav, penn.</i> <i>Nb. bhy, nbhav, sroet.</i> <i>R. dy ravv, rhamn.</i>	Hæc simpliciter talia sunt, quod aliter nunquam esse possint.
		Irradicales à radicalibus ortæ & immutabiles		
	Ratione	Radicales & mutabiles	<i>B. har, a bhara.</i> <i>G. gobrey, dy obrey.</i> <i>D. davn, dy dhavn.</i> <i>M. maeth, dy bhaeth.</i>	Hæc non simpliciter, sed respectu quodam talia dicuntur, quod aliter esse possint.
		Irradicales à radicalibus ortæ & immutabiles	<i>B. o boen, poen.</i> <i>G. o gaer, caer.</i> <i>Ch. a charv, carv.</i> <i>D. o davn, iavn.</i> <i>M. bhy, mbhav, penn.</i> <i>N. bhy, nbhav, sroet.</i> <i>Ph. a phav, pav.</i>	
Naturæ stabiles & irradicales.			<i>H. hoethni, dy hoethni.</i> <i>Ch. chvain, o chvain.</i> <i>Ph. phred, o phred.</i> <i>N. nant, o nant.</i> <i>S. f. bheryd, dy f. bheryd.</i>	Hæc quatenus talia nunquam variant suam vim.

Itaque totam linguam pervaganti facile constabit radicalium & non radicalium consonantium inventio. Nam si omnino & absolute appellata consona aliqua occurrerit radicalis, aut non radicalis, aut naturæ stabilis, in sermonis cymraeci contextu, Speculum supra positum omnem ambiguitatem delebit: Sin vero ratione quadam radicalis vel non radicalis vocata consona obuiam fient, præsentia vel absentia transformationis alicuius notæ scrupulum euellet: nam si adfuerit, irradicalis quidem erit consona oblata, sin vero abfuerit huiusmodi mutatrix particula, radicalis certe erit, obuiam consonans, quoniam singula Typo hoc demonstrantur.

<i>R. o buethus</i> <i>G. o gars</i> <i>D. o davn</i> <i>Ch. a charv</i> <i>Ph. a phav</i> <i>M. bhy, mbhav</i> <i>N. bhy, nbhav</i>	<i>P. praib</i> <i>C. carv</i> <i>T. tarv</i> <i>Lb. lbav</i> <i>Bb. bhar</i> <i>Gb. bhy</i> <i>Gbb. bhy</i> <i>Dh. davn</i> <i>Tb. tharv</i> <i>L. lav</i> <i>Mb. mbhav</i> <i>Nb. nbhav</i>	<i>B. har</i> <i>G. gobrey</i> <i>D. davn</i> <i>M. maeth</i> <i>B. boen</i> <i>G. gaer</i> <i>Ch. charv</i> <i>D. davn</i> <i>M. mbhav</i> <i>N. nbhav</i> <i>Ph. phav</i>	<i>H. hoethni</i> <i>Ch. chvain</i> <i>Ph. phred</i> <i>N. nant</i> <i>S. f. bheryd</i>
--	--	---	---

Ceterum ut adhuc facilius inter loquendum & legendum radicalium & non radicalium discrimina pernoscas, haud pigebit rursus omnes alia adumbratione in subsequente Schemate complecti, vna cum maxima parte notarum particularum ut talem consonarum metamorphosin efficientium.

P. parci poeni.		B. bari boeni.
C. cari caru.		G. garu.
T. tari rei.		D. dori dei.
B. bari bacu.	i, can, can, o, ar, heb, tray.	Bb. bhar, bhacu.
D. dori daibhu.	cydior, garb, wib, yau.	Nb. dhor, dharbhu.
G. gabri gabbu.	præterin rh & sh	'ab, 'abbu.
M. mami mabru.		Bb. bham, bhakru.
Lb. lbai, lbabain.		L. lai, lebbain.
Rb. rbau, rbei.		R. rau rei.
P. parci poeni.		Ph. phari phoeni.
C. cari caru.		Ch. chari charu.
T. tairi rei.		Tb. thairi tbei.
B. bari bacu.		M. mairi macu.
P. pami poeni.		Mb. mbairi mboeni.
D. dori daibhu.		N. nairi nabhu.
T. troet, tarat.		Nb. nbari pharar.
G. gabri gadu.		Gh. ghairi ghadu.
C. cari caru.		Gbb. gbari gbbadu.

Et in verborum personis post Particulas .a, .y, & .o, &c.
fit istiusmodi consonantium transformatio in
hunc modum.

P. parabb.		B. barabb.
C. carabb.		G. garabb.
T. tarabb.		D. darabb.
B. bachabb.		Bb. bbachabb.
D. dangosabb.		Nb. dbangosabb.
M. mababb.		Bb. bbababb.
Lb. lbababb.		L. Lababb.
Rb. rhedabb.		R. redabb.
P. parabb.		Ph. pharabb.
C. carabb.		Ch. charabb.
T. tarabb.		Tb. tharabb.

Et sic per omnes singulorum temporum personas in utroque numero vagari licet.
Constat porro radicales quidem, & a radicalibus ortas consonantes omnes, non nisi
in dictionum principio collocari & posse tantum & solitas esse: nisi alijs vocibus in com-
positionibus subiungantur, ubi necessario in vocum medijs syllabis constituuntur: ut cy-
bbrith, cygar, dibbryn, abdlaw, dibben &c. Irradicales vero a radicalibus non descenden-
tes & ratione loci immutabiles, nunquam nisi in dictionum medijs & ultimis syllabis con-
stitui: præter eas, quæ naturæ & usu immutabiles quæ sunt, in quibusvis fere syllabarum
sedibus collocatz inveniuntur: cuiusmodi sunt

[Cb. chrbth, lbcb, lbcbu.
Ph. phrbth, dphrbth, clph.
H. mabrbth, ambrbth.
N. nrbth, dnrbrth.
S. srbth, gsrbrth, wsrbrth.]

Liquet denique omnes vocales tam simplices, vt monophthongos; quam compositas, vt diphthongos, in genere & maxima ex parte esse mutabiles: licet aliz alijs frequentiori aut rariori mutationi sint obnoxie.

De syllabis, earum fabricatione, & diuisione.

QUum abundè satis iam dictum sit de literis & earum potestate : oportum nunc est, ut ad syllabas transcamus. Est autem syllaba propriè plurium comprehensio literarum, & polygramma dicitur : ut *dynion, moelion* : Inproprie verò seu abusive vnus vocalis enunciatio syllaba dicitur, & monogramma appellatur : vt *gerymas, mi a geris* &c. vbi γ, γ, & α, singulæ pro singulis syllabis habentur, licet vnica vocali singulæ perficiantur.

Singulae quaeque consonantes figillatim inter binas quavis vocales diphthongo siue varie in Schematis subsequentibus inter syllabandum collocantur; ut hac ratione collocatae, quavis consona post & ante quamlibet vocalem aut diphthongum reperta, methodum suppeditet facilem & breuem ad syllabas conficiendas.

[illegible]

Index vocalium sibi inuicem præpositarum
cum interiectione consonantium.

				b. bb.				
				bb.				
				c. cc.				
				cb.				
				d. dd.				
d	c	cc	c	db.	d	c	cc	c
a	c	cc	c	g. gg.	g	c	cc	c
				gb.				
				gbb.				
				lb. b.				
				l. ll.				
				m. mm.				
				mb.				
				n. nn.				
				nb.				
				p. pp.				
				pb.				
				rb.				
				r. rr.				
				s. ss.				
				t. tt.				
				tb.				

Index

Voca-

Vocalium ante se mutuo & alias vocales positarum,
interpositis consonis, Speculum.

ib.	b.	bb.	bb.	c.	cc.	cb.	d.	dd.		
ii.	1	2	3	4	5	6	7	8		
i.	a	aa	ca	ia	oa	na	ra	ya	ya	db.
ff.	2	e	ee	ie	oe	ne	re	ye	ya	g.
f.		3	i	ii	oi	ni	ri	yi	ya	gg.
rr.			4	o	oo	no	ro	yo	ya	gb.
r.				5	u	uu	ru	yu	ya	gbb.
rb.					6	v	vv	rv	ya	lb.
pb.						7	j	jj	ya	l.
pp.							8	y	ya	ll.
	p.	nb.	nn.	n.	mb.	mm.	m.	h.		

Typus diphthongorum ante se inuicem collocatarum
cum consonarum interstitio.

	b.	bb.	bb.	c.	cc.	ch.	d.	dd.			
b.	Ar	ae	ai	ai	au	au	av	av	ay	ay.	dh.
b.	Es	ei	en	en	er	er	ey	ey.	la	la	ggg.
b.	iae	iae	iai	iai	ian	ian	iat	iat	ie	ie	gh.
b.	iei	iei	ien	ien	io	io	iov	iov	in	in	ghb.
b.	ie	ie	iy	iy.	Oe	oe	oi	oi	on	on	lh.
b.	ov	ov	oy	oy.	Ue	ue	Ua	Ua	Uae	Uae	ll.
ch.	vai	vai	vau	vau	vav	vav	ve	ve	vei	vei	m.
st.	ven	ven	vi	vi	vo	vo	vo	vo	vy	vy	mb.
ff.	Yv	Yv.									nm.
	r.	rr.	rb.		ph.	p.	pp.	nb.			

De Dictionibus & earum differentiis.

HAecenus quàm potuimus accuratissimè de literis & syllabis tractauimus : nunc ordinis ratio postulat, vt de dictionibus & earundem generibus disseramus. Dictionem autem definiunt partem minimam orationis significatiuam, ex qua instruitur & in quam resoluitur oratio.

De Articulo. Nót Bannog.

Dictionum octo sunt differentiæ : è quibus primus est Articulus. Est autem articulus dictio, quæ licet per se nihil significet : vocibus tamen quibusdam vel emphasæ, vel relationis, vel ornatus decorisue gratiâ præfigi solet. Nam articulus in hac lingua non nisi præpositus inuenitur & dicitur, quod vocibus præponatur.

Articulo-
rum autem
duo sunt
genera, al-
terum

quidem quod nomini-
bus tam proprijs quàm
appellatiuis & pronomi-
nibus, vocibusque alijs
nominaliter & materia-
liter positis ancillatur : &
hoc præponitur incipi-
enti vel

verò quod verborum per-
sonis insensu solet : &
istud præfigitur inchoan-
ti vel

1. à consonante, cuius generis sunt : *e*, & *y*, vt *y gar*, *y traig*, *y virionedd*, & *y gvirionedd*, & *dynio* *y ni*, *y chwi*, *y B*, *y taro*, *y nachabb*, *y nag* &c.
2. à vocali aut diphthongo; qualia sunt, *er*, & *yr* : vt *yr abbon*, *yr abbr*, *er emberasdr*, *yr ebb*, *yr y*, *yr A*, *yr ylo*, *yr och*, *yr lesu*, *yr Arthur*, *y Cy-non*.
3. Tam à vocali, quàm à consonante, cuiusmodi est *ys* : vt *ys da*, *ys arubr o betb*, *ys dir*.

1. à consonante, cuius farinæ sunt *i*, vel *y* : vt *i mar*, *y cebbais*, *i gelbit*.
2. à vocali aut diphthongo : cuius formæ sunt *idb*, aut *ydb* : & *ir*, aut *yr* : vt *idb erchais*, *ydb abbnais*, *ir oedhyn*, *yr enithum*.
3. Tam à consonante, quàm à vocali diphthonguè, cuiuscemodi sunt : *a*, *e*, *y*, *ys* : vt *mi a ga-rabb*, *pam e caer*, *e'm cerir*, *ebb y ddybb*, *y nna-udb*, *ys darbbu*, *y ffdh*.

Ex his patet articulos nominales (maximè *er*, & *yr*) tum sibi verbalibusque articulis, tum etiam cæteris orationis partibus præfigi & posse & solere, dictionis sententiâ ita postulante.

Cætendū in supra positis exemplis. sc. *y traig*, *y virionedd*, & his similibus, solum *y*, è numero vocalium ratione quadam & articuli respectu vim consonantis occupare solet, quanquam alia ratione non tantum *y*, sed & *i*. (quotiescunque in eadem syllaba cæteris vocalibus præponuntur) consonantium naturam induunt. Nam quoties articuli vsus requiritur; *G*. quidem masculinum radicale, tam singulare quàm plurale nunquam suum articulum desent : vt *y gar*, *y ggyr*, *y genu*, *y geneuen* &c. *G*. verò femininū radicale & singulare à suo articulo aufugere per aphæresim consuevit, relicta cui antè præfixum fuerat, subsequente vocali; quæ si *y* fuerit, consonat cum sua subsequente vocali, verè quæ consonantis vim obtinet : alioquin verò semper vocalis manet, id est consonantis facultate prædita nunquam reperitur : vt *yr abbr*, *yr ormes*, *yr ormeil* &c.

Primus articulorum modus, licet quidem inuariabilis sit tam numerorum quàm casuum generumque ratione : per singulas tamen casuum numerorumque sedes non sine signorum casibus quibusdam ancillantium adminiculo cum suis nominibus circumferitur : quò illa quæ sine eo vaga & dubia prius fuerant, certificet emphaticè græcorum more. Masculino enim genere & singulariter dicimus, *y gar*, *yr amharch*, *er amherasdr* : & pluraliter, *y ggyr*, *yr amharchen*, *er amheradron*. Et feminino singulariter, *y traig*, *yr arther*, & pluraliter

pluraliter, *y gwragedb, yr arthoffen* & in obliquis singulariter, *o'r, i'r gwr.* pluraliter, *o'r gwr, i'r gwr* &c. Vbi *r*, pars ipsius *yr*, eadem manet immutabilis.

Articuli igitur nominales (qui & semper adiectivi sunt) non nisi improprie declinabiles dici possunt, quatenus videlicet (ut dictum est) per casuum & numerorum sedes circumagi se permittant. Sicuti videre licet apud Latinos, Græcos, & Hebræos quam plurima nomina, quæ partim numerorum, partim casuum, & partim denique utrorumque ratione nullam variationem admittant: quæ tamen interim singulorum tum casuum, tum numerorum significationem induant. Exempla apud Latinos sunt *fas, nil, nihil, instar, cornu, genu, gummi, frugi* &c. Apud Græcos numero deficiunt hæc *ἀσπίς, ἄλγος, αἰὶς, ὄψις, ὄνομα* &c. casu verò hæc *ἀσπίδα, ἄλγος* &c. Nec opus est ut in his linguis, tam accurate exempla promamus: quandoquidem hoc non est nostri instituti. Ebræis quoque unica est terminatio in omnibus numeris & generibus, nec nisi adiunctis quibusdā vocibus in casus diducitur.

Nec aliter quidem articulorum modus ullam prorsus variationem admittit, sed vniiformiter verborum personis præfixus, vim quandam emphaticam illis etiam subministrat: ut *mi a garabh, & mi y garabh. idb ybbh ynn carn & ydb ybbh ynn carn; ir ybbh ynn carn, & yr ybbh ynn carn* &c.

Lingua igitur ista, sicuti cæteræ omnes linguæ in hac occidentali mundi plaga, finium casibus omnino destituitur. Ideoque in variandis vocibus, quæ per casuum aliquorum sedes declinari videntur, utitur certis quibusdam particulis præpositivis seu præpositionibus obliquorum sensui obsequentibus, in hunc modum:

Sing. & plur. mal. & fœm.	Nominatiuo	<i>e, er, y, yr, ys.</i>
	Distinctiivo	<i>or, oblegys</i> &c. <i>e, er, y, yr.</i>
	Datiivo	<i>i'r, y'r, vel at, gyda, vrb</i> &c. <i>e, er, y, yr, ys.</i>
	Passiivo	<i>e, er, y, yr, ys.</i>
	Vocatiivo	<i>de, er, y, yr, ys.</i>
	Ablatiivo	<i>o'r, beb, alhan,</i> &c. <i>e, er, y, yr.</i>

Vnde etiam liquidò patet oportere eandem articulorum vocem (quum sit quodammodo inuariabilis) tam singulari quam plurali numero, similiterque tam feminino quam masculino generi ancillari: ut in casuum & numerorum subsequentiis exemplis constet.

Nom.	<i>e. vel. y.</i>	{ S. }	{ <i>gwr</i> }	{ <i>bhu bhars</i> }
		{ P. }	{ <i>gyr</i> }	{ <i>bhuant bheirs</i> }
	<i>er. vel. yr.</i>	{ S. }	{ <i>amherasdr</i> }	{ <i>bhu bhars</i> }
		{ P. }	{ <i>amherodron</i> }	{ <i>bhuant bheirs</i> }
	<i>ys.</i>	{ S. }	{ <i>bront ag aruthr</i> }	{ <i>bhu y dyn.</i> }
		{ P. }	{ <i>bryntion ag aruthron</i> }	{ <i>bhuant y dynion.</i> }
Distinct.	<i>o'r.</i>	{ S. }	{ <i>tiroedh a'r abbonydh</i> }	{ <i>cabhas</i> }
		{ P. }	{ <i>tir a'r abbonydh</i> }	{ <i>cavfant</i> }
	<i>e. vel. y.</i>	{ S. }	{ <i>tyr y. y. dyn</i> }	{ <i>losgodh</i> }
		{ P. }	{ <i>tyi. dynion</i> }	{ <i>losgafant</i> }
	<i>er. vel. yr.</i>	{ S. }	{ <i>ty er. yr. amherasdr</i> }	{ <i>anbeithodh</i> }
		{ P. }	{ <i>tyi. amherodron</i> }	{ <i>anbethiasant</i> }
	<i>o'ys. vel. ys.</i>	{ S. }	{ <i>bront ag aruthr o'beth</i> }	{ <i>cabhas</i> }
		{ P. }	{ <i>bryntion ag aruthron o'bethen</i> }	{ <i>cavfant</i> }
			{ <i>dyrgodhyn a losgyt.</i> }	

Dat.	ir. vel. yr.	S.	gr	rhodhodb	y llybbr.
		P.	gyr	rhodhasant	
	at. vel. y.	S.	gr	rhoet y llybbr.	
		P.	gyr		
	at. er. vel. yr.	S.	amberasdr	rhoet y llybbr.	
		P.	amherodron		
	at. ys.	S.	brent ag aruthr o dlyn	dodet y llybbr i gadi.	
		P.	brynton ag aruthron o dlynion		
Pass.	e. vel. y.	S.	gar	garabb	
		P.	gyr	garant.	
	er. vel. yr.	S.	amberasdr	gerais	
		P.	amherodron	garasant.	
	ys.	S.	brent ag aruthr o dlyn	gerais	
		P.	brynton ag aruthron o dlynion	garasant.	
Vocat.	e. vel. y.	S.	ger da dyre	yma.	
		P.	gyr da dosch		
	er. vel. yr.	S.	amberasdr da dyre	yman.	
		P.	amherodron da dosch		
	ys.	S.	brent ag aruthr o dlyn dyre	yman.	
		P.	brynton ag aruthron o dlynion dosch		
Ablat.	o'r.	S.	drebb a'r abhon	enthum	
		P.	trebbi a'r abhonydd	aethant.	
	beb. e. y.	S.	ger boeth	cerdhais	
		P.	gyr boethon	cerdhasant.	
	beb. er. yr.	S.	amberasdr goren	enth	
		P.	amherodron gorenion	aethant.	
	beb. ys.	S.	brent ag aruthr o dlyn	enthum	
		P.	brynton ag aruthron o dlynion	aethant.	

Ex his autem manifestum est cambrobrytannicam linguam vocatium in articulis primi generis agnoscere tum venuste tum eleganter; quum in ceteris linguis articulos possidentibus (quod sciam) articuli vocatium ignorent.

Porro e nominalibus quidem articuli *er*, & *yr*, post certas quasdam particulas aphæresin vocalium *e*, & *y*, patiuntur: ut *a'r brenhin a'r grynulheiddha*, *i'r ybr ag i'r dbazar*, *o'r ybr ag o'r dbaiar*, *carn r'raig*, *casau r'ger* &c. Articuli enim *er*, & *yr*, aphæresin passi, semper communes erunt, id est tam consonantibus quam vocalibus & diphthongis indifferenter

indifferenter præponuntur: vt o' r' r' y, i' r' r' y, o' r' abhon, i' r' abhon. Vbi r. pars ipsorum .er. & .yr. æquæ consonanti .r. ac vocali .a. præfigitur.

Articuli .e. & .er. apud antiquos vſitatiffimi (vt videre licet in vetuſtiſſimis huius linguae manuſcriptis codicibus) noſtris temporibus apud vulgum obſoleti ſunt, ab vſuquæ reſceſſerunt.

Ex verbalibus verò articuli .a. & .y, ſæpenuerò & ſui & relativi ſubintellecti vicem gerunt: vt *chveg yr a arbheryt*, vel *y arbheryt o ardar dard ag yghneidiaeth*, id eſt *yr hain a* vel *y arbheryt a ardar dard ag yghneidiaeth*. Hoc eſt qui auctoritate & iudicis officio utebantur.

Omnes autè articuli in genere ex earum vocū ſunt numero, quæ ad alias voces earumquæ ſignificata referuntur: nominales quidem ad nomina, cæteraquæ quibus præponuntur: verbales verò ad verba, ſinguloſquæ eorum actus & perſonas referuntur: in perſonalibus quidem explicite, in imperſonalibus verò implicite.

Vocaliores autem articulorum terminationes ſunt .a, .e, .i, .y, & .y, ſignanter dicitur (vocaliores.) Nam *dh, r, & f* apud huius linguae grammaticos non ſine ratione inter ſemiuocales habentur.

De uſu Articulorum.

AD huius inſtituti rationē quamplurimum ſpectare videtur, ſi ad confirmationem eorum, quæ antè dicta ſunt, ſelecta maximaquæ rata de articulorum vſu (qui apud Cymbrobrytannos maximus eſt) pauca exempla ex optimis & antiquiſſimis quibuſquæ huius linguae auctoribus decerpta, ob oculos proponamus, ſingularum orationis partium ſeriem ſecuti.

Exempla vbi articulus articulo præponitur.

Eiaſyn Opheir ar.

Yr { E, Y, } Bannogion ynt, ag yn y gymraec ny elhir bod bebdhynt i bblaenori a'r eraith
Er, Yr, } barthen o' r ymadrodd.
Y, }

Dabbydh Dhu.

Er { E, Y, } Notu bannog y gelyr, o achos eu bô (megis bannen neu bboelydh rhogh mŷ-
Er, Yr } nydhen) yn cymennu ag yn cymalu rhogh parthen yr ymadroddion.

Edyrn Dabbast eur.

Er { A, I, } rhacaeſon berbhen y bernir, am bhod pob yn o nadhunn yn rhag a ſanasthu ag
Yr, Y } yn geneuthur gerogeth ir berbhen.

Y Minrynn.

Yr { Idh, Ydh, } Gweinidogion anbeccor ynt ynn yr iaith gymraidd, a blaenorian i'r ber-
Ir, Yr } bben.

Exempla in quibus articulus nominibus appellatiuis,
& participijs præfigitur.

Nom. app.	<p>E gynt a'r garagedb a dynnasant ymdbeith. Y cawr a'r widdon a gyl- chynt leuedb segyt. Yr eir a gylait o bbeith- dyr ymdaloch. Yr embeyddon nyt arbbr- rynt onyt o greulonedb. Y cymherb a gylait yrth gwymp y rhacadr &c.</p>	Partic.	<p>Y garedic bbeirvonn ny wnei nanyu ei hamcan. Yr arcbolbedic widdon a'r rhacadr arnas. Yr amharchedigion rieni nys palh- ant. Yr oblnadwy o beth a ymdhangosodh. Er darparadwy dhaeni yr ydys yn ei disgryl. E meubrinadwy wenyddu yr ydys yn oblni.</p>
-----------	---	---------	--

Exempla articuli nominibus pro-
prijis præfixi.

Nom. prop.	<p>Ag yna y dywair y Gwynon na atto Dwy i gornant rwystray dy arbhaeth. Teirgwaith y rhedawd y Briant i achub ei veison. Yr Idharc cord brudein a ennybhei y gynnen hawn. Y llydd a'r lhebbehys nyt ymwrthodant ae cybbraghen er dimm.</p>	<p>Dwy a dalo itt eb y Arthur. Myr nais o hals pblomngoch yr oedh yr Olen. Ag yna yr attebawd yr Am- lyn i'r Amic. Yr Heilyn goch gar arboel yst- toedh.</p>
------------	--	--

Exempla articuli pronomibus
præpositi

Pronom.	<p>Y ni a' welfam lawer o enbybbedhoden eb yr ebb. Y chwi ny buoch tra bawdgar yrth a'ech rhieni. Mi enuthum i' orymdhaith er dy bheyn eb y bba. Tramwy y bunn tros blynyddu eb yntu. Treiglas blin a bhu imi eb y bhinu. Canu utcorn a' notayut eb y dithu. Ny hena hael er ei hoedi eb yr yntu.</p>
---------	---

Exempla articuli personis verbo-
rum ancillantibus.

Ver. pers.	<p>Hsynt a bhyynynt en bot yn berchennogion ar diredh yr annwblu. Ys cerdhynt ym mbelh ag agas i geiso hanes y mendi. Hir o dalm ys er pann i bu yn cael wynyant o dha. T mae lhaer o son am yr ormes bonno. Pob peth byddat y fyd dylhodrus. Idh oedhyn yn esmwyth arnabh. Ys daroedh idho bhyynu ei gylch ar y elat. Y na ir aeth y byd yn ei erbyn. Yr oedhynt ei elynion yn dilyn cynllwyn.</p>
------------	---

Exempla vbi articulus aduerbijs, coniunctionibus, præpositionibus, alijsque vocibus nominaliter & materialiter positis præfigitur.

Vocib. indecl. *Ny chephit yn neu plith onyt y' gear a' r och.*
I mi y' mae yr beddys, ac i' tithen yr abhory.
Ny chephyt ganthyn onyt yr at a' ror galhion.
Y' rhogh hennu oedh o' r r' y' r' ody.
Y' r' erbyn hynny oedh parth ag a' etel' nion.
Y' cynn banner dydh hennu a' dhu l' y' boryd.
Ny ynt yr a, y b, yn h' y' r' l' h' ag orailh o' l' h' y' d' h' y' gramadeg y' d' h' ion, onyt
ermigion cy' r' ein i' drathu medbyllion beb dabbard.

Exempla articuli Emphaticæ & politæ.

Emphat. *Y' ger o d' y' phryn Mair.*
Y' traig o' Dinionydh.
Y' brenhines poet dy' r' eael a' hir bhuchedh idhi, sebh Brenhines l' hoegr.
Y' Pa bryd yr y' di i' r' drebh.
Y' marchawg poet hiroes, a' y' r' y' d' h' er poet l' h' y' d' h' ion a' h' i' r' oes idhyn.
Y' A' y' r' y' s' y' marchawg ynn y' gelbi. sebh. M. Stradling.
Y' r' Iessu a' d' y' r' n' aso arnoch: nyd mab Sirach, onyt vnnab Mair y' r' y' b' h'.
Y' r' Arthur a' d' h' u' brenhin ar dherchase.

Exempla articuli relatiuæ usurpati.

Relat. *Y' ger a' d' h' u' ynn galedychu ar' b' h' ilioedh o' r' ein.*
Y' r' h' ynn y' s' s' y' d' h' yn d' r' i' ag y' r' v' n' a' d' d' i' phero y' h' ag d' r' e' g.
Y' d' ynn y' b' h' u' yn arail peth merr d' h' ed' y' d' h' a' d' h' y' ei berchi.
Y' n' a' d' d' l' y' r' y' d' o' l' i' g.
Y' neb a' r' e' r' i' b' o' nebb er benthyg byd l' h' y' r' y' n' b' h' y' d' y' n.

Exempla vbi articulus solum decoris causâ præponitur.

Ornat. caus. *Y' Geir i' a' t' u' y' y' h' ynn y' r' i' en.*
Y' Ny bu Arthur onyt tra b' h' u' y' r' seu er na' bu.
Y' Y' r' Arthur yntu nys encilioedh er dim.
Y' b' h' inhen a' enuthum beibo.
Y' d' i' theu nys gorbhuost.
Y' Y' r' yntu a' y' m' cho' r' l' a' u' d' h'.
Y' Y' r' yntu nys gorbhuant byth o' h' ynn y' alban.

Articulis admodum affinis est particula distinctiua (Yn), quæ & ipsa singulis orationis partibus valeat & soleat, non minus quàm Articuli, præfigi. Distinctiua autem appellatur, quod distinctionem & discretionem magna ex parte significet; veluti (exempli gratia) in his apparet, nempe: yn d' h' a' yn d' h' r' e' g, yn g' a' r' e' d' y' g, yn a' g' b' h' a' r' e' d' y' g, yn a' r' y' n' w' a' i' g, yn w' a' i' g yn

yn bhorryn &c. In his enim & consimilibus exemplis (yn) nil ferè aliud quàm separationem & discrimen notat. Pauca igitur de hac particula hoc loco subiungemus.

Particula distinctiua [yn] (quæ ratione verbi situs tam præpositiue quàm subiunctiue singulis vocum generibus præfigi & potest & solet) sitantem ad verbi personam nominis adiectiui aut participij subnectione expressam refertur, tam adiectiui quàm participij sensus manet inuiolatus & natiuus: verum si ad verbi significationem respiciat eadem particula, tum utrunque subsequens, hoc est tam nomen adiectiui quàm participium aduerbialicit: quanquàm eadem voces possunt (eadem manente sententia) & sine huiusmodi particula distinctiua usurpari. Quorum exempla hæc sunt quæ sequuntur.

Particula distinctiua [yn] præ- fixa	Articulo	Præpositiue: vt yn yn, yn yr, yn y, y bernir y not bannoc hwn: & yn yr, yn y, y bernir y not bannoc hwn. Subiunctiue: vt bernir yn yn, yn yr, yn y, y not bannoc hwn: & bernir yn yr, yn y, y not bannoc hwn.
	Nomini	Præpositiue: vt yn yr, y bernir: & gar y bernir. yn dha y bernir: & da y bernir: & aduerbialiter, vt yn dha y cenir: & da y cenir. Subiunctiue: vt bernir yn yr, bernir yn dha: & bernir gar y dyn hwn. bernir da y peth hwn: & aduerbialiter cenir yn dha.
	Pronomini	Præpositiue: vt yn bhi y bernir ebb: & bhi y bernir ebb. Subiunctiue: vt bernir ebb yn bhi: & bernir bhi y dyn hwn.
	Verbo	Præpositiue: vt yn gar y bernir: & gar y bernir. Subiunctiue: vt bernir yn gar: & bernir bhi y dyn hwn.
	Participio	Præpositiue: vt yn garedig ac yn garad y y bernir ebb: & caredig a charad y y bernir ebb. & aduerbialiter: vt yn ga- redig ac yn garad y y canant: & caredig a charad y y ca- nant. Subiunctiue: vt bernir ebb yn garedig ac yn garad y: & ber- nir caredig a charad y y dyn hwn. & aduerbialiter: vt ca- nant yn garedig ac yn garad y.
	Adverbio	Præpositiue: vt yn dhoec neu yn echdoe y bernir y dydh hwn: & doe neu echdoe y bernir y dydh hwn. Subiunctiue: vt bernir yn dhoec neu yn echdoe y dydh hwn: & bernir doe neu echdoe y dydh hwn.
	Coniunctioni	Præpositiue: vt yn [Ag] y gelwir y cyssellu hwn: & [Ag] y gelwir y cyssellu hwn. Subiunctiue: vt gelwir yn [Ag] y cyssellu hwn: & gelwir [Ag] y cyssellu hwn.
	Præpositioni	Præpositiue: vt yn [Drib] y gelwir yr arddodiad hwn: & [Drib] y gelwir yr arddodiad hwn. Subiunctiue: vt bernir yn [Drib] yr arddodiad hwn: & bernir [Drib] yr arddodiad hwn.

Particula distinctiua [yn] inscriptione à præpositione [yn] differt, quod hæc duplici, illa simplici consona scribi debeat ad vitandam ambiguitatem.

De Nomine. *Eni.*

Nomen dictionem esse aiunt, quippiam citra vllum temporis aut personæ interstitium notantem: vt *bachem, hebem, carreo, cerre, Arthur, Cynon, gynn, gynnian.*

*Eni, yv pob gaira ar ydhiocao cedernid, neu anfa'rdh damchveinia'yl i'r cedernid. A chadernid, yv pob peth o'ra alher i' veled, neu i' glybod, neu gybhh'rdh ag ebh dryy gymhorth ei dhamchveinia'yl: I veled, megys *dyn, prenn, maen*, a'r cybhrys bethau corphorayl cybhansodhedig: I glybod, megys *gynn, creit, llebb*, a'r cybhrys bethau: Cybhh'rdh ac ebh, megys *ayr, gynn*. Cedernid hebhyd yv pob peth y'prydav'yl fulyaidh, er na alher na i' veled, na i' glybod, na chybhh'rdh ac ebh, megys *durs, agbet, emad, meddyl*. Anfa'rdh damchveinia'yl i'r cedernid, yv pob peth ar ny alho sebhyllh dryydhay ihunan heb gynheiliad o gadarn idhay, megys *gynn, du, doeth, crybb*: canny dhichon y cybhrys bethu hynny sebhyllh dryydhyn euhunain ynn y'r ymadrawdh, heb gadarn ynn eu cynhal, megys y deghys y'r effamplu ifod.*

Substantia: 2
Nomen est duplex, sc.

Substantium, quod nil adiungi vult ad suum significatum exponendum: dupliciterque dicitur, sc.

Commune, quod vniuersalem substantiam repræsentat: vt *gwr, prenn, craig*.

Proprium, quod rei cuiuspiam peculiarem essentiam notat: vt *Arthur, Cynon, Idhase*.

Adiectiuum, quod substantiuo adiecto indiget in oratione: quod itidem bisariam dicitur, sc.

Commune, quod accidens multis commune significat: vt *gynn, du, arnabr, poeth*.

Proprium, quod accidens vni indiuiduo proprium significat: vt *Arthurayl, Idhasayl, Cynonayl*.

Ac anfa'rdh arren yv y'gyrbodigaeth yma, i' yrbod beth yv ai cyphredin, ai priodav'yl a'r anfa'rdh hynny damchveinia'yl yv i' eni. latine qualitas.

De Accidentibus nomini. *Damchveinie'u i' eni.*

Nomini accidunt septem, sc.

- Species: vt *dyn, dynayl*.
- Figura: vt *vn, cybbun*.
- Numerus: vt *gwr, gynn*.
- Calus: vt *gwr, o'r gwr*.
- Genus: vt *gynn, gynn*.
- Declinatio: vt *bara, o bbara*.
- Comparatio: vt *gynn, gynnach, gynnabh*.

De Specie. *Phurbh*.

Species nominum est duplex, sc.

Primitiua, quæ aliunde non deriuatur, & quæ ad primitiuæ naturam aliud non postulat, quàm quod ex se principalis primaue sit, licet ab ea nullum deriuatum trahatur. Et tametsi varia illa, quæ huic subiiciuntur partim simplicia & partim composita nomina merito primitiua vocentur, quod ab alijs non formentur: singula tamen alias & idoneas habent nomenclaturas, alia atque alia ratione illis inditas: cuiusmodi sunt collectiua vocata, interrogatiua, redditua, & alia his similia.

Deriuatiua (siue simplex ea sit, siue composita) quæ aliunde deriuatiue formatur, quæque ad deriuatiui rationem id solum exigere videtur, vt ab alijs deducatur: licet ea, à quibus deriuata est, nomina primitiua vocata, non sint, sed aliæ quælibet tantum voces, quæ illis, tanquam radices ramis, priores existant: vt ordinale (*Ail*) à cardinali (*Dau*;) & (*cynnabh*) à cardinali (*vn*) sensu tantum, sed naturâ ab (*yn*) oriunda.

Cyffebinaet, bhal: lbatr.

Disgyunedic, bhal: lbatbreit.

Cyffebinaet cybbanfolbedic, bhal: grynllbatr.

Disgyunedic cybbanfolbedic, bhal: grynllbatbreit.

Collectiua, ceu

Pobl,
Plwyb,
Tyrbna,
Terr,
Gre, parri, mintai,
Praidd,
Cymantbha,
Lhaster, lbiar.

Interrogatiua, ceu

Pry, pr, prysal,
Papasal,
Parys, para. Et his similia, quae indefinitè & relatiuè
visurari possunt; ut ex orationis structura constare
potest.

Primitiuae
speciei sub-
ijciuntur a-
liqua

Redditiua, ceu

Cymeint, y meint,
Cynibber,
Y fast, y fastwm.

Numeralia cardinalia, ceu

Un, dau, tri,
Pedwar, pyp, chwech,
Saisb, yth, naw &c.

Partitiua, ceu

Pobun, eilbden,
Nailh, nallh,
Lbalth.

Vniuersalia, ceu

Holb, pob,
Dim, neb.

Particularia, ceu

Rhyann,
Nebun.

Deriuatiua

Derivatiua
species con-
tinet

092, 11/15/2014

Simplex: *Rhannedic* non odidit (tum primitiuorum tum deriuatiuorum) quæ ex alijs compositiue non conflatur. Quæ huic subiunguntur, licet propriè simplicia sint & dicantur: à varia tamen ratione, quæ illis inest, varias nominationes formantur, vt in exemplis patebit. *gymn*.
Composita *cybhanfosbedic* (sitidem tam primitiuorum quam deriuatiuorum) quæ ex alijs vocibus componitur, seu compositiue conficitur. Quæ sub hac comprehenduntur nomina, composita propriè nominantur, licet alijs rationibus, non aliter quàm simplicia, alias appellationes consequantur, vt infra quoque videbitur. *gymn*libris.

Figurae simplici subduntur simplicia.	Collectiua, ceu	{ Phylb, Pobl.
	Fictitia, ceu	{ Sifbbal, Sio.
	Interrogatiua, ceu	{ Pry, Pa.
	Redditiua, ceu	{ Ymeint, Yr vn.
	Numeralia	Cardinalia, ceu { Vn, Dan, Tri.
		Ordinalia, ceu { Cyntab, Ail, Trydyb.
		Distributiua, ceu { Vnoedb, Denoodb, Trioedb.
	Partitiua, ceu	{ Gvarged seu gvargred, Gvredhill, Vn, yhai.
	Vniuersalia, ceu	{ Holb, Cubl.
	Particularia, ceu	{ Vn, Rhai.
	Verbalia, ceu	{ Gvrandavd, Gatvad.
	Patria, ceu	{ Caerbblyrdhiniaid, Pennbhradaid.
	Gentilia, ceu	{ Cymry, Saeson.
	Patronymica, ceu	{ Gronwyaid, Clorenniaid.
	Diminutiua, ceu	{ Herlodeffig, Herlottyn.
	Possessiua, ceu	{ Teidiaid, Brenbineffaid.
	Materialia, ceu	{ Ewraid, Ebblydhaid.

Localia, ceu

{ Morasl,
Corfael.

Aduerbialia, ceu

{ Bwarydhiol,
Tradtyol.

Participialia, ceu

{ Lhosgedigarl,
Lhosgadryarl.

Figurae compositae subijciuntur composita	Collectiua, ceu	{ Catterbba, cymambha, Cynulbeiddha.
	Fictitia, ceu	{ Tarotantaro, Sed verisimilius oritur fictitius trummi (vulgo dicti) sonus a taro taro, cyre tann taro. vt supra.
	Interrogatiua, ceu	{ Prym, pabbeint, } gobhynnedic. Padhyn, panibher,
	Redditiua, ceu	{ Cymaint, Cynibber.
	Numeralia	{ Cardinalia, ceu { Deugeint, Trugeint.
		{ Ordinalia, ceu { Deugeinbbed, Trichannbbed.
		{ Distributiua, ceu { Deugeinoedh, Trichannoedh.
	Partitiua, ceu	{ Pobun, pobaralh, prybynnag, } partbedic, dospartbedic. Rhyrun, rhyvaralh.
	Vniuersalia, ceu	{ Cymeintun, seu cymeinnun, esblalh, Cybholh, cydolh.
	Indefinita, ceu	{ Prybynnac, } anberblynnedic. Pryvynbynnac.
	Particularia, ceu	{ Nebun, Rhyrun.
	Verbalia, ceu	{ Cybhnecidiad, Annualhiad.
	Patria, ceu	{ Llandeireraig, Rhydychenwr.
	Gentilia, ceu	{ Cymroer, Groegeraig.
	Patronymica, ceu	{ Cyblycheiniad, Cybbidnuid.
	Diminutiua, ceu	{ Cydienethig, } yrhonn. Cydiereigan,
	Possessiua, ceu	{ Cybbrenbinol, Cybbdadol.
	Materialia, ceu	{ Cybbeuraid, Cybbharianaid.
	Localia, ceu	{ Cybbhynzdhawl, Cybbhorawl.
	Aduerbialia, ceu	{ Cybbechdonawl, Cybbdradysawl.
	Participialia, ceu	{ Agbharedigawl, Agbharadysawl.

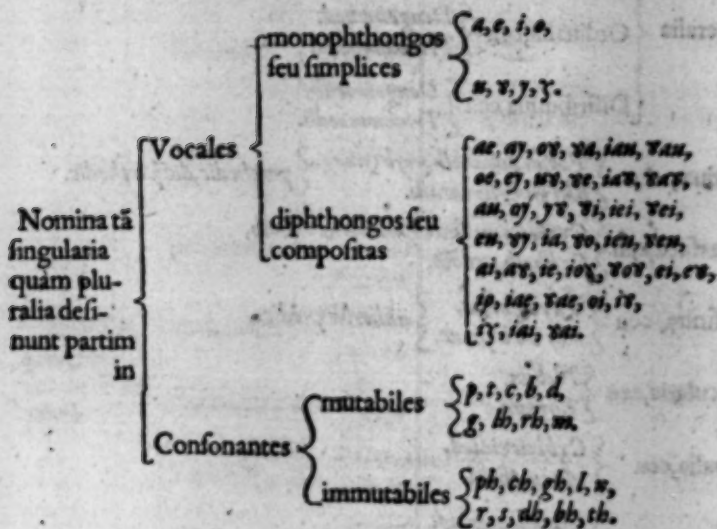
De Numero. *Rhibb.*

Numeri
sunt duo, sc.

Singularis de vno: vt *gar, yghnat* &c. Tot reperiuntur huius numeri terminationes sineiue, quot scilicet sunt in hac lingua litterae, siue monophthongum diphthongumue consonanti, siue consonantem monophthongo aut diphthongo praefigas.

Pluralis de pluribus: vt *gyr, ygneit*. Quicquid finium terminationumue ratione in singulari numero inest, id omne suo modo ad pluralem referendum.

Nominum terminationes tam vocalium diphthongorumque, quam etiam consonantium ratione, ex subsequenti Typo discernere licet.

De Casu. *Dychreliad.*

Casus gene-
raliter sunt
duo, sc.

Rectus, qui (praepositis casuum particulis significat) per obliquorum sedes (ubi conuenit) in utroque numero circumactus, voce non differt a nominatio radicali, seu a prima sui positione: vt *fyberryd, o fyberryd, i fyberryd, ynn fyberryd* &c.

Obliquus, qui non solum (praefixis etiam notis) per obliquorum loca (quantum fieri potest) in ambobus numeris circumductus, voce variatur a recto siue radice: verum etiam ratione quarundam vocum in sermonis structura positarum, quandoque etiam in sede recti a primo sui themate degenerat: vt *bara, o bhara, i bhara, ynn bhara, gam bhara* &c. Et in sede recti; *a chares, a phenn, a thant a gerdhant. ei chares, ei phenn, ei thant a gerdhant.*

Quomodo autem casus, Rectus fiat aut obliquus, subsequens Demonstratio liquido indicabit.

Rectum

1. Mutabilium consonantiū mutabilis natura, atque etiam obliquorum signa feminea absque articulo consonantibus mutabilium vi mutatis praeposita, sic:

b	bara,		bbara,
c	carv,		ccarv,
d	dybbr,		ddybbr,
g	gvr,	i	gv.
m	maen,		mmaen,
p	pridb,	ganv	bridb,
t	tan,	trv	dān,
lh	lhay,	trv &c.	lan,
rh	rhav,		ran,

Huc referuntur adiectiva & verba activa: vt

caredig	bbara,
dyg	dybbr.
carabb	lan.
	ran.

Passiva quoque verba huc spectant. Sed quemadmodum obliquitatem amplectuntur, sic & rectitudinem haud continent: Nam sicut bene dicitur, *cerir bbara*; ita non male dicitur, *cerir bara* &c.

Ad hanc primam classem pertinet etiam particula distinctiva *yn*: vt *yn bbara*, & *yn dybbr* &c. Praeterquam in ijs quae inchoantur à *lh*, & *rh*: vt *yn lhrann*, & *yn rhyym* dicimus &c.

2. Consonantiū mutabilium feminea mutabilisque natura, & etiā obliquorum notae & solae & cum articulo consonantibus mutabilium virtute commutatis praefixae: vt

b	bachcennes,	y,	yr,	bbachcennes.
c	cares,			chares in sede recti.
d	debbad,	o,	oy,	dhabbad.
g	gabbr,	i,	ir,	abbr.
m	mammaeth,			bbammaeth.
p	pennes,	gann y,		phennes in sede recti.
t	tanoges,	gann yr,		thanoges in sede rec.
lh	lhedrones,			ledrones.
rh	rhiaim,	trv, trv r		riaim.

At hic animaduertendum est, omnia nomina quae incipiunt à *lh*, aut *rh*. post

Bhy lhae, bhy rhav.

Im lhae, im rhav.

Ei lhae, ei rhav.

Eyn lhae, eyn rhav.

Eych lhae, eych rhav.

En lhae, en rhav.

Particulam *yn*, *yn lhae*, *yn rhav*.

Omnem articulum: ceu *y lhae, i rhav*.

Sicuti & quum *lh*. & *rh*. distinctivè ponuntur, vt *ty lheid*, & *bbad rhav* &c. ferè semper rectitudinem affectare.

Accedit eodem & pluralis numerus: vt *bachcennessen*, & *careffeu*, & *debbaid*, & *geibbr*, & *rhianedd* &c. Hic enim numerus voces huius secundae classis in rectitudinem etiam vertit.

3. Pronomina quaedam possessiva secundae & tertiae personae singularia & communia, una cum feminino possessivo (ei) singulari tertiae quae personae, certis quibusdam consonantibus mutabilium robore mutatis anteposita in hunc modum:

b	bara,		bbara,		bbara,
c	carv,		ccarv,		ccarv.
d	dybbr,		ddybbr,		ddybbr.
g	gvr,		gv.		gv.
p	pinaethes,	bhy	mbinaethes,	ay	binaethes.
t	tanoges,		thanoges,		thanoges.
lh	lhay,				lhay.
rh	rhav,				rhav.
m	maen,				mmaen.

Nam antè dictum est possessivum (*bhy*) in consonantibus *lh*, *rh*, *m*, recti & non obliqui esse effectorem.

Ad hanc tertiam classem pertinet particula *A*. in consonantibus

c	cares,	a	chares.
p	pinaethes,	a	phennaethes.
t	tanoges,	a	thanoges.

Praeter

Obliqui
verò ca-
sum effi-
ciunt ista,
scilicet:

Præter hanc generalem casuum diuisionem, est & alia specialis diuisio, quæ diuiduntur ratione sedis in Nominatiuum, Distinctiui, Dativi, Passiui, Vocatiui, Ablatiui. Nominatiuus quidem, est qui rem aliquam primario nominat, Distinctiuus vero, est qui rem quampiam primario & duntaxat ab alia re quauis distinguit. Cæteri etenim casus licet distinctionem significant: id tamen non primario sed secundario faciunt. Nam Datiuus attributionem, Passiuus passionem grammaticæ, Vocatiuus appellationem, & Ablatiuus denique auersionem primitiuis denotant: & hi singuli rursus secundario distinctionem important.

Amgenedi- *Exredigacthydh*, Nominatiuus.
gacth, varia- *Grabanedigacthydh & medbianedigacthydh*, Distinctiuus & Possessiuus.
tio casusue. *Rhodbedigacthydh*, Datiuus.
Gerrhodbedigacthydh, Ablatiuus.
Godbeddigacthydh, Passiuus.
Gatredigacthydh, Vocatiuus.

Friuola & inepta sunt *Nominatio, Genedio, Dadio, Achrysuio, Bogiria, Abliuid* &c.

De Genere & motione nominum.

Omissis omnibus alijs tam apud Ciuiles quam Dialecticos generis significationibus, vox generis hoc loco sexus tantummodo discrimen notat.

Genera autem numero *Masculinum*, cuius caracteristica est masculina: vt *ger da, preni iramm.*
Fœmininum, cuius figuratiua est fœminina: vt *geraig dha, carreg dromm.*
sunt tria, sc. *Commune*, cuius indicatiua nota est communis: vt *gerchvrb, geraig chrisib.*

Nam adiectiuorum genera masculinorum & fœmininorum, numerique tantummodo singularis, proprias habent caracteristicas consonas: quibus partim sine, & partim cum vocalium subsequentiū mutatione discernuntur; vt in Typis sequentibus patet.

Characteristica generum propria sine vocalium mutatione.

Masculinæ adiectiuæ.

Fœmininæ adiectiuæ.

Mutabiles primitiuæ & radicales.

	<i>bich,</i>
	<i>cul,</i>
	<i>du,</i>
Motio masculinorum;	<i>geraig,</i>
	<i>thann,</i>
ccu ger, carv	<i>moel,</i>
&c.	<i>poeth,</i>
	<i>rb rhydh,</i>
	<i>rr,</i>

Immutabiles deriuatæ & non radicales.

	<i>bb</i>	<i>blach.</i>
	<i>g</i>	<i>gul.</i>
	<i>ab</i>	<i>abu.</i>
In fœmini-	<i>eb</i>	<i>vann.</i>
na ccu,	<i>tu</i>	<i>frin.</i>
<i>ger de,</i>	<i>bb</i>	<i>bloel.</i>
<i>gablr &c.</i>	<i>b</i>	<i>boeth.</i>
	<i>r</i>	<i>rydh.</i>
	<i>a</i>	<i>der.</i>

H Masculinæ

Characteristica generum propria cum vocali-
um *i, y & o* mutatione.

Masculinae adiectivae.

Fœmininae adiectivae.

Mutabiles primitivae.

Immutabiles derivatae.

Motio masculinorum, ceu *ger, car &c.*

<i>b</i>	<i>brith,</i>
<i>c</i>	<i>crych,</i>
<i>d</i>	<i>drhha,</i>
<i>g</i>	<i>gryn,</i>
<i>lh</i>	<i>lhyrnn,</i>
<i>m</i>	<i>melyn,</i>
<i>p</i>	<i>poethyn,</i>
<i>rh</i>	<i>rhvith,</i>
<i>t</i>	<i>tramm,</i>

In fœminina, ceu
gsraig, gabbr &c.

<i>bb</i>	<i>bhraith,</i>
<i>g</i>	<i>grech,</i>
<i>db</i>	<i>dbobhn,</i>
<i>g</i>	<i>gyenn,</i>
<i>t</i>	<i>lomm,</i>
<i>bb</i>	<i>bhelenn,</i>
<i>b</i>	<i>boethen,</i>
<i>r</i>	<i>roth,</i>
<i>d</i>	<i>dramm,</i>

cum vocalium & consonantium mutatione.

Pariter intelligito de vocibus *brych, bychan, coethyn, gstryb, bren, lhyrnn* & consimilibus. Sed *myr, dyg, grych, criu, bliu, priu, myn* & similia, communia sunt: ut *gsraig, vrych, gsraig, bhlenn* &c. Sed à *myn, mynn* dicimus. Verum de monosyllabis & polysyllabis lhedhbllicis & talgronicis aliis considerabimus.

Vnde manifestum est adiectiuorum masculinorum & fœmininorum genera facillime cognosci posse, partim consonantium spectabilium diversitate: ut *ger, da, gsraig, dba*; partim varietate vocalium: ut *tramm, ya, y, ger, tramm, ya, y, gsraig*, partim denique utroque modo: ut *ger, lhyrnn, gsraig, lemm* & similia. Deinde ex adiectiuorum genere substantiui genus in utrovis numero absque vilo negotio percipitur. Genere enim regulariter concordare optat adiectiuum cum substantiuo.

Ceterum adiectiva singularia communia, id est quae sub una eademque voce comprehensa ad utrumque genus referuntur, communes eisdemue ut plurimum habent indices spectandos, absque vlla etiam vocalium mutatione, ut in Speculo sequente patet.

Characteristica generum communes sine
vocalium mutatione.

Masculinae adiectivae.

Fœmininae adiectivae.

Naturâ stabiles & irradicales. Naturâ stabiles & irradicales.

Motio masculinorum, ceu *ger, car &c.*

<i>ch</i>	<i>chryth,</i>
<i>b</i>	<i>boeth,</i>
<i>n</i>	<i>nevydh,</i>
<i>ph</i>	<i>phrydhlenn,</i>
<i>ss</i>	<i>ssyrr,</i>

In fœminina, ceu
gsraig, gabbr &c.

<i>ch</i>	<i>chryth,</i>
<i>b</i>	<i>boeth,</i>
<i>n</i>	<i>nevydh,</i>
<i>ph</i>	<i>phrydhlenn,</i>
<i>ss</i>	<i>ssyrr,</i>

Sine vlla aut
vocalium,
aut consonantium
mutatione.

Compositorum idem esto iudicium: ut *dichryth, anphrydhlenn, aussyrr* &c. Sed nota quibusdam in locis *gsraig, seth* & non *syth, sech* & non *syth* dicimus. At de his exactius alias.

Veruntamen si antea commemoratas litteras vilo alio pacto collocaveris siue in con-
nexionem, siue in sermonis contextu, utpotè vel adiectiuo praeposito, ut *parod, 'rr, parod, 'vraig*: vel particulis (*yn, at, i, o, dyma, dyua, daccs, vele, nachabh, gnae, vryth, vryy, tros, heb, vch, byd*) aut his similibus in utrovis numero antepositis: ut *yn, barod, at, gaeth, i, dha, o, mynn, dyma, lân, dyua, bhoel, daccs, boeth, vele, drr, nachabh, goch, gnae, ddm, vryth, las, vryy, bhrant, tros, bhaer, heb, bbrith, vch, lasen, byd, boenns* &c. Vel si adiectiuum

Tum vocatiui fuerit casus: vt *tyred yma dhu, dos arce yma, aras yma las* &c. Veli denique pluralia fuerint: vt *gyr parad, gyragedh parad*. Tum consonantes illæ nullum omnino definitum genus indicabunt, nec propriæ erunt, sed adiectiuorum voces communes sunt.

Ergo masculinum & femininum adiectiui genus, non nisi ex proprijs indicibus singularibus substantiuum vel articulum immediate subsequenibus discernitur.

Characteristica autem seu indicatrix litera, est initialis consonans cuiusque simplicis adiectiui singularis immediate subsequen- tis substantiuum aut articulum; ided sic dicta, quod sit indicator, vel quod quasi digito indice- atque demonstrat tam substan- tiui quam adiectiui genus, & vtrumque à se inuicem dirimat. Substantiui enim genus ex adiectiui (vt dictum est) genere dignoscitur.

Sed horum omnium exempla bipartito secta ordine subiiciamus in hunc, qui sequitur, modum.

B. Bh. *budr 'er, budr 'traig: ger budr, geraig bhudr: y ger yn budr, y 'traig yn bhudr: as bhudr, i bhudr* &c.

C. G. *cul 'er, cul 'traig: ger cul, geraig gul: y ger yn gul, y 'traig yn gul: o gul, dyma gul, dyma gul* &c.

D. Dh. *da 'er, da 'traig: ger da, geraig dha: y ger yn dha, y 'traig yn dha: dacas dha, vels dha* &c.

G. G. *gars 'er, gars 'traig: ger gars, geraig 'ars: y ger yn 'ars, y 'traig yn 'ars: nachabb 'ars, gars 'ars* &c.

H. H. *boeth 'er, boeth 'traig: ger boeth, geraig boeth: y ger yn boeth, y 'traig yn boeth: erib boeth, tray boeth* &c.

Lh. L. *lhaen 'er, lhaen 'traig: ger lhaen, geraig laen: y ger yn lhaen, y 'traig yn laen: tros laen, heb laen* &c.

M. Bh. *main 'er, main 'traig: ger main, geraig bhain: y ger yn bhain, y 'traig yn bhain: vch bhain, hyd bhain* &c.

N. N. *neydh 'er, neydh 'traig: ger neydh, geraig neydh: y ger yn neydh, y 'traig yn neydh: ach neydh* &c.

P. B. *poeth 'er, poeth 'traig: ger poeth, geraig boeth: y ger yn boeth, y 'traig yn boeth, dyma poeth, sa di dras poeth* &c.

Rh. R. *rhydh 'er, rhydh 'traig: ger rhydh, geraig rhydh: y ger yn rhydh, y 'traig yn rhydh: dabro rhydh, dar rhydh* &c.

S. S. *syber 'er, syber 'traig: ger syber, geraig syber: y ger yn syber, y 'traig yn syber: gochel di syber, cad di syber* &c.

T. D. *tes 'er, tes 'traig: ger tes, geraig des: y ger yn des, y 'traig yn des: dy- ved di des, paid ti des* &c.

Ch. Ch. *chreg 'er, chreg 'traig: ger chreg, geraig chreg: y ger yn chreg, y 'traig yn chreg: tes chreg, yla chreg* &c.

Ph. Ph. *phiaidh 'er, phiaidh 'traig: ger phiaidh, geraig phiaidh: y ger yn phiaidh, y 'traig yn phiaidh: gals phiaidh, yla phiaidh* &c.

Es pluraliter hoc modo: *budron 'er budron 'traig: gyr budron, gyragedh budron: y gyr yn budron, y gyragedh yn bhudron*: & sic de singulis eiusdem generis.

Indicatorum genera (quod ad consonantium mutationem spectat) imitantur & sub- stantia cognata: vt *y buchben y bhachbenes, y car y gares, y dyn y dlyn, y ger y 'traig*: præterquam in *lh, & rh*: vt *y lheid y lheidrones, y rhebiad y rhebiades* &c. Sed in obliquis, *o reibiad o reibiades, i leidr i leidrones* dicimus &c.

Cæterum adiectiua pluralia, sub vna eademque voce ad vtrumque genus relata, com- munia sunt omnia; sicut in præcedentibus apparet.

Potro è prædictis etiam nota literam G. masculini generis characteristicam, in femi- nino genere prorsum abijci, tam in substantiuis quam in adiectiuis: vt *ger gyriun, geraig 'virion: gyriun yn y ger, a gyriun yn y 'traig* &c.

Denique propriorum quorundam natura notanda: vt *Hyvel dha* & non *Hovel da*, *Gru- phydh yym* & non *Gruphydh geym*: nisi vt cognomen ab accidente aliquo impositum sit:

fit: ut *Gruffydd Gwynn*, *Iwan Dy Eimyr*, *Melin* &c. quasi ex Alborum, Nigrorum, & Flauorum familia orti. Huiusmodi enim hanc normam violant.

Iuxta Crucis Annem [*NANTY GROES*] in Agro Macslyuetiano apud Cæbrobrytannos, erat olim illustris quædam Nigrorum Familia; unde *IOANNES* id est *IOANNES* ille Cognomento *NIGER*, Londinensis sui generis ortum traxit: Vir certe ornatissimus & doctissimus; & omnium hac nostra ætate tum Philosophorum tum Mathematicorum facile princeps; Monadis illius Hieroglyphicæ, & Præpæ deumatum aphoristicorum de præstantioribus quibusdam Naturæ virtutibus; aliorumque non paucorum operum insignium Author eximus; Vir præterea ob tam multam experientiam frequenti sua in tot transmarinas regiones peregrinatione comparatam, rerum quæ plurimarum & abditarum peritissimus. Eadem ratione dicimus *Iwan Gann*, *Dabhydd Llyrd*, *Gwilm Glas*, *Rhys Catbin*. Dicimus tamen *Rhys Brychen*, *Iorwerth Goch* &c.

De Declinatione. Treiglat.

Declinatio est tractio dictionis per casuum sedes.

Sunt autem declinationes duæ, scilicet: Recta, quæ per rectos casus perficitur, in omnibus (quibus potest) casuum sedibus. Obliqua, quæ per obliquos fit casus, per omnia (quantum licet) casuum loca.

Porro recta declinatio complectitur quatuor classes: in quibus omnes rectitudinis casuum effectrices causæ continentur, ut paulò antè demonstratum est.

Exemplum primæ classis.

Numero	Singulari	Nominatiuo <i>nant, y nant.</i>
		Distinctiuo <i>nant, y nant, o nant, o y nant.</i>
		Datiuo <i>i nant, i r nant.</i>
		Passiuo <i>nant, y nant.</i>
		Vocatiuo <i>nant, o nant, o y nant, o r nant.</i>
		Ablatiuo <i>ad hirt h nant, heb y nant, alhan o r nant.</i>
	Plurali	Nominatiuo <i>neint, y neint.</i>
		Distinctiuo <i>neint, y neint, a neint, o y neint.</i>
		Datiuo <i>i neint, i r neint.</i>
		Passiuo <i>neint, y neint.</i>
		Vocatiuo <i>neint, o neint, o y neint, o r neint.</i>
		Ablatiuo <i>ad hirt h neint, heb y neint, alhan o r neint.</i>

Exemplum

Exemplum secundæ classis.

Numer.	Singu.	Nominat. <i>tant, y tant.</i>
		Distinct. <i>tant, y tant, o tant, o r tant.</i>
		Dat. <i>i tant, i r tant, gant tant.</i>
		Passi. <i>tant, y tant.</i>
		Vocat. <i>o tant, o r tant, o r tant.</i>
		Ablat. <i>rac tant, beb tant, alban o tant, odhi wrb y tant.</i>
	Plural.	Nominat. <i>tannen, y tannen.</i>
		Distinct. <i>tannen, y tannen, o dannen, o r tannen.</i>
		Dat. <i>i dannen, i r tannen, gant dannen.</i>
		Passi. <i>tannen, y tannen.</i>
		Vocat. <i>o tannen, o r tannen, o r tannen.</i>
		Ablat. <i>rac dannen, y tannen, beb dannen, alban o dannen, odhi wrb y tannen.</i>

Exemplum tertiæ classis.

Numer.	Singu.	Nominat. <i>yn ger.</i>
		Distinct. <i>yn ger, o n ger.</i>
		Dat. <i>i n ger, gant yn ger.</i>
		Passi. <i>yn ger.</i>
		Vocat. <i>o yn ger, o n ger.</i>
		Ablat. <i>yn ger, odhi wrb yn ger, alban o n ger.</i>
	Plural.	Nominat. <i>yn gyr.</i>
		Distinct. <i>yn gyr, o n gyr.</i>
		Dat. <i>i n gyr, gant yn gyr.</i>
		Passi. <i>yn gyr.</i>
		Vocat. <i>o yn gyr, o n gyr.</i>
		Ablat. <i>rac yn gyr, odhi wrb yn gyr, alban o n gyr.</i>

Exempla quartæ classis.

Numer.	Singu.	Nominat. <i>abbon, yr abbon.</i>
		Distinct. <i>abbon, yr abbon, o abbon, o r abbon.</i>
		Dat. <i>i abbon, i r abbon, gant abbon.</i>
		Passi. <i>abbon, yr abbon.</i>
		Vocat. <i>o abbon, o r abbon, o r abbon.</i>
		Ablat. <i>rac abbon, abbon, beb abbon, alban o abbon, odhi wrb yr abbon.</i>
	Plural.	Nominat. <i>abbonydd, yr abbonydd.</i>
		Distinct. <i>abbonydd, yr abbonydd, o abbonydd, o r abbonydd.</i>
		Dat. <i>i abbonydd, i r abbonydd, gant abbonydd.</i>
		Passi. <i>abbonydd, yr abbonydd.</i>
		Vocat. <i>o abbonydd, o r abbonydd, o r abbonydd.</i>
		Ablat. <i>rac abbonydd, odhi wrb yr abbonydd, alban o abbonydd.</i>

Numer.	Singul.	Nominat. <i>isreb, yr isreb.</i>
		Distinct. <i>isreb, yr isreb, o isreb, o'r isreb.</i>
	Plural.	Dat. <i>i isreb, i'r isreb, gann isreb.</i>
		Passi. <i>isreb, yr isreb.</i>
		Vocat. <i>o isreb, o'r isreb, o'r isreb.</i>
		Ablat. <i>rac isreb, heb yr isreb, odhith yr isreb.</i>
		Nominat. <i>isrebod, yr isrebod.</i>
		Distinct. <i>isrebod, yr isrebod, o isrebod, o'r isrebod.</i>
		Dat. <i>i isrebod, i'r isrebod, gann isrebod.</i>
		Passi. <i>isrebod, yr isrebod.</i>
		Vocat. <i>o isrebod, o'r isrebod, o'r isrebod.</i>
		Ablat. <i>rac isrebod, heb yr isrebod.</i>

Obliquae declinationis ordines sunt tres, qui omnes obliquitatis casuum causas efficientes comprehendunt, ut supra visum est.

Exemplum primi ordinis.

Numer.	Singul.	Nominat. <i>mann, y mann.</i>
		Distinct. <i>bhann, y bhann, o bhann, o'r bhann.</i>
	Plural.	Dat. <i>i bhann, i'r bhann, gann bhann.</i>
		Passi. <i>bhann, y bhann.</i>
		Vocat. <i>o bhann, o'r bhann.</i>
		Ablat. <i>o'r bhann, heb y bhann, alban o'r bhann.</i>
		Nominat. <i>mannen, y mannen.</i>
		Distinct. <i>o bhannen, o'r mannen.</i>
		Dat. <i>i bhannen, i'r mannen, gann bhannen.</i>
		Passi. <i>bhannen, y mannen.</i>
		Vocat. <i>o bhannen, o'r mannen.</i>
		Ablat. <i>o'r bhannen, heb y mannen, alban o'r mannen.</i>

Exemplum secundi ordinis.

Numer.	Singul.	Nominat. <i>dabhad, y dabhad.</i>
		Distinct. <i>dabhad, y dabhad, o dabhad, o'r dabhad, r dabhad.</i>
	Plural.	Dat. <i>i dabhad, i'r dabhad, gann dabhad.</i>
		Passi. <i>dabhad, y dabhad, r dabhad.</i>
		Vocat. <i>o dabhad, o'r dabhad, o'r dabhad.</i>
		Ablat. <i>o'r dabhad, heb y dabhad, alban o'r dabhad.</i>
		Nominat. <i>debbaid, y debbaid.</i>
		Distinct. <i>o debbaid.</i>
		Dat. <i>i, troy debbaid. Sed o'r debbaid & i'r debbaid notanda. I-tem troy debbaid, troy y debbaid, & troy r debbaid spectanda.</i>
		Passi. <i>debbaid. Sed y & r debbaid similiter notanda.</i>
		Vocat. <i>o debbaid. Sed & o'r debbaid, & o'r debbaid notanda.</i>
		Ablat. <i>heb debbaid, alban debbaid.</i>

Exemplum

Exemplum tertii ordinis.

Numer.	Singul.	Nominat. <i>dy dbrbbr.</i> Distinct. <i>orb' dbrbbr.</i> Dat. <i>ith' dbrbbr gann dy dbrbbr.</i> Passi. <i>dy dbrbbr.</i> Vocat. <i>o dy dbrbbr.</i> Ablat. <i>heb dy dbrbbr.</i>
	Plural.	Nominat. <i>dy dbrbroedh.</i> Distinct. <i>orb' dbrbroedh.</i> Dat. <i>ith' dbrbroedh gann dy dbrbroedh.</i> Passi. <i>dy dbrbroedh.</i> Vocat. <i>o dy dbrbroedh.</i> Ablat. <i>heb dy dbrbroedh.</i>

De Nominibus Anomalis.

Reperiuntur apud Cymros Irregularia quædā nomina, quorum aliqua

Voce luxuriant: vt *cyreindch cyreimcydh*, *gloshineb gtyhineb gtybni*, *adbbhryndra adbbhryndeb adbbhrynder*, *creuloneds creuloneds creulonder*, *chwerredh chweroder* &c.

Voce deficient, seu carentia numero

Singulari: vt *gualho gwarthee* &c. Sic Virg. Aen. lib. 10. Est Paphos, Idaliūque, sunt alta Cythæra.

Plurali: vt *bara, balen, meny, lhaeth, cybblaeth, neryn, fyched, eira, jeghtid, bernad* &c.

Comparatione anomala: vt *Da, gwelb goren*: *Drog, gwaeth*. De quibus infra.

De Comparatione. Cymbariad.

Comparantur nomina, quorum significata intensionem, remissionemve suscipere possunt.

Comparationis gradus res;

Positiuus, qui aliquid simpliciter, citraue excessum significat: vt *gyrn, du, melyn, gyrdh*. Eny grann gwaethad, heb vneuthur na mryedigaeth na lheidigaeth yndhar ihun, ag yr hwn y bo y synnvyr cyntabh i'r gair yndhō.

Comparatiuus, qui sui positiui significatum aliquantulum auget: vt *gyrnach, duach, melynach, gyrdbach*. Fit autem regulariter a suo positiuo, addita ad finem positiui syllaba [ach]: vt a *gyrn, gyrynach*; a *du, duach*; a *melyn, melynach*; a *gyrdh, gyrdbach*. Eny grann a mael chyanedigaeth neu leiedigaeth o'r tadoc, o vn radh; neu yr hwn a bhryhao, neu a leihao y synnvyr cyntabh i'r gair.

Superlatiuius, qui positiui sui significationem maxime summouē vestigio superat: vt *gyrnabh, duabh, melynabh, gyrdhabh*. Formatur autem regulariter a suo positiuo, subnectendo ad positiui finem syllabam [abh]: vt a *gyrn, gyrynabh*; a *du, duabh*; a *melyn, melynabh*; a *gyrdh, gyrdhabh*. Eny grann ynn arrydhocau y mryabh oll, neu y lheidabh oll, neu yr hwn y bo y synnvyr mryabh neu leiah yndhō, ac ny alther drostav.

Comparatio

Comparatio anomala.

	Positivi gradus.	Comparativi gradus.	Superlativi gradus.
	Da,	gwello,	goren.
	Dreg,	gwaelh,	gwaelhabh.
Irregulariter comparantur	Maer, llawer,	myr, myrjach,	myrabb.
	Bychan,	llai, lleiach,	lleiaabb.
	Agor,	nes,	nessabb.
	Isel,	is, iselach,	isabb, iselabb,
	Vchel & vrcel,	vch & vrcch,	vchabb & vrcchabb.
	Hir,	bry & bryach,	bryabb &c.

Comparatio defectiva.

Inter comparandum manca inveniuntur	Superlat.	{ Disedhabh & dierhabh. Eithabb. Pluraliter Eithabboedd & eithabbon.
	Comparat.	{ Cyn, Cyntach, } Superlat. Cynabb &c.
Pob eny grann a gymharir, onyd y pedwar hynn :	Eny dygiedic o'i bhlaenav : megys	
	Yr bryn, qui.	
	Gobhynnedic : megys	
	Pwy, quis.	
	Rhannedic dosparthedic : megys	
Y rhai hynn y sydd a gym Rhagenvau yndhant, ac er hynny envau ynt.	Pwybrynac, quicunque.	
	Anherbhyrnedic : megys	
	Yr rhein, aliqui, qui.	

De Pronomine. Rhagenv.

Pronomen est dictio, sensu nomini haud ab similibus, quae numeris & casibus declinata, in demonstranda aut repetenda re aliqua usurpatur.

Y gair a dhodir ynn lle eny	Personaliaeth : megys mi, ti, llawb.
	Medhiant : megys men, teu, eiddar.
Y Rhacenn, ac a arrydhocad	Mobhyn : megys pwy pabeth.
	Deudhec ynn vn rhibh vnig : megys mi, ti, x llawb, bryn, bonn, bryn, b onno, pwy pabeth, men, teu, eiddar.
Pedrar Rhagenv	Deudhec ynn vn rhibh lhuoffarg : megys mi, chwi, y lleill, x rbei bryn, x rbei hynn, x naith rbei, x rbei ereill, pa rri, pa berhan, cym, eirech, eiddant.
	Saith cyntabh ynn vn rhibh vnig ag ynn vn rhibh lhuoffarg, a arrydhocant berfolliaeth.
Tri diwethabh ynn rhibh vnig ag ynn rhibh lhuoffarg	Pedrar perbhedh : nyd amgen pwy pabeth, p'ari, p'abeben, a arrydhocant ymobhyn.
	Pronomini

				Demonstrativa, qualia sunt omnia absolute pronomina (in hac lingua), cuiusque speciei, figurae, situs, aut personae: & quibus etiam in re aliqua, de qua mentio antea non fuerat, demonstranda, utitur: vt <i>mi, ei, ebb, mi, chyi, &c.</i>
Vnus, —	1.			Relativa, cuiusmodi sunt omnia pronomina tertiae personae, cuiusque speciei, figurae, aut situs: & quibus in re aliqua, de qua ante sermo fuerat, referenda, repetendaue, utitur: vt <i>ebb, hi, hui, huius, huius, huius, huius, &c.</i>
				Primitiva, sic dicta quod ab alijs non deriuntur: vt <i>mi, ei, ebb, mi, chyi, &c.</i>
Species, —	2.			Derivativa, ita appellata quod a suis primitivis descendant: vt <i>men, sen, &c.</i>
				Simplicia, sic vocata quod nec cum alijs, nec cum se ipsis componantur: vt <i>mi, ei, ebb, mi, chyi, &c.</i>
Figura, —	3.			Composita, ita nominata quod inter se mutuo, & cum alijs componantur: vt <i>my, bhi, chyi, ebb, hui, huius, huius, huius, &c.</i>
				Libera, quae non solum absque servili & inseparabili colligatione in sermonis structura collocantur, sed & extra orationis contextum aliquid per se quodammodo significant: & haec sunt vel
Pronomina accidunt nouem, sc.	Situs, —	quibus 4. pronomina sunt vel		Præpositiva, sic dicta quod sibi inuicem & alijs præponantur in oratione: vt <i>mi, bhi, i, mi, ti &c.</i>
				Subiunctiva, sic nominata quod sibi mutuo & alijs in sermone subiunguntur postponenturque: vt <i>bhi, mi, i, chyi, &c.</i>
				Primæ: vt <i>my, bhi, chyi, &c.</i>
				Præfixa personarum Secundæ: vt <i>my, bhi, chyi, &c.</i> Tertiæ: vt <i>mi, ei, ebb, mi, chyi, &c.</i>
				Affixa personarum Primæ: vt <i>hano bhi, hano mi.</i> Secundæ: vt <i>hano chyi, hano chyi.</i> Tertiæ: vt <i>hano my, hano my.</i>
				Sic vocata quod sibi inuicem & alijs necessitudinis quodam vinculo in oratione præfigantur & affigantur.
Numerus, —	5.			Singularia vnum Pluralia plura
				Significantia: vt <i>mi, ti, ebb, mi, chyi, &c.</i>
				Nominativa: <i>hano, hano.</i> Distinctiva: <i>o hano, o hano.</i> Datiua: <i>i hano, i hano.</i> Patiua: <i>hano, hano.</i> Vocatiua: <i>o ti, o chyi.</i> Ablatiua: <i>rac hano, hano hano.</i>
Casus, —	6.			
				Masculina: <i>ebb, ebb.</i> Feminina: <i>hi, chyi.</i> Communia: <i>mi, my, mi.</i>
Genus, —	7.			
				Promiscua & incerta variatione: vt <i>mi, bhi, hano ti, i ti, di, o ti, &c.</i>
Declinatio, —	8.			Quæ variatio partim prothesi, vt <i>hano bhi</i> , partim consonantium mutatione, vt <i>bhi bhi</i> , & partim denique signis præpositis, vt <i>my bhi</i> , perficitur.
				Primæ: vt <i>mi, mi.</i> Secundæ: <i>ti, chyi.</i> Tertiæ: vt <i>ebb, my.</i>
Persona, —	9.			personarum.
				Radicalia mutabilia: vt <i>mi, my, mau, mau.</i>
				Radicalia immutabilia: vt <i>mi, my.</i>
				Irradicalia immutabilia & remanebilia ad radicem: vt <i>bhi, bhi, hano, hano, di, chyi, mau, mau.</i>
Porro de pronomine ratione elementorum alia sunt				

De Vsu.

Demōstrandi: vt *Hunhyn a redardh a honnaces ny sylbhardd. Hunnma a lebbardh a bonndrae ny sylbenardh. Mybbi a sylabb, a thibben a chserthy. Chry a dhyeghaffoch, ag ynteu accny ysgogassant.* In his enim & alijs huius farinae sermonibus ostenditur id, de quo prius nulla facta est mentio.

Vsus duplex Repetendi: vt *Arthur a ogaragd, honn ny baedhardd ogan. Idhar a ganmolsyd, ag ynteu heb i baedhu. Dynion dreg a berchir gann en cynhryfyr, yr bain a dhytyd en cospi. Lbadronach a dramsyant lxx nos, heb vn syddharag yn ceisio en dala.* Nam hic per relatiua repetimus ea, de quibus ante sermo fuerat. Sed de his pluralia.

De Specie.

Duplex species, { Principalis: vt *mi, bhi, ni.*
 { Deriuatiua: vt *ny, dhy, ny.*

Dryansavdh
 ystydh i Rageny: { Arbennig a therbhynnedig: megys *mi, ti, ebb.*
 nydamgen { Disgynnedic ac Anherbhynnedic: megis *man, tan, eidbas.*

Ad principalem spectant hae trium personarum primitiuae sc.

Personae	Primae:	<i>mi, bhi, ni.</i> i, per aphazresin ab integro (<i>mi.</i>)		
	Secundae:	<i>ti, bhi, di.</i> (<i>ebri</i> & per syncopen (<i>chi.</i>))		
	Tertiae:	<i>ebb</i> , & per apocopen <i>e</i> . <i>bei</i> , & per contractionem <i>hi.</i> <i>hyn, hyn, honn.</i> <i>yr bain</i> , & per aphazresin <i>rbain.</i> <i>hyn, hyn, honn.</i> <i>yr beini</i> , & per aphazresin <i>rbeni.</i> <i>yr bai vel bei</i> , & per aphaz. <i>rbai.</i> <i>ebun, ebum, ebumain.</i>	<i>ei</i> , & per syn. prapost. <i>e</i> . <i>ei</i> , & per syn. rectam <i>i</i> . <i>ey</i> , & per syn. rectam <i>y</i> . <i>en</i> , & per syn. prapost. <i>e</i> . <i>ev</i> , & per syn. rectam <i>v</i> . <i>av</i> , & per crasin <i>o</i> . <i>ey</i> , & per crasin <i>z</i> .	<i>oi dy</i> <i>oi dy</i> <i>y dy</i> <i>oe ty</i> <i>is dy</i> <i>idho</i> <i>yn</i> <i>yeb</i>

Ad deriuatiuam pertinent ista deriuata duarum personarum sc.

Personae	Primae:	<i>ny, man, men, bhy, bhan, bhen, ny.</i>	a cognatis primitiuis	<i>mi, bhi, ni, ti, bhi, di, ebri</i>	deriuata.
	Secundae:	<i>ty, tan, sen, thy, than, then, dy, dan, den, ebry</i> & per syncopen <i>ebry</i> .			

A reliquis, id est a tertiae personae primitiuis, nulla exeunt deriuata, vti neque apud Latinos a primitiuis (ille, ipse, iste, hic & is.)

Sed

Sed ratione radicum in hunc modum partiuntur principalia & deriuata quædam.

Principalia	$\left\{ \begin{array}{l} mi. \\ ny. \\ men. \\ ti. \\ ry. \\ ten. \end{array} \right\}$	Deriuata	$\left\{ \begin{array}{l} bbi. \\ bby. \\ bben. \\ di & tbi. \\ dy & tby. \\ den & then. \end{array} \right\}$
-------------	--	----------	--

Bb enim soboles est ipsius M: sicuti Tb & Db ipsius T & D.

Sed $\left\{ \begin{array}{l} ni, \\ ny, \\ chvi, \\ chvy, \end{array} \right\}$ quum ratione radicum immutabilia sint, hanc affectionem non patiuntur.

Cæterum deriuata, ut etiam reliqua omnia pronomina, (præter relatiuum *Hvnn*) cum compositis in hac lingua substantiua sunt, adiectiua verò nulla. Itaque quum possessio significatur, ea per vocem pronominis, quæ genitiui apud Latinos vicem gerit, exprimi solet. Non sunt igitur deriuatiua apud Cymricos aliud, quàm pronomina substantiua, à suis cognatis substantiuis orta, & quæ passionem aut possessionem significant.

De Figura.

Figura est duplex, $\left\{ \begin{array}{l} \text{Simplex: ut } mi, ni, ti, chvi. \\ \text{Rhannedic: bhal } mi, ni, ti, chvi. \\ \text{Composita ut: } nybbi, nyti, rydi, chvychvi. \\ \text{Cybhanfodhedic: bhal } nybbi, nyti, rydi, chvychvi. \end{array} \right\}$ & his consimilia.

Ad simplicem Figuram spectant ista trium personarum simplicia pronomina sc.

Personæ	Primæ:	$\left\{ \begin{array}{l} mi, ny, man, men. \\ bbi, bby, bban, bben. \\ i. \end{array} \right\}$																										
	Secundæ:	$\left\{ \begin{array}{l} ni, ry. \\ ti, ry, tbi, tby. \\ di, dy, chvi, chvy. \end{array} \right\}$																										
	Tertiæ:	<table border="0"> <tr> <td>ebb, e.</td><td>hry.</td><td>yr rhai.</td></tr> <tr> <td>bei, bi.</td><td>hynn.</td><td>yr rbei.</td></tr> <tr> <td>ei, e.</td><td>hynn.</td><td>cyn, per contract. ynt, aut ynt per apharesin.</td></tr> <tr> <td>ei, i.</td><td>honn.</td><td>cyn, & per contract. yn &c.</td></tr> <tr> <td>ey, y.</td><td>yr hai.</td><td></td></tr> <tr> <td>eu, e.</td><td>yr bei.</td><td></td></tr> <tr> <td>ey, y.</td><td>rhai.</td><td></td></tr> <tr> <td>av, o.</td><td>rbei.</td><td></td></tr> <tr> <td>ev, v.</td><td></td><td></td></tr> </table>	ebb, e.	hry.	yr rhai.	bei, bi.	hynn.	yr rbei.	ei, e.	hynn.	cyn, per contract. ynt, aut ynt per apharesin.	ei, i.	honn.	cyn, & per contract. yn &c.	ey, y.	yr hai.		eu, e.	yr bei.		ey, y.	rhai.		av, o.	rbei.		ev, v.	
ebb, e.	hry.	yr rhai.																										
bei, bi.	hynn.	yr rbei.																										
ei, e.	hynn.	cyn, per contract. ynt, aut ynt per apharesin.																										
ei, i.	honn.	cyn, & per contract. yn &c.																										
ey, y.	yr hai.																											
eu, e.	yr bei.																											
ey, y.	rhai.																											
av, o.	rbei.																											
ev, v.																												

Ad compositam referuntur ista, trium etiam personarum composita, sc.

Personae	Primae	<i>Mybbi, mybby.</i> <i>Bbybbi, bbybby.</i> <i>Minneu, bhinnen, innu.</i> <i>Bbyhunan, bbyhun.</i> <i>Nyni, yni, nyny.</i> <i>Ninneu, ynn, yn & nychunain.</i> <i>Eidbobb, eiddon & eiddom.</i>
	Secundae	<i>Tydi, rydy, tbydy, tbydy.</i> <i>Dydi, dydy, tiben, tiben, ditben.</i> <i>Dyhuna, dyhun, chrychry, chrychry.</i> <i>Eych, ych & aychhunain.</i> <i>Eidbot, eiddasch & per crafin eiddoch.</i>
	Tertiae	<i>Ebbo, ybbi, 'bbo, ebbe, ybbe, 'bbe.</i> <i>Ebei, ebi & ybi, yntu, hitben.</i> <i>Ehunan, ehun, ynt, yntsy.</i> <i>Eon, ynn, & yn-bry, hynntu.</i> <i>Hyytben, euhunain, eiddav.</i> <i>Eidb, eiddrynt, eiddhyn.</i> <i>Yr bain & hein, & yr rhain & rhein.</i> <i>Rhain, rhein, yr haini & beini.</i> <i>Yr rhaini & rheini, rhaini & rheini.</i> <i>Hynny, hynny, honno.</i>

Notanda est apud auctores huius linguae varia & multiplex pronominum compositio, in his & consimilibus vocibus, sc. *myhunan, mybbibb, ybunan, ryhunan, rydyd, hunan, nyny, hunan, chrychrichhunain* &c.

Notandum quoque quo modo pronomina composita consentuntur suis simplicibus: exempli gratia, *yr beini* seu *yr beiny* dicitur: perinde ac si etymologicè, *yr bei hynny*, per resolutionem & anatomicè explicares. Sic *hennu* pro *hennu* at: & *honno* pro *honn* at: *hynny* pro *hynn* y: *yr* pro *ey*, per contractionem sumptum. Sic quoque *hynnt* pro *hynnt* ynt: *yntsy* pro *yynt* sy: *ynt* autem praefixum & affixum singulare plurale est, poniturque pro (ipse) per omnia genera, casus & numeros. Sed haec omnia plenius patebunt in sequenti Anatomie per resolutionem integri in partes.

Considerandum etiam *nb*, pro *nn* geminato usurpari solere apud antiquiores scribas: ut *minben* pro *minneu*, sic *bhinben*, *ninben* &c. scribuntur, & pro *en*, scribunt quidam *ebb*, in utroque numero: ut pro *minneu* *minnebb*, sic *tisbebb*, *ninnebb* &c. *en* & *ebb* affixè pro (ipse) ponitur in utroque numero.

O'r Rhag-enrau	Rhai yflydh Tadogion: a'r pedvar Tadau ynt	<i>mi.</i> <i>ti.</i> <i>ebb.</i> <i>hynn.</i>
	Ar lleill oll Tynnedigion ynt, megys	<i>myhunan, mybbi.</i> <i>ryhun, rydi.</i> <i>ehun, ebbo &c.</i> <i>minnau.</i> <i>tisbau.</i> <i>hynnan.</i> <i>Agynn lliostog.</i> <i>ninnau.</i> <i>chysibau.</i> <i>hyythau &c.</i>

Com-

[illegible]

De Situ. Goffodiad.

Spectant
 ergo ad

{	Priorem	{	Præpositiua.	} Quod ad situm attinet, nihil interest libera- nè sint, an seruilis, vt supra patet.
{	Posteriorē	{	Subiunctiua.	

De Præpositiuis.

Quibusdam verborum articulis: vt *mi a gara, mi y gerai, chri & chry, chri a garaffoch, chri y garech, ebb & ebbo a garadh, ebb y garadh*. Præter *i & inben* nam non dicimus *i a garabb, aut i y garabb*: nec *inben a garabb, aut inben y garabb*. Notanter (quibusdam) dicitur. His enim verborum articulis, *i, ys, idh, ydh, yr* nullum pronomen præponi solet. Nō enim dicimus *mi i garabb, mi y garabb, mi idh aut ydh abb, mi yr aut yr abb &c.* Sicuti nec nominum articulis vllum pronomen præponi potest. Pronomina quoque præfixa præponuntur eisdem verborum articulis, licet non per se, sed vnā cum suis vocibus quibus præfiguntur: vt *hynny a gar, homo a garadh, mybbi a gerai, yntebb y garadh*. &c.

præpo-
nuntur in
oratione,
idquē aut

Pronominibus in hunc modum: *Mi*: vt *minben*. *Bhi*: vt *bhinben*. *I*: vt *inben*. *Ni*: vt *ninben*. *Ti*: vt *tisben*. *Thi*: vt *thitben*. *Di*: vt *ditben*. *Chri*: vt *chritben*. *Ebb*: vt *ebbo & ebbe*. *Hi*: vt *hitben*. *Hry*: vt *hrythen*. *Hrynt*: vt *hrynten & hryntey*. &c.

Verbis, ceu, *Mi*: vt *mi garabb*. *Bhi*: vt *bhi gerai*. *Ni*: vt *ni garu*. *Ti*: vt *ti gery*. *Di*: vt *di gerai*. *Chri*: vt *chri gerech*. *Ebb*: vt *ebbo gar*. *Bhe*: vt *bbo garadh*. *Ebbē*: vt *ebbē gar*. *Bhe*: vt *bbe gar*. *E* pro *Ebb*: vt *e' gareys*. De *mybbi, bhybbi, minben, bhinben, xyni, ninben, ydi, thydi, dydi, tisben, thitben, chrychri, chritben, hryntey, hrynten & hrythen* idem iudicato.

Pro-
no-
mina
autē
vel

De Subiunctiuis.

Articulis nominum: vt *y bbi, ni, chri, bbo, bi* (quanquam aliqui opinantur illud *y*, fieri per crasin ex *ey*) *yr henn, henn, hynn, hai, hain, beiny, eidbobb, eidhoi, eidhas, eidhom, eidhoch & eidhyni*.

Nominibus & Participijs, ceu, *I*: vt *bhy mammi*. *Ni*: vt *eyn mammi ni*. *Di*: vt *dy bhamm di*. *Chri*: vt *eych mammi chri*. *Ebb*: vt *ei bhamm ebb*. *E'*: vt *ei bhamm e'*. *Bbo*: vt *ei bhamm bbo*. *Bhe*: vt *ei bhamm bbe*. *Hry*: vt *ei mammi hry*. Et in participijs: vt *bhy gbbaredig i, a' th garady ditben, eych obbnedig chri, a' n obbnedig ninben &c.* De *inben, minben, ditben, chritben, ynten, hrynten, hrythen & similibus* idem intelligito: vt *bhy mammi inben, eych mammi chritben, ei bhamm ynten &c.*

subijci-
untur in
orationis
contextu,
& id
vel

Pronominibus, ceu, *Bhi*: vt *mybbi, bhybbi, eidbo bbi*. *Ni*: vt *xyni, eidbōni*. *Di*: vt *tydi, dydi*. *Ti*: vt *eidbo ti*. *Chri*: vt *chrychri, eidhocbri*. *Hry*: vt *hryntey, eidbo hry*. *Hunan*: vt *bhy hunan, dyhunan, chunan*. *Hunnain*: vt *eybhunnain, eubhunnain*. *Hi*: vt *e' bi*.

Verbis, ceu, *Bhi*: vt *cara bbi*. *I*: vt *cara i, garey i*. *Ni*: vt *caren' ni*. *Di*: vt *cery di*. *Ti*: vt *ceraist ti*. *Chri*: vt *cerech' chri*. *Hry*: vt *caraant hry*. De *bhinben, inben, minben, ditben, tisben, chritben, hrythen* (& si qua sunt alia) similiter sentiendum.

Animaduertendum specie eadem ferē pronomina tam præpositiua quā subiuñtiua esse posse, tum sibi tum alijs dictionibus, licet non singula singulis aut præponantur aut subijciantur, vt supra manifestum est.

Nomini articulis	bby:	vt	bby yr i.
	dy:		dy yr di.
	eyn:		eyn y ni.
	yn:		yn y ni.
	an:		an y ni.
	eych:		eych y ebyi.
	yeh:		yeh y ebyi.
	ei:		ei yr ebb.
en:	en yr byy.		
Nomini	bby:	bby nbad, bby gbbaredig.	
	dy:	dy diad, dy garady.	
	ei:	ei	
	e:		

Pro-
nomi
navo
cibus
aut

Nominū articulis	bbz:	vt	bbz yr l.
	dy:		dy yr dl.
	cy:		cy ni.
	cy:		cy ni.
Nominū articulis	an:	vt	an ni.
	eych:		eych ychvi.
	ych:		ych ychvi.
	ei:		ei yr ebb.
Nominū articulis	en:		en yr bry.
	bbz:		bbz nbad, bbz gbbaredig.
	dy:		dy dad, dy garady.
	ei:		ei
Nominū articulis	e:		e
	ey:		ey dad, thad, garedig, charedig.
	yi:		yi
	y:	vt	y
Nominū articulis	en:		en tad, en caru bry ny thal dim.
	aych:		aych tad, aych abhory chvi a dby.
	ych:		ych tad, ych echdoe chvi a gerddarlb.
	cy:		cy
Nominū articulis	an:		an tad, nachabb, accy, myn, dray ni.
	yn:		yn
Nominū articulis	my:		mybhi.
	bbz:		bbzbbi.
	ny:		ny ni.
	ry:		ry di.
Nominū articulis	thy:		thy di.
	dy:		dy di.
	chvy:		chvy chvi.
	ei:		eidbas.
Nominū articulis	e:		e bun.
	yi:	vt	ihuman.
	y:		y bun.
	en:		enhuman.
Nominū articulis	ay:		ay chvi.
	y:		y chvi.
	o:		honobb.
	han:		hanot.
Nominū articulis	ban:		banot.
	yn:		ynabb, ynay, ynby.

Pro-
nomi-
navo-
cibus
aut

De Affixis.

Verborū articulis	m:		ebb a m' cerir, y m' cerir, e m' cerir, paun i m' carer, paun y m' carer.
	n:		ebb a n' cerir, y n' cerir, paun i n' carer, paun y n' carer.
	th:		ebb a th' gerir, y th' gerir, paun i th' garer, paun y th' garer.
	ch:	vt	ebb a ch' cerir, y ch' cerir, paun i ch' carer, paun y ch' carer.
Verborū articulis	e:		ebb a e' cerir ebb.
	yi:		ebb a yi cerir ebb.
	y:		ebb a y cerir ebb & hrynt.
	n:		ebb a n cerir hrynt.

Hic comprehenduntur negationes: vt na, ni, & ny m' cerir, na th' & ni th' gerir, na n', & ny n' cerir, paun na ch', ni ch', ny ch' carer &c.

Prono- minibus	bb:		at abb, han obb.
	t:		at at, han ot.
	ay:		han ay.
	y:		hrynt y.
Prono- minibus	o:		hrynt o.
	m:		at d m, han d m.
	ch:	vt	at d ch, han d ch.
	yn:		hrynt yn.
Prono- minibus	ay:		hrynt ay.
	ei:		han ei.
	yi:		han yi.
	ebb & en:		minn ebb, minn en, tich ebb, tich en, hich ebb, hich en, ynt ebb, ynt en, minn ebb, minn en, chryth ebb, chryth en, hrynt ebb, hrynt en, hryth ebb, hryth en.

Quibusdam affixis affiguntur integra pronomina: vnde oritur consonantium geminatio in hunc modum:

Prono- minibus	thy:	thydi.
	dy:	dydi.
	chvy:	chvy chyi.
	ei:	eidbas.
	e:	e'buu.
	i:	vt. i'human.
	y:	y'huu.
	eu:	eu'human.
	ay:	ay chyi.
	y:	y chyi.
	o:	bonobbi.
	han:	hanot.
	hon:	honot.
	ynt:	yntebb, yntey, yntey.

De Affixis.

Verborū articulis	m:	ebb a m' cerir, y m' cerir, e' m' cerir, paun i m' carer, paun y m' carer.
	n:	ebb a n' cerir, y n' cerir, paun i n' carer, paun y n' carer.
	th:	ebb a th' gerir, y th' gerir, paun i th' garer, paun y th' garer.
	ch:	ebb a ch' cerir, y ch' cerir, paun i ch' carer, paun y ch' carer.
	e:	ebb a e' cerir ebb.
	i:	ebb a i' cerir ebb.
	y:	ebb a y' cerir ebb & h' ynt.
vt.	u:	ebb a u' cerir h' ynt.

Hic comprehenduntur negationes: vt na, ni, & ny m' cerir, na th' & ni th' gerir, na n', & ny n' cerir, paun na ch', ni ch' y ch' carer &c.

Prono- minibus	bb:	at abb, han obb.
	t:	at at, han ot.
	ay:	han ay.
	y:	h' ynt.
	o:	h' ynt o.
	m:	at o m, han o m.
	ch:	at o ch, han o ch.
	ynt:	h' ynt.
	y:	h' ynt y.
	ei:	han ei.
vt.	i:	han ei.
	ebb & eu:	minn ebb, minn eu, tith ebb, tith eu, hith ebb, hith eu, ynt ebb, ynt eu, minn ebb, minn eu, ch' tith ebb, ch' tith eu, h' ynt ebb, h' ynt eu, h' ynt ebb, h' ynt eu.

Quibusdam affixis affiguntur integra pronomina: unde oritur consonantium geminatio in hunc modum:

Affi- gūtur idq; vel	m:	immi, ymmi, ymmi.
	ti:	itti, ytti, ytti.
	ni:	inni, ynni, ynni.
	ch:	ichch'i, ychch'i, ychch'y.
vt.	In his enim { m, t, n, ch } geminantur.	

Huc addere non licet attay, attō: attēi, att'i, att'ynt. Nam nullum pronomen precedit, sed solum praposition [At.]

Verbis	bb:	ay bb', cara bb', caray bb'.
	n:	care n', care n', caray n', caray n', care n'.
	t:	cery t', cerais t', caray t', y t', oedhy t'.
	ch:	cery ch', care ch', caray ch', caray ch', care ch', oedhy ch'.
vt.	m:	bu m pro buo m' seu bbi.

Præposi- tionibus	m:	i m' caru, y m' caru, o m' caru, o m' plegyt.
	n:	i n' caru, y n' caru, o n' caru, o n' caru.
	th:	i th' garu, y th' garu, o th' garu.
	ch:	i ch' caru, y ch' caru, o ch' caru.
	ay:	idb ay.
	y:	y' x, y' y.
	e:	o' e' garu.
	i:	o' i' garu.
vt.	y:	o' y' garu.
	u:	o' u' garu.

Quibusdā conjunctioni- bus & præ- posicioni- bus possef- sua	m:	a m' ty, i m' ty, y m' ty, o m' ty.
	n:	a n' ty, i n' ty, y n' ty, o n' ty.
	th:	a th' dy, i th' dy, y th' dy, o th' dy.
	ch:	a ch' ty, i ch' ty, y ch' ty, o ch' ty.
	i:	a i' dy, a i' thy, o i' dy, o i' thy.
	e:	a e' dy, a e' thy, o e' dy, o e' thy.
	y:	i y' dy, i y' thy, y y' dy, y y' thy.
	ay:	at ay, idb ay.
	o:	at o, idb o.
	ei:	at ei, idb ei.
vt.	i:	at i, idb i.
	ynt:	at ynt.

ans
cipis
rivo-
nomi-
plo-

Affixorum expositio.

Usurpan- tur affixa	} pro	m'	mi, my, man, men.	}	mei, mihi, me.	
		bb'	bhi, bhy, bhan, bben.			
		n'	ni, ny.] nostri, nobis, nos.	}	tui, tibi, te.	
		t'	ti, ty, tan, ten.			
		tb'	thi, thy, than, then.	}	vestri, vobis, vos.	
		cb'	chvi, chvy.]			
		e'	ei	}	Sing. { illius, illi, { illum, { illo. { illorum, { illis, { illos.	
		i'	ei			} illam, { illa. { illarum, { illorum, { illas, { illa.
		y'	ey			
		u'	eu			
		d'	ey			
		v'	ey			
			} illud, { illo. { illorum, { illorum, { illis, { illos.			

De Numero.

Pronominum nu-
merus duplex, { Singularis : vt mi.
Pluralis : vt ni.

De Casu.

TAmetsi pronomen in hac lingua proprijs casuum vocibus destituitur, nullaquē finium
adeest varietas: hic tamen defectus vt plurimum per periphrasin suppletur, præfixa quæ
sua significatione singulorum casuum sedi congruat, aliqua præpositiua casuali par-
ticula, vt infra in exemplis fiet manifestum.

Casuum autem se-
des duplex, { Recta, cui nulla aut expressa aut subaudita casualis particula præ-
poni solet.
Obliqua, cui necessariò particula aliqua casualis præfigenda vel
voce expressa, vel saltem animo subintellecta.

Distinctius enim possessivus absolute simpliciterne, id est sine vlla vocum circuitione
poni solet : vt bhy nhy i, dy dy di, ei dy ebh, eyni ni, eych ty chvi, eu ty bvy, eidho bhi & ei-
dho i, eidho ti, eidho ebh, eidho ni & eyni ni, eidho chvi & eyni chvi, eidhyni & eidhyni
bvy : vt supra in Articulo, & infra in Participio.

De Genere. Cenedryv.

Genera sunt tria, sc. { Masculinum : { ebh, bhy, nhy.
Fœmininum : { bi, bonn, bonno.
Commune : { mi, hyn, hynny.

Primæ autem & secundæ personæ singulares, pluralesquē integrè omnes, ad duo ge-
nera referuntur : tertia verò persona singularis, caractere consonantis eius dictionis, cui
in oratione coheret, masculina à fœminina distinguitur, in hanc, quæ sequitur formam.

Tertia

Masc. Foemin. Mascul. Foemin.

Tertia singularis masculina & foeminina.	$\left. \begin{array}{l} bb, \\ g, \\ db, \\ i, \\ l, \\ r, \\ bb, \\ b, \\ d, \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} b: \\ cb: \\ d: \\ g: \\ lb: \\ rh: \\ m: \\ ph: \\ th: \end{array} \right\}$	vt	$\left. \begin{array}{l} ei \\ y \\ y \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} bhara \\ gara \\ dba \\ abhr \\ lare \\ rae \\ bhamm \\ beun \\ dad \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} bara \\ chara \\ da \\ gabbr \\ lhar \\ rhar \\ mhamm \\ phenn \\ thad \end{array} \right\}$	bi.

Ceterum cum characteres erunt immutabiles, masculina & foeminina, voce non distinguuntur: vt

$\left. \begin{array}{l} ei \\ y \\ y \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} h \\ n \\ f \\ ch \\ ph \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} hoethni \& hoethi \\ nith \\ fyberyd \\ chyaer \\ phieiddra \end{array} \right\}$	} ebb & bi: vt supra in nomine dictum est.

De Declinatione.

Declinatio vnica est & promiscua, sic dicta quod tumultuario vocu, particularum quarundam casualium praefixione, per periphrasin auctarum, & sua significatione singulis casuum necessario famulantium, partim radice rectitudine, & partim radicalis deriuationis obliquitate constet cohaereatque, vt in exemplis infra collocatis fiet manifestum.

De Persona.

Pronominum personae tres, sc. $\left. \begin{array}{l} \text{Prima:} \\ \text{Secunda:} \\ \text{Tertia:} \end{array} \right\}$ vt $\left. \begin{array}{l} mi, ni. \text{ Person gyfiebhin.} \\ ti, chy. Ail. \\ ebb, hwy. Drydedh. \end{array} \right\}$

Declinationum paradigmata per omnes personas.

Exempla primae personae.

Primum.

Numer.	Singular.	Nominatiuo	} $\left. \begin{array}{l} mi, bbi, i. \\ o hanobhi, o hani, i. \\ i mi, inni, ymmy, gyd a mi, yno bbi, yno i. \\ bbi, i. \\ heb at bbi, alhan ohanas bbi, odhwrth y bbi, \\ rhac at bbi. \end{array} \right\}$
		Distinctiuo	
		Datiuo	
		Passiuo	
		Ablatiuo	
	Plural.	Nominatiuo	} $\left. \begin{array}{l} ni. \\ o hano ni, ni. \\ i ni, inni, ymmy, yno ni, gyd a ni. \\ ni. \\ rac at ni, heb at ni. \end{array} \right\}$
		Distinctiuo	
		Datiuo	
		Passiuo	
		Ablatiuo	

Secun-

Secundum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	men, bben. o hono bben, o'r men i. i'r men, gyd a'r men. bben. rac men, beb ar bben.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	eyn, yn, eyn, ein. o n', o ni, ni. i n', y n', i ni, gyd a' ni. eyn, ein, yn, eyn. rac a' n', beb ar ni.

Tertium.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	mybbi, blybbi, mybby, blybby. o hanomybbi, o hanoblybbi, o hanoblybby. i mybbi, i mybby, a mybbi, gyd a' mybbi. mybbi, blybbi, mybby, blybby, blymât : &c. rac mybbi, blybbi, mybby, blybby.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	nyni, yni, ny ny. o hanoni, o hanom ni. i ny ni, i ny ny, y n' & i n', gyd a' ny ni. ny ni, ny ny. rac ny ni, ny ny.

Quartum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	minben, bbinben, inben. o hanobbinben, hanoinben & inben. i minben, gyd a' minben, yn inben. minben, bbinben, inben. rac i minben, odhertb 'y bbinbe, rac ar inben.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	ninben. o hanoninben, ninben. i ninben, gyd a' ninben, yn ar ninben. ninben. rac ar ninben, odhertb en ninben.

Quintum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	myhun, myhuan, blyhun, blyhuan. o hanoblyhuan, o hanoblyhun, blyhuan. i my blyhuan, i my blyhun, gyd a' myhuan, yn ar blyhuan. blyhuan, blyhun. rac ar my blyhuan, odhertb ar blyhuan.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	nyhunain, yhunain. o hanamnyhunain. i n' nyhunain, gyd a' nyhunain. eyn & nyhunain. rac ar nyhunain.

Sextum.

Numer.	Singul.	Nominat.	<i>eidhobb', yr eidhobb'.</i>
		Distinct.	<i>o eidhobb', o'r eidhobb'.</i>
		Dat.	<i>i'r eidhobb', yn eidhobb', gyd a'r eidhobb'.</i>
		Passi.	<i>eidhobb', yr eidhobb'.</i>
		Ablat.	<i>rac yr eidhobb', odhistrith yr eidhobb'.</i>
Plural.		Nominat.	<i>eidhom, eidhon', yr eidhom, yr eidhon'.</i>
		Distinct.	<i>o'r eidhom, o'r eidhon'.</i>
		Dat.	<i>i'r eidhom, i'r eidhon', gyd a'r eidhom, eidhom, yr eidhom, yr eidhon'.</i>
		Passi.	<i>eidhom, yr eidhom, yr eidhon'.</i>
		Ablat.	<i>rac yr eidhom, odhistrith yr eidhon'.</i>

Exempla secundæ personæ.

Primum.

Numer.	Singul.	Nominat.	<i>ti, thi, di, a' thi a' rdbost.</i>
		Distinct.	<i>o hanot', o hanoti.</i>
		Dat.	<i>it', iti, itti, itty, gyd a' thi, ynot' ti, & yno ti.</i>
		Passi.	<i>ti, thi, di.</i>
		Vocat.	<i>ô ti, ô di.</i>
		Ablat.	<i>rhagot' ti, rhagot', odhistrithy'.</i>
Plural.		Nominat.	<i>chri.</i>
		Distinct.	<i>o hano chri, o hanoch'.</i>
		Dat.	<i>i chri, ychry, ysch', ynaschri, ynach'.</i>
		Passi.	<i>chri.</i>
		Vocat.	<i>ô chri,</i>
		Ablat.	<i>rac a' chri, odhistrithych chri.</i>

Secundum.

Numer.	Singul.	Nominat.	<i>rydi, rhydi, dydy, rydy, rhydy, dydy.</i>
		Distinct.	<i>o hanoti, o hanot'.</i>
		Dat.	<i>i rydi, rhydi, dydy, rydy, rhydy, dydy, gyd a' rhydy.</i>
		Passi.	<i>rydi, rhydi, dydy, rydy, rhydy, dydy.</i>
		Vocat.	<i>ô rydi, ô dydi, ô rydy, ô dydy.</i>
		Ablat.	<i>bebo rhydy, alban a' rhydy.</i>
Plural.		Nominat.	<i>chrychri, ychri, chrychry.</i>
		Distinct.	<i>o hano chri, o hanoch'.</i>
		Dat.	<i>i chrychri, i chrychry, gyd a' chrychri, a' chrychry.</i>
		Passi.	<i>chrychri, ychri, chrychry,</i>
		Vocat.	<i>ô chrychri, ô chrychry.</i>
		Ablat.	<i>rac chrychri, odhistrith y chrychry.</i>

Tertium.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Vocat. Ablat.	tithen, thithen, dithen. o hanotithen. i tithen, gyd a thithen, ynot tithen, & yno tithen. tithen, thithen, dithen. o dithen, tithen. racas tithen, odhivrrhyt tithen.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Vocat. Ablat.	chreithen. o hanochreithen. i chreithen, gyd a chreithen, ynochreithen. chreithen. o chreithen. racoch chreithen, odhivrrhyt chreithen.

Quartum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Vocat. Ablat.	ryhunan, dyhun, dyhunach. o hanot dyhunan, o hanot dyhun. i' ryhunan, i' dyhunan, ynot dyhunan. ryhunan, dyhunan, dyhun. o dyhunan, o dyhun. ragot' dyhunan, odhivrrhyt' dyhunan.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Vocat. Ablat.	arech hunain, ych hunain. o hanoch ych hunain. i' ch hunain, ynoch' eych hunain. arech' hunain, ych hunain. o chri eychhunain. ragoch' chrychhunain, odhivrrhyt' eych hunain.

Quintum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	eidbot', yr eidbot', a theidbot'. o eidbot', o'r eidbot', a th' eidbot'. idb eidbot', i' r eidbot', i' theidbot'. eidbot', yr eidbot', a theidbot'. rac a'r eidbot', a theidbot', yn eidbot'.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	eidboch', yr eidboch', ych' eidboch'. o eidboch', o'r eidboch', ach' eidboch'. idb eidboch', yr eidboch', i' ch' eidboch', yr eidboch'. eidboch', yr eidboch', ych' eidboch'. rac yr eidboch', odhivrrhyt yr eidboch'.

K 2

Exempla

Exempla tertiae personae.

Primum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Pafsi. Ablat.	ebb, e & e'. o hano ebb, o ebb, o hano e & e'. idbo ebb, idb ebb, idbo e', yndbo ebb, gyd ag ebb. ebb, e & e'. racdho ebb, odhwrtho ebb & e, e'.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Pafsi. Ablat.	vy & bry, vnt & brynt. o harynt & honynt, o nadynt & nadynt. idbrynt & idhynt, yndbrynt, vdbrynt. vnt & brynt, vy & bry. odhwrth vnt, yndbrynt.

Secundum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Pafsi. Ablat.	as, es, & per crasin & synarefin o, & v. o hary & per crasin o hony. idbary & per crasin idbo, yndbary & per crasin yndbo as, & per crasin o; es, & per synarefin v. racdary & per crasin racdho.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Pafsi. Ablat.	bry & vy. o hary. at vy, gyd ac bry, a' bry. vy & bry. ragdhynt bry, odhwrthynt bry & vy.

Tertium.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Pafsi. Ablat.	ebbo, ybbo, bbo, ebbe, bbe'. o honobbo, o hanobbe'. idbo, idbo bbe', yndbo bbo & bbe'. ebbo, ybbo, bbo, ebbe, bbe'. rac ebbo, odhwrtho bbo, & bbe'.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Pafsi. Ablat.	vyntvy & bryntvy. o haryntvy. idbryntvy, yndbryntvy. bryntvy & vntvy. rac bryntvy, odhwrthyntvy.

Quartum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Pafsi. Ablat.	yncebb. o hano yncebb. idbo yncebb, yndbo yncebb. yncebb. racdho yncebb, odhwrtho yncebb.
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Pafsi. Ablat.	vynteu. o haryntvynteu. idbryntvynteu, gyd ac brynteu. vynteu. racdhyntvynteu.

Quintum.

Quintum.

Numer.	Singul.	Nominat.	bei, bi, e'bi, ybi.
		Distinct.	o hanei bi.
		Dat.	idbi bi, idbi, yndbi.
		Passi.	bei, bi, e'bi, ybi.
		Ablat.	racdhi, odhivrtbi.
Plural.	Nominat.	Distinct.	zuby.
		Distinct.	o hanzvy.
		Dat.	idhynzy, yndhynz vy.
		Passi.	zynzy.
		Ablat.	rhacdhynzy.

Sextum.

Numer.	Singul.	Nominat.	hitben.
		Distinct.	o hanei hitben.
		Dat.	idbei & idbi hitben, yndbi hitben.
		Passi.	hitben.
		Ablat.	racdhi hitben, odhivrtbi hitben.
Plural.	Nominat.	Distinct.	hrytben.
		Distinct.	o haryn hrytben.
		Dat.	idhynz hrytben, gyd a' nhrytben, yndhynz hrytben.
		Passi.	hrytben.
		Ablat.	racdhynz hrytben.

Septimum.

Numer.	Singul.	Nominat.	ehunan & ibunan.
		Distinct.	o hano e'human, o' human, & fce. o hanei e'human.
		Dat.	idho e'human, & fce. idbei e'human, yndho e'human, & fce. yndbi e'human.
		Passi.	e'human & ibunan.
		Ablat.	racdho e'human, & rhacdhei e'human.
Plural.	Nominat.	Distinct.	eubunain.
		Distinct.	o haryn eubunain.
		Dat.	idhyn eubunain, yndhynz eubunain.
		Passi.	eubunain.
		Ablat.	racdhynz eubunain.

Octavum.

Numer.	Singul.	Nominat.	eidhas & eidhas, yr eidho, & fce. yr eidbei.
		Distinct.	o eidhas, o' r eidhas & eidho, & fce. o' r eidbei.
		Dat.	i' r eidhas & i' r eidho, & fce. i' r eidbi, gyd a' r eidhas.
		Passi.	eidhas, yr eidhas & eidho, & fce. eiabei, yr eidbi.
		Ablat.	rac yr eidhas, & fce. rhac yr eidbi.
Plural.	Nominat.	Distinct.	eidhrynt & eidhrynt.
		Distinct.	o eidhrynt, o' r eidhrynt.
		Dat.	i' r eidhrynt & i' r eidhrynt, yndhrynt gyd a' r ei- (dhyns.)
		Passi.	eidhrynt & eidhrynt.
		Ablat.	rac yr eidhrynt, odhivrtb yr eidhrynt.

Nonum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	<i>hwnn, hynn, & fcein. hwnn, hynn. o hwnn, hynn, & fcein. o hwnn, hynn. i hwnn, hynn, i hwnn, hynn, gyd a hwnn, hwnn, hynn. hwnn, hynn, & fcein. hwnn, hynn. rhac hwnn, hynn, & fcein. rhac hwnn, hynn.</i>
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	<i>yr hain & rhain. o'r hain & o rhain. f'r hain & i' rhain, gyd a rhain. yr hain & rhain. rac yr hain.</i>

Decimum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	<i>hwnn, hynn, & fcein. hwnn, hynn. o hwnn, hynn, & fcein. hwnn, hynn. i hwnn, hynn, & fcein. hwnn, hynn, gyd a hwnn, hynn. hwnn, hynn. hwnn, hynn, & fcein. hwnn, hynn. rac hwnn, hynn, & fcein. rhac hwnn, hynn.</i>
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	<i>yr beini, beini, beini. o'r beini, beini, beini, gyd a'r beini. f'r beini, beini, beini. yr beini, beini, beini. rac yr beini, beini, beini.</i>

Vndecimum.

Numer.	Singul.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	<i>yr hynn. o'r hynn. f'r hynn, gyd a'r hynn. yr hynn. rac yr hynn.</i>
	Plural.	Nominat. Distinct. Dat. Passi. Ablat.	<i>yr bai, rhai, rheien. o'r bai, o'r rhai, rheien. f'r bai, f'r rhai, rheien, gyd a'r bai, rhai, rheien. yr bai, yr rhai, yr rheien. rac yr bai, rhai, rheien.</i>

De verbo. Gorair.

Verbum, est dictio quæ modis tantummodo duobus variata, indicatiuque solum temporibus, numeris & personis inflecta, aliquid esse, actionem aut passionem denotat: vt *rybb'*, sum; *carabb'*, amo; *ebba'm* cerir, amor.

De accidentibus verbo.

Verbo accidunt ocho hæc, sc.	Genus.	Tempus.
	Species.	Numerus.
	Figura.	Persona.
	Modus.	Coniugatio.

Nam quum omnia verba Personalia aut Impersonalia, Primitiua aut Deriuatiua, Simplicia aut Composita sint, modosque habeant, & modi tempora, tempora autem numeros possideant, numerique personas complectantur, & hæc omnia ad coniugationem aliquam referantur: vt octo sint verbo accidentia necesse est.

De Genere.

Verborum duo sunt prima ge- nera, sc.	Personale, quod certarū per- sonarum vocibus distinguitur: vt sing. <i>carabli, cery, car.</i> plural. <i>ca- ren, cerych, carant.</i> & hoc vel	Substantiuū Cadarū vel	Actiuum: vt <i>rybb, ry, ry.</i> <i>rym, rych.</i> Passiuum: vt <i>rydis, oedbid,</i> <i>buassid.</i>
		Adiectiuum Gyauū vel	Actiuum: vt <i>carabli, ca- ren, cerys, carodh.</i> Passiuum: vt <i>ebh a'm cerir,</i> <i>e'm cerit.</i>
	Impersonale, quod licet perso- nis non careat: diuersarum ta- men personarum nominibus non variatur: vt <i>gyedhodh idh,</i> <i>blinodh arn,</i> <i>rysyd, lhebbsyd.</i> & istud vel	Substantiuū vel	Actiuum: vt <i>y mae, yssyd,</i> <i>ys, oedh.</i> Passiuum: vt <i>idh rydis, ydh</i> <i>oedbid.</i>
		Adiectiuum vel	Actiuum: vt <i>chrythodh,</i> <i>chrymlodh arn.</i> Passiuum: vt <i>lhygrir, digi- syd.</i>

Verbum { Actiuum autem quod agere significat: vt *carabli, dyssabli, darlthennabli*
rhedabli, rhodiabli, goryedhabli, cysgabli.
Passiuum verò quod pati significat: vt *e'm cerir, a'm dyssir, ym lbedbir, ebh*
a'm lboffir, ebh a'm poenir &c.

Gorair, id est verbum { Transitiuum, *Cerdhedic.*
Intransitiuum, *Aghherdhedic.*

Berbh neu
Orair { Rydh, yr honn y bo digam o ymadrawdh yndhei e'hunan heb wrthdhyrch
wrth beth ynn ei hól, megys *cerdhabi, eistedhabli.*
Erchbhynhedic, yr hon a bho ynn gythdhyrch wrth beth arall ynn ei hól,
megys *gyelabi, cysabli, Gyrthdhyrch y mae yr ymadrawdh, beth a ve-*
lir, a phech a glyvir.

Deurys genedl
berbh ythydh, nyd
amgen { Gyneuthuredic, yr honn a arrydhocao gyneuthurhyr reithret,
megys *carabli, dyssabli.*
Diodhebhedic, yr honn a arrydhocao dhiodhebhyr reithret,
megys *am cerir, am dyssir.*

Terminatio- nes. Pym go- bénydh berbh	gyneuthuredic	ab m ais ysm rybb	vt	carabli. caren. cerais. caryssm. carybbi.
	diodhebhedic	ir id ryd ysid ar	vt	e'm cerir. e'm cerid. e'm caryd. e'm caryssid. e'm carer.

De Specie.

Species verborum duplex, sc. Primitiua, quae est primum verbi thema, quaeque ab alio non dima-
nat: vt *caru, llosgi, lloechu*.
Deriuatiua, quae ab alijs diducitur: vt *gwellbhan à gwell, byrrban à byrr, garban à gar*.

Nomina-
lia à no-
minibus

Substan-
tius

Appellatiuis: vt *bydio à byd, gwlana à gwlân, mynna à mynnod, gera à ger, pererina à pererin, hannerâ ab han-
ner*.

Proprijs: vt *arthurban ab Arthur, rhydberchban à Rhydberch, idbasban ab Idbas, idhocan ab Idhag*.

Communibus: vt *duo à du, gwellbhan à gwell, gwaethu à gwaeth, tristhan à trist, garban à gar, amblau ab ambl*.

Adiecti-
uis

Proprijs: vt *arthurôli ab arthûrol, idbasôli ab idhâsol, rhydberchôli à rhydherchel*.

Sed à proprijs nominibus tum substantiuis tum adiectiuis non nisi affectatè deriuantur verba, idque aut in laudem vituperiumque, aut ironicè: vt *yd yf, ynnrhydberchban, ynngronban, ynnberberthban, ynnarthurban, ynnarthurôli &c.* Id est, *ynn myned yn bbiter mal Arthur, ynn myned yn arthûrol, sebh, yn debig o gynbeddibban i Arthur*. In his & consimilibus exemplis, quaecunque dicuntur, accipi possunt in laudem, ac non nisi curiosè. Possunt etiam irrisoriè ludibrious sumi.

Pro-
nomi-
nalia:
vt

*bhybbias,
rydias,
nyrias,
chrychryas,
bryntenas,
bitenas,*

id est, pa bhaint
o dhyredyd

*bhybbi
rydi
nyri
chrychri
brynteu
bryiben*

ys hynn?

Deriuati-
uz subij-
ciuntur

Et ita per singula pronomina curiosè percurrenti consimilia fingere licet, quum hæc & huiusmodi non nisi rarissimè, abusiveque, & tanquam ab ira concitato, multumque affectatè usurpari soleant.

Verbalia
quædam: vt

*bucbedhocan,
obhnocan,
gercan,
goleubhan,
rygylbhan,
palbhan,
cynbbân,*

à primitiuis

*bucbedhu,
obhni,
grygid,
goleuo,
rygylu,
palhu,
cynno.*

Participi-
alia: vt

*dyhedigias, dyhadogas,
caredigias, caradogas,
obhnedigias, obhnadogas,
palbedigias, palbadogas,*

à participijs

*dyhedig, dyhadog,
caredig, caradog,
obhnedig, obhnadog,
palbedig, palbadog.*

Aduerbi-
alia: vt

*ochân & ochan,
byrrban,
mynechu & mynychu,
tremydbias,
breidbias,
pellbhan,
cylbeiries,
cylch ynn,
amgylch ynn,
blaenn,
tuedhu,*

ab aduerbijs

*och,
byrr,
mynech,
tremydb,
braidd,
pell,*

Præpositio-
nalia: vt

*cylch ynn,
amgylch ynn,
blaenn,
tuedhu,*

à præpositionibus

*cylch,
amgylch,
blaen,
tuedh & tû.*

De Figura. Dulb.

Figura verborum alia	{ Simplex: Odore: Composita: Cybbanfadhedic:	} vt	{ thiadh, thofgy, bôd, rhedeg, rhodio, genâbb &c. cybbladh, gwrthladh, atbheiliav, damgylchynn, perpheithymabli &c.			
Componuntur verba aut cum	Articulis: vt	} cum	{ argladh, cammabiar, gwrldh, treislarav, cigwerrthn, gwalhgobbiar, goats, digeradhu, abblawadhu, braidhgobbi, darcann, amdôi, damgylchynn, cyngradiav, trawfucidiav, trachobbiar, ateb & gwrtheb atbheiliav, cysseinias, ymdarav,	} ex articulo y, & y: &	{ studiav stabbellu sydh studiav stabbellu sydh arg. camm. gwr. trais. cig. gwalh. go. di. abb. braidh. dar quasi diat. am. dam. cyn. traw. tra. at, gwrth. at. cys. ym pro yn.	} verbis.

De Modo. Môdb.

Modi verborum sunt duo, sc.

Infinitivus, *Anherbbymedic*, qui (quum sit thema primarium, primæ verbi positio, à qua tanquam à fonte Indicativus semper cum uniuersa sua propagine naturaliter dimanat, & maxima ex parte formatur, & per quam etiam Indicativus tempora per circumlocutionem è verbo Substantiuo sæpius exprimi solent) actionem & passionem, vel neutrum quid significat, citra certum temporis, numeri & personæ discrimen, hoc est qui ex se sine finitis, id est certis personis & numeris effertur; personæ tamen quotæcunque ac numeri cuiusvis capax. Quare pro ratione vocis ipsi adiungitur, personæ alicuius aut numeri dicitur esse: vt est ubiuis obuium: vt *bôd, magn, bôd yn garedig*. Quo modo autem cætera ab Infinitiuo deriuentur & fiant, postea manifestum erit.

Indicativus, qui absolute simpliciterve aut definite fieri aliquid aut non fieri enunciat: vt *carabli, ag ny chasâabli, e m' cerir, ag ny m' caseir*. De essendi actu idem intelligendum venit: vt *bydhabli dha, a drwg ny bydhabli*.

Manegedic a bbynaic, ac a arwyddocâa gobhyn nen draethu.

Cæteri autem modi, Imperativus nimirum, Optativus, Potentialis & Substantivus, in Cambrobrytannica lingua defiderati, per hos duos modos quàm aptissime exprimuntur. Nam si horum vocibus optandi quampiam dictionem addideris, Optativus; sin verò coniunctiuam aliquam vocem apposeris, Subiunctiuum modum protinus habebis.

bebis. Optatiue quidem: vt *o na's carabbi' ag nadd ybbi' ynn caru. o na's caron' ag nadd oedben' ynn caru.* Et passiuè, *o na m' cerir ag nadd ys ynn bby' ggharu. o na m' cerid ag nadd oedbid ynn bby' ggharu &c.* Subiunctiue verò, *o's carabbi' ag odd ybbi' ynn caru, o's caron' ag odd oedben' ynn caru.* Passiuè *o's a m' cerir ag odd ys ynn bby' ggharu. o's y m' cerid ag odd oedbid ynn bby' ggharu &c.*

At si horum voces simpliciter inter imperandum aut hortandum, aut cum interdum permissionem aliquam significari cupis, vsurpaueris, Imperatiuus: sin verò posse, velle, aut debere fieri aliquid, nulla adiuncta optandi particula, nec vlla coniunctione, notari voles, Potentialis statim tibi efficitur modus. Imperatiue autem sic; *car di, cared ebb: & passiuè, carer bbi, carer di, carer ebb &c.* Potentialiter verò in hunc modum: *carabbi' o's mynnabbi', caron' o's mynnon'. Et passiuè, cerir bbi o's mynnir, cerid ynten o's mynnid &c:* id est *galhabbi', dyhyabbi' neu ewythyfabi' garu; gelhir, dyhyir neu ewythyfir bby' ggharu.*

Licet igitur hi nothi modi temporum vocibus cum genuinis per omnia se re conueniant, separataque eisdem ferme vocibus tempora habere videantur: significatu tamen & signis ab illis discernuntur, vt infra videbitur.

Nec tantum hæc omnia quæ diximus per hos explicantur modos; sed & per interrogationes & dubitationes ambo hi niodi (Indicatiuus nimirum & Infinitiuus) aliquando vsurpantur: vt *a gara bbi? agery di, ai ynten ny chery? a ybhi ynn caru, ag a yst titheu ynn caru hebbyd? a gerir bbi, a gerir ditheu? a ydys ynn bby' ggharu, ag a yst ynn dy garu di? &c.*

Et quemadmodum hi umbratiles spurijue modi per voces primariorum tanquam suas bases explicantur: ita quoque Indicatiuus ipse quam sæpissime per Infinitiuum tanquam suum thema, primariamue radicem per omnia tempora periphrasticè circumscribitur, at non sine verbo substantiuo singulis personis in vtroque numero adiuncto: vt *ybbi', yst, ys ynn caru.* Et plural. *ym, ych, ynt ynn caru.* Imperfect. sing. *oedben', oedbyr', oedb ynn caru.* Et plural. *oedbem, oedbech', oedbent ynn caru,* & sic in cæteris personis & temporibus. Et passiuè *ydy's, oedbid, bytyd, buaffid, boer ynn caru &c.* per cæteras personas & tempora.

Modorum temporibus simplicibus & participijs, præter alia quædam duo etiam præcipue accidunt, communis nimirum characteristica & terminatio.

Characteristica autem figuratiuaue seu indicatiua litera, siue vocalis diphthongusue ea sit, siue vnica pluresue consonantes, est quæ terminationem proximè antecedit: vt *creu, crío, blodéuo, caru, cerdotta, dyvedud.* In quibus exemplis *e, i, eu, r, st,* figuratiue sunt; verum *o, u, a, ud,* terminationes: sed *d* in *dyvedud* per paragogen ad finem apponitur.

Characteristica quidem seu figuratiua litera merito vocatur, quod sit character seu typus & commune signum, quo modorum tempora simplicia & participia perpetuò cognoscantur, vtpotè quibus perpetuò adhæreat vicinaue sit. Licet enim terminationem omni ex parte mutaueris, aut quidpiam eorum quæ figuratiuam præcedant: illa tamen vt perpetua nota signumue perpetuò manet immutabilis. Terminatio enim infinitiui in eorum quæ ab eo fiunt terminationes commutatur, manente tamen semper infinitiui figuratiua in eorum singulis ab omni mutatione libera. Exempli gratiâ ab infinito (*Caru*) oriuntur hæc quæ sequuntur, per singula tempora in vtroque numero.

Caru.

terminaciones mutatz.

Quidpiam figuratiuam præcedens mutatum.

Carabb i.
Caren i.
Caravab ebb.
Carys ti.
Cari ebb.
Caren ni.
Cerech chri.
Carent bry.
Carybbi.

Cery di.
Cerech chri.
Cerym ni.
Cerym bry.
Cerais i.
Ceraist ti.
Cerych di.
Cerych chri.
Cery } bbi, di &c.
Ceri }

In his exemplis terminatio mutatur variaturque ab infinitiui terminatione: & A vocalis quæ figuratiuam R antecedit, mutatur in E. R. tamen commune signum immutabile manet. De alijs omnibus (præterquam de ijs quæ postea excipientur) idem iudicato. Sed de his plura in Participio.

Characteristica autem litera, Indicatiua etiam dicitur, quod quasi digito indicet qua ratione indicatiui tempora simplicia & participia tanquam proles progeniesue ab infinitiui themate primario & genitore suo formanda deducendaque sint: quæque ratione rursus in eum retrò commere ad eumque reduci possint, commonstret.

Sed
asb, gysbbs
adhebb, godhebb
ymlid, erlid
ymliad, gysliad
gridbbsan, ochan
esgor, beggor &c.

Apocopen
tiantur. Quo-
rum integra
& inflectantur

asba, gysbeba
adhebbu, godhebbu
ymlidia, erlidia
ymliadu, gysliadu
gridbbhan, ochanu.
esgori, beggori.

Vnde sunt
per muta-
tionem ter-
minationis

asbab, asbedig, asba-
dy.
adhebbab, adhebbedig,
adhebbady.
ymliadbab, ymliadedig,
ymliadady.
Sic ymliadiabo, gridbbha-
nabb &c.

Chrech
modh
berbh ys-
fydh, nyd
amgen

Managedic, pann bhanaccer peth: megys *Mi a garabb*.
Archedic, neu Orchnynedic pann archer peth: megys *Tbh dhised*.
Damunedic, pann dhamuner peth: megys *Mynnu bby mod yn gysboos-
ibasc*.
Ammodedic, pann ammotter peth: megys *Pann dbelych attabb, ti a ge-
bby bas*.
Gredhiedic, pann vedhier am beth: megys *Dus trugarha vryhybb: A'x
modh hynn a gynhellir dann archedic bhodh*.
Anherbhynedic ys, pryd na bo na rhibh na pherion yndhi: megys *Carn,
cann, dyfen*.

Ac ar y modheu hynn oll goreu y bernir pann bhont ynn yt ymadroddion.

De Tempore. *Amfer.*

Tempora verborum tria sunt, sc.	Præsens du- plex,	Indefinitum duplex,	Definitum: vt <i>rybb' ynn caru, yds ynn bly gbbarn.</i>
			Simplex: vt <i>carabb', ebb a m' cerir.</i>
			Periphrasticum: vt <i>bydabb' ynn caru, by- dhir ynn bly gbbarn.</i>
	Imperfectu duplex,	Indefinitum duplex,	Definitum: vt <i>oedbyn ynn caru, oedbid ynn bly gbbarn.</i>
			Simplex: vt <i>caron, ebb a m' cerid.</i>
			Periph.: vt <i>bydbyn, harn, & becn ynn caru; bydhyd, baid & beid ynn bly gbbarn.</i>
	Præteritum triplex,	Perfectum duplex,	Definitum: vt <i>bium ynn caru, buysd ynn bly gbbarn.</i>
			Indefinitum: vt <i>cerasi, ebb a m' caroyd.</i>
		Plusquam perfectum duplex,	Definitum: vt <i>buaſſon ynn caru, buaſſid ynn bly gbbarn.</i>
	Indefinitum: vt <i>caraffen, ebb a m' caraffid.</i>		
	Futuru qua- druplex,	Definitum: vt <i>bybb' ynn caru, hoer ynn bly gbbarn.</i>	
		Indefinitum: vt <i>caroybb', y m' carer.</i>	
	Liberum & voluntari- um duplex,	Simplex: vt <i>carabb' & cerir bhirbag lhas.</i>	
		Periph.: vt <i>bydabb' ynn caru, & bydhir ynn bly gbbarn rhag lhas.</i>	
	Seriule & permissiuu duplex,	Simplex: vt <i>caroybb', y m' carer.</i>	
		Periph.: vt <i>bydoybb' ynn caru, bydher ynn bly gbbarn.</i>	

Sed hæc omnia tam apud autores quam apud vulgum
sepenumerò confunduntur.

<i>Amfer</i>	<i>Cyndrychael, cymdrychol, cydrychol,</i>	<i>ryr lynn</i>	<i>rydd ynn aer.</i>
	<i>Amherpbaith,</i>		<i>nyd aeth ymaith yn gebl.</i>
	<i>Perpbaith,</i>		<i>aeth ymaith yn gebl.</i>
	<i>Atsy nopherpbaith,</i>		<i>aeth ymaith er ys talm, a chyn perpbaith.</i>
	<i>Dybbodady neu dbyzmael neu bho- dady,</i>		<i>rydd ynn dybbodrhac lhas, sebh a ddel rac lhas.</i>

Est.

Definitum, quò certo definitoquè quodam significandi modo per singulas temporis differentias, aliquid in actu verbi esse aut non esse significatur: vt *xybb' xnn carn, neu heb garn; ydy' xnn bly' gbbarn, neu xntennyd ydy' xnn bly' gbbarn*: nisi addita aliqua vox eius significatum mutet: vt *xybb' xnn carn xetibien, neu nyd xybb' xnn carn xetibien; ydy' xnn bly' gbbarn xetibien, ag nyd ydy' xnn bly' gbbarn xetibien*.

Indefinitum, quò indefinite & simpliciter, hoc est citra ullos significandi certos fines limitesue, id est nulla habita continuæ aut intermittentis moræ differentia, aliquid in actu verbi esse aut non esse per singulas temporis species significatur: vt *carabb' neu ny charabb'; blydabb' xnn carn, neu heb garn; em' cerir, neu ny m' cerir; blydbr' xnn bly' gbbarn, neu ny blydbr' xnn bly' gbbarn*: nisi aliqua dictio adiecta eius significationem finiat aut limitet: vt *carabb' xetibien, neu xnn xastad; blydabb' xnn carn xetibien, neu xnn xastad*: & eodè modo negatiue, *ny charabb' ag ny blydabb' xnn carn; ny m' cerir, ag ny blydbr' y m' carn*.

Simplex, quò aliquid in actu verbi esse aut non esse vna simplici compositaue dictione exprimitur: vt *carabb' ag ny charabb'; e m' cerir ag ny m' cerir*.

Est autem
tempus

Periphrasticum, quò pluribus verbis aliquid in actu verbi esse aut non esse explicatur, id est quod periphrasi aut circutione vtitur per verbum substantiuum & modum infinitum cum aliqua præpositione ad suum significatum explicandum: vt *xybb' ag nyd xybb' xnn carn; ydy' ag nyd ydy' xnn bly' gbbarn*.

Liberum & voluntarium, quò aliquid sua sponte vltrouè aut propria voluntate in actu verbi esse aut non esse ostenditur: vt *carabb' neu blydabb' xnn carn, neu heb garn; e m' cerir neu ebb' a blydbr' y m' carn; neu ny m' cerir, neu ny blydbr' y m' carn*, id est, *I will loue of mine owne free will and without motion of other*.

Seruile & permissiuum, quò non spontalis & vltroceus essendi, agendiue, aut patiendi actus significatur affirmatiue aut negatiue; sed coactus & ab alterius cuiuspiam rei permissu dependens, vtpotè in illius potestate situs: vt *caraybb' & blydxybb' xnn carn, neu ny charaybb' ag ny blydxybb' xnn carn; y m' carer ag a blydbr' y m' carn, neu ny m' carer ag ny blydbr' y m' carn*, id est, *I shall loue; that is, it will come to passe that by the permission of leaue of some other thing I must loue hereafter, and not of mine owne free will*.

Definitum, est quo aliquid nunc & continenter in actu verbi esse

aut non esse significatur: vt *rybb' ynn caru*; *ryd' ag nyd' yd' ynn bly' gbbarn*.

Præsens

Indefinitum, est quo aliquid nunc & simpliciter in actu verbi esse aut non esse significatur: vt *carab' a bydab' ynn caru*; *ny charab' ag ny bydab' ynn caru*; *e m' cerir*; *ag a blydhir ynn bly' gbbarn*; *ny m' cerir*; *ag ny bydhir ynn bly' gbbarn*.

Definitum, est quo antea continenter quidem aliquid in actu verbi

fuisse significatur, hoc est quod rem inchoatam non tamen perfectam esse demonstrat, vel non absolutum tunc temporis fuisse verbi actum: vt *oedhyn ag nyd' oedhyn ynn caru*; *oedhid ag nyd' oedhid ynn bly' gbbarn*.

Imperfectum

Indefinitum, est quo prius certe quidem & omnino aliquid in actu verbi fuisse aut non fuisse ostenditur, non tamen finitum tunc temporis fuisse verbi actum: vt *caru a bydhyr ynn caru*; *ny charu ag ny bydhyr ynn caru*; *e m' cerid ag a blydhid ynn bly' gbbarn*; *ny m' cerid*; *ag ny bydhid ynn bly' gbbarn*.

Tempus
verò

Perfectum

Definitum, est quo exacte præteritis finitusque verbi actus continuus significatur aut negatur: vt *bim ag ny bim ynn caru*; *byrd ag ny byrd ynn bly' gbbarn*.

Indefinitum, est quo præteritis absolutusque incertæ moræ verbi actus affirmatur aut negatur: vt *ceru ag ny cheru*; *caroyd bbi*; *ag ny m' caroyd*.

Plusquam
perfectum

Definitum, est quo continens & citra intervallum iam diu præteritis absolutusque verbi actus significatur aut negatur: vt *buassyn ag ny buassyn ynn caru*; *buassid ag ny buassid ynn bly' gbbarn*.

Indefinitum, est quo actus verbi simpliciter dictus iam diu absolutus finitusque significatur aut negatur: vt *carassyn ag ny charassyn*; *e m' carassid ag ny m' carassid*.

Futurum

Definitum, est quo in futuro sine quietis interiectu gerendus verbi actus ostenditur aut negatur: vt *bybb' ag ny bybb' ynn caru*; *boer ag ny boer y m' caru*.

Indefinitum, est quo in futuro simpliciter & omnino gerendus verbi actus asseritur aut negatur: vt *caroybb' ag ny charoybb'*; *e m' carer ag ny m' carer*.

Liberum & voluntarium, est quo in futuro spontaneus verbi actus gerendus significatur aut negatur: vt *carab' ag ny charab' rhag lhas*; *bydab' ag ny bydab' ynn caru rhag lhas*; *cerir ag ny m' cerir rhag lhas*; *bydhir ag ny bydhir ynn bly' gbbarn rhag lhas*.

Servile seu permissivum, est quo in futuro non ultro neque sed coactus & alterius permissu verbi actus gerendus significatur aut negatur: vt *caroybb' a bydoybb' ynn caru*; *ny charoybb' ag ny bydoybb' ynn caru*; *e m' carer ag a blydher y m' caru*; *ny m' carer ag ny blydher y m' caru*.

Præsentis, præteriti, futuri quæ vox hic non accipitur pro instanti momentouè præsen-
ti, præterito, aut futuro, sed pro tempore cum latitudine quadam sumpto. Atque hinc
oriatur finiti & infiniti temporis differentia. Quo modo enim aliquis verbi actus conti-
nenter, aut cum intermissu, aut simpliciter geri, gestus, aut gerendus dici posset, nisi tem-
poris interstitij moræ durationisue aliqua esset latitudo spatiumque.
Cæterum per verbi actum hoc loco intelligendum venit omnium verborum tam sub-
stantiuorum quam adiectiuorum cuiuscunque generis significatum, per vnquampli-
bet temporis differentiam expressum.

De Numero.

Numeri sunt duo, sc.	Singularis verbi	Substan- tium	actiui	Definitè: vt <i>rybb', yre', ys.</i> Indefinitè: vt <i>bydhabb', bydby, bydby.</i>
			passiui	Definitè: vt <i>yds & ys.</i> Indefinitè: vt <i>bydhir.</i>
	Adiectiui	actiui		Simpliciter: vt <i>carabb', cery, car.</i> Periphrastice: vt <i>rybb', yre', ys ynn caru.</i>
		passiui		Simpliciter: vt <i>ebb' a m' cerir, a th' gerir, a e' cerir.</i> Periphrastice: vt <i>yr ys ynn bby gbbarn, ynn dy garu, ynn ei garu.</i>
	Pluralis verbi	Substan- tium	actiui	Definitè: vt <i>ym, ych, ynt.</i> Indefinitè: vt <i>bydbyn', bydbych', bydham.</i>
			passiui	Definitè: vt <i>yds & ys.</i> Indefinitè: vt <i>bydhir.</i>
Tres sunt verbi perso- næ, sc.	Prima	Adiectiui	actiui	Simpliciter: vt <i>caron', cerych', carant.</i> Periphrastice: vt <i>bydbyn', bydbych', bydham ynn caru.</i>
			passiui	Simpliciter: vt <i>ebb' a n' cerir, a ch' cerir, a e' cerir.</i> Periphrastice: vt <i>bydhir ynn eyn, ynn eych, ynn eyn caru.</i>
	Secunda	Adiectiui	actiui	Singularis: vt <i>cery, cery', ceryst.</i>
			passiui	Pluralis: vt <i>cerych', cerych', cerystoch'.</i>
Tertia	Adiectiui	Adiectiui	actiui	Singularis: vt <i>car, carai, caraydh.</i>
			passiui	Pluralis: vt <i>carant, carant, carassant.</i>

De Persona.

Tres sunt verbi perso- næ, sc.	Prima	Singularis: vt <i>carabb', caron', cerys.</i> Pluralis: vt <i>caron', cerym, carassam.</i>	} yr honn a ymadrodho am danei e'human.
	Secunda	Singularis: vt <i>cery, cery', ceryst.</i> Pluralis: vt <i>cerych', cerych', cerystoch'.</i>	} a ymadrodho vrth: ar- alh.
	Tertia	Singularis: vt <i>car, carai, caraydh.</i> Pluralis: vt <i>carant, carant, carassant.</i>	} a ymadrodho o aralh.

De Coniugatione. *Cybbienae*.

Dux sunt
verborum
coniugatio-
nes, sc.

Definita verborum, quorum temporibus certæ, definitæ, assignatæque cuiuspiam, id est continentis moræ actio, aut passio, aut essendi actus continens & finitus significatur: ut *rybb'* & *rydybb'*, *oedhyn* & *yoedhyn*, *ys* & *rydy*, *oedhid* & *yoedhid* &c. *rybb'* & *oedhyn* *ynn carn*, *ys* & *oedhid* *ynn bly* *ghharn* &c. Sub huius igitur coniugationis complexu comprehenduntur omnia verborum tempora finita.

Indefinita verborum, quorum temporibus dubiæ & incircumscriptæ, hoc est nec continentis intermittentiæque specialiter, sed simpliciter absoluteque dictæ durationis actio, aut passio, aut essendi actus anceps & infinitus significatur: ut *bydhabb'*, *bydhn*, *bydybbybb'* &c. *bydhabb'* *ynn carn*, *bydhn* *ynn castan*, *bydybbybb'* *ynn rhedeg* &c. *bydhir*, *bydhyd*, *bydher* &c. *bydhir* *ynn bly* *ghharn*, *bydhyd* *ynn bly* *ghbasan*, *bydher* *ynn bly* *arail*. Huic itaque coniugationi subiiciuntur omnia verborum tempora indefinita.

One onely exposition of a Definite example may bee in stead of many in this wise: [*rybb' ynn carn*,] that is, I am continually and still in love without any intermission at all in the durance of the action. And one other onely exposition of an Indefinit example may also suffice in place of many, as thus: [*carabb' a bydhabb' ynn carn*,] that is I love or am accustomed or wont to be in the action of love, without any limiting whether I bee still or intermittingly in that action, but simply and absolutely in love without all distinction of either continuance or intermission of the action of love. And in the like sort must you thinke of the act of suffering or being in all the language.

De Verborum Inflexione.

Inflexio verbi Substantiui actiui.

Dybb, ryt, ys, rhybhd, o'r bdd, f'r bdd, ynn bdd, o bhd, i bhd.

Modus Indicatiuus. *Modb Manegedic.*

Præsen. Sing. { Definitum: ut *rybb'*, *ryt*, *ys*. } plural { *ym* vel *ys*, *ych* vel *ys'*, *ys*. }
C3 ad y dnd. { Indefinitum: ut *bydhabb'*, *bydhy*, *bydh*. } plural { *bydhy*, *bydybbybb'*, *bydham*. }

Substantiua composita cum particulis quibusdam: ceu *rydybb'* & *ryrybb'*, *harybb'* & *beirybb'*, & consimilia, per omnia tempora, ut simplex [*rybb'*] variantur.

Posiunt etiam verba substantiua & cum articulis inter declinandum coniungi: ut *ir* & *yr* *rybb'*, *ryt*, *ys*; *idh* & *ydh* *rybb'*, *ryt*, *ys*; & *y* *bydhabb'*, *bydhy*, *bydh*; *a* & *y* *bydhabb'*, *bydhy*, *bydh* &c.

De substantiuis compositis idem iudicandum: ut *idh* & *ydh* *rydybb'* & *ryrybb'*, *yr* *harybb'*; *ir* *oedhynt*, *ydh* *harynt*: & sic per omnes modos & tempora, quantum fieri potest.

Potro cum articuli *i*, *y*, *idh*, *ydh*, *ir*, *yr* verbis præfiguntur, tunc personarum voces verbis postponuntur: at quando articuli *a* & *y* verbis præponuntur, tum voces personarum præponi etiam solent: ut *i* & *y* *mar ebb*, *i* & *y* *bydhabb'*, *ydh* & *ydh* *rybb'*, *ir* & *yr* *ryt* &c. At mi *a* *bydhabb'*, *ti* *y* *bydhy* &c. dicimus.

Imperfectum

Imperfectum Singul. <i>Am-berphaitb.</i>	Definitivum, <i>oedhyn, oedhyt', oedh.</i>	Plural.	<i>oedhem, oedhech', oedhent.</i>
	Indefinitivum, <i>bydhyn, bydhyt', bydhai, bydhei.</i>	Plu.	<i>bydhym, bydhych', bydhynt.</i>
		Plural.	<i>baem, baech', baent.</i>
			<i>beym, beych', beynt.</i>

Temporis adverbia situ, personarum voces post sua verba collocant: vt *pann ybb' bbi; pann y bydhabb' bbi; pann bbydhabb' bbi; pann oedhyn i; pann y bydhyn i; pann y bium i; pann bbiim i; pryd y buassyn i; pann bhuassyn i; pann bbybb' & pann bbydhybb' bbi: & sic in cæteris personis: vt *pann bhych ti; pann bho ech; pann bhont sy.* Idem efficiunt interrogandi adverbia: vt *paham y ciliaist ti? a bhioist ti yno? &c.**

Sunt porro dictiones quædam, quæ proximè verborum personis præfixæ radicem mutant: vt *bium, pann bbiim; poethais, pann boethais; bho, mi a bho; buassyn, mi z bhuassyn; crinant, beynt a grinant &c.* Item *gann, mi a gann; gobhynnaist, mi a 'obhynnaist; gabaissant, beynt a 'abaissant.* In his & cæteris consimilibus radix *G.* in nihilum mutatur & euanciscit.

Perfectum Singul. <i>Per-phaitb.</i>	Definitivum, <i>bium, bho, buist', bu.</i>	Plural.	<i>buiam, buoch', buant.</i>
	Indefinitivum, <i>bium, bho, buist', bu.</i>	Plural.	<i>buiam, buoch', buant.</i>

Perfectum & plusquam perfectum sunt promiscua tempora, id est tam definitivè quàm indefinitivè sub vna eademque voce significantia.

Plusquam perfectum Sin. <i>My no pherphaitb.</i>	Definitivum, <i>buassyn, buassyt', buassai, byssyn, byssyt', byssei.</i>	Plural.	<i>buassem, buassech', buassent. buassym, buassych', buassynt.</i>
	Indefinitivum, <i>buassyn, buassyt', buassai, byssyn, byssyt', byssei.</i>	Plural.	<i>buassem, buassech', buassent. buassym, buassych', buassynt.</i>
Futurum Sing. <i>Bada-dy.</i>	Definitivum, <i>brybb', bych', bô.</i>	Pl.	<i>bôm, bôch', bônt.</i>
	Indefinitivum, <i>bydhybb', bydho.</i>		<i>bydhom, bydhoch', bydhont.</i>
	Liberum, <i>bydhabb', bydhy, bydh.</i>		<i>bydhsn, bydhsch', bydhsnt rac</i>
	Servile, <i>bydhybb', bydhych', bydho.</i>		<i>bydhom, bydhoch', bydhont. (lhas).</i>

Imperatiuus indefinitus ferè totus.

Môdh gorchmynnedic.

Præf. & imperfect. Singul.	I. <i>bydhsn, bydh, bydhed</i>	Di. <i>Ti.</i>	Ebb. <i>bydhyt', bydhei</i>	Plu.	Ni. <i>bydhsn, bydhsch', bydhsnt.</i>	Chri. <i>bydhem, bydhech', bydhynt.</i>	Hy. <i>bydhym, bydhych', bydhynt.</i>
	<i>baem, baem, baem</i>	<i>bai, bai, bai</i>	<i>baed, baed, baed</i>		<i>baem, baech', baent.</i>	<i>baem, baech', baent.</i>	<i>baem, baech', baent.</i>
Perfectum & plusquam perfectum Singul.	I. <i>buassyn, buassyt', buassai</i>	Ti. <i>byssyn, byssyt', byssei</i>	Ebb. <i>byssyn, byssyt', byssei</i>	Plu.	Ni. <i>buassem, buassech', buassent.</i>	Chri. <i>buassym, buassych', buassynt.</i>	Hy. <i>buassym, buassych', buassynt.</i>
	<i>byssyn, byssyt', byssei</i>	<i>byssyn, byssyt', byssei</i>	<i>byssyn, byssyt', byssei</i>		<i>byssyn, byssyt', byssei</i>	<i>byssyn, byssyt', byssei</i>	<i>byssyn, byssyt', byssei</i>
Futurum Singul.	I. <i>brybb', bych', bôed</i>	Di. <i>bôed</i>	Ebb. <i>bôed</i>	Plu.	Ni. <i>bydhsn, bydhsch', bydhsnt.</i>	Chri. <i>bydhem, bydhech', bydhynt.</i>	Hy. <i>bydhym, bydhych', bydhynt.</i>
	<i>bydhybb', bydhych', bydho.</i>	<i>bydhybb', bydhych', bydho.</i>	<i>bydhybb', bydhych', bydho.</i>		<i>bydhsn, bydhsch', bydhsnt.</i>	<i>bydhem, bydhech', bydhynt.</i>	<i>bydhym, bydhych', bydhynt.</i>

Optatulus. Módh Damunedic.

Præsens Sngul. *ob Dbuv*
nadd & *ob nadd* aut ali-
 quid simile

Definit. *sybb'*, *syv'*, *sv.* } Plu. { *ym*, *ych'*, *ymt.*

Imperfect. Sing.
[ob nadd] ante
voc. & [na] an-
te conf.

{	Defin.	oedbrn, oedbyr', oedb.
	Indefinit.	bayn, bayr', bai.
		bern, beyr', bei.

Plu. { oedhens, oedhech', oedhens.
oedhym, oedhych', oedhynt.
baem, baech', baent.
beym, beych', beynt.

Perfect. & pl
perfect. Sing.
[ob na]

usq. { Ambiguus,
id est tā def.
quā in def.

{ *baſſen, baſſyt, baſſai.* } *Plu.* { *baſſem, baſſech, baſſent.*
 { *byſſen, byſſyt, byſſei.* } { *byſſym, byſſych, byſſynt.*

Futurum Singul.
[poet *gírna*]

{ Definit. *brybb', b'ych, bô.* } Plu. { *bôm, bôch, bônt.*

Potentialis. *Móðb galbédic.*

Singul. {ebb albei bhy mōd, dy bbōd, 'i bbōd} Plu. {cyn bōd, cych bōd, en bōd brynt.

Præſens &
imperfect.
Singul.

Inde- bydhan, bydhyt bydhei. >Plu.< bydhem, bydhech, bydhem. id est,
fini- mi alhen bhōd pei asmyman, a thichen alhyt bhōd pei mynny, ag
tum, ruten pei mynnui a alhei bhōd &c.

Sing. < *ebb albei* , *bnassén* , *bnassir* , *bnassci* . > Plu. < *bnassém* , *bnasséck* , *bnassynt* .

Perfect. &
plusq. per-
fect. Singul

{ Ambig. seu pro-
 misc. significat. { *hassen, hassyt, hassai.* } Plu. { *hassem, hassch, hassent.*
hysen, hysyt, hysci. } { *hyssem, hysch, hysent.* id
 est, mi & *alhasen* *bbod* *pei* *myhassen*, a *thirben* a *alhas-*
yt *bbod* *pei* *myhysyt* Sec.

Sing. < ebb albei, bydhem, bydbyr, y bydbei. > Plu. < y bydhem, bydhech' y bydhent.

Futurum < Indefinit. *bydbyrbh' bydbych' bydbs. >Plu. < bydham, bydboch', bydbont.*
hoc est. *galbyrbh' peimynbyrbh' bbad, a gethy dithen bbad peimyn-*
nych' &c.

Subiunctivus. *Módh c'f'f'lbredic.*

Præsens & imper-
fectum Sing. *pei*

Indefinit. { *baen, bayt', bai.* } Plu. { *baem, baech', baent.*
 { *bein, beyt', bei.* } { *beym, beych', beynt.*

Perfect. & plusq.
perfect. Singul.
pei

promisc. id est, *bassem, bassy, bassai.* } *bassem, bassch, bassent.*
tam definit. } **Plu.** } *bessm, bessch, bessint.*
quàm indef. } *bessm, bessit, bessai.*

Futur.
Sing. *parra*

Definit.	bbrybb, bbych, bbò.	} PL	bbòm, bbòch, bbont.
Indef.	bbydbybb, bbydych, bbydho.		bbydhoom, bbydhoich, bbydhoont.

*Infinitivus. Môðb anherbbgynedic a elbir
ei dbodi gyd a phôb amser.*

Præsens & imperfectum, Perfectum } *Bid.* Et promiscuus est hic mod^{us} significatione, id-
& plusquamperfectum, & Futurum } que ratione temporum, numerorum & personarum.

Singula
tempora, sc,

add sybl.
o bydbrn.
o bum.
o buessm.
o bydhabb.
bid.

Verba

Verba substantiua anomala.

Anomala seu irregularia sunt hæc & huiusmodi alia, nempe: *mae* & *maent*; *fydb*, *fy*, *ysfydb*, *ysfy*, *oes* &c. ut *mae ebb yma*, ag y *mae aralb yma*, *maent bry yma*, ag y *maent e-railb yma*. A *oes neb yma*? *oes un neu dhau ynn dy aros di*. Et *pyr fy yma*? y *mae yma bbi*, di, *ebb*, ni, *chri*; ag y *mae*, & y *maent yma bry bebbyd*. A *oes yma neb*? *oes bbi*, di, *oes ebb*, *oes nryni*, *oes chrychri*, *oes rai yma*; & *mi*, ti, *ebba*, *nryni*, *chrychri*, *ryntoy fydb*, *fy*, *ysfydb*, *ysfy yma*.

Inflexio Verbi substantiui passivi.

Indicativus.

Præsens	Definitum, <i>ys</i> & <i>yds</i> .	Imperfectum	Definitum, <i>oedbid</i> & <i>ytodbid</i> .
	Indefinitum, <i>bydbir</i> .		Indefinitum, <i>bydbid</i> , <i>baid</i> , <i>beid</i> .
Perfectum	Promisc. signifi.	Plusquam perfectum & promiscuum,	<i>bryyd</i> , <i>büed</i> , <i>buaßid</i> , <i>bassid</i> , <i>bryßid</i> .
Futurum	Indefinitum, <i>bäer</i> , <i>böer</i> , <i>bydber</i> .		

Imperativus indefinitus totus.

Præsens & imperfect.	<i>bydber yno a bbyr</i> , <i>ner o harynt</i> &c.	Perfectum & plusq. perfec.	<i>buaßid</i> , <i>bryßid</i> , <i>abrynyßid</i> o <i>nadbrnt yma</i> , <i>tranyar</i> & <i>galedyd</i> ; <i>ei-foer nys galloßsyt tragor-mellay</i> .
Futurum,	<i>böer rhag lhas</i> & <i>ymaint ag a alber</i> & <i>uentbur o dbr ygen</i> .		

Optativus.

Præsens [<i>öh nadd</i>] ante vocalem, & [<i>na</i>] ante consonantē	Definitum, <i>ys</i> & <i>yds</i> .		<i>yno ymmbyrd</i> .
	Indefinitum, <i>bydbir</i> .		
Imperfectum [<i>öh nadd</i>] ante voc., & [<i>öh na</i>] ante conf.	Definitum, <i>oedbid</i> .		<i>yno myen pryð cybbadbaa</i> .
	Indefinitum, <i>baid</i> , <i>beid</i> .		
Perfectum & plusquamperfectum [<i>öh na</i>]	Promiscuum, <i>buaßid</i> , <i>bassid</i> , <i>bryßid</i> .		<i>yno ym garblädd gelynion</i> .
Futurum [<i>öh na</i>]	Indefinitum, <i>bäer yno i gyngydias arx y garen</i> .		

Præfens, { Indefinitum, *byðir*, id est, *ebb a elbir bôd*.

Imperfectum, § Indefinitum, by *abid*, hoc est *ebb a elbid bid*.

Perfectum & plus-
quam perfectum, { Promiscuum, { *bneffid.*
baeffid. } id est *ebb* ⁊ *albeffid bōd.*
bveffid.

Futurum, § Indefinitum, byðer, id est *ebb a alþer bód.*

Subiunctivus.

Præfens & im-
perfectum, { Indefinitum, per { baid.
 { { brid. } mo, ebb a gephid abigonedd.

[illegible]

Futurum, § Indefinitum, pei § baer ynno, ebh a e' gseei yn hawdh.

Infinitiuo caret verbum substantiuum passiuum.

Participia.

Præsens & præteritum actiui & passiui, { Bodedig ym mhob petb, id est yr hynt yssyb a' i; bbod neu a' drigbba ym mhob petb. Bodedig gam bary, id est, byn a bbedbiannir arnd gam bary. Primo loco [Bod] actiue; secundo passiue significat; idque tam in præsentis quam in præterito.

Futurum actiūm
& passiūm, { Bodadry ym mboob mann, id est, yr bynn a blydd a e' bboð ym mboob
mann, actiue. Bodadry gann baryb, id est, yr bynn a bbeddianwir at-
no gann baryb, passiue.

Inflexio Verbi adiectiui actiui.

Geneuthuredic.

Indicativus.

Carabò, cary, carais, caru, o' t caru, i' t caru, at 't caru, i caru, o caru, 't m caru. 2001

Præfens singul.	{	Definitū Periphrasticū, <i>vybb', vyr', yr.</i>	{	<i>ym, yeb, yut ynu carn.</i>
		Indefinitū {		<i>carn', ceriscb', carant.</i>
		Simplex, <i>carabb', cery, car.</i>		
		Periphrasticū, <i>bydbabb', by-</i>		<i>bydben, bydbuch', bydbant ynu</i>
		<i>aby, bydb.</i>		<i>carn.</i>

Imperfectum

Imperfectū sing.	Definit. Periphr.	oedhyn, oedhys, oedh.	Pl.	oedhem, oedhech, oedhent oedhym, oedhych, oedhynt	3m carn.
	Indefinit.	Simplex, caryn, carys, carei.	Pl.	carem, carech, carent. cerym, cerych, cerynt.	
	Periphr.	bydhen, bydys, bydhai. bagn, bayt, bai. bean, beyt, bei.	Pl.	bydhem, bydhech, bydhent baem, baech, baent beym, beych, beynt	3m carn.
Perfectū singul.	Definit. Periphr.	buns, buost, bu.	Pl.	buan, buoch, buont	3m carn.
	Indefinit.	Simplex, carais, caraisst, carodh.	Pl.	carassom, carassoch, carassant. carassom, carassoch, carassont.	
	Periphr.	buan, buost, bu	Pl.	buan, buoch, buont	3m carn.
Plusquam perfectum singul.	Definit. Periphrast.	buaissen, buaissy, buassai. basson, bassy, bassai. bysson, byssy, byssai.	Plur.	buaissent, buaissch, buassent bassom, bassoch, bassont byssom, byssoch, byssont	3m carn.
	Indefinitum	Simplex, carasson, carassyt, carassai. carysson, caryssyt, caryssai.	Pl.	carassom, carassoch, carassent. caryssom, caryssoch, caryssont.	
	Periphr.	buaissen, buaissy, buassai. basson, bassy, bassai. bysson, byssy, byssai.	Plur.	buaissent, buaissch, buassent bassom, bassoch, bassont byssom, byssoch, byssont	3m carn.
Futurum liberum singul.	Indefinitum simplex, carabb, cery.	Plur.	caran, cerech, carant rhag lhae, will loue.		
	Indefinitum Periphrast. bydabb, bydhy, bydh.	Plur.	bydhen, bydhech, bydhent carn rhag lhae, shall be in loue.		
Futurum seruale singul.	Definitum Periphrast. bydab, bych, ba.	Plur.	bom, boch, bomt 3m carn. shall be in loue lhae.		
	Indefinitum Periphrast. bydhybb, bydhych, bydha.	Plur.	bydhem, bydhech, bydhent carn, id est, shall be in loue.		
	Plural	carym, carych, carynt.			

Imperatiuus omni ex parte
indefinitus.

Præfens & imper- fectum Singul.	Periphr.	I. Di. Ebb.	Ni. Chri. Dy.
		{ bydron, bydb, bydbed Ti.	{ bydron, byddech, bydbent
		{ barn, bydbyr, bydhei been, bayr, bai beyr, bei	{ bydbem, bydbech, bydbent baem, baech, baent beym, beych, beynt
Simpl. caron	Plural.	I. Di. Ebb.	Ni. Chri. Dy.
		{ car, cared Ti.	{ caron, cerach, carent
		{ caryr, carei	{ cerym, cerych, cerynt

Perfectū & plusq. perfectū Singul.	Periphr.	I. Ti. Ebb.	Ni. Chri. Dy.
		{ buassen, buassy, buassai bassen, bassyr, bassai byssen, byssyr, byssai	{ buassem, buassech, buassent basssem, basssech, basssent bysssem, bysssech, bysssynt
		I. Ti. Ebb.	Ni. Chri. Dy.
Simpl.	Pl.	{ carassen, carassy, carassai caryssen, caryssyr, caryssai	{ carassem, carassech, carassent carysssem, carysssech, carysssynt

Futur. singul.	Periphr.	I. Di. Ebb.	Ni. Chri. Dy.
		{ byrb, bydyrb, bydyrb byrb, boed	{ bydron, byddech, boent ynn carn rhag llaw.
		I. Di. Ebb.	Ni. Chri. Dy.
Simpl.	Plur.	{ caryrb, car, cared	{ carym, cerach, carent rhag llaw.

Optatiuus.

Præfens singul. < Periphr. [ôb nadd] vyrb, yyr, yr. > Plural. < ym, ych, ynt ynn carn.

Imper- fectum singul.	Periphr.	[ôb nadd] { oedron, oedbyr, oedbi barn, bayr, bai been, beyr, bei	Pl.	{ oedbe, oeddech, oedbent baem, baech, baent beym, beych, beynt	} ynn carn.
Simpl.	Plural.	{ ôb na } charen, charyr, charai		{ charem, charech, charent cherym, cherych, cherynt	

Perfect. & plusq. perfectū singul.	Periphr.	[ôb na] { buassen, buassy, buassai bassen, bassyr, bassai byssen, byssyr, byssai	Pl.	{ buasse, buassech, buassent basssem, basssech, basssent bysssem, bysssech, bysssynt	} ynn carn.
Simpl.	Pl.	{ ôb na } charassen, charassy, charassai charyssen, charyssyr, charyssai		{ charassem, charassech, charassent charysssem, charysssech, charysssynt	

Futur. sing.	Periphr.	[ôb na] byrb, bych, bô.	Plural.	{ bôm, bôch, bônt ynn carn	
Simpl.	Plural.	{ ôb na } charyrb, cherych, chero.		{ charam, charech, charent	

Dicimus etiam optatiue Dwi am' caro, a th garo, a' caro, a n' caro, a ch' caro, a i ca-
ro, na atto Dwi, na bô oyde ei g' byrb, a' bôch, a' bônt ynn carn, a' bôch, a' bônt ynn carn,
no iir, &c.

Potentialis.

Præfens & futur. sing.	Periphr. $\left\{ \begin{array}{l} \text{ebb a albei y ca} \\ \text{rabb' y cery &c. by dhabb'}. \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{by dhen, by dhych' by dhan' ynn carn. id est, ynn} \\ \text{gallu carn ynn a' rhag llaw.} \\ \text{carn, cerych' carant. id est, gallu' gorn ynn} \\ \text{a' rhag llaw.} \end{array} \right.$
	Simpl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{carrabb' cery, car} \end{array} \right.$	
Singul.	Periphr. $\left\{ \begin{array}{l} \text{ebb albei y carn, cery' cary.} \end{array} \right.$ Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{cerym, cerych' cerynt.} \end{array} \right.$ Amser Dybhodadry.	
Imper- fectum singul.	Periphr. $\left\{ \begin{array}{l} \text{by dhen, by dhyt, by dhai.} \\ \text{baen, bayt, bai.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{by dhen, by dhych' by dhent} \\ \text{baen, baech' baent} \end{array} \right.$ ynn carn.
	Simpl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caren, caryt ceryt, carei.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caren, carech' carent. id est, gallu carn.} \end{array} \right.$
Perfectu & plusq. perfectu Singul.	Periphr. $\left\{ \begin{array}{l} \text{buaften, buafyt, buafiai.} \\ \text{basfen, basyt, basiai.} \\ \text{by sfen, by syt, by sfei.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{buaftem, buaftech' buafsent} \\ \text{basftem, basftech' basfsent} \\ \text{by sftym, by sftych' by sfsynt} \end{array} \right.$ ynn carn.
	Simpl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caraftem, caraftyt, caraftiai.} \\ \text{caryftem, caryfyt, caryfiei.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caraftem, carafttech' caraftsent.} \\ \text{caryftem, caryftech' caryfsynt.} \end{array} \right.$ i. gallu

Subiunctivus.

$\left\{ \begin{array}{l} \text{charabb'}. \\ \text{charon,} \\ \text{cherai.} \\ \text{charysten.} \end{array} \right.$		
charabb' & o charybb' rhac llaw.		
Præf. sing.	Periphr. $\left\{ \begin{array}{l} \text{ybb, yst, ys.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{ym, ych, ynt} \end{array} \right.$ ynn carn.
	Simpl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{carrabb' cery, car.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caren, cerych' carant.} \end{array} \right.$
Imper- fectum sing.	Periphr. $\left\{ \begin{array}{l} \text{oedhen, oedhyt, oedh.} \\ \text{by dhen, by dhyt, by dhai.} \\ \text{baen, bayt, bai.} \\ \text{ben, byt, bei.} \end{array} \right.$	Plur. $\left\{ \begin{array}{l} \text{oedhem, oedhech' oedhent} \\ \text{by dhem, by dhych' by dhent} \\ \text{baen, baech' baent} \\ \text{beyn, beych' bynt} \end{array} \right.$ ynn carn.
	Simpl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caren, caryt, carei.} \end{array} \right.$	Plur. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caren, carech' carent.} \\ \text{cerym, cerych' cerynt.} \end{array} \right.$
Perfec- tum sing.	Periphr. $\left\{ \begin{array}{l} \text{bûm} \\ \text{bûoi, bû.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{bûam} \\ \text{bûom} \end{array} \right.$ ynn carn.
	Simpl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{cerai, ceraiſt, cerodh.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caraftam} \\ \text{caraftom} \end{array} \right.$ caraftant.
Plusquâ perfectu singul.	Periphr. $\left\{ \begin{array}{l} \text{buaften, buafyt, buafiai.} \\ \text{basfen, basyt, basiai.} \\ \text{by sfen, by syt, by sfei.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{buaftem, buaftech' buafsent} \\ \text{basftem, basftech' basfsent} \\ \text{by sftym, by sftych' by sfsynt} \end{array} \right.$ ynn carn.
	Simpl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caraftem, caraftyt, caraftiai.} \\ \text{caryftem, caryfyt, caryfiei.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caraftem, carafttech' caraftsent.} \\ \text{caryftem, caryftech' caryfsynt.} \end{array} \right.$
Futur. sing.	Periphr. $\left\{ \begin{array}{l} \text{by ybb', bych', bô.} \end{array} \right.$	Pl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{bôm, bôch', bônt} \end{array} \right.$ ynn
	Simpl. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caryybb', cerych', caro.} \end{array} \right.$	Plur. $\left\{ \begin{array}{l} \text{caryom, caryoch' caront.} \end{array} \right.$ carn.

Infinitivus.

Per omnia tempora $\left\{ \begin{array}{l} \text{Periphr. bôd ynn carn.} \\ \text{Simpl. carn.} \end{array} \right.$

Participia

Participia.

Præteritum { Actiue: vt caradig yth beth. } id est, { louing all men in any time passed, }
omnino, { Passiue: vt caradig gani beth. } also loued of all in any time here-
tofore perfect or not perfect.

Futurum sim- { Actiue: vt caradig yth beth. } id est, { that will or shall be louing to all }
pliciter, { Passiue: vt caradig gani beth. } men, or that will or shall be loued }
of all men.

Inflexio Verbi adiectiui passiu.

Diodhebbedic.

Infinitiuus.

Præsens { Periphr. yz & ydys yni caru, ynn bly gbbarn dy garu, ei garu. cyn caru, eych }
caru, en caru.
Simpl. Cerir bhi, di, ebb, ni, chri, brynt &c.

Sing. < a m' cerir, a th' gerir, bho a gerir. > Pl. < a n' cerir, a ch' cerir, a gerir brynt.

Imperfectum { Periphr. { oedbid } ynn caru, ynn bly gbbarn dy garu, ei garu. cyn eych, }
sticum, { byddid } en caru.
{ baid }
{ beid }
Simpl. < cerid bhi, di, ebb, ni, chri, brynt.

Singul. < a m' cerid, a th' gerid, bho a gerid. > Plur. < a n' cerid, a ch' cerid, a gerid brynt.

Perfectum { Periphr. { brydd } ynn caru, ynn bly gbbarn dy, ei garu. cyn, eych, en }
caru.
Simpl. { carydd } bhi, di, ebb, ni, chri, brynt.
{ cared }

Singul. { a m' carpydd, a th' garpydd, bho a garpydd. } Pl. { a n' carpydd, a ch' carpydd, a garpydd brynt.

Plusquam perfect. { Periphr. { buassid } ynn caru ynn bly gbbarn dy, ei garu. cyn, eych, en caru. }
{ byssid }
Simpl. { carassid } bhi, di, ebb, ni, chri, brynt.
{ carysid }

Singul. { a m' carysid, a th' garysid, a i carysid. } Plur. { a n' carysid, a ch' carysid, a e carysid brynt.

Futurum { Periphr. { byddher } ynn caru, ynn bly gbbarn dy, ei garu. cyn, eych, en caru. }
{ baer }
{ bber }
Simpl. < carer bhi, di, ebb, ni, chri, brynt.

Singul. < a m' carer, a th' garer, bho garer > Plur. < a n' carer, a ch' carer, a garer brynt.

Imperatiuus

Imperatiuus.

Præsens & Futurum { Periphr. { bydber } ynn caru yr awr barn a rhag llaw, ynn bly gbbarn i
dy garudi &c.
Simpl. { carer } ynn awr rhag llaw, bbi, di, ebb, ni, chri, hysnt.
Sing. { byddi, bid ebb. } Plu. { byddyn ni, byddych chi, byddyt y } garudi ynn awr rhag llaw.
Plusquamperfectum { Periphr. byssid } ynn caru, ynn bly gbbarn i dy garudi &c.
Simpl. { carysid } bbi, di, ebb &c.

Opratiuus.

Præsens { Periphr. [a nadd] } ys & ydy ynn caru, ynn bly gbbarn dy ei garu &c.
Simpl. [ob na] } cherir bbi, di, ebb, ni, chri, hysnt.

Imperfectum { Periphr. { byddid } ynn caru, ynn bly gbbarn, dy, ei ga-
[ob na, nadd] } baidd } ru &c.
Simpl. [ob na] } cherid bbi, di, ebb, ni, chri, hysnt.

Perfectum & plusquamperfectum { Periphr. [ob Dhu na] { buassid } ynn caru, ynn bly gbbarn, dy garu, ei
bassid } garu &c.
Simpl. [ob Dhu na] { buassid } bbi, di, ebb, ni, chri, y &c.

Futurum { Periphr. [o Dhu na] { bydber } ynn caru, Dwy a yuelo na boer ynn thof-
baer } gi y &c.
Simpl. [o Dhu na] } cherer bbi, di, ebb &c.

Potentialis.

Præsens { Periphr. byddir } ynn caru, id est, gelbir bod ynn caru, byddir yn bydda neu
yn ehobln ynn caru.
Simplex, cerir, id est, gelbir caru, cerir yn bydda, yn ehobln. And so the
sense appeareth in all the rest and the like. Ebb albei y m' cerid, carysid,
cerir rac llaw &c.

Imperfectum { Periphr. byddid } ynn caru, id est, gelhid bod ynn caru, byddid ynn caru
yn bydda.
Simplex, cerid, id est, gelhid caru, cerid yn ehobln.

Perfect. & plusquam perfect. { Periphr. byssid } ynn caru, id est, galbyssid bod ynn caru.
Simpl. carysid, id est, galbyssid garu.

Futurum { Periphr. bydber } ynn caru, id est, galther bod ynn caru.
Simpl. carer, id est, galther garu.

Subiunctiuus.

Præsens { Periphr. odd } ys & ydy ynn caru, ynn bly gbbarn i, dy garudi, ei garu
ebb &c.
Simpl. o cherir bbi, di, ebb, ni, chri, hysnt.
O m' cerir, o th' gerir, o cherir &c.

Imperfectum	Periphr. [odd] ante vocal. & [o] ante consonant.	$\left. \begin{array}{l} oedbid \\ byddid \\ baid \\ beid \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} yn caru; yn bhy gbbarn, dy ga- \\ ru, ei garu &c. \end{array} \right\}$
	Simpl. o caru bhi, di, ebb. ni, chsi, bynt.		
Perfectum	Periphr. o	$\left. \begin{array}{l} buayd \\ bued \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} yn caru; yn bhy gbbarn i, yn dy garu di, \\ ebb &c. \end{array} \right\}$
	Simpl. o	$\left. \begin{array}{l} charyd \\ chared \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} bhi, di, ebb. ni, chsi, bynt. \end{array} \right\}$
Sing. < o m' caryd, o th' garyd, o charyd. > Plu. < an' caryd, o ch' caryd, o charyd bynt.			
Plusq. perfect.	Periphr. o	$\left. \begin{array}{l} buaiffid \\ baffid \\ byffid \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} yn caru; yn bhy gbbarn, dy, ei garu. cyn, eych, \\ en caru. \end{array} \right\}$
	Simpl. o	$\left. \begin{array}{l} charaiffid \\ charyffid \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} bhi, di, ebb. ni, chsi, bynt. \end{array} \right\}$
Si. < o m' caryffid, o th' garyffid, o charyffid. > Pl. < o m' caryffid, o ch' caryffid, o caryffid bynt.			
Futurum	Periphr. o	$\left. \begin{array}{l} bydber \\ buer \\ boer \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} yn caru; bhy gbbarn dy, ei garu, yn eych, en caru. \end{array} \right\}$
	Simpl. o charer bhi, di, ebb. ni, chsi, bynt.		
Sing. < pann i m' carer, i th' garer, i carer. > Plu. < pann i m' carer, i ch' carer, garer bynt.			

Infinitivus.

Præf. & imperfect. Perfect. & plusq. per- fect. & Futurum	Periphr.	$\left. \begin{array}{l} \text{böd} \\ \text{darbböd} \\ \text{arr böd} \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \text{yn garadig o hono bhi, ti, ebb, o banom ni, o ba-} \\ \text{noch chsi, o banynt y.} \end{array} \right\}$

De Gerundiis & Supinis. Gorchgytgydhion, a
Drighedigion gorchgytgydhion.

Proprijs discretisque Gerundij & Supini vocibus caret Cambrobrytannica lingua; quarum vice infinitivorum voces more grecorum usurpat, actiue quidem simpliciter; passiuè verò & actiue simul, adiectis participijs, præfixisque infinitiuorum vocibus certis quibusdam particulis præpositionibusque, quibus Gerundiorum voces latine in Di, Do, & Dum definientes, exprimuntur in hunc modum:

Gerundia in	Di: vt	$\left. \begin{array}{l} \text{garu, actiue \& simpliciter} \\ \text{bböd yn} \left\{ \begin{array}{l} \text{garedig} \\ \text{garady} \end{array} \right\} \text{ actiue \& passiuè periphrastice} \end{array} \right\}$	expri- mitur.
Dum: vt i	Do: vt	$\left. \begin{array}{l} \text{garu, actiue \& simpliciter} \\ \text{bböd yn} \left\{ \begin{array}{l} \text{garedig} \\ \text{garady} \end{array} \right\} \text{ actiue \& passiuè periphr.} \end{array} \right\}$	
Supinum	Prius: vt i	$\left. \begin{array}{l} \text{garu, actiue} \\ \text{Posterior: vt i} \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \text{signif. i.} \\ \text{amatum.} \\ \text{amatu.} \end{array} \right\}$

De Verbis anomalis. Goreirieu *Abhreôlus.*

Yr hain ny elbir en treiglo myn eibl a bbadhion ac amiroedh.
 Reperiuntur in hac lingua verba quædam irregularia & manca, quæ hoc loco subi-
 cienda iudicauimus, quæ quia partim modis, partim temporibus, & partim denique
 numeris & personis defectiua mutilauit inueniuntur, manca appellantur; & anomala
 quod sub nulla certarum regularum lege contineantur.

Infinitiuo solo gaudet hæc defecti- ua, sc.	<i>myned</i> <i>dyyn</i> <i>dybbod</i> <i>adltyrn</i> &c.	Et man- ca hæc:	<i>oes, xfydh, fydh, xfy & fy.</i> Item <i>[Eb]</i> pro inquam, inquit &c. & non <i>[Heb]</i> , nam <i>[Hab]</i> præpositio est, & pro <i>[Sine]</i> ponitur. Item <i>moes, moesed, moe-</i> <i>sen, moesych, moesent &</i> <i>moesyn.</i>	non nisi in Indicatio presenti in utroque numero per omnes tam personarum signi- ficatione reperiuntur. quibus adde <i>[maes]</i> & plural. <i>[maent]</i> .
--	--	--------------------	---	--

Actiua irre- gularia & manca	Infinit. <i>cltybod</i> . Indic. perfect. <i>cltyba</i> . Futur. <i>cltybybb</i> . Imperat. Singul. <i>dâs di, doiset ebb</i> . Plural. <i>dosren ni, dossech chrii</i> . Imperfect. Sing. <i>elren, elyt, elei</i> . Plural. <i>selem, elech, elent, elym, elych, elynt</i> .
------------------------------------	--

Et passiue	Præf. <i>elir</i> . Imperfect. <i>elid</i> . Futur. <i>eler</i> .
------------	---

Actiua anomala. Indic.

	<i>Bbi.</i>	<i>Di.</i>	<i>Ebb.</i>	<i>Ni.</i>	<i>Chri.</i>	<i>Hry.</i>
Præf. Sing.	<i>medhabb, medhy, medh.</i>	Pl.	<i>medhyn, meddych, medhant</i>			
Imperf. Sing.	<i>medbyn, medhyt, medbei.</i>	Pl.	<i>medbem, medbech, medbent</i>			

Infinitiuus. *Gdneuthur & Gdneuthud.*

Indic.

Præf. Sing.	<i>genabb, gney, gena.</i>	Pl.	<i>genaen, gneuch, gents</i>
Imperf. Sing.	<i>geneten, gnecht, gnetei.</i>	Pl.	<i>genelem, gnelech, gnetem & gnetyn.</i>
Perf. Sing.	<i>geneuthum & geneutho, geneuthoi, gnaeth.</i>	Pl.	<i>gnaethum &c.</i>
Plusq. Perf.	<i>gnaethen & gnaethodren, gnaethyt & gnaethodhyt, gnaethi &c.</i>		
Sing.	<i>gnaethodh & gnaethodbei.</i>	Pl.	<i>gnaethodhem &c.</i>
Futur. Sing.	<i>gnetybb, gnetych, gnetla.</i>	Pl.	<i>gnetem, gnelech, gnetem.</i>

Quam plurima alia huius farinae verba tam apud vulgum quam scriptores cuius
 obuia sient, sed pauca hæc exempli loco satis sunt.

De Verbis Impersonalibus.

Impersonalia actiue vocis.

In impersonalium actiue vocis formarum feruntur hæc quæ sequuntur, & his consi-
 milia, nimirum:

<i>perthynu.</i>	<i>dumchyn.</i>	<i>chrytho.</i>	<i>abryngi.</i>
<i>gnatay.</i>	<i>abbodi.</i>	<i>rostruo.</i>	<i>gathau.</i>
<i>dybbod.</i>	<i>edbbarn.</i>	<i>eyllydho.</i>	<i>fyddu.</i>
<i>guedhu.</i>	<i>lhosin.</i>	<i>chrimla.</i>	<i>angerdhu.</i>
<i>ryccio.</i>	<i>blino.</i>	<i>ysmya.</i>	

Ebb a berthyn it' bhd yn 'rda.
Ebb a notaci it' bhd yn rhyng.
Davei arnab' dy berchi.
Dy gredhei arnat' nain' bhd yn baidgar.
Dreg y dæ arnat' bhd yn chrii.
Ny tbechbydh, ag ny tbyccies o dhu bhd yn dra gych.
Ny dhamchreiu it' gael golud.

Ny chyttydd, ny chytina a thi tneuthur camhen.
 Nyd ardddei i m' ddyddod yma.
 Edibhârodd arno neu gantbo ladd ei bbilgi.
 Ny lessân iir' geisio byr.
 Blinodh arno o'r daith.
 Ny chyttydd arno neu gantbo o e' dremygu.
 Ny thostruodh gantbo am aralb.
 Am dani' dylun ny thostruodh ag ny chyttyddiodh ganyr.
 Ny chyttydd ag ny thostruodh arno o' rled ellyth.
 Abhrytiogodh arno o e' rled ym cael canm.
 Garthârodd arno o gantbo ei dremygu.
 Lhasenârodd arno o achary ei 'olud.
 Synodh arno o cethy y cyndwylly.
 Angerddarodh arno o bir ddielur.

Quæ omnia & similia licet impersonalium formam induere soleant, remigrare tamen in personalia possunt. Quamquam & in supra scripta sermonis phrasi orationis clausula personæ locum supplere potest, sc. bôd yn wida a berthyn iir. &c.

Impersonalia passivæ vocis.

Ceterum quum omnia verba passivæ vocis tam substantiva quam adiectiva, apud Cymbrytannos impersonalia sint & dicantur, quod nullius omnino personæ aut numeri certam significationem, nisi ex adiectione vocis alicuius certam aliquam personam significantis, fortiantur: merito pro singulis utriusque numeri personis citra ullam differentiam illorum, quodlibet sumi potest, per singula temporum genera.

Impersonalia substantiva. Personalia substantiva.

{ ydyr, ys, bbyddir oedbid, bbyddid bbyddid, bbyddid bbyddid, bbyddid	{ yn raryr neu a oedbid ym ei garyr	{ ydyr, ys, bbyddir oedbid, bbyddid bbyddid, bbyddid bbyddid, bbyddid	{ bbi, di, ebb, ni, chri, bry gann chri a oedbid ym en cam
--	---	--	---

Similiter { mi, ti, ebb
 ny bbyddid, ebbid
 a oedbid ym
 ei garyr

Vnde patet verba substantiva impersonalia passivæ vocis sola esse oportere, nec ullam adiungendæ personæ vocem pati solere, nec unquam personalia fieri, nisi tantum periphrastice, seu in circumlocutione personarum expressione.

Impersonalia adiectiva. Personalia adiectiva.

{ gerir gerid garyd garssid garyr	{ cerir bbi. cerid di. cerid ebb. cerid ni. cerir bry.	{ mi ti ebb ni chri bry	{ gerir gerid garyd garssid garyr	{ gann bbi gann di gann ebb gann ni gann chri gann bry
---	--	--	---	---

Et cum adiectione vocum personam significantium, in hunc modum:

Cerir bbi gannys ti, a cherir dithen gannys bbiuenn.

Cerir ebb gannys ni, a cherir nithen gannys ynteu.

Cerir chri gannys bry, a cherir brynteu gannys chrihen.

Et eodem modo de reliquis iudicato.

Omnia impersonalia in personalia remeant de vi dictionis personam notantis: quæ quidem vox dum non exprimitur, verbum simpliciter & sine adiectione possum, impersonale manet: vt *Libet deigr, llynn y digryd*
Blyned o e fydab yr yhydh lryd&c.

De Participio. Parthgymeriat.

Participium, est dictio numeris casibusque variata, casum, genus & inflexionem à nomine; tempus & significationem à verbo; numerum & figuram ab utroque accipiens.

Participiorum duo sunt genera, alterum definiens in	Præsens	Actiuum: vt <i>yr brenn ysydh garedig wrth barb</i> , id est, amans omnes, vel qui amat omnes.
		Passiuum: vt <i>yr brenn ysydh garedig gann barb</i> , id est, nunc ab omnibus amatus, vel qui ab omnibus amatur.
	Imperfectum	Actiuum: vt <i>yr brenn a oedh garedig wrth barb</i> , id est, qui amabat omnes.
		Passiuum: vt <i>yr brenn a oedh garedig gann barb</i> , id est, qui amabatur ab omnibus.
	Præteritum	Actiuum: vt <i>yr brenn a bhu garedig wrth barb</i> , id est, qui amauit omnes.
		Passiuum: vt <i>yr brenn a bhu garedig gann barb</i> , id est, qui amatus fuit ab omnibus.
Ady. & istud est solummodo	Plusquamperfectum	Actiuum: vt <i>yr brenn a bhua fci garedig wrth barb</i> , id est, qui amauerat omnes.
		Passiuum: vt <i>yr brenn a bhua fci garedig gann barb</i> , id est, qui amatus fuerat ab omnibus.
Futurum		Actiuum: vt <i>yr brenn a bhydh garady wrth barb</i> , id est, qui amaturus est omnes.
		Passiuum: vt <i>yr brenn a bhydh garady gann barb</i> , id est, qui amandus est ab omnibus.

Ex his quoque constat tria tantummodo esse participiorum tempora præcipua, præsens videlicet præteritumque in [*edig*]; & futurum in [*ady*]; eorumque singula & actiuæ & passiue significationis esse posse.

Deinde quemadmodum ab infinitiuo indicatiuum cum omnibus suis temporibus fieri à nobis supra est traditum: ita quoque ab eodem infinitiuo ambo hæc participia descendere statuendum.

Porro characteristica infinitiui, siue consonans ea sit vna pluresue, siue vocalis aut diphthongus; non tantum singulis indicatiui temporibus integris quidem, sed & ambobus participijs communis erit character, mutato solum sine infinitiui in horum finem, retenta semper eadem (vt antè audistis) figuratiua. Finem autem supra appellatum esse diximus quicquid figuratiuam statim subsequebatur, præcedens vero, quodcumque figuratiuam antecederet. Sed horum omnium exempla hic subijciamus.

Præcedens.	Figuratiua.	Finis.	Præcedens.	Figuratiua.	Finis.
ca	r	n.	ca	rb	ad.
ca	r	abb.	ca	rb	ebb.
ca	r	yn.	ca	rb	yn.
ca	r	ais.	ca	rb	ais.
ca	r	assn.	ca	rb	assn.
ca	r	rybb.	ca	rb	rybb.
ca	r	édig.	ca	rb	édig.
ca	r	ady.	ca	rb	ady.
Præcedens.	Figuratiua.	Finis.	Præcedens.	Figuratiua.	Finis.
ct	i	a.	blad	en	a.
ct	i	abb.	blad	en	abb.
ct	i	yn.	blad	en	yn.
ct	i	ais.	blad	en	ais.
ct	i	assn.	blad	en	assn.
ct	i	rybb.	blad	en	rybb.
ct	i	édig.	blad	en	édig.
ct	i	ady.	blad	en	ady.

Accidentia participio.

Ex participij descriptione constat octo ei res accidere solere,

videlicet: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Casum,} \\ \text{Genus,} \\ \text{Variationem,} \\ \text{Tempus,} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Significationem,} \\ \text{Comparisonem,} \\ \text{Numerum,} \\ \text{Figuram.} \end{array} \right.$

Sed de genere, casu, variatione & comparisonem idem hic statuendum, quod suprà in Nomine est traditum: de tempore verò & significatione in participiorum diuisione satis est dictum.

Numerus.

Participiorum numeri sunt duo $\left\{ \begin{array}{l} \text{Singularis in} \\ \text{Pluralis in} \end{array} \right. \left\{ \begin{array}{l} \text{édig: vt carédig.} \\ \text{ady: vt carády.} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \text{édigion: vt carédigion.} \\ \text{adyon: vt carádyon.} \end{array} \right.$

Figura.

Præcedens.

N 3

Figura.

Est & Figura
in parti-
cipijs

Simplex: ut
Composita: ut

Nota.

Participiorum voces apud Cymreros propriam significationem nullam ob causam vnquam deponunt. Nam sicut in nomina substantiua aut adiectiua nunquam degenerant, ita nec dum comparantur vel dum componuntur, vnquam tempus aliquod significare desinunt.

Porro nullum apud eos verbi actiui genus personale vel impersonale, substantium aut adiectiuum inueniri potest, à quo Cymraeca participia non descendant.

De Aduerbio. *Arôreir.*

Aduerbum, est indeclinabilis dictio, quæ verbo adiuncta, illius sententiam explanando perficit.

Accidentia aduerbio.

Accidunt aduer-
bio quatuor, sc.

Significatio, *ardhangos sŷnnyr.*
Comparatio.
Species.
Figura.

Significatio.

Varie aduerbiorum significationes ex diuersis verborum circumstantijs, colligendæ sunt in hunc modum:

Aduerb.

[illegible]

Huc reducantur & voces illæ aduerbiales, quæ à Grammaticis Interiectiones appellantur: quæ præterquam quod sub voce incondita subito prorumpentem animi motum affectumue demonstrent, vñ etiam verborum aliarumque quarundam vocum sensum explanant; cuiusmodi sunt

Voces	Exultantis: vt <i>Hoedamia dbieghais</i>
	Dolentis: vt <i>Gyae bbi, oeb bbi o'ccordbed.</i>
	Timentis & Vitantis: vt <i>Dytdyt gochel y garrec.</i>
	Admirantis: vt <i>O'crbes Dns, o' Dns.</i>
	Laudantis: vt <i>Ah da bb'ambreitbi.</i>
	Vocantis: vt <i>Hov y dynpa bbôdb iib elvir.</i> & his consimilia.

Illud denique obseruandum, non solum verba, sed & nomina ab aduerbijs explanari solere: vt *Gw digon digyryllyb*, id est, homo egregie impudens. *Rhy dha y chryed i bbôd yn vir* &c.

Comparatio. Cymeriad.

Aduerbia à nominibus adiectiuis orta, comparantur vt nomina in hunc modum, sc.	<i>Gwneuthum hynn yn dha, yn velb, yn oren.</i>
	<i>Gwneuthost hynn yn dbrag, yn vaeth, yn vaethabb.</i>
	<i>Gwneuthost hynn yn bhyrych, yn bhyrychach, yn bhyrychabb.</i>
	<i>Gwneuthum hynn yn berphaidbiach nothi.</i>
	<i>Gwneutho i hynn yn oren o'r ctbl.</i>
	<i>Dwneuthum. yno yn bryrach no thydi.</i>
	<i>Cerdhais hyd adrebh yn oren o bonys. &c.</i>
	<i>Yn bhyry, yn bhyryabb; Yn thai, yn theialb.</i>

Species.

Species bifariam dicitur, sc.	Primaria, quæ ex se sui ortum habet: vt <i>bedbis, dôe, echdœ, abbôry.</i>
	Deriuata, eorum quæ aliunde nascuntur: vt <i>bonedhigaidh à bonedh, rhyrygioidh à rhyrygiog, lbedradaidh à lbedrad.</i>

Figura.

Figura est duplex, sc.	Simplex: vt <i>yn dhoeth, yn chryth, yn lân, yn bhyry, yn esmyryth.</i>
	Composita: vt <i>yn annoeth, yn dhichryth, yn abblin, yn dhibbryn, yn anesmyryth.</i>

Cæterum ex ijs quæ dicta sunt colligi potest, & nomina & participia, & etiam cæteras omnes orationis partes, propriarum vocum inopiâ, partim periphrasi quadam & partim sine ea, aduerbia fieri. [*Trwm*] enim nomen adiectiuum est, & [*Dyfcedig*] participium: ex his tamen periphrasi apta, aduerbia fieri posse constat in hunc modum: [*Ciro yn drwm*], i. verberare grauius. [*Dyfydd yn dyfcedig*], i. doctè loqui. [*Ebb*] pronomen est, & aduerbialitèr sumptum [*nag ebb*]. [*Adolryn*] & [*arîolwg*] verba sunt & eadem etiam aduerbia. Ergo & vnicæ dictiones, & dictionum structuræ aduerbialitèr sumi possunt Cymræorum linguâ, quod & alijs linguis accidere solet.

De Coniunctione. *Cysylltiat.*

Coniunctionem describunt dictionem indeclinabilem, quae verba verbis, sententias sententijs, clausulas clausulis connectit & coniungit.

Accidentia Coniunctioni.

Huic accidunt {
Figura.
Significatio.
Ordo.

Figura.

Figura du- { Simplex: vt *cann, am bynn.*
plex, sc. { Composita: vt *canyys, am bynny.*

Significatio.

Significatio autem seu potestas varia est, nam coniunctionum aliae sunt

Copulatiuz, {
sc. {
A':
Ag:
Na:
Nag:
Hebhyd: } vt {
Mi a' thi cyrchu yno.
Ti ag ebb cyrchu yno.
Ny cheiph na mi na thi gyrchu yno.
Ny dbamchvain nag i mi nag i ti gyrchu yno.
Mi a gyrchabb' yno a' thithen hebhyd.

Disiunctiuz, {
sc. {
Ai:
Nau: } vt {
Nailh ai blybhi ai rydi a gyrch yno.
Nau blybhi neu rydi, mi nyd ti, mi neu di, neu arall
a gyrch yno.

Discretiuz, {
sc. {
Eidhr:
Onyd:
On'd: } vt {
Mi a bbynnabl' gyrchu yno, eidhr ti ny bbynny.
Mi a gyrchabb' yno, onyd ebb nys cyrch yno.
Ebb a'e' ge'yl, on'd ti ny vely dhimm.

Causales, A-
chryfawl, sc. {
Cann:
Canyys:
Am:
Obligyd:
Acharys:
Ethryb: } vt {
Nys dyredabl' wrthyt, kann nys genn.
Mi a dbyreid y geir, canys mi ai genn.
Nys dyredabl' wrthyt, am na's genn.
Nys adrodbabl' wrthyt, obligyd na's genn.
Nys dyredabl' wrth undyn, acharys na's genn.
Ny sonniabl' am bynn, ethryb na's genn.

Conditiona-
les, sc. {
O:
O'r:
O's:
Odd: } vt {
Ti a'e' cephy, o mrynny.
Ti a'i cephy, o'r mrynny.
Ti a'e' cephy, o's mrynny.
Ti a'e' cephy, odd o's modd gennys.

O dars ebb, minnan a dbarabb. Pann dhl ebb, minnan a dbarabb. Ony dars ebb, ny dbarabb innan. Mi a dbarabb y ger, canys ebb am trevis innan. Nam [canys] hic conditionem latentèr significat.

Excep-

Excepatuz, sc.	any:	vt	ny chephy bynn, any b'f'ab m'och gannyt.
	anyd:		ny chephy di o'r bain, anyd vn.
	anyt:		ny chephy blynned ad'yma, anyt mynn ebb.
	anyd:		ny chephy di, anyd a' d'ban bynn.
	dieitbr:		ny chephy di, dieitbr y p'eb a' d'boff.
	namyn:		ny chephy di, namyn by o'r d'ban.

Interrogatiuz, sc.	a:	vt	a blynn di gael amgen?
	ai:		ai bynn ai ynten aralb a blynn di?
	anyd:		anyd bynn a blynn di?

Illatiuz, sc.	ag o:	} vt	} ag	o achos	} bynny ny ch'ychab' yna.
	ag er:			o blegyt	
	ag am &c.			o etbyrb	
				er mynn	
				am	
				o achos	

Aduerfatiuz, sc.	er:	vt	ny ch'ab' barch, er bly m'od yn haadba.
	yr:		ny cherir bhi, yr dim a' ruelvbb'.
	cytboet:		nyd oes ch'veth diol'ych, cytboet y na haadba.

Redditiuz, sc.	etto:	vt	etto ti ai g'adhoft.
	er bynn:		er bynn ny thas ebb ai glecc.
	eiffioes:		eiffioes nyd g'veth ebb o' d'him.

Electiuz, sc.	no:	vt	g'veth ys bynn, no p'eb'ch d'phrayth.
	nog:		g'veth r'yd, nog ebb.
	no'r:		g'veth ys'r tev, no'r tenen.

Na, nag, na'r, septentrionales electiuz sunt: vt g'veth na tbi, a g'veth nag ebb, a d'ysf-
gedic'cach na'r l'balh, pro, no, nog &c no'r l'balh.

Diminutiuz, sc.	braidb:	vt	bynn braidb y g'veth.
	o b'raidb:		daconi o b'raidb y g'veth.
	o'r eithabb:		g'veth di bynn o'r eithabb.
	o'r l'heithabb:		na phalb o bynn o'r l'heithabb.

Porro in genere obseruandum est easdem voces, prout alia atque alia significatione
afficiuntur, nunc aduerbia, nunc coniunctiones, nunc prepositiones esse posse. Itaque nil
mirum easdem quandoq; voces diuersis orationis partibus esse subiectas. Quod enim ver-
bis adiecte eorum sensum perficiunt atque explanat, aduerbiorum, quae vero ratione sen-
tentiarum clausulas concinne apteque connectunt, coniunctionum, quatenus denique
alijs orationis partibus vel compositiue vel appositiuè præponuntur, prepositionum in-
duunt naturam. Rhai a byrth yniadrayth: megys neu, er bynn, sebb ys bynn &c.

Ordo Trebbn.

Triplex ordo, sc.	Præpositiuus	Coniunctionum quæ	In clausularum collocantur principio: vt a, na, ai, as, neu &c.
	Subiunctiuus		Subsequentem quemuis in sententia locum occupant, quoad natura linguae ferat: vt haechen, haech, bebbid, haen &c.
	Communis		Sine vilo discrimine & præponi & postponi possunt: vt braidb bhi, & bhi o b'raidb, sei- ro, & etto ti, ti eiffioes, & eiffioes ti &c.

De Præpositione.

Præpositio, est dictio non flexa, quæ alijs dictionibus vel appositivè, vel compositionè præponi solet.

In	{	Appositione quidem præponitur, vel	{	Simpliciter,	}	& utroque modo singulis orationis partibus.
				Periphrastice,		
	{	Compositione verò præfigitur, vel	{	Articulis.	}	
				Nominibus.		
				Pronominibus.		
				Verbis.		
				Participijs.		

Præpositiones simplices seu sine periphrasi.

Rhych. { Rhych y ty a'rodyn.
Rhych y drwg a'r da.

Erbyn. { Erbyn penn blyddyn.
Erbyn gelyn hagr.
Erbyn hela yr ysgybarnog.

Cyn. { Cyn banner dydd.
Cyn dybbodiad y marchog.
Cyn penn y blyddyn.

Hersydd. & Gerbydd. { Arénodh y dyn herydd ei law, sebh, wrth ei law.
Lhyscya y bhorwyn herydd gwâlth ei phenn.
Erbynnydd y ger gerbydd ei law.

Arr. { Arr bhynnydd y sabodh. arno.
Arr dhaeni y gorphysodh.
Y mae y ger arr ddybbod i'r rlad.

Tann. { Tann y dhaear y mae'r tressaer. dano.
Tann ei Arghydd y mae yn rhaglas.
Tann redio y daeth yno.

Hyd. { Hyd penn blyddyn y bu yno.
Hyd y mynydd y cyrhaeddodh.
Hyd diwedd byd y pery.

Gredy. { Gredy blyddyn y bu bhara.
Gredy trigeint o ychen ytoedh gantio.
Gredy derbbod thad y ger.

Heb. { Heb Dhuw heb ddim.
Heb vn rhincedh dha.
Heb blyned odhyno.

At. { Dôs at y dynion accy.
Pryso at dhaioni a lleshâat.
Lhitbro at benaint a' orbhydd.

- I. { Da i dbynnian bôd yn bwyllus.
Myned i'w môr i'w negessia.
Cereded i'r môr a'notaynt.
- Orth. { Bôd yn rhyngiog wrth barch, hardd yr.
Lhâs y ger wrth y drîbb.
Lhauer o' eis wrth wneuthur daioni.
- Cann. & Gann. { Cann Dhuw y cephir daioni.
Cann y ci aed ei gynphon.
Nyd da gann neb ei enthibio.
- A. { A chledhybb y lhas y ger.
A rhirredhen da y gortrechir gŷd.
A Dws a digon.
- Cylch, & Cylchen. { Rhodio cylch y vlâd.
Tramsy cylch daioni.
Rhedeg cylchen y mŷnydd.
- Trwy. { Trwy abbon bhar y rhydiarad.
Trwy dbrgyioni y bucheddardd.
Trwy bhyued ŷno y cabbas 'olud.
- Mynn. { Mynn bly lhas.
Mynn Dyrnenn Santes.
Mynn a bbeddabb' nyd gŷir yr.
- Tros. { Tros bhyndd yr aeth.
Tros bôd rhirredh dha y lhambod.
Tros bhare nyd aei ŷno.
- Am. { Am gannpant y meichnigedd.
Am gael galsg arnei y cynhygiarad gannpant.
Am 'er nyd oedd ŷŷyr gantbo.
- O. { O vlâd i vlâd y cerddarad.
O dbrgybboescen y rhybassant dorddaban da.
O'r ŷŷyr i'r dhaiar y cŷmpodh.
- Plegyt. { Plegyt denbeth yr ŷlodh.
Plegyt cael madbenaint yr adbibbodd.
Plegyt gaeli y bû bhare.
- Ynn. & Mynn. { Ynn amser y daeth ŷno.
Ynn rhodiars y blinaydd.
Mynn daioni y sabhodh.
- Vch. & Is. { Cymmer ŷch bhyndd.
Vch lâr'r brynnen.
Cymmer is bhyndd.
Is lâr'r drîbb.

Præpositiones per Periphrasin expressæ.

Cyd-a. Ygyd-a. Cyda-r.	<p>Cyd-a ibi yr eiph ebb i'r cœd.</p> <p>Cyd-a-r ei yr a ei gyrrhau.</p> <p>Cyd-ag ylo y siaradodh.</p>
Tu-a. Tua-r. Tu-ag-at.	<p>Tu-a galad yr Aiphi y cerddodh.</p> <p>Tu-a-r Dhygrain yr edychodh.</p> <p>Tu-ag-at y mynydd y cyrchodh.</p>
Parth-a. Parth-a-r. Parth-ag-at.	<p>Parth-a galad Gynry y dymchvelodh.</p> <p>Parth-a-r gorllewin yr aeth yrhau.</p> <p>Parth-ag-at y môr y cymberth ei daith.</p>
Hynt-i.	<p>Hynt-i 'r abhon y cerddodh.</p> <p>Hynt-i bob daioni y thambodh.</p>
Drav-i.	<p>Drav-i blynydd y cyrchodh.</p> <p>Drav-i bob adsyth y drighodh.</p>
Hynt-o. Drav-o. Heibo-i-r. Heibo-r.	<p>Hynt-o vledyd y diegbbodh.</p> <p>Drav-o bhor y rhuthbrodh.</p> <p>Heibo-i-r y rhedodh.</p> <p>Heibo-r y rhedodh.</p>
Alhan-o. & Maes-o.	<p>Alhan-o elad Gynry yr aeth.</p> <p>Alhan-o rirredh dha y gnaeth ei bresfyllbod.</p> <p>Maes-o drêb y trigiavdh.</p> <p>Maes-o dhaceni y diagbbodh.</p>
Agos-i. & Agos-at.	<p>Agos-i blynydd Mynen yr aeth.</p> <p>Agos-at y môr Rhudh y morddyavdh.</p> <p>Agos-i-r ybr yr bedodh.</p> <p>Agos-at nenn y drighodh.</p>
Y-gyd-a. & Gyd-a, subin- tellect. Y.	<p>Y-gyd-a ibi yr aeth.</p> <p>Y-gyd-a-r goren yr ymgchilthachodh.</p> <p>Gyd-a mybbi y rhododh.</p> <p>Gyd-a-r adar yr ebedodh.</p>
Gar-bronn. Ger-lhav. Geir-bronn. Gyr-ryneb.	<p>Gar-bronn yr yghwad y sabhodh.</p> <p>Ger-lhav y ry yr arhossodh.</p> <p>Geir-bronn Dws yr atêbir.</p> <p>Gyr-ryneb a-r drêb yr ymgchbarbbu.</p>
Rhag-bronn. & Rhag-ryneb.	<p>Rhag-bronn y brenhin y dangoffir.</p> <p>Rhag-ryneb y byd y cyhoedhir.</p>
Heb-lav.	<p>Heb-lav y ry y dthaghodh, breibio i'r ry &c.</p> <p>Heb-lav sôn am dano y bû hynry.</p>
Vch-lav.	<p>Vch-lav y mynydd y ganet ebb.</p> <p>Vch-lav pob daioni y mae Dws.</p>

- Is-lav. { Is-lav pob lbe y mas ephern.
Is-lav rhirvddben da y buchedbocudb.
- Arr-drav. { Arr-drav yr abhon y nobhiavdb.
Arr-drav pob cynhem y trawysavdb.
- Yn-erbyn. { Yn-erbyn pob dyn y sabhavdb.
Yn-erbyn ei eirieu e hun y gaudoddb.
- O-hervydh. { O-hervydh tripheth y tavoddb.
O-hervydh cael o hono navdb y bu bbeddlen.
- I. & y-dân. & Dân, { Y-dann y garreg y dodsyd.
subintellect. Y. { Y-dano y travoddb ag y diaghoddb. } Dann y dhaiar y cudbryd.
- O-bhlâen. { O-bhlâen yr yghnad y saboddb.
O-bhlâen idbô dhyredyd bynn y lbadhyssul y cars.
- Ym-mlâen. { Ym-mlâen pob peth adhôla i Dhu.
Ym-mlâen canu na chais ysla.
- O'r-tû &c.
O'r-parth &c. { O'r-tû-brant-ir
O'r-parth-yma-ir } dyn, mryndb &c.
O'r-tû-yna-ir
O'r-tû-bhyen-ir
O'r-tû-alhan-ir
- O-bhyrn-ir.
Odh-ybhyrn-ir.
Odh-alhan-o'r.
Odh-ialhan-ir.
Odh-i-arr. & I-a'r. { O-bhyrn-ir ty y gorphysoddb.
Odh-ybhyrn-ir elad y trigoddb.
Odh-alhan-o'r ty y diaghoddb.
Odh-ialhan-ir drêbb yr eistêdoddb.
Odh-i-arr- & i-arr y mryndb y gzyrtyd y gearibeg.
- O-gylch.
Yn-ghylch.
Am-gylch.
Yn-ghylchen. { O-gylch y mryndb.
Yn-ghylch y elad.
Am-gylch yr ybr.
Yn-ghylchen tair milstir, tair blynedb &c.
- Y-gann. & Gann,
subaudir. Y. aut. I. { Y-gann Dhu y ceir pob daiôni.
Y-gann bawb y cephir gweniaith.
Gann gael o honor y meint a gebhaiſ.
- Odh-y-rth.
Odh-rth.
Odh-i-arr. { Odh-y-rth y elad y rbedoddb.
Odh-rth ei dad y phôavdb.
Odh-i-arr y graic y cympoddb.
- Yn-agos. { Euthum yn-agos-ir mryndb.
Yn-agos-i ti y trigiabdb.
- Arr-ôl.
Yn-ôl. { Arr-ôl y dyn y cerddais.
Yn-ôl y cephyl y rbedais.
Arr-ôl-ir dyn gael navdb y rhagôdtyd.
Yn-ôl Dhu y carabbi bhy nhad.

O'r-tù-ôl.	{ O'r-tù-ôl-êr dyn y cerdbais. O'r-parth-ôl-êr cephyl y cerdbais. O'r-tù-bhyrn. O'r-tù-bhyrn, bhyr, obry, alban &c. y bûm.	
O-blegyt. & O-ethryb.		
Hyd-yn.	{ Hyd-ynn lloegr Hyd-arr y Deyrein Hyd-at boenen oerbhel }	{ cyrhaedbodh.
Hyd-arr.		
Hyd-at.		
Yn-ymyl.	{ Yn-ymyl y môr. Yn-ymyl bôd yn dda. Yn-ymyl ei glust. Yn-acl & yn-mronn bôd yn ddbhai.	
& Emyl.		
Yn-acl.		
Ynn-ghalhu.	{ Ynn-ghalhu dyn nyl ys. Yn-dhi-ar-rybod-êr bobl y gynaeib hynn. Yn-ar-gyhoedh i barb. Ynn-ghrydh parb.	
Yn-dhi-ar-rybod.		
Yn-ar-gyhoedh.		
Ynn-ghrydh.		

Appendix.

E Myl y ty.

O bopparth êr ty.

Ynedd a'r ty.

Ynn y ty.

I maes o'r ty.

Drofi y ty.

Heb y ty.

Odbisrith y ty.

Gyd a'r gsr.

Ger bronn cystion.

O'r phair ag o'r bharchnad.

Rhac obhn.

Propositiones

Institutiones accurate.

Præposi- tiones in composi- tionibus præfixæ	Articulo : vt	Canys Troyr Fr Oy Gredy & ccc.	Canys Troyr I-yr O-yr Gredy-yr.	In his fit compo- sicio per aphre- resin & contra- ctionem.
	Nomini : vt	Arrdyrchabbael Ymghydh Cynghbhin Aibbail Cylchdorr & ccc.	Arr-dyrchabbael. Ym-gb-tydh. Cyn-gibhin. Ai-mail. Cylch-dorr.	
	Pronomini : vt	Attabbi, attar Dribbby, drbyr Idbó, idbys Dannabbi, dannar Arnabbi, arnat Rbagabbi, rbagar Gannabbi, gannyr Hebbobbi, hebbor & ccc.	Att-ar-bbi, att-ar-tyr. Drib-tybby, drby-tyr. Idb-ar, idb-tyr. Dann-ar-bbi, dann-ar-tyr. Arn-ar-bbi, arn-ar-tyr. Rbag-ar-bbi, rbag-ar-tyr. Gann-ar-bbi, gann-ar-tyr. Heb-ar-bbi, heb-ar-tyr.	
	Verbo : vt	Cytinay Aradymberra Aibheilias Gorteb Atteb Rbagbblaenu Gortrechu & ccc.	Cyt-inas. Arr-dymberra. Ai-meillias. Gortb-eb. Att-eb. Rbag-bblaenu. Gort-rechu.	
	Participio : vt	Abbreolédig Cybbbrannady Aibheilédig Symmudédig & ccc.	Abb-realédig. Cybb-rannu. Ai-meilédig. Sym-mudédig.	

De Oratio & eius structura. Sunt

Expositio in præfatione de octo diffinitionibus generalibus, orationis præfixæ, etiam
diffinitiones præfixæ, etiam : notandum quod quædam est, et orationis & eius
structura præfixæ.
Expositio in præfatione de octo diffinitionibus generalibus, etiam : notandum quod quædam est, et orationis & eius
structura præfixæ.
Expositio in præfatione de octo diffinitionibus generalibus, etiam : notandum quod quædam est, et orationis & eius
structura præfixæ.
Expositio in præfatione de octo diffinitionibus generalibus, etiam : notandum quod quædam est, et orationis & eius
structura præfixæ.

	Am pro [circa] & non pro [propter]: vt <i>Amgylch</i> .
Dam: vt	<i>Damgylchynn, damdyghu, damdroi, damdymbau.</i>
Ym: vt	<i>Ymgeisio, ymdaro, ymdroi, ymalchi, ymguro, ymgnoi.</i>
Am: vt	<i>Arnabli, arnat, arno, arnam, arnoch, arnynt.</i>
Guth: vt	<i>Guthgroch, guthol, guthbyneb, guthheb, guthgas.</i>
Cy: vt	<i>Cydrachol, cybydedh, cychuraeth.</i>
Cym: vt	<i>Cymmbyr, cymmhorth, cymmbenau, cymmbar, cymmbertad.</i>
Cyn: vt	<i>Cyndrachol, cynyddia, cynllyn, cynbbybbin, cynadyn.</i>
Cybbi: vt	<i>Cybbuan, cybbnerth, cybbiaith, cybhor, cybbrann.</i>
Cys: vt	<i>Cyslon, cyssebbin, cyssegr, cyslain, cyssebbi.</i>
Abh: vt	<i>Abblan, abblayen, abbraid, abbrelas, abbribbed.</i>
An: vt	<i>Anbygar, anbherth, annybad, anobaith, anbrryn.</i>
Di: vt	<i>Diserth, disyith, disyrth, dibbrryn, dinam, digryn.</i>
Dy: vt	<i>Dynesibau, dymchoelud, dygybbori, dybbyrrio.</i>
Gor: vt	<i>Goruchel, gortrech, gorrymes, & contracte gormes, gormedh.</i>

Sunt & Propositiones
quæ extra
compositionem nun-
quam repe-
riuntur: ni-
mirum,

Yr rhain a arwydhociant {
Gwrthodigaeth: sebh, {
dry.
o'r.
nog.
Anwrthodigaeth: sebh, {
ynn.
gyda.
rith.

De Oratione & eius structura. *Cysstrawen*.

Expediã iam separatim de octo dictionum generibus, orationisue partibus, earundemque accidentibus tractatione: necessarium nunc quidem est, vt orationem & eius structuram explicemus.

Est autem oratio e dictionibus debite composita vox. Orationis quide structura, iusta dictionum inter se conglutinatione constat, iuxta debitam Grammatices normam.

Y madrawd y cynnulle-
idbha lhuars o eirieu ygh-
hyd: a dan ryw ymadrawd
ysfydh: sebh,
Perphaith, pann bho hen a berbh yn vedhus: megys, *senan a gar gwenhiant.*
Amherphaith, pann bho dau en neu dri heb bherbh ygh-
hyd ac hryn: megys, *Gor, gwaig, march.* Neu dhry
bherbh neu dair yghhyd, heb en yghhyd ac hryn: me-
gys, *Cann, caru, dysgu.*

Deu

Deu rwy ymadrawdh per-
phaith y ffydd : febh,

Perphaith cybhiarn, pann bho enya berbh yghhyd ynn vn
rhith ag ynn vn perlon, heb nag vnig na lhuoffarg yndhav,
na g'rydh nag absen, na g'rydh na benyva geir gynn a
geir cadam yghhyd ynn vn rhith ag ynn vn genedl.
Perphaith aghybhiarn a chamm ymadrawdh, yv yr hynn a
bho yn wrthryneb i'r iawn ymadrawdh.

Dau eny vnig a dalant yn lhuoffarg : megys, *Rhys ag Einarn a garant oleudhyd*. Vn
eny cynnuldig vnig, a dal dau vnig e'hunan : megys, *Y bobl a bhoiant Dhyddig* : Ag ynn
vnyddh a hynny vn eny cynnuldig lhuoffarg a dal dau eny e'hunan.

Scrutur oratio partim Consensu, & partim Coordinatione.

Dictionum inter se Consensus.

Primus, quo verbū personale cum nominatiuo, vel eo quod eius vicem gerat,
numero & persona neſcitur : vt *Yr arbray y ffydd 'yr da*. *Mybbi ny's gwerth-*
abh nebb ar benhyg b'yd. Et peculiari idiomatis phraſi ſic : *Y brader gann*
Idharc a bhu achosiol o agheu Arthur &c.

Nominatiui
ſuccedaneū
potest eſſe
aliquando

Indefinitū : vt *Bod yn anſyber ni pherthyn i neb*. *Cher-*
thin am benn y tlodion ny thecbhyd i'r trahau.
Oratio : vt *Bod yn dhiarchen, a chryſen ar dommen, a*
ladh y crybbabh. *Cilio adhrerth dbrg, a dilyn daiōni*
y ffydd dha gann Dhur.
Aduerbium : vt *Ymbelh o harynt a dhibaghbodd, ag ym-*
belh a ladhyd. *Echdoc ai blinodh brynt yn bolbol*.

Consensus
verò tri-
plex eſt
nimirum,

Verbum ſubſtantiuum actiuum inter duos nominatiuos diuerſarum per-
ſonarum conſtitutum, eleganter cum poſteriore, numero & perſona co-
harct : vt *Mybbi yv ti, a thithen yvbb inben*. *Mybbi yv y dyn, a'r*
dyn yvbb inben. *Nyni ydych chri, a chritben ydym ninben*. *Chrychri*
ydynt bry, a brythben ydych chritben. *Mybbi a bbydd y gelynt, a'r ge-*
lynt a bbyddabh inben. *Chrychri a bbyddych achos, a'r achos a bby-*
ddych chritben. Quod de cæteris temporibus & perſonis (vbi nil impe-

dit) intelligendum venit.
Non raro vox tertie perſonæ ſingularis inter duas alias voces caſuales di-
uerſarum perſonarum collocata, alterutri earū applicatur in ſtructura : vt
Mybbi a'ch gar di, a' thithen a'm car inben. *Nyni a'ch car chri, a' chritben*
a'n car ninben &c. pro *Mybbi a'ch garab di, a' thithen a'm cery inben*.
Nyni a'ch cery chri, a' chritben a'n cery ninben.

Alter, quo Adiectiuum cum Subſtantiuo genere, numero, & caſu conuenit : vt
Ger gynn. *Geraig 'venn*. *March du*. *Cafſeg dhu*. Aliquoties oratio ſubſtan-
tiuū vicem ſupplet : vt *Amberphaith m'ned o dhyonion maez*. *oi ſynnyr gann*
tygru moeſen. *Trum canbhad y mab yn geribrynebu i'r iad*.

Tertius, quo Relatiuum [*Dygiedic*] cum Antecedente [*Blaenor*], vel quopiam
quod pro illo ponatur, genere, numero, & perſona congruit : vt *Gwraig dha*
yv yr bonn a gar ei ger. *Drygeu yv yr benn yd ymgais a'i arglydh*.
Antecedentis locum occupat interdum & oratio : vt *Ebb a dhibaghbodd o'r*
carchar yn chrydd, yr hynn a bhu dbedrydh iddō.

Structura Articulorum.

	Nominatio: vt <i>Y ger rhirvêdhawl a gar dhaioni. Y bbeia venn ny bhywn ei charu. Yr abbon yffidh dhoobhn.</i>
	Distinctiuo: vt <i>Ty y ger moel nyd grâg ddim o hono o 'alud. Rhann o'r eidon a gabhas ynteu.</i>
Nominales quidē cui- us casui præponi possunt, sc.	Datiuo: vt <i>Ir dyn y perthyn bôd yn rhesymmael. Ir ger y rhoddyd lhetty.</i>
	Passiuo: vt <i>Caradw y blierch o ethryb ei chybbweth. Gwelodd yr amser ynn darbbod.</i>
	Vocatiuo: vt <i>O y ger grâych prysa attom. O'r Dwy mawr beth bellach.</i>
	Ablatiuo: vt <i>Oddiwrth y Penmaen Mawr y daeth yno. Gellh- yghyd ymmaith heb y rhôd.</i>
Articuli in cōtextu	Præsentī: vt <i>Tr yvbb' yn obhâlus. Mi a garabh dhaioni. Tr ydyr ynn y alud honn ynn bêdh.</i>
Verbales verò singu- lis verborū tēporibus tam actiuis quā passivis præfi- guntur, sc.	Imperfecto: vt <i>Td oedhen myn lbe tēg. Tēg y caren dy ve- led. Ir oedbid ynn prysa gslan.</i>
	Perfecto: vt <i>Mi y bblum ynô. Ys yllais laser am dîna. Bwyd ynn ylo.</i>
	Plusquā perfecto: vt <i>Mi a bbyssu ynn dy 'oleg. pei gey- byssu. Gwelh y carassu, pei gwelssu dy brjd. Yr amser y lmaissu ynn gwenhio yn ddiwyll.</i>
	Futuro: vt <i>Pam y bwybb dherin ny bwyta ybb bhyrgyn. Pam y baer yn cael scadan.</i>

Structura Nominum Substantiuorum.

Nomina
Substantiua
in regimine
gaudent vel

1. Distinctiuo Substantiuo, idque cum duorum Substantiuorum diuersa notantium, posterius in casu distinctiuo ponitur, quod in prioris potestate sensu videatur contineri posterius: vt *Tabbard bydb. Llys brenhin. Arbben miltir. Chwant cybboeth. Brenhin nebb.* Huc referantur, quae laudem & vituperium significant: vt *Gwr o wrdhas. Gwaig o leindid. Arghydh o baelioni. Dyn o ansyberyd. Agbhenbbil o dbyn. Carn theidr. Carn buttain.*

Dau enw cadarn, a'r naill yn berchennawc ar y lhalh: y perchennawc a bhydh o Amgenedigaeth bhedhiannol.

2. Posterioris Substantiui, Distinctiuue in adiectiuum possessiuum versione: vt *Tabbard bydhasl. Llys brenhinasl. Arbben miltirasl. Chwant cybboethasl. Brenhin nebbasl. Gwr wrdhasasl. Gwaig lán. Arghydh hael. Dyn ansyber. Agbhenbbil dynasl. Carn thedradasl. Carn puteinasl.*

3. Eiusdem Distinctiuu casus in Dativum mutatione: vt *Arghydh i Gymry. Teyrn i'r zny. Tád i'r elád. Cymnborth i'r dinas. Mam i'r ymddibbaid. Pro Arghydh Gymry. Teyrn yr zny. Tád y elád. Cymnborth y dinas. Mam yr ymddibbaid.*

4. Casuum identitate appositiué: vt *Dws achawt pob daiñi, a llo ar eyn rhann. Y brenhin yn bhlir a garei ei dbyniat yn bhliryr. Et peculiari Septentrionalium linguae phrasi cum interpositione praepositionis [Gann] inter Substantiuum prius & posterius: vt *Y miltir gann Arthur a laddei geyri. Y brader gann Idharc a wasgarei gymen. Y brybber gann y neidr a dyllbail Edda. Pro Y miltir Arthur. Y brader Idharc &c.**

5. Dativus cum Praepositione, quando necessitas significatur: vt *Rhaid wrth 'olud i albu by. Rhaid wrthyr i arail debbaid. Rhaid wrth gann i dbyniatnach iebhaigbe.* Et sic per singulas partes orationis.

Nec quicquam refert utrum prius illud verè & simpliciter Substantiuum sit, an verò Adiectiuum substantiué possum, aut aliud quidpiam (Pronomen verbi gratia) pro nomine Substantiuo usurpatum: vt *Y chydygn o awr. Lhaver o ariant. Hyn o boen. Hyn o hedbrech.*

P 3

Structura

Structura Pronominum:

		Interrogatiua: vt <i>Pay o m' geyr i, o th' v'yr di, o e' v'yr ebb, o n' geyr ni a' vnaeth hyan o beth?</i>
	Numeralia	Cardinalia: vt <i>Yn, dau, tri, pedvar o'n geyr ni, o'ch geyr chri, o'i geyr hwy.</i> Ordinalia: vt <i>Y cyntab, yr ail, y trydyth o m' dynion i, o th' ddygion di, o'i ddygion ebb.</i> Distributiva: vt <i>Pobun pobdan, pobtri, pobun ag un, pobtri a thri o'n cybhel-lhon ni.</i>
	Post-partitiue accepta	Superlatiua: vt <i>Goren, gsaethabb, deyrabb, llawgabb o'n milt'yr ni.</i> Vniuersalia: vt <i>Parb, neb holl o m' geyr i, o' th' v'yr di, o'ch geyr chri.</i> Particularia: vt <i>Rhyssun, nebun, undyn o'n milt'yr ni, o'ch milt'yr chri.</i> Partitiua genuina: vt <i>Y nall, y lall, y nall o th' geyr i a th' vnaeth di.</i>
Distinctiuo, id-que vel	Cum so-lum sig-nificatur aut	Possessio: vt <i>Bhy llybbr i. Dy ddelo di. Ei dy ebb. Eiddo bbi. Eiddo Gwre y y y yma. Yn eiddo bbi. Eyn, rhann ni. Eych gwaith chri. En golud hwy.</i> Passio: vt <i>Dy hiraeth di fyd arnabb bbi, a m' biraeth iuben arnat tiben. Rhann o bonobb bbi, o bonot ti, o bono ebb a dorrodd ymaith. Dy llin a th' ddelo di dylun a gebbaist' gann Dhŷ.</i>
Pronomina dum con-struuntur, ponuntur vel in	Datiuo, & id quando attributio denota-tur, siue	Possessiuè: vt <i>Lhybbr i mi. I m' lhybbr i. Rhann i ti. I th' rann di. Ty i ni. I n' ty ni. Gwaith eiddo ebb. Tommen rchri. Fch tommen chri.</i> Passiuè: vt <i>Lhun i mi. I m' lhun i. Cyfod i ti. Brach eiddo ebb. Traed i chri. Lhygaid i ni. Hiraeth am danar. Gwall arnat. Gobbal yrhyt.</i>
		Passio ob verbi regimen tam in possessiuis quam in passiuis: vt <i>Bhy gbbarn i a vnaeth ebb. Dy arbed dylun yr v'yr ti. En traed hwy a dorrodd ebb ymaith. I mae ebb yn casgan e' hūn.</i> Ablatiuo prepositionis virtute, tam quam possessio, quam quum passio representatur: vt <i>Hebot ti, ag heb dy v'yr di y b'ydhabl. Odvrrhyt ti y rbe-dassant. Rhagot ti yr ymsynabb. O th' gae di y geyrreid yr ychen. O th' benn di y doeth hyu.</i>
		Pronomina [<i>Hūnan</i>] & per apocopen [<i>Hūn</i> .] <i>Ebb, En, Eiddav</i> & per contractionem [<i>Eiddo</i> .] omnium personarum in utroque numero significationem induunt: vt Singul. <i>Bhybūnan, bhybūn. Dybūnan, dybūn. Eibūnan, eibūn.</i> Plur. <i>Nybūnain, Cbrybūnain, Eabūnain vel eynbūnain, eychbūnain.</i> Sic Singul. <i>Eiddobb i, eiddot ti, eiddo ebb.</i> Plural. <i>Eiddo ni, eiddo chri, eiddo hwy.</i> Dicimus etiam. Plural. <i>Einyr, einych & eirach.</i> Eodem modo Singul. <i>Minhebb, minben; tithebb, titben; yntebb, ynten.</i> Plural. <i>Ninhebb, ninben; chrithebb, chritben; bryntebb, brynten; brythebb, brytben.</i> Et prepositiue

& honom.
bonoch.
bonynt.

præpositiue tantum in [Ebbi, Ebbd & Ebbe.] Vbi [Ebb] ante *i*, *o* & *e*, collocatum inuenitur.

Sed [Hunan, Hân & Eiddô] nominibus pariter ac pronominibus tam animata quam inanimata significantibus adiungi possunt: vt *Y ger e' bân. Y' rir e' bân. Hyn y' ffdh eiddô y' ger a' r' traig. Pôb peth ffdh yn eiddô r' dhaer.*

Denique duorum Pronominū ad vnā eandemque personā pertinentium posterius eleganter omissum subaudiri potest: vt *Bhy lhybbr, d' lhybbr, ei lhybbr*: Plural. *Eyn lhybbr, eych lhybbr, eu lhybbr*, Pro *Bhy lhybbr i, d' lhybbr di, ei lhybbr ebb*. &c. Sic *O m' lhybbr, i m' lhybbr, i' s' lhybbr*, Pro *O m' lhybbr i, i m' lhybbr i' s' lhybbr ebb* &c. Sic *O bî nobb, o hîno, Pro O bîno bbi, o hîno ti, vel o hînobb bbi, o bînot ti* &c.

Structura verborum Personalium.

Personalia quidem verba adiectiua actiua regunt proprium casum personæ patientis: vt *Carabbi Dhu, & Dws a garabbi*. Eternum casus (siqui fuerint) manent in passiuo, qui fuerunt actiuorum, vt infra videbitur.

Personalia verò adiectiua passiuia adiungunt sibi nominatiuum personæ patientis: vt *Dws a gerir*. Et datiuum personæ agentis: vt *Cerir Dws gann dbyntion. Dirgelion nyd ymgeisir am dwsynt gann bwr.*

Solent etiam verborum nonnulla significationis virtute præter personæ, & rei quoque casum in regimine adipisci: vt *Cyhdubais? y dyn o ledrad*; vel *y dyn a gyhdubais? o ledrad*, & *cyhdubais? y dyn am ledrad*.

Verba substantiua tam actiua quam passiuia, tamque articulata, quam inarticulata, vel nominatiuum simpliciter, vel datiuum cum particula [Yn] addi sibi postulant. Actiue: vt *Dybb, y dybb, b' ydbabbi dha wrho*. Et *dybbh y vel y ffdh wrthdorych brenhin*. Et cum articulo: vt *yr dybb, yr y dybb, y b' ydbabbi dha wrho*. Et cum particula [Yn]: vt *Dybb, y dybb, b' ydbabbi; yr dybb, yr y dybb, y b' ydbabbi yn dha wrho*. Et passiuè: vt *Ts, y dyb, b' ydbir; yr y, yr y dyb, y b' ydbir dha & yn dha wrho*. Sed hæc omnia ceteraque consimilia per vniuersa tempora, numeros, & personas melius & ornatiùs cum particula [Yn], quam sine ea proferuntur. Ceterum anomala [*Maec & Maent*] nunquam particulā [Yn] priuantur, quando distinctionem dehorant: vt *Maec & y maec ebb yn dha. Maent & y maent bry yn dha*. Sed quum ad tempus aut locum referuntur, tunc sine particula [Yn] enunciantur: vt *Maec & y maec ger da yno yr awr bonn. Maent & y maent ger da yno ynn awr*.

Verba adiectiua passiuia cum particula [Yn] vti plurimum effertur in structura: vt *Bernir y dyn yn dha. Bernir y dynion yn dhaon. Y b' b' b' y' r a' e' b' r yn dha. Yn dha y bernir y dyn. Yn dhaon y bernir y dynion. Yn dha y gelsir y g' y' r*. Et aliquoties sine [Yn], idque in iisdem notificandi passiuo, relatiuoque præcedente: vt *Y lbe a' e' r Penncoed. Craig yr bonn a' e' r carreg*. Sed si nomina aut participia præponuntur, tunc non nisi sine particula [Yn] effertur: vt *Drog y gelsir y dyn. Dhuon y gelsir y dynion. Glosion y cerir y geragedb. Cephyl y gelsir yr anibheil hynn. Carreg y bernir y maen g' wrthb' b' a' r*. Et aduerbialiter: vt *Drog y gelsir dyn yn gephyl. Da y bernir dyn yn rhesymol*.

Verba abundandi, implendi, onerandi, & ijs contraria post proprium casum, distinctionem rei exigunt: vt *Lharcodh lestr o vin. Grog-b' b' b' d' y' r y' b' r o' r s' r*. *Lhrythodh ei gephyl o aur ag ariant*. Sic *Amblau, ymlensi, ymlwytho* &c. o *hynn, neu o' r lbalh*.

Verba vtendi indifferenter distinctionem vel passiuum casum personæ postulant: vt *Arbber o f' y' n' y' r, & arbber f' y' n' y' r. Y marbber o leindid, & y marbber gleindid*. Et datiuum rei: vt *Arbberu o f' y' n' y' r myn d' a' o' n' i*.

Verba quolibet post proprium casum, datiuum prætij habere possunt: vt *Pr' y' n' a' i' g' gephyl er dybunt. Telau silbi drofi d' y' dhaon d' b' l*. *Ceridhais phordh belh am d' h' i' n' m*. *C' r' a' u' b' b' e' i' s' e' n' n' er y' c' h' y' d' i' g*.

Huc addantur merendi & possidendi verba: vt *Haedhais? laser. awr y dyn h' n' a' r* Da.

de y rhyddhau hyn a beth arwng. Meddha llysoer o dha, & meddha arr-Lawer o dha.

Verba accusandi, damnandi, monendi, reminiscendi post proprium casum, distincti-
uum vel dativum rei possident : vt Cychudbodd y dyn o gybllabhan & am gybllabhan.
Hys a gyblyrghollasant, ag y adarsant y dyn o, am, dros, talpau. Rhyddhaudd y gyfyr
o, am, dros, oblegyd, o ethryb eu perigl. Cobbia bbi & t am o hyn & hyn, & am hyn.
Cobbia ditheu hyn, id est, dsg hyn arr-gobbi i mi. Et delid i rh-gobbi ditheu hyn. Vbi
in Reminiscendi verbis variatur constructio significationis vi.

Verba referendi post proprium casum, dativum rei poscunt, si transitiva fuerint : vt
Atteb y phet y bu rboi gawla gawla archi scribennu peth idbi. Sed si intransitiva sint,
tunc dativum duntaxat sortiuntur : vt Lbessu, abblessu, ymro, perybryn, adholi, ymoitagh,
vbyddhaudd yddu idbi. Dda arnau' bbiad ym y da. Tmgarbau wrthd. Ymgeisio am da-
no. Cychrannu ag ebb. Rhebdi am d. Sento am dano. Ymddiadau idbi, dha.

Verba consentiendi & illorum contraria, dativum petunt : vt Cytuno a'i traig. Cytger-
dha a'i gawddhaudd. Ymddiadau a'i eyn. Ymddiadau a'i eyn.

Verba accipiendi & auferendi præter proprium casum, ablativum rei adipiscunt : vt
Clyrais ethien gannyr. Cebbiis hbleu gann yddu. Peryddu yddu gann ymro. Ymged-
raiff dybun odhwerth ddrag. Gwaredaudd yddu odhwerth beriglon.

Verba distandi ablativum rei, à qua fit distantia, acquiritur : vt Corddaudd alban o
dridd. Ciliad odhwerth y chwareu. Phawdd rhag dig.

Verba rogandi & vestiendi post passivum personæ, etiam & dativum rei habere pos-
sunt : vt Gweddha Dhuu am nard. Gobbyn ras i Dhuu. Arth idbi gais gantio dy gad-
riaeth. Gwiff dybun a phiau. Gwiff bais am dano.

Instrumentum, causa, & modus actionis, dativum efflagitant. Instrumentum : vt
Lbadoddd 'yr a' chledhbyh. Travoddd dhuu a phonn. Gwiddladddd 'etynion a' saethu. Cau-
sa : vt Lbasenbaudd 'er nwyn dy' olud. Bū glabb o, gann, troy lid. Bū khar o, droy, gann
genbbygen. Vel quod Dativum vice suppletur : vt Bū glabb am ei bbiad ym llydiog. Modus :
vt Colbodd ei eyn da o neu gann dra chrunder. Gweddha beun arr ei dant droy ebyddh-
au gantio. Hemaing a dha droy bbyr amfer.

Verba quæ significant animalium affectus internos ; in quodam quidem sensu dati-
vum, in alio vero sensu passivum casum poscunt : vt Digio, llydio, crenlani, abryyogi, tri-
st-had, llysenbau, mwybau, trigarbau yrb beth neu gilydd. Et Llydio, digio, tirioni, mwy-
bau &c. y peth hyn neu'r peth arall. Et metaphonice : vt Hwyllo, cadrycho, garchau, tol-
chu trith unpeth neu gilydd. Et garchau, hwyldo &c. y peth a'r peth.

Verba quæ denotant voces, internos animalium affectus representantes, dativum exi-
gunt : vt Dylo, llybbain, giddladd, cybharib, geyrbyru, udo arr y peth yma neu arr beth
arall. Sed dicimus, Gals peth & gals arr beth. Et chwartbin arr rya beth, & am beun
rhye beth.

Verba quælibet ad singulorum sensuum peculiatem functionem pertinentia, &
dativum & passivum (diversio tamen sensu) regere queunt : vt Blaffu, blyssu, gorando,
aroglu, edrych, teimlo arr beth neu arall. Et Blaffu, blyssu, palybafu &c. y peth yma a'r
peth accv.

Omnia verba adiectiva tam transitiva, quam intransitiva, passivum casum obtinere
possunt : vt Gochel bbeddod. Ny cheids dhuu o'i dha. Ewryddha dy riēni. Byr hir
bbyygd. Cerubed hirphord. Gwafanarthu cacthied. Intransitiva & intransitive ex-
cepta verba non nisi propriæ significationis casum regunt : vt Cerubed, treiglo,
trabbod, cynbired, cyniser, cwydro, rhedeg, rhodio cerubediad, neu elid, eus
phordd &c.

Verba quæ significant tempus, dativum petunt cum præpositione & sine præposi-
tione : vt Ti a chwerddh blyddhyn, & dras blyddhyn. Nofsaith y bhoi yno, & dras
nofsaith. Yr amfer hynny y cwympodd, & yno yr amfer hynny. Dwybbl o blyty-
dheu y parhodd & tras ddybbl o blytyddheu. Dwy blytyddh y llybbyddh, a thros
dwy blytyddh. Y dyddhyn hynny y troyddh ebb, & yno y dyddhyn hynny &c. Yno
hynny y dacth adredd, ag yno y no hynny &c. Erbyn penn blyddhyn y dras yma.

Huc referuntur verba, quæ ad spatium loci pertinent : vt Dig milltir o ddyma y
mas

Exempla, Latinorum Supinum posterius indicantia.

Darib yn idh ei garu, & ei garu, & i' garu. Nyd anharad dim o' garu. Nyddadhim o' hono o' i' 'cuenbur. Nyd cybberithlatsn o' i' adrodd. Tŷg oedh o' i' seled, & idh ei seled, & i' seled. Rhybbedh elyth, ag anharad ei seled. Peth prydbherth o' i' ddydded oedh hynny. Peth gartbyn o' i' cerych arnô.

Nota.

Infinita verborum Substantiuorum absolute posita, significant vel simpliciter quippiam esse: vt Bôd dynion, bôd cerry &c. Vel esse cum temporis locue insinuatione: vt Bôd dynion ynno, drav, yn y byd; & bôd dynion, bôd cerry yna, bedhys, abhêru, abhêrcher, cehdôr &c.

Sed & eadem Infinita cum particula distinctiua [Yn] constructa, esse aliquid distinctiue vel discretiue significant: vt Bôd yn ddyynion, bôd yn gerry, sebh, nyd pethen e-railh, onyd dynion a cherry. Et Bôd yn dda, bôd yn ddyreg, sebh, nyd peth amgen no da a ddyreg.

His addantur anomala finita [Mae, Maent, T Mae, y Maent:] vt Mae & T Mae dyn a chav ynno & yna, yn y byd, bedhys. Et Maent & T maent dynion a chery ynno & yna, yn y byd, bedhys.

Sic Mae & ymae yn 'er, yn gavy, sebh, nyd peth amgen no gavy a chav. Maent & ymaent yn 'er, yn gerry, sebh, nyd peth amgenion no gavy a chery.

Structura verborum Impersonalium.

Impersonalia actiue vocis Datium postulant: vt I ti y porthyn bôd yn ddyddyd. Das arnôch' adhêli idh. Gwedha itt' amdhophyn dy vliad. Palharad arnô dy seled. I chry nydded' vliad nôs. Ny chryna i m' a' hynnt. Anturiodh idhynnt gael y maes. Dams chreiniarad i baw golhi Paradyys. Gorenarad itt' bbyned ymaith nog aros yna. Nyd arbbododh i m' ddyddad adreth. Chreithad a ffunodh arnô seled elyth. Ddyg-biavd arnô bôd gyd a' i chyn. Gwelhâradh arnôdhynt gael eu hynmorth.

Impersonalia passiuæ vocis Datium & illa adipiscunt, & aliquoties Ablatium: vt Lhebbyd arnô yn ddyt am ei gan'edh. Taryd, baryd, bouaryd arnô bôd yn lheid. Lhyr y digryd vithô am ladh y dyn. Cerdryd arnô yn bbyan am y Chappan. Rhuthryd arnô yn y bbyan bonno. Taryd idh am ei boen. Pann yneler itt' mall y bbadhaist, y da o beth a gyleir. Et Ablatium: vt Cistryd adhyrithô. Pharyd ar vliad. Y mrythodyd ag ebb. Acthryd bôd bôd. Palhryd rhagddô.

Et verba Passiua Cymraeca generaliter omnia absolute posita (quæ ex ratione semper impersonalia sunt) pro singulis numeri vtriusque personis indifferentè sumi possunt, alicuius vocis virtute vel expressim adiectæ vel subauditæ: vt Lhebbyd, id est, lhebhaist, lhebhaist, lhebboth, & Pl. Lhebhaistom, lhebhaistoch, lhebhaistont. Et Lhebbyd mall y gelhaist, gelhaist, gelboth, & Pl. Mall y galhaistom, galhaistoch, galhaistont &c.

Structura Participiorum.

Actiua datium patientis cum præpositione postulant, actiue: vt Caridig vith baw. Caridig i baw: Prysedig & dygyddidig ar baw. Passiua datium patientis etiam acquirunt cum præpositione, passiuæ: vt Caridig gawnbaw, Caridig yn mllith baw.

Sed

Sed si verba, à quibus deriuantur Participia, distinctiuium aut datiuum casum re-
gunt, tunc Participia suorum verborum casus retinent eosdem: vt *Arbheredig o dhai-
oni. Gredhedig idhò. Vbhyddedig i'r brenhin. Trugaredig wrthò*: à verbis, *Arbheru o dhai-
oni. Gredhu idhò, Vbhyddhu idhò. Trugarhu wrthò &c.*

Structura Aduerbiorum.

Aduerbia demonstrantis nominatiuo necluntur: vt *Yde bheir ynn ynn dybbod. Na-
chabb vnbenues ar bharb. Dyna gasr ynn rhedeg attar. Dacry dy elynion ynn lthad
dy dyfhyb. Dras ebb ynn dybbod yma. Dyna bhuir ynn rhedeg.*

Aduerbia superlatiua distinctiuium casum exigunt: vt *Yn waethabb o'r ebb y cer-
dhabd. Yn oren o honynt oib y canardd. Yn greulnabb igyd yr zmlaiffardd a' elynion.*

Nonnulla aduerbia seu potius aduerbialcentia iunguntur datiuo vocum, à quibus or-
tum habent: vt *T mae ynn cerdded ynn debyg i gepgyl. T mae ynn gweithio ynn elnaidh i'r
elid. Sabharad ynn nés i barb nog i mi. T mae ynn rhedeg ynn ambébyg i'r diad. Yn neddab i
loegr y maent ynn mordsyar. Gredy idhò dhybbod byd yno. Yn ôl idhò aros ynn y elid.*

Diuersitatem significantia aduerbia ablatiuum admittunt: vt *Yn amgen no hyuny
y traethobd. Yn amgenach o laer y cerddassant. Yn gyt no hyuny nys gellbais reled neb o
nadhunt. Yn mbell o dhyrthò y phais.*

Omnia aduerbia modo indicatiuo scribere possunt: vt *Tra bhuim i. Hyd tra bhuist i.
Aros di yna ynn dhetrybb. Aros di yno hyd ynn dbelo yntebb. Dangos di megys y derbha.
Gwabb bharadha byd y galbrybb. Mall y cerddodh, bbelly y cabhodh. Ydd yz ynn ymhan-
gos malpei ceryt ebb. Et Imperatiuo: vt *Na obbua dhim. Na chais dhim o hyun &c.**

Aduerbia ferè omnia apud Cymros sunt potius aduerbialcentes voces, quam re-
uerà aduerbia, vt vniuersam linguam peruaganti satis constat.

Structura Coniunctionum.

Casus similes, cuiusmodi sunt Copulatiue: vt *Gron a velodd dhu a' gryn.
Ceraiff yr arglwydd a' e' râr. Golchodh grys a' phais. Mi a' thi. Mi a' ebb.
Ti a' ebb. Nia' chsi. Chsi a' bry. Atque etiam Disiunctiue: vt *Och na
bays naith ai di ai gryn. Nys gryn prysu yz ai dreg ai da. Mynus
pei baem y cunion neu dhuon. Hunc locum occupant & Exceptiue: vt
Ny reddh ynn i neb on'd i ti. Ni chery di neb dieithr dybun. Ny thrac-
vanta ebb dhim dieithr golud. Ny rna ebb lés i neb eithr idhò e' hua &
onyd idhò ebb e' hua.**

Casus dissimiles, quales sunt Comparatiue: vt *Crybbach ebb no thi. Calar-
nach dan nag yn. Gwelh yz ebb na neb. Trech golud nog arglwydd. Nys
gwelh vna yn o ethryb galud yn vnig.*

Coniuncti-
ones necl-
unt vel

Modos & tempora similia: vt *Treiglodd ar byd y byd, ag nys gorphys-
sodh. Ony byssei i'r bry nbaro, ag ynn dhyr bualh geisio bhy lthad, ny bys-
sen i bhu ynn bary cymaint i th' erbyn. Edrychodh o'i gylch ag a velodd
ymmatib heb ybod i neb.*

Diuersa aliquando tempora & similes modos: vt *Cynn no hyuny mi a' th' ger-
vais, ag yn ôl hyun mi a' th' gaduabb. Mi a' th' gerais ag y' alhabd dy galud.*

Omnia indifferentèr tempora & modos, cuius farinze sunt Aduerbiu: vt
*Er na bydhabb yno, eisoes mi ai talabb i't. Er nadd oes dim i m' belyetto
yr ybb yz gystal a th' ydi. Er na' e' ddudd ebb badiis, ebb a dichen godi
abbory. Sic Cryboed, cryberu, crybun, crybuassu, crybrybb &c. aduerbia-
tim posita. Et Conditionales quoque: vt *O bydhy d' ych, da yz gan-
nybb. O chery di ebb, ynten a th' gar dithen. O'r bydhyant havalbzar, da yz
idhynt. Sic Ochabb, odd oedhynt, o's m' xnnais, o's gylbryssu. O cherybbi aur
ag arian. Et Dubitatiue: vt *Grybydd di a yz ebb yno, ai yntebb nyd yz.
Ymgais di ai gair oedh bryny. Edrych ony gwaftad y maes.***

Addo

Adde Interrogatiuas: vt *Anyd byr ebbt byr. Ae & ai gair bynny? gair. Onyd abh bbt*
ey. Onys gvelais i dii gvelais? Ony cherais i y bhorcyni na cherais? A garabh bbi y elad
bouni car yn bydda. A velen a gvelh? A enthuni i byd ynol aethof?

Coniunctiones hæc [Mall seu Mell, & Megis seu Megys] pro [Sicut,] omnibus tēpo-
 ribus seruiūt: vt *Mall y galhabb, mell y galhen; megis y gelhais, Megys y galhyssen; Bball y*
galhybb, bbelhy y genabb. Sed ex demmet coniunctiones causaliter seu perfectiue po-
 nitæ, futuro finito duntaxat iunguntur in oratione: vt *Bydd di obhâlus, mall y gelhyeb' bby-*
ned yno. (Mi a th' garabh megis y galhybb' gael eis gannys).

Coniunctiones causales casui datiuo ferè adnectuntur: vt *Deissybb di arr idb' bbyned*
ymmaith. Diolch di am idb' bardhu arnat. Dôs atto gann idb' dy als. Dabre di ymma r hag
idhynt dy ladd.

Structura Præpositionum.

Præposi-
 tiones tribus
 casibus ser-
 uiunt in ora-
 tionis com-
 plexu, sc.

Distinctiuo, quum distinctio discriminæ primariò significatur: vt *Rhann*
o 'r. Lhybbr obregath. Aelard o bann' &c. id est, *Nyd rhann o beth a-*
ralh, ag nyd lhybbr o beth amgen, ag nyd aelard o dlyn aralh.

Datiuo, quando attributio seu relatio ad aliquid primum insinuat: vt
Rhodhi y lhybbr i Rgnabry. Hent i 'r nnyndb. Dras i 'r dotydh. Cymber
attar.

Ablatiuo, quoties quippiam aliquo priuari primitis ostenditur, aut auer-
 sionem ab aliquo fieri demonstratur: vt *Bod yn dhi gybboeth ag yn*
dhi 'olud. Myned o'r drebh. Cilio adhyrth ei elynion. Addantur [Gann
 & A'r] pro [adhyrth]: vt *Cebhais 'olud gantho*, id est, *adhyrtho. Der-*
bynmais diroedh gann Saeson, id est, *adhyrth Saeson. Ymadaodh a'r*
elad, ciliodh adhyrthi. Arth o'r elad, id est, *alhan o bonei.*

Præpositiones aliquando subiunguntur suis dictionibus: vt *Pa am*, id est, *am ba, sebh,*
beth. Pa blegy, id est, *o blegy pa beth. Pry gann y elyveist' hynn*, id est, *gann byr y ely-*
veist' hynn &c.

Eademmet signa seu præpositiones alio atque alio sensu, nunc distinctiuo, nunc
 datiuo & ablatiuo seruire possunt. Nam quoties distinctione suo modo significant, dist-
 inctiuo: cum verò attributionem seu relationem ad aliquid denotant, datiuo: verum
 quando ablationem aut auersionem monstrant, ablatiuo iunguntur.

Multiplex præterea constructionis varietas nullis certis quidem normis subiecta,
 cum apud vulgum, tum apud linguz huius auctores tibi diligenter obseruanti obuiam
 fiet. Tu igitur partim frequenter loquendo, & partim crebriter legendo, hanc tam in-
 gentem multiplicem varietatem tibi reddes admodum familiarem.

De Figuris.

Explicata hæcenus, quoad fieri potuit breuiter, orationis structura: ordinis ratio exi-
 git, vt pauca de dictionum (quibus oratio constat) Schematibus dicantur. Nam
 quum duplex sit Grammaticorum Schematum siue figurarum genus, alterum quidem
 Orthographicum, alterum verò Syntacticum: de Orthographico duntaxat (quod in dic-
 tionum literis ac syllabis contingit) hoc loco seorsum dicemus. Transformantur ete-
 nim cymraecæ dictiones à sua natia forma in alienam, literarum ac syllabarum addi-
 tione & ablatione: qua quidem sola transformatione hoc Schematis genus naturæ cō-
 stat coheretque.

Q3

Schemata

De Cambrobrytannorum Carminum Ratione,

Usque, que cō spectant, omnibus.

EXcussis jam à nobis literis, syllabis, dictionibus, orationis structura & figuris: reliquum nunc tandem est, ut his institutionibus & Rudimentis finem imposituri, ad rationem carminum iusto tramite commigremus.

De Literis & Syllabis, earundemque diuisionibus, quatenus
ad rationem carminum præcipuè pertinent.

Llythyr ynt y llybherydion llyciabh o'r genedl: megys *A, b, c, d, bh, ch, dh &c.*

Bogaleit llythyr ynt lhabhargar o e' hianian e' hūnān, yn vnig ag heb dhiu cym-
horth gann llythyr e' lli. Nam i' heth y Bogaleit, ys rhymo pob vn o'r geiriau, a' i gra-
hānu ynn fy hābheu neu llythyr e' ddi.

Cyfeirneir llythyr ynt ynn cyfeiniau a'r bogalieit mynn ymadroddion a pharableu, hyd nadd oes dim bûdh o'i fain, onyd hyd tra bhoent yn yngydiau ag ynn cyfeiniau a'r bogalieit yn dyner, hynaf, ag yn dymherus; thaf yn vchel a' thaf yn isel.

Liquescentes, To-
diedig: megys

{ in ultimis syllabis : vt *Caru, car.*
Seru, ser.
 { in medijs syllabis : vt *Myar, myd.*

Vocales,
quarũ a-
liz, Boga
lieit rhai

Illiquescentes, An-
rhodhē dig: me gys

ra	bãrã.
e	berã.
ã	mai.
o	côr.
u	dãr.

Ram o bhara, bhara, o bond
bhi, o gor, o dhar.

Literarū
aliz, O'r
lhythyr
rhai

Todhiet neu Toddydhion, id est, Liquefacientes: vt *b, bb; p, pb;
c, cb; g, gb, gbb; d, db; s, sb; l, lb; m, n, r, s.*

Mudici, id est, Mutæ siue Mutæscenres, nutientes: vt b, p, c, g, d, s.
 Et harum denſe quædam propriè tales dicuntur, & quædam
 improprie &c.

Conso-
nantes,
quarum
alix, Cyo-
seinieit
rhai

Grygiodion, id est, Vmbratiles & Vmbraticæ: vt *b, p, c, g, d, r, lb,*
m, rh.

Gorymnicz, Gortrechicz, id est, Prædominantes & Victrices: vt
bb, ph, ch, gh, gbb, dph, / m, n, r, mb, ub, &c.

Marchogaethedigion : megys *l, n, r*. Hæ sunt Equitatz & coactus
coherentes

Marchogion, id est, Equites: vt *b, bb; p, ph; c, ch; d, dh; t, th; g, gh, ghb; m.*

Cledyr tardhledhbbh, id est, Pali liquefactio soni; vt *d, dh, l, n, r, s*.
But all consonants in a sozt may be facd, for that they may haue
all sozts o^r bowels enuwrapped about them.

Exempla liquefacientium ipsum [Y].

B:	Cobl, abt, bagl, cybhebr,	Cobl, abt, bagl, cybhebr, milt
Bb:	Gabbl, mebbt, gebbt, cabbn,	Gabbl, mebbt, gebbt, cabbn,
P:	Siapr, capr,	Siapr, capr,
Ph:	Siaphr, copbr,	Siaphr, copbr,
C:	Ocr,	Ocr,
Ch:	Ochr,	Ochr,
G:	Hagr, chegr, lloegr, bogl,	Hagr, chegr, lloegr, bogl,
	cagl, mwygl, chreg,	cagl, mwygl, chreg,
	gragr, mygr,	gragr, mygr,
Gh:	Coghl, coghl, gwigl,	Coghl, coghl, gwigl,
D:	Mydr, neidr, gwydr, lbeidr,	Mydr, neidr, gwydr, lbeidr,
	gwadr, gwydr,	gwadr, gwydr,
Dh:	Lbeddhh, gwadhh, gwadhh,	Lbeddhh, gwadhh, gwadhh,
T:	Car, calbr, pwr,	Car, calbr, pwr,
Tb:	Gothr, ceibr, seibr,	Gothr, ceibr, seibr,
Lb:	Calbr,	Calbr,
L:	Talm, telm,	Talm, telm,
M:	Aml,	Aml,
N:	Cant,	Cant,
R:	Pharbb, pherbb,	Pharbb, pherbb,
S:	Cast, mestr,	Cast, mestr,

Idem omnino iudicandum de vocalibus [Y & Y] in vltimis syllabis: ceu in

Beru, Bely, Caly, Hely, Ery &c.

Mutæ.

Mutæ propterea dicuntur, quod cum liquidis & vocalibus collate mutant, paruoque aut nullo ferè sono sint præditæ. Appellantur quoque mutæ, quod sua natura in oratione exiguum admodum soni momentum sortiantur. Atque hoc mutifoni genus his quæ sequuntur accedit, sc. B, c, d, g, b, p, r. Reliquæ omnes consonantes, liquidæ clarifonæ sunt & nominantur, quod clarus & vocalis sit eorum sonus: quantumvis liquidarum consonantium aliz alijs clariores, vocalioresque sint.

Mudieit neu llythyr mût a elair bhelhy, o achawr eu bôd yn blychan eu fain yth sain y llythyr gloevon a'r vocalieir. Ag o'r ethryb hynny yn egrau eu sain hebbyd ynn yr ymadrawd o e' rhann e' hânait. A'r mutsain yfledh i'r hain oll yn vnig, sebh, b, c, d, g, b, p, r. A'r cytsain eraill oll, gloevon ynt ag y gelwir, am bhôd yn loev ag yn lhabhargar eu sain: cytbent lhabhargarach rhai o'r llythyr gloevon no e' gilydh.

Exempla Mutarum.

Mutifonæ sunt consonantes hæc, in quocunque dictionum genere reperiuntur, sc.	B:	Brân, brenych, brith, bronm, bndr, brant, brych, brychni.
Mutsain ynt y llythyr hynn, ymhob gair y bydiant hvy yndho: sebh,	P:	Prâph, prenu, prian, pobi, peth, pylb, pylheu.
	C:	Crûch, erin, crann, crûg, crann, crynn, crynn.
	G:	Grâdh, gredhhu, griddhau, grô, grûel, gregnach, gynneu.
	D:	Dabhad, denu, dinam, doeth, dlu, dtyram, dybroadh.
	T:	Tân, teth, tinio, tûn, zûn, telo, xyle, xlyth.
	H:	Halen, heli, bil, holi, hûd, henn, hynn, hynn.

Vmbratiles.

Vmbratiles nominantur consonantes quaedam, quod tanquam vmbra evanescent, aliarumque literarum facultas in earum locum sese quodam impetu intrudat in orationis contextu, in hunc, qui subsequitur, modum.

Grysgodion, grysgavdlythyr, cysgodlythyr ag arvydhion a elvir bhelhy, o achav bôd pôb yn o nachunt ynn colhi ag ynn dibhannu megis grysgard, a grym lhythyr e-railh ynn rhuthro ynn eu llye ym mblethiat y ymadravdh, bhall hynn.

Exempla Vmbratiliū.

B,	bb, m:	Bara, o bhara, bly mara.
T,	pb, mb, b:	Penn, a' phenn, bly mbenn, dy benn.
C,	cb, g, ghl:	Cars, a' chars, dy gars, bly gbars.
G,	gh:	Gabhr, o' abhr, bly ghabhr.
D,	litc- db, n:	Dabbad, o' dabbad, bly nabbad.
T,	ix- tb, d, mb:	Tant, a' tham, dy dant, bly thant.
Lb,	l:	Lbar, o' lar.
M,	bb:	Mamm, dy bhamm.
Rb,	r:	Rbar, dy rav.

Prædominantes.

Prædominantes ita vocantur, quia vmbatiliū robur superant, easque à sermonis complexu prorsum expellunt, & tanquam reges sua ipsarum fortitudine vmbatiliū regnum viurpant.

Gorymieit y gelvir y lhythyr hynn, am eu bôd ynn dya gortrech a' thrais ar ym y grysgavdlythyr, ag ynn eu gtru ymmaith o gymhleth y ymadravdh; ag ynn teyrnassu o e' grym e' hunain, ynn llye grym y grysgavdlythyr, ynn lh' ynn.

Exempla Prædominantium.

Bb,	b:	Balch, o' bbalch.
Ph,	p:	Pant, a' phant.
Cb,	c:	Cord, a' choed.
Gb,	g:	Gabhr, bly ghabhr.
Gbb,	cz:	Cars, bly gbars.
Db,	d:	Derv, o' derv.
Tb,	t:	Taer, a' thaer.
L,	lb:	Lbar, o' lar.
M,	b:	Bara, bly mara.
N,	d:	Dant, bly nant.
R,	rb:	Rbar, o' rav.
Mb,	p:	Penn, bly mbenn.
Nb,	t:	Troed, bly ntroed.

Cohærentes.

Consonantes equitatz, cohærentes & subditz appellantur, quod ab alijs quibusdam consonis, sæpè & in vocum principijs patiantur se equitari, talibusque (tanquam subditz) cohæreant, nulla omnino interiecta vocali.

Marchavgedigion a' marchavghlythyr a elvir bhelhy, o herrydh eu bôd ynn blynech ynn

ynn nechreu geirieu ynn godhebb i ryr gytsain eraill (nyd amgen y marchogion) eu marchogaeth, a' hrynneu ynn glynu arth y rhei hynny, heb vn bhocal rhyghthynr mall hynny.

Exempla Cohærentium.

Patiuntur se-
quitari,
Gadayant eu mar-
chogaeth, febh

L:
N:
R:

vt in ex-
emplis
Blas, o bblas; plair, a' pblair; clach, a' chlach; glâs,
blyghlâs &c.
Cnan, gnotadig, snoden, a' chnased &c.
Brân, brich, brish, brown, prâph, a' pbridd &c.

Equitantes.

Equitantes dicuntur, quod equitent consonas supra positas, nulla sellæ loco inter-
posita vocali, hoc modo:

Marchogion, marchogydhion a' marchogycit a elair bhelhy, o ethryb eu bôd ynn
marchogaeth y rhei vchod, heb vn bhocal ynn lly cybhrsy rhyghthynr, ynn lly hynny.

Exempla Equitantium.

Equitantes
sunt,
Marchogi-
on ynt

B, Bb:
P, Ph:
C, Ch:
D, Db:
T, Tb:
G, Gb:
Gbh:
M:

vt in exem-
plis

Blaidh, dy bblaidh.
Pryd, phlysch.
Clêdh, a' chlêdh.
Drûs, o dbrûs.
Tlys, a' thlys.
Grâdh, blyghrâdh.
Blyghbrêdh, blyghbrêth.
Blyghbrêdh, blyghbrêth.
Snoden, slâd, srech.

Pali taudhledhuici.

Pali siue fulcimenta taudhledhuica, id est liquesparfisona, ita sunt appellata subse-
quentia elementa, quod Grammatici & Poetæ complicatis circum hos palos ipsis voca-
libus tanquam virgis, ex horum singulis syllabas taudhledhuicas conficiant; vt in se-
quentibus vocibus patet.

Cledr, taudhledhbhy galvant y Gramma degydion a' Pryddhion y cydmeic i
sod, oblegyt bôd y gryn hynny ynn gneuthur ag ynn eular y bocalic (megis grial am
gledreu) arbbôb va o honynt, ag rth hynny ynn phurbho, syllabheu taudhledhbhy,
megis ynn y geirieu iiod.

Exempla Palorum taudhledhuicorum.

Pali taudhledhuici

D:
Db:
L:
N:
R:
S:

Cady:
Gydr:
Ely:
Ewa:
Era:
Afy:

R 2

Quid

Quid Syllaba.

O'r llythyr y gyneir sylhabh: ag wrth hynny nyd yr sylhabh o briodoldeb, onyd cyn-
nulleiddbha lliaws o llythyr yn ghhyd: cytboet sylhabh weithieu

1:	a.
2:	ar.
3:	ant.
4:	caru.
5:	geru.
6:	gyrru.
7:	phlandri.

Nec ferè vnquam plures septenario literarum numero in vna syllaba cymraeca esse possunt.

Ag ny dhichon agatbhydh bôd mwy no hynny o llythyr myrn vn sylhabh gymraec. Ag am hynny lliath bhesiur sylhabh yv llythyr.

Methodus cognoscendi syllabas numero syllabarum dubias.

Regula 1.

OMnis dictio (in qua inter mutam & liquefacientem consonam reperitur sursifona vocalis [Y]) syllabarum numeri & non sensus tantum ratione aucta, vnus syllabæ duntaxat incremento, non auctam perpetuò superabit. Nam si (exempli gratià) ignoretur quoto syllabarum numero constet dictio [Bagyl] augeatur ipsa, dicaturque [Bagylen]. Cum igitur [Bagylen] in soluta oratione trissyllabica sit: [Bagyl] certè disyllabica erit. Sed cum in carmine sit huiusmodi vocum auctio, liquefit & evanescit (quod obscurifona sit) vocalis [Y]. Et propterea, in carmine à poetis non pingitur, ceu [Bagl & Baglen], quarum hæc disyllabica, & illa monosyllabica apud eos & vulgum inuenitur. Ita & [Bygylen] trissyllabica est, quia non aucta [Bygl] disyllabica erat.

Regula 2.

Cognoscitur syllaba syllabarum numero dubia, & compositione dictionum. Composita enim dictio simplicem, vnitatem solum vincit augmenti syllabici: idque in vtroque sensuum numero. Singul. ceu [Lheid & lheidrallyn]. Hoc quidem disyllabicum, illud verò monosyllabicum. Plural. ceu [Eurlhiv & eurlhivien]. Singul. disyllabicum, & Plural. trissyllabicum est.

Regula 3.

Dictionis deriuatio, syllabæ etiam ambiguitatem amouebit. Eadem enim est proportio deriuati (quod ad syllabarum numerum attinet) ad primum, quæ fuerat compositi ad suum simplex. Nam eadem incrementi syllabici qualitas, in vtroque iuxta proportionem inuenitur. Ergo si tetrasyllabicum est [Dynton] profectò trissyllabicum erit [Dynton]. Et si disyllabicum est [Lheidralld] deriuatum, necessario primum [Lheid] monosyllabicum erit. Idem de [Aur & auraid] & consimilibus intelligendum est.

Modhion

Modhion i adnabod, beth y sylhabh betrus
ai yn sylhabh, ai ynteu myy.

1. Y modh cyntabb yw sebh: Pann lioffoccer gair ag [3] bhy-dharfain yndhō, her-
vydh rhifh ei sylhabheu, ag nyd hervydh synnyr y gair o rann vnig a lioffoc: edrycher
air y lioffoc o sylhabheu; ag yna rth bhall y bo ynn y gair lioffoc o sylhabheu,
bhelhy y bydh yn hervydh ei bōdh ynn yr vnig a'r odidog o sylhabheu, cyn ei lioffoci.
Canys ony vydhys beth yw [Bagl] ai yn sylhabh ai dry, na pha bōdh yr scribhenner
ynn y mydr lioffoccer [Bagl] hervydh rhifh sylhabheu, a dyveter [Baglen] ag yna
dry sylhabhog a bhydh [Baglen] Ag am hynny vnsylhabhog oedh [Bagl] myyn cerdh
dabod a myr. A phann lioffoccer bhelhy, yna y tawdh yr [3] rhygh y llythyren bōd
a'r llythyren dawdh am bōd [3] a fain bhydhar neu fain dry yll arci. Ag o'r achos
hynny, ny scribhennir dhim o hōci myyn cerdh dabod, nag ynn yr vnig, nag ynn y
lioffoc, onyd mall hynn: [Bagl, baglen.] Eithr myyn rhydhiaith bhall hynn yd ar-
bherynt o scribhennu [Bagl a baglen]; yr vn yn dheusylhabhog, a'r lhalh yn dri-
sylhabhog. Ac ynn yr vn modh, dry sylhabhoc yw [Bygyl] ynn yr vnig; ag am hynny
trisylhabhoc a bhydh [Byglen] ynn y lioffoc. Canys sylhabh rhagor a dry y bōd ynn
y lioffoc, nog ynn yr vnig; na rhannedig na chybhansodhedig bōd y gair. Rhannedig,
megys y clyroch vchod, a' Chybhansodhedig: megys [Enrthir ac enrthirien.] Ag ynn
yr vn vōdh y bennir am y cyphelyb.

Nōt.

O's hervydh synnyr y gair yn vnig, y lioffoccer y gair; ynn lhaer lhaer ny byrth myy o
sylhabheu ynn y lioffoc, nog ynn yr vnig neu'r odidog, megis ynn yr hain: sebh,
[Clerer, cleryr, March, march] &c.

A chyrbocent thai o'r geirieu a synnyr lioffoc yndhynt ynn yr vnig neu'r odidog: et-
to thaid yw bōd y lioffoc yn bhy o sylhabheu no'r odidog. Canys ny elhir [cler] onyd
o lhaer, na [cler] o vnpreu; eiffoes lioffoccer y geirieu mall hynn: [Clerodh, cleryd] &c.
y lioffoc hynny y sydd yn bhy o ribh sylhabheu no'r vnig, er bōd synnyr y lioffoc
a'r odidoc ynn myned myyn rhy bōdh ynn vnparth.

2. Y rail peth i adnabod sylhabh betrus, yw cybhansodhiad y gair. Canys rth bhall
y bo ynn y gair cybhansodhedic, bhelhy y bydh ynn y rhannedig, nag odidog na liof-
foc bōd y gair. Ag am hynny o's dafylhabhoc yw [Lbeidrthyn] vnsylhabhoc oedh
[lbeidr] &c.

3. Y trydydd peth i adnabod petrusder sylhabh, yw Ardhisgynniad y gair. Canys
rth bhall y bo ynn y gair ardhisgynnedig, bhelhy y bydh ynn y gair cyfsebhin. Ac am
hynny, o's pedarysylhabhoc yw [Dyrienen], trisylhabhoc yw [dyrienen]. Ac o's drysyla-
bhoc yw [Lbeidrthyn], vnsylhabhoc yw [lbeidr]. Ag bhelhy y bennir am [Aur ac auraidh]
a'r cyphelyb.

Syllabarum diuifio ad Carminum rationem fpectans.

Bocalog, Vocalis, vo- calica	Talgronn gatta, Talgronica cur- ta, id est, rotun- diona correpta	Y gatta, Y gattica, id est, leuifona: vt <i>Lha, gla, gha, gla, gha, gha</i> , Tromm, Trommica, id est, grauifona: vt <i>Lhenn, carr, carr, cam, mam, henn</i> , Tomm, Tamm.	Talgronnledhbb, talgronnagdr, Talgronnledhuica, talgronnagdrice, id est, difunctionifona rotunda: vt <i>Pblander, calpr, baldre</i> , Trommledhbb, Trommledhuica, id est, difunctionifona grauifona: vt <i>Carr, carr, cam, cam, cam, baldre, calpr, pblander</i> , Penngrchledhbb, Pengrechledhuica, id est, difunctionifona finicripa: vt <i>Serch, serch, porth, serph, serph, serch, serch</i> , Cadarnledhbb, Cadarnledhuica, id est, difunctionifona fortis: vt <i>Mydr, mydr, hagr, hagr, taln, llybhu, tarbb, tarbb, tarbb</i> , Taydhledhbb, Taudhledhuica, id est, difunctionifona liquana: vt <i>Cary, mair, rary, llyr, dery, llyr, cely, cely</i> , Bydharledhbb, Bydharledhuica, id est, difunctionifona firda: vt <i>Cyllir, panti, panti</i> .
	Lhedhbb, Lhe- dhuica, id est, fparifona	Talgronnbbh, Talgronica mutifona, id est, coniunctionifona muta: vt <i>Brant, car, chapp, hrrt</i> , Bocal y mlaen bocal: megis [Cymraeg, gwenllian] id est, Vocalis ante vocalem vt [Cymraeg, gwenllian] &c.	Cytta, id est, correpta: ceu <i>ey, ey, ey, ey, ey</i> , Dybiayc, Dybica, id est, stabili- bilis
	Talgronn, Talgroni- ca, id est, rotundi- fona	Gybiayc, Guipica, id est, in- stabilis	Cytta, id est, curta: ceu <i>au, eu</i> : vt <i>Aur, heu, cleu, phautr, curaid, heu, cleu, phautr</i> . Alio nomine dicitur Talgronipica, id est, rotundifona vaga. Sed in [phautr & phautr] an & ca] diphthongi vbledduica, id est, vagisparifona appellatur. Lhoigymioc, id est, caudata: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>tan, gwan, gwan, gwan</i> . Alio nomine dicitur Dicithrupica, id est, degener & vaga.
Syllaba du- plex, sc. Dau ry y fyllabh y fyllabh y fyllabh	Rhyvioc, Rhyvioca, id est, go- nuina	Y mshredic, Ymshredic, id est, intercolliforia	Cytta, id est, curta: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>Cau, tai, tai</i> , Lhoigymioc, caudata: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>tan, gwan, gwan, gwan</i> , Dicithrupica, id est, degener & vaga: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>tan, gwan, gwan, gwan</i> .
	Lhedhbb, Lhedhuica, id est, coniun- ctifona	Dyymshredic, Dyymshredic, id est, non colliforia	Cytta, curta: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>Cau, tai, tai</i> , Lhoigymioc, producta & caudata: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>tan, gwan, gwan, gwan</i> , Dicithrupica, id est, degener & vaga: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>tan, gwan, gwan, gwan</i> .
Diphthogh oc, id est, Diphthon- galis, diph- thongata			Talgronnledhbb, Talgronnledhuica, id est, rotundisparifona: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>Gloey, mair, gwy, gwy, gwy</i> , Y gwynledhbb neu pennagmledhbb, Y gwynledhuica, pennagmledhuica, id est, leuifparifona fide finicuruiparifona: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>Gloey, glain</i> , Trommledhbb, Trommledhuica, id est, grauifparifona: ceu <i>au, au, au, au, au</i> , vt <i>Gloey, gwy, beirn, groc</i> , Penngrchledhbb, Pengrechledhuica, vt <i>Cerch, serph, serch, serch, serch</i> , Cadarnledhbb, Cadarnledhuica, id est, fortisparifona: vt <i>Lheir, llygr, llygr, llygr</i> , Taydhledhbb, Taudhledhuica, id est, liquefparifona: vt <i>Cerr, cair, cair, cair, cair</i> , Dicithredhbb, Dicithredhuica, id est, fparifona degener: vt <i>Siap, siap</i> , Bydharledhbb, Bydharledhuica, id est, furdiparifona: vt <i>Pynol, pynol</i> .
	Abhryvioc a' dieithr, id est, Degener & aliena	Talgronn gytt, Talgronica curta, id est, coniunctionifona correpta: vt <i>Lar, iechd, ior, mldas, ryrch, ryrchod</i> , Talgronn loigymioc, Talgronica loigymica, id est, coniunctionifona caudata: vt <i>Gwaleu, gwynel, chyr, chyr</i> , Talgronnbbh, Talgronica muta, id est, coniunctionifona mutifona: vt <i>Brant, aint</i> , Dicithrbh, id est, Degener muta: vt <i>Lar, ryr, ryr</i> &c.	
	Mtr, id est, Muta seu mutifona		

Sylabbheu vocaloc.

Sylabbheu vocaloc, a bhydh pann gybhanfodher sylabbheu o vn neu ychwanec o'r yth vocal hynn: *lebh A.E.I.O.U.Y.X.T.Ye* thain a ymgphredryd ynn y Pen-
nillion hynn, *lebh:*

Dechraurol nid chyraen car
Dyros aers sgior dry yfcor
Dyn a dūg yd a dyn y cwt
Digied neu feredd yn fas
Dyras ebn Demas a dyd
Dy blaid chrym dabl yd a chris
Dyro fias hir dros y set
Dros elh Dws aro hiroes y,

Cat
Cor
Cys
Sw
Dys
Chris
Ser
Ty

A
O
U
Y
E
I
E
I

Rhys Nantmor yth Syr Rys ap Tomas.

Sylabbh bhocalog a gybhanfodhir naill ai o bhocal rydh, megis *[phi, p/a]* ai o bhocal gaethedig gann vn gyfain, megis *[Lben, cor]*. Neu gann liars o gyfeinicit, megis *[Liben, corr.]*

Sylabbh bhocalog yfain, yv pann bho yn vnig vn o'r cyfeinicit ynn ol bocal, ynn nivedh y sylabbh: megis *[Lben, cor, cor]*

Sylabbh bhocalog dromm, yv pann bho dry o'r cyfeinicit vnhyv ynn ol bocal, ynn nivedh y sylabbh: megis *[Liben, corr, corr]*

Sylabbh bhocalog dalgronn, yv pann bho yn gollodiad ag vn bhocal epunan ynn y sylabbh, heb dhim lhythyf tawd gyda' hi. A' pha beth bynnag a bho o'r cyfeinicit nag ynn ol nag ym mlaen y bhocal honno, yghyd ag yn gryno y datenir. Ac am hynny, o vn gollodiad ac o vn bhocal y bydh y bhocalog dalgronn yn wastad: megis *[Glan, glur, cas, sen, ych.]*

Sylabbh bhocalog ledhbb, ar yahan hirlhaes ag yn aghrthno a thry ychydig o ledhbbad y lhythyf ac y datenir, mally gelhir canbhod ynn ei holl rhyieu ifod.

Sylabbh bhocalog dalgronniedhbb neu dalgronnagdr, yv pann bho sylabbh ynn terbhynu myvn pedrar cyfain, a'r bhocal *[x]* bhuntain rhygathyn, a thry sylh dnat-
caniat: megis *Balds, Colps, Phlants.*

Sylabbh bhocalog dro-
ledhbb, yv pann bho $\left. \begin{matrix} N & 1 \\ S & 2 \\ M & 3 \end{matrix} \right\}$ ynn ol *[R:]* megis $\left. \begin{matrix} Barn. \\ Cor. \\ Corp. par. \end{matrix} \right\} \&c.$

Sylabbh bhocalog benngrechledhbb, yv pann bho lhythyren gréch ynn ol *[R:]* megis *Serch, perth, faph, cyrch, carth.*

Sylabbh bhocalog gadarnledhbb, yv pan adaver y bhocal dry sylhain *[y]* thrgh dry o'r cyfeinicit heb ei scribhennu, bhall hynn: *[Mydr, mygr, carbb, carbb, carbb]* ynn llye *[Mydr, mygr, carbb, carbb, carbb]*. Na y gralc hi dhry sylabbh dalgronn ynn vn ledhbb. A' llyedhbb y gelwir y sylabbh, o achos y lhythyf tawd neu ledhbbon y sydh yndhi; a' chadarn y gelwir, o blegys bod cedernid dry o'r cyfeinicit yghyd yndhi. A'r sylabbh honn a gybhanfodhir yn wastad o vn bhocal ac yn gollodiad.

Sylabbh bhocalog dawdhledhbb, yv pann bho *[y]* neu *[y]* ynn ol lhythyren dawdh, ag ym mlaen y lhythyren dawdh honno vn bhocal, megis *[Car, bar, caly, baly, foy]* &c. Tawdhledhbb y gelwir y sylabbh, o achos y lhythyf tawd a' llyedhbbon y sydh yndhi. Ac o dhry bhocal a dau osodiad y cybhanfodhir yn wastad. Ac ynn y sylabbh dawdhledhbb y gadwir ymmaith yn wastad *[y ac y]* pann sylabbher cerdh, megis bhall hynn: *[Mar, par, pal, bal, pro, mar, car, caly, baly.]*

Sylabbh bhocalog bhydharledhbb, yv pann bho sylabbh a'e' divedh yn dawdh-
ledhbb,

ledhbh neu yn gadarnledhbh, a'c' dechreu yn bhyddhar: megis [Pant, panti] &c. Ac o a-
chos bôd [Lb] a sm t' rylh neu lhaol lhedbhyddhar idhi, y sylhabh y bô hi ynn t'yr-
nassu yndhi, yn sylhabh bhyddhar y bernir ag y gelsir: megis [Calbr, yllbr] &c.

Sylhabh bhocaloc dalgronbhyr neu bhyddhar, a gybhanfodhar naill ai o dhyr bhyr
ynhyr ynn t' rylh, a bocal oc' blaen: megis [Bratt, bryt:] neu rnteu o vn bhyr
ynn t' rylh, a llythyren dardh ynn ol bocal oc' blaen, megis [Tân, cân:]
neu bocaloc bhyddhar a derbyn myrn dry gyscin bhyr ynhyr ynn ol bocal, me-
gis [Clapp, bratt:] neu myrn llythyren dardh ynn ol bocal ac vn bhyr, megis [Cap,
cerdh, tant, pare:] neu myrn [Lb] a bocal oc' blaen: megis [Pall, colb, cylb.]

Sylhabh bhogaloc (Bocal ymmlaen bocal ynhyr mydr, y'p panu bho gar a dry
bhocal ynn ei berbhedh, ag yn hir dhyrchabhedig y bhocal gyntabli heryddi ac
cen neu dhyvediadi: megis [Gwenllïant, cymraec.] &c.

Syllabarum Monophthongicarum descriptions.

Syllaba monophthongica siue vocalica, ea est quæ vocali constat vel libera: vt Phl,
Syll. shi, etc: vel vna pluribusue consonis conclusa; vna quidem: vt Lben, pluribus ve-
ro, vt Lbenn.

Syllaba monophthongica leuifona, est quæ proximè post vocalem, in simplici all-
quar consonam (iunctat definit: vt Llen, car, cor, mer, dor.

Syllaba monophthongica grauiфона, est quæ proximè post vocalem, in geminatis
liquor consonantem terminatur: vt Lbenn, cur, cur, mer, dor.

Syllaba monophthongica coniunctifona rotundifona, est quæ vna sola inflecti col-
ligatione syllabica colligit, vnaque vocali, nullique interim ei vocali adherentibus
consonis liquidibus. Quæcunque verò antecedunt vel subsequuntur consonæ, coniu-
ctim & cunctim cum ea vocali proferuntur. Itaque vna & indiuidua colligantia, vna
eque vocali perpetuò constabit syllaba monophthongica rotundifona: vt Glan, glar, gar,
tan, man, mut, s, ych.

Syllaba monophthongica fluxifona siue lentifona, est quæ disunctim & productè seu
inconcinuatè, non sine paululo oblique sparsifonantem momento effertur, vt liquidò
constat in singulis eius formis.

Syllaba monophthongica confertisparifona, est quæ in quatuor consonantes deficit,
interiecta interim inter eas consonantes mutifona vocali [Y] vna adiecta proferentis
obscura pronuntiatione: vt Baldr, colpr, phlandr &c.

Syllaba monophthongica
grauifluxifona, est quæ
N } inueniuntur post [R] vt
S }
Muta }
Bau, }
Corr, } &c.
Cap }

Syllaba monophthongica crispifluxifona, est in qua post [R] densifonifona, seu densò
& crispante sono prædita litera inuenitur: vt Sêrch, mêrch, c' yrb, pêrb, sêrb, sêrb, sêrb.

Syllaba monophthongica fortifona, est in qua vocalis obscurifona [Y] inter duas
consonas reperiunda inter scribendum prorsum abijcitur in hunc modum: Mydr, myr,
sêrb, sêrb, corb &c. pro Mydr, myr, sêrb, sêrb, corb. Eaque ratione duæ syl-
labæ rotundifonæ contrahuntur in vnam disunctifonam siue circufonam. Hæc autem
syllaba idè lentifona nominatur, quod literis liquidibus & lentis concresecat: fortis ve-
rò dicitur, quod duabus iunctis consonantibus robusta & fortis reddatur. Et huiusmodi
syllaba perpetuò ex vna vocali, vnaque syllabica colligatione conficitur.

Syllaba monophthongica liquefluxifona, est in qua vocalis [U vel I] post literam li-
quantem inuenitur, quam antecedit vocalis quæpiam: vt Car, mar, berr, cêr, bêr, sêr
&c. Syllaba hæc liquefluxifona dicitur, quod literas liquantes & fluxiparas complectatur.
Semper autem ex duabus vocalibus totidemque commissuris syllabici, conficitur
huiusmodi

huiusmodi syllaba. Denique in omni siue diphthonga syllaba, perpetua in carminum syllabatione & scanfione, abijciuntur [V. & T. hoc modo: *Cæsar, mæ, bæ, cæ, l, hyl, air, Cæsar, mæ, bæ, cæ, l, hyl, air*].

Syllaba monophthongica sursilientifona, est ea quæ in caudalheduicam vel cadam ledhuicam terminationem desinit, eius principio existente sursilento: vt *Fant, panti*. Et quum litera [Lb] obijciunt quendam & ferè sursilientem & peregrinum sonum obijciunt; quamcunque syllabam ea gubernat, eandem sursilientem esse constat: vt *Cathr, alth, Bect*.

Syllaba monophthongica rotundimutifona, siue muta sursilientem componitur, vel è duabus mutis similibus in fine constituitur, cum vocali antecedente, vt *Beati, aris* vel ex vna muta in fine posita, vna cum litera huiusmodi post vocali ante mutam collocata, vt *Tant, cori*; vel vocalica sursilientem exit in duas eiusdem formæ & post vocali consonantes mutantes: vt *Clapp, brant*. Potest denique talis syllaba & in [Lb] cum præcedente vocali quapiam exire: vt *Palb, colb, sylb, polb, ellyb*.

Syllaba monophthongica siue monophthongata spuria, quæ à Poetis & Bardis [Vocali in Metro] appellatur, fit quoties diphthongum in dictionis medio existentium, prior acuitur & accentu quodammodo producitur: vt *Grennbian, cymraog*.

Syllabarum diphthongicarum descriptiones.

Syllaba diphthongica, diphthongata siue diphthongalis, est quæ diphthongo constat vel libera, vt *Lhas, lber*; vel vna pluribus consonis comprehensa: vna, vt *Lbarr*; pluribus, vt *Pryml*.

Syllaba diphthongica rhyuioca, est quæ ex genuina nativæ diphthongo fit: vt *Gryn, gryn, gryn*.

Syllaba diphthongica auryuioca, est quæ degenerante alienæ constat diphthongo: vt *lar, ior, isch*.

Propterea verò istiusmodi diphthongi alienæ vocantur, quod cum earum singulis syllaba talgronnica rhythmicè concinnari possit. Et alienæ siue extravagantes quoque dicuntur, quod è numero reliquarum diphthongorum non habeantur. Nam proprie nec talgronnica neque lhedhuica sunt.

Ac eu gelir yn dhiethr, am alhu o sylhabh dalgronn odli gyd a' phob yn o nadhunt; ac am eu bod o dhiethr y diphthoghieid erailh; o achars nadd ynt o briodoldeb na thalgronn na lhedhybh.

Syllaba diphthongica cutta, est quæ curta concisaue, aut contracta, id est nulla alicuius vocalis appositione aucta diphthongo constat: vt *Lbarr, lber, iach* &c.

Syllaba diphthongica losgynica, est quæ caudata, hoc est cuiuspiam vocalis additione tanquam cauda aucta & producta diphthongo coheret: vt *Dier, grialen, varch*.

Syllaba diphthongica ysgaunica, est quæ proximè post suam diphthongum in simplicem aliquam consonam leuifone exit: vt *Gryn, gryn, ior*.

Syllaba diphthongica trommica, est quæ proximè post suam diphthongum in geminatam consonantem grauifone finit: vt *Gryn, gryn, carr, carr*.

Syllaba diphthongica talgronnica, est quæ talgronnica, id est rotundifone & connutifone profertur: vt *Lhas, gryn* &c.

Syllaba diphthongica talgronnica, est cuius vnica connexio syllabica binas contineat vocales; quarum prima soni integritatem aliqua ex parte deponit: vt *Gral, gryn, gryn*.

Syllabam diphthoghoc dalgronn, yr pann bhò yn gossodiad a' dry bhocal ynn y sylhabh, a' r bhocal grynabh heb gael ei chybbilam sain: megys *Gral, gryn, gryn*.

Syllaba diphthongica lhedhuica, est quæ lhedhuica, id est sparsim & incondite, & lenito quodam sono effertur debet: vt *Egryn, glos, soeg*.

Rhyuioce talgronnica species.

Syllaba diphthongica cutta diuipica, alio nomine talgronndiupica, est quæ & prothesi caret, & prothesis, id est profectu rhythmi parafiniuntur conficere potest: vt *Lhas, lber*.

Syllaba diphthongica losgymica diuipica, est quae cum prothesi caudatæ rhythmum proestitum constare potest: vt *Diaer, diuer, &c.*

Syllaba diphthongica guipica curta, est quae & prothesi caret, & à proestitico rhythmo penitus absistit: vt *Aur, aur, &c.*

Syllaba diphthongica guipica, id est, caudata yaga, est quae & prothesi praedita est, & à proestitico parafinio prorsus exulat: vt *Ian, ian, &c.* Alias Diphthongus dieithrupica, id est, Diphthongus Alienigena.

Pob rhyr diphthogh yb ny cheiph dhim mym proest nag arr broest a' hatterbo, sebh yr hynny, ny cheiph dhim a gyddedho nag a gyddhyetto gyd a' hi mym proest, am na chephir proest yn ei herbyn. At geib y gelsir am ei bod ynn geibian arr o'gav, hyd na cheiph dhim heb vestod a' hunoto, ac am na cheiph dhim mym cerdh a' proesto.

Diphthongus obliquigena, nihil habet ex sua natura quod possit cum congruo quopiam parafinio harmonice in profaici carminis genere concinnari.

Rhyuioae ledhuicae Species siue formae.

Syllaba diphthongica ymfathredica curta, [illiforia diminuta,] est quae sine vlla prothesi, collitu quodam rhythmico alijs vocibus in parafinijs coaptatur: vt *Caer, doer, &c.*

Syllaba diphthongica ymfathredica losgymica, est quae cum prothesi, rhythmicè quidem & colliforie, cum suo parafinio concordat: vt *Diaer, diuer, &c.*

Syllaba diphthongica diymfathredica curta, [non illiforia brevis,] est quae sine appositu caudae quum sit, non ita mollis est, vt à suo rhythmo premi collidique possit: vt *Treir, treir, &c.*

Syllaba diphthongica diymfathredica losgymica, [non illiforia caudata,] est quae prothesi imbuta, nullo vehementi ictu parafinium suum rhythmicè percutit: vt *Lair, leir, &c.*

Syllaba diphthongica talgronledhuica, [rotundifluxifona,] est cuius finis in binas ternasue confertim vocales exit; vel quae duas tresue vocales in se coniunctum comprehendens, initium quidem in diphthongum lentisonam vel finicuruantem lentisonam; finem verò in rotundisonam diphthongum definitentia sortiatur: ceu *Hoyr, gloyr, gwy, gwy, &c.*

Syllabab diphthoghoc dalgronnedhbbh yr pann bho sylhabh ynn terbhynny mym dry neu dair o'r bocallieit yghydy. Neu yr honn y bô yndhi dhry neu dair bocall yghydy, a'r dechreu ynn terbhynny mym diphthogh ledhybh neu benngamledhybh, a'r diwedh ynn terbhynny mym diphthogh dalgronn: megis, *Hoyr, gloyr, gwy, gwy, &c.* Ac bhall y mae ynn yr eflawmpl honni:

Pwy a saibb wrth y labb loyr,

Am y phwyth ynn nybhynny Mair?

Gwas a ran bwrdd a gwy,

Llyphant o nybhian yn yrr.

Syllaba diphthongica leuilentifona siue finicuruilentifona, fit quoties duae coniunctae vocales in eadem syllaba reperiuntur; & vtraque harum duarum vocalium non solum integritatem sui soni retinentes, sed & altera in alterius sonum mutuo & lentifone respicientes, coinclinantem quendam coalitumque sonum procreant: ceu [*Glain, gloir, gloir, caer, doer, &c.*] Verum si vtraque vocalium integri soni vim non retinuerint, syllaba talis minime ledhuica, sed talgronica erit: ceu [*Glen, gredh, geir, gwr, gwy, &c.*] In his enim & consimilibus, vocalis [e] paululum integritatis sui soni deponit, quod tanquam captiuum in [g] angularis complexu impedita seruetur. Omnis pengamledhuica diphthongus genuina est, quod inter se mutuo in ea coinclinentur vocales, seseque inuicem reciproce conspiciant: praeterquam quod diphthongi [*ae, oe, &c.*] inuicem collidantur; quae nihilominus genuinae permanent. Nam tum sensum tum rhythmum in oratione variant, ceu [*Gwae & goec.*] Igitur si coniunctifone vocales enuntiantur, ceu in dictione [*Gwy, &c.*] syllaba coniunctifona; sin verò disunctim & paululum lentifone quo ad accentum, velut in dictione [*Gwy, &c.*] proferantur, syllaba lentifona erit.

Syllabab

Syllabā diphthoghoc ysgamledhbbh, ac o enw arall Penngaledhbbh, yv pānn bhō dry bhocal yn ghlyd ynn y sylhabh, a' grym dry bhocal yndhynt, ac vn o nadhunt ynn goledhbbh neu ynn penngammu parth ag at y lhall, bhall y mae [Glyn, glys, gloes, car, doe, gry.] Ac ony bydd grym bogal ym mhōb vn o r dhyr bhogal, ny bydd lhedhbbh y sylhabh, nam yn talgronn: bhall y mae [Glyn, gylh, gyl, gyl, gryr.] Canys ynn y cybhrys hynny, y cyllh [G] beth o'i grym. Canys o ethryb bōd [G] daun gellail y [G] goghlarg, ny cheiph yr [G] gyl o'i fain. Pōb diphthogh benngamledhbbh, diphthogh ryviogyv, am bhōd pōb vn o r bocalieit ynn penngammu y nall tu ag at y lhall; eithr bōd y dhyr diphthogh [ae, oe,] yn ymiatr: ac etto er hynny, lhedhbbh ryviogyv ynt. Canys ym rymhaelav syruyf a vnant ynn yr ymadrardh, ag ym rymhaelav o dyleu hebhyd a vnant: megis [Gvāc, gāc] &c. Ag am hynny, o's yn ghlyd y datcēnir y bocalieit, megis ynn y gair [gryr,] sylhabh dalgronn; o's ynteu ar rahan a' thryr ychydig o'oledhbbh ynn yr accen neu r dyvediad, megis ynn y gair [gryr,] sylhabh ledhbbh yr.

Nōt tu ag at y debhnydh yma.

1. **N**ōtandz sunt diphthongi [ae, oe] cum alijs quibusdam, quatenus inter syllabandum earum singulae seuncte syllabam conficiant. Igitur polysyllaba sunt inspicienda, ceu [Gymrac, gymrac] & consimilia, in quibus, vocales separare singulae singulas faciunt syllabas talgronnicae siue rotundifonae, sic [Ra-ec,] [Lbi-ant.] Verum in monosyllabis, ceu [Gvāc, gāc, gāc] & similibus, vocales comprimuntur & coalescunt in vnā syllabam, quarū Pengamledhuicam vocant.

1. Hebhyd rhaid yv edrych am y diphthoghieit [ae, oe,] ac am eraill, pa bhōdh y grahēnir hynny, i alhu pōb vn o nadhynr bhyned ynn vn sylhabh. Ag wrth hynny, edrych yflydh raid ynn y gair lliaws o sylhabheu, sebh, gair a' llawer o sylhabheu yndhar, megis [Gymrac, gymrac]. Ynn y lly y grahēnir hynny yn amrabbhaelon sylhabheu, ac y bydd pōb vn o honynr yn sylhabh dalgronn, bhal hynn [Ra-ec,] [Lbi-ant.] Eithr pānn bhōnt nrym gair ynsylhabhoc, megis [Gvāc, gāc, gāc] ddyr yv yna eu gvalgu ynn vn sylhabh, a' honn a' elvir yn [Benngamledhbbh.]

2. Inspiciendus quoque ambarum vocalium accentus. Nam si accentu sparsa separatzue inueniantur vocales, vt [Gryr, gyl, gyl] &c. lhedhuicam siue sparsifonam; sin verō tono coniuncte & vnitz repeniantur, velut [gryr, gyl, gyl] talgronnica coniunctifonamue faciunt syllabam. Quoniam (vt supra dictum est) in his & consimilibus, vocalis [G] magnam integritatis soni portionem amittit, quod sub ipsius [G] anguloz affellis capta supprimatur. Vnde fit, vt vna eadēque dictio eisdem prorsus elementis constans, eadēque penitus ordinis serie constitutis vocalibus, & lhedhuica & talgronnica esse possit.

2. Rhaid yr etto grybōd, pa bhōdh y bō y dhyr bhocal ynn y sylhabh herwyd accen neu dyvediad, ai yn ghlyd, ai ynteu ar rahan: ac o's ar rahan y bydhant y bocalieit, sylhabh ledhbbh bhydh, megis [Gryr, gyl, gyl, pro gāc] frigidum &c. O's ynteu yn ghlyd y bydd y dyvediad yn rasgedig, megis [Gryr, gyl, gyl, gyl] yna sylhabh dalgronn bhydh. Canys ynn y cybhrys lea' hānny, y cyllh y bhocal [G] ynn ei fain (mall y dyveipyr grynoeu) am ei bōd yn rasgedig ynn gheffail [G] goghlarg. A dy-na itti cicieu a' rymh y llythyr yndhynt olynol, ac eissyoas vn yn lhedhbbh, a' r lhall yn dalgronn.

Syllaba diphthongata tromledhuica, est syllaba, cuius initium quidem pengamledhuicum; finis verō tromledhuicus est: vt [Beira, ceira, giera] &c.

Syllabā diphthoghoc dromledhbbh, yv pānn bhō sylhabh a' i dechreu yn benngamledhbbh, a' i divedh yn dromledhbbh: megis [Beira, ceira, giera.]

Syllaba diphthongata pengrechledhuica, crispiparisona, est ea in qua densa crispinque litera proxime subsequitur literam [R,] & quam diphthongus antecedit in eadem syllaba: vt [Seirb, seirp, seirb] &c.

Syllabā diphthoghoc benngrechledhbbh, yv pānn bhō crechlythryen yn ôl [R,] a' diphthogh o bhlaen yr [R] mynn sylhabh: megis [Seirb, seirp, seirb] &c.

Syllaba diphthongata cadarnledhuica, est syllaba, cuius principium pengarnledhuicum, & terminus cadarnledhuicus est; cuius duarum vocalium scilicet mutuo comprimentium, altera in alteram diphthongatim & lentifone seipsam reclinat, binis interim in huiusmodi existentibus gossodiadis, id est commissuris: vt [*Lboegr, lbeidr, neidr, braydr, beirdb*] &c.

Syllabih diphthoghoc gadarnledhbh, yv pân bho sylhabh aⁱ dechreu yn benngamledhbh, aⁱ divedh yn gadarnledhbh, aⁱ dry bhocal yn ghlyd, aⁱ r nailh yn dhiphthoghaidh yn goledhbhu at y lhalh, aⁱ dau ossodiad ynn y sylhabh: megis [*Lboegr, lbeidr, neidr, braydr, beirdb*.]

Syllaba diphthongata taudhledhuica liquelentifonaue, sit cum [Œ vel ʔ] post liquantem consonam posita inuenitur, cum diphthongo præcedente. Vel est syllaba, cuius fons pengarnledhuica quidem est, calx verò taudhledhuicus. Vel denique, cum vna diphthongus vnaque vocalis cum duabus colligantijs in eadem syllaba reperiuntur: veluti [*Ceirs, cairs; meirs, mairs; teirs, tairs; ceids, caids; geyr, air*.]

Syllabih diphthoghoc dardhledhbh, yv pann bho sylhabh aⁱ neu ʔ yn ôl llythyren dardh, aⁱ diphthogh yn ei blaë. Neu pân bho sylhabh aⁱ dechreu yn benngamledhbh, aⁱ divedh yn dardhledhbh. Neu pann bho yn dhiphthogh ac yn bhocal aⁱ dau ossodiad ynn y sylhabh, mall y mae [*Ceirs, meirs; teirs, ceids; cairs, mairs, tairs, caids, geyr, air*] &c.

Syllaba diphthongata guipledhuica, est syllaba, cuius principium guipicum est, eiusdemque finis cadarnledhuicus: vt [*Phraut, phreut*] &c. Guipledhuicæ etiam appellatur [*Troi, rhoi*] & his consimiles. Ex hac diphthongata syllaba nihil inueniet, quod ei rithmicè in versu prosaico respondeat.

Syllabih diphthoghoc vibledhbh, yv pann bho sylhabh aⁱ dechreu yn vib, a^e divedh yn gadarnledhbh: bhal y mae [*Phraut, phreut*] &c. Aⁱ gribledhbh y gribir [*Troi, rhoi*] &c. Ag ny cheiph a^e hatterbo mym proest o rann hunotli.

Syllaba diphthongata dieithredhuica alienisparifona, est cuius principium alienum degenerue est, & finis aut cadarnledhuicus aut tromledhuicus: ceu [*Siapr, siars*] &c.

Syllabih diphthoghoc dhieithredhbh, yv pann bho sylhabh aⁱ dechreu yn dhieithr, aⁱ divedh yn gadarnledhbh neu yn dromledhbh: bhal y mae [*Siapr, siars*] &c.

Syllaba diphthongata bydharledhuica, surdilentifona, est quoties syllaba diphthongacea principium pengarnledhuicum, medium surdescens, & finem cadarnledhuicum possidet; ceu [*Pymt, pmys*] &c.

Syllabih diphthoghoc bhydharledhbh, yv pann bho sylhabh a^e dechreu yn benngamledhbh, a^e pheibhedh yn bhydhar, a^e divedh yn gadarnledhbh, bhal y mae [*Pymt, pmys*] &c.

Auryuioce degenerantisue Species.

Syllaba diphthongata talgronica curta, [coniunctifona truncata,] est quæ prothesi destituta, alienè & improprie sonat: ceu [*Lar, lars, jechy, jôr*] &c.

Syllabih diphthoghoc abhryuioce dalgronn gatta, yv yn honn yssydh yn dhiolosgm, aⁱ sain yn dhieithredic i^r diphthoghicir rhyuioce: bhal y mae [*Lal, larth, iess, indhar, iorserth, jreth*] &c.

Syllaba diphthongata talgronica losgymica, est quæ additione caudæ prædita, degenerem & a proprijs diphthongaceis syllabis alienum sonum possidet: vt [*Grialen, grielin, thriorydb*.]

Syllabih diphthoghoc dalgronn losgymniog, yv pann bho lhosgm o bhlaen diphthoghyuioce aⁱ sain yn aubeyg idhi: mall y mae [*Grialen, grielyn*] &c.

Mutæ Species.

Syllaba diphthongata muta & talgronica, est syllaba, cuius initium pengarnledhuicum est, & finis mutus aut surdescens: vt [*Braini, saint, deini, beini*] &c.

Syllabih dalgronn bhat diphthoghoc, neu sylhabh diphthoghi dalgronn bhydhar, yv pann bho sylhabh a^e dechreu yn benngamledhbh, a^e divedh yn bhat neu yn bhydhar: bhal [*Braini, saint*] &c.

Syllaba diphthongata & alienifona mutiens, est syllaba, cuius principium alienum, & finis mutiens: vt [*Iore, iorp, ierg*] &c.

Syllabih

Syllabhb diphthoghoc dhieithrbhút, yv pann bhó syllabhb a'i dechreu yn dhieithyr, a'i divedh yn bhút: mall *Tart*, *rrp* &c.

Alia Syllabarum diuisio Bardis & Poetis

vsitatissima.

	Talgronn	Diphthogh, Diphthongus. Lhedhbh, Disiunctifona, diffusifona, circumsona, circuisfona. Catta, Curta, breuis, diminuta, truca, conficfa.
Yn holhol, Generaliter & omnino sumta, sc.	Lhedhybh	Pennammledhbh, Vergelentifona, inclinentifona. Cadamlledhbh, Fortisparifona, robustilentifona. Tardhbledhbh, Liquefparifona, liqualentifona.
	Diphthogh	Talgronn, Coniunctifona, rotundifona, confertifona. Lhedhbh, Lentifona. Grib, Obliquiuga, oberrans, instabilis, incerta.
Diphthogh gymisc, Diphthongus promiscua, confusa, sc.		Talgronnledhbh, Rotundilentifona, coniunctisparifona. Tardhbledhbh, Confusa, liquilentifona. Pennammledhbh, Capicuriulentifona.
Diphthogh rybhedi, Diphthongus mirabilis, sc.		Dieithr, Aliena, peregrina, degenerans. Lhosgymioc, Caudata, producta. Grib, Errabunda.
Trithyr syllabhb, Triplex syllaba, scilicet syllaba	Odiganiar, odidogamur, Singularicina, sc.	Talgronnledhbh, Rotundilentifona, Lhosgymioc, Caudata. Syllabhb bhyddarledhbh, Surdilentifona, surdisparifona.
	Cadarnaniar, Forticina, robusticina, sc.	Trommledhbh, Grauisparifona, grauilentifona. Cadamlledhbh, Robustilentifona. Byddarledhbh, Surdilentifona.
	Ysgavnganiar, Leuicina, debilicina, sc.	Talgronn, Rotundifona. Pennammledhbh, Inclinentifona. Mur, Muta, muticus, mutescens.
	Diphthogh ny cheir prdefta battébo, Diphthongus inthmici, sc.	Tardhbledhbh. Talgronnledhbh. Grib.
	Dieithredic, Alienata, auersa, degener, sc.	Diphthogh { Dhieithr. Grib.
	Diphthogh gymeniad, Diphthongus parordica, sc.	Bocal ym mlaen bocal, Syllaba à Bardis [Vocalis ante Vocale] dicta.
		Talgronnledhbh. Pennammledhbh. Tardhbledhbh.

§ 3

Accidentia

Accidentia Syllabæ.

			dauamserave, duorum temporum, ceu <i>Tents</i> triamserave, trium tem- porum, ceu <i>Phlants</i>	breui- um.
	Amser, Tē- pus, sc.	hīr, longum, bym, breue, vnamserave, vnus temporis : vt <i>Tēg.</i>		
	Hyd neu chyhy- dedh, Qualitas, sc.	Rhibh lhythyr o vn i saith, Numerus literarum ab vnitate ad septenarium, vt supra & infra.		
Accident syllabz quinque, sc. Ebh a dham yain i sylb- abh bymp peth, scbh, ei	Phrys, Pōdus, sc.	Trwm, graue : vt <i>Gwem.</i> Ylgryn, leue : vt <i>Gryn.</i>	Gair trwm neu ys- gabhin ei sain.	
	Haccen, Accen- tus, sc.	Dhyrhabhdic, ascendens : vt <i>Gwenubiant.</i> Dhisynnedig, descendens : vt <i>Gryn, gabbyr.</i> Amgrychedic, circumflectus : vt <i>Ghys, prys.</i>	Dyredy diad, sain, a' thony gcheir.	
	Hanadl, Spirit°, sc.	Grych, densicrispus : vt <i>Serch, sārph, sērib.</i> Lhybhyn, lenis, tenuis : vt <i>Tēg, tal.</i>	Aspiratio.	
	Hanian, Natua qualitas, sc.	Lhedhybb, laxifona, remissifo- na : vt <i>Gryn, llyrr.</i> Talgronn, collectifona, concin- nifona : vt <i>Gryn, Gwēr.</i>	Natura	mollia. aspera.

Hyd neu gyhydedh y sylhabheu, a bhydh herwydh mesur o lythyrr ag amficroedh gof-
sodiadu a bho yndhynt. A' lliaws amser a bhydh i sylhabh hir, ag vn i sylhabh bherr.
Canys hwy o amser y bydhir yn dyvedud sylhabh hir, uog yn adrodd vn bherr. Hir
yr pob lledhyrbh, a byrr pob dalgronn: ag etto hwy yr diphthogh dalgronn, no sylhabh
arall dalgronn. A' rhai o'r sylhabheu lledbhone a bhydhant hwy no myf ledbhone e-
rall, o herwydh mesur o lythyrr ag amficroedh a bho yndhynt.

1. Y cyfsebbin, yv panni cybhanfodher hi a' sylhabh arallh: Canys yna y mae hi yn un deidiar ei hen, ag ynn myned o dhyrchabhedig yn dhlisgynnedig, ag ynn colhi ei chyrbhiarn accen. Canys cyrbhiarn accen pob sylhabh, yv accen dhyrchabhedig: megis [*Gwenllifoer*]. Canys o ynn [oe] oedh dhyrchabhedig, ag wrth y cybhanfodiad y mae ynn ei golhi.
2. Yr ail, yv panni gybhanfodher tair sylhabh yn ghwyd megys [*Corledig*] o'r gair [*Corn*], a'r gair hynnw a elwir [Accennog amgrychedig:] mall hynn [*Corledig*].
3. Y trydydd, yv panni gybhanfodher pedair sylhabh yn ghwyd: ag yna nyd oes i'r grynabh o'r pedair, accen gybhrifbari ynn y byd: megis [*Yspaidylen*] &c.
4. Y ped verydd, yv arwydd neu lythyren vchensaid, sebh [*H*]. Yr honn a bair i air a' lhiars o sylhabheu yndho, bhoed ag accen dhyrchabhedig arno; megis panni bho yr [*H*] shugh y dhyr sylhabh olabh, mall y mae [*Cadernbas*] o'r gair [*Cadern*].
5. Y pymthed, yv rhanniad y sylhabh, megys panni bho sylhabh y bydher ynn arber o'r scribheennu ynn vn sylhabh, a'r rhannu o ryvvn y hi ynn yr accenn, megis ynn y geliedu hynn: *Galamb*, *yspas*, *ysbad*, *ysfor* &c. ynn llyb *Gallib*, *ysbas*, *ysbad*, *ysfor*.
6. Y chweched, yv cybhanfodiad sylhabheu yn ghwyd, hyd art golhi eu prys. Canys hynn sydd ynn perii sylhabh ag accen dromm arnei, megis [*Gwen, Ithenn, carr, carr*] golhi ei phrys. Canys panni gybhanfodher hi gyd a sylhabh neu sylhabheu, megis [*Meinwm, parlesion, cardigion*] yna y cylh y sylhabh ei phrys, ag y gelhir cybhodli gyd a' hi yr honn a bhyner ai sylhabh dromm, ai ynteu vn ysgawn.

O'r sylhabheu y messurir y geirieu: ag o'r achaw hynny, lhaith bhesfur gair y sylhabh, ag aghhentheidiaf i bob Prydyth ythi, i bhesfur certh dabhau.

Ac o'r geirieu rhia i bhesfu- r i o sylhabh	1:	Aur, goetz, car, mact.
	2:	Arian, pante, arbhen, galha.
	3:	Gwilyddhen, bebogen, goblynniad.
	4:	Y spadyden, y wiarat ybhen.
	5:	Y scybbarnogod, abbyr ygaethen.
	6:	Y scribennedigaeth, cyndar ydbedigaeth.
	7:	Y scribennedigaethen, ocht y synnedigaeth yd.

Ac o'r achosion hynny, o'r llythyry y messurir sylhabheu; ac o'r sylhabheu y messurir geirieu, ac o'r geirieu y messurir ymadroddion; ac o'r ymadroddion, sebh, Pennulhion, Cupleu, Peledyr &c. y messurir certh dabhau. Ag am hynny, lhaith bhesfur certh ynt llythyry, sylhabh, geirieu, ag ymadroddion.

Syllabarum quantitas literarum mensura, & syllabarum colligationum temporibus, quibus syllabae constant, coheret. Syllaba quidem longa plurium temporum, brevis vero temporis unius erit. Longiore enim temporis mensura syllabae longae pronunciandae, & breviori syllabae brevis opus est. Omne lentisonum longum, omneque collectisonum breue. At nihilo secius diphthongum collectisonam quavis alia collectisona siue rotundisona syllaba productionem esse constat. Pariter & syllabarum lentisonarum nonnullis nonnullis lentisonis syllabis tum literarum mensura numeroe, quae ipsis insunt, tum earundem temporibus longiores erunt.

1. Primum, est cum binae syllabae ita in unam coeunt syllabam, ut nomenclaturam prorsus commutet, & ex ascendente eleuataque descendens siue depressa fiat, propriumque tonum amittat. Proprius enim cuiusque syllabae tonus, ascendens & acutus est: veluti *Gwentyhoer* &c.
2. Secundum, est quum tres syllabae in unam coalescunt syllabam: ut *Ceridig* a *Carn* &c. Et huiusmodi dictio tono circumflexa nominatur.
3. Tertium, est quoties quatuor syllabae in unam syllabam confluunt, quarum prima accentu omnino priuatur: ut *Yspadyden* &c.
4. Quartum, est ratio notae aspirationis *H*, quae dictionem polysyllabam acuit, velut cum *H* inter duas ultimas syllabas constituitur: ut *Cadarnhan*.
5. Quintum, est syllabae sectio, illius nimirum quae ut unica syllaba scribi solebat: quae quidem partitio iuxta tonum fit: ut *Galath*, *Yspas*, *Ystoor*, *Ystas* &c.
6. Sextum, est syllabarum compositio cum ponderis iactura. Hoc enim cogit syllabam grauitonam, seu *Gwenn*, *penn*, *car*, *corr* pondus siue grauedinem deponere. Nam quando cum una pluribusue syllabis conerescit, ut *Metwenn*, *parleision*, *careidigion*: tunc grauitate & pondus amittet, poteritque rhythmicè tam cum grauisona quam cum leuisona syllaba concinnari.

Syllabis dictiones metimur, & propterea iuxta dictionum commensuratio syllaba ipsa est. Unde maximopere ea opus Bardis ac Poetis est, ad legitimam carminum scansionem,

Dictionum aliquas me- timur sylla- ba	1:	Aur.
	2:	Arian.
	3:	Gwilyddhen.
	4:	Y spadyden.
	5:	Y scybbarnogod.
	6:	Y scribennedigaeth.
	7:	Y scribennedigaethen.

Igitur literis syllabae, syllabis dictiones, dictionibus orationes, orationibus nempe Pennillijs, Cupleijs, Paladijs & consimilibus metricis orationibus commensurantur Bardorum Poemata uniuersa. Regula ergo poematum commensuratrices literis, syllabis, dictionibus & orationibus constat.

De

Ac yn ôl y Cymry bhall hynn y rhennir, febb:

Ymſennu.
Ymchybhalu.
Danvared.
Goganu.
Ymbil.
Grathrudhiar.

Two Clergymen were wont to stand before the company, the one to give in rhyme at the other extempore, to stirre mirth and laughter with their wittie quibbes, &c.

Cyhanhédhu, sebh yw hynny, lhavenhau dynion, a' dibhynnyr amser, cannyllawen yw bôd yn gybhan-
Haelioni. (nedh.)
Erbynnaid, ag erbynnaid da yn deulaidh ag yn deu-
luraidh, heb rry bhar ymbil amdanynt.

Iava } **Dhyso.**
 } **Ganu.**
 } **Bhamu.**

Eiddi Dychan heb Serthyd.
gorcheft I waig yr priod heb ordherch gerdd.
iebb, ca Yn breiadaidh neu yn ophemiadaidh i'r
nu eglwyf.

Clodbhori } Digribhvch medhvl.
a' moliānu } Haelibn.
Cerialmaeth.
Digribhvch dy nion.
Gythineua' gythvynbu gogang.
chel goganua' honay ebhneb an.
Vbhryhdard.

Diueirdeb
Cariad perphraith

Gynthod yn
dhilefc y
faith Prifh-
wyda'r
Pechôdeu
marjol
feblh,

Cannys y rhain a ddiaph-
rwythant a ven, a' chobh,
a' dychymyg y Pry-
dydh.

Ag wrth hynn y gwelir blaod tair Collobhn neu Geigh cerdd dablard & se

ir Co- } Ciermaeth.
rd 7 febh. } Teuluymaeth.
 } Prydydolath.

Tri	Phrythlawn	Prydydh.
	gerdhayr	Bardh.
	iebh,	Hyforydydh.
	Obher-	Clern.
	gerdhayr	Bardh y Blayd.
	iebh,	Hodav.
Phêth a vna	phrythlawn	Dichanu medhyr.
	gerdhayr	Achvanec-hau cobh ag ethrylithr.
	iebh,	Distyrr drychbydhylau.
Phêth a vna	obhergerdh	Medhu } Synnyr.
	iebh,	Lhygru } Pechôdau.
		Mryhau }

De iis quæ commodant, & iis contrâ quæ incommo-
dant Poematibus atque Poetis.

Hæc firmam, præstantem, artificiosam, comptam & gratam reddunt Poe- sum: sc.	Iudicij profunditas.
	Linguae Cymraecæ copia.
	Inuentio singularis.
	Insignis Poetæ Authoritas.
	Rapodi Poësim recitantis præstantia. Solent enim frequen- tissime Cymræorum Rapodi seu Recitatores Poetarum camina in publicis conuentibus accinere.
	Artificiosa Poëseos compositio.
Hæc imbecillam, ignobi- lem, inartificiosam, ru- dem & ingratam faci- unt Poësim: sc.	Styli excellentia.
	Iudicium humile depressumue.
	Vulgaris Inuentio.
	Linguae Cymraecæ inopia.
	Rapodi ineptitudo.
	Poetæ obscuritas.
Hæc perfectum, eximium, spectabilem & venera- bilem Poetam præstant, & eius furorem poeticum augent: sc.	Styli ruditas.
	Poetæ præcellens Authoritas.
	Confidentia.
	Indolex.
	Vfus frequens.
	Art.
Hæc deformem, inhonora- tum, contemptibilem & odiosum efficiunt Poe- tam, eiusque furorem poeticum diminuunt: sc.	Disceptatio.
	Eloquentia.
	Inertem.
	Ignotum obscurumue.
	Sordidum auarumue.
	Stylo insipidum.
Poetam esse.	Mendacem.
	Impudicum.
	Inuentionis ingeniosæ & iudi- cij exquisitæ expertem.

Pa bethau a vnant lés, ac hebhyd pabethau a vnant abhlés i Gerdh a' Cherdhorion.

A gadarn- haant	Gerdh: sebh,	{	Dvrbhnder ystyt. Amlder Cymraec. Odidaug dhychymyc. Sathredic dhychymyc, sebh y rhynn y bo parb ynn taro amô. Balder ynnvyr ac ystyt. Eisieu Cymraec. Gwiscoedh.
A vanháant			
A enhyde- dhant	Gerdh: avnsebh,	{	Ardurdawd. Ehavnder. Noethi. Eisieu cerdhvriaeth. Aghhydabod neu nad ydnapper. Daceiniad eglur. Cwreint vneuthuriad. Dychymyebhav ardurdawd y Prydydh. Deumydhbav ynnvyr. Perphaith ystytiaeth neu dheall. Odidaug dhychymyc neu gyphebybu.
A anysty- riant			
A hôphant	Gerdh: sebh,	{	Lhêc dhatceiniad. Sathredic dhychymyc. Amurdhas y Prydydh. Ethrylithr. Arbher. Celbhyddyd. Ymryllon. Lhevenydh.
A anhô- phant			
A velháant	A sen cerdhav: sebh,	{	Cannawl ei gerdh. Medhdawd. Godineb. Ysgymundard. Aghhanmayl ei gerdh. Ei darcanu myn iawn amser. Ei chanu yn berthynas. Bod Cerdhav i bharnu arnei. Ei darcanu yn anamser. Ei chanu yn ammerchynas nyd amgen nog i'r neb nys dylai. Eisieu Cerdhav i iawn bharnu arnei.
A lygrant			
A velháant	Gerdh: sebh,	{	Haelioni. Digribhych. Clodbhôri dynion da. Celbhydiaeth. Dybhryddrydd neu bhôd yn dhibblas. Goganu dynion da. Ei berthi.
A vaethant			
A barant berchi cā- mol a' charu	Cerdh: avnsebh,	{	Cannawl ei gerdh. Rhodhion gwyda. Ei ammerchi. Aghhanmayl, aghrheda, a' chambarnu ei gerdh. Ei nec-hau o'i rôdh.
A barant galhau ag ammerchi			
A laren- haant	Gerdh: avnsebh,	{	
A drittaant			

A gyreiniant	{ Y mad- rwyd nyrn cerdh: sebh,	Cy bhanfodhiad gredhus a' chymul art y geirieu a'r ymadroddion. Amlder cymraec. Cy bhiavnder art dychymyg neu dychy- nyg bhar gerddhriaeth wrth gyreiniav y Llir. (gerdh. Eisieu môdh i gy bhanfodhi. Anamlder cymraec. Aghherdhwriaeth.
A aghhy- reiniant	{	
A gyreini- ant ac a'i telyghant	{ Gerdh: sebh,	Ehydryd parabl, neu hyavdlder parabl. Cyreindeb synnvyr, Ymrabhael ac aniaenyl dhealh y darceiniad. Prl dhatceiniad. Aghhyreiniwyd synnvyr. Anyttriael dhealh y parablwr. Iawn berthynas. Iawn ystyr.
A aghhy- reiniant	{	
A berphe- thiant	{ Y mad- rwyd nyrn cerdh: sebh,	Iawn enaid (sebh yr hynny) Berbh. Amherthynas, sebh, canu peth ny chydre- dho i'r neb y caner idhav, megis moli gwaic Eisiau enaid. (am ymladh. Camm ystyr.
A amher- pheithiant	{	
Ynt anhep- cor	{ Cerdh- awr: sebh,	Ehydryd parabl i dhatcâu cerdh. My bhyrdaw cerdhwriaeth thac ei bôd yn ghamm.
Y pethen hynn	{ I gerdh- awr bhôd yn arnl ei gerdh: sebh,	Ehaunder i ateb y pethen a obhynner idhav. Cy bharwydhyd myrn hystoryeu. Bardhonnaeth. Hengerdh.
A barrant	{	
A vrdhant	{ Gerdh: sebh,	Ehydryd ac ehobhnder parabl. Ethyrlithr y datceiniad. Awdurdawr y Prydyd.
A annur- dhant	{	
A hogant	{ Gerdh: sebh,	Ei datcâu yn anamser ac heb ei gobhyn. Ei chanu yn amherthynas, neu i'r neb nys Eisieu cerdhawr yn bharwrydhiavm. (dyllo. Hengerdh.
A bylant	{	
Nychrygh- ant	{ Myrn cerdh: sebh,	Bardhonnaeth. Hystoriâu. Aghhybharwydhyd. Aghherdhwriaeth. Aghhanmarl. Awdalvch.
Y caea	{ Cerdh- awr heb bhynd yn eu he- byn: sebh,	Yn bhydryd neu ymahlavch, sebh yr hynny, yigavndermedhwl, a synnvyr bas o bhôd yn llaven dryd blunfendawr. Aghherdhwriaeth. Hengerdh yr hên Brydydhion. Awdurdawr a' dychymyebharwryd gyreindeb y Prydydhion nevyd dysgedie. Celbhydryd o gerdhwriaeth ny alher myned yn ei herbyn.

Y pethen

A dhyly Cerdhau eu cerdhwreidhau } Dyfe.
a'e cyreiniav with eu datcan i e } Gyrionedh.
reilh, pann obhyner idhau: sebh, } Barn ar gerdhriaeth.

A vaerddhir rhac } Cammbharnu ar gerdhriaeth.
Cerdhau: sebh, } Dyvedyd celvydh ynn ei dhyfe.
Dyrc anian, which is to be terrible and furious.

y pethau
hyn

Gogannerdh Clerw, ynn y lly y pryo Prydydh; canny
treth y dylly bod moliangerdh Prydydh, no gogannerdh
Clerw.

Cann camngerdh o Brydydh canmoleddic ac avurdave
idhau: canny dainvau y cael datceiniad a dhateano
cerdh yn gwl, megys y cano y Prydydh.

Creda yr hynn ny alho bod herwydh y doethion, neu
dhyredyd celvydh yn rhye, a goganu yn dhiachos;
megys na dhyfeu yn ymolchi dhyrreier, neu olchi
penn dhyrmercher: kann ny veyhydd y doethion yr
vn ofr thal hynn a'e cyphelyb: neu dhyredyd drc
am vn heb prabharnav: neu dhyredyd y peth ny alho
bod herwydh barn ar gerdh.

A dhyly Cerdhau eu gochel: sebh, } Lhynna.
} Putteinia.
} Clerwriaeth.

De Columna siue quantitate metrica & eius formis.

Columna metrica, cymraeum, est commensurata connexio quaedam, stichos siue
ordinatio, non pedum syllabiarum, ut apud graecos & latinos, sed pedum cymraeco-
rum, id est merè syllabarum, ad aurium delectationem inuenta; & propterea sic dicta,
quòd per eam tanquàm stylon siue sustentaculum, omnia metrorum & carminum gene-
ra teneantur ne concidant: & à qua etiam tanquàm fonte & scaturigine vniuersa Pen-
nilliorum, Paldyriorum, Bannorum & Brachiorum genera in carminibus oriuntur &
fiunt.

T 3

Columna

Columina
sive quan-
titas metri-
ca alia,
Colobhneu
cerdh da-
bhod ymry
Gyhydedh

1. Trimetra & Breuissima, quae tribus: vt *Y ffrith ffrith* 3.
vel *I Ddwy ddeirab*. Hæc [Berrauica] dicitur, Bhettrabh.
2. Tetrametra & Breuis, quae quatuor: vt *Gryphyd* 4.
Gryphenn. [Berrica] hæc vocatur, Bhettr.
3. Pentametra & Candida, quae quinque: vt *O ddad* 5.
Owein Ddwn. Hæc appellatur [Guennica], Ddenn.
4. Hexametra & Cerulea, quae sex: vt *Brannys* 6.
Robert Ddwn. [Glastica] hæc nominatur, [Lās].
5. Heptametra & Seruilis, quae septem: vt *Praphyd* 7.
yd imp Rhydd Ddwn. Hæc [Caethedica] dicitur, Gaeth.
6. Octometra & Transuersa, quae octo: vt *Praphaed* 8.
dyddad Maredyd Ddwn. [Trausedica] vocatur, Ddrys.
7. Enneametra & Rudis, quae nouem: vt *Pry ym rbot* 9.
dy aur pui Henri Ddwn. [Tiuscoledica] dicitur, Ddysel.
8. Decametra & Lōga, quae decem: vt *Pry n'oroph ddu* 10.
da pui bēn Rhydd Ddwn. [Hiredica] appellatur, Hir.
9. Hendecametra vel Polymetra & Longissima, quae 11.
vndecim. [Huyauica] nominatur, Hyyabh. *Y Gyhy-*
dedh hyyabh a bhydh o vn sylhabh att dhēc neu
bhry ym mhōb braych, bhall att dhūlh Todhaid:
megys
I bōb pbar rhyddgrair i dda Rhyddhall y paun;
O bōb dydd ymry i paun, ni bō i rædheb Rys.

Pedibus
metricis id
est syllabis
constat
quem nu-
merum
syllabarum
non super-
grediuntur
Bardi.

Metra igitur sive metricæ quantitates habentur hæc vndecim stichorum formæ, quod
his vniuersa Cambrobrytannorum carminum genera commensurentur, his cohercant,
ex his fiant & constituentur.

De Carmine & eius Speciebus.

Carmen est oratio metricè conscripta, vel ore prolata, certo quodam stichorum me-
trorum, tanquam pedum maiorum & proximiorum numero constans.

Porro doctissimo cuique inter Cymræos antiquos, olim liberum erat fingere sibi peculi-
are carminum genus, modò in eo cum iudicio exacto, & ad finem vsque poematis carmen
artificiosè deduceret.

Denique cymraeci poetæ non tantum syllabarum numerum (vt suprà,) sed & aliud
genus quæritatis sive Cyhydedicatis, veluti Ledhuitates, Talgronnitates, insuper & diph-
thongorum & monophthongorum naturas & qualitates proprias obseruauerunt in carmi-
nibus, sed modo à græcorum & latinorum consuetudine & vsu penitus diuerso, vt aliis
videbitur suo loco.

Carminum

		Homozorythmicum, Vnodl	Rectum, Vnion. Inuersum, Cretica. Isagogicum, Cynch.
	Confuetum, Arbbere-dic	Profaicum seu Solutum, Proft	Heterozorythmicum, Cybhacria. dioc. Catenarium, Cadrynoc.
	Systichu, Englyn		
	Inue-num, Diarbbe-reddic	Vetericinum, Or hen ganniad. Longipopicum, Gannin. Militare, Milwr. Pugillare, Cildyrn &c.	
		Distichu, Deuair	Brachydistichum, Bhyrion. Macrodistichum, Hirion.
Carminum Cymraeco- rum tria si- ma genera, Tri pribh- ryv o bhef- sur cerdd dabhdod ysych: icbh,	Homio- stichum, Cyrtyd	Caudatum, Lhosgymnoc. Rhythmicum, Orell gytyd.	
		Perfundum productumue, Todhaid.	
		Odynicum, Grwydodyn	Brachyosticum, Byrr. Macrosticum, Hir.
		Anuricum, Hupunc	Brachepicum, Byrr. Macrepicum, Hir.
		Autometrum, Cyhydedh	Brachyosticum, Bherr. Macrosticum, Hir. Enneameton, Naybann.
	Sichopo- lyryth- micum, Avdl	Brachyochyrum, Byrr a' thodhaid. Macrochyrum, Hir a' thodhaid.	
		Salebrosum, Clogymach.	
		Brachyostidicum, Cadrynbhyn.	
		Bardicum precellens & singulare, Gorcheft Beirdh.	
		Brachisagogicum, Cynch a' clurum.	
		Chyrisagogicum catenatum, Tardhyrion cadrynoc.	

[illegible]

De Cyrcicis, Paladyrijs, Pennijs Pensellifue, Copulis,
Pennillijs, Bannis, Guantis, Rhaguantis &c.

Dau ryw air Cych
3 fydh: nyd an-
gen

Cyrch Cynghanedha, a' hwnn yv gair tros yr odl, id est (post rhythmum) ynn cyrchu gair arall ag o'r Bann arall i ymgyghaneddu ag ebb, neu ynteu ynn ymgyrchu at ryw air arall i gydgyngghan ag ebb, a' hwnn gann gudiô a' chyrchid iain y Bribhodl i ebb chlaen.

Cyrch odl, a' hwnn yv gair ynn cyrchu gair arall ag o'r Bann arall i gybhodli ag ebb; neu ynteu ynn ymgyrchu at air o'r Bann arall i ymgybhodli ag ebb. A' [Chyrch dardhodl] y gelwir hebhyd, am y bhôd ynn toddi ymmaith ag ynn dibha y Bribhodl y bô ebb yndhò, ag ynn cyrchu attô odl arall gybhâdhas idhò e'hûn, a' dieithr neulthûol i Bribhodl y messur. A'r gair cyrch hwnn (onyd odid) a gyrch attô hebhyd air y bribb divedhodl i ymgyngghaneddu ag ebb.

Cyrchi-

Cyrchicum.

Exosymphonicum, Heterosymphonicum, Hysterorhythmicum, Allosymphonicum & Rhythmitogens, quod ad se aliud dictum ab alieno versu alliciens & inducens, quod sibi in carmine concentu respondeat, proxime antecedentis rhythmici eiusque primarij sonum tegit & occultat, ut (instar omnium) videre licet in extremo Paladyrij Vnodylici recti primo sticho, statim post principem eiusdem stichi rhythmum.

Cyrchicum duplex: sc.

Exorhythmicum, [Rhythmisorbēs & Rhythmiliquans,] quod principem propriūque propositi stichi (in quo inest) Rhythmum prorsus absorbens & liquans, seque pro proprio & genuino rhythmico intrusorie constituens, alium ex proxime sequenti sticho sibi que rhythmicē congruentem rhythmum adsciscit, concentumque subsequēntis & primarij rhythmici vna introducit, ut patet in exemplis.

Cyrchicum, seu vnica sit vox siue plures, est dictum quoddam, quod symphonice vel syrrhythmicum quum sit, nihilque habeat in eodem versu, quo cum symphonice aut rhythmicē concinetur, ē proxime subsequenti versu, aliam cum qua concentum vel symphonice vel rhythmicum faciat, dictionem sibi acquirit.

Paladyrium & Pennum.

PRius Vnodylici carminis Distichon, Paladyrion; Posterius Pennion & Pensellion vocant Poetæ nostrates.

Copula siue Coniugium.

Copula nihil aliud est, quam cuiusvis generis carminis, quod pari Distichorum numero constet, Distichon quodlibet.

Pennillum Brachiumue.

PENN [Pennulh, Bann, Braych neu 'Air,] a elvir bhelhy, o achos eu bōd ynri pennu, bā-nu neu ynn amgyplret, ag ynn dirēdhu gvers neu versu. Cannys ny elvir na Phēnilh, na Bann, na Phenn &c. nes idhynt bennu a dirēdhu gvers neu versu, na byrr na hir, nag yn na mvy o versu neu linellh a bhōnt.

Monostichum duplex: sc.

Monostichum longum, quod ex breuioribus Pennillis compositum, in eodem carminis genere reperitur; vel quod plura minora Pennillia in se contineat. Longum dicitur etiam & id, quod licet plura minora Pennillia in se non complectatur, breuiore tamen Pennillio & in eadem carminis specie longius inuenitur.

Monostichon breue, & quod alia diuersa Pennillia non complectitur, & quod licet complectatur, longiori tamen Pennillio quantitate cedit.

Quantum & Rhaguantum.

Quantum & Rhaguantum sunt pausæ quædam in carminibus decantandis: quorum hoc posteriorem quidem, illud verò priorem pausam significat. Etsi in quibusdam interdum vna sola, interdum duæ, interdum tres pluresue inveniuntur pausæ: in aliquibus tamen nulla reperitur propriè dicta pausa, ut postea videbitur.

Scanſio. { Bronn-braen. 8afc-nôs. bâſc-bu. dꝝ db-brast. du8-sûl.
 Mar8-ty. 8ꝝ ſ-fa8c. Cꝝ m-rn.
 B8r8-ar. thur-bbâb. ar-utbr. bbû.
 B8r8'n-cro. nîcl-8ybr. 8'n-crꝝ. nu.

Bronn braen8afc nôs bâſc bû dꝝdbbrast Du8 sûl,
 Mar8 Tyꝝſſa8c Cymrn.

B 8r8 ar8 ur bbâb * Ba r utb r bbû.

B 8 r 8 'n c r onîcl * 8yB r 8n c rꝝ nu.

B r 8b r bb * B r 8b r bb.

B r n c r n * B r n c r n.

So-
no-
ra. { Bron } Proc- { 8afc. } Cymhe- { B. } Rhyth- { Bû.
 { Braen } ſticè. { Pâſc. } riada { M. } mus { Rn.
 { } { } { } { B. } { } { Bbû.
 { } { } { } { B. } { } { Nu. }

Exemplum secundum.

Cyrchicum trissyllabum.

Carmen. { O ledi ad gariad gorau [Mꝝ nudum]
 Bann amneidi8y bhinnau:
 T 8ybbyd G8enn 8 myd mau,
 8enn H8llyn cun o'i baelliau.

Scanfio.

O-led.rad-gar.iad-go.rau-mŷ.nu-dun.
 Bann-am.nei-diŷy.bhin-nau.
 ʒ-cŷ.bhyd-gŷenn.ʒ-myŷ.man.
 ʒenn-hŷl.lyn-vn.ŷi-hael.lian.

OledraD ga ri * aD go ran.

Mŷ nu dun * bann aM nei diŷy bhinman.

ʒeNn bŷ llyn * vN ŷi hae lian.

Conso-
nantica.

D g r * D g r.

M n d * M n d.

N h ll * N h ll.

Sympho-
nia

Sonora.

{ Ledrad }
{ Garlad }{ Cŷbhyd }
{ ʒ-myŷ }

Rhythmus

{ Ran.
Nan.
Man.
Jan. }

Ac o'r hén dhulh bhall hynn:

Marŷ Rbirid bhlaibh gŷraibh gŷrabb [Gŷbhŷŷp vn,]

A gebbais ei alabb:

Un duŷ a' dŷg odhiarnabb,

E dŷg duŷ a bhŷ pennabb.

Exemp-

Exemplum tertium.

Cyrchicium dissyllabum

Carmen. { Dily nais, clybbais, bhal y cly [Deucant]
Deccabb o dby nion bys.
Dolur gormodh a m' dyls.
Dilyn pryd esyn prid ys.

Ym y bymhed sylhabh y dyls y Rhagvan bhad yn yastadol.

Scanfio. { Di-ly . nais-cly . bbais-bhal . y-cly . deu-cant.
Dec-cabb . o-dby n . ion . bys .
Do-lur . gor-modh . am-dy . lys .
Di-lyn . pryd-e . syn-prid . ys .

Dily nais C llybbais bhal y C lly . Deu cant Decabb o dby nion bys.

Do lur gormodh a m' Dy lly . dilyn P r yd esyn P r id ys.

Cō-
so-
nan-
tica.

Sympho-
nia

So-
no-
ra.

{ Dily nais } { Dilyn . } { Cymhe } { D. } { Rhyth } { Cly . }
{ Clybbais } { Eryn . } { riada } { Y . } { mus } { Byr }
{ } { } { } { D. } { } { Lys . }
{ } { } { } { D. } { } { Tr . }

Aralh.

Tr y ddybb o gldybb bhall gleibbian [Herdyr,

O hiraeth am Degau:

A gdyyn ei bhyd o'r gdyyn bhau,

A gaei fdyyn o gusanau.

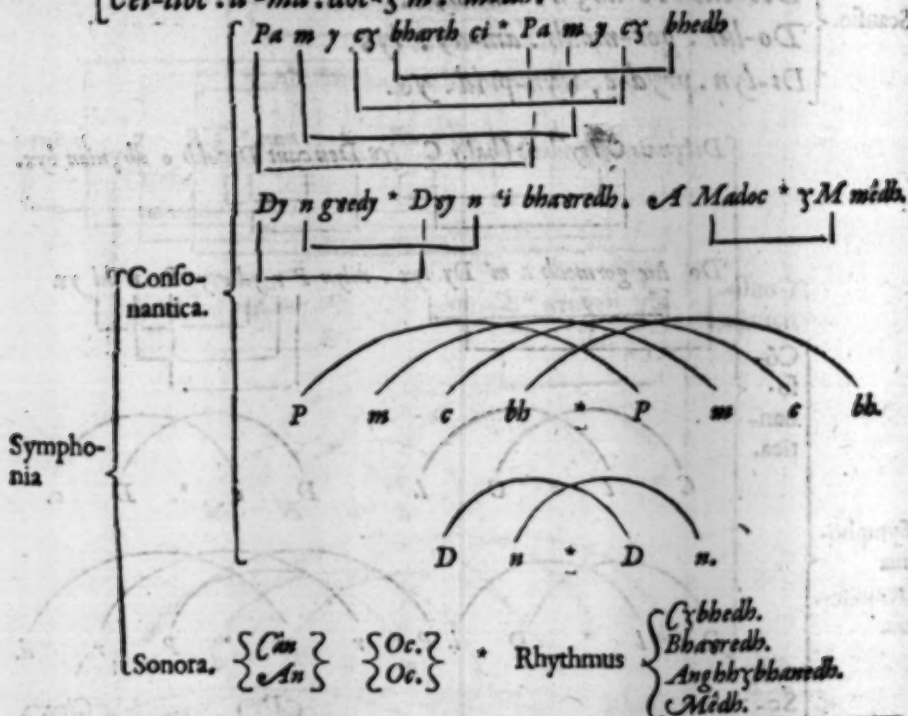
Eghlyn Vnodi vnion a Grân a Rhagvan idhò, a dhoſperthir bhal vchod: eithr Eghlyn Vnodi vnion heb Ragvan, a genir arr groes neu arr drays gyghanedh yn nechreu ei baladr. Ac ail dhuilh arr y ghlyn Vnodi vnion, yrei drays gyghanedhu heb Ragvan yndhò.

Exemplum quartum.

Cyrchlicum monosyllabum.

Carmen. { Pam y cybharth ci, pam y cybbedb [Dyn]
 Gedy ddy n ei bhaeddb.
 Pam y can anghb bhaeddb.
 Ceilioc a' Madoc ym meddb.

Scanfio. { Pam-y. cy-bharth. ci-pam. y-cy. bbedb-dyn.
 Gde-dy. ddy n-i. bhaeddb.
 Pam-y. can-an. ghb bhaeddb.
 Cei-lioc. a'-ma. doc-ym. meddb.

Ac arallh yv hyn.

Da 'r gðandyn yð 'r tån rhac drðc anabb [ðléðb]

Neu lúðhed cýnhaubabb:

Da a' gðisð rhac andyd gaubabb,

Da 'r bynt i drin bðyd yr bább.

Exemplum Recti vetusti.

Carmen. { Diobher iasnder undaðd, [Hðyl anað]
 Haelioni 'r bedðssaðd:
 ðrthyð ail Arthur ðrthðaðd,
 Cððgaðñ cadr phðynaðñ phaðd.

Scanfio,

Scanfio. { Di-o. bber-iaſn. der-vn. daſd-bſyl. a-naſ.
Hae-lie. nſr-be. dyf-ſaſd.
ſrth-yd. ail-ar. thur-ſrth. ſaſd.
Cy-dſ. gaſn-cadr. phyn-naſn. phaſd.

Diobber iavN der * vn dard.

Hoy l ancy * Hae lie ni * bedſſaſd.

vR t b yd ail * aR t bur * ſR t b ſaſd.

Confo-
nantica.

Cy dygaſn * Ca dr.

Phymaſn * Phaſd.

Sympho-
nia

N d * N d

H i n * H i n

R t b d * R t b * R t b d.

Sonora.

{ Diobber. }
{ laſnder. }

{ Cy dygaſn. }
{ Phymaſn. }

* Rhyth-
mus

{ Vndard.
{ Bedſſaſd.
{ ſrthard.
{ Phaſd.

Nota.

Ebh a elhir trawſgyghhanedhu y gerda ſan nechrau yr Eghlyn,
bhall hynn;

Dúodh

Dúodh bb̃y gbb̃ſan m̃yn Desi [J bb̃ſan,]

Gſâc bhinnau ei rhoddi:

Jaſn oedh a'r cſſan eidbi,

Yman ſynn arr bb̃y m̃n i.

Ac ebha elhircanu Cyghhânedh Benndolh yn nechrau y Paladyr, bhall hynn:

Goren ſyt' Jbhor gorybb ſytb [Yn Rbi,]

Ynn rhoi deiphr arr eſſytb:

Arr a bhû gû gſehêlyth,

Arr ſydh ag a bbydh bbyth.

Eghlyn Vn- odl vnion a derbhynaa reithieu myn	Bogali- eid, ac rei- thieu ynn	Vn Bhocal.	
		Dhvy Bhocal, a' hynny myn	{ Diphthogh dalgron. Diphthogh ledhbbh.
	Cyſceni- eid, ac rei- thieu ynn	Vn Bhocal a' Chyſfain.	
		Dhvy Bhocal a' Chyſfain, a' hynny myn	{ Diphthogh dalgron a' Chyſfain. Diphthogh ledhbbh a' Chyſfain.

Eghlyn Vnodd vnion ynn terbhynu ynn vn Bhocal, bhall hynn:

Pei caſn g̃y b̃l̃ſr g̃y b̃l̃e i brobbi [Rb̃n,]

Cy bei rhôn bb̃y gbb̃rogi:

Bb̃y neges oedh bb̃y nêgi,

Bb̃y gbobbec dhyn d̃c i ti.

Eghlyn Vnodd vnion ynn terbhynu myn Diphthogh dalgronn,
bhall hynn:

Dil̃ynais, cl̃ſybbais, bhal y clyſ [Deucant,]

Y deccabb o dhyn byſ:

Dolur gormodh a m' dil̃ys,

Dil̃yn pryd eſyn prid yſ.

Eghlyn Vnodd vnion ynn terbhynu myn Diphthogh ledhbbh,
bhall hynn:

[ſudh cyll ſyt' obb̃ſyl o balh dramsy [Hoet,]

A hû mab Mathônſy:

Vn ſl̃adh y th' ſneir a' chreirſy,

Enſir bb̃ryc rh̃y bir bbrât r̃b̃ſy.

Eghlyn

Eghlyn Vnodd vnion ynn terbhynu mym vn Bhocal a' Chytfain,
bhall hynn:

Laenllys lys gwis Rys geinbbret [Y caten,]

Cedernit Edelphret:

Llys dibhei llysyasdyr Dybbet,

Lhabbyn gynnydeir penn creir crét.

Eghlyn Vnodd vnion ynn terbhynu mym Diphthogh dalgronn a'
Chytfain, bhall hynn:

Obber o iaender undast [Hyl anas,]

Haelyoni bbedhysast:

Orthyt eil Arthur yrthast,

Cadsgaen cadyr phynnaen phast.

Eghlyn Vnodd vnion ynn terbhynu mym lledhybh Dhipthogh a'
Chytfain, bhall hynn:

Cathleu Eos nos Ynn oet [Y ciglen,]

Neu gobheu gobhal hoet:

Caethlebb herodbebb hiroet,

Cethlydh cein asenydh coet.

Nota.

Gossodiad, [Dodiad, Rhodhiad] yr atebiad y bumhed sylhabh o Baladr Eghlyn Vnodd vnion i rys sain mym rhyr sylhabh o'r blaen: a'r sylhabh honno a bhydd naill ai y gyntab, ai'r ail, ai'r drydedh, ai'r bedwaredh. A' Gossodiad y gelwir, am ei bod gredy ei gossod i ateb i rys sain o'r blaen; a' hithau yn rhyr *pausa*; megys ynn yr enffamleu ifod.

Gossodiad	{	Gyntab: megys <i>Mair Bhorsyn dhisair</i> . Neu <i>Dyn ybbi</i> ynn a' obbyn &c.
neu <i>Pausa</i> y		a'r gyntab ynn ateb i'r bymhed.
Paladr ynn		Ail: megys <i>Disair ydyr Mair</i> . Neu <i>Pymthryth ryrssaglsyth</i> &c. a'r
y bymhed		ail ynn ateb i'r bymhed.
sylhabh ynn		Drydedh: megys <i>Morsyn Bhair dhisair</i> . Neu <i>Y Marchoc bysioc</i> &c.
ateb mym		a'r drydedh ynn ateb i'r bymhed.
sain i'r		Bedwaredh: megys <i>Cerair Sylan lân</i> . Neu <i>Yn Rhi dibhyrr fgyr</i> &c. a'r
		bedwaredh ynn ateb i'r bymhed.

Ac nyd ettyb y bymhed sylhabh o baladr Eghlyn, onyd i'r gyntab, i'r ail, i'r drydedh, ac i'r bedwaredh sylhabh.

Ebh a' gephir Eghlyn heb vn sylhabh ynn ateb i'r bymhed; onyd bod yr 'orphysf-bha neu'r'ossodiad arr y bymhed yn wastad, ac yn draws gyghhenedh bhall hynn:

Soni'n am danat Polysena,

Ail Elen Diadema.

Ag reithieu y dechreuir Eghlyn Vnodd vnion a' chroes Gyghhenedh, arr y dillu y gynaeth Gytto 'r Glynn, bhall hynn:

Da gennym i'r ddeg ynys [Draſ reddeg,]

Drſy oreudir Poſys:

Da bhú bſyl dóbh yſ hoyſlys,

Dſbhod trſy Deibbi at Rys.

Ynia y mae yr orphrysba ar yr bymhed ſylhabh, er bôd y groes gyghâ-nedh ynn y Paladr; ac er bôd ynn dechreu yr Eghlyn ar yr gyghânedh: y peth ſydh dhiethit ei glyred.

Ereilh a edrydh y Dosbarth vchod ynn y lhûn hynn, ſebh: Gvân neu Gvânt yr pôb gorphrysba hyd y bymhed, a'r bymhed a elvir Rhagrân neu Rhagrânt.

Ac o bydh y	{	Vnſylhâbhoc,	{	Bid y Rhag-	{	Bedvarſylhâbhoc.
Gvânt yn		Dhaufylhâbhoc,		vânt yn		Drifylhâbhoc.
		Drifylhâbhoc,				Dhaufylhâbhoc.
		Bedvarſylhâbhoc,				Vnſylhâbhoc.

Am bhôd yn rhaid i'r Rhagrânt neu'r goſſodiad derbhynu ynn y bymhed ſylhabh o'r Paladr.

Ac Effampleu y Dosparth vchod, bid y rhai hynn, ſebh:

Y Gvân yn vn- ſylhâbhoc, y Rhagrân yn bed- varſylhâbhoc.	{	Penn [Caſr ynys ſenn] i ſinio [Alîſns,]
		Oedh ſilîam Jarlb Pennbbro:
		Penn Bryttſen o'r Dſenn aur dô,
		Paſl gynt Ynn dſyn pêl ganto.

Y Gvân yn dhau- ſylhâbhoc, y Rhag- vân yn drifylhâ- bhoc.	{	Arglſydh [Duſ Cûlſydh] yſ Celi [Jrglſydh,]
		A'm' arglſydh, 'un a' thri:
		Arglſydh ſalch Yr arglſydhî,
		Arglſydh nêbh yſ 'n arglſydh ni.

Ac dyma Eghlyn Vnodl vnion aralh ynn cybhochri trſy yr Eghlyn; a' hyna ſydh 'orcheft. A'r Eghlyn hynn a vaſanaetha ynn lhc ſampl o'r ail yn ſân, a'r bu-med yn Rhagrân.

Gronyn o bonyn benſyd [Eiriônyn,]

Gronyn a goſreiniſyd:

Gronyn gonyn ag anſyd,

Gronyn yn gſurbônyn rbſyd.

Sion Brvynoc vith Golryn brithvynn.

Deſcriad enſ Gruphydh Benn Rhav o'r aphaith, id eſt ab affectu. Ac ynn yr Eghlyn hynn hebhyd, y mae y Gvân ynn yr ail, a'r Rhagrân ynn y bumed ſylhabh.

Ny 8nn [Eno r henn] dr honnaid [Yr llyd]
Nid iadn cy 8iriaid:

Un a'e benn 8rth y bhennaid
Ac 8rth y lha 8r a garch lhaid.

Ieuan Deulryn.

Y Grân yn daisylh-
âbhoc, y Rhagvân
yn dhaufylhâbhoc.
{ Ch8i y8 'r tair [Cadair] ch8i y8 'r cîn [O nebb,]
Ch8i a 8narth bôb elbbîn:
Ch8i y8 y8 'r tâd credâdun,
Ch8i y8 dau ch8i y8 y8 vn.

Y Grân yn bedrar-
fyllhâbhoc, y Rhag-
vân yn vnifylhâbhoc
{ Argl8ydh daear [8âr] argl8ydh yd [A'g8êlbt,]
Argl8ydh g8ynt Yr holbbhyd:
Argl8ydh nebb Yr y8 hebbyd,
Argl8ydh i bôb argl8ydh byd.

Yr Eghlynion vchot a dherbynnaid gann bhy hên Annvliad a' m' Cybhvlâdr Gr-
lim Genoldrebh [Captain Middleton] o Sryd Dhimbeth.

Nôtarallh.

Crist coron a' bron lthe braeni8yd [Yn glâbb,]
[Croy8abb] braphabb broph8yd:
Croes Du8 dhet8 Crist adbol8yd,
Côr lha 8n nerth Caer ltheon 8yd.

Gochel y Sûrdoes

William Egrad Athro Pencerth a' e cânt. Yn ôl gair Cyrch y Rhagvânt yn vnodd.
Barned yr Athravon.

Dosbarth Deheubarth d8ybln [Morr deit8gb]

Y8 [Darost8gb] drostun:

D8 bhar ch8yryn Deibbr e8ch' arnun,

D8 rym oedh i dri am vn.

William Egrad Athro Pencerth a gânt hynn hebbyd. A' gorphvysbha y Rhagvânt
ynn y bedvaredh sylhabh, a' r Odl ynn yr ail sylhabh. Barned yr Athravon. A' hynn
ollh a dhyvart Levys Morgannv, ag a'i scribhennodh am y dhau Eghlyn vchod ynn ei
lybhr o' ilay e' hûn.

Gwelych' lle rhubhais y bedwaredh sylhabh, a'r ail wedi hynny, ym mhob yn o'r dhau Eghlyn.

Y Rhagranr yn vnodd, sebh y'r hynny, yn Gyghhânedh Sain. Canys

Cyghhânedh { Sain } yr vnshyr bêth ynt.
 { Vnodd }

O'r gaeth ac o'r drwgl Gyhydedh y dav y Paladr. Ac o's ynn yr rwythbhed sylhabh y bydh y Bribhodl, y Paladr a saibh arr y drays Gyhydedh: o's ynn y narbhed sylhabh y bydh yr Ord, arr y drwgl a'r gaeth Gyhydedh y bydh y Paladr: a'r penn diwedharr Eghlyn a bhydh arr y gaeth Gyhydedh, Mall y gwelsoch' o'r blaen.

Vnodylicum prauum seu inuersum.

Homœorhythmicum præposterum inuersumue, est cum penselion seu cuspis priorem; paladyrion trunculue posteriorem in tetraesticho locum obtinet; homœorhythmicò recto oppositum, & eius planè (quo ad ordinem) hysteronproteron; alioquin eodem quo rectum syllabarum numero constans, in hunc modum.

Eghlyn Vnawdl crwcca, a bhydh pann bho y Paladr yn ôl, a'r Penn ym mlaen; sebh y'r hynny, yn y gwrthwyneb i Vnawdl vniawn, eithr y bhôd ynn vn bhefur ag ebh yn v-nig. Neu pann bho y Gair hir yn dhiwedhhabh, a'r dhau air bhyrion yn gyntabh.

Cytdhosparth i Vnodd vnion a' Chwcca.

A Messur Eghlyn Vnodd vnion a' chwcca, pob vn o honynt, y'r dec sylhabh arr hugint; vn arr bymthec ynn y Gair hir, a' saith ym mhob vn o'r dhau bhyrion: ac ynn y Pennilh hir greithieu y bydh yr Awl gyntabh ynn y seithbhed sylhabh, ac yna y Gair Todheid dros yr Awl a dhyly bôd yn drisyllabhauc: ac greithieu ereilh y bydh yr Awl gyntabh ynn yr rwythbhed sylhabh, ac yna y Gair Todheid dros yr Awl a dhyly bôd yn dheusyllabhauc: greithieu ereilh y bydh yr Awl gyntabh ynn y narbhed sylhabh, ac yna y Gair Todheid dros yr Awl a dhyly bôd yn vnsyllabhauc. Ac ynn vnvedh a' hynny y bydh ynn y Cysl o Dodheid, ac ynn y Pennilh hîro Vardodyn.

Neu bhall hynn:

Eghlyn Vnodd crwcca a dhosperthir ac a bhefurir o'r vn dull ac Vnodd vnion, ac o'r vn Golobhneu; ond bôd y penn cyntabh ynn y diwedh, a'r penn diwedh ynn y cyntabh: onyd nadd y'r morr vedhus i'r Gyghhânedh bêngolh bhôd ynn nivedh y Crwcca, ac ydy'r ynn nechreu yr Vnodd vnion, ond ei gyghhânedhu o'r Gair cyrch arr Gyghhânedh vnodd.

Neu ynteu bhall hynn.

Vnodd crwcca y Palladr o bedair sylhabh arr dhéc, bhall Cywyd denair hirion, a'r diwedh bhall Palladr Eghlyn Vnodd vnion, o vn sylhabh arr bymthec, bhall hynn.

Dy bbedhgyrn yd' vbbh dghalb,

Dy Gort ny delad a' gsalb:

D'arbbërau dian dealh [Doeth barabl]

Doriad abl deſr dibalb.

Exemplum

Exemplum Recentiorum.

Carmen. { I'r gangbenn lenn arr lannerch,
A rodhais yn arsydh serch:
A' chudyn nau brsyn o cheid annerch [Hardh]
I glacrbhardh eglurberch.

Scanfio. { I'r-gan. ghenn-lenn. arr-lan. nerch.
A-rodh. ais-yn. ar-syddh. serch.
A'-chu. dy-n-nau. brsyn-o. cheid-an. nerch-hardh.
I-glact. bhardh-e. glur-bberch.

I'r gangbenn Le nn * arr Le nnerch.

A Ro dhais * yn aRy dh serch.

A Chu dy nau brsyn o * Chei d a nnerch hardh i

G lac r bha rddh * eG lu r bbe rch.

Con-
sonā-
tica.

L nn * L nn. R' dd s * R dd s.

Sym-
pho-
nia

Ch d nn * Ch d nn.

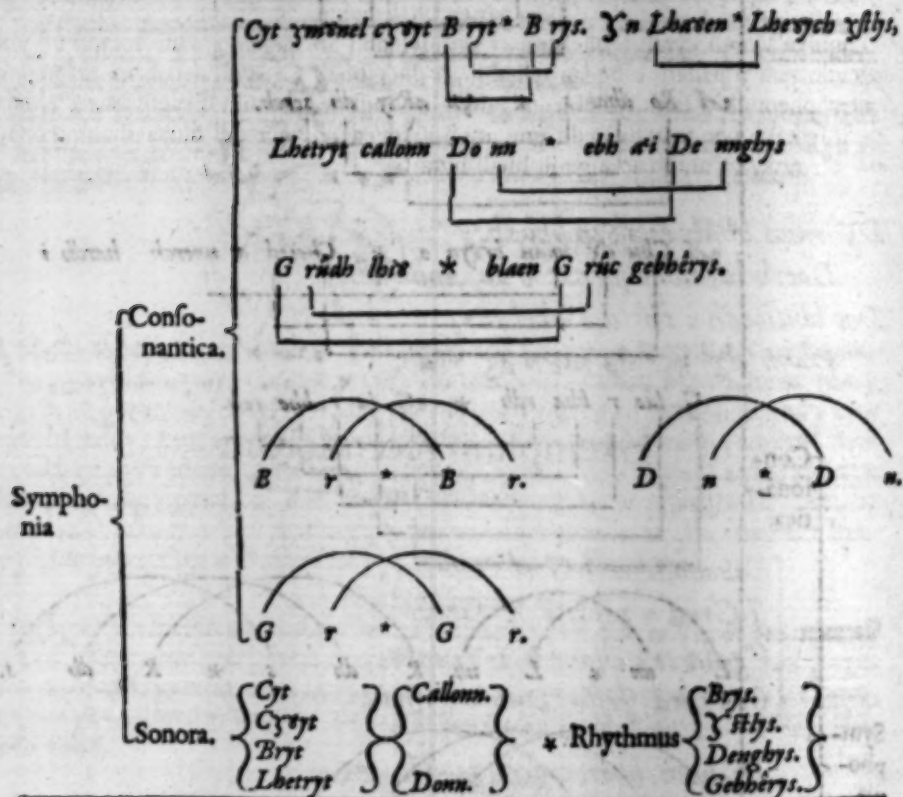
G l r bb r * G l r bb r.

Sonora. { Gangbenn.
Lenn.
Lann. } Cymhe-
riada { I
A
A } Rhyth-
mus { Lannerch.
Serch.
Annerch.
Eglurberch. }

Exemplum Veterum.

Carmen. { Cyt ymnel cyryt bryt brys,
 yn lhaen lhaeych ystlys
 Lhetryt callonn donn ebb a'i denghys. [Grûdb]
 Lhîs blaen grûc gebbêrys.

Scanfio. { Cyt-ym. nel-cy. ryt-bryt. brys.
 yn-lha. haen-lhe. ych-yst. lys.
 Lhet-ryt. cal-lonn. donn-ebb. a'i-den. ghys-grûdb.
 Lhîs-blaen. grûc-ge. bbê-rys.

Vnodylicum seu Homœorythmicum
cyrchicum.

Homœorythmicum cyrchicum (ita vocatum quod cyrchicam dictionem in posteriore sui disticho habeat) viginti octo pedibus Cymraecis, id est syllabis mensuratur; tetraestichoque constat integro, ut Rectum & Prauum: cuius singuli versus singulas septenas syllabas continent. Paladyrion quidem possidet æquale Petunillio Distichoue homœostichi macrodistichi, penselion siue cuspidem homœosticho rhythmico consumm-

len. Tribus tantum primarijs rhythmis potitur. Tertius enim principalis rhythmus à cyrchica dictione proprium rhythnum habente, aboletur prorsus. Inimicatur nanque cyrchicon perpetuo cuius principi rhythmo, eundem vel penitus absorbendo, vel saltem illius sonum obscurando. Et propterea [Gair Todhaid] appellatur.

Egbllyn gair cyrch.

Egbllyn Vnodl cyrch a bhesŷtir o rŷth sylhabh arr hugain; saith ym mhôb vn o'i bedvar Bann: a'r Palladr bhall pennulh o gŷrydh deuair hirion, a'r Penn bhall Awdlgyrŷdh.

Neu bhall hynn.

Egbllyn Vnodl cyrch, a bhydh pann bhô y dheuair bhŷtrion yn gŷntabh, a'r gair hîr yn dhiŷethabh: a' hynn a bhydh a'r gair cyrch yndhav. Ac ny bydh namyn teiraydl yn nhav, o achav y gair cyrch. A'i bhesŷtur yv rŷth sylhabh arr hûgaint, seith myn pôb vn o'r dhau Bennilh bhŷtrion, a' phedair ardhêc ynn y Pennilh hîr: a'r sylhabh cyrch ynn hynn, a dhyly bôd ynn y seithbhed sylhabh; a'r sylhabh a gŷtcher a dhyly bôd yn vnbhed sylhabh arr dhêc.

Neu ynteu bhall hynn.

Egbllyn Vnodl cyrch a bhesŷtir o rŷth sylhabh arr hûgein, ynn hynn y bydh pennilh ynn y palladr o bedair sylhabh arr dhêg, bhall Cŷrydh deuair hirion yn vn-odl: a' phennilh o saith sylhabh yn ymrabhael odl a'r pennilh divaethabh: a'r dry- dedh sylhabh neu 'r bedvâredh ynn ateb i'r drydedh; a'r odl dhiŷaethabh yn vn-odl a'r dhyv gŷntabh, ac a genir bhall hynn.

Dŷ rann bhâb dierŷin bhôdh,

Doeth iasnbheistrnat o th' anbhôdh:

Doe bbiŷioedh i th' dai bheŷâs,

Dann dŷ râs da iasŷn dŷ rôdh.

Exemplum recentiorum

Poetarum.

Carmen. { *Diboen bberch Goel Godêbor,*
I Grêd y peraiŷt y Grôc:
Vgain trŷchant a'i ŷrantu,
Oedhoed Jeffu Duŷ dŷyŷŷoc.

Scanŷio. { *Di-boen. bberch-goel. go-dê. boc.*
I-grêd. y-pe. raiŷt-y. grôc.
V-gain. trŷ-chant. a'i-ŷran. ru.
Oedb-oed. Jef-su. Duŷ dŷyŷ. ŷoc.

Symphonia

Di boen bberch * Goel GoDè boc. I G rîd * y paraist y G rîc.

Vgein trychaN t * a'i yraN tu. Oedh oed Iessu * Dws Dwyssac.

Sympho-
nia con-
sonanti-
ca.

D b * D b. G r * G r.

N t * N t. D ff * D ff.

Exemplum Veterum.

Carmen. { Hwnydh birloe8. i bystlys, Al. Hunic.
G8ymp i lhin yn i lhaesgrys:
G8ynnllhis e8yn g8ennndonn ia8n,
O dh8bhr eigia8n pan dbenghys.

Scanfio. { Hu-nydh. bir-loe8. i-byst. lys:
G8ymp-i. lhin-yn. i-lhaes. grys.
G8ynn-lhis. e-8yn. g8enn-donn. ia8n.
O-dh8bhr: ei-gia8n. pan-dben. ghys.

Hoc exemplum sola mensura contentum, nulla omninò symphonia potitur. Veteres etenim poetæ in suis carminibus, nullo ferè consonantium inter se concentu exacto aut symphonia utebantur.

Nyd oedh Gyghhânedh ynn yr hên amser, onyd o dhamvain.

Aralh o'r hên Dhûllh.

Er a bbô eifieu dodrebhn,

Esgyd dbû a' bottas lebhn:

M8y na'r Bb8yalch i8 hên nyth,

Ny abêl e' byth drachgebhn.

Prosaicum heterorythmicum.

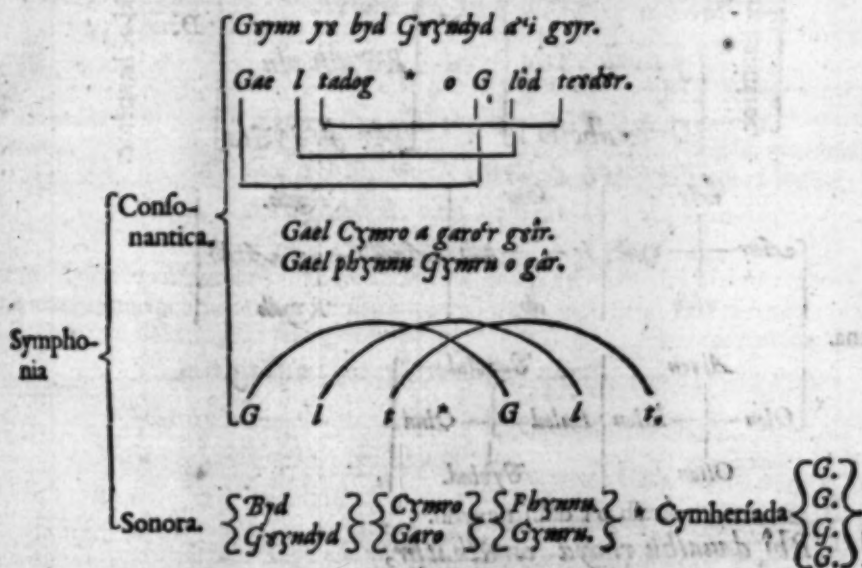
PROsaicum solutūmue heterorythmicum, tetraslichon est; cuius singuli versus heptametri simul iuncti, & in vnius carminis quasi corpus coacti, singulisque singuli mutatis, & à sese inuicem diuersis rhythmis constantes, viginti & octo syllabas metricas conficiunt, pro carminis constitutione, in hunc modum.

Prôst

Proft cybhnecidioc a gybhnecidia odleu ymrabhael ym mhob vn o'r pedrâr Bann; ac a bheisûir o ryth sylhabh arr hugain, faith ym mhob vn o'i bedrâr Bann: ac arr y Gaeth Gyhydedh y colobhnir; ac a ymrabhaelia odleu ynn y Bocalicir, ac a geidr y Cyteineid bhall hynn:

Carmen. { Gŷynn yŷ byd Gŷndyd a'i gŷyr,
Gael tadog o glôd Tŷddŷr:
Gael Gŷmro a garo 'r gŷŷr,
Gael phŷnnu Gŷmru o gâr.

* Scansio. { Gwynn-y8. byd-g8yn. dyd-a'i. g8yr.
Gael-ta. dog-o. glod-te8. d8r.
Gael-cym. ro-a. ga-ro'r. g8ir.
Gael-phyn. nu-gym. ru-o. gâr.

Croes

Croes Cybhneridioc gorcheftol a' chadwyn gŵdh ynddô.

Hoc carmē
licet reipſa
vnū idēmq;
fit, quadru-
plicem va-
riationem
admittit, in-
tegra & ea-
dem manē-
te ſententia,
in hūc mo-
dum:

Aurſy dholen aur dbeuled,
Ar ſēdh Eilon rūdh ſayſlid:
I rūdh Alſen rſydh 'olud,
O vrdholion ar dhſyſlad.

Dholen aurſy dbeuled aur,
Eilon ar ſēdh ſayſlid rūdh:
Alſen i rūdh 'olud rſydh,
O vrdholion ar dhſyſlad.

Dbeuled aur dholen aurſy,
ſayſlid rūdh ar ſēdh Eilon:
Rſydh 'olud i rūdh Alſen,
Ar dhſyſlad o vrdholion.

N & D Catena occulta.

Cadwynoc hantroc.	{	Aurſy dhole	N	{	Aur dbeule	D.
		Ar ſēdh Eilo			Rūdh ſayſli	
		I rūdh Alſe			Rſydh olu	
		O vrdholio			Ar dhſyſla	

Catena.	{	Ar	Our	Rūdh.
		Aur—sydh	Ir—adb	Aurdb—Ardb
		ſēdh	dh	Rſydh
		Alſen	ſayſlid	
	{	Olen—Eilon	Enled—Olud	
		Olion	ſyſlad.	

Aralh o'r dŵlh nevydh.

Rbî dauwalbu rhoyd' eirſlathr,
Rboyd' oerlham a' rhyſ dirlhethr:
Rheſ diarlhoes rhſydh oerlhithr
Rhodri Iarll rhauadr eurlhſthr.

Ac am hynny drſc yr hynn, ſebh:
Y gſr Yſſydh ragôrol,
A'i bâd dros Y Debeudir:
A'i gſeryl arr Y garrec,
A gſrredh 'air a'i gariat.

Vete-

Veterum Exemplum.

Carmen. { Cae a gebbais daſngais doe,
Cubhydh cobbrydh rôdh erbbai:
Yn eilgroes i m' oes a' mdy,
Annſylgrair coſair yſ'r cae.

Mensura. { Cae-a. ge-bbais. daſn-gais. doe.
Cu-bhydh. co-bbrydh. rôdh-er. bbai.
Yn-eil. groes-i m'. oes-a'. mdy.
An-nſyl. grair-co. ſair-yſ'r. cae.

Aralh o'r hên dhûlh.

Y ſraic o ſragedh annſbbn,
Ny dbôbb' i th' âir nag i th' drebhn:
Hyd Y gbbânol dydh diobhn,
Pann bbſy a' m' lbaſ arr bhſ lhabhn.

Proſaicum Catenarium.

Proſaicum catenarium, tetraſtichon & ipſum eſt, totidem quot heterorythmicon pedibus metricis per ſingulos eius ſtichos conſtans, ſed tranſpoſitis concatenatiſque inter ſeſe mutuo alternis rhythmis gaudens, ſic:

Prôſt cadſynoc a bheſſûir o'r vn hyd a'r Cybhneridioc, ag a gadſynir yn groeſdravſ Y Gwerſineu'r Banneu. Neu ebh a gadſynir o'r Bann cſyntabh i'r drydydh Bann, ac yn vnryhſ ſylhâbheu ar Y Cſtleinicit; a'r Bann cſyntabh yn vnodi a'r drydydh Bann; a'r ail Bann yn vnodi a'r bedſerydh Bann, bhall y mae hſynn:

Exemplum Recentiorum.

Carmen. { Mae Rhys heb gael mdy o'r hûn,
Mae'r genedl a'r maſr gſynan:
Mae Y Beirdh er mſyn marſ bûn,
Myſn lbeſyg am ſennlſian.

Yma y mae yr odleu ynn cadſyno megis yn groes. Cannſy Prôſt cadſynoc a bhydh, pann bhô yr Ardl gſyntabh i'r Eghlyn ynn ateb i'r drydedh, a'r ail ynn ateb i'r bedſaredh.

Aralh yſ hſynn:

Dſy rodbion, ſyd o rôdh Nûdh,
Dinam ynt, pôb dyn a'i mēdh:
Dſy ſîn i bhîl, dſyna bbûdh,
Diſarth bbâb dſy aur a'th' bhēdh.

Scansio.

Mae-Rhys. heb-gael. mdy-o'r. blun.
 Mae'r-ge. nedl-a'r. mdyr-gdy. nan.
 Mae-y. Beirdb-er. mdyr-mar8. blun.
 My8n-lhe. dyg-am. denn-lhi. an.

Mae Rhys heb gael * Mdy o rhun.

Mae r ge nedl a'r * Mdy r gey nan.

Mae yr beirdb er mdyr * Mdy r blun.

Mdy n lhebgy * aM r en lbian.

Symphonia
 consonan-
 tica

M rb * M rb
 M r g n * M r g n
 M r b * M r b
 M n lb * M n lb

Hun Guynan Bun Denlbian

Cymheriada
 literalis

M.
 M.
 M.
 M.

Rhyth-

Hun
 Guynan
 Bun
 Denlbian.

Arall o'r dŷllh nerydh,
Deŷr oedh 'drol drŷy dŷrys,
Da gŷnn hynn digŷnbennus:
Dŷn o rann daŷn ŷr ŷnys,
Donior gŷiŷdhaŷn dŷn gŷedbus.

Exemplum Veterum.

Carmen. { Mŷnŷgl cyd ŷi' gŷrthgaŷn gŷg,
Mynn dŷ gael rhyŷ abhael rhŷg:
ŷn ghŷbant ŷn ghobelth mŷg,
ŷn ghobaith tŷŷnŷnŷaith tŷg.

Scanŷio. { Mŷ-nŷgl. cyd-ŷi'. gŷrth-gaŷn. gŷg.
Mynn-dŷ. gael-rhyŷ. abh-ael. rhŷg.
ŷn-gho. bant-ŷn. gho-belth. mŷg.
ŷn-gho. baith-tŷ. ŷŷnn-ŷaith. tŷg.

Mŷnŷgl cyd ŷi' Gŷrthgaŷn * Gŷc. Mynn dŷ gael Rhys abhael * Rhig.

ŷn gho bant * ŷn gho belthmŷg ŷn gho baith

Tŷŷnŷnŷaith * Tŷc.

Cŷ-
ŷo-
nan-
tica.

g-g-g

rh-rh.

N

gb

b

*

N

gb

b

*

N

gb

b

*

Sym-
pho-
nia

Gŷc

Rhec

Mŷc

Tŷc

Sono-
ra.

Gael

Gobaith

Cymhe-
riada

M.

Rhyth-
mus

Gŷc.

Rhig.

Mŷg.

Tŷg.

Abhael

Tŷŷnŷnŷaith

Y 3

Eghlyn

Eghlyn Prôst	{	Dalgronn gybhne-	{	Pedair Bocal ymrabhael.
		vidioc, a derbhyna		Vn Gyrfain ac ymrabhaelion Bhocalieit.
		veithieu myn		Diphthogh dalgronn.
		Ledhbbh gybhne-		Pedair lhedhbbh Dhiphthogh ymrabhael.
		dioc, a derbhyna		Pedair lhedhbbh Dhiphthogh ymrabhael, ac ynn yr
		veithieu myn		vn Gyrfain.
		Hebhyd, a bhydh		Dalgronn gadwynoc.
		veithieu yn		Ledhbbh gadwynoc.

Prôft dalgronn gybhnevidioc ynn terbhynu myn pedair Bocal
ymrabhael, bhall hynn:

*Deuth i Bheirdb beirdb bardb seffi,
Hael vbbudb o e' rûdb a' e' rá:
Cymra8 pann dbellit Cymro,
Cymraist a8durda8d Cymry.*

Prôft dalgronn gybhnevidioc ynn terbhynu ynn vn Gyrfain ac ym-
rabhaelion Bhocalieit, bhall hynn:

*DY garu gorhoen eglur,
Aghharat g8en8ynbhrat g8yr:
Hoy8 gaghen byagen g8âr,
Hasl eneit Y direit8r.*

Prôft dalgronn gybhnevidioc myn Diphthogh dalgronn, bhall hynn:

*Aghbârat ho8 leuat li8,
Ygbyeith le8 y cheith la8:
Dybh' o th' gariat g8yscat gle8,
Ynbhyt dr8y benyt y m' by8.*

Lhedhbbhbrôft gybhnevidioc ynn terbhynu myn pedair lhedhbbh
Dhiphthogh ymrabhael, bhall hynn:

*Câe a gebhais diaghais d8e,
Cû bhydh c8bb rydh rôdb erbbeit:
Yn eil gr8es y m' oes a' m8y,
Ann8yl greir c88eir y8 'r câe.*

Lhedhbbhbrôft gybhnevidioc ynn terbhynu myn pedair lhedhbbh Dhiph-
thogh ymrabhael, ac ynn yr vn Gyrfain, bhall hynn:

*Lba8en dann glaer8en lennlaes,
Ledhbbh ol8c glo88 aml8c g8ys:
Lbatbrlûn bhanol a bholais,
Lharycidb bhonedbigeidb bhoes.*

Prôft gadrynoc dalgronn a gadrynir bhall hynn:

Mynnŷn cyt yt' a gadn gŷc,
 Neu dŷ gâel rîn adael rêc:
 Yghôbant Yghôbelh mŷc,
 Yghôbeith rŷ dŷnŷeith têc.

Lhedhbhbrôft gadrynoc a gadrynir bhall hynn:

Na'r beul ŷnn bŷyl aŷyrnait,
 Na'r lbôer nyt gŷelth 'i lbiŷyt:
 ŷn lbatŷrŷis ŷlêdŷ ŷn lbatŷreit,
 ŷnn lbatŷru no lheneu lbŷyt.

Prôft pymbann a genir bhall hynn:

Annôbhus heb annêbbot,
 ŷn Bbŷnach, vn i bbŷnet,
 O th' iadn obaith ŷn Abat,
 ŷn Eŷcob ony diŷgit,
 Ac ŷno 'n Bâb, gŷynn ŷn byt.

} O Bymthec ŷylhabh
 arr hugeint.

Prôft chyebann a genir bhall hynn:

Dŷ lû maŷr dŷy ŷyl am 'vn,
 Dŷy ŷent olh dŷy ŷayn y tyn;
 Dŷy Bhaclor y doeî bhiliŷn,
 Dŷy Boŷys i th' dai bûan;
 A' dŷy ŷynedh a' 'i dŷnion,
 A' 'r Debau olh arr dŷ ŷîn.

} O Dhry ŷylhabh
 a' deugeint.

Exempla Englynicorum infuetorum.

Eghlyn teiroadl o'r hên ganniad e drigair byrnion o ŷaith ŷylhabh
 bôb vn, bhall hynn:

Cbŷerthid mŷyalch myŷn celbi,
 Nyd ardh, nyd erdhir idbi,
 Nyd lhaŷênach nêb no bi.

Ac o Bennilh hîr o vn ŷylhabh arr bymthec, a' Phennilh byrr o
 ŷaith, bhall hynn:

Onyd ŷnad, a' darlêad,
 Lbŷbbreu a' e' eirieu ŷn ŷaŷtad,
 Areith myŷn eŷbbreith ny âd.

A lharê.

A' lhavéroedh o effampleu o ryrieu cerdh dabhod o'r hên ganniad, a elhir eu
dodi at y rhai hynn vchod; o amys ribhedi Breychieu a' Banneu: ag yn gytabh
o gerdh Teiroadl, bhall hynn:

Marchŷyeil beaŷ briclas,
A dynn bbŷ nbroet o ŷanas,
Nac adbebb aŷ rîn i ŷâs.

Marchŷyeil derŷ myŷn lbŷyn,
A dynn bbŷ nbroet o gadŷyn,
Nac adbebb rîn i bborŷyn.

Marchŷyeil derŷ deilyar,
A dynn bbŷ nbroet o garchar,
Nac adbebb rîn i labhar.

Maenŷynn tra bbûm y th' oet,
Ny ŷethrit bbŷ lbenn i a' thraet,
Nyt erdbit bbŷ nhîr i heb ŷaet.

Eiry mŷnydh hydh eŷgyr,
Odit amdidader o'r byt,
Rbŷbydh i drŷch ny ŷeryt.

Eiry mŷnydh pŷŷc ŷnn rhyt,
ŷrchyt carŷ culgrŷm cŷm chyt,
Hiraeth am bharŷ ny ŷeryt.

Bêdh rbûdh neus cûdh rŷŷarch,
Ny ŷei rydh gŷeryt amharch,
Bêdh Lbŷglêdŷy bbâb Lbŷŷarch.

Goreu tridyn y dann nêbb,
A ŷerchetŷis y badbebb,
Pylh a' Selybb a' Santdebb.

Teiroadl ŷyrchuoc.

Sebbŷch alban bhorŷnnion a' ŷŷlhŷch ŷerŷdre [ŷyndaŷtun]
Lbys Benn Gŷern neut tande,
Gŷae iebheigŷc a eidhun brotre.

Bît bbuan redeint yn arrdal [Mynydh,]

Bît ygbbeudast obbal,

Bît anniseir anadad.

Bît amfsc marchasc, bît ochelasc [Lbeidyr,]

Tsylyt gŵreic golldasc,

Cybbeilbt bleidb bugeil diasc.

Bît amfsc marchasc, bît redêgasc [Gorŷydh,]

Bît bhâb lhen yn chŷannaŷc,

Bît anniseir debheiryasc.

Gnaŷt gŷynt o'r môr, gnaŷt dygŷbhor [Lland,]

Gnaŷt i bhanŷ bhagu hôr,

Gnaŷt i bhôch turyaŷ cŷlor.

Nym' câr Rîanedh, nym' cenniret [Nêb,]

Ny albabb' dbarŷmret,

ŷt â aghen na m' dygret.

Pedeirodl Cyrchic.

Gnaŷt gŷynt o'r Deheu, gnaŷt atneu [Ynn lhaun,]

Gnaŷt gŵr gŷann godêneu:

Gnaŷt i dbyn obhyn chŷedleu,

Gnaŷt i bhâb arr bhâeth bhoethen.

Gnaŷt gŷynt o'r Dŷyrein, gnaŷt dyn brobbrein [Balch,]

Gnaŷt mŷyalch ŷm mblith drein:

Gnaŷt rhac traha tralbêbhein,

Gnaŷt ŷghŷic cael cîc obbrein.

Gnaŷt gŷynt o'r Gogledd, gnaŷt Rhiânedh [Chŷêc]

Gnaŷt gŵr têc ŷghŷynedh:

Gnaŷt i Deyrn arlŷy gŷlêdh,

Gnaŷt gŷedy lhyun lhetbhrŷdedh.

Gnaŷt gŷynt o'r mŷnydh, gnaŷt merydh [ŷm mro]

Gnaŷt cael tŷ ŷghŷeunydh:

Gnaŷt arr laeth maeth dyn creb'hydh,

Gnaŷt deil gŷyeil a' gŷydh.

Pedeirodl digyrch.

Gorŷynn blaen celynn calet, ac ereilh eur agôret,
Pann gŷseo paŷb arr gŷlech,et,
Ny chŷfc Duŷ pann rydh gŷaret.

Rhyieiu ereilh o hengerdh ynn amryio myn odleu a' melfieiu a'
rhiebhedi breychieiu.

Bît ebhein albtut, bît dhisgŷthrin [Drut,]
Bît chŷannaŷc ŷnbhyt y chŷerthin;
Bît ŷlyb rhych, bît bhŷnych mâch,
Bît gŷyn clabh, bît laŷen iâch,
Bît chŷŷrnyat colŷyn, bît ŷenŷyn gŷrâch.

Panet anet Gereint oedh agôret [Pyrth nêbb,]
Rhodhei Griŷt a archet,
Pryt mirein Prydein ogônet,
Molet paŷb y rûdh Ereint,
Arglŷydh molabh' inneu Ereint.

Dŷmcŷbharŷydhya [Bhû hŷch dŷŷal chŷerŷ,]
Btŷgh chŷerthin môr rŷbbel dorbhlodyat;
Uryen Reget greidyaŷl grabbel,
Eryr gâl bhû hŷch gleŷ hael,
Rbŷbbel godhicbû dhic bh'ael,
Uryen greidyaŷl, gabbael
Eryr gâl bhû hŷch;
Berchen enaŷr,
Celb lhyr, cein ehyr gŷyr glaŷr.

Eryr Penngŷern Penngarn lhyt,
Arŷchel y Ebban,
Eidbic am gic ŷndŷlan.

Eryr Penngŷern Penngarn lhyt,
Arŷchel y Adhabb,
Eidbic am gic a garabb'.

Vnodl cyrch o Hengerdh.

Calan gaeabh calet graſn,
Deil arr gŷ chŷyn lŷn nŷyn lhaſn,
Y bore gŷn noe bhŷnet gŷae a ŷmdhret
Feſtraſn.

Eiry mŷnydh gŷynn to rei,
Bei traethei dabbast a ŷypei [Geudaſt,]
Ny bŷdbei gŷmŷ daſc
Nêb rhei.

Rhyvieu creilh etto o Hengerdh, bhall hymn:

Eur ac aryant môr eu dibbant, eu dibênnydh,
Cŷnnoc y daſ rhŷgh y dŷylaſ y gŷeſgêrydh,
Jeuabh a ŷnaeth colh ac alaeth am Bheirdh peunnydh &c.

And ſo goeth forward all the [Ardl] containyng many verſes, done
and compoſed by Talieſſin.

Golut byt eyt dŷ dŷ,
Digon Dobhydh darpâro,
Hŷdŷr gŷaedd gŷanec ŷrth bhrô,
Pann elŷir chŷeŷt at dŷ,
Di'orŷbhic dyn ny ŷelo,
Ny deidaſc ny daſr cŷt bhô,
Ny ŷneit gŷîr ny em ŷmrô,
Ny chenir mŷyeit arr phô,
Bît bbleidh beidhŷnt a dŷylho,
Chŷannaſc bhydh lhen lŷdydaſc lhaſ dino.

And this being done, all the reſt of the Poem goeth on to the end:
but after every theſe many verſes, ſo many againe doe come in, vnŷrîthme
all; but differing from the reſt, as here, ſcilicet:

Golut byt eyt dŷbydh,
Arŷaedd chŷant atnant riydh &c.

Drudŷas drûd oedh bhâb Trŷphin,
Trŷm dŷŷrnaſd mŷŷn tralhaſd trîn:
Adŷy a ŷnaeth gŷŷêbbhin,
A' dâr a'î lhadhodh lŷŷch gŷîn.

Ceterum nunc & propter eorum auctoritatem, & quod huic loco inter alia maxime quadrent, non pigebit quaedam antiquissima Taliesini Cambrobrytannica carmina subiungere, furtim (quae mea est audacia) & eo nesciente à me surrepta, & clanculum calamo commissa, ex ore, vesperi fortuito iuxta proprium ignem pro solito in sua cathedra confidentis, & haec una cum alijs carminibus memoriter, & non sine delectatione quadam decora proferentis ornatissimi & doctissimi viri Domini Guilielmi Aubrei Cambrobrytanni, ab Illustr. Aubrezorum familia oriundi, linguae Cambrobrytannicae peritissimi, eximique Patriae suae Decoris & Ornamenti; Iuris utriusque Doctoris celeberrimi, ac Regiae Maiestati à Supplicum Libellis constituti; Domini & amici optimi, perpetuoque colendi, nobisque amicis iam strenuas & auxiliares manus porrigentis; quo citius & magis prosperè Elucubrationes hae ad nostratum & aliorum utilitatem Praelo committantur. Carmina verò sunt huiusmodi:

Lhyma Dhehudhiant Elphin.

Elphin ddc tad a' th' dylo;
 Nachablet nêb yr eidho;
 Ny vna lês drsc obeithio;
 Ny dyldyn dhim a'i portho;
 Ny bydh coec gsedbi (ynlho;
 Ny rhyrr Du8 arr adbâ8o:
 Ny châd ynn Gbhoret dydho;
 Eryoet cystal a' beno.

Elphin ddc fych d'g dheurudh;
 Ny vryt bôd yn rby brúdh;
 Cyt cystieiff na chebbhaiff bhdh;
 Ny vna da gormodh cystudh;
 Nac ameu vrtbyeu Dobhudh;
 Cyt bdybb' b'ychan dybb' gelbbudh:
 O bhorodh ac o bbynudh
 Ac o eigion abbdnudh
 T das Du8 a' da i dbedudh.

Elphin gynbedbbhau diadhan,
 Anbbilvraidh ys a' amcan;
 Nyt rhait dhirbbaer gsynbban;
 Gdelh ys Du8 na drsc dhyrôgan;
 Cyt bdybb' eidhil a' b'ychan
 A'r gorbber8 morr d'g lan,
 Mî a' vna b' yn nydh cystbbyrdan
 Tir' velh na thrychan Maran.

Elphin

Elphin g'nbedhbhan b'ynod;
 Na sorr arr d's g'sphaylod;
 Cyt b'eybh' g'dam arr la'r b'by gbbôd,
 Mae rhin'edh arr b'by nhâbbod:
 Tra b'by b'bi y th' g'sbbrâgod,
 Nye rheit yte' d'birbha'r obbnod;
 Drôy gophau en'dau 'r Drindod.
 Ny dhichon neb d's orbbod:

Talieffin a e dyran.

Hactenus Taliessin.

NAm licet huius viri tam insignis sit eruditio & pietas, ut à bonis omnibus qui illum norunt, prædicetur & euehatur; & propter doctrinæ eximie opinionem & singularem eloquentiam (quæ Iurisconsultum vnicè ornat) inter alios bonos & eruditos viros, ad grauissimas in Republica tractandas causas vocatus sit: Nihilò tamen secius, cum per eas causas, & alias occupationes sanè multas & magnas, ei integrum fuerit; non dedignatur inter alia solatia, & ad Carmina Cambrobrytannica memoriter (ut est vir felicissima memoriâ) conuolitare nonnunquam, & horum Rapsodiâ domi se ipsum non parum oblectare.

Milôr.

Cildôrn.

Garrhir.

Penndrômm.

Trybedh y Meneich.

O'r Eghlynion o'r hên
 ganiad ag obherger-
 dheu, en vocabh ynt
 Eghlyn

Eghlyn Milr.

Cynllybhan a oruc Gel,
 O bbarbb Dilbus bhâb Erbhei,
 Pei bys, d's agheu b'by dbei.

Ac o dhulh aralh,

Cyndebets cad's disheu y rbi's,
 Arr a dhêl y ma bedhi's,
 Cudeb am cun mab nyd g'sis.

Lliovarch hên ynn y maes yn
 Rhyrddog, gredy trigo ei holl
 bheibion onyd Cyndheir.

Aralh o bedeirol.

*Morr fôrth y fôrthiodb march Paen,**Ym mariandir grodir graen:**Eibhiônydh mŷn ych malaen,**Lbe ny bo mign e' bhydh maen.*

Lhowarch hên i bharch Paen ei
bhâb, Pann gŷympodh yn Ei-
bhîônydh.

Cildŷrni.

Eghlyn Cildŷrn a bhydh o dheunav sylhabh o hyd, bhall hynn:

*Hŷbarch yŷ mab ŷ marchoc**[ŷn aur] ŷn arian golêroc**Torchoc.*

Neu bhall hynn:

Eghlyn Cildŷrn a bhefŷûrir o bedair sylhabh arr bymthec, ŷebh, Palladr Eghlyn
o'r blaen o vn sylhabh arr bymthec; a' thair sylhabh ŷn ôl, ac ŷn vnodl a'r Pal-
ladr, ac ŷn cyghhanêdhu ŷn dair sylhabh, megys divedh Gorchett ŷ Beirdd, bhall
hynn:

*Rbŷdbbâu ŷ pymbu o'r poen [A ŷnaei Bhair]**Bhorŷyn ŷry ŷn boen,**Rhann ŷr oen.*

Gochel ŷ
Sûrdoes.

Y mae eraill obher bhefŷûrau megys o anian Cildŷrn: bhall y mae Cŷhydedh
hir arr Balladr eghlyn, ŷn vnodl a'r Palladr, bhall hynn:

*Oen Duŷ i ŷry Bhair bbûn dâl, [Am i'r ŷrâch]**Erchi bŷytta 'r abhal:**Rhigbbilh ŷr aghel,**ŷnn dŷyn gair dann gêt, } Rbag obhn dial.**Gŷbbiaŷn daŷel*

Arr Balladr eghlyn drachgebh, Gorchett ŷ Beirdd a bhefŷûrir ŷn gildŷrmaidh,
nyd ŷnn ei dholparth, onyd ŷnn ei hyd; ac ŷn vnodl a'r Palladr, bhall hynn:

*ŷnnial bbû 'r dâl roi dyn [Maŷr ŷerthiog]**Iŷ ŷerthu iŷ elyn:**Prisidŷr Preŷŷenn**ŷn pôt a'n penn } Mŷy ny's prynn.**ŷm mŷnŷes prenn*

Garrhir.

Eghlyn garrhir a bhydh arr bhefŷur Eghlyn vnodl vnion, ond bôd pennilh o Gŷ-
ŷydh deuair bhŷmion rhŷgh ŷ drydedh ordl a'r olabh: a' hanny ŷŷydh ond dŷy
sylhabh deugein o hyd, bhall hynn:

Dŷr

Dŵr dyd' a' ddy rdyd dir rhydyd, [Gŵr yadu]
 Gardden yr abhdyd;
 Dyn gŵridog yn ddyd gŵraddyd;
 [Diphaith eulun dibblas eghlyn]
 Dabhydyd Emlyn gelyn gdyd.

Pennill o gynydd deua'r bhytton ydyr yr [Atr.]

Neu bhall hynn:

Dyg bhydyd a' ddy rdyd di rdyd, [Gŵr yadu]
 Gardden yr abhdyd;
 Dyn gŵridog yn ddyd gŵraddyd,
 [Diphaith melyn, dibblas eghlyn,]
 Dabhydyd Emlyn gelyn gdyd.

Aralh.

Da gŵedbei ni'n dau bhis mai mdyd [Eurbbberch]
 f'orbhedd dann y lhyd;
 Mdyd yn Brdyd dyd byd hdyd;
 [Chdydau 'n dydhus bdyd barablu]
 Hdyd bdyd bdyd ddyd ddyd.

Aralh.

Da y gŵedhau ni'n dau yn ddyd clōch [Yngbbyd]
 Gdynn dy bdyd, gdynn yd dy bdyd;
 Dydi yn Brdyd dyd bdyd;
 [Minneu 'n Adha gynphon laesa]
 Anphar dyd gama gōch. Al. Anphar.

Aralh.

Lhydlyn yd ddyd dyd deydinniad [Byd]

Ap Sion, dyd y n' sirriad;

Lhyd Brodyr yn lhyd;

[Lhyd barch lhyd bai, lhyd y try lhai trais]

Lhyd ei lais lhyd ei lais.

Penn-

Penndrömm.

Ynys y8 penn Rhys yn nhröyn [Y phorest,]

Odl gyrydh ar Y pheren a' ddbhr f8yn:
baladr eghlyn. Ynn penneu y rhoed en8 penn Rhys,
Ym mhôb lhys ag Ym mhôb lh8yn.

Mal ar8ain D8yrain a'r darian [Rudhair,]

Ar8ledhaist' 8lât Bhorgan:

Em8nt teit8gh my8n talaith,

Mae arnat' 8aith môr neu dân.

Trybedh Y Meneich.

Trybedh Y Meneich a bhesürir o dhêc sylhabh ar hugein o hyd ; tri Phennilh byrrion o chryech sylhabh pôb vn, a' Phennilh byrr o bymp sylhabh yn vnavdl a'r tri ereilh; ac Avdl gych o saith sylhabh o hyd, bhall hynn; a' hên bhesür gorchestol ys:

Nyd oedb dbyn nodai dhâr,

I dai g8in oed y8 gâr:

Ny chair vn v8ch Yr âr,

Dyn a bâr y n' dân o e' benn.

Aralh.

Pann aeth Y brenhin i'r c8phlnydh,

I offod vndydh a'i Ystondart:

Gorau tri o 8ent i guro trîn,

8yrion i Odsin o rann Ed8art.

De Couydici seu Homœostichi carminis Formis,
Commensurationibus, Constitutionibus & Symphonijs.

Homœostichon breue.

Homœodistichon breue, seu Brachyodistichon, ex duobus Monostichis breuibus, ambobusque Tetrametris fit in hunc modum:

Cyrydh deuair bhyrrion a bhesürir o ryth sylhabh; pedair sylhabh ym mhôb Bann neu 'air o lionô. Neu Cyrydh deuair bhyrrion a bhesürir o bedair sylhabh bôb gair o'r dheu'air.

Neu yn relh bhall hynn:

Cyrydh deuair bhyrrion a bhesürir o ryth sylhabh, a' hynny yn dhry Braych; a' phedyar sylhabh ym mhôb Braych neu Bhann: ac a gyghanedhir bôb pedair sylhabh; a'r dhry Odl neu 'r dhau Benn ynn ateb bôb vn i'r gilydh, vn yn than-nedic, ac vn yn gyghanfodhedic; a' honn ys yt Bheri Gyhydedh; ac a genir bhall hynn:

Recen-

Recentiorum Exemplum.

Carmen. { *Deor bil bbil bbil.*
Didarbb Dudur.
Mensura. { *Deor-bil, bbil-bbil.*
Di-darbb, Du-dur.

Sym-
pho-
nia
con-
sonā-
tica.

*Deor bil Bbil * Bbil.* *Di da rbb * Du du r.*

Bb-Bb. D d r * D d r.

Aralh o'r dult neyddh,
 Dyn dybb' dann iā,
 Dibbyd Ebbā.

f mae i mi,
 lôn i' d en di.

f ger gdirionn,
 A'i bbris 'n i bbronn:
 'f bharn arnamm,
 O Bhair 'i bhamm.

Veterum Exemplum.

Carmen. { *Eilid' gdenic,*
Tonn am gerric.
Mensura. { *Ei-lid' gden-nic.*
Tonn-am . ger-ric.

Aralh hēn,
 Hardhdec ricin,
 Hydabb glosygein:
 Hoedne gdanec,
 Huan debec:
 Haddh d'garu,
 Heul yn lhatbru.

Aralh.
 Dy nerth Jessu,
 Duw o'r neb bhry.

Homocrofti.

Homœostichon macrodistichon.

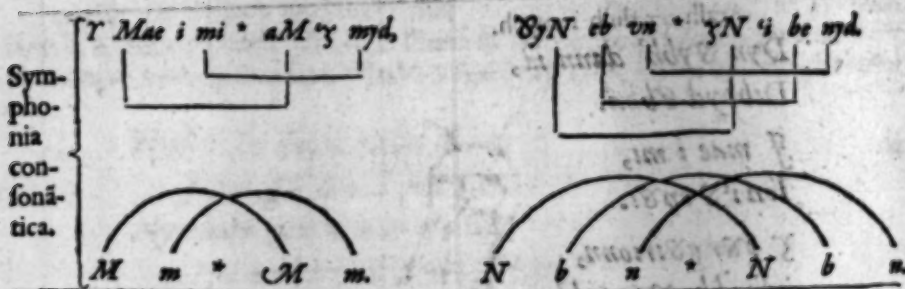
Homœostichon macrodistichon binis & ipsum monostichis, octometris singulis, id est octo pedibus metricis seu syllabis constat, sic:

Cyrydh deuair hirion a bhesûrir o bethair sylhabh arr dhég, saith ym mhób vn o'r dhauair hirion, neu ym mhób vn o'r dhau Bhann; a' phób vn o'r dhau Bhann ynn atteb i'r gilydh, vn yn rhannédic, a'r nálh yn gybhansodhédic, a' phób vn o'r dhy Bhaych a gyghanedhir arr Gaeth Gyhydedh, bhall y mae hynn:

Exemplum Recentiorum.

Carmen. { T mae i mi am y myd,
Syneb vn yn i benyd.

Mensura. { T-mae . i-mi . am-y . myd.
Sy-neb . vn-yn . i-be . nyd.

Aralh o'r dull nerydh.

Credabb' i Nâbb o nebhoedh,

Credo galth carêdic oedh.

Tair rhann y rhannôyd terra,

A'r tîr a'r ddr yd 'r tair da.

Heuais bhal Oroebian,

'Fchlôd dros Synedh Ychlân.

Exemplum Veterum.

Carmen. { Y mârch phyrbb archgronn byrrbbled;
Lhybhn lhy gatrêth pedreindeo.

Mensura. { Y-march . phyrbb-arch . gronn byrr . bbled.
Lhybhn-lhy . gat-rêth . pe-drein . deo.

A'i gynnal bhelhy hyd y penn.

Aralh o'r hên dhuilh.

Gdr gdrîryd doeth a gâr dysc,

Gdrôl gdrôrann digysc.

Homœostichon caudatum.

Homœostichon caudatum binis, vel ternis, vel ad sumptum quaternis Brachijs, stichis ordinibusque mensuratur, eorumque singulis octometris, id est pedibus octo constantibus; insuper & cauda unaquaque per uniuersum carminis progressum Heptametra simul & Monorhythmica, id est Homœorhythmica existente, cythricaque interim dictione inter pennillion antecedens & caudam subsequentem interiecta, hoc modo:

Cyrydh lhosgyrn iare a bhesirir o dhau Bann neu 'air, neu o dri, neu o bed-
var; o ryth sylhabh pob vn o'r Banneu, ag o Lhosgryn saith sylhabhac o hyd, ag
yn vnadl pob Lhosgryn drwy y Corydh: neu o bennill Lhosgryn, ac rth dhive-
dhayd y Lhosgryn bennill y cythelic y cyrydh ollr a' gair cyrch thugh y Pennull
a'r Lhosgryn.

Neu bhall hynn:

Corydh lhosgyrn iare a bhesirir o dhau Bannill byrrion, ac rth sylhabh ym
mhob vn; neu o bedvar (o's mynnir) bhall Cythedly bhesr; a' Phennill byrr yn ol
o saith sylhabh; ac yn Vnodl drwy y Corydh; a' hynn y y Lhosgryn: A'r drydedh
sylhabh o'r Lhosgryn a bhydh Vnodl a'r pennill hir, bhall yn 'Air Cyrch.

Neu bhall hynn:

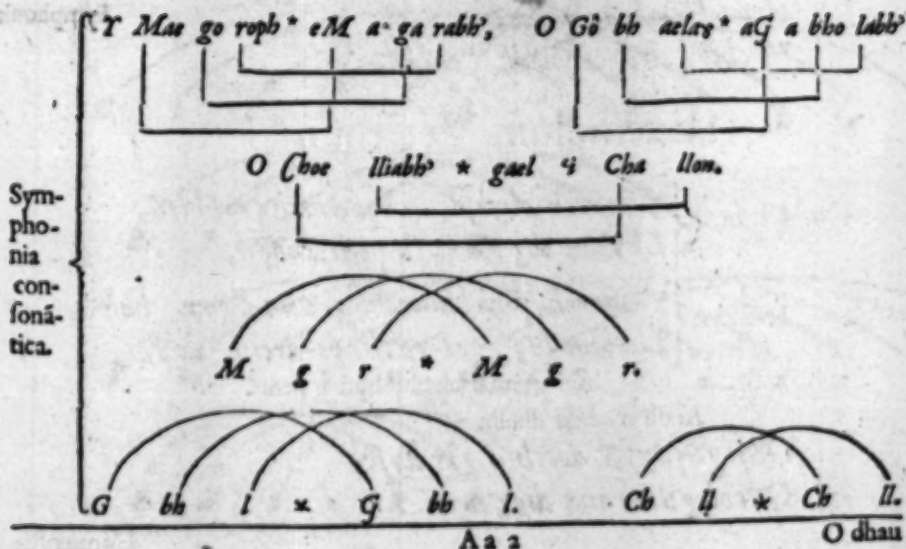
Corydh lhosgyrn iare a bhesirir o dhau Bann, neu dri, neu bedvar; o rth sylh-
abh pob vn, ac ynn ateb i'r gilydh yn Vnodl arr y Drwy Cythedly: a' Phennull
Lhosgryn yn ol o saith sylhabh arr y Gaeth Cythedly: a' i berbhedh ynn ateb i
dhivedh y Pennullion, a' diwedh hynn ynn aryaen yr Orell bhall hynn:

Exempla Recentiorum.

Duorum Stichorum.

Carmen. { T mae goroph 'em a garabh',
O gobh aela8 ag a bholabb',
O choelliabh' gael ei challon.

Mensura. { T-mae . gor-oph . 'em-a . ga-rabb',
O-gôbh . ac-la8 . ag-a . bho-labb',
O-choel . liabh'-gael . ei-chal . lon.

O dhau hebhyd bhall hynn:

Yr hên dbaeir bonn a dbûodh,
Y gloyb aŷyr Y dhrŷglisodh,
Y grŷnodh pann goroned.

O dri bhall hynn:

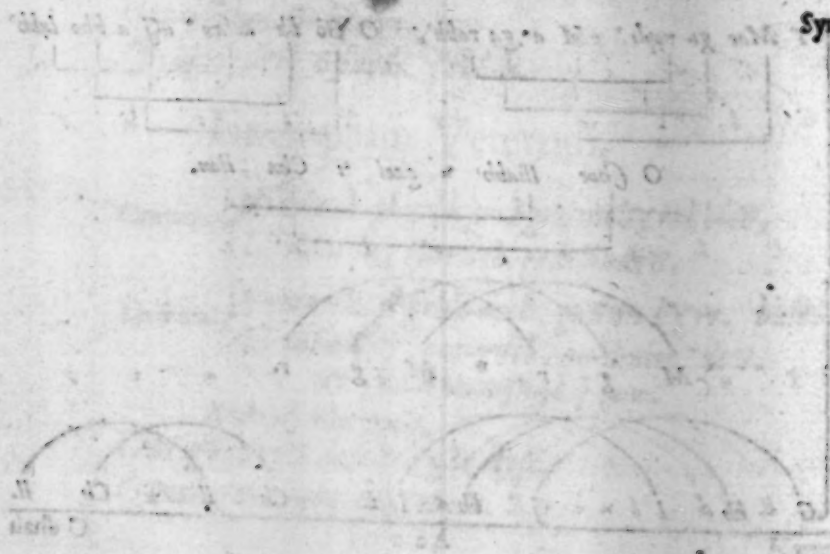
Arŷydb graendoff ar ŷydb grônddal,
Elb am curŷerch ŷiliam Marŷial:
Ar ŷmcanniad oer yŷ ŷn cŷnnal,
Heb ŷn aŷbhal bennidêbhic.

Exemplum quatuor Stichorum.

Carmen. { Olb aŷn i'r gaer y lhenŷir gŷin,
J glôs hirdbol eglŷys Hŷrdhin:
Y plâs Y ŷydb bhal Poŷls a' Sîn,
Pantri 'r Bhâl vŷch Pentre 'r bbelin,
Aber dilin aur dolydb.

Scanŷio. { Olb-aŷn .i'r-gaer .y-lhen .ŷir-gŷin.
J-glôs .hir-dbol .e-glŷys .Hŷr-dhin.
Y-plâs .Y-ŷydb .bhal-Poŷls .a'-Sîn.
Pan-tri'r .Bhâl-vŷch .Pen-trê'r .bhe-lin.
A-ber .di-lin - aur-do .lydb.

Symphonia

Veterum Exemplum duorum
stichorum.

Carmen. { *Lhu8eb eiry glennydh m3 nydh M3nau, Al. Ar 8ydh.*
Lhuoedb a th' bha8l g8a8l g8a8r debau,
Lhatbrlun golau 'oleudbydh.

Ac yn gyman idhò:

Lhinia8db bh3 boen o boen benyd,
Lhudbia8db y m' bûn lbûn bûn lboer byd,
Lhetryd nyd b3 8yd am bydh.

A'i gynnal rith yr Ardl honn hyd y penn.

Scanfio. { *Lbu8eb-eiry. glen-nydh. m3-nydh. M3n-nau.*
Lbu-oedb. a th'-bha8l. g8a8l-g8a8r. de-hau.
Lhatbr-lun. go-lau. 'o-leu. dbydh.

Symphonia sonora. { *Glennydh* } { *Bha8l.* }
 { *M3nydh* } { *G8a8l.* }

Homœostichum rhythmicum seu
rhythmicofum.

HOMœOSTICHUM rhythmicofum disticho continetur, uterisque eius stichus bis heptameter est; & posterioris semistichi initio Cyrticum inest, primo prioris semistichi rhythmo, rhythmicè respondens; postremo interea monostichi rhythmo principe à duobus prioribus penitus diuerso; alioquin & ipso per vniuersum complicati carminis cursum homœorhythmicè seu homœoteleuticè singulis postremis & principibus rhythmis concinnato, in hunc modum:

Ardl gyrydh a bhesûrir o bedair fyllhâbh ar dhêg, saith ym rathòb Bann o'r dhan Bhann; a'r Gair cyrch ynn nechrau yr ail Bann, ynn ateb i'r Ardl gyntab; a'r Ardl dhirêthabh yn ymrabhael; a' honno yn vnardl dry y Covydh, bhall hynn:

Exemplum Recentiorum.

Carmen. { *Un a dâl 3 n3 dôlig, obr didbig i Br3 d3 dbion;*
Ag a bryn dhêg o baci raid, lhonghaid bhal y golb3 nghon.

Scribitur & ita.

Un a dâl 3 n3 dôlig,
Obr didbig i Br3 d3 dbion;
Ag a bryn dhêg o bei raid,
Lhonghaid bhal y golb3 nghon.

Arque

Atque etiam hoc modo.

Vn a dâl y nŷ dâ lig,

Obr didbig,

f Bry dŷ dhion:

Ag a bryn dbêg o bei raid

Lhonghaid

Bhal y golhŷ nghon.

Scanfio.

Vn-a. dâl-y. nŷ-do. lig,

Obr-di. dhig-i. brŷ-dŷ. dhion.

Ag-a. bryn-dbêg. o-baei. raid.

Lhon-ghaid. bbal-y. go-lbyn. gbon.

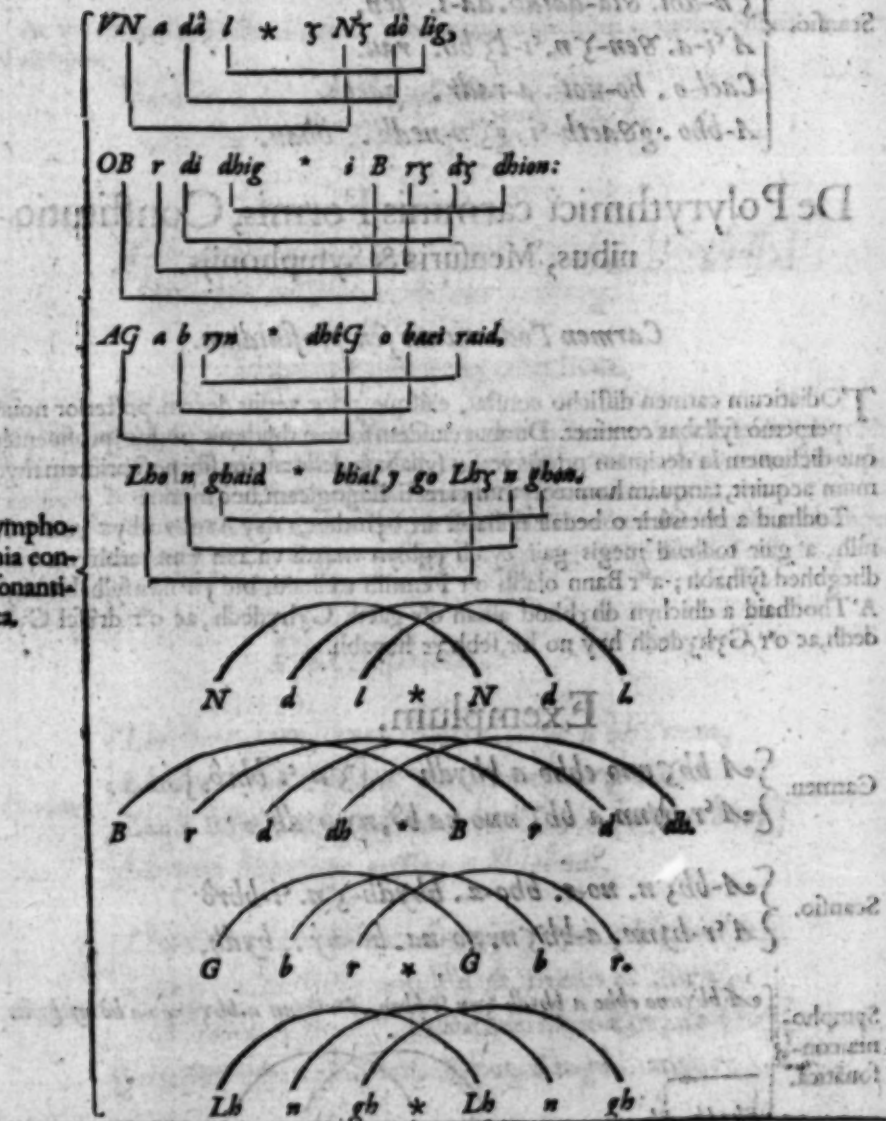
VN a dâl i * y Nŷ dâ lig,

OB r di dhig * i B rŷ dŷ dhion:

AG a b r yn * dbêg o baei raid,

Lbo n ghaid * bbal y go Lby n gbon.

Sympho-
nia con-
sonanti-
ca.

Vete-

Veterum Exemplum.

Carmen. { O gŵrthôdi lîd eŵyn,
 ŵas dibbêlyn gudŷnnau:
 ŷn dhiŵlâdaidd da i lîen,
 A' i aŵen ŷn i lŷbbrau,
 Caelo honor' aradr gaeth, [Al. bbilein]
 A bho gŵaeth i gŷnnedbbhau.

Scanfio. { O-gŵr. thô-di. lîd-e. ŵyn.
 ŵas-di. bbê-lyn. gu-dŷn. nau.
 ŷn-dhi. ŵlâ-daidh. da-i. lîen.
 A'-i-a. ŵen-ŷn. i-lŷbb. rau.
 Cael-o. ho-not'. a-radr. gaeth.
 A-bho. gŵaeth-i. gŷn-nedh. bhau.

De Polyrythmici carminis Formis, Constitutio-
nibus, Mensuris & Symphonijs.

Carmen Todiaticum seu profluidum.

Todiaticum carmen disticho constat, cuiusque prior versus decem, posterior novem perpetuò syllabas continet. Duobus eiusdem formæ rhythmis potitur, profluentemque dictionem in decimam prioris versus syllabam definientem, sibi post priorem rhythmum acquirit, tanquam homœorhythmici recti Ilagogenicam, hoc modo:

Todhaid a bheŵŵir o bedair sylhabh ar bymthec, a' dŵy Awdl vnŵhyr ŷnn ŷ Pênilh, a' gair todhaid megis gair cyrch ŷghlyn vnawdl vnŵyn ŷnn terbhŵyn ŷnn ŷ dŵegbhed sylhabh; a' r Bann olabh o' r Pennilh todhaid, bîd ŷn nâŵ sylhabh bŵydh. A' Thodhaid a dhichyn dŵybhod alhan o' r gaeth Gŵyhydedh, ac o' r draŵl Gŵyhydedh, ac o' r Gŵyhydedh hŵy no hîr, sebh ŷr hŵyabh.

Exemplum.

Carmen. { A bbŷnno ebbo a bŵydh [ŷn i bbrô,
 A' r bynn a bbŷnno na bô, ny bydh.

Scanfio. { A-bbŷn. no-e. bbo-a. bŵydh-ŷn. i-bbrô
 A' r-bynn. a-bbŷn. no-na. bô-ny. bydh.

Sympho-
nia con-
sonâtica. { A bbŷnno ebbo a bŵydh ŷnn i bbrô, A' r bynn a bbŷnno na bô ny bydh.

Bb-bb-Bb.

N b . N b.

A'r hén Brydydhion a bhesŷurŷt Dodheit o bedair ŷylhabh arr bŷmthec bôb Pennilh o honar, ac o Bennilhion hirion ollh y bydh; bhall y mac yr Ord honn o'r hén dhûlh:

Nyt digêrydh Du8 neut digârat [Cerdh,]

Neut lbe y g8ebyrdh bhyrdh o Bheirdh yn rat.

Ac yn gymar idho:

Neut lbiad8 bbr8yn c8yn can8lat [Yghb8studh,]

O th' attal Ruphudh 8ae8rudh rodhiat.

A'i chynnal bhelhy hyd y penn:

Ac mym Todhaid, o's yr Avdl a derbhyna ynn y seithbhed ŷylhabh, bid y gair Todhaid yn dair ŷylhabh: o's ynn yr wythbhed y terbhyna, bid y gair Todhaid yn dhwy ŷylhabh: o's ynn y nawbhed y terbhyna, bid y gair Todhaid yn vn ŷylhabh.

Ac yn ôl eraill, Todhaid arr ei benn e'hûn a bhesŷurir o vgeint ŷylhabh o hyd, bhall hynn:

Hanner a dŷnnei 'r adeimiog [8iber]

A'i rbo 8rth hanner yr arth c8inog.

Ac yn gymar idhó:

A'ch' en8i 'n neŷŷabh 'n erch8ŷniog [Gogleddh,]

Yr g8r da o 8ynedh aur gorônog.

Odynamicum Brachyostichon.

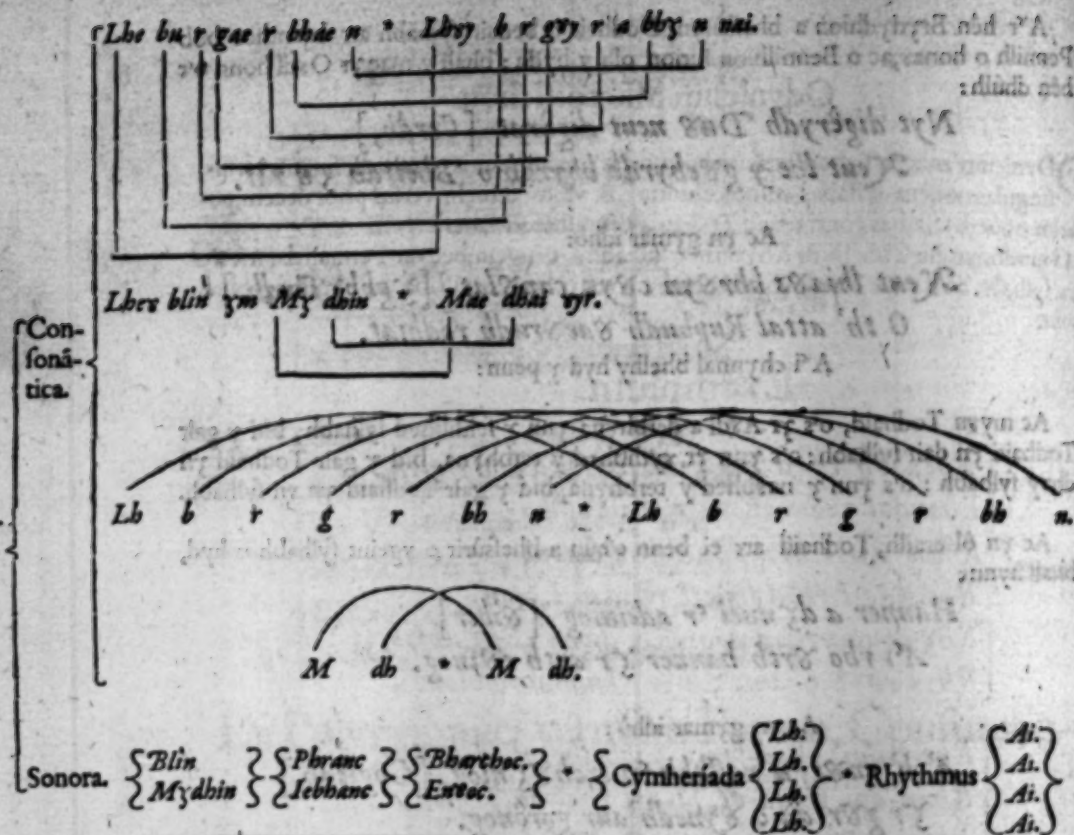
Odynamicum brachyostichon tetrasticho comprehenditur; cuius prioris distichi quilibet versus novem, posterioris prior versus decem, posterior rursus novem syllabis tanquam Tothiatici carminis pennillion, constat; hoc modo:

Graddodyn byrr a bhesŷurir o dhwy ŷylhabh arr bŷmthec arr hugain, nyd amgen o dhau Bennulh bhyrrion o nay ŷylhabh bôb vn, ag vn hir bhall Todhaid yn ôl, o bedair ŷylhabh arr bŷmthec, bhall hynn:

Exemplum.

Carmen. { Lbe bu'r gaer bbaen lb8ybr g8yr a bhŷnnai,
Lboegr o dir Phranc yn iebbanc a 8nai:
Lbe8 blin ŷm mŷ dbin maedhai, [8yr arbbog]
Lhymm bharchog en8og a dbigônai.

Scanŷio. { Lbe-bu'r. gaer-bbaen. lb8ybr-g8yr. a-bhŷn. nai.
Lboegr-o. dir-Phranc. yn-ie. bhanc-a. 8nai.
Lbe8-blin. ŷm-mŷ. dbin-mae. dhai-8yr. ar-bbog.
Lhymm-bbar. chog-en. 8og-a. dhi-gô. nai.

Eraill bhal hynn:

Grardodyn byrr a bhefsûir ond vn sylhabh deugein o hyd, dau Bennilh bhyr-
 rion o dhég sylhabh bôb vn; a' Phennilh aralh ynn y diredh ond vn sylhabh vgein
 o hyd, megis Todhaid; ag yn dair ordl bhyrrion, a' Gair cyrch hebhyd; a'r tair
 odl hynny yn bump sylhabh, bhal y mac hynn:

Berr y8 ych brobhadl berr braidb8ydion,
Byrr y8'r aur hedby8 er byr-bau'r rhodbion:
Pennaeth g8rolaeth g8er8lon [Ar8yd,]
Blin the dayar8yd blaenlbe8 de8rion.

Ac yn ol yr hên dbûlh bhal hynn:

Grardodyn byrr a bhydh o dheu Bennilh bhyrrion, o nav sylhabh bôb vn on-
 dhunt, a' Phennilh hîr o bedair sylhabh arr bymthec; bhal y mac yr Ordl honn:

Darogânabb' Nabb darogânant,
Daroganbheirah beirdb digeirdb d8gant;
Dognoedh o Visgoedh a Visgant [O e' las]
Dar8bhloegrbbras canlhas c8nlhuc r8miant.

Odynicum

Odynicum Macrostichon.

Odynicum macrostichon hexasticho constat; cuius prioris tetrastichi singuli versus, singulas nouem syllabas complectuntur; & ultimi distichi versus prior decem, posterior nouem syllabas continet, ad Todiatici pennillij formam, sic:

Grardôdyn hir a bhesûir o bymtheg sylhabh a' deugein; pedvar Pennulh bymion o
naw sylhabh bôb yn, a' Phennilh o Dodhaid yn ol o bedair sylhabh art bymtheg, bhall
hynn:

Exemplum.

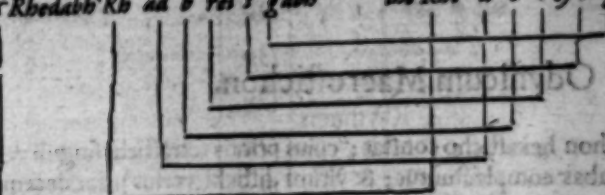
Carmen. [Rbedâbb' rhâd breisgabh lhe rhêd brÿsgion,
Rhandai rhoid ofai i'r rhaidussion;
Rheol Rhys deol rhy8 '8esdeion,
Rheid8est rhôd lhuêst rhadau Lheon;
Rhy8 dhglos rhâd agos Rhi digon [Rhy8 dhllys,
Rhys rhy8 bhann 8s8ys Rbubhain ofbiou.

Mensura. [Rbe-dabb'. rhâd-breis. gabb-lhe. rhêd-brÿs. gion.
Rhan-dai. rhoid-of. sai-ir. rhai-dus. sion.
Rhe-ol. Rhys-de. ol-rhy8. 8es-dei. on.
Rheid-8est. rhôd-lhu. est-rha. dau-lhe. on.
Rhy8 dh-glos. rhâd-a. gos-Rhi. di-gon. rhy8 dhllys.
Rhys-rhy8. bhann-8s. bys-Rhu. bhain-of. ion.

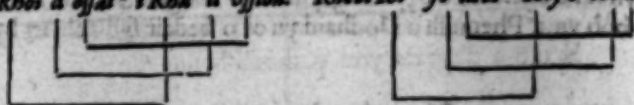
Eb 2

Symphonia

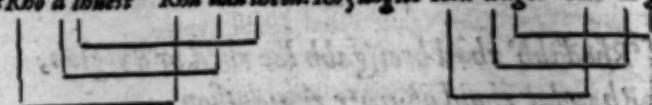
*r*Rhedabb'Rb ad b rei s gabb * lbs Rb d b rry s gion.

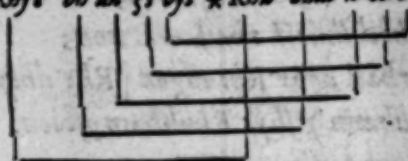
Rhandai Rhoi d offai * i Rha d offion: Rheol Rb ys deol * Rhyr ves deion.

Rheidvest Rho d lhucit * Rha dau lbron. Rhydyglas Rha d agas * Rbi di gen.

Rhydyglas rhyr Rhyr bb an ys bys * Rha bbai n as bion.

Con-
sonā
tica

Sym-
pho-
nia

Sono-
ra. { Rhedabb. } { Rhandai. } { Rheol. } { Rheidvest. } { Rhydyglas. } { Rhyr. }
{ Breifgabb. } { Offai. } { Deol. } { Lhucit. } { Agas. } { Shys. }

Superioris

Superioris Cymheriada	R.	* Rhythmus	On.
	R.		On.
	R.		On.
	R.		On.
	R.		On.

Eraill a dhyraid ynn y môdh hynn:

Gravdodyn hir a bheffur ond o dhyr sylhabh trugein o hyd, pedwar Pennill byrion o dhég sylhabh bôb vn, a' Phennill hir o'r vn bheffur ag y mac y Gravdodyn byrr, ond dvy sylhabh vgein o hyd, bhall hynn:

Och am y marchoc pann i marchoccer,

Och am yr vrdhas pann i dgrnasser,

Och pann bhlon neb vſch i bû bhŷ nêr,

Och na bai nobbio vſch benn y nibber,

Och bôd iau gſinaſ pann gân bôb clôch,

Och etto gann och bhôd Duſ Gſener.

Ac o'r hên dhull bhall hynn:

Graevdodyn hira bhydh o Bennilheu hirion, o nar sylhabh pôb vn o honunt, a' Phennill o bedeir sylhabh arr bymthec, vn phurbh a' Graevdodyn arall; eich bôd o Bennilheu byrion yndhag, cymeint ac a bhyrner; bhall y mac hynn:

Gſann iasſn ſybb' o glſybb yr gloys bhorſyn,

Gſae a 'naeth hiraeth brith arbhaeth brſyn; Al. Argſlhaeth.

Gſyr bhŷ gbballon donn debhnydh b'ŷ gbbſyn: (Abbar.

Gſnn ar bhyrr y tyrr cynn bo terſyn:

Am na dhaſ i laſ i ſſyn a bſylhabh,

A garabb' attabh' ateb adbbbſyn.

Nôt.

Gravdodyn byrr a' Gravdodyn hir a dhavant o'r vn Colobhneu a Thodheit. Ac hebbyd, Todheit a' Gravdodyn byrr a ſabhant myn Gravdodyn hir. A' phann dynner dry o'r Breychieu cynthab o Gravdodyn hir, y bydh Gravdodyn byrr. Ac o thynnir y pedeir Braych cynthab y maes, Todheit a bhydh.

Auroricum Brachepicum.

Hupunticum seu auroricum brachepicum, disticho longo continetur; cuius quilibet versus duodecim syllabas possidet: & quique distichi versus, tristichon breve comprehendit; cuius rursus singuli versus quaternario syllabarum numero constant; quorum

duo primi sibi inuicem rhythmicè respondent, & tertius principalem totius carminis rhythmum pro fine habet, à quo integrum carmen rhythmicè gubernatur, hoc modo:

Hupunt byrr a bhesŷtir o bedair sylhabh arr hugain, scbh, o dhau Benthil hirion o dheudheg sylhabh bôb vn; a thri Phennilh byrrion ym mhôb vn o'r dhau Benthil hirion; a'r rhain o bedair sylhabh bôb vn: a'r dhau gytabh ynn atreb i'r gilydh, a'r trydydh ynn arvain Pribhawl y messur, ac yndho y mae y dhy Golobha, scbh, y Gydedydh bher, a'r Drav Gytedydh; ac a genir bhall hynn:

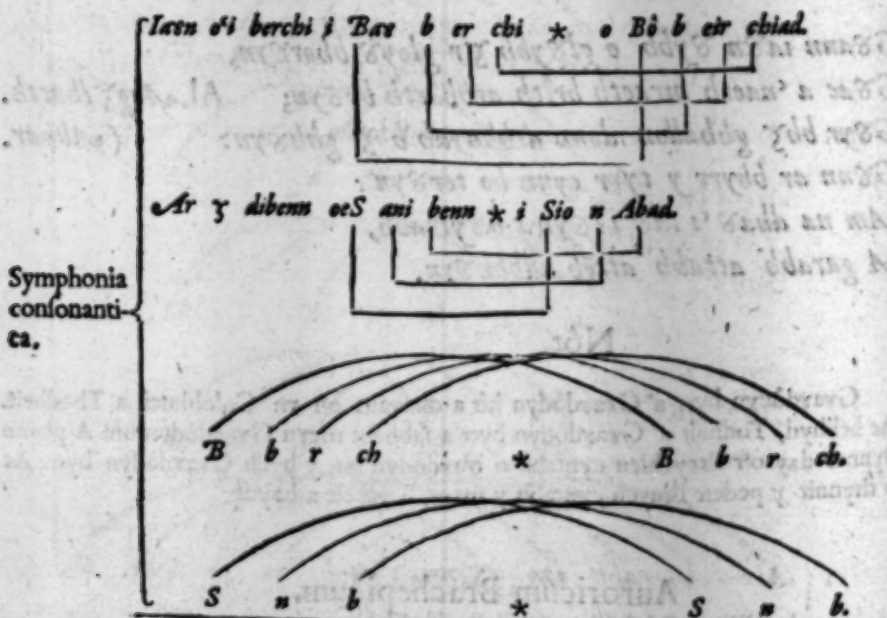
Exemplum.

Carmen. *Jadn o'i berchi i basb erchi o bôb eirchiad,
Ar y dibenn oes annibenn i Sion Abad.*

Cuius Distichi unusquisque versus in Tristichon resolutus, in hunc modum scribi solet:

*Jadn o'i berchi,
J basb erchi,
O bôb eirchiad:
Ar y dibenn,
Oes annibenn,
J Sion Abad.*

Scanfio. *Jadn-o-i. ber-chi. i-basb. er-chi. o-bôb. eir-chiad.
Ar-y. di-benn. oes-an. ni-benn. i-Sion. A-bad.*

Ac o'r hên dhûll bhall hynn:
Rhupunt a bhydh o Benthilheu byrrion oll, o dheudheg sylhabh bôb vn

yn o honunt, ac yn y Pennill hynny y bydd tri Phepnill byrion, o bedair sylhabh pob yn o nadhunt, a'r dhau gyntabh yn ateb pob yn i'r gilydd, ac yn dhiwedh- ardl y Pennill diwethabh y cynhellir yr Ardl oll : A'r ail sylhabh o'r trydydd Pennill, yn ateb i'r dhau Bennill eraill, bhall y mae honn :

Trindast phast pher, } Garder g'ardar.
Trebb nêbb nibber,

Trêch syt no nêb, } Neidion attar.
Troy daon ateb,

Auroricum macrepicum.

Hupunticum seu Auroricum Macrepicum disticho etiam longo constat, cuius quisque versus sedecim syllabas comprehendit; & horum versuum rursus unusquisque tetrastichon conficit; huiusque tetrastichi singuli stichi quaternarium syllabarum numerum complectuntur; cuius etiam tres primi versiculi rhythmicè inter sese mutuo conveniunt; & quartus ab istis heterorythmicus sua terminatione principem carminis rhyth- mum constituit, integram carminis connexionem gubernantem, hoc modo:

Hupunt hir a bheslir o dhau Bennill hirion, o vn sylhabh arr bymthec bôb vn, a' phedvar Pennill byrion ym mhôb vn o'r rhain, o bedvar sylhabh bôb vn o'r rhaihyany; a'r tri cyntabh yn vnardl, a'r pedwerydd yn ymrabhael yn arwain pribh- ardl y mesur: ac a dhoepenthir bôb pedair sylhabh. A'r Rhupunt hir a dhiwedhir arr y Drws Ghydedh, i arvein yr Orell, bhall hynn:

Exemplum.

Carmen. { Mi a barabb' i m' g'denn arabh gann a garabb' gain o gerydh,
Am t'gbbassu bh' nibblassu a m' lhuassu em lbiassodh.

Hæc autem Pennillia maiora in minuscula resoluta, hoc modo scribuntur:

Mi a barabb',

I m' g'denn arabh,

Gann a garabb',

Gain o gerydh:

Am t'gbbassu,

Bh' nibblassu,

A m' lhuassu,

Em lbiassodh.

Scanfio. { Mi-a. ba-rabb'. i m'-g'denn. a-rabb'.
Gann-a. ga-rabb'. gain-o. ge-rydh.
Am-t'g. bba-su. bh'-ni. bblaf-su.
A m'-lhu. af-su. em-lbi. of-sydh.

Symphonia

*Am a barab' i'no gwen arabb Ga n a ga rabb * Ga n o ge rydh.*

*Am t'bbassu bly niblassu, a M lbe assu * M lbi offab.*

Symphonia
consonanti-
ca.

Autometrum Brachyostichon.

Autometron, Isomacrometron & Cybydedicon Brachyostichon, tetraſticho conſtat breui; cuius ſinguli ſtichi octometri pariter & homeorythmici perpetuo inveniuntur, hoc modo:

Cyhydedh bher a bheſurir o bedvar Pennulh byrrion vnlinelhoc, o ryth ſylhabh bôb vn o nadhunt, ag yn vnodl bôb vn o honynt, ac a dyanir o'r Drav Cyhydedh, ac a genir bhall hynn:

Exemplum.

Carmen. { *Yn Jôr y d'yd' Jôn varêdaſc,*
A' n' cûn eurbhalch Jancin arbhaſc,
ſyr Bherêdydh arbb ryſaedaſc,
Aer arbhôdau 'orſyr Bhadaſc.

Aralh.

Arſain y grâs er vn o grêd,
Arſain bhonedb lbe 'r anbhôned:
Arſain y blaen o'r vn blaned,
Tr ſyd' lbhor ar ſyr Dſbbed.

Scanſio. { *Yn-Jôr. yd-ſyd'. Jôn-ſa. rê-daſc.*
A' n'-cûn. eur-bbalch. Jan-cin. ar-bbaſc.
ſyr-Bhe. rê-dydh. arbb-ry. ſae-daſc.
Aer-ar. bbô-dau. 'or-ſyr. Bha-daſc.

Symphonia

YN ior ydyd * iōN yare dacc.

Isomacometor mactofichon

AN cu n cur hbaich * iōN ci n ar hbaicc.

SyR lbe re dydh * qR bb rrae dacc.

AcR ar bba lau * qR rrr bba dacc.

Exemplum.

Symphonia consonantia.

Diffichon hoc in minoris lictos resoluimus hoc qui sequitur

Ac o'r hēn dhállh.

Gdān ybb' o glsybb yn glābb rymbeint,

Gdenphraeth a m' gnaeth gne gobheileint:

Gdenmieith y8 gveith y goythla8n deint,

Gdynder lbeher lhoer ain blygeint.

Isomacrometron macrostichon:

Isomacrometron macrostichon seu Cyhydedicum macrostichon, disticho longo consistat; cuius unusquisque longus stichus decem & novem syllabas continet; & uniuscuiusque longi stichi in tetra-stichon resoluti singuli priores tres versiculi, & pentametri & homoeorhythmici sunt; quartus verò & ultimus tetrameter & heterorhythmicus est, cuiusque finis rhythmum primum constituit, qui universam carminis formam regat, hoc modo:

Cyhydedh hir a bheistur o dhau Bennilh hirion, o bedair sylhabh ar bymthec bôb vn; a' thri Phennilh byrion vnaydl, o bymp sylhabh bôb vn ynn y dechrau; a' Phennilh byrr yn ymrabhael aydl o bedair sylhabh ynn y divedh; arrain pribhaydl y mesur. Neu y Cyhydedh hir a bheistur yn dhaubhannoc o bedair sylhabh ar bymthec; ac ynn hynn i bydh tri Phennilh hirion o bump sylhabh bôb vn, yn vn-odl ynn ateb i' gilydh; ac ynn y divethabh, Pennilh o bedair sylhabh yn ymrabhael odleu ynn arrain y mesur.

Neu y Cyhydedh hir a bheistur o bedair sylhabh ar bymthec, tri Phennilh byrion ynn y dechreu, o bump sylhabh bôb vn, ynn cyghanedhu yn mhôb Braych; a' Phennilh byrr o bedair sylhabh, ynn cyghanedhu a' pump divethabh, ac ynn arrain yr Ord: ac yndhar y mae y Bhet Cyhydedh, y Penn Cyhydedh, a' Drâfcl Cyhydedh, ac a genir bhall hynn.

Exemplum.

Carmen.	{	O rhoes bh'oes bheisydh, lbhor rhagor rhydh,
		Ebb a roei Dhabhydh i Bheirdh dheubhsy:
		Oes deiroes dirion a bair Mair y m' lôn,
		I buro canon Aber Consy.
Scanfio.	{	O-rhoes. bboes-bbei. sydh-J. bhor-rha. gor-rhydh.
		Ebb-a. roei-Dba. bhydh-i. Bheirdh-dheu. bhsy.
		Oes-deir. oes-dir. ion-a. bair-Mair. y m'-lôn.
		J-bu. ro-ca. non-A. ber-Co. nsy.

Distichon hoc in minores stichos resolutum, hoc qui sequitur modo à nostratibus Poetis scribi solet.

Orhoes bh'oes bheisydh,	* { Rhythmus }	rd.	sy.]
Jbhor rhagor rhydh;		rd.	
Ebb a roei Dhabhydh,		rd.	
I Bheirdh dheubhsy:		On.	
Oes deiroes dirion,		On.	
A bair Mair y m' Jôn,		On.	
I buro canon			
Aber Consy.]			Symphonia

O rhoes bhoer bhoesfdd, lbhor rhagor rhydh,
EBh a roei dha bhydh * i Bhei rth dbeu bhy.

OeS dei r * oeS di rion. A bair mair i na' lôn.

I Bu ra ca non * aB er ca way.

Symphonia consonantica.

Bb r db bb * Bb r db bb.

S a r * S a r.

B r e n * B r e n.

Cymheriada { Rhoes } { lbhor } { Oes } { Bair. }
 { Bhoes } { Rhagor } { Deiroes } { Mair. }

Neu bhall hynn o bhôdh aralh:

Jaen edn i' nodau,
A'i blaid rhîbb blodau, } 'Rdybb' rdyndic.
Ar bhaer amôdau

Ac yn gymar idho.

'Frâd dîrîddau,
A rêd o'i radau, } I adbbbydic.
Ydyd debbôdau

Ac o'r hên dhûll bhall hynn:

Gyhydedh hîr a bhydh o Bennilheu hirion olh, o bedair sylhabh ar bymthec bôb vn o honunt: ac ynn y Pennilh hynn y bydh tri Phennilh byrrion; deu o bymp sylhabh bôb vn o honunt; a' phôb vn o honunt ynn ateb i' gilydh: a' Phennulh

arall o nav sylhabh; ac ynn y bymhed sylhabh ynn ateb i'r ddein Bennilh cyn-
tabh; ac rth dhiwedhawl y Pennilh hynny, y cynhellir yr Ardl oih, bhal y mae
honn:

Lhabhâru a snâbb',
Lbysiaſdyr nêbb a'e' Nâbb, } Gelbbydh arbher:
Lbys nerth y gatſabb' }

Ac yn gymar idhò.

Lbysna bhs namſein,
Lbysmbholi rbiein, } Lbun mein mîner.
Lbarieidb bryd mirein }

Cyhydedicum stichenneameton.

CYhydedicum stichenneameton tetraſticho conſtat holomeorythmico: cuius ſin-
guli ſtichi ſeu verſus enneametri ſunt, id eſt nouem pedibus metricis ſyllabiſue con-
ſtantes, hoc modo:

Cyhydedh navbann neu Cyhydedh Banneu navſylhabhoc, a bheſûrir o bedyar
Pennilh vnlhinelhoc, o nav ſylhabh bôb vn, ac yn vnavdl oih. Neu y Cyhydedh
navbann a bheſûrir o vn ſylhabh att bymthec att hugeint, pedyar Pennilh neu bed-
yar Bann a bhydh yndho, o nav ſylhabh bôb vn, ac yn vnodl ynn ateb i'r gilydh,
ac ynn arrain y meſſur. Ac y mae ynn dybhod o'r Drwſel Cyhydedh, bhal hynn:

Exemplum.

Carmen. { Aruthr yſ lbonghaid ſrth dbryth anghor,
A bai yſ gſedbi heb egſydhor:
O bſ dbai megys bludh ymôgor,
Y bobl o ſynedh heb i blaenor.

Scanſio. { A-rutlr. yſ-lbon. ghaid-ſrth. dbryth-an. gbor.
A-bai. yſ-gſe. dhi-heb. e-gſy. dhor.
O-bſ. dbai-me. gys-bludh. ym-d. gor.
Y-bobl. o-ſy. nedh-heb. i-blae. nor.

Symphonia

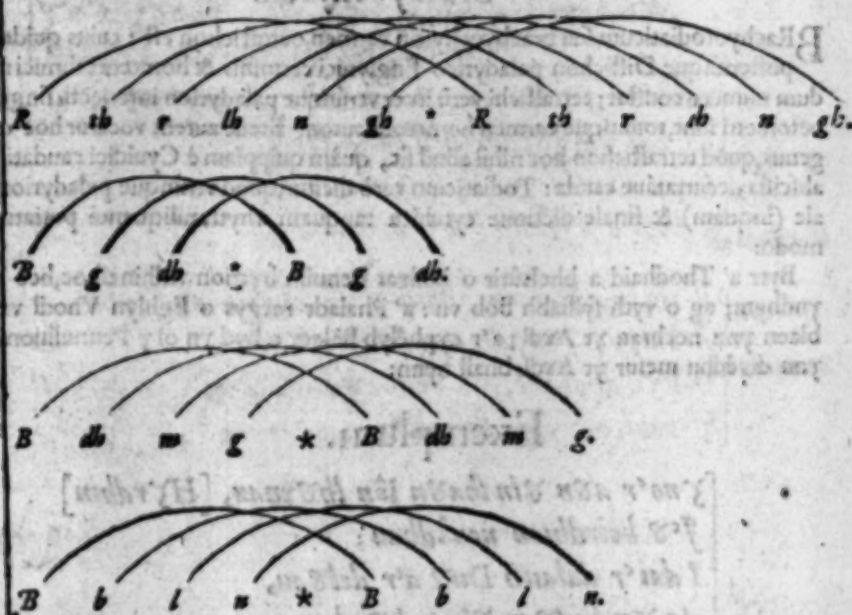
Sym-
pho-
nia
con-
sonā-
tica.

ARu th r y e l h o n g h a i d * v R i b d b r y l b a n g b o r.

A B a i y e g r e d h i * h e B e g y d h o r.

O B y d h a i m e g y s * B u d h y m e g o r.

Y B o b l a y n e d h i * h e B i b l a n o r.

Cymberniada $\left\{ \begin{matrix} A. \\ A. \\ O. \\ Y. \end{matrix} \right\} * \text{Rhythmus} \left\{ \begin{matrix} Or. \\ Or. \\ Or. \\ Or. \end{matrix} \right\}$

Aralh.

A bôd i'r glossyab rhôgh bedd gleison,
 Y rhai oih oedh Ygbôlêdh Rlêdalen:
 Ystorio lhyghes bhal mab Efon,
 Argo oedh a' lhl a'r gdedbilbion.

Aralh.

O 'enau Adhabb bhal gsinêdhen,
 Y tair croes a droes Yn dair assen:
 Y gdiail a oedh o gîl ei ên,
 Draêi gdelad Yn dair gdiâlen.

Ac or hên dhuilh.

Brthyr' Greaêdr byt, bit bhy ghobeith,
 Brthybb' bydh drugar byêar byêeith;
 Yrch argâo neut gâo nyt gâael Y gdeith,
 Y rh' archabb' daghnebb bonlbebb cannlbeith;
 Brth bynny Duê bhry bhrenhin pôb ieith,
 Brth dhy nion gylon y bô goleith.

Brachyochyton.

Brachyotodiaticum seu brachyochyton carmen, octostichon est: cuius quidem prius posteriusque Distichon paladyrico Englynici carminis & homœorhythmici recti pedum numero constat; tetrastichi verò inter utrumque paladyrion interiecti. singuli stichi octometri sunt, totumque carmen homœoteleuton. Breue autem vocatur hoc carminis genus, quòd tetrastichon hoc nihil aliud sit, quàm quippiam è Cyuidici caudati genere, abscissa decurtatæ cauda: Todiaticum verò dicitur, quòd utrumque paladyrion, initiale (inquam) & finale dictione cyrchica tanquam rhythmiliquante potiat, hoc modo:

Byrr a' Thodhaid a bhefsûrir o bedrar Pennilh byrrion vnlhinelhoc, heb rai mân yndhynt; ag o yth sylhabh bôb vn: a' Phaladr megys o Eghlyn Vnodl vnion o'r blaen ynn nechrau yr Awdl; a'r cyphêlyb Baladr o hyd yn ol y Pennulhion byrrion ynn dirêdhu mesur yr Awdl, bhall hynn:

Exemplum.

Carmen. [Hyrdhin]
 Yno'r aên êin lhaên lôn lhyynau,
 Jê heirdbion neuâdhau;
 I dai'r dalaitb Duê a'r delêau,
 Ag Yn bedêar êin' a bgydau:
 J bûr lhy nnoedh o berlhannau,
 Y n' a redant Yn dirôdau,
 Yno y gdelir gêir dann gaerau,
 Argêydbiaêl rhoi gêledbau.

Neu Byrr a' Thodhair a bheisúir o bedvar sylhabh a' thrugeint : a' Phaladr Egh-
lyn Vnodlvnion o'r blaen neu ym mlaen o vn sylhabh arr bymthec : ac a dýnnir ac
a genir o'r vn a bhyrner o'r cair Cyhydedh, sebh, y Gaeth, y Drays dhyraith, a'r
Dryfel : a' Phennilh arr ei ôl o bedair Braych neu Beunulhion byrrion yn vnodl a'r
Paladr, yn wyth sylhabh bôb vn o honynt, a' hynny arr y Drays Gyhydedh, a' Phaladr
Eghlyn arr ôl. Ac a genir bhal hynn o vn phordh :

Da gennybb' a' chrybb i chron [Rhamadr Salch]

Rhodri Syr Gderthrynnion,

Deðr dra oedbit' roi d' arsydbion,

Deðr Basgrebheld darð bysg rxbheldon;

Deðr Gaðr bhy dhy drøy Gaer Bhadbon,

Deðr Adleð dyc' on'd ar dylodion;

Deðr deðr, on'd dyc' deðr oen Duð tirion [Têc]

Nyd deðr garoflec mÿn Duð Gristion.

ÿ-no'r. aðn-ðin. lhaðn-Ion. lhy-nau. byr-dhin.

Ið-beirdh. ion-nen. ã-dbau.

I-dai'r. da-laitb. Duð-a'r. del-ðau.

Scania. Ac-ÿn. bed-ðar. gðin-a'. bhy-dau.

'I-bûr. lhy-n-noedh. o-ber. lhan-nau.

T n'-a. re-dant. ÿn-ði. rô-dau.

ÿn-o. gðe-lir. gðir-dann. gae-rau. nebh-aðl.

Ar-gløy. dhaðl-rhoi. gðle-dbau.

Symphonia

Hy r ddi n a y r Heli r ddi n hennidhan.
 I Dair da laih * Dda'r dda'n. a G yn be dda'r * Gyn a brydan.

I Bu'r llyr nnoeth * o Fe'r llyr nnoeth. y N a r r dan. y N a r r dan.

I Bu'r llyr nnoeth * o Fe'r llyr nnoeth. y N a r r dan. y N a r r dan.

Y no y gvelir gair dda'n gairau nnoeth a G llyr dda'n * r hoi G le dda'n.

Con-
sonā-
tica.

N lly n * N lly n.
 H r dda n * H r dda n.

D r d l * D r d l.

G n b d * G n b d.

B r lly n * B r lly n.

N r d * N r d. G l dda * G l dda.

Sym-
pho-
nia

Superioris

Superioris Sonora.	{	A8n	{	Gdelir.	{	Cynhe- riada	{	Rhyth- mus	{	Au.

Ac o'r hén dhulh, bhall hynn;

Byrr a' Thodhait a bhydh o Bennilh hir yn gyntabh, o vn sylhabh arr bymthec, megys drullh Eghlyn vnardl; ac odhyna cymeint ac a bhyrner o Bennilheubyr- rion, o syth sylhabh pob vn o nadhant; ac odhyna Pennilh hir o vn sylhabh arr bymthec, megys y cyntabh: A'i chynhal bbelhy hyd y penn, bhall y mac yr Ovdh honn:

Y gdr a m' rhodhes rinteu,
Arr dabbaet ac arr daet a' geirieu;
A m' troffes i gspbes nyt gen,
A m' trofso i'r trofodh goreu:
I guriad gorðisc bhy gbrudhien,
I garu mab Duð diameu;
I gsmryt penyt rhac poeneu [Uphern,]
Ac aphaish pechoden.

Mocrochyton seu longitodiaticum Carmen.

Carmen Macrodiaticum, hexastichon est, decametros habens stichos singulos, vltimumque Distichon cyrchitodiaticum, totumque insuper carmen homoteleuton siue homoeorhythmicum perpetuo erit, hoc modo:

Hir a' Thodhaid a bhesiurir o drugain sylhabh o hyd; nyd amgen, pedvar Pennilh byrrion vnlhinelhoc heb dhim man Bennilhion yndhynr, o dhég sylhabh bob vn; a' Phennulh hir o Dodhaid yn ol, o vgain sylhabh; ag yn vnodl olh: Ac o'r hir Gyhydedh, ac o'r Gyhydedh hry no hir, sebh o'r hvyabh y dav: ac veithieu o'r Gaeth, ac o'r Dravs, ac o'r Drisgl Gyhydedh y dav, ac a genir bhall hynn:

Exemplum.

Carmen. { G8nn a 8na bh' enaid gain 'enau bh8yniant,
G8edbio ar Iesu g8is Dhud 'oreusant:
Garbronn y del8au g8adr breimiau dylant,
G8ydhav Dhud deit8gh g8edhi d8idoliant;
G8i8ras a gabhas g8arant [O'i g8edbi,]
Gann Dhud olh[idbi] g8nnydh a' l88ydhiant. } Gochel y
Surdos.
Dd Aralh.

Aralh.

A' thrað y deðisaisf' a' th' Aer o DYðY soc,
 Er thês i dlodion Iarlbes dledoc,
 Ail 'un o bhonedh Elen Bhanoc;
 Ail 'Em oedh o Droia dhðylo modrðyoc,
 Ail Otðen laðen leuofoc [LYsoedh,]
 Ail Y ðnaei [ðledboedh] Elen Oðidhoc.

Aralh.

CYmer Leð tYner CYmru loyð tanad',
 Corbh iau deðr ðedbau crybh yð dY ðreidbiad,
 Creulon Y deðrion coðir lân doriad,
 Caurau Crêd olau caðr croyð 'i daliad:
 Cðncðeraið' curaið' pðb cãd [Lhe i treðaið',]
 CYrheudhaið' [CYdaið'] croyð dhðys dëc hediad.

Scanfio.

Gðn-a. ðna-bhe. naid-gain. 'e-nau. bhðym-iant.
 Gðe-dbio. ar-le. fu-gðis. Dbuð-o. reu-sant.
 Gar-bronn. Y-del. ðau-gðaðr. brei-niau. dY-lant.
 Gðy-dhai. Dbuð-dei. tðgh-gðe. dbi-dbi. do-liant.
 Gðis-ðas. a-ga. bhas-gða. rant-oi. gðe-dbi.
 Gann-Dbuð. olb-i. dbi-gYn. nydh-a. lbðy-dhiant.

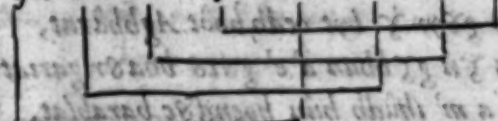
Symphonia

Exemplum

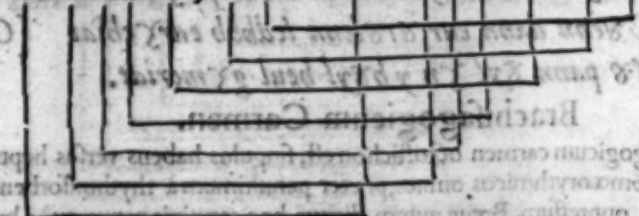
G n a ma bbe naid * Gai n 'enan bby niant.

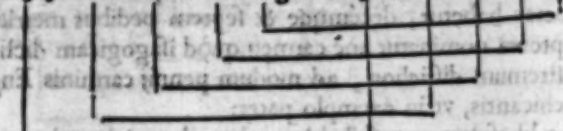
Gve dho ar ie fu * Gve dho 'ren sant.

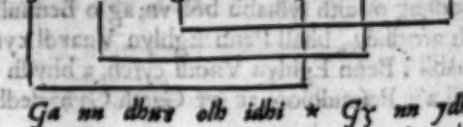
Ga r b r en y d elau * Gve r b rei nian dy lant.

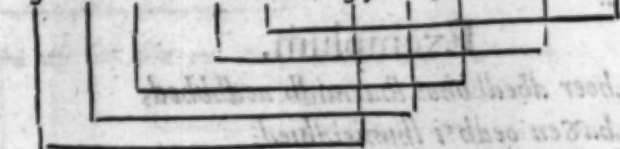
Gve dho dho dei lugh * Gve dho dho do liant.

Gve ras a gabbas * Gve ras oi geddi.

Ga nn dho oib iahi * Gx nn ydh a' bby dho.

G n n bb n * G n n bb n.

G db r s * G db r s.

G r b r n d l * G r b r n d l.

G db db d l * G db db d l G r s * G r

G nn db lb db * G nn db lb db.

Dd 2

Cymheriada

Sym-
pho-
nia
con-
sonā-
tica.

Cymheriada	[G.]	Rhythmus	[Ant.]
	G.		Ant.
	G.		Ant.
	G.		Ant.
	G.		Ant.
	G.		Ant.

Ac o'r hên dhuallu

Gŷnbbyt gŷyr ȝ byt oedh bbôt Agbhârat,
 Gŷennbhun ȝn gŷbhun a' e' gŷis bhaŷr gariat:
 Gŷamlhun a m' lûdh bûn hoendŷc barablat,
 Gŷnllbiŷ eiry dibbriŷ dibbriŷe ȝmdetbiat;
 Gŷenn dann eur ŷiŷlenn ledhbb eadȝchiat [Gŷyl]
 ȝŷ pann ŷyl ȝn ȝ bŷyl beul gŷmeriat.

Brachisagogicum Carmen.

Brachisagogicum carmen octostichon est, singulos habens versus heptametros, e-
 osdemque homœorhythmicos omnes, præter penultimum à rhythmisorbente & isago-
 gica diotione oppressum. Breue autem dicitur hoc carminis genus, quòd breuibz Bra-
 chijs seu Bannis hexastichon constet. Sed finale distichon pro vnico Pennillio longo
 apud Cymraecos poetas habetur, decemque & septem pedibus metricis cohzet:
 Isagogicum verò propterea nominatur hoc carmen, quòd isagogicam dictionem con-
 tineat octostichi postremum distichon, ad modum pennij carminis Englynici ho-
 mœorhythmici & cyrchicantis, vt in exemplo patet:

Cyrch a' Chytta a bheŷûrir o vn ŷylhabh arr bȝmthec a' deugain: nyd amgen, o
 chȝech o Bennillhion neu chȝegeir byrrion vnlhinellhoc, heb dhim beichôgi o rai
 mân ȝndhynt; a' rheini ȝn vnodl, ag o ŷaith ŷylhabh bôb vn; ag o Bennulh hir dau-
 nellhoc ȝn ôl o bedair ŷylhabh arr dhêg, bhall Penn Eghlyn Vnardl cyrch. Cyrch
 a' Chytta bhall ȝ Penn diŷethabh i Benn Eghlyn Vnodl cyrch, a bhydh i Benn di-
 ŷethabh ȝnteu; ac ȝnn cydodli a' r Pennulhion: ac o'r Gac'h Gȝhȝdedh ȝn vnic ȝ
 dav, bhall hynn:

Exemplum.

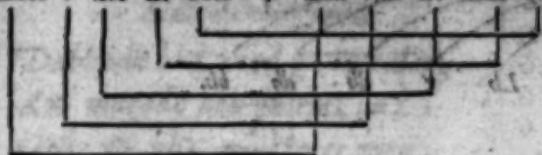
Carmen. Lhoer dbedl. bhol lbariaidh aedhbbed,
 Lbaŷen oedh i lhumieidhied,
 Lbaŷn glôd bberŷ lbon glodbbôred,
 Lhym 'orcheŷt haul lbû merched:
 Lhys tirion drem lbeŷteiried,
 Lbûdh bhi bharŷ lbedhbb bbȝbbȝried;
 Lhȝna sôn myŷn lhȝyn o'i ŷerch,
 Lhais bb' annerch lhês a bbȝnned.

Mensura.

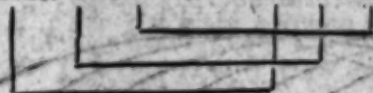
Lhoer-dbedl. bhol-lbar. iaidd-aedh.	Bbed.
Lbaŷen. oedh-i. lbun-eidh.	Jed.
Lbaŷn-glôd. bberŷ-lbon. glod-bbô.	Red.
Lhym-'or. cheŷt-haul. lbû-merch.	Ed.
Lhys-tir. ion drem. lbe-ŷteir.	Jed.
Lbûdh-bhi. bharŷ-lbedhbb. bbȝ-bbȝr.	Jed.
Lhȝ-na. sôn-myŷn. lhȝyn-o'i.	Serch.
Lhais-bhan. nerch-lhês. a-bbȝn.	Ned.

Symphonia

Lhee r dhe dh bhol * Lha riai dh ando bhed.

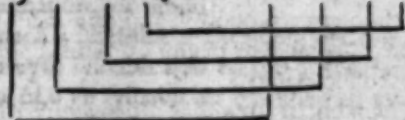
Lhaee n oedh * Lhu niei dbied.

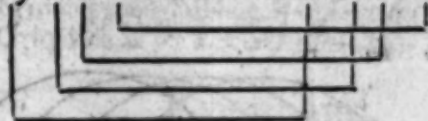
Lhee n g léd bbe re * Lhe n'g la d bbé red.

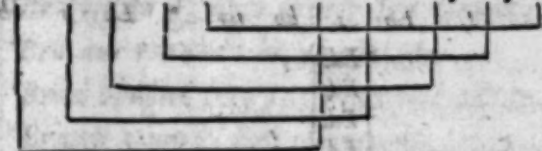
Lhy m 'or cheft haul' Lhú me r ched.

Lhy s ti rion drem * Lhe s tei ried.

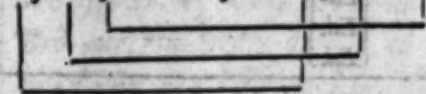

Lhú dh bbi bba re * Lhe dabb bby bby ried.

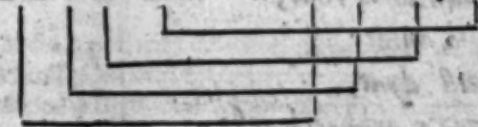

Sym-
pho-
nia
côlo-
nan-
tica.

Lhy na fou * myen Lhy n oi ferch.

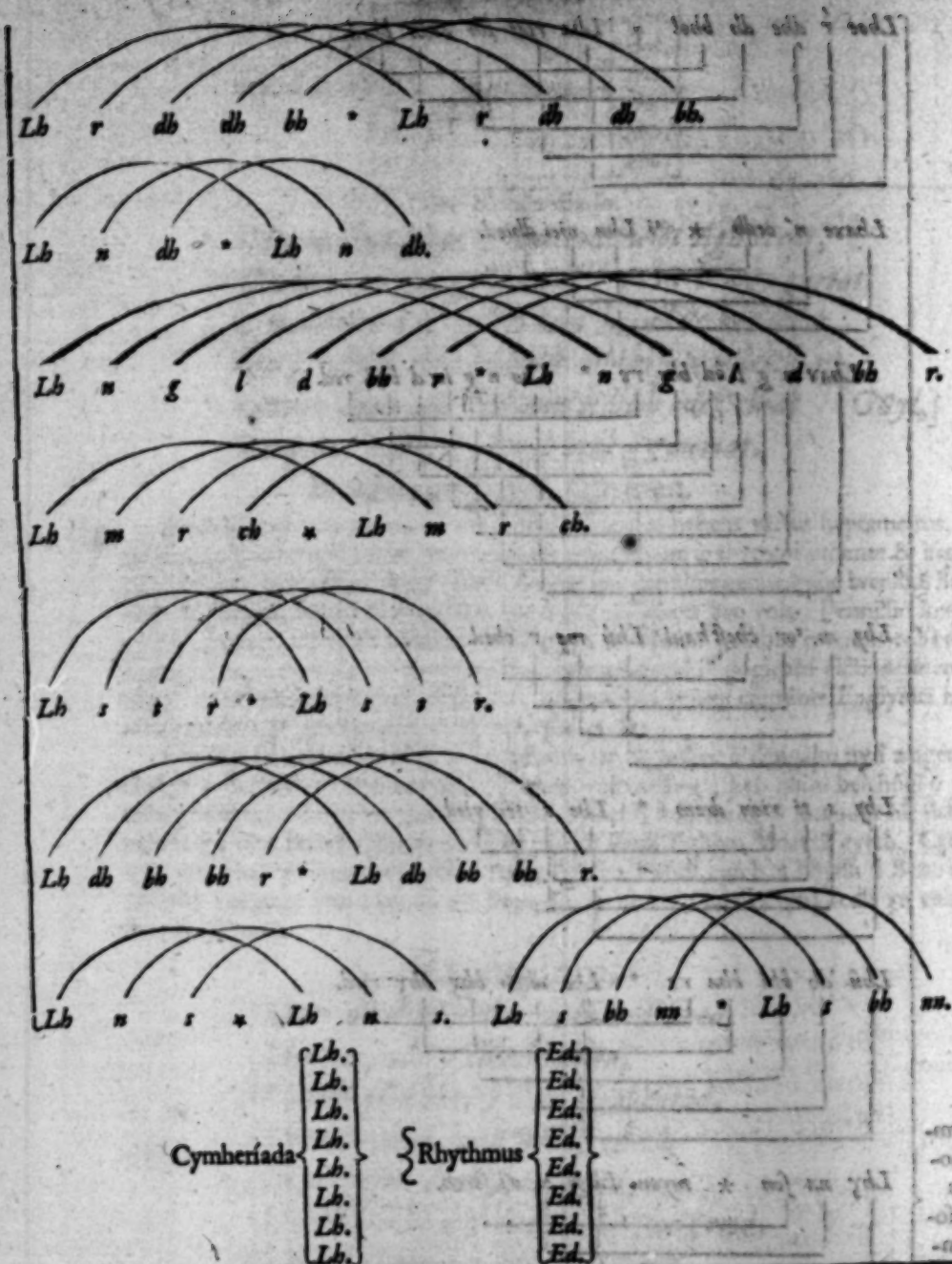

Lhai s bb' annerch * Lbê s a bby med.

Dd 3

Lb

Ac o'r hén dhulh:

Lhitbraðdb ys rhannaðdb is rhât,
 Lhatbyrgobh ynobb' o aniat:
 Lhoer Gmry gsmreist' dyat,
 Lbgyr ygnaeth mygyr arbhaeth mât;
 Lheas gðas gðys na's dgyðat,
 Lbiaðs gair bynaðs gariat;
 Lbedhybbgein ricin lbân [Meinðar]
 Lbið theðychgar Aghârât.

Aralh

Aralh o'r hên ganiad.

Dabhydh bb̄y myd ḡsinaudhu,
 Am' magodh heb dhirm̄y gu:
 Ḡs̄ir ȳs bb̄y mōd 'n ei garu;
 Cariad Elislad ar lū:
 A' ḡs̄ir yn bhāb ḡs̄irion bhū,
 Ar y Groes rboi 'r ḡs̄ir Iessu:
 y ḡs̄r a roed ar y Groes,
 y rô d̄s̄y oes i'r ḡs̄r dū.

Carmen clogyrnachum seu
 falebrosum.

Carmen clogyrnachum seu falebrosum, tetrastichon est; cuiusque prioris distichi singuli quique stichi octometri sunt; posterioris verò distichi stichus prior decameter, posterior hexameter est, & homœoteleuti omnes, præter penultimum à cyrchica dictione gubernatum, hoc modo:

Clogyrnach a bheis̄urir o dheudheg sylhabh arr hugain; nyd amgen, dau Bennilh bhyrion, o r̄yth sylhabh bōb vn ynn y dechrau, bhal hāner Ḡr̄hydedh bheri; a' Phēnilh hīr yn ōl, o vn sylhabh arr byr̄theg; ag ynn hynn̄y dri Phennilh byrion, a' dau o honynt yn vnodl, o bymp sylhabh bōb vn; a' r̄ tr̄ydydh o ch̄rēch sylhabh ynn ar-yain y'r Awdl, a' Gair cyrch ynn y drydedh sylhabh idhō, ynn arteb yn vnodl i'r dhau Bennilh bhyrion p̄ymp̄sylhabhog. A' Chlogyrnach a genir o'r Dr̄ays Ḡr̄hydedh, ac o'r Venn Ḡr̄hydedh, ac o'r Lās Ḡr̄hydedh, bhall hynn:

Exemplum.

Carmen. { Br̄ys̄yḡs̄r d̄y-nion brais̄g Iōr domiāsc,
 Brō aur rin̄sedh breyr en̄s̄āsc:
 Brād bbugad bb̄y ḡs̄l brās̄d̄s̄r cil̄s̄r c̄s̄l,
 Braich yn̄n̄s̄l Br̄y cheinniāsc.

Mensura. { Br̄ys̄yḡs̄r. d̄y-nion. brais̄g-Iōr. do-niāsc.
 Brō-aur. rin̄-sedh. bre-yr. en̄-s̄āsc.
 Brād-bhu. gad-bb̄y. ḡs̄l-brās̄d̄s̄r. cil̄s̄r-c̄s̄l.
 Braich-yn̄. n̄s̄l-Br̄y. chein-niāsc.

Potest & solet posterius distichon rursum in tetrastichon minus resolui; cuius priores tres versiculi p̄tometri & homœoteleuti sunt; quartus verò ab illis anomœoteleuticus & principem rhythmum secum inferens, hexameter est; & tunc totum carmen hoc modo scribitur:

Br̄ys̄yḡs̄r

Môdh o Glogymach a elvir Dulh Cyndelr.

Clogymach, a bhydh o dheu Bennulh bhyrion, o vyth sylhabh pôb vn o honn, ynn ateb i gilydh; a' Phennulh o vn sylhabh arr bymthec : ac ynn hwnn y bydh tri Phennulh byrion; deu o bymp sylhabh pôb vn, ac ynn ateb i gilydh yn ymrybhaelion odieu a'r dheu Bennulh cyrabbh : a' Phennilh aralh byrr o chech sylhabh, ac ynn y drydedh sylhabh o honn ynn ateb i'r dheu Bennilh bhyrion dhirêthabha : a' diredhawl y Pennilh hwnn, ynn ateb i'r dhau Bennulh cyntabh. Ac wrth y rhei hynny y cynhellir yr Owdl ollh, bhall y mae yr Owdl honn.

*T bareu arbheu arbbôlôch,
T bebyth y byth y balhcoch ;
Amŷl yŷeb' bbeirdd y b'ldd,
Emryeb llys nyŷ lbldd,
Emys rûdd,
Ruthyr gŷŷ ddbbôch.*

Clogymach o'r hên ganiad.

Clogymach o'r hên ganiad, a bhesûrir o dheudhec sylhabh arr hugeint, a' dau Bennulh hirion o vyth sylhabh bôb vn; ac yn Vnodl ynn ateb i'r gilydh: a'r dhau Bennulh bhyrion yn bymp sylhabh, yn Vnodl, ac yn ymrybhael i'r cyntabh; ac vn Pennilh o chech sylhabh : ac ynn y drydedh sylhabh, Odl ynn ateb i'r dhau Bennilh bhyrion : ac arr y diredh, Odl ynn ateb i'r Odl gyntabh, ac ynn arvain y mesur, bhall hynn:

*Tri o enŷeu nyd traunic,
A ŷyr ŷŷŷŷŷ byd ryd helic;
Merch Morys ab Sion,
O ŷaed ŷ deŷrion,
Ar goron ar gerrie.*

**Bardicum præcellens & singulare carmen, aliàs
Bardogorchestichum.**

Bardogorchestici carminis homœoteutici ex binis longisque stichis constituti singuli quique stichi singulis quindecim pedibus constantes, in tetraſtichon paruum dissoluntur; cuius tria priora stichidia, tetrametra homœoteuta sunt, quantum verò ab illis anhomœoteuton & trimetron principem totius carminis rhythmum cuspide sua introducit, sic:

Gorchest Beirdh a bhesûrir o dhau Bhann hir, o bymtheg sylhabh bôb vn o'r Banneu; a' thri Phennilh byrion o bedvar sylhabh bôb vn ac yn vnavdl, a bhydh ym mhôb vn o'r dhau Bhann hir; a' Phennilh byrr yn ol, o dair sylhabh ym mhôb vn o'r Banneu hirion hynny; a'r Pennilh trisylhabhoc hwnn a arrain Pribhawl y mesur, bhall hynn:

Exemplum.

Car- *I rhŷydh air bîr i chŷydhoch ŷîr i ŷŷydh a' i ŷîr ŷ ŷydh ŷæth,*
men. *I glai a' glyn, i rhai o'r byn, i dhai i dhyn, i. Dhuŷ dbræth.*

E e

Exemplum

Exemplum Tetrastichi parui.

f rhwydh, air bir,
f chwydh, och sir,
f swydh a'i sir,
f sydh saeth:

f glai a glyn,
f rhai o'r hyn,
f dbai y dhyn,
f Dhuw dbaeth.

Mensura { I-rhwydh. air-bir. chwydh. och-sir.
f-swydh. a'i-sir. f-sydh. saeth.
I-glai. a-glyn. i-rhai. o'r-hyn.
Idh-as. y-dhyn. i-Dhuw. dbaeth.

Anatomiae Typus.

I	wydh	ir	i	ai	yn	aeth	rhwydh	rhir	glai	glyn.
I	wydh	ir	i	ai	yn		chwydh	chir	rhai	rhyn.
I	wydh	ir	i	ai	yn		swydh	sir	dbai	dhyn.
I	wydh	ir	i	ai	yn	aeth	sydh	saeth	duw	dbaeth.

Ac myn modh arall, bhall hyn y dosperthir.

Gorchest y Beirdd a bhesurir o Bhann o bymthec sylhabh, tri Phennill bymion o bedair sylhabh bob yn yn Vnodl, ynn cyghanedhu bob pedair sylhabh; a Bann byrr yn ol, ynn cyghanedhu o dair sylhabh, ac ynn arvain yr Ordli; ac ynn ymvalc ynn y Gaeth Ghydedh. A'r tri Phennill cynthabh bymion yssydhi ynn dybhod o'r Bherr Ghydedh; a'r ail sylhabh o'r Pennulh cynthabh, ynn ateb i'r ail o'r Pennulh canol; a'r ail o'r Pennulh canol ynn ateb i'r ail o'r Pennulh trydydh; ac a genir bhall hynn:

f rhwydh &c.

Ac yn gymar idho:

f glai a glyn &c.

Ac o dhull arall bhall hynn:

Glesner gloyd naed, } Gwydr goed sic.
Glesder gly ddaed, }
Gwisder gys ddaed, }

Ac yn gymar idho:

Gdr yd gdr iau, } Gals gdelic.
Gdreiddbbyd gradbbau }
Gdrlyd golau 'n }

Dabhydh Lbwyd
Mathes.

Brachyosiridicon caduynbyrricum

Carmen.

Carmen Caduynbyrricum vel Brachyosiridicum integrum integro longoque constat disticho; cuius singuli stichi sedecim pedibus commensurati, in tetrastichon paruum resolvuntur; huiusque tetrastichi singuli versiculi tetrametri sunt. In medio singulorum stichorum longorum, cyrchicans dictio constitui solet; ut in homœosticho audylico rhythmicante: singulique quatuor rhythmorum cyrchicantium rhythmum homœoteleutici perpetuo inveniuntur. Totum autem carmen quaternario quatuor pedum concentu concinnatur elegantissime, in hunc modum:

Caduynbhyr a bhesûir o dhau Bhann, o vn sylhabh arr bymtheg bôb vn, a' Gair cyrch yghânol pôb vn o'r Banneu, bhall i Avdl gyydh; a' gyghanedhu pôb pedair sylhabh, a' pedair Avdl gych yn vnavdl. Eithr Caduynbhyr o' nature hûn, ag heb ei gymhâru ag arall o'r vn rhyr ag ebh, ny bhesûir onyd o vn sylhabh arr bymtheg yn vnig, ag yn vnavdl, a' Gair cyrch ynn y canol, bhal i Avdl gyydh; a' gyghanedhu bôb pedair sylhabh. Ac ynn yr vn môdh, Gorcheft y Beirdh o e' anian e'hûn ag heb gymhar, ny bhesûir onyd o vn Bann o bymtheg sylhabh yn vnig, ag yn Bribhavdl. Eithr ex myn canu cerdh, rhaid yr i'r vn rhyr. Bhesûrau ymgymhâru a' gilydh. Yr hynn bêch ysydh o' ystyried myn rhai o'r mesûrau erallh.

Distichi Exemplum.

Carmen.

*Gennbbun ggybbhaer geinbbyn gynbhl, gariad geryl giried gorau,
Gairbbudh ggyrbhaer gorbbydh Ggyrbhl gorugeryl gais ragôran.*

Solet Distichon magnum & in Tetrastichon catenarium
resolui, hoc modo:

*Gennbbun ggybbhaer geinbbyn gynbhl,
Gariad geryl giried gorau:
Gairbbudh ggyrbhaer gorbbydh Ggyrbhl,
Gorugeryl gais ragôran.*

Resolvitur denique & hoc Tetrastichon in Octostichon seu duplex
Tetrastichon, sic:

*Gennbbun ggybbhaer,
Geinbbyn gynbhl,
Gariad geryl,
Giried gorau:
Gairbbudh ggyrbhaer,
Gorbbydh Ggyrbhl,
Gorugeryl,
Gais ragôran.*

Ac bhall hynn y gelhir treiglo y Cadysynbhytt:

Gdið ragôrau gorðag erul,
Gorbbydh Gdeurbbul gðirbbydh gurbbau;
Giriad gorau gariad gðerul, Al. [Gðirad.]
Geinbhun gðnnbul gðennbhun gðnnbhau.

Gorðag erul gdið ragôrau,
Gðirbbydh gurbbau gorbbydh Gdeurbbul;
Gariad gðerul giriad gorau,
Gðennbhun gðnnbhau geinbhun gðnnbul.

Gðennbhun gðnnbhau gainbhun gðnnbul,
Gariad gðerul giriad gorau;
Gðirbbydh gðrbbau gorbbydh Gdeurbbul,
Gorðag erul gdið ragôrau.

Aralh:

Elis eitðaðith o'i lys 'olau,
Eled 'olau y ðlad etðog;
Eurðn ðarroq o rann 'orau,
Ar y dorau ðryd eurog.

Aralh:

Elys eiliog o'i lys 'olau,
Eitðad 'olau y ðlad etðog;
Eurann ðarroq o rann 'orau,
Ar y dorau ðryd eurog.

Aralh:

Gðisdeg aðdur gyd a'i gðdðedh,
Gðir fðlht gorsedh gðersylht gðrsau;
Gorug 'eiriau gorau garedh,
Gðisner Gðynedh gðanar gðinau.

Ac bhall hynn:

Gðisdeg gðaðau gð dðg gðdðedh,
Gðir sylht gorsedh gersylht gðrsau;
Garu geiriau gorug garedh,
Gðisner Gðynedh gðaner gðinau.

Aralh:

Gðaelonn gelad galonn gilau,
Gðelais gðylau gðiliais goeliad,
Gurðauth gariad garðauth geiriau,
Gelðydh golau gðilydh gðelad.

Mensura-
tio.

Gðenn-bhun. gðynn-bhaðr. gein-bbðyn. gðyn-bhyl.
Gar-iad. gðe-ryl. gir-ied. go-rau.
Gðir-bhydh. gðr-bhaðr. gor-bhydh. gðeur-bhyl.
Go-rug. e-ryl. gðis-ra. go-rau.

Habet & hoc artificium in se sensuque illiſſo, hoc carminis genus, nempe:

Gðennbhun gðynnbbhaðr,
Gðirbbhuth gðrbbaðr,
Geinbbðyn gðnbhyl,
Gorbbhydh gðeurbbhyl,
Gariad gðeryl,
Gorugeryl,
Giried gorau,
Gðis ragorau.

Ec 3

Symphonia

Gre nn bhuu * Ggy nn bhuu. Ggi n bhuu * Ggy n bhuu.
 Ga riad * Gae ryl. Gi riad * Go ran.
 Ggi r bhuu * Ggy r bhuu. Go r bhuu * Ggi r bhuu.
 Go rug * Ge ryl. Ggi ra * Ggi ran.

Sym-
pho-
nia
con-
sonā-
tica.

g nn bb * g nn bb. g n bb * g n bb.
 g r * g r. g r * g r.
 g r bb * g r bb. g r bb * g r bb.
 g r * g r. g r * g r.

Cymherfadae {

G.	Au.
G.	Au.
G.	TL.
G.	TL.
G.	TL.
G.	TL.
G.	Au.
G.	Au.

 } Rhythmus

Neu bhall hynn:

Cadwynbhyr a bhesŷur o dhau Bennulh,o vn fylhabh arr bymthech bôb vn; ac
a dhoſperthir bôb pedair fylhabh, bhal hynn:

Gdeurbhul geinbbŷyn gdraŷl gŷnbbul,
Gorau Gdeurbhul gŷiŷ ragóran.

A' dau o'r hain fydd raid i Benncerdh eu canu : ac nyd oes ond hynn o'r grŷf Bhesur.

Neu bhall hynn:

Cadwynbhyrr a bheisúir o vn sylhabh arr bymthec yn vnic, a' Gair Cyrch ynn y canol, megis i Ovdil Gyrydh; a'r gyghhanedhu bób pedair sylhabh, a'r bedvâredh sylhabh o hono ynn ateb i'r Ovdil; a'r ail sylhabh o'r Pennilh byrr cynthabh, ynn ateb i'r ail o'r ail Pennilh; a'r dhegbbhed sylhabh o'r Pennilh ynn ateb i'r bedvâredh arr dhéc; ac ynn yr vnbbhed sylhabh arr bymthec bód yr Ávdil. Ac o'r Drays a'r Bherr Gyhydedh y dav ac y cynhellir, bhall hynn:

Gðennbhun gðŷnnbhau gainbhun gðnbbul,
Gariad gðerul giriad gorau.

Ac yn gŷmar idho.

G8irbbydh gurbhan gorbbydh g8eurbbul,
Gorug erul g8i8 ragôrau. Al. Gor8ag.

Ac o dhlùth arallh yn gybhochr, bhall hynn i canei Llys Morgannwg, Penncerdh
y tair Talaith:

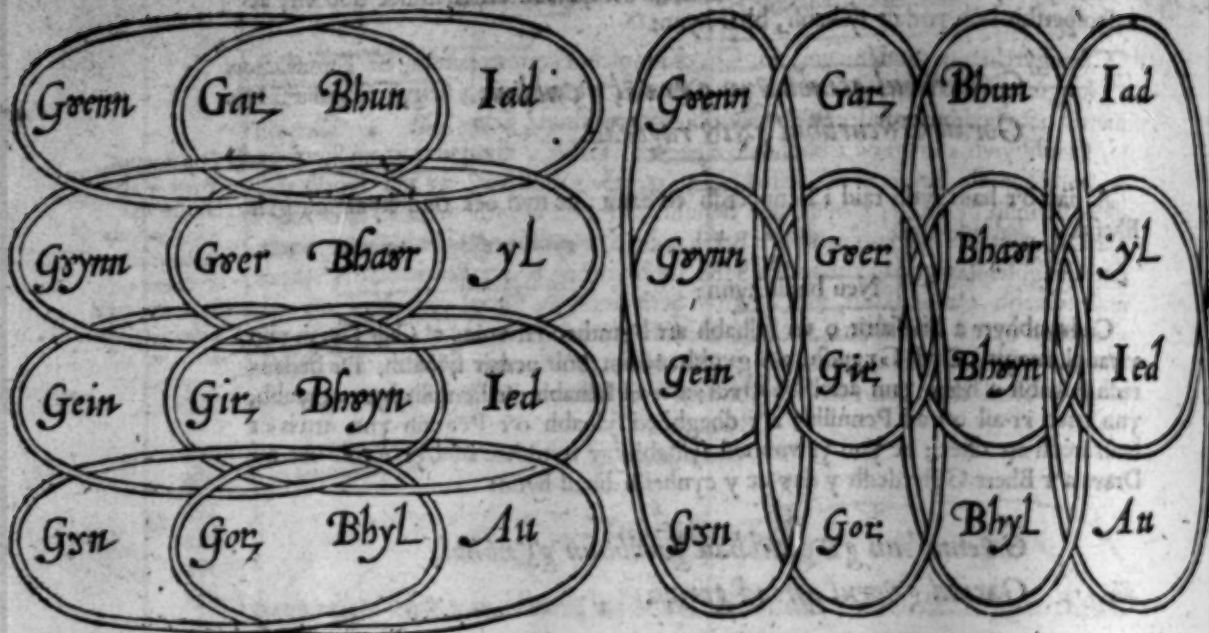
Nâbb Ysgolion nêbb dîfe hailiaðdr,
Vrdha sailiaðdr vrdha solion:
Oen vrdholion yn aur dhailiaðdr,
J Bbair sailiaðdr bbû rasolion.

Aralh o saith rhyr Benncerdby:

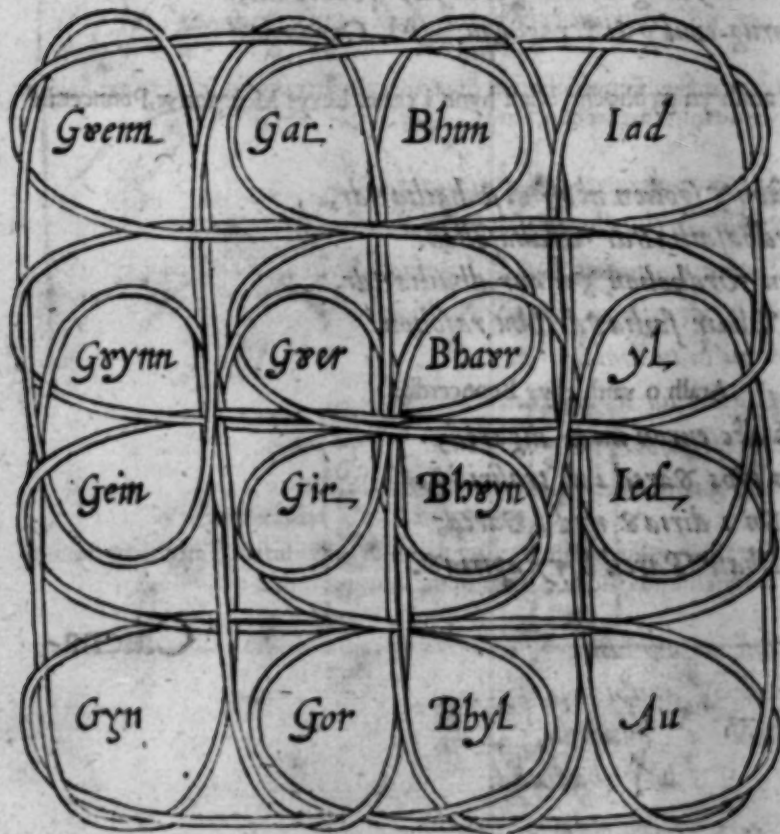
Vn d'ec euron na n' digared,
 Un tros d'ared i n' trasfriað:
 Adn i d'riað nyd i d'ared,
 O Bhair Pared bhry apiriað.

Catena-

Catenarum simplicium Typi.

Catenæ Complicatæ Typus.

Chytisagogicum

Chytisogogicum Catenarium.

Taudgyrchicū caduynicū, seu Chytisogogicū concatenatū, est Tetraſtichon longum, ex ſtichis verſibusve homœorhythmicis & longis, id eſt ſingulis ſingulariū Dimetris octo peſibusve ſedecim conſtantibus, compoſitū, ſic:

Tavdhgyrch caduynoc a bheſſurir o bedair ſylhabh a' thrugain; ag yndho y bydh Dau Rupunt
pedvar Pennilh hirion o vn ſylhabh arr bymtheg bôb vn, ag ym mhôb vn o'r yn ôl o Gy-
ditau Bennilh cŷntabh, y bydh dau Bennilh bhyrion o rŷth ſylhabh bôb vn; a'r bhochr vn-
ſylhabh gŷntabh oll, ynn ateb i'r Bribhaidl; a'r rŷthbhed ſylhabh ynn ateb i'r rhy, ac ynn
dheudhegbhed; ag ynn yrvnbhed ſylhabh arr bymtheg, bôd y Bribhaidl. A'r bedvâ-
redh ſylhabh o'r ail Bann, ynn ateb i'r bedvâredh o'r Bann cŷntabh; a'r dheu-
dhegbhed o'r ail Bann, ynn ateb i'r dheudhegbhed o'r cŷntabh; ag ynn y dheu-
dhegbhed ſylhabh arr hugain bôd yr ail Bribhaidl. A'r hanner aralh o'r Tavdhgyrch, dedh, ac o'r
a genir bhall dau Bennulh vngybhochr o'r Hupunt hir, a'i gybhochni bhall gŷelŷch.
hunn:

Exemplum.

*Adcas dodhiant oed cŷſdudbiau ŷybb' a' lhudbiau yŷ bbŷ lbadbiad;
Y mae codhiant heb dhim cudbiau ar ŷ grudbiau o'r gorŷedbiad:
A mi biau amlŷg iau a' gŷelŷau a' golênad;
Am elŷau oer yŷ gbbriau iŷb' rann dian oŷb' 'ŷrandaŷiad.*

Diſſoluitur hoc maius Tetraſtichon in bina minora Tetraſticha, in hunc modum, &
catenatim rhythmis alternatim conſtitutis.

*Adcas dodhiant. oed cŷſdudbiau,
ŷybb' a' lhudbiau yŷ bbŷ lbadbiad;
Y mae codhiant heb dhim cudbiau,
Ar ŷ grudbiau o'r gorŷedbiad:
A mi biau amlŷg iau,
A' gŷelŷau a' golênad;
Am elŷau oer yŷ gbbriau,
I ŷb' rann dian o ŷb' 'ŷrandaŷiad.*

Quorum Tetraſtichorum utrūque ſingularim in bina ruſem Tetraſticha minima diſſoluitur; quorum ſingula ſtichidia tetrametra ſunt, hoc modo:

*Adcas dodhiant,
Oed cŷſdudbiau,
ŷybb' a' lhudbiau,
Yŷ bbŷ lbadbiad:*

T mae codbiant,
Heb ddim cuabiau,

Arr Y gruabiau,

Oer gor Sedbiad:

A mi biau,

Am lsg iau,

A' gdehau,

A goléuad:

Am eliau,

Oer yd gbbriau,

I th' rann diau,

O th' Branda diad.

Ex his igitur constat (quod ad huius generis carminis concentum attinet) primam totius longi stichi syllabam primo principi rhythmico perpetua symphonia responsuram, duodecimam octauam, decimamque sextam eiusdem longi stichi pro primo primariosum rhythmorum rhythmico constituendam fore: quartam porro secundi quartae primi, & duodecimam secundi duodecimae primi confibrandam; principemque rhythmum ordine secundum in secundi stichi syllaba pariter decima & sexta collocandum. Reliqui deinde huius carminis ambo stichi per singulos eius versiculos cyuochrice, id est harmonicè decantantur ad Aurorici carminis cyuochthorian harmoniamue, ut in exemplis patet:

Ad-cas. do-dbiant. oed-cys. du-dbiau.

Sybh'-a'. lhu-dbiau. yd-bbys. lha-dbiad.

T-mae. co-dbiant. heb-dhim. cu-dbiau.

Mensuratio.

Ar-Y. gru-dbian. oer-gor. de-dbiad.

A-mi. bi-au. am-lsg. i-au.

A'-gde. li-au. a'-go. leu-ad.

Am-e. li-au. oer-yd. gb-briau.

I th'-rann. di-au. o th'-sran. da-diad.

Sym-
pho-
nia
con-
sonā-
tica.

AD ca s do dbian * veD cy dls do dbian.

8yBls a lbn dbian * ysBby lba dbiad.

T Mas go dbian * beb dbiAd cu dbian.

AR Y g ru dbian * oR go r vedbiad.

A mi bian amtyg luo a Goe lian * a Go lénad.

Am elian oer ys gblrian. iTb' ra n dian * oTb' wa n daviad.

D e s a db D e s a db.

Bb, lb db Bb lb db M e db M e db.

R g r db * R g r db. G l * G l.

Tb r a n dian Tb r a n dian.

Cymhe-
riada { Ad.
T.
Am.
Am. }

Rhyth-
mus { Ad.
Ad.
Ad.
Ad. }

Ff 2

Rhyvieu

Rhyddieu Tawdhyrch Cadwynoc.

O Gŷyr reddeg i dirîddau,
 Yn bhel codau yn bhel Cadog;
 Megys bedeg mae gosodau,
 At diôdau yn vn tadog;
 Faulodau i'r gŷaulodau,
 Drŷy iâd rodau dŷr droddog;
 Adho'r nodau arr dburnodau,
 Tŷ debbdodau'r Dŷ Bhdog.

Da da 'n dŷ dŷr da Dŷ 'n dŷ dai,
 Da dras didrai Dŷ dri doyd rād;
 Da bhyth dŷ bŷr dibheth dibhai,
 Da i roi da i rai dŷer yŷ d'air iâd:
 Da i th' gād daith da dŷd' diŷair,
 Dignith dignair dŷ gn dŷh dŷ gn âd;
 Doeth byth daith gŷr bŷb Gŷry Bhair,
 Di dŷnn da daid doyd' dŷnn dŷ dād.

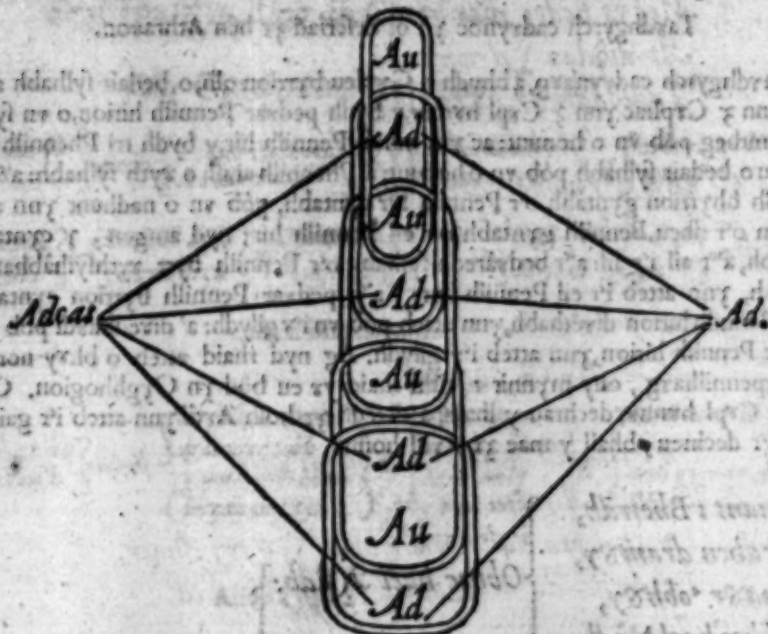
Cadarn i th' gaid cedyrn dŷth gŷst,
 Caregl dŷth dŷt creigl dŷth a' i hād;
 Cŷnnulb dŷr haid kann a' rhŷst,
 Cŷ dŷain bŷst cadŷ kann heb ŷād:
 Cor phlŷd cŷr phlocc trŷy bbeilch tro bhocc,
 Cadŷ dŷd' neu gocc curo dann gād;
 Carŷ glân croyŷ glocc Dŷd' nŷbb di nocc,
 Colŷnŷy ŷtocc callon ŷŷlād.

Dadmall dŷyn mŷyn doed aml dān mŷlht,
 Dŷ bhnbbhor eirŷ gŷylht obhnbbhŷr yŷ 'r gād;
 Dŷbhr a' dŷnai 'n dŷdŷyn dŷy bhronnau 'n dŷbŷlht,
 Dŷybbil a' hylht dŷ bhal dŷaei hād:
 Dŷyn Sion dŷdŷns i'r dŷrael Jarlŷ dŷy liŷ,
 Dŷbhrŷaed dŷyŷbbriŷ dŷbhr ai dŷbhrad;
 Dŷd' gŷynn nyd gŷiŷ amlŷg ŷmlŷ,
 Dŷyn lŷes hedhŷ a' dŷd' 'n lhadbiad.

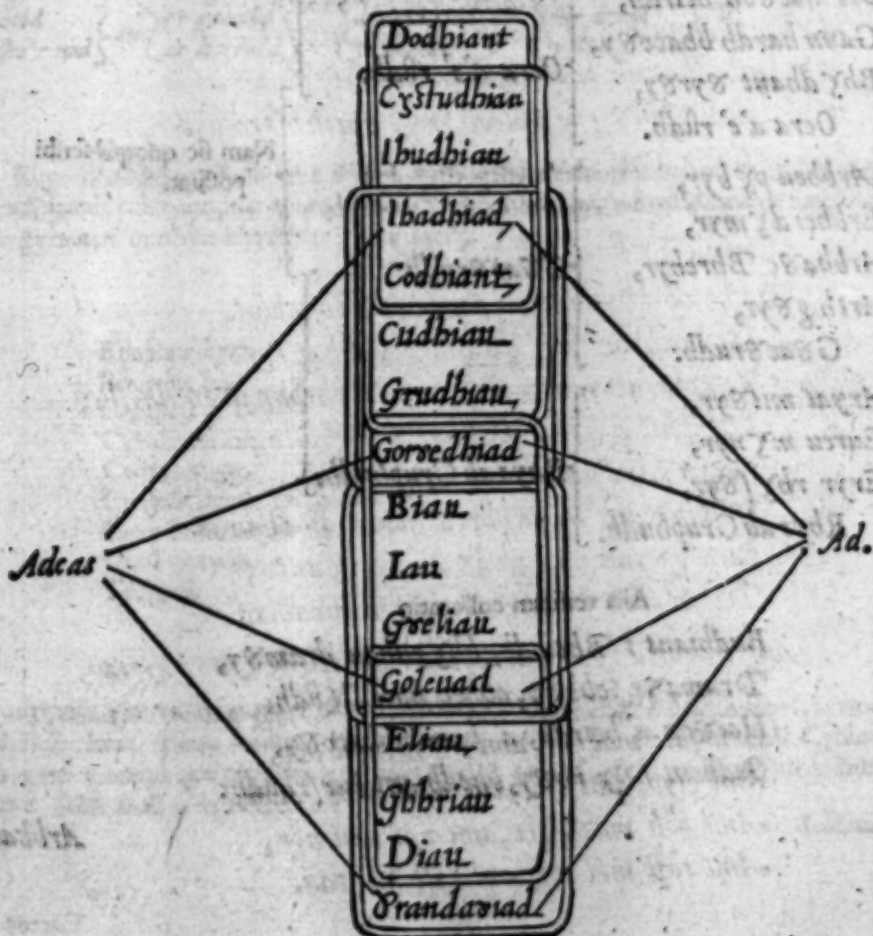
Aur i agor o rŷŷiŷgaeth, o dŷiŷiŷgaeth i 'r dŷr eigiau;
 A gŷyr ragor a' gŷrŷgaeth, ar dŷyŷgaeth ar dŷ ŷeigiau;
 Aml ŷaic mal ŷer, aml bŷyd, aml bŷr,
 Aml cŷyd, aml clŷr, aml clŷd maŷl clau;
 Aml pŷb maŷl pŷr, aml nai aml nŷr;
 Aml tŷŷt mŷl tŷr, aml tŷŷt mil tau.

**Catenarum rhythmicarum & cyuochricarum
conterminarumue Typi.**

Rhythmorum & Cyuochricarum conterminationumue Catena simplex.

Rhythmorum & Conterminationum Catena complicata.

Pymp mesur cyphredin o'r dechreu a bôu ar Odleu, nyd amgen: Todhaid, Grayddyn byrr, Cyhydedh hir, Cyhydedh bheir, a' Hupunt.

Tri mesur ereilh a bhedhyllawdh Einaw Ophairiad, nyd amgen: Hir a' Thodheid, Cyrch a' Chytta, a' Thawdhgyrch cadrynoc.

Tawdhgyrch cadrynoc yn ôl deferiad yr hên Athrayon.

Tawdhgyrch cadrynawg, a bhydd o Gypleu byrrion oll, o bedair sylhabh ar hugain ynn y Cyplac ynn y Cypl hwnnw, y bydd pedwar Pennilh hirion, o vn sylhabh ar bymtheg pob vn o honunt; ac ynn mhob Pennilh hir, y bydd tri Phennilh byrrion; deu o bedair sylhabh pob vn o honunt; a' Phennilh arall o wyth sylhabh: a'r dheu Bennilh bhyrrion gyntabh o'r Pennilh hir gyntabh, pob vn o nadhant ynn ateb i bôb vn o'r dheu Bennilh gyntabh o'r eil Pennilh hir; nyd amgen, y cyntabh i'r cyntabh, a'r ail i'r ail: a'r bedwareddh sylhabh o'r Pennilh byrr wyth sylhabh dywethabh, ynn ateb i'r eil Pennilh byrr: a'r pedwar Pennilh byrrion cyntabh o'r dheu Bennilh hirion dywethabh, ynn ateb pob vn i'r gilydd: a' diwedhawl pob vn o'r pedwar Pennilh hirion, ynn ateb i'r gilydd. Ag nyd rhaid ateb o bhwy nor Cypl pedwarpennilhawg, ony mynnir: eithr rhaid yr eu bôd yn Gyghhogion. O ddiwedh y Cypl hwnnw, dechrau y lhall; a' diwedh yr hollh Awdl ynn ateb i'r gair cyntabh o'r dechreu, bhall y mae yr Awdl honn:

Budhiant i Bheirdb,

Bbŷr dheu dramŷy,

Dramaŷr 'obhŷy,

Obhec hael Nûdb:

Ac hoeŷon beirdb,

Gann hardb bbaccŷy,

Bbŷd bant ŷyrŷy,

Oera a'e' rûdb.

Arbbeu pŷ byr,

Erbbei dŷ myr,

Arbbaŷc Bbhebyr,

Arth gŷyr,

Gŷaeŷrudb:

Aryal milŷyr,

Eureu mŷnyr,

Eryr rbŷŷyr,

Rhys ab Gruphudb.

Obhec hael Nûdb:

Oera a'e' rûdb.

Gŷaeŷrudb:

Rhys ab Gruphudb.

Nam sic quoque scribi possunt.

Alia versuum collocatio.

Budhiant i Bheirdb, bbŷr dhaun dramŷy,

Dramaŷr 'obhŷy, obhec hael Nûdb,

Hoeŷon a' beirdb, a' hardb bbaccŷy,

Oedbent hŷy rbŷy, bbedbiant aur rhûdb:

Arbbeu

Arbhau pŷ byr, eirybb dŷ myr,
Arbhoc bhrebyr, arbi gŷyr gŷaeŷrudh,
Ariau milŷyr, eiriau mŷ bhyr,
Eryr rhyŷŷyr, Rhys ab Graphudh.

Alij Catenarum veterum Typi.

Amdyrant bh } eirab } bhyrdheu dram } y } gŷan hardh bhacc } } obbec hael N } uab:
Ag boeton b } dramacer 'obb } } bhyrdhant ŷyr } } oera a'e'r }

Arbhau pŷb } } erbbei dŷm } } arbhase bhreb } } arth gŷyr gŷaeŷr } uab.
Ariau milŷ } } enren mŷn } } eryr rhyŷŷ } } Rhys ab Graph }

Neu bhall hynni:

Amdyrant bh } eirab } bhyrdheu dram } } arbhau pŷb } } obbec hael N } uab:
Ag boeton b } dramacer 'obb } } gŷan hardh bhacc } } ariau milŷ } } oera a'e'r }
bhyrdhant ŷyr } } eryr rhyŷŷ } } arth gŷyr gŷaeŷr } Rhys ab Graph }

Alius Typus:

O gŷyr red } eg } i ririôd } } ynbbel cad } } un bbel Cad }
Megis hed } } mas gosôd } } at diôd } } yn un tad }
I aelôd } au } ŷr gŷaelôd } } dŷy iad rod } } dŷr droad }
Adho'r nod } } ar dhyrnôd } } ys debbôd } } 'r Du o Bhad }

Nôr.

Rhyr Bheŷŷarau ŷŷydh vnic a' diphrŷyth ŷthynt euhŷnain, heb eu cŷnhŷaru o e' rhyrdôgaeth euhŷnain, neu o rŷyrdôgaeth aralh, a bhôtebyg idhynt. Cannŷ moelion heb gŷmar, a' gŷrthyn bhyrdhant ŷ rhai hynn:

Rhupunt byrr.
Rhupunt hŷr.
Gorchest y Beirdh.
Cŷhydedh hŷr.
Cadŷynbhyrr.
Cŷydydh deuair bhŷmon.
Cŷydydh deuair hirion.
Ovdl gorydyh.
Todhaid.

ŷ rhain oll odidog ŷdynt, a' dibhlas heb gŷmharicid idhynt, naulh ai o e' rhyŷieu euhŷnain, neu o rŷyŷieu creillh ar Bheŷŷarau, a gŷyrdôho gyd ac hŷynt mall Cŷnhebhŷgion. Cannŷ gyd a'r bhâch hŷnny, i gelhir eu canu a'e' cŷmhŷaru ŷnn ŷ lŷhŷn hŷnn. Sebh mall y cŷmhŷar:

Todhaid

Todhaid a' Chyhydedd hir yghhyd myn cerdd yssydh ddeg, bhall hynn:

Cymha- ricid,	Cyhydedd hir:	<i>Blin & asc heb lonydh, Brisson bôb a'r sydh, Briso cyd io & ngydh,</i>	} <i>Bran cad & ynoc.</i>
	Todhaid:	<i>Br & chan croy & anian coreinioc [Brenhin], Brisodh 'i teslin brûd & aed deilloc.</i>	

Bhelhy Gorcheft Beirdd a' Chyhydedd hir yghhyd:

Cymha- ricid,	Gorcheft Beirdd:	<i>Dy bhy & oed bhaith, Da y & dy daith, Da 'i ry & drsy & aith,</i>	} <i>Dro di Rys.</i>
	Cyhydedd hir:	<i>Tomas & y' yma, Trsy dbûlb natur dda, Ty di olêua,</i>	

Bhelhy hebhyd dau Gorydh yn ghhyd:

Cymha- ricid,	Cyrydh deuair bhyrion:	<i>Gair tlg y & 'r tau, Gdiry & gorau.</i>	}
	Ovdl gy- sydh:	<i>Gdir aur gar & a gar gdirion, Gle & dirion heb glor dorau.</i>	

Todheid a elhir ei gymhâru a' Thrays Gyhydedd, ac a Chyhydedd Nawbann, ac a Chyhydedd hir, ac yn ghhyd a' phôb vn o honunt.

Gravdodyn hir a' byrr, a elhir eu cymhâru a'e' canu gyd a' Hir a' Thodhaid, a' Byrr a' Thodheid.

Ac wrth hynny, pôb mestr ac yssydh ynn terbhynu myn dry Bhann, neu dair, neu bedair, neu ychvânc hyd at wrth *Inclusiv*; nyd rhaid idhynt gymar. Eithr Rhupunt byrr, a' Rhupunt hir, a' Chadrynbyrr, a' Gorcheft y Beirdd, a' Chyhydedd hir, a' Thodhaid, yssydh vedhus roi idhynt gymhâreu; am eu bôd yn vnig arr eu pen-neu euhûnain ynn terbhynu ynn yr Ovdl. Canny's ny elhir cymhâru amry' Bhesû-rau yn ghhyd, ony bydhant ynn dybhod o'r vn Colobhneu, neu o rai tebyg idhynt, megys y rhai vchod. Y Bheri Gyhydedd, a'r Venn, a'r Lâs, yssydh debyg i'r gilydh o Golobhneu.

Appendix.

HVnc Appendicem accepi à veteri & coniunctissimo amico, fortissimoque tum per maria tum per terras militum Duce; & Cambrobrytannici carminis peritissimo Guilielmo Cenoldreuo. Qui si hisce nostris Elucubrationibus adfuisse, auctiores & perfectiores in lucem prodissent. In hoc Appendice præter cætera, quatuor Odas reperies; quarum singulæ miro artificio omnia viginti quatuor Metrorum genera continent, & id cum suis quodque Resumptionibus, Concentibus & Rhythmis.

O'r

O'r oes gyntabli.

Ordli Bhair a gânt Gwilm Têr, i dhyfau lhayer o'r hen Bhefsûrau
gorchestaylac nyd ydynt y'r cael ond ynti hi am Bhardhoniaeth; ond
am Dheviniaeth, gochêlvch' y Surdoes, mēdh William Middleton.

Prôst cyb-
neridioc.

MOrsyn Syrybh Mair Sinenruth,
Mae myn eir8 mamm y no8radh;
Mair 8âr mamm y drûgâredh,
Myn lha8 Bhair mae 'n lhebberydh.

Prôst cad-
synoc.

Lhebberydh y lhabhuraid,
Lhû 'mbenn Rhys lbe maen' erioed;
Lhûn y Syry a'e' lhi8 'n euraid;
Lbe mae braich lha8 mâb a roed.

Vnodl
erecca.

Ebb a roed y Bhair Syry Senn,
8rth bhesur araith Bhoesen,
Jessu yn 'i brl ar brenn [A n' pr' nâ8dth]
Brenhin nêbb a' Phresen.

Vnodl
cyrch.

Mair Amberodres Presen,
Mair nyd a'r pumgair o m' penn;
Mair Gabriel ma8r y8 'r gobr8y,
Mair yn bh8y no mûr Nêbb Senn.

Vnodl
vniôn.

Mair Bhrenhindrebb nêbb, Mair ganibber [Crêd,
Ynn cau 'r 8ybr a'r Lhebber;
Mair a gly8 lhebber burdrebb bër,
Arr g8bl io8ndal rhac blinder.

Eghlyn
Milr.

Mair rhac blinder a n' g8eryd,
Mair a gâr y meir8 igyd,
Mâb Mair i ba8b a dbairyd.

Hên Bhef-
fur.

Jr byd y deiryd der8en [Bha8r8ertbioc,
Ar 8artha 'r Phurbhâbhen,
Mor8yn Sedh8 Mair Sins8dhen.

Hên aralh.

Un o Sinsydh Du8 bhâb Dabhydh,
Mae 'mbelh en8 mamm lbe8enydh,
Mair a n' rhoes by8 a' meir8 'n rbydh.

Cildwr.

Rhŷd bban pymbu o e' poen a snaci Bhair,
Y Bhorŷyn eiry yn boen,
Rhann Yr oen.

Garnhir.

Oen Dws y ŷyry Bhair yn dâl [Am i'r ŷrâch,
Erchi bŷtta 'r abhal:
Rhighbilb bbl 'r aghel Ynn aŷyn gair dann gël,
Yn gŷbbiaŷn dâdel rhag obbm dial.

Garnhir o
dhuilh a
ralh.

Ynnial bbu 'r dial roi 'r dyn [Maŷrŷerthiog,
A'e ŷerthu ŷŷ 'dyn,
Prifŷidr Preŷŷen,
Yn pont a'n penn, } Mŷy nys pryn.
Ym mŷnndes prenn,

Deuair
bhyrion.

Ym mŷnndes Mair,
Y gŷr bbu 'r gair;

Deuair hi-
rion.

Gŷir ŷŷpŷy glân didhânair,
A' gŷir bbâb o bbrl Gŷyry Bhair.

Cyrydh
lholgyr-
nioc.

Os end Mair ŷy Ynn ŷ moroedb,
A'r Tŷran aruthr a'r ŷiroedb,
O'r nebbhoedb mac 'y nabbiad.

Ovdl gy-
rydh.

Y Bhorŷyn bân bbrenhînoł,
A ŷyr eiriol Yr oŷrhon.

Rhupunt
byr.

Arr Yr Ieŷu, }
Ny croeŷ Ieŷu, } Cirié cleyson.

Hry no hit.

Mair ŷyry ŷ ŷydh,
Mair a n' gŷna 'n rhyd',
Mair nŷs a' dydh,
Mair a gaidŷ 'n pbydh,
Mair bbl Mair bbydh,
Gŷinŷydh gŷYnnion.

Rhupunt
hit.

Mair berlhanber, }
Mair loeŷ lebber, } Morr bŷr yŷ 'r sŷn:
Mair ŷybr a' ŷér,

Hir a' Tho-
dhaid.

I Bhair da d'yniaith bbu'r de dionion,
O raith refymol d'ith 'eiriau Simon;
Ma'r oedh y dbeulu myrdh o wrdholion,
Ymgais a'r seren megys rbdh irion,
Gwiriondeb Siðfeb de d'isafon' [Hî,]
Gadu'r gair idbi gyd a'r gser d'bon.

Tardh-
gyrch cad-
rynog.

Onnen d'ryr dann 'dn arael,
Yn d'ry chabbael yn drachybbion;
Arr lin Adha d'adr luncidhael,
T bu'r d'asaul y'r bryd'ysion.
Mair pann aned,
Mair yd'n planed, } Meir d'get'nion:
Mair ei glaned,
Mair amcâned, }
Mair yn maned, } Myrdh o d'by'nion.
Mair d'bidbâned, }

Gradd-
dyn hîr.

Mair deulâdan amrys d'ylodion,
Mair mamu i d'ysffog y marchogion;
J'rael a' phobl hael, nyd iaith phabl bonn,
J' Bhair a' Iesu y lhabburiafon,
A grêodh o e' b'bdh d'bhudhion [Oedhyn],
Sy yn gerynt Moesën ag Aron.

Cyhydedh
bherr.

A gangybb' arr dîr ag nobhd'r donn,
Yr amibheilaid a'r nebbolion.

Cyhydedh
hîr.

Cynn oes c'ynnessu,
A' phrys c'ypheffu, } Heb ymryson.
T bôm a'r Jessu, }

Todhaid.

Gdnath f'r byd d'nbyd anghon [Y Bhor'dyn],
G'dar b'byu g'dedy d'yn i g'dad d'ynion.

Gradd-
dyn byr.

Arglwyd Jessu Crist ceid d'bd Cristion,
A bian bb' enaid heb obby'nion.
'J basion gailion rhag yn galon [Grair],
Mordyndod Mair d'hi d'air a d'ôn.

Terbhyn.

O'r ail oes.

Ordl a gant Lerys Morgannwg i'rth Leifion Abad Glynn Nêdh:
a'r pedrar mesur ar hugain yndhi, ar dhulh yr oes honno.

Vnodl vniô. **O** Es oesfoedh llysoedh Lbeifion [Abad Nêdh,
Ynysedh enwafon:
Gdisger ac eurer goron,
Am es benn dîsg vn mab Noun.

Probheft
cybhneri-
dioc. **Abad pob Abad a'e' penn,**
Abbal Duw o bblodênyn:
O bblâs orais bhal Sieron,
O bbelystier bhal Astitin.

Probheft
cadrynoc. **Eglwyfwr tîg o Leifion,**
Abostol o bhâb Jesty'n:
Ail Daniel o Saed Einion,
Albgedd dysg a' lbeudbad Synn.

Vnodl cry-
ca. **Teml Nêdh tai aml neyg dbion,**
Duw masl-hair yn y deml honn:
Dunad cad Abad atebion [Bernet,]
Barnwr Crebbys dholion.

Vnodl
cyrch. **Bugail phyd a' bagl a' phonn,**
Bugais driaeth a' bagl Aron:
Jblâs Mair bhal Balsamôn,
Band aeth fwm bendith Simon.

Hên bhef-
fur. **Erchi'r dyrybb arch yr o'r rhonn,**
I rundas bbyr'n Saed o'e' bbronn:
Eiriol oes hir i Leifion,
Deithol doethion,
Hys dr dgydron,
O grebbys dbyr gâr vbbudhion,
Nodhbba'n biaith nasab Duw blo'n bonn:
Glastyys gleysslon,
Glofydh gleifion.

Gg 3

Bhall

Crycca a-
ralh.

Bhall dybr y Bhal o Ebron,
 Ts chlôg hl 'r Bhanachlog bonn;
 Trwm yd 'r plwm yn trwmia 'r plas,
 Tô dillas tai Durolion.

Hen Bhef-
fur.

Pôb lhið 'n y gŷdar pôb lhin gŷdaraul,
 Pa le trŷy bŷnn bhal pelydr haul,
 Pŷrth araul porthorion.

Hupunt
byrr.

Pŷr imperial, }
 Pôb iauh rial, } Pôb athrasdon.

Cyhydedh
bher.

Vrdhas gobau beirdh esgobion,
 Oes aur fideis a rês sydion.

Cyhydedh
hir.

Ac aur yn gerygl,
 Nâbb eurnabb bhernygl, } Tair phŷunon.
 A' phinygl,

Hir a' Tho-
dhaid.

Erbhai mae ar dydr arbhan Merodrlon,
 Arbhan nenn olau yn bhrenhinolion,
 A'r bbaet fy o gylch arbhan Tŷfogion,
 Arbhan Nêdh gannoes oes bhain nâdh gŷnnion,
 Arbhan 'r gŷyr gorau dann goron [Harri],
 A'r muriau egtŷyi o'r marmor gleision.

Graddo-
dyn hir.

Y nenn bbaer vchel yn y nêdh dreichion,
 Goruŷch ygbôtg Archagŷlion,
 Y lhaer i bobloedh bolbŷyr Bablon,
 Obru a dŷithiŷyd a' main britbion:
 Y clych a'r Menych a'r mŷynion [Bholiant],
 Mŷnuch 'ogoniant Meneich gŷnnion.

Graddo-
dyn byrr.

Dŷma lys eilmodh i deml Salmon,
 Neu gaerau Rhubbain goror abhon;
 Menŷchlys a llys Lheision [Sydb gŷbbaŷch],
 A' Phrentur ŷy vŷch na Phreter Sion.

Clogyr.

Clogyr-
nach.

Ny bl adeilaul by dydolan,
Na thd muriau na etai mdrion;
Ny bl rys seil dydh, bl ras baelion;
Na'i dheri o hyd arr abaeir bonn;
Ny bl ag ny bydh,
Y rhyd daith arr dydh, } Na'r dydh na'r donn.
Yr bonn ny dherbbydh,

Tardh-
gyrch cad-
synog.

Tonnau groddin tan gderinoedh,
Tri lhið dinoedh tralbar deimion;
Tai byrnhaðm tñ brenbinoedh;
Troë bhð dhinoedh torbhoedh dhynt;
Teml vrbol daith,
Trgy rasol daith, } Tai 'r nebbolion;
Trgmm nebboliaith,
Ty rheol daith,
Trgy bhanol daith, } Y tadolion.
Ty duðoliaith,

Cadryn-
bhyr o'r
ben dhuilh.

Nabb esgalion nebb dyg beiliaðdr,
Dr dha seiliaðdr vrbasolion;
Oen vrbolion a dnaei 'r abeiliaðdr,
J Bhaer seiliaðdr bhñ rasolion.

Rhupunt
hir.

Eurðyd nennau,
Uðch eu pennau, } Tai gleinion;
Teg o lennau,
'r pherennau,
Ysgribbennau, } Vrbol vnion.
Arr dholennau,

Cyrc a'
Chytra.

Erbhai yð 'r lhyr arr bhôr lhonn,
Hynn o lès a dnaei Leision;
E' geir gðrès ynn Y gaer grunn,
E' geir seigiau gðresogion;
A'r ceirð bbyr a barcan 'r bbronn,
A'r eogieid o'r eigion;
A' gðemich a phôb gðinoedh,
Mac 'r tiroedh a' 'r môr tirion.

Byrr a'
Thodhaid.

Vnibherfi Nêdh llyna bboðrson [Lhoegr,]

Lhugeru Phraighe fderadbon;

Ysgol hysgrych Ysgol-beigion,

I bôh siens be bai Seion;

Ag orgânau i'r gŷyr gŷnion,

A' maðr bholiant ymrabhaelion;

Arithmetic, Music, grŷmŷsion [Sophystr,]

Rhetric sybhyll a' chanon.

Cyhydedh
bhen aralh.

Bernet lŷfoedh barned Leision,

Bîd le Afa yr Abad Leision;

Beuno lasŷyr o e' venn Leision,

Bo ei hoedl oesadec Abad Leision.

Todhaid.

Bîd rhôdh 8rth ei bbôdh (aer Bhadbon [Cŷmry,])

Bîd o las Jesu Abad Leision.

Terbhyn.

O'r drydedh oes.

Owll i Meistr Piers Mostyn, a gânt Simon Bhychan; ag ami y mae
y pedwar mesur ar hugain: Honn a dhangoswyd ger bron yr eistedd-
bhod yn Ghhacerry.

1. Vnodl
ynion.

PENN breisgedh bonedh bennod [Parch bhoðredh,]

Pôr glasgledh pŷr glŷysglod;

Pŷylh distad pelh ys d'ŷstod,

Pirs 'air nŷdh parhâus 8r nôd.

2. Vnodl
cyrch.

Nodol 8yd' a' pŷymâdŷ,

Ny bŷ 'n bh'oes nêb en8 bhŷ;

Nerth Casŷalbon 8rth drin,

Neu Edŷin a' 8naei adŷ.

3. Vnodl
cŷecca.

Adŷ ny 8nn dŷna 8ir,

Ynn dŷ lin o dŷtŷnir;

Onâ glân a' chŷbhan iâch bîr [Oleudeg,]

Fauth bhreudeg i rh' bbrodir.

4. Prôst
cybhnevi-
dioc. Dy bbrodir dibhai rŷ dyd,
Dy bbrênder a dybh rediad;
Da bbraŷadŷr ŷyd a bbrudid,
Dy bbradŷyr by dŷ bbrôdud.
5. Prôst cad-
synoc. Dibbrôdaiff a bbl rŷ dyn,
Dinag ŷyd i hên a' gŷann;
Daŷn a' hœdl nyd anhy dyn,
Duŷ a rô bynny 'n dŷ rann.
6. Cŷrydh
lhoŷgŷmi-
og. O rann dŷ ŷerch arŷain da ŷôn,
I th' dŷg annerch a' th' dai gŷnion;
Dy dhyŷnion a' didbânedh,
O Gâcr a' i phont gorboph baŷg:
D'air a bhynn byd Rŷ bbonniadŷg,
Iŷr donniadŷg aur adânedh.
7. Gŷardd-
dyn byn. Merion cœd perion lhe i cœd puredb,
Moŷŷyn am arial môes dŷyn moŷredh;
Maclŷôn i th' ribbôn a' th' rŷ bheadh [Bhoŷart,]
Moŷrdhart mâb Rhifiart ŷm mbôb rhyŷedh.
8. Oŷdl gy-
rydh. Lhŷyŷh Trebhor lhl 'ŷaith trabbael,
Lheŷ ebrŷydh hâcl lhyŷbraidh bêdh;
Lhŷyŷh Edŷin ôlh i th' hadyd,
Lhaŷn doŷys yd lhin byd ŷêdh.
9. Cŷhy-
dedh nar-
bann. Ail Lamed gŷreigial lain nôd gŷragedh,
Tŷ Elin ŷiŷgad Oŷŷen oŷgedh;
Ail Anna y rŷbbai lân ŷtŷbheadh,
O irdŷbh Iefin euraid bhyŷedh.
10. Byrr a'
Thodhaid. Gŷaŷr Domas ŷolas dhiŷatŷedh [A bair,]
Gŷin bir a' lhyŷŷiêbheadh;
Gŷaŷr dŷbb Eŷylŷe gair dibhaŷŷedh,
Glân rŷŷ hadyd glôeŷ anhyŷ dedh;
Gŷelŷyd o'i gŷin gâcl digônedh,
Gŷirabus a' gâd a' i gŷradh gŷdŷedh;
Gorau gŷyr ŷŷnndyr gŷŷônedh [Gŷnnal,]
Gannŷylh ŷr iâŷn bhuchedh.

11. Clogyr-
nach.

Yr thai y lēni daitb haelidonedb,
 Aml y8 lbinniaeth mall y lbynedb,
 I gāer ragōra8l,
 Ac arbhaeth g8erbha8l, } ymadwedb.
 Amōda8l,

12. Deuair
bhymon.

Croy8 b8ir crybb bhēdb,
 Cōbb y8 c8bbedb.

13. Todhaid

Clāear y8 dāear dīedb [Lhannbassabbh],
 Cāer y8 wrdbassabb crair dbedisēdb.

14. Cyhy-
dedh bher.

Eura 'r g8irion cryr g8aredb,
 A' nād 8eini anudōnedb,
 O'r lbe vcha o arlbech8oddb,
 8yd' yr hāela byd yr Heledb.

15. Cyhy-
dedh hir.

G8ir d88yn gair y d8ys,
 Gar8 glān i th' graig lys, } Gann d8' l8sedb:
 O vgeina8dl 8ys,
 Gorau vn g8r iau8b,
 Gorau mann gair maith, } Glān riānedb.
 Gledion 8yr vnsaith,

16. Gor-
cheft y
Beirdb.

Js et8yd 8ausc Lyr,
 8r lb8yd feirlb 8yr, } A' i vlad vllēdb
 Ail 8yd i Lyr,
 A' th' dai i th' dir,
 Y rbai l8r bir, } Yn vn vllēdb.
 A 8naei yn 8ir,

17. Cadryn-
bhyr.

Dery8 d' euro n
 Dar8 dior8an, } Doriad 8iredb:
 Dir8d arian,
 Denai8t 8ynedb,
 Do8nus d' anian, } Dery8 8iredb.
 De8888 darian,

18. Tardh-
gyrch cad-
rynoc.

E' dhisgynnodh adhas ganniad,
At bhael ranniad ve' bhael rindedd;
Eurdhobl gnnod irsydh blanniad,
Yn gsbhanniad endog bbonedd.
Ith bēn deidiau,
T dhoedd bleidiau, } fōr cantud dēdh;
O'r cym-bēidiau,
Ith bbyrdeidiau, }
Aeth boesiedau, } yn gsbbrōdedh.
Jasn gsbhreidiau,

19. Hupunt
hir.

Arr sin deler,
Dybhryd gŵeler, } f' th' hysicwledh;
O th' loy d'feler,
A th' gyd holant,
A th' gannolant, } Arr bhaer baelledh.
Arbher Rolant,

20. Hupunt
byrr.

Ymysc siasan,
Eurbhaer drasan, } Arbher droesedd;
A bydh dirion,
J dra gdirion, } O drugaredh.

21. Gwar-
dodyn hir.

Mynny rŵyd gnnu turaid annedd;
Mynny ystynnu oes a' da dnedd;
Mynnu esgynnu ofadg dnedd,
Mynnu cydgyntu mydŵn cymunedd;
Mynnu chynnu vnio dnedd phynnu;
Mynnu dirynnu da dirlonedd.

22. Cych
a' Chyta.

ŷyd bryfurglod Birs eurgledh,
Olb i ŷyras lhaderedd;
Anturidr heb bōne' or dēdh;
Anturiaist yn oed de dēdh;
Aeth drōy bbyd ŷaith dōrbhōdedd;
Jōr de dērneth arr ŷ deirnedd;
A' th' lae rhac morr nertbol ŷyd,
A d'naci d'arfōyd yn d'or fedd.

Hb 2

O eglur

23. Deuair
hirion.

O eglur Cymry 'ogledh, dda dhuon Cymry
Y ddyd' lain nodd byd Lynn Nedd.

24. Hir a'
Thodhaid.

Pâr eto digaingl perŷyl diagŷedh,
Pâr sâl dda Yma Pirs hael dhiomedh;
Pâr bhal gloyŷ bhiragl purbhaŷl gŷŷbâredh,
Pâr Yn lâl cŷson pâr Yn lhai caŷedh;
Pann bhô câd guriad garŷedh [Plaia bhlaengar,]
Pâr dorbh ar ŷaŷgar Predur bhrisgedh.
Terbhyn.

Y Bedŷâredh.

Y Pedrâr Meŷŷur ar hugain, Y pedair Cŷghânedh, a'r Cymryŷ-
dau olh myn caniad o vn Pennilh ar ddeg.

Crist a nêbb cerais dŷ nôd,
Cân a gâbb Y Cŷn o glâd;
Cŷdeir lêbb cŷl eiriol yd,
Cŷbharchabh' Iôr cŷbheirchiad;
'I rym pŷr oedh i'r mab rhâd,
Am' prŷnaŷdh heb gaŷdh a gâd [O e' enau,]
Fôr gorau ŷir gariad.

Jaŷn i'r dŷnion a'r a e' dŷaeniad,
J bholiannu dŷŷybbâŷl Ynad;
Ieŷu bhaŷrhân canŷ ebb yŷr bâd,
A' grâs a' daŷn gorau o ŷlâd;
Canabh' a' dŷlâdabh' Duŷ dâd [I m' cŷmoreb]
O m' camŷedh rhag oer bhrâd.

Sant Sant a ganant ganiad,
Sain o nêbb ŷy Yn yn nâd,
Saboth arglŷydh Câlŷydh câd,
Yn Yŷtig ag Yn ŷaŷlad;
Oŷanna 'orŷcha ei râd,
Nêbb a' daear o iŷ' gariad;
Yn lhaŷn moŷredh cŷdŷedh canŷ,
Dŷ 'ogoniant ŷiŷ gennad.

A' lbeigh eilisaib olh o Agblyan,
Am verth irsael a' Marthyrion,
Abostolion brys d'yslad,
Dybbast dybbiad,
Yn lhaen bennlad.

Y Prophwydi purabb bediad,
Aml o risedb a'e' masol ramiad,
Drys gerdb dras a' gair,
Fyn mab fôn Mair,
Dus gadair da godiad.

Adrodb Celi d'ysradh coelion,
A'e' bbledd hœlion a'e' bher bryliad,
A'e' bbrâth deli o bbrthœlion,
Ag argœlion gôr i' gdelad.

Maer ei radau, }
Mydr ganiadau, } Mrybby rediad. E
Mrybbyriadau, }

Mryn dymniadau, }
Mrys blethiadau, } Cain' ossodiad.
Cynbrysiadau, }

Digardb d'gabb' d' gerdb digon,
D'air yn dirion darian doriads,
Dysfaist d'rosad eusoes dison,
Dus ne d'ynion daen a'e' domiad.

Dryn o serch dann sôn, }
Di dasl a' da dôn, } Debenlad & rad.
Dy le yr dyt' fôn, }

Yn Pôr purabb, }
F'r côr y câbb, } Xer ny vâd.
Yn fôr a'n Nâbb, }

Gŕeuais gaadŕyngerdd gŕifc diŕangad,
 Hēnais ladeirhodd Jēsu loŕmhad;
 Gŕir vndus 'orau gŕendy irad,
 Labhur pechādur dholur dbaliad.
 Ebb a ŕyr yn lhŕyr ŕelbhāad [A' madhau,
 (ŕbl o m' pechōdau nŕd gorau gŕād.

Deŕifabb' eurner diŕybba arnad,
 Duŕ Ieŕu bharnŕn notais obbernad;
 Duŕ Duŕ o gŕfŕydh diŕyd a' gŕaŕŕad,
 Ol ŕ dibheiriol ŕ dŕy o bbŕriad.
 Dōd dŕ ŕlēdh dŕ bēdh diŕhāedbiad [Ymmy,
 Nēbh ŕenn o mŕnny, Nābh yŕ 'namuniad.
 Crif o nēbh ŕe dberth.
 Gŕilim Genoldrebb.

Hēn gŕynnildēb ar Gŕyrdh, rŕnēb rghnŕthŕynēb,
 Chŕiliant a e' gŕypo.

E' ŕnāeth ŕ bbrān ei nyth bbry,
 A' r ŕylan ar ei ŕely.

ŕ maŕŕ Rys a' m' ŕ flōr draŕ
 ŕyd', a' e' ŕnys o e' danaŕ,

Mudaŕ ŕ malib am Domas,
 Onyd aei 'r iaitb ŕn dŕ rās.

Vrdhasŕyd lōr ŕ dbrŕŕŕyŕydh,
 A' e' droi igyd ŕn dir gŕydh.

Bŕa Urien ŕn barod,
 A' ŕaeth 'n ŕenn ŕaethai nōd.

O Bōŕys o bl' aethabb,
 O iŕ gael Rys aeth golau 'r bābh.

O Drenēŕydh drŕy 'nēualb,
 ŕno dydh i 'ŕann a' dalb.

Ebb aeth bād o Bhatŕan bēn,
 A' chariad o bberch Urien.

Jor ysch tad ar uchod ddr,
 dedy nobbiad Dinébbdr:
 O thorrhyd albt o th' r'yd d',
 Bld teiralbt heb 'y torri.

laon yd d'adael yn desddr,
 dedy dy gael byd oed gdr,
 Bid ysch' chéech by dyd 'y chdaitb,
 Bld cleth heb ei dalaith.

Hén Bhefur o 'raith Gronv Dhú.

G Oror maenddr,	} Gyr 'obhá	} Lu.
Gdr ben' ddr,		
Gdæl bby gbb' bbtér,		
Gdae r'bbétér,		
Gdædædæb neus ten,	} Gdn y ge	
Gdynnbryt Tegen,		
Gdænn a th' bhadben,		
Gdenn a' golen,		

Hén etra o 'raith Taliessin.

CUlhardh ceisiat rdy,
 Cads camp ny albdy,
 Or a geisio rdy,
 Gobl geisya cotdy;
 Elphin yn gbb' fdy,
 yn Gbbær Degân dy,
 Arnað ny dbyd rdy,
 Hual aur So dy..

At bhelby droy 'r Ord.

Appendicis finis.

De

De Cymheriada seu Resumptione Poetica.

Consonantica, quæ eadem formâ consonantes per versuum principia repetit resumitue.

Cyfein Gymeriad, yr honn a bhydh ynn nechreu y Pennilhion, ag ynn dechrau gann yr vnryh gyfein; a' chynhal hynny (o's hynny a bhynir) yn yallad. Eithr hynny a lyguit laver gwaith, i geisiav synnyr ynn y gerddh. A' chyfein Gymeriad a genir bhal hynn:

Blin yr 'myd, a' blin i mi,

Byd oedh i ybod idhi.

Literalis, & hæc vel

Cymeriad llythyrol, pann bhô ynn dechrau a'r vnryh llythyren, neu ag amryv Bhogalieid, a'r vnryh gytfain ynn dilyn. A'r Gyghhânedh honn, a bhydh nailh ai

Sonora, eaque vel Sain, a' honno nailh ai

Cymheriada seu Resumptio, alia Cymeriad, yr nailh ai

Vocalica, quæ Vocales tantum.

Bocal Gymeriad, yr honn a bhydh arr y Bogalieid yn vnice, ynn nechreu y Breychieu, bhal hynn:

Arabl' rylb' nyd rylb' a nobbiai,

Arayd cûr heb bhesur heb bh'ais;

Erythr bael a bytyr golbais,

Ei rangelod aen a gludais;

Bhyth mryn o e' chactra dilyn ny chactra dais,

Eidho bhael heb dawl neu rylais.

Diphthongata, quæ Diphthongos duntaxat.

Diphthogh Gymeriad, yr honn a bhydh arr Dhipthoghieid yn vnice, ynn nechrau Gverfi cerddh, bhal hynn:

Ardur yd' diroddic,

Anlaid yd' yr heb dhal dic.

Promiscua, quæ nunc Diphthongos, nunc Vocales promiscuæ.

Bocal Gymeriad neu Diphthogh Gymeriad, yr hain ny thorrant ddim cymeriad, er eu bôd ynn amryviav o Bhocal i Dhipthogh, neu o Dhipthogh i Bhogal, yn ôl bôd yn dhiamryv cynt a' chredy; bhal hynn:

Ardur yd' diroddic,

Anlaid yd' yr heb dhal dic;

Anlaid y Prins llo' dî prîph,

Y dyd' eugrân dî dîrgraph.

Per versu principia, sine vlla cōsonantium resumptionis interiecta missione, retinet.

Symphonica, quæ per versuum initia eundem resumit concentum.

Cymeriad cyghhânedhol, yr honn a bhydh pann bhôer ynn cadw yr vnryh Gyghhânedh ynn nechrau y Gverfi, bhal hynn:

Am bonn Gwyn dîrtau gwyn dîr [R gallonn.] Mb.

A'r gulael ff y'r berî;

Am hynn dig yr 'mbenyd i, Mb.

A m' benaid ynn y mboeni. Mb.

Sensifica seu libera, quæ quâvis sit mista, per versuum principia neglecta tam consonarum earundem repetitione, quàm vocalium aut diphthongorum retentione, sensus sententiæ resumptionis curam solummodò habet.

Cymeriad synnhvyrol, neu Bhreuder cymeriad, yr honn yr Torrcymeriad llythyrol, i achub synnyr aniânol odidor, bhal hynn:

Ba dbeis na bai dha Siliam,
A' ddaed y bbi ei ddaed a' i bham.
Et
Dallabbi bby lhae re avel,
Y dydh gyd a' mybbi deh

Canys Breuder gymeriad priodol, a bhydh pann bho Cytfaen ynn dechreu y Penn-
nullo cyntabbi, a' i gymar o Bhocal neu Dhiphthogh. A' Breuder gymeriad ammhriodol,
a bhydh pann bho Pennullo ynn achub Synnyr o'r nallh Gytfaen i'r lhall, bhall hynn:

Digon o bbyd ynn bbi,
Goettian bby gbolge etti.

Ac bhall hynn:
Beb a' n' pair yn ddisceiriach,
No neb a' minbu yn iach:
Amldar i gaisar Gwyn,
Heb ymgais a' neb amgenn.

Ac bhall hynn:
O'elid aetha ylo ddr,
Dhrye acca yn ddisceir.

Ac yn ol medhwl Capten Midelton,
bhall hynn:

Cymheriad ys cadu dechrau pob Gwyn o'r mesur rth y
Rheolau ifod.

Dyscyb-
laidh { Lhythyrennol, { Mae un ny pobyg myr nu phlanc,
bhall hynn: { Mathias Mathau lenanc.
Synnhvryol, { Goglais ganti pann giglau,
bhall hynn: { Trosfuch y bles mayrbhuch man.

Dau ryr
Gymeri-
ad y fydh,
sebh

Synnhvryol, { Lhuryg denu blyg dien blaid,
bhall hynn: { Saryg a' monses enraid.
Cybh-
ochr { Lhythy-
rennol, { Dyd a' e
bhall { Lha- { A' gredbol-
hynn: { ren { Dyb bir-
Nyd ad- { Dhen dig o
Dhu-
A' cha-
Dy 'se- } Lb.
Penner-
dhiaidh { Cyghanedhol lhy-
thyrennol, bhall hynn: { Dy bbradi-
Dy bbrende-
Da bbravay-
Dy bbrady- } R { Dibhai rydy-
A dybb redia-
Dyd a bbrudi-
Hy dibbradu- } D.

Torrwymeriad, bodd Bocal ynn
atteb i Gytfaen, bhall hynn: { Gelad Porys mamys y medh,
Yr i genedd a' Gwynedd.
Nyd { Torrwymeriad chraith, bodd [H] { Gordhig gann glairiach gerdded,
ynn atteb i Gytfaen, bhall hynn: { Heb gael gorphysav heb gaid.

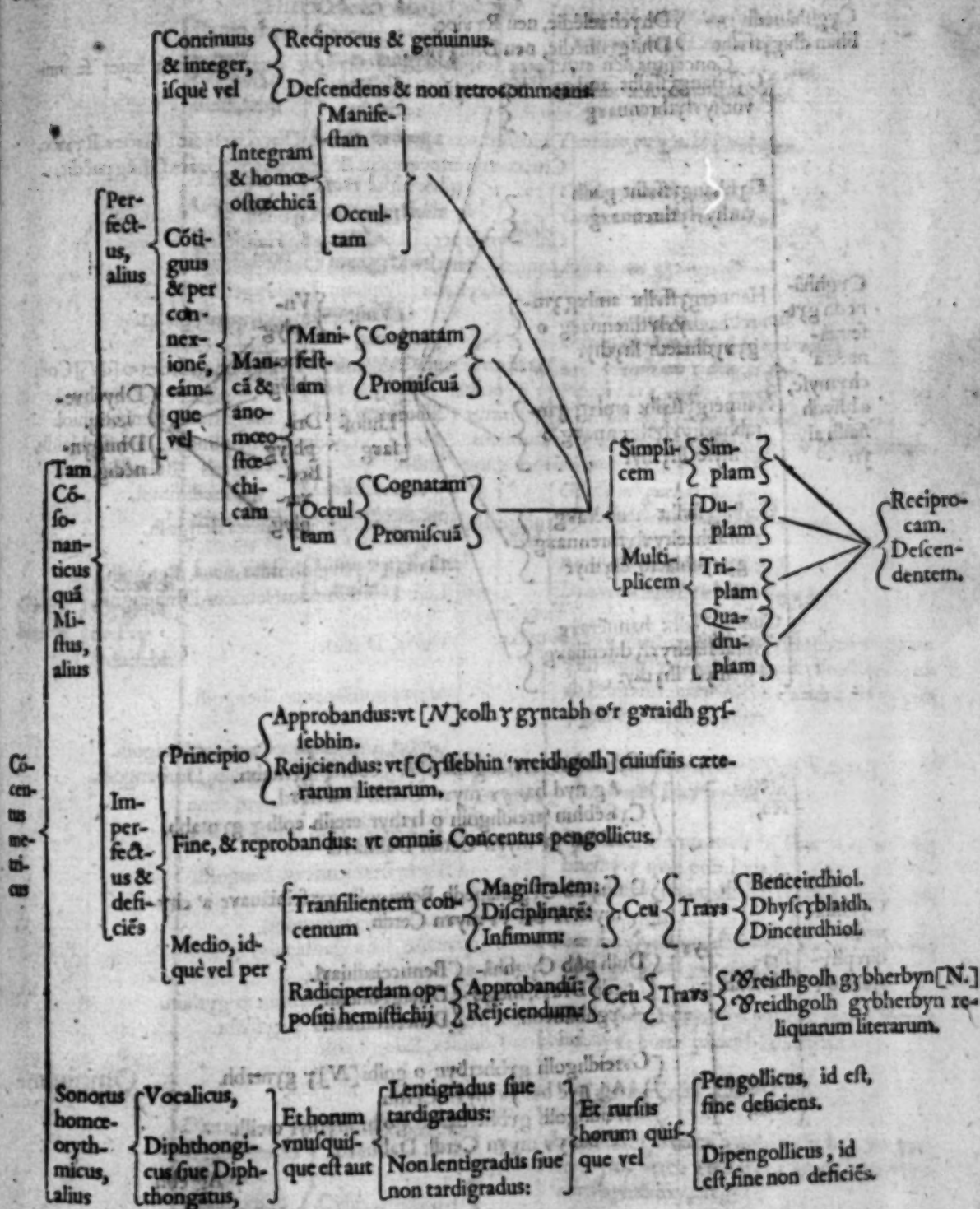
De Concentu metrico seu Symphonia, & eius Generibus & Formis.

Concentus seu *symphonia* hoc loco nihil aliud est, quam similitudo inter se inveni-
tem litterarum concordans & mutua consonantia.

		Cruciformis reciprocus, Grôes Dychwelledic, Grôes Ryrioc. Cruciformis irreciprocus & descendens, Grôes Dhisgynedic.	
Consonā- ticus, Gytfeini- ānoc	Cruciformis per connexionem, Grôes o Gysyllht	{ Integram, Cybhan. Dimidiatam, Hannërol. Duplam, Deublygëdig Triplam, Triphlygëdig Quadruplam, Pedrarplygëdig.	
		Cruciformis cum [N] initiali asymphono, Grôes o [N] Coll y gyntabh.	
		Cruciformis transiliens, Grôes drays	{ Summi } { Medij } Gradus { Magistralis, Benceirdhiol. { Infimi } { Disciplinarius, Dhyfeyblaidh. { } { Vulgaris, Iselradhol neu { } { (Dinceirdhiol.
		Cruciformis asymphoteleuticus, Grôes Bengolh.	
Concen- tus metri- cus, alius Tri ryv gyghhā- nedh,	Sonus homoe- orythmi- cus, Sain vn- odl	Vocalicus, Bogālog	{ Lentus, { Asymphoteleuticus, Bengolh. { Lûsc { Symphoteleuticus, Dhibengolh. { } { { Velox, Dhillusc.
			Asymphoteleuticus, Bengolh.
		Diphthongicus, Diphthogh- oc	{ Lentus, { Asymphoteleuticus, Bengolh. { Lûsc { Symphoteleuticus, Dhibengolh. { } { { Velox, Dhillusc.
			Asymphoteleuticus, Bengolh.
Mistus, Gymysc o'r grôes a'r vn- odl		{ Sonorus & cruciformis, Seingroes. Sonorus catenarius, Sain gadysynog. Sonorus transiliens, Seindrays. Sonorus homoeorythmicus, Sain o gytsain. Sonorus per connexum, Sain o gysyllht. Sonorus duplex, Sain dhybl.	

Omnium

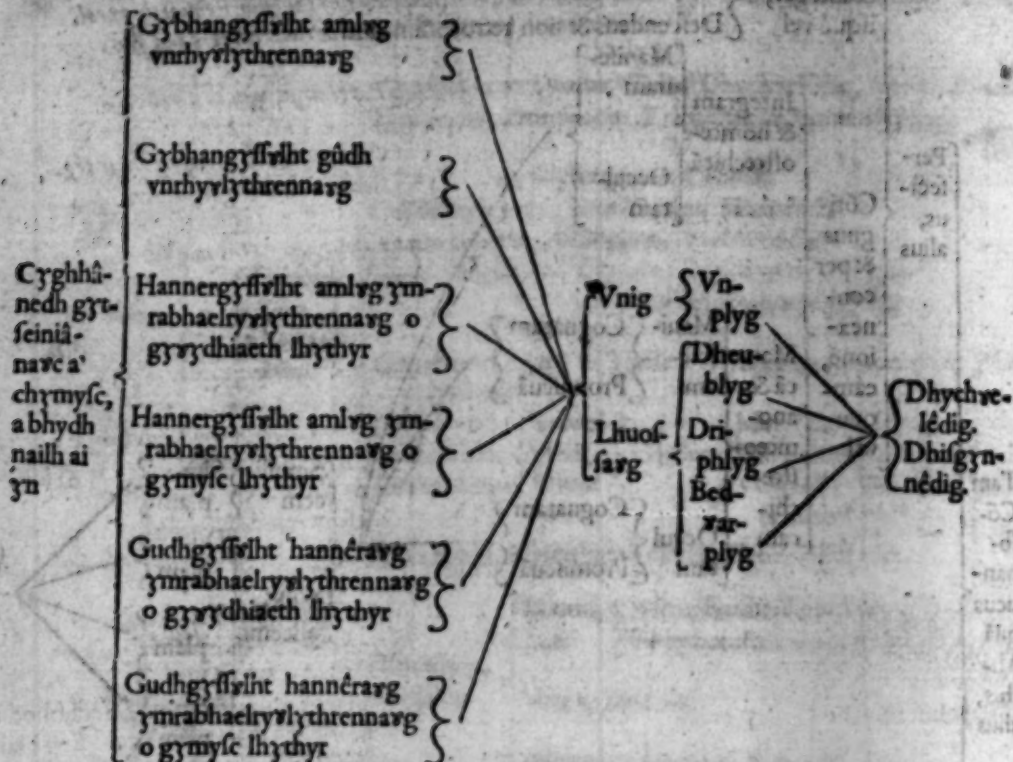
Omniū Concentuum metricorum alius Typus vniuersalis.

Sonorus iste concentus, quod ad reliqua attinet, consimilem omnino diuisionem admittit ei, quam in consonantico & misto communis Typus demonstrabat. Igitur ad euitandum *Avvaydylas* & garrulitatem; cui plurimum (sed necessariò) præsens hoc negotium subiectum est, reliqua partitionis membra, quod exinde peti poterunt, ex instituto omisimus.

Alia Concentuum Demonstratio.

Cyghhânedh gy- { Dhychwêlêdic, neu Rynoc.
bhan dhigysylht { Dhisgynnêdic, neu Dhirynoc.

Cyghhâ-
nedh
dhyphy-
giarl o'r

Dech-
reu,

Diredh,

Per-
bhedh,

Cygher-
byn,

Cysêbhin 'wreidhgoth o [N] colh y gyntabh.
Ag nyd bai yr myn Cerdh Dabhard.

Cysêbhin 'wreidhgoth o llythyr ereilh colh y gyntabh.
A' bai yr myn Cerdh Dabhard.

Dulh pôb Cyghhânedh Bennogolh gyseiniâ-nawc a' chymysc. A' bai yr myn Cerdh.

Dulh pôb Cyghhâ-
nedh Dras, megis { Bennceirdhiavl.
Cyghhânedh { Dhyfgyblaidh.
Dinceirdhiavl.

Gwreidhgoth gybherbyn o golhi [N] y gyntabh.
Ag nyd bai yr myn Cerdh.

Gwreidhgoth gybherbyn o golhi llythyr ereilh.
A' bai yr myn Cerdh Dabhard.

Ag ebb

Ag ebbh a' elhir rhamu a' dosparthu y Cyghhanechion ynn y môdli hynn a velach' isodi

	Pymp rhyv Croes Cyghhâ- nedh, sebh	{ Crôes ryviog: Crôes o gyflwlht: Crôes dhuflgynedig: Crôes [N] colh y gynabli: Crôes cyinog:	Mal	{ Pâr yv 'i glôd Pâr yv gynn. Preniau bumpai o'r em bân. Pryny i th' gâr Pennaeth gerol. Ny roe' dalc arr 'i wad ynn. Parchu yv y mab hircysyn.
	Tri rhyv Cyghhâ- nedh Drav, sebh	{ Traws arheredig: Traws o gyflwlht cwi- nog: Traws gybherbyn:	Mal	{ Cybber bardh mewn cybbair tég. Cady mae eiddig bydyth. Eislan am gymwynaftr.
	Pymp rhyv Cyghhâ- nedh Sain, sebh	{ Sain leblin: Sain gadrynog: Sain o gyflwlht: Sain o gudh: Sain bendroch:	Mal	{ Lhyr i gads gyrr yd ag ebb. Gydriad embrodriad braydranib. A' cherab am y dhuget dhu. Pibeth cân a' mēlht i'n mysg. Tenuon llyblyrian thabinau. Yn drwm ag yn lharv o gyghhânedh.
	Pewdrar rhyv Cygh- hânedh Lûsc, sebh	{ Lhûsc leblin: Lhûsc gyrch arr dhiphthogh: Lhûsc o gyflwlht: Garryluc:	Mal	{ Odid i m' gael dy baelach. Nyd abb' dicer rhag ei biered. Po amla bho cerab dabbard. Dyn vewn lenu loys greys hys hyn.
Cygh- hânedh	{ A' chreth Cyghhâ- nedh y sydha: sebh			{ Honn a gaethiwyd ynn yr Eftedhbhod Bhavr ynn amser yr Avdur Ariandlyflog Dabhydh ab Edmynd: eithr mynn Paladr Eghlyn ynn y gair cyrch, bhall hynn.
	Daurv Cyghhâ- nedh Ben- golh, sebh	{ Crôes bengolh: Sain bengolh:	Yr	{ Pēdied dyn oedol avdur [Dych bedhys]. A chodhi Durs'n eglur etc. Nyd oes dim ynn ateb i'r [Durs'n eglur.] Ag bhelhy y mae pob Paladr Eghlyn; o dhiei- thr bod cyghhanech sain yndhav, bhal hynn: Penn breisgeab bunedh bennod [Parch bho vredh] Pâr glaf glôd pâr grys glôd.
	Daurv Cyghhânedh Ammher- phaith, sebh	{ Braidhgybherdh Cybhnevidiog:	Yr	{ Honn a vithodryd yn gobl yr amser hynn hebhyd; honn ydoedh bhal hynn: Y gw bael o bil Rhodri. Ac veithieu y cair Cyghhânedh heb vn gyt- sain ynn ateb yn drav: ag er hynny yn dherb ynnadvy, megys: Ilen a lāgo brya. Nevid Bogalied yn vnec.

Crôes Cyghhânedh Evinoc a elwir bhelhy, o achos y bôd ynn ymewino ag ynn ymabhlud; a' hynny megis o drais i 'meuthur Cyghhânedh o gyffwrth o ymra-bhael lythyr.

Pôb Cyghhânedh Lûc o gyrch, fydh nailh ai o gyrch at Bhocal, neu ynteu o gyrch at Diphthogh.

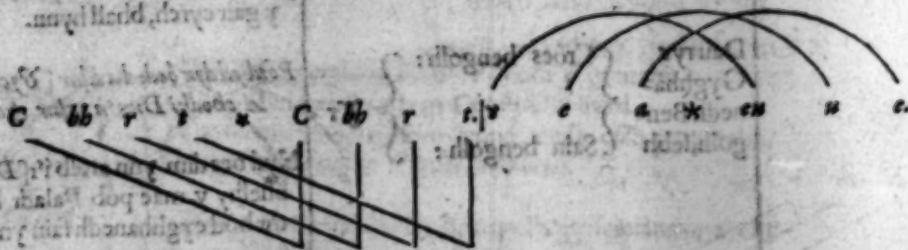
Concentuum singulorum Descriptiones cum Exemplis, & Exemplorum Demonstrationibus anatomicis.

Concentus consonanticus cruciformis integer & absque connexione, mutua consonantium inter sese concordia constat, commutatis interim vtplurimum consortibus vocalibus, ut per subsequencia exempla, eorundemque demonstrationes fiet manifestum.

Crôes cyghhânedh gyfseinïarw: gybhan dhigysylt, yv cytateb Cysfeinioid, a' chybhnœid (o'r rhann bhryabh) Bocalicid, ynn y môdh hynn:

Cu adardy, cœd irdec;

Cbbert hardb [mysn] ceubhur etc.

Concentus cruciformis genuinus & retrocommeans, est omnium optimus; quique cruciformiter, vniformiter, recteque & reciproce per omnia decantari potest.

Cyghhânedh grôes ryriarw dhychrelêdic, yv yr 'oreu o'r Cyghhânedhion; ac a elwir ei chanu yn grôes vniarw ym mhôb vn, rynec a' gwrthynec, bhall hynn:

Dw8 Ysbryd glân, di esbraid glôd,

Da i th'hen8an, dôeth bxnod.

Plûr [y8] ei glôd, pôr Y glynn.

Et reciproce:

Pôr Y glynn, plûr [y8] ei glôd.

Cyt boet ychydig drawfi ynn y gair [yv] a'r Gyghhânedh, bhall hynn
a' diphyc mesur; eiffoea da yr yr sampl:

Pûr ei glôd, pûr y glŷun.

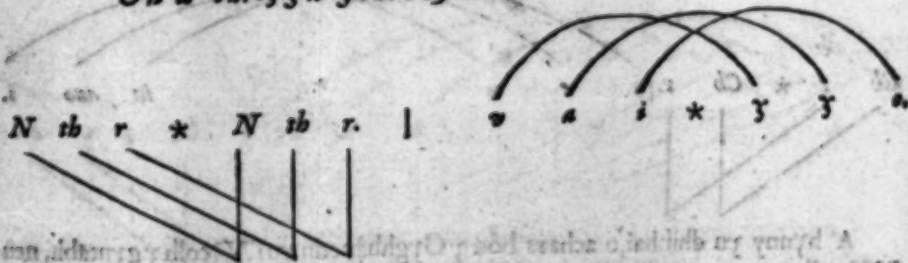

Concentus cruciformis & descendens, quique non reciprocatur & retrocommear
ut præcedens, sit cum syllaba principi rhythmoproximior præsticæ cum primaria pausa
concinnatur, indeque delabendo descendit ad perficiendum rhythmum. Pausam au-
tem acui oportet, & rhythmum accentu deprimi. Concentus hic Descendens dicitur,
quod rhythmica eius distio & accentu deprimitur graueturæ, & ab alia præceden-
te voce symphonice descendat & necessario dilabatur. Pausa definit quandoque in
unica vocali, & quandoque in binis; & aliquando in vnica consonam, & nonnun-
quam in binas terminatur.

Cyghhânedh grôes dhisgynedic, a bhydh pann bhô y sylhabh nessabh at y Bri-
bhodl, ynn proftiar a'r Bribhorphyysbha; ac ynn dilsyn odyhno i odli. A' rhaid yr
ir Orphyysbha bhôd yn accen dhyrchabhêdic, ac a'r Odli bhôd yn accen dhisgynê-
dic: ag am hynny, y gelsir hi yn Cyghhânedh dhisgynedic; ac hebhyd am bhôd
gair yr Odli ynn dilsyn yn gyghhânedhgar neu ar yr o'r pêd o'r blaen, neu o'r
gair cynthab. Ac 'reithieu y bydh yr 'Orphyysbha arr vn Bhocal, ac 'reithieu craillh
arr dhry Bhogal: ac hebhyd 'reithieu arr vn Gysfain, a' gveithieu arr dhry Gysfain.

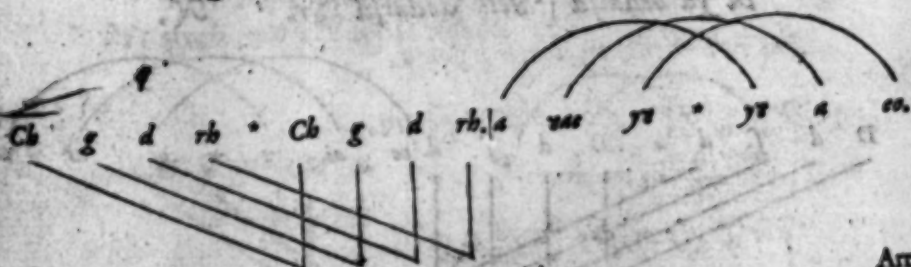
Arr vn Bhogal, bhall hynn:

Un a' thri, yn y throdyn.

Arr dhry Bhogal, bhall hynn:

A' cb' gŷaed rbyŷ, yŷcb' gadŷ 'r beol.

Arr

Ar y Gytain, bhall hynn rhydd ghydd y modd

Lbið r sêr yð llygyrys araul.

Aralh:

Gdae Eionon rhag gdaeð annyn.

Ar dhy Gytain, bhall hynn:

Bondo ggyr bendigeidran.

B n d g d r * B n d g d r.

Concensus cruciformis radicipedens ante paulam, est in cuius primi hemistichij initio primae consonae nihil symphonice responderet.

Cyghhânedh Grôes llythyren colh y gyntabh o'r cysebbin hannerbraych, y pryd na bô dim ynn cyghhânedhu a'r llythyren gyntabh o'r Braych, bhall hynn:

N y cherðch' iacbbáu oric. N.

A' hynny yn dhibhai, o achaws bôd y Cyghhânedh yn [N] colh y gyntabh, neu [N] colh ynn y gwraidd. Canys pei aralh llythyren bhyfsei o dhieithr [N] yn dhi-gyghhânedh ynn nechreu y Braych, beius bhyfsei.

Aralh:

N yd oedaisd' [selh] dodaisd' 'sr. N.

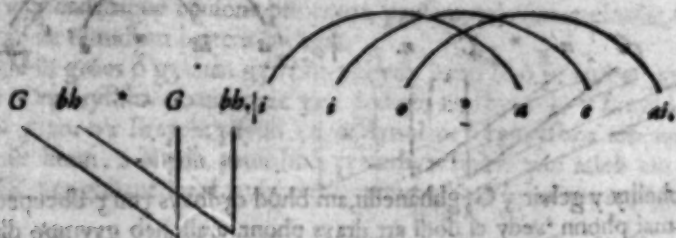

A' Chygh-

A' Chyghhânedh 'wreidhgolh o lythytten aralh, bai yv cymeint a' Phengolh, bhall hynn:

M-enig lbbor a gebbais. M.

A' Dabhydh ab Grilim a'i cânt.

Ac nyd bai yv [N] genolgolh; sebh yv hynny, [N] 'wreidhgolh ynn y cybherbyn, bhall hynn:

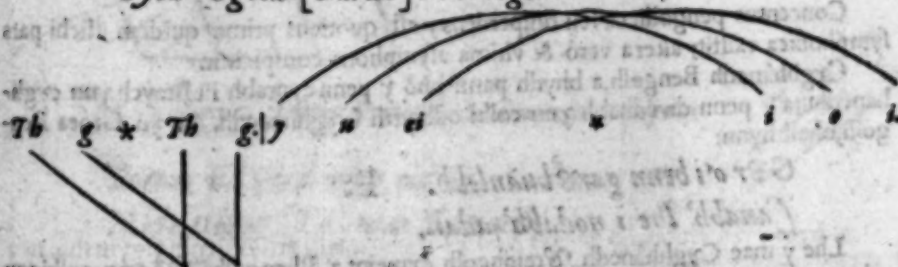
Dodaisd' or [ny] d oedaisd' selb.

Concentus cruciformis transfiliens, fit quoties (quum vni pluribusue consonis in versus medio constitutis nihil reperiatur quod symphonice respondeat) nobis transfiliendum erit (symphoniam iam quasi fugam meditantem aucupandi gratia) ad reliquum propositi stichi membrum.

Cyghhânedh Drays, a bhydh pann bhô vn neu ychvâneg or Cyscineid ym mherbhedh Bann neu Bhaych o gerdd, heb dhim ynn ateb idhynt; a' thrawfi drost-rynt i gyrchu Cyghhânedh, bhall hynn yn Benceirdhiol:

Syth vgein [Bardh] i th' hagi.

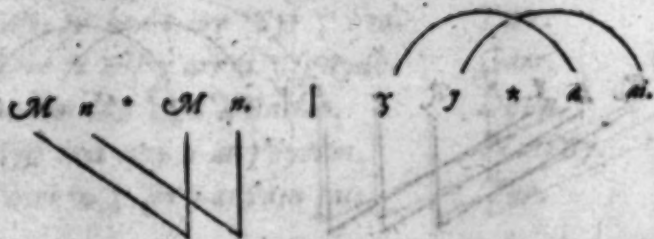

Aralh:

Môes eidion [To] mas Edvard.

Ac yn Dhyfgyblaidh, bhall hynn:

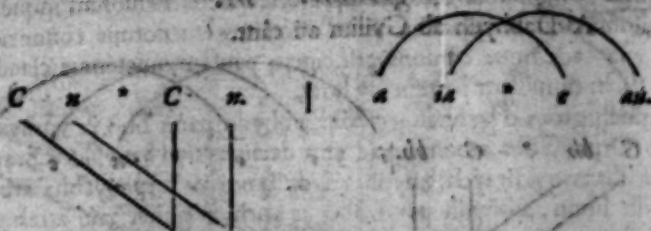
Mynych [yð cās a] m anair.

Kk

Ac

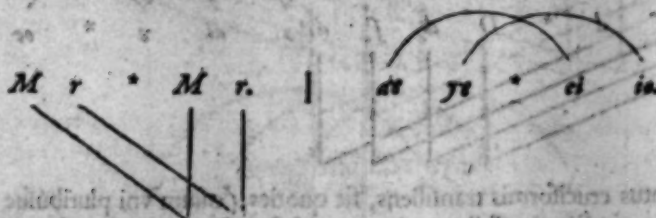
Ac yn Drws Gybherbyn, bhall hynn:
Caniaid [y fyd y m'] *cenau.*

Ag bhelhy y gelwir y Gyghhânedh, am bhôd cydbwys ynn y dheupenn i'r Gyghhânedh; mal phonn 'vedy ei dodi ar drws phonn arall, heb gwympo dhim o honci odhyrth y phonn arall; o achaw y cythwyseddi neu y cydbwysedh o rann deu-penn y drws phonn. Vtraque enim pars, principium nempe & finis stichi, bisyllaba est, & in æquilibrio constituta.

Ag yn Drws Dwsel Bhantach, bhall hynn:

Maŕr [yŕ caniaid gŕyr] *meirion.*

A' Thwsel y gelwir y Gyghhânedh honn, am nadd yr gytrws ei deupenn. Cann nyd ys [monosyllabum & dissyllabum] gytrws.

Ac yn Drws Bhantach braidh gyphwrdd, bhall hynn:

Gŕae [rann Dabhydd gann heb] *gêl.*

Ac nyd oes nemawt o 'rahan thwgh hotin a'r vchod.

G — G. | yae — e.

Concentus pengollicus seu siniperdens, est quotiens prima quidem stichi pars symphonica existit; altera verò & vltima asymphona conspicitur.

Cyghhânedh Bengolh, a bhydd pann bhô y penn cymtabh i'r Braych ynn cyghhânedhu; a'r penn diweddhahb ynn colhi odhyrth Gyghhânedh. Ac yn Grôes Bengolh, bhall hynn:

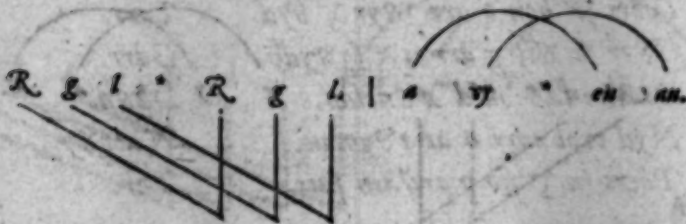
Gŕr o'i benn garŕ buanlebb. Et

Canabh' the i nodabb' adail.

Lhe y mae Cyghhânedh 'Braidh golh cymeinta' Phengolh [N.] ynn colhi ym mhenn y gobennydd i'r odl. A' bai yr Bengolh yn vaitad, onyd ym mhaladr Eghlyn. Ac ebh a'i gyneir yn Dhibengolh, bhall hynn:

Gŕr o'i benn garŕ buanŕaith. Et

Arglŕydh eurglaŕr [y debau.]

Concentus

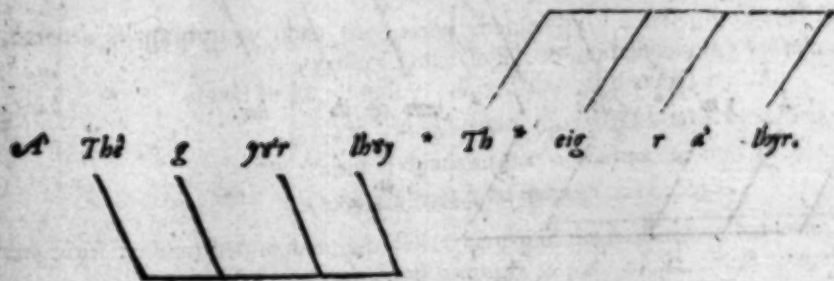
Concentus cruciformis per connexionem consonarum integram, fit cum eadem formâ consonæ, sibi mutuo è connexioni binorum hemistichiorum idque homœostechica symphoniâ aptè respondent. Vel Concentus cruciformis connexionis integræ, fit quando vna eademque consona principem pausam, quietemue claudit, & alteram brachij seu stichi dimidiam partem inchoat.

Cyghhânedh grôes o gybhan gyflwlht, a bhydh pann bhô yr vnhyw gyfsein ynn dyddhu yr 'Orphwysbha arbennic; ac ynn dechreu nyd yn vnig y Braych, onyd hebbyd yr ail dharn o'r Braych, yflwyd yn dhlizmol i'r 'orphwysbha arbennic. Neu y Gyghhânedh honn, a bhydh pann bhô yr vnhyw llythyr ynni ateb idh eu gilydd myn Cyflwlht cyghhânedhawl vnhywlythyrennawc, bhal hynn yn vnplyc cyflwlht:

A' thêg y8 'r lb8yth Eigr a' Lbyr. Theigr.

Ac yn welh bhal hynn:

Ac yn grôes o gyflwlht dychwelêdic drws, bhall hynn:

Tomas Ed8ard môes eidion. Ac

Môes eidion [To] mas Ed8ard.

Aralh:

G8r y8 o dbyf g iraidb ia8n.

Lbe doi agha lb a' deghair,

Lbunier i ga lb banner gair.

Torri 'r bon t arr 8yr y byd.

G8rr 'i 8if g arr 'i ysg8ydb.

Dan ei la8 on d a 8nelon.

Nyd troi emy n at r8yman.

Poeri 'n y fio p ar8ain fais.

Giraidb.

Lbadeghair.

Lbanner.

Tarr.

Garr.

Da8n.

Natr8y.

Par.

Recipr.

Recipr.

Descen.

Descen.

Recipr.

Recipr.

Ac yn Gyghanedh gysylltben, bhal hynn:

Tydi nyd da dŷ annerch.

Et

Cadŷed Dwr cŷ dŷed digardh. &c.

Ac yn dheublyc Cysyllt, bhal hynn:

Dêl ym' dâl am ŷ dolur. Dalam.

Ac yn welh bhal hynn:

Aralh.

Toresd' 'dayŷ t'âer 'dâs dŷ t'êg. Taerŷasf. Recipro.

Bŷ ôl trŷbl at ryŷ 'obaith. Blatryŷ. Descen.

Daroganbbeisdr o Gŷnbhun. Drogŷn. Recipro.

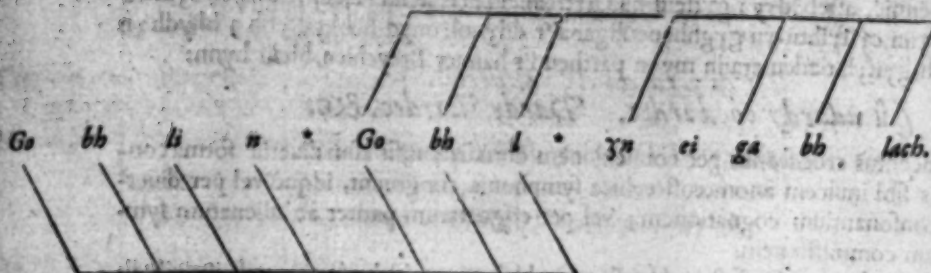
Ac yn driphlyc Cysyllt, bhal hynn:

Gobblin gobbl ŷn ei gabblach. Gobblŷn. Descen.

G b b l n g b b l * G b b l n g b b l .

Ac yn velh bhal hynn:

Aralh.

Bylchiad trabeilch dyd' Rhobert. Beilchdyd.

Et

Ardreth crydr a' thiroedb.

Erdreth.

Ac yn beddarplyc Cysfyllt, bhall hynn:

Colb di r c l b d r y c i b y l d r e m. Cylbdr.

C l b d r c l b d r * C l b d r c l b d r.

Ac yn velh bhal hynn:

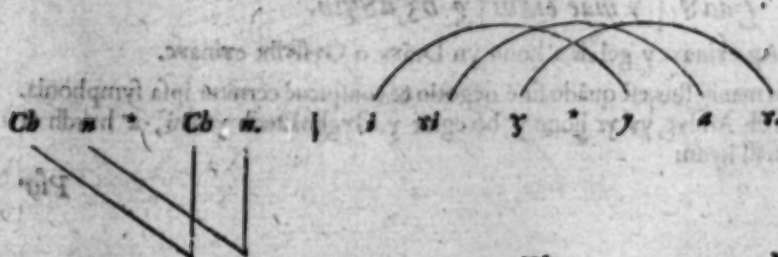

Aralh.

E droes Dws 'n drisd a den dras.

Ac yn draws o Cysfyllt, bhall hynn:

F chdi yn [bbzn] ych a 'dnair. Cha.

Ny bydh yn vnig Cyghhânedh gysfvlht o gysfein neu gysfeinieid yr 'Orphrys. bha arbennic, atnebâdwy i gysfein neu gysfeinieid cysfêbhin yr hannerbraych cybherbyn; ac ynn cysfvlhtu yn gyghhânedhgar a'r diŷmol: onyd hebbyd ebb a bhydh yn bhynech, gysfvlhtuadeu eraill myn partheu i'r hanner Breychieu, bhall hynn:

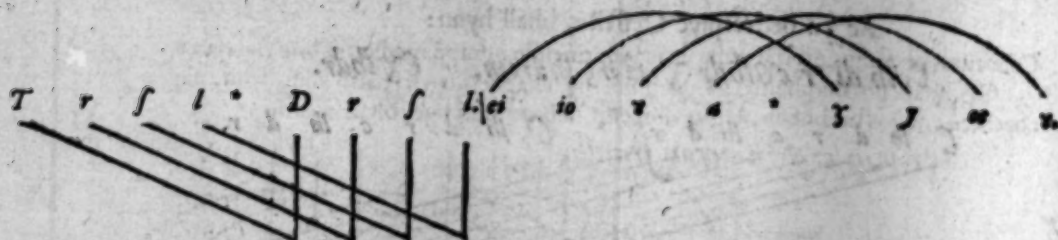
[ŷ adardy cōd irdec. Dardy Dirdec. &c.]

Concentus cruciformis per connexionem dimidiatam, sic cum diuersæ formæ consonantes sibi inuicem anacrostica symphonia congruunt, idque vel per diuersarum consonantium cognationem; vel per cognatarum pariter ac alienarum symphonicam commissionem.

Crōes o hanner Cysfvlht, a bhydh pann bhō amrys lhythyr ynn ateb i'r gilydh myn hannerave gysfvlht cyghhânedhgar; a' hynny nailh ai myn ymrybhaelrys. lhythrennawg Cyghhânedh o gysfvlhtiaeth lhythyr; ai ynteu myn ymrybhaelrys lhythyrave Cyghhânedh o gymysc dieithrlhythyr a' chysfvlhtlhythyr.

Ac o hanner Cysfvlht o gysfvlhtiaeth lhythyr, bhall hynn:

Tresfio 'r 'ŷlâd dŷrys oer lŷ.

[D] ynn y bhann yma, ysŷydh ynn gneuthur hanner Cysfvlht; o achos maddwy [D] ynn dŷyn onyd hanner grym [T:] ag am hynny, y gelvir yn hanner Cysfvlht i'r [T].

Aralh:

Poeri 'n ŷ bîb braennu ei benn.

Ag o hanner Cysfvlht o gymysc dieithrlhythyr a' chysfvlhtlhythyr, bhall hynn:

Poeri 'n bîb hîr ny bydb.

[B-b] ysŷydh yn hanner cysfvlht i'r [P] gysfêbhin, o achos bōd [B] neu [B a' G] a' grym hanner [P] ganthynt.

Aralh:

Poeri 'n ŷ bîb rheŷ 'n ei bais.

Aralh:

Cadŷ [y mae eiddi] g bŷ dŷyllh.

Ag evinasc y gelvir, a' honn yn Drav o Gysfvlht evinasc.

Concentus manifestus, est quādo sine negotio & conspicuè cernitur ipsa symphonia. Cyghhânedh Amlyc, yv yr honn y bō eglur y Cyghhânedh yndhi, a' hardh ei chanbhad, bhall hynn:

Plur

Pſſr yſ ei glôd pſr y glynn. Et
Dud y sbryd glând y sbryd glôd,
Da i th' benſandôeth by mod.

Concentus occultus, est ubi cum aliqua difficultate conspicitur harmonia.

Cyghhânedh Gûdh, yſ yr honn y bô anhawdh canbhod yndhi y Gygh-
hânedh, bhall hynn yn Seingudhgyſſylhgroefgudh:

Trô treu rôr er troi 'r iaith.

Tro, ro, tro, rot, rot, treur, troir.

Ag yn Seingudhhannergysſylhgroefgudh, bhall hynn:

T-ro dyr amod drud rſymſaith.

Od, od. T-ro ddrud, drſym.

Ac yn Sain o Gûdhgyſſylht, bhall hynn:

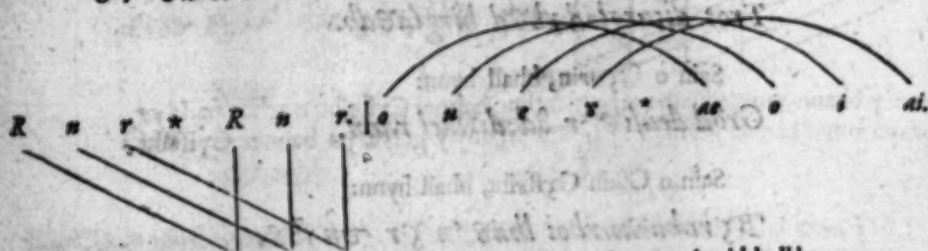
Byrnhaſn rhoi lhaſn 'n yr vn lhaſ.

Nhaſn Lhaſn.

Concentus perfectus, est qui nulla sui parte principio nempe, medio aut fine claudicat.

Cyghhânedh Berphaith, yſ yr honn ny chapher o vn parth idhi, febh, nag o
dhechreu, nag o berbhedh, nag o dhiredh nebrys dhiphyc, bhall hynn:

O'r vn erſ 'n aeron iraidh.

A' Chroes Gyghhânedh liars o gyghhânedhion yſ honn vchod, bhall hynn:

O'r vn	O'r vn	Erſ 'n	Run	Nerſ 'n.
Erſ 'n	Iraidh	O'r vn	Rſ 'n	Naeron.
Aeron	Aeron	Aeron	Ron	Niraidh.
Iraidh	Erſ 'n	Jraidh	Raidh	Nuro.

O'r vn erſ 'n aeron iraidh.

Ac arallh Grôes dheuplyc, bhall hynn:

Giriad garſ i gariad gſirion.

Giriad

Gariad.

Garſ

Gſirion.

Concentus

Concentus imperfectus contrā, est qui harum partium aliqua manens deficient-
ue reperitur.

Cyghhânedh Ammherphaidh neu Dhiphygiol, yr yr honn y bô diphyc yndli;
naill ai o dhechreu, ai o dhiredh, ai ynteu o berbbedh.

Ac yn Bengolh neu yn Dhiredhgolh, bhall hynn:

Tant cœd ar nant cadarn ddi.

Ag yn Dravs neu yn Genolgolh, bhall hynn:

Dras [y mae yn 'i drylbiad yn] drsm.

Concentus sonorus homœorythmicus, est qui sola similium vocalium diphthongo-
rumue homœorythmica symphoniâ perficitur, similium consonarum nulla penitus
habita ratione.

Cyghhânedh Sain, yr yr honn a gytfeinia yn vnaedl o rann Bocalieid neu Dhiph-
thoghiaid, heb dhim ystyriav am y Cytfeinieid, bhall hynn:

Lhyri gadŷ gŷyr gyd ag ébb. L hyr--Gŷyr.

A'lhaver rhyv ysfydh i Gyghhânedh Sain, bhall hynn:

Sain ymrâbhael Gytfeinia o Gytfeilht, megys:

Trot dieurglod rhd d birglad d.

Sain o Gytfeinia, bhall hynn:

Grôd deulid 'r ôd diŷael rann.

Sain o Gûdh Gytfeilht, bhall hynn:

Bŷrnhaŷn rhoi lhaŷ 'n ŷr 'un lhaŷ.

Sain o dhy Gytfeinia, bhall hynn:

ŷ mae yn bŷ dr myŷn gŷydr gadŷyn.

Sain o dair Cytfeinia cyinave, bhall hynn:

Mae 'n birbbŷlb droi 'r cŷlbdŷr ceilbdŷsm.

Sain o bedair Cytfeinia, bhall hynn:

T mae 'n Phlandŷrys glandŷrŷ glups.

Sain Golh y gyntabh ynn ei Sain, bhall hynn:

Canabb' lbe i nodabb' adail.

Sain Bengolh, bhall hynn:

Arno cirioedy rhœd rbŷ dliŷ.

Et

ŷm mbarâdŷs lŷys 'loyŷgaigh.

Sain neu Vnodl Sain dheuplyc, bhall hynn:

Dŷy gŷlhelb drŷy 'r bhantelb draŷ.

Sain Dheuplyc a' Chybhochr a' Chytsain, bhall hynn:

Dy pholen drdy'r dholen dra8.

A' hia elvir hebhyd yn Vnodl Sain Gybhochr a' Chytsain.

Sain Braidhgyphvrdh, bhall hynn:

G8r 3ssydh beunydh dann b8nn.

Sain Bendroch neu Bendromm, neu Gyghhânedh Bhraisc a' Thev, megis ynn trycnu
ynn 3 peth, a bhydh bhall y bydh lhin bendroch mym prenn, ynn 3 môdh hynn:

Lhi8 tonn goleubhronn gloy8bhryd. Et

Lhabhar tonn bhalechbbronn bh3lchbhr8ysc,

Lhabhur lhibb oes glr theabbb 8ysc.

Sain Lebhn, bhall hynn.

Truan y8 bh'arian bh'enaid.

Sain Gadrynoc, neu Gyghhânedh Gadrynoc, a bhydh pann bh8 y gair cynthab
ynn cyghhânedhu i'r trydydh, a'r ail i'r olabh y b8 yr Ardlarno, bhall hynn:

Dabhydh lbed8ac br3 dydh lb8yd. Et

G8r 8ybb' dan gl8ybb3 dyn glân.

8ybb'	8ybb
Dan ——— ——— Dyn	Dan ——— ——— Lan
Gl8ybb	L8ybb

Sain Vnodl, bhall hynn:

D3 bhref d3 bbraych d3 bhaych di a bhyrr,

Dra8 a dyrr hyrr drdy'r dbaeir honn;

D3 bbra8 d3 bbronn d3 onn di a dyrr,

Dosch' fôr myr gyd a' cheir8 Môn.

Cynnydh bbû o Bhredydh Bbrâs. Et

Madoc benbbras camlas cerdh.

Sain Vnodl o Gudhgyffvrlt, bhall hynn:

A' cherdh am 3 dbager dbû.

BElhach sonim am y Lhusciaid a'r Cyghhânedhion graelon, neu am yr obhê-
rabh o'r Cyghhânedhion.

Lhûsc Gyghhânedh o dhyv Gytsain arr Bengamledhbb, bhall hynn:

Gol8c lheidr dros ei neidr8ydh.

Lhûsc o dair Cytsain, bhall hynn:

T mae rh8mpl eisiau 'r c8mpli.

Lhûsc o bedair Cytsain, bhall hynn:

Lhŷf ar Dhiphthogh Dalgron, bhall hynn:

Ny pherchir draŷ dhyn lhaŷag.

Lhŷf ar Dhiphthogh Dardhledhbb, bhall hynn:

Nyd eisien meirŷ rhei geirŷon.

Lhŷf ar Dhiphthogh 'Sib, bhall hynn:

Mi a rôbh' aur i th' dhibauraŷ.

Et

Mi a gebhais agbau hauach.

Lhŷf ar Dhiphthogh Dalgronledhbb, bhall hynn:

T mae 'n boyŷ ŷ bberch 'loyŷenn.

Et

Troi'r dŷr croyŷ'r birloyŷ herŷlogh.

Lhŷf ar Bhogal, bhall hynn:

ŷŷbhann ŷdyŷ dŷ rannen.

Lhŷf ŷyrdro, bhall hynn:

Corbh, lhorbh, lbŷ, dentu, dottaŷnt.

Huc adde concentum monosyllabum, sic:

(Crest, brest, lbest, lŷrbb, cerdb, ŷrbb, ŷin.

Ac a'elvir yn Gyghhânedh o 'eirieu yn sylhâbhawc olh, bhall y mae honn:

(âen, mâen, grâen, grôec, côec, ŷir. &c.

SONIEN belhach am Lufcieid Pengolh, ŷ rhain ŷffydh o amryŷbhaelion bhodhion, ag yn wannabh o'r holh Gyghhânedhion.

Lhŷf Bengolh ar' Bhocal, bhall hynn:

Ny thas 'mbenn am dhyn 'ŷennlas.

Lhŷf Bengolh ar Dhiphthogh Dalgronledhbb, bhall hynn:

Cerais ŷ bberch 'loerŷ hoeŷlan.

Lhŷf Bengolh ar Bengamledhbb, bhall hynn:

Ny cheir mŷy undyn hŷyrach.

Lhŷf Bengolh ar Dhiphthogh Dardhledhbb, bhall hynn:

Lbedhŷch' ŷ ceirŷ ŷn bbeirŷŷth.

Lhŷf Bengolh ar Bengrechledhbb, bhall hynn:

A' chamu i bberch 'ordberchgerdb.

Lhŷc Bengolh arr Dromle bbb, bhall hynn:

Y gŷr a' i bharn gadarn/ŷth.

Lhŷc arr ŷylhabh Dalgron ynn dirédhu arr Bengrechledhbb, bhall hynn:

F Ann a ro vn annerch.

Lhŷc ynn lhusco arr ŷylhabh Dalgron, ac ynn dirédhu arr ŷylhabh Gadarn-
ledhbb, bhall hynn:

Mae roŷndŷall o Gaddŷalladr.

Lhŷc ynn dirédhu yn Bhycharledhbb, bhall hynn:

Mi rodhabb ŷŷthe am ŷ ŷŷladr.

*ŷ mai hynn a' i cyphelyb, mi a debygn eu bôd morr, rabadhédic o' i canu, all
a'r Pengolhicid, ac a'r Pendolhicid, ac a'r Penrhylhicid.*

Enŷau erailh arr Gyghhenedhion, ŷebh

Cyghhenedh Lebhn arr 'Air cyrch, bhall hynn:

Tm' y del penn bby elin,

ŷŷ le gann ŷynn ŷy a' ŷhin.

Cyghhenedh 'rann arr 'Air cyrch rth ŷ Bogalield, bhall hynn:

Ol carn march gre bronn eagh ŷyŷ ac arno y ŷagh.

Cyghhenedh gair cyrch arr Dhiphthogh Ledhbb, bhall hynn:

Goris lbe mae ŷ caeau.

Et

Doe y gŷelais ŷ lloead.

Et

ŷcithian mŷynydd arlŷyabh'.

Et

Calan mai pann bho lhaiabb.

A' dyma yti ŷpedair Lhedhbb Dhiphthogh.

Cyghhenedh gair cyrch arr Dhiphthogh ŷibledhbb, bhall hynn:

Gŷelb gennybb' na rhoi Toiabb.

Ac nyd oes mŷy arr honno.

Cyghhenedh gair cyrch arr Dhiphthogh Loŷgymiaŷg, bhall hynn:

Nyd abb' dioer rhag i hoered.

Et

Ny thál bhaŷ diaŷl i bhaŷluŷ.

Ac bheŷy pann gyghhenedhet geiŷeu arr Dhiphthoghicid creilhy dylŷir gulŷ ŷ
Gyghhenedh herŷydh y bô ŷ Dhiphthogh o'r blaen.

Cyghhânedh Dhuſgynedig gybhanſodhédig, neu Cyghhânedh gair cych cy-
bhanſodhédig, a bhydh 'reithiau o dhau 'air wrth vn, bhall hynn:

Ny thâl 'r iarlth bhyarlth yn.

Ac 'reithieu o dri gair wrth vn, bhall hynn:

Pennaethau lloegr dbigogryſ.

Yma y gwelch 'meithur Cyghhânedh o dri gair wrth vn, megis [*digogryſ*] bhall
wrth [*loegr*].

Ac 'reithiau o dri gair wrth dhau, bhall hynn:

Yn ymſanbhrſydr Jôn mdyubbraiſc.

Ac anhawdh y cybhanſodhi pedwar gair wrth bedwar gair; canys ebb a bhydhei
'ormodh o ſylhâbheu yndho, o's Eghlyn neu Gwydd bhydhei: ac ebb a bhydhei wrth
ſylhâbheu yn y Pennill.

Omniū Concentuū homœorythmicorū

Demonſtratio vniuerſalis.

Cygh- hânedh Sain vnodl	Bhogal- loc	Lûſc	Bengolh, bhall hynn: <i>Ny thai 'mbenn an dlyn 'cenlas. Et</i> <i>Gwda yſ Bedo Habbei.</i>	
			A' bai yſ myn cerdh.	
		Dhibengolh	Dhibengolh, bhall hynn: <i>Nyd oes dyn vn deſaunon. Et</i>	Et
			<i>Gw y bhi yn gaeidhio. Et</i> <i>Arbelyſtor 'rlad Bhorgan. Et</i> <i>Pôr, dêr, dêr, diidic, digar.</i>	Et
	Dhiluſc	Ac nyd bai yſ myn cerdh.		
		Bengolh	Bengolh, bhall hynn: <i>Copha yſ gw da digolh.</i>	
			A' bai yſ myn cerdh.	
		Dhibengolh	Dhibengolh, bhall hynn: <i>Copha yſ gw da dityd. Et</i> <i>Myſſyrych yn gwrthrych gwrthbrud. Et</i> <i>Tenenon llybhnion llybhnion.</i>	Et
			Ac nyd bai yſ myn cerdh.	
	Dhiph- thoghoc	Lûſc	Bengolh, bhall hynn: <i>Byth ny dhas yſ gw llyſtem.</i>	
			A' bai yſ myn cerdh.	
		Dhibengolh	Dhibengolh, bhall hynn: <i>Dallabb' a' m' llyſ yſ avel. Et</i> <i>Mae'n rhy dder gwaig yſ mawr. Et</i> <i>Gw dylb' yn proddi rhybbo. Et</i> <i>Nyd eifien mawr yſ rhy geirson.</i>	Et
			Ac nyd bai yſ myn cerdh.	
	Dhiluſc	Bengolh	Bengolh, bhall hynn: <i>Dy gobbiar cerdh drav dymach.</i>	
			A' bai yſ myn cerdh.	
		Dhibengolh	Dhibengolh, bhall hynn: <i>Dy gobbiar yn eifſar cofin. Et</i> <i>Godyſ yſ canſyſ cymen. Et</i> <i>Pori'n bbeir yſ gleſeire gloyſyſ. Et</i> <i>Mawr yſ cwydr birbrydr birbraint. Et</i> <i>Trei yſ der cwyſ yſ hirloyſ berſlogh.</i>	Et
			Ac nyd bai yſ myn cerdh.	

Rhai a dhyveid mae Cyghhânedh vnodl yv, pann bhô 'r vnthys Gytsineid a'r vnthys Bhogalieid mym cyghhânedh heb dhim natur crôes, bhall hynn:

Ny thai bby mhenn am 'Denno,

Mdy no'r aig ym min 'r rô.

A' Chyghhânedh Sain (medhant) yv Cyghhânedh gymysc o vnodl a' chrôes, bhall hynn:

Pan'd rby bhedh heb ydby yv 'r byd.

Ag am hynn y dyvêdant bhôd pôb Vnodl yn Sain, ag nyd pôb Sain yn Vnodl o briôdavl ymadravdh, *id est proprie dictus Conventus Sanctorum.* Ac o'r achos hynn, deuryv Sain a drebhnant, febh Vnodl a' Diunodl.

Sain Vnodl a derbhyna ar varr y Sain yn vnsylhâbhant, ac yn debyg i Gyghhânedh Lâfcon'd y bôd ynn cyghhânedhu tu ac at yr Odl; ac a genir bhall hynn:

Ny cheir tremynt am 'Dynt madr.

Neu

Ny thai 'mhenn am 'Denno.

Sain Dhiunodl, a bhydh yn dhyv sylhabh, neu dair, neu chyraneg ochiwrth y Sain neu 'r ail Rhagvant; a' hynny mym Crôes Gyghhânedh, bhall hynn:

Bldgh Gdenn yv rhsgb gdaun a' rhôs.

Neu bhall hynn:

Amnaid bb' enaid yv bb' annerch.

Neu bhall hynn:

Goffodiad cariad cōstrain. &c.

Mistus Conventus, est qui in vno eodemque versu vtrâque simul cruciformi pariter ac sonora homœorhythmica symphonia gaudet.

Cyghhânedh Gymysc yv yr honn y bô yndhi Crôes a' Sain gyghhânedh rhyhyd, a' hynny ynn yr vn Braych o gerdh: A'r Cyghhânedh Gymysc honn a bhydh o amryv bhodheu, bhall hynn:

Seingroes Bengolh, bhall hynn:

Tant cœd ar nant cadarn dhu.

Seingroes Gyffylhtfain, bhall hynn:

On'd a 'Snelon dann ei las.

Seingroes Dhychvelêdic, bhall hynn:

On'd a 'Snelon dann ei las. Et

Dann ei las on'd a 'Snelon.

Seingroes Dhisgynêdic, bhall hynn:

Gdr mal tdr grym bdyt taran.

Seingudh Gyffylhtgroesgudh, bhall hynn:

T-ro tren rôd er troi 'r iaith.

Seingudh hannergyffyltgroesgudh, bhall hynn:

Tro dyrr amod drud r8ym8aith.

Seingroes dhauhannéroc dhychvelédic rydro, bhall hynn:

D8ll b8ll bóen dall 3 ball bâch.

Ac y mae hi hebhyd yn Groes ac yn Sain dheublyc, neu dheublyc Sain mym Crôes.

Benceirdhiol, bhall hynn:

Ty g8ln [eginin] tég 8yr.

Dhyfeyblaidh, bhall hynn:

Scindrars

G8aith [ma8r ar gaitba 8ua'r] g8r.

Dinceirdhiaidh, bhall hynn:

Dras [ymae 3 n i drylbia8 3 n] dr8m.

Grôes, bhall hynn: *Ny b8 Rhodn nai Bredar,*

Negydh o'i vin nag o'i d8ur.

Neu bhall hynn:

Vn eibbedh 3n ryb8n.

Drars, bhall hynn: *Tomas [mae gair 3] i' 3ma.*

Neu bhall hynn o bhôdh aralh.

D8u a gybblawedd dy dy.

Vnodi bhall hynn: *Syn Ph8e Morganw8vniatn,*

Syn8yrar r de8au a'i d8u.

Neu bhall hynn:

Tara d8yrnod ar glôd glau.

Sain arr vnodi o gyffrlit, bhall hynn:

A cberdh am 3 dhager d8u.

Neu o'r dulh nerydh, bhall hynn:

Siob reiroes bid dy'wyd,

Syn Rys d8ynis 3r 38ryd.

Lûfc, bhall hynn: *Trycham siacc gyd a'r macrey.*

Neu bhall hynn:

Peraist' gady mi a th'adgair.

Bendolh, sebh, colhi vn lhythren neu vn sylhabh bhall hynn:

Penn b8edh c8ed b8ed bydr drawry.

Benthdyh, sebh, colhi r c8ori, on'd braidh gyphrddh, bhall hynn:

Herdydh mae biraeth y m' d8yn.

Ac era dhy-
vetpryt v-
chod,nyd
oes on'd
faith Gygh-
hânedh,
sebh, 3

Ac nyd oes hebhyd } Cyghhânedh Grôes.
on'd dry golobhn }
Cyghhânedh, sebh, } Cyghhânedh Sain Vnodl.

Ac am hyn-
ny, o'r

- Vnodl y tybh
 - Cyghhânedh vnsylhâbhavc, bhall hynn:

Llws, llwyd, bryd, byth, rhydd, rhôdh, rhâd.
 - Cyghhânedh Lûc ynn cyghan yn vnsylhâbhavc, bhall hynn:

Pôr, dôr, devr, didbic, digar. &c.
- Grôes y tybh
 - Cyghhânedh y gybherbyn, bhall hynn:

Cyrdic 'sr cariadus.
 - Cyghhânedh Braidhgybharbhod, bhall hynn:

Bhal cân Bborgan ar bberdd.
 - Cyghhânedh Benthydh, bhall hynn:

Harbbydd gwn lbeifia y m' dym. &c.

De Accidentibus Concentui consonantico.

Concentui consonantico accidit symphonica consonantium

- Synalcepha, quæ fit cum antecedentis consonantis potestas uniuerfa à consequente consona, alij consonanti in concentui respondente, eliditur & absorbetur: vt

Ym mbb penn y mac piniu. [Bpenn: Piniu.]
- Ifodynamia, quæ fit quando medium consonarum binæ cognatz, vnica extremæ consonanti harmonice respondent: vt

Pœri 'n bib braem 'i ben. [Prin: Bbraen.]

Quæ sint mediz & extremæ consonæ, antè audistis in consonantium diuisione.

Synalcepha vocalium, soli carminum Scansioni inservire solet. Nam quum vnaquæque vocalis per se & sua naturâ syllabam efficere possit, versus quandoque syllabis redundaret, nisi inter mensurandum vocalis ante vocalem interdum elideretur, vt supra apparet.

Sed Synalcepha consonantium, non nisi concentui consonantico accommodari potest, idque necessariò; quòd in symphonica consonantium coniugatione, concentus nonnunquam videretur fallax & ineptus, si non liceret, quoties vsus postulat, consonantium alteram càmque minis aptam, inter symphonizandum è medio tollere.

Elisio.

Elisionum & AEquipollentiarum consonanticis

Literae	B	P	Ple i cabb' dyblyg cybhoeth. [Ple cabh':Bly cybh.]	
	P	Bp	Ym mab penn y mas pinisn. [Bpenn: Pinisn.]	
	B b	P	Pori 'n bib braenn 'i benn. [Prin: Bbraen.] Pani cymeb bân amryl. [Pon: Bbân.] Pry or ysgol mab breisgyrch. [Prysg: Bbreisg.]	
	B	Bb	Y mab bychan mwy 'i bechod. [Bbychan: Bechod.]	
	P	Pp	Rhys gropp prenn myn rhagor pris. [Pprenn: Pris.] Top Powys ti a'i piau. [Ppowsys: Piau.]	
	G	C	Cyrchu yn 'i dhig i'rch neu dhan. [Cyrche: Gi'rch.]	
	Gg	C	Corr dig gar' i 'sacdogen. [Corr: Ggar.] Car' bonheddig garol. [Car: Ggar.]	
	C	Cc	Pric crin ni thâl prae crynwr. [Ccrin: Cryn.] Baghe croer hir baghe rhy'ioc. [Ccroer: Cry'ioc.]	
	G	Gg	Teg gennybb' tagu Anni. [Ggennybh': Ganni.]	
	G b	Gg	Teg gennybb' tagu hennwr. [Ggennybh': Ghynnwr.]	
	D	Dd	Voluti	A' död danad' y d'ynion. [Ddanad': D'ynion.]
	Dd	T		Torri ead d'hiru cyrch. [To: Ddi.] Dyrnod deyr yn y tir. [Ddeyr: Tir.]
	D	T		Torri dy dröed or dy dripp. [Torr drö: Darr dri.]
	Dh	Dhdb		Oedh dhyn dig i d'ryn dy 'ogan. [Dhdhyn dig: Dhvyn d'og.]
	Dh	Tb		A' th' hir godiad d'heyr g'rsdal. [Thir: Dheyr.] A' bai ys.
	Dhdb	Tb		A' th' hoer g'ynnydh d'hoer genny'. [Thoev: Dhdhoe.] [Thoev gynn: Dhdhoe genn.] A' bai ys.
	Bh	Bbbb		Cabb' bheini' myn cöbh annerch. [Bh'bheini': Bh'annerch.] Cabb' bh' annyl accs bh' enaid. [Bh'bh'annyl: Bh'enaid.]
	T	Tt		Tant tynn i'ann t'ubent i n'eb. [Ttynn: T'm, neu Ttan.]
	Pb	Phph		C'ph phonnod cophau h'ynny. [Phpho: Pháu.] Präph phonnod p'ur i ph'ynnai. [Phphonn: Phynn.]
	Bbbb	Pb		Phinio crybb bhannu croesbbwr. [Phin: Bbhannu.] A' bai ys.
	Ph	Phbb		R'ph bly yn 'orbophn i. [Phbhyn: phvn.]

Concen-

Concentibus accidentium Demonstratio.

Literæ	Bb	Ph:	Phei o 'er crybb a'i 'air crâs. [Phei: Bhai.] A' bai yr.
	G b	C:	Y caer orig. hereriodb. [Caer: G her.]
	C	Cg:	Baghc glân ar bregbc a lunisyd. [C glân: Clun.] Parc Grapbydd pei caei rephyn. [Cgruphydh: Crephyn.] [C] ynn bodbi [G.]
	Brb	Pr:	Poeri'n y bib rhannu 'i benn. [Prin: B hrann.]
	D b	T:	At dy benaint y rynn. [D henaint: Tynny.] Taro dy dâd hir des dyn. [Tar: D hir.]
	Drb	Tr:	Treio cariad rhag hiraeth. [Tio: Drha.]
	Grb	Cr:	Cariad a drig rhodia dras. [Cri: Grho.]
	Ll	Lh:	Lhe i roi tel Loyri loestân. [Lheir: Lloyr.]
	Ll	L:	Abhal euraid lhal Loyri. [Leu: Lloy.] Golau ydyr gâl leydiarth. [Lau: Lly.]
	Lb	Llb:	Carl lhasism cerylh 'olsg. [Llhas: Lho.]
	P	Pb:	Csymp buchedd camau pechod. [Pbuch: Pech.] Todbi [B.]
	L	Lb:	Lhas y ger i 'silio gcam. [Lhas: Lio.] Lhas dbigolh loyr Dhus a gaid. [Lhas: Loyr.] A' bai yr.
	Lb	Llb:	Calh lhasen xy: colbi nerth. [Lhlhas: Lhi.]
	Th	Thdb:	Bhy: h Dheio yn bharbaiad. [Thdheio: Thaiad.] Poeth dbyn dig pa 'saeth nadd el. [Thdhyn: Thad.] A' th' abennyd yn aethinion. [Thdheu: Thi.]
	Dd	T:	Tant tes nid da i'n tuedd. [Tan: Ddain.]
	M	Mm:	Mam Morgan ym' am ergyd. [Mmorgan: Mergyd.]
	N	Nn:	Morgan nyd tég margen ty. [Gan tég: Gen ty.]
	R	Rr:	Câr Robin accu rysbeth. [Rrobin: Ryrbeth.]
	S	Sf:	Siâs Sisan fy oes hoerych. [Ssivan: Sy oes.] Moes simdr ym' y 's somi. [Ssimr: Somi.]

Nyd eityb vn [Th] i [Thb:] am nadd ys [Th] 'Dreidhlyth dhamchyciniavl.

Mm

Literæ

Literæ Y llythyrr	[D]	In symphonia respondent lite- ris	[T]	Sine vlla concentuum fallacia, præterquam in Rhaguantis, Sonorisue concentibus & Rhythmis. Heb Dryllh Gyghhânedh, onyd myrn Rhag- vâneu, neu Seinieu.
	[G]	Myrn Gyghhâ- nedh a attëbant	[C]	
	[B]	i'r llythyrr	[P]	

Fallax con- centus in Tsyllh Gyghhâ- nedh myrn	Rhaguantis fo- noris : veluti Rhagvâneu sei- niawl : megis	<i>Brat oedh dy dâd er dy ddrdd.</i> <i>Mae siac a'i bhrag arr ei bhref.</i> <i>Mâb a'i gap arr ei gebbn. &c.</i>	Concentusque fal- laces habentur hu- iusmodi omnes symphoniz. A' Chyghhânedheu beius ynt y rhai hynn ollh.
	In Rhythmis:ve- luti Odleu : megis	<i>O Dhur 'vyn: mawr ys d' anap.</i> <i>Odd cy i'r mawr gyd a'r mâb.</i> <i>Coelia vudyn cey lindag,</i> <i>Celhvair peth ys colbi'r par.</i> <i>Dirwy der bhyr dirieid bwrât,</i> <i>Dêg irwen ys dy gariad. &c.</i>	

Consonz in
Cytsein myrn

Symphoniâ collisoria,
Attebiad Llyghc.

Symphoniâ non collisoria, seu
æquipollente.
Attebiad Dilyghc.

[P]	[Bp.]
B	Bb.
P	Pp.
C	Cc.
G	Gg.
D	Dd.
Dh	Dhdb.
Bh	Bbbb.
F	Tt.
Ph	Phpb.
Pb	Bbbb.
C	Cg.
Ll	L.
Lb	Llb.
P	Pb.
Lb	Llb.
Tb	Tbdb.
M	Mm.
N	Nn.
R	Rr.
S	Sf.

[B]	[T.]
Bb	P.
G	C.
Gg	C.
Gh	Gg.
Dd	T.
D	F.
Dh	Th.
Dhdb	Th.
Bbbb	Ph.
Bh	Ph.
Gh	C.
Brb	Pr.
Drb	Tr.
Grb	Cr.
Ll	Lb.
L	Lb.
Dd	T.

Lhechu a 'rnan(môdh y gwelwch')rai o'r
Gweinid ynghysgod neu ynghbessail
rhai o'r Cedym: a' rhai o'r Cedym a llyghc
rai o'r Gweinid myrn Cyghhânedh: a'
rhai a llyghcir gann eu cyphelyb euhûnain,
megis ynn yr eflawpleu, *Mm*, *M*, &c.

Eraill o'r Gweinid (mal y
gwelwch') a attëbant myrn
Cyghhânedh i rai o'r cedym;
ac etto nys llyghcir i gan-
thynt, megis [B] ynn atteb i
[P]: a [G] ynn atteb i [C] &c.

Erang

ERant olim apud Italos antiquiores in Carminibus, concentuum quædam genera, Cambrobrytanicis concentibus non usque adeo ab similia; verum gratiâ & venustate Cambrobrytanicis multo inferiora; nec omni ex parte eodem modo ab Italica, quæ à Cambrobrytannis in versibus constituta; ut inveniendi & intelligenti lectori est manifestum. Quod forsitan linguæ Italicæ, pulcherrimæ quidem, & omnium vulgarium linguarum (meo iudicio) proculdubio Reginz, æquæ ornatu & eleganter ac Cambrobrytanicæ Naturæ, tales concentuum formas nec ferat nec ostendet. Unde iam apud Italos, fere obsoleta reperiuntur huiusmodi concentuum genera. Sicuti enim unaquæque alia lingua in cæteris aliquid quod sibi proprium sit, merito adipiscitur: ita quoque & in hac parte Cambrobrytanica istud tanquam peculiare & proprium sibi vendicat. Sed ex multis (solum exempli gratiâ & veluti instar omnium) subiungamus pauca hæc Circeæ carmina, quæ mihi fortuito contigerunt, nec adeo (ut opinor) antiqua, ad Ulyssem (ut fingitur) conscripta, & Italice versa. Quæ quidem carmina ne vix umbram quandam Cambrobrytanorum concentuum venustæ pulchritudinis ostendere videntur. Carmina autem unâ cum eorundem concentuum Anatomia, hæc sunt.

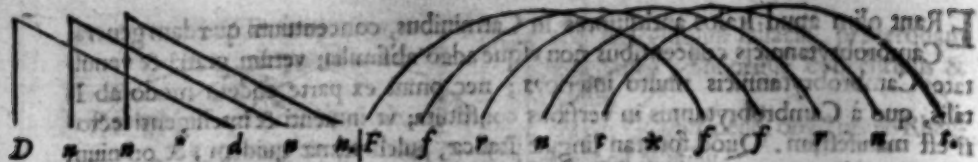
Circe figliuola de' l Sole à Ulysse Epistola decima.

*Ulysse o lasso, o dolce amore i' moro,
Se porci parci, qui armento bor' monta,
In selua saluo à me più caro coro.*

*Ninfa non fii à Circe chente conta;
Se bella, ne Sibilla fassi, o fessi,
Donne, o danne, che Febo affranto affronta.*

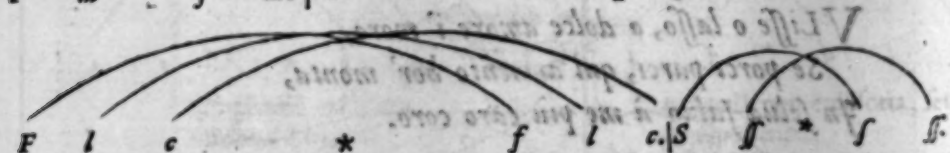
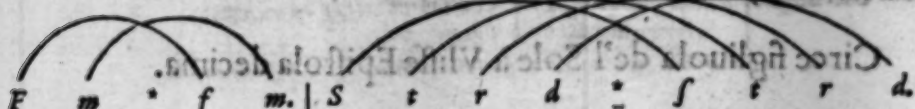
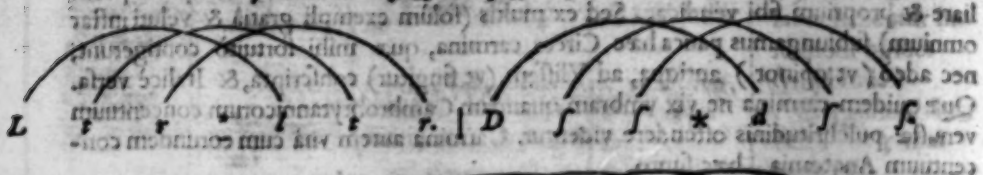

Et altre olere a costoro chi disse odesi

Di fama fumo in ogni strada, et strida:

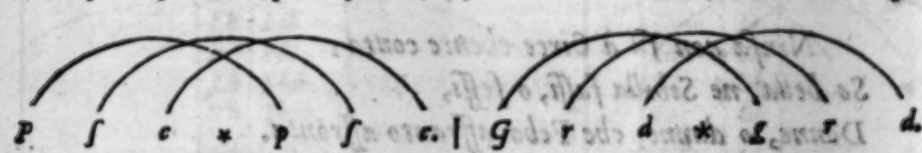
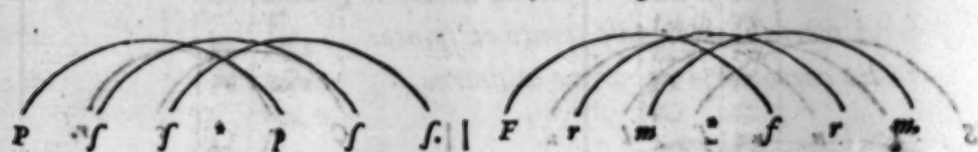
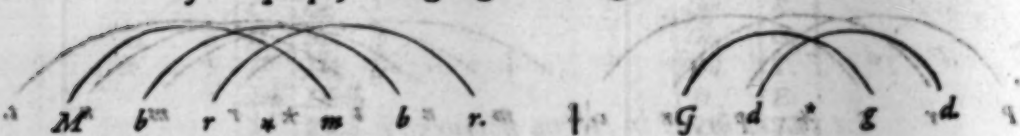
Felice mi se luce in sasso e sessi.

Ambra, ombra eccelsa vienne il guado guida;

Al passo, i posso in ogni forma farmi,

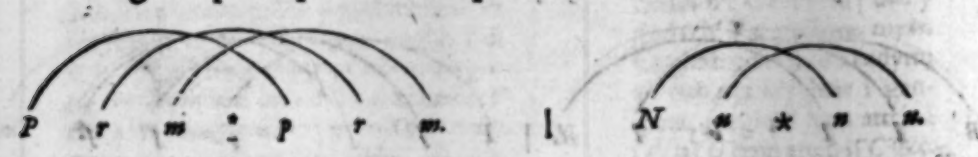
Pesce e qui pasce d'ogni grado, et grida.

Et qui in su l'acque false pormi et parmi;

Come naue ne uò di porto in parte;

Ch' a prodo prede, e non pò dirmi, o darmi.

P r s p

D r m x d r m

Saldo sul di il sol, per merto et Marte,
Freddo fra di se torna, e di Saturno
Caldo che'l da virtù, che virtù et arte.

S i d s f u d

D s r r n x d s r r n

C i d s i d

Et braua breue in eterno notturno;
A mortali amar' tale spento et spinto:
Et carpo corpi de urna et diurno.

B r n x b r n

M r s i m r s i m r s i m r s i

C r p s e r p

Mm 3

Hor

Hor' sù Orfeo il fratre tanto tinto;
 Al bel volto due volte farsi forse;
 Et non serno in inferno al vento vinto.

R f * r f | T n * s * n s

V l * V l r | F r f * f s

N n f r r n * n n f r n | K n s * n n n

Fetonte se fe tanto ch' arse et corse
 Sul carro ch' erra crudo che non crede
 Di la dal' Alpi al Pò si scarso scorse.

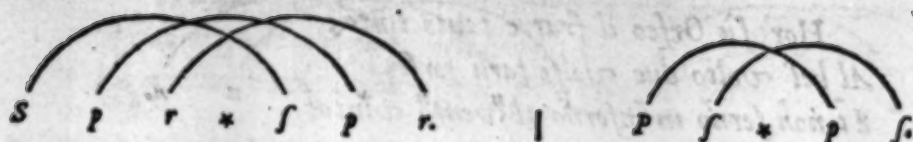
F t n r * f s n r | C r s * e r s

C r r * e r r | C r d * e r d

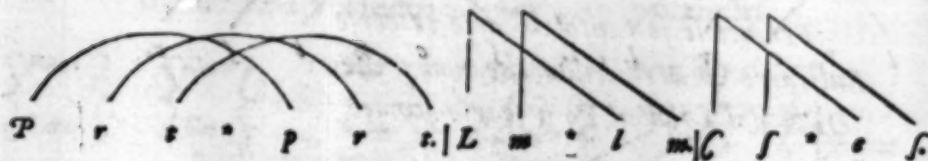
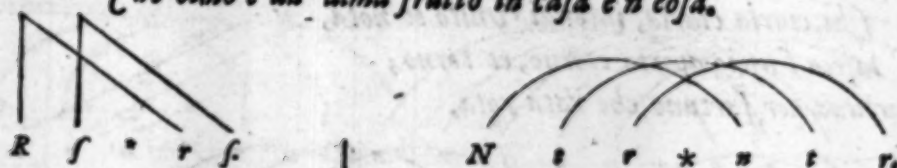
S e r s s e r f * n r

Al dolce amante o mente fida à fede:
 La spera et spira, et ogni peso posa;
 Di sopra s' apre tutto, et vòde, et vede.

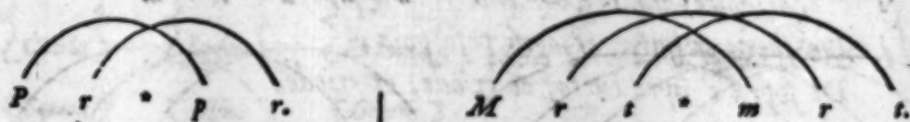
M n s * n n n | F d * f d
 Spr

Io amo o me amor m'ha raso, et rosa.
Et natura ne tira aperto a parti:
(he olmo e all' alma frutto in casa e'n cosa.

Li spirti sperti posso dirti et darti,
Soma s' ame il lor senno, se fanno;
Appare, et pure in sino a morte amarti.

Son priui i prau, donde funno et fanno,
Giù di basso d' Abisso, in dite han dota,
Apollo et Palla et Nettuno nett' hanno.

*P r a * p r a | F n n * f n n*

*D b f f * d b f f | N d t * n d t*

*P l l * p l l | N e n * n e n*

*(hi ciurla ciarla, intendi unito et nota,
F' lascio l'uscio aperto eterno, et torno;
Fortuna per sartuno che rata rota.*

*C r l * c r l | L f c * l f c*

*T r n * t r n*

*F r t n * f r t n | R t * r t*

*Et forse e farsa Circe a dirne adorno,
Che di selue dissolve i frutti in fretta,
E sbuffa, et sbeffa ogn' altro scherne a scorno.*

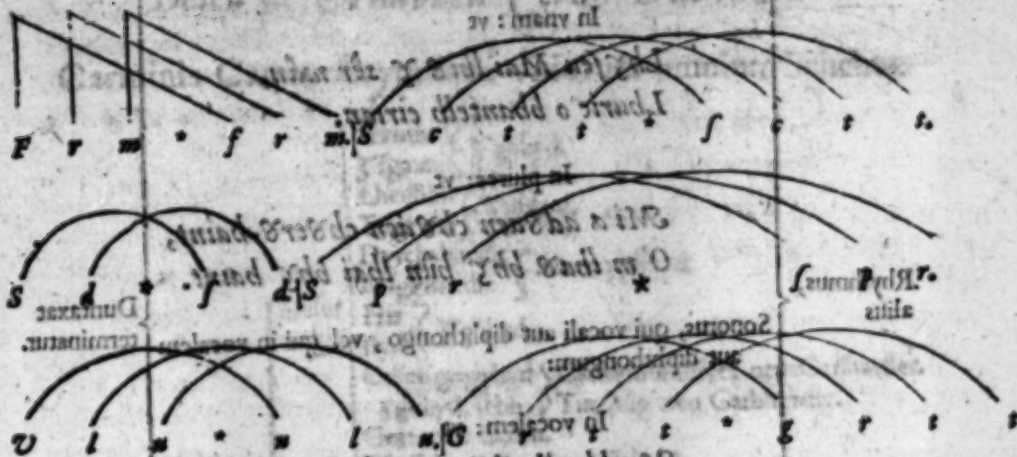
*F r f * f r f | D r n * d r n*

*D f l n * d f l n | F r t * f r t*

*S b f f * s b f f | S e r n * s e r n*

Frama

Frama e frama che trovo scatta di scilla,
Affido et sudo alla sua spera spiro,
La volva volva calda e gratta in grotta. &c.

Eorundem versuum Consonantus vocalicus.

{ Porci }	{ Caro }	{ Circe }	{ Scilla }	{ Fassi }	{ Donne }
{ Porci }	{ Caro }	{ Clione }	{ Scilla }	{ Fassi }	{ Danna }
{ Altre }	{ Strada }	{ Felice }	{ Ambra }	{ Passo }	{ Pesce }
{ Oltre }	{ Strida }	{ Fe luce }	{ Ombra }	{ Posso }	{ Pasce }
{ Pirmi }	{ Dirmi }	{ Eterno }	{ Spento }	{ Tanto }	{ Ferno }
{ Pirmi }	{ Darmi }	{ Nervo }	{ Spento }	{ Tinto }	{ Inferno }
{ Vento }	{ Ch' arse }	{ Spira }	{ Natura }	{ Casa }	{ Sperti }
{ Vinto }	{ Corse }	{ Spira }	{ Ne tira }	{ Cosa }	
{ Dirti }	{ Senno }	{ Pare }	{ Priui }	{ Fumo }	{ Di basso }
{ Dirti }	{ Senno }	{ Pare }	{ Priui }	{ Fumo }	{ D' abisso }
{ Chiara }	{ Lascio }	{ Eterno }	{ Rata }	{ Di scila }	{ Shuffa }
{ Chiara }	{ Lascio }	{ Eterno }	{ Rata }	{ Di scila }	{ Shuffa }
{ Scatta }	{ Affido }	{ Gratta }			
{ Scatta }	{ Sudo }	{ Grotta }			

De Rhythmis. *Oullen.*

Consonantius, qui consonante vel consonantibus, vel qui in unam pluresue consonas:

In unam: ut

*Lhyfen Mai lhið y sêr mân,
Lburic o bhantellh eirian.*

In plures: ut

*Mi a adâen châen chðerð baint,
O'm lhas bhy plm lhai bhy baint.*

Rhythmus
alius

Sonorus, qui vocali aut diphthongo, vel qui in vocalem aut diphthongum:

In vocalem: ut

*Na bbydh phromm, na'd dy siommi,
Glyn dânn gel ynnu d'abbet d'.*

In diphthongum: ut

*O delai dæg i d'ylas,
Er dy bhyyn i'r lhyyn geyr lhas.*

Manifestus: ut

*Glanabh dyt ti y gel ynen [O goed],
A y ngwate bbal i'r brënn.*

*Ebh a adâdh y bbeddenn,
Dhyyn i phais odh am i phenn.*

Occultus, qui ut plurimum ex connexione nascitur: ut

Nydd abb i Ländabb ann nadda syl [A denn] Odh Gadhys

Mae Leys heb ddim beryl:

Annbbhones bhy n nabh ann syl,

dydd bhardd gann ynn bhy rhodd beryl.

De

De Vitijs & Erroribus, in Cambrobrytannico
Carmine condendo, fugiendis.

Beieu ac Anàbheu Cerdh Dabhar.

Carminis Cambrobrytannici vitiorum omnium Schema.

Beieu ac Anàbheu arr Gerdh Dabhayd ynt	Twyll a' Thorr	Mefur megis	Tremm } Yghhyd.
			Ysgawn } Yghhyd.
			Lhedhbh } Yghhyd.
			Talgrwn } Yghhyd.
			Dyrchabbédie } Accen yghhyd.
			Difgynnédie } Yghhyd.
			Hir } Yghhyd.
			Byrr } Yghhyd.
			Odlau gogryhyd } Carnymordhises neu Garthacfter.
			Yghhyd, sebh } Tin Aap neu Garbhryder.
			Gormodh Odleu.
			Ynisathr Odleu neu Vestodl.
			Dryccybhanfodhiad.
			Bod yrn gair dhyryaith mym Eghlyn, ony bydh deirgvaith.
			Nyd ynt y Beieu hynn olh, onyd gvir dryll a' thorr mefur mym Cerdh Dabhayd ganmolédic.
			Cymeriad ynn nechreu } Geirieu, Breychieu,
			Cyghhanech ym mherbhedh neu ganol } neu Bennilheu
			Odl ynn nivedh neu benn } y Gerdh.
			Camdhyrchymyc neu gamdhyrbhalu, neu dhyrchymyc yn fathredic, Baster synyr.
			Moliant } Yghhyd.
		Ammherthynas: megis	Dychan neu Ogan } Yghhyd.
			Canu yn ammerthynas.
			Rhy } Yghhyd.
			Eisieu } Yghhyd.
	Dryc- yffyr		Prôft } Yghhyd.
			Vnodl } Yghhyd.
			Dybryd fain.
			Prôft i'r Odll.
			Crych } Yghhyd.
			Lhybhn } Yghhyd.
			Rhy debyc mym } Geirieu.
			} Synyr.
			Eisiau } Dodi enaid ynn y Gerdh; id yst Verban.
			} Dychymyc medhyl digribh.
	Camm	Ymaddodh: megis	Vnic } Yghhyd.
			Lhuosloc } Yghhyd.
			Gnyr } Yghhyd.
			Benyr } Yghhyd.
			Grydh } Yghhyd.
			Abien } Yghhyd.
			Amfer } o rann } Dwy Berion ymrâbhael } Yghhyd.
			} } Dau Amfer ymrâbhael } Yghhyd.
			Ossodiad: } Bennilheu.
			megis o } Odllau.
			Gyghhanechau.

Dangosiad y Beieu ac Anabheu ar Gerdd
Dabhaet.

Tremm ac Yscabhn yghhyd; nyd amgen, bôd y nailh Ordl neu y Gyghhânedh yn dromm, a'r lhalh yn yscabhn: sebh, canu gair tremm ei sain a' gair yscabhn ei sain yghhyd, bhall hynn:

*Clermont Abad dilâdin,
Gloria plâ plycdaith ganon:
A dyrr ar bhyrr y pheren,
Ar dorr merch y côr y cân.*

Neu:

Dann dorr gôr o'r côr y caid.

Neu:

J'âlâd Bhôn nyt â bonno.

Lhedhbbh a' Thalgrwnn yghhyd; nyd amgen, bôd y nailh Ordl neu y Gyghhânedh yn lhedhbbh, a'r lhalh yn dalgrwnn, bhall hynn:

*Tryhayarn trôyn bân gatdrâh,
Troedloyd bhanach bôbach beirâh:
Ys amlach am dŷ fŷmlgerâh,
O'r byd a choyd noc a chardâh.*

Neu:

*Ny thriniôyd Lheô aelôyd Lhyr,
Nattur Sion on'd trôy fŷnôyr.*

Ac myvn Cyghhânedh Lûsc, bhall hynn:

Yn fâl gônai Rûphydh Maclaôr.

Eithr nye gomodh bai canu Lhedhbbh a' Thalgrwnn ynn y Gyghhânedh, ony 'elhir amgen; on'd bai yr canu Tremm ac Yscabhn ynn y Gyghhânedh.

Hir a' Byr yghhyd; nyd amgen, bôd y nailh Ordl yn hir, a'r lhalh yn bher, bhall hynn:

Lheô Dheô ar Einion lûn mûl [Tînphorchoc,]

Ny pharcha dasth y sîl:

Herôr dibblas dann gasul,

Côrôm gochrôm torlôm cebhngôrôm cûl.

Carmymordhires neu 'Arthacs; nyd amgen, pann bhô y dhry Ovd bennabh ynn
yr accen dhyisgædic, neu yn dhry sylhâbharc, bhall hynn:

*D8rn a' chlêdh duedb dieingl,
Dr8s a' deug8rr dros Degeingl.*

Ac 'Arthacs y gelsir, am bhôd y dhry Ovd olabh ir dhau Bënnilh bhyrion
yn lhuavysylhâbharc, bhall hynn:

Ar byd mæes yn lhâes y lhusgir [Uchod,]

A' dau ychen gornbir:

Da dhigon y dudh8 gir,

Budhas8 dan elidr.

Tin Aâp; nyd amgen, pann bhô y dhry Bribhodl myn Pennilh o Gyrtydh ynn
yn vn accen dhyrchabhedic, neu yn vnsylhâbharc, ac yn rhannedic, bhall hynn:

*Nyd cariad b8yl irad 'ar8,
Arr bhursen hawl bbrigen boy8.*

Neu:

*I roi bh8 m88ys arr bh8 mbenn,
I r8ybbho tir abb' at '8enn.*

Neu bhall hynn:

*G8arr âp oedh yn g8rru b8,
G8reigan g8l grêg yn gal8.*

Ac y mæc ynn hynn dri bai; nyd amgen, Tin Aâp, Torr mesur, a' Thrylhodl:
ac ynn y lhalh dhau bhai; nyd amgen, Tin Aâp, a' Thrylhodl.

Neu pann bhô y dhau Bënnilh bhyrion myn Eghlyn yn vnsylhâbharc, bhall
hynn:

G8ann iadn 8ybb' o n8ybb a' nass anhun, [G8âel,]

Am dhyn g8yl g8edheidblun:

G8enn a' gloy8 a' boy8 'ihlun,

G88nbhyd g8yr y byd y8 blun.

Ac vrth hynny, i 'ochel y bai hynn, thaid yr bôd y nailh Ovd yn vnsylhâbharc,
a'r lhalh yn lhuavysylhâbharc.

Gormodh Odleu; nyd amgen, pann bhô vn o'r Gorphvysbhæu yn vnryh a'r
Ovd bennabh: neu pann bhô geirieu ynn y '8ers o bhlaen y Bribhodl ynn ateb
i'r Ovd, neu yn Vnodl a' hi, bhall hynn:

G8æc '8r mæ8r y8 guro mæc.

Nn 3

Neu

Neu bhôd myn no phedair Odl mym Eghlyn, ony bydh Eghlyn hŷr a mesur dau Eghlyn, neu dŷr, neu ychwanec amaw.

Prybynnac (wrth hyrwy) a gano Gwyl o Eghlyn ar vn Odl y bô y llythrennau neu hynn [A, Y, O.] ynn sebhylh ynn llyfhabh yndho o'r blaen, y mae ynn rhoi yndho 'ormodh Odleu, ac ynn canu y Gerth yghhamm.

Neu yn ôl craillh, bhal hynn:

Pann bhô Pennilh ynn odli ar Bhocal, gochêler roi Bogal i sebhylh ynn llyfhabh ynn y Pennilh hynn; rhac bôd gormodh Odleu, neu Brôst i'r Odl. Ny bhynn y'r Odl ddim i gybhodli nac i brostio a hi ynn y Banh:

Cybhodli, megys ynn y tri
Phennilh o'r tair llythyf
hynn, sebh

A: } A' bresŷych a' phelbŷych a' phâ. A' A' A' A'.
 Y: } Bb' enaid eŷ bhod i bb'ŷny. Y Y.
 O: } O troi er trai drôŷ ar tro. O O.

Prostio, megys ynn y Pennilh hynn:

Rbôdb inni yn rhôŷydb ŷna.

Ymfathr Odleu; nyd amgen, pann bhô rhann o'r sylhabh 'Orphwysbha Gyghha. nêdhol, ynn ymfathr a'r Odl bennabh, bhal hynn:

Y gŷr o Gâer Lbeon gŷr:

Neu bhal hynn:

Cadarnai gŷrŷdr cedyrn gŷrŷdr.

Neu bhal hynn ynn y Gyghhânedh Lûc:

A' chrôc ar ei bbrest a lbest.

Bôd yr vn'gair mym Eghlyn dhryraith, ony bydh deigrraith: ony bydh Hytgyllhaeth neu ŷmal-hârch cariad yn eŷgus trostav.

Hytgyllhaeth neu Argyllhaeth, bhal hynn:

Gŷrthdbrych eurgreir peir pennêdbbic,
Tdb ŷybb bbi gann Dhuŷ gŷrnnbbŷ dic,
Hŷr ei tŷgâd Loegr odric,
A' Gŷrthdbrych deigr byŷtŷchdic.

ŷmal-hârch cariad, bhal hynn:

Gŷenn dann eur ŷislenm ledbbb edrŷchiad,
Gŷyl y gŷelais Agbhârad,
A' gŷann o bryd egŷann brâd,
T m' gŷyl gŷylŷar Agbhârad.

A' hynn a bhydh eŷgus drostav mym Cerdhwriaeth. A' Gwêstodl y gelvir, pann bhô deuair o'r vnhyf ynn dŷbhod mym vn Gerth a bhynner o'r vn mesur, bhal y mae hynn hebhyd:

Elsbeth

Elpheth bbelebeth bhal aur [Ys ei gŷalbt.]

Ac yn gŷr neu rudbaur

Un yŷ bonn yn dŷyn beaur,

Senn gannard dyeb dŷyn gŷd aur.

Ebb a 'elhir canu yn dhibhal y 'vestodl, pann bho hi yn dybhod o anian y peth, bhal hyn:

Ygbbârad lenad leŷyeb,

Ygbbôr Dŷs mae Ygbbârad dyeb.

A hynn oll i berpheithio yr hynny.

Grestodl y gelvir o'r gair [Gŷst] Camr [Gŷst] a blydh yn dybhod yn rhy bŷrnych: ac am hynny, dyreter tar Grestodli yr dodi yr vn Odl dŷrreith mym Eghlyn, heb i dodi deirgveith: Canys o's teirgveith i dodi yr vn Odl, nyd Gresta Odl y gelvir; on d o's dyreith, Grestodl yr. Grestodl i gelvir, am bho dyr varhyr Odl yn tramnyrchu i'r vn Eghlyn, megys Gresta heb dardh.

Tryl Gyghhânedh a blydh, bhal hynn:

Corŷau a chreithiau y bbrêch Senn,

Croniadau n enoi r vn dden.

Neu:

Parabl dyn trŷyadl o'n trêbb.

Neu:

Petis nŷybb trŷlan arnabh.

Tryl Gyghhânedh o gamm Oŷfodiad, bhal hynn:

Gŷydh Bbeŷdlaŷ dyd gŷŷd bholdaur.

Tryl Gyghhânedh o eiseu lŷyhyren, bhal hynn:

Perl aur o gorph purŷd gŷynn.

Tryl Gyghhânedh yn ei Sain, bhal hynn:

Mae dydh mēn dŷyadh dŷgŷch.

Tryl Gyghhânedh o dŷrmm ac ŷcabbn mēn Sain, bhal hynn:

Mae prenn i'r gŷr lhen garlŷad.

Tryl Gyghhânedh Lŷŷc, bhal hynn:

Bôb dydh y mae n ŷmŷudbio.

Ac olaver

môdh y

bydh Tryl

Gyghhâ

nedh: ŷbŷ

Y Seinieŷ hyn a e cŷphelyb ŷŷydh mōr anberth, a phei bâed yn canu bhal hynn:

Morgann a mēth gamm a'r gŷr. Et

Mi a roddes rann i'r bŷammŷu.

Tryl Bengolli Groer, bhal hynn:

Mŷn Dŷs, bŷlbt y m' dŷ bŷldrem.

Tryl Bengolli Lŷŷc, bhal hynn:

Nŷ rŷat m mēn an dŷyn dŷmŷlar.

Tryl Gyghhânedh Sain Bengolli, bhal hynn:

ŷnnydh y dydh i doethoŷt. Et

Bôb dydh i rŷydh rŷŷydhgŷr.

BAi yr ynn y Gerdd Gyghaneddhol gadu yn llythyren ynn y nallu 'air, heb ei chyghaneddhu ynn y llyth. Vnhyr y bernir hyrny a gadu yn Gledren o'r Gledyd heb ei helliav, ac eiliav y llyth o'lh, a' hithen ynn y Perbhedh yn rhydd, bhal hynn:

Mae'n ystrolph bbal golchphonn.

Nyd oes yna llythyr a gyghaneddho gyd a [Cb, Jac y mae gyd a'r llyth.

BAi hagr yr, eifieu Cyghanedd ar Gerdd Ganmolédic ynn y Penn cyntabli'r Cwpl, mwy noc ynn y Perbhedd neu ynn y diredh. Canys nyd gredh y gredha cilio y Gledren bhlaenabh no'r berbhedd, na'r berbhedd no'r olabh.

Ynn y Penn cyntab, bhal hynn:

Llythlyn gladdr Cymru.

Nyd oes yna Gyghanedd i'r sylhabh gyntab o'r gair [Llythyn].

Ynn y Penn olabh yn Bengolh, bhal hynn:

Arglwydd eurgladr y Debau.

Cyd bôd *Arglwydd* ynn cyghaneddhu gyd ag *Eurgladr*, llyth cyghaneddha i'r Penn olabh i'r Cwpl. Sebth y cybygir y Gyghanedd honno i gledhyb 44 bhlaen trwy'r 'rain. O's ar y Penn cyntab y bydd eifieu Cyghanedd, febh y cybygir hyrny i gledhyb heb ymel.

BAi ar Gerdd Ganmolédic (he i bô Cyghanedd Dhisgynédic) yr bôd heb dhodi y Penn hyrny i'r Gyghanedd ynn y blaen, a' dodi y gair byrtrabh ynn nivedh y Cwpl, bhal hynn:

Gdann y ddy bli, g'denn dyd' bberch.

Canys goreu y gredha bhôd y gair dau sylhabhoc yn ôl y gair vsylhabharc, i gyghaneddhu gyd ag ebb.

BAi ar Gerdd Ganmolédic myn Cyghanedd gair Cych, na llythyn na chybhanfodhédic, yr dodi y gair Cych neu sylhabh, a' honno ynn ateb i'r gair o'r blaen, a' rhodhi y sylhabh honno hebbyd ynn llyth o'r Cwpl, bhal hynn:

Na llyth na llyth nac ddyd,

Myn llyth Ddus bberch i'r llyth dyd'.

Neu bhal hynn:

Llyth dyd' rby bbel dyd'.

Llyth golen canno sylheu dyd'.

Cam ynn ynnour dau dheunydh o'r yn sylhabh, febh yr hyrny, cyghaneddhu gyd a'r gair blaen, ac odli gyd a'r olabh. Cyghaneddhu gyd a'r gair o'r blaen, bhal hynn: [Llyth dyd' dyd'] Cyghanedd gyd a' bernir yr [Rhybhel dyd'] gredy cyghaneddher [dyd'] rith [dyd'] dyd' ynn ôl namyn dyd' llythyren [r ac R:] cam ynn ynnour canu [dyd'] dyd'. Ac bheith am y cybhyr eifieu a hyrny. Sebth y cybygir y Gyghanedd honno i dlyn ynn ynnour sieth tros ei phenn ynn y bwa, a' hagr a' grr bhydd i' ergyd. Ats Gyghanedd honno a' llyth [y Gyghanedd] Lebbh ar [Air Cych] Sebth y dyd' canu honno ar 'air a derbhyrno myn Bogal a' Chyrfain a' blaen ynn y gair neddab i hynn ynn y Perbhedd i'r vnyhyr Bhogal, a'r vnyhyr Gytain bhall hynn:

Pam

Pam na red dy phlacedau,

Pa Snaen na dhae. r. crasn o r. crasn?

O si myn y bydh, yna y terbhyna y gair a gyrcher, ac a gyghanedhir gyd â r gair o'r blaen: yr ynhyr Bhogaf a dhiell ei chrychu a'i gollod gyd â hieueu ynn y Gyghanedh; ac er hynny bho dhyly bhod dros benn y Gyghanedh, ai sylhabh ai dry, i ateb i'r Odl yn ynhyr ac y bo yr Odl ai a beddhai Tal-grun.

Yn Eghlyn Vnodl, bhal hynn:

Pôb da gann Leucu dhuaf.

Agadn rann o dha beb gael.

A honn a 'elvir y Gyghanedh Ycaban, rhac Ycabned chyd sain y gair a gyrcher, rth y lhalh A' pheu myn Cysicm y terbhynet y Gair Cych, cadarn ac amlyc bhydhei r Gyghanedh.

Moliant a' Gogan yghhyd, bhal hynn.

Gdraic dec dbyffiml annr deir.

Canu yn amherthynas, nyd' angen, canu i'r fari nys dyllo, megis canu Bonedhigerd i'r bilain neu i'r taeav: neu y peth ny chydredho i'r neb y caner idhav, megys canmol gdraic am ymladh.

Rhy ac Eileu yghhyd.

Dybryd Sain neu Anbherth Sain, a bhydh pann bho r Orphryspha Gyghanedhol ynn proffio a'r Odl Gemabh, a honno myn Gyghanedh Sain neu yn yr vn Accen, bhal hynn:

Yn Arglwyd arwyd iraid'. &c.

Neu:

Codir yd 'ch geirdeu gader,

Codir arr y gdr yd r gdr.

Proffio i'r Odl, a bhydh ynn yr ynhyr bhodh a Dybryd Sain, on d'r bhod myn Gyghanedh Groes neu Drays, a'r Dybryd Sain myn Gyghanedh Sain. Neu pann bho Sain o bhlâen yr Odl ynn proffio, ac myn Sain ynn angadu odhyrth Sain yr Odl, megys pei baei yr Odl Ain, Ja' r gair o'r blaen Ain, bhal hynn:

Oer yd dyn morr 'ar8 ei don.

Rhydebyc, a bhydh pann bho yr Orphryspha Gyghanedhol a'r Odl myn Accen dhygynnedic; ac morr debyc bho yn i'r gilyd, ac na bydh onyd yn Gyghanedh neu dhy ynn y divedh ynn eu llesteir i gylodli yn dharb, bhal hynn:

Jebban bhy ghbariad iebhanc.

Neu bhal hynn:

Lbeyn yd da dbaribeyd.

Ac reithieu y bydh Rhydebyc myn synyd, ry' all i dau dheall yndho; wmo-liant, ac vn gogah: canu ynn y cynter y Gerdh i'r deall gsethah, bhal hynn:

Ag acbe ei ehy 18 yb brabb 18 yb,

Ag acbe ei thad gu8ch a thi,

Ag acbe r gdr clud8r clod,

Ag acbe r 'draic dec vchod.

Oo

Ac

Ac yn Benn dhiammad, neu Groes gybhladh braidh gybwrth myn Eghlyn Prôft,
hagryvei ghyred, bhal hynn:

Pei ceddia' am dir gŵir gŵyr.

Cyghhinedh Gryc Gybhladh.

Eisieu Enaid, Mya bai ar Gerdd yv hron: canys enaid, ac ysty, a' hynnyr pob
ymadravdh yv Berth: bhal y mae ar yr Eghlyn hynn eisieu Berth, ac ni safanaetha
ei ganu on'd ar dhyn cyndrychol dryv dhybbalu, bhal hynn:

Cyruic lhyrm trŷ chyd lbamm trŷch,

Ysperigl tld erthygl tld erthŷch,

Cyrn, dyrn, deirder, cern, ceirnbhŷch,

Carn, sarn, darn, dŷrdd, corn, hŷrdd, hŷch.

*Cynbryc
Dhalhai cant.*

Vnic a' Lhuosloc yghhyd, bhal hynn:

Vgeindr: yn lle vgeindr. Neu

Gŵae ŷyr dŷr a gurŷyd olh.

Neu:

Tei prŷnŷn seithbŷnn saithgruc [fth' odbaŷn.]

Pedolaupŷylb Gadbuç,

Mae yn grŷnnsaith saith seithbuc,

Main ai nâdb yn birâdbuc.

Gryc a' Benys yghhyd, bhal hynn:

Gŵraic crybh, gŵr crêbh: yn lle

Gŵr crybh, gŵraic grebh.

Dry Berion ymrâbhael yghhyd ynn yr ymadravdh, megis:

Mi a ŷyr prŷ du: yn lle

Mi a ŷnn brŷ du.

Neu bhal hynn:

Mi yŷr gŵr gŵedbeidblas gŵann,

A bbydb o bhôdb ei gallonn,

Dŷsgel bryd yn diŷgŷyl brynn,

Heb dâsl is gŵasl yn oes Gŵenn.

Dau Amfer ymrâbhael yghhyd ynn yr ymadravdh, megis:

Mi a brŷ dabb' pei gŵypŷn i bŷy: yn lle

Mi a brŷ dŷn pei gŵypŷn i bŷy.

Neu:

Pei prŷnŷn seithbŷnn, main ai nâdb: yn lle

Main ai nadhai.

Prôft

Gryd ac
Abien
yghhyd, a'
hynny o
dhry-
phordh,
febh, pann
chotter

Prôst ac Vnodl yghyd, nyd amgen, bôd y naill dhyrlh yn Vnodl a'r lhalh yn
Bedd, bhal hynn:

Godelais ofceth bân sêth sals,

Ganlyn a' gelyn y m' geir;

Ciphilb na chiphilb dryllb del,

Elbyllh nac elbyllh gelb yd.

Camu amser, bhal hynn:

I mae neithior y bhor,

A' mênai yn bbraisc ym Môn bhry.

Camu Ofsodiad Pennilh, yr canu Eghlyn Vnodl ar bhôdh Eghlyn Prôst, heb ro-
dhi i'r Pennilh blaenabh yn sylhabh ar bymthec, bhal hynn:

Arglwyd y gelsir Jôr trebb,

Nen dbau neu dboucant canrebb;

Ys arglwydabach arglwyd nêbb,

Nyd arglwyd nêb onyd ebb.

Tin Aap, ac
eifieu Gair
Todheid.

A pheu thorn, bôd yn sylhabh ar bymthec ynn y Pennilh blaen; bai yv gossod
yr Orell ynn y bumed sylhabh; canys ny 'elbir i' gossod on'd ar y chreched, neu
seithbhed, neu i' rymbhed, neu i' nabyhed; ac ny 'elbir yn iawn ei gossod ynnwylh-
ach no i' nabyhed. Dyma Eghlyn a'r Odlat y bumed:

Drudgas drud Tryphyn. &c.

Trylhodl rhvgh Lhedbh a' Thalgronn, bhal hynn:

Gôr a' baeds ynn g'rru bô,

Gdrachan gll grêch ynn galô.

Trylhodl rhvgh Diphthogheid o' orchest, heb yn ynn deiryd i' y gilydli o' r Diph-
thogheid, bhal hynn:

Tra bôd lhynd a' glynn a' gloes,

Helint rhydd na haul ynn troi;

A' lhyndau o' r môr a' i' lhynd;

A' r trâeth lbe mae r môr a' r trai;

Ny bydd a' r dyneb idhe,

Hittin Grydd yn brdydd brau.]

O' with Le-
rys ab Ed-
ward Ben-
terdli.

Trylhodl mynn sylhabh Dalgronn, bhall y mae hynn:

Gdedi r lth nag aed i' r llys,

Gnuc hynod mae n gynnennus.

Neu bhal hynn:

Gorid isonâed y gôr dinam,

Yna erioed a' bhynn ei rann.

Trwm ac Yscabhn, a bhydh myn Bannau Odlau, sebh, myn Gobennydhion Odleu, neu myn Sain Gyghhenedh. Myn Cryddh deuair hirion ny 'elhir byth dho-di ynn yr Odlau Drwm ac Yscabhn, ony bydd yndho Din Alp neu Gam Ymordhires. Canys ny thrymhâa gair cybhanfodhedic ar 'air rhannedic. Gair rhannedic ar rannedic, a gair cybhanfodhedic ar gybhanfodhedic a drymhâa.

Trwm ac Yscabhn myn Odl Eghlyn, a bhydh bhal hymn

Achau Rhys 'ab Rhys Ym mhôb rhann[Agair]

Drtb gôst bunt o arian;

Achau ei 'ordberch o cherdhann,

A geir a' b'ynny arr gân.

A' hynny ar Gyghhenedh Sain, bhal y dyretpryd o'r blaen.

Trwm ac Yscabhn yn gybhanfodhedic, a bhydh bhal hymn:

Y gdr endog goreu ei anian,

Ei loys 'entbred bhal ei dythann,

A 'nâ cobbiad ei bend c'bhann,

O 'saed Reged myn dyrogan.

Lhedhbb a' Thalgron, a bhydh (bhal y dyretpryd o'r blaen) myn Bannau Odlau, neu myn Cyghhenedh Sain, bhal hymn:

Ann Sion lle i bendon b'g l'bs,

Ann Sion yd 'nebyr end.

Cyghhenedh Sain, bhal hymn:

Mars b'ô b'nnys o benaint. Al.[bars.] A' r'cyphelyb.

Crych a' Lhybhn, a bhydh pann b'ô Cyghhenedh Grôes ynn yr 'Orphrysba, a Chyrfain o bhlâen [R] ynn twedhu tu ac at Bhogal ynn yr 'Orphrysba, a' r' 'Orphrysba yn sylhabh rannedic; ac Yghobennydh y Clocyghhan ysydh ynn mynd yn Ovd, 'Oflodiad Cyrfain o'r blaen yn lhybhn at Bhogal; ac arr ôl y Bhogal [R] a' Chyrfain ynn terbhynu ynn yr Ord; ac a genir (bhal y mae hynn) ar y Grôes Cyghhenedh:

Hws (an'gy bhry by caen bharn.

Ac arr Drws Cyghhenedh, bhal hymn:

Un â'i bbrîb am roi iadn bharn.

Ac arr Gyghhenedh Sain, bhal hymn:

G'ae bhi drað gann bbrað g'yn b'brn.

Gormodh Odleu, a bhydh pann b'ô gair vnrhyr â'r Odl, pry bynnic pry bhann ac i byrtho, ai ynnmlâen ai yn ôl yr 'Orphrysba, neu ynn yr 'Orphrysba, myn Cyghhenedh Grôes, neu Sain, neu Lâsc.

Arr

Arr Gyghanedh Grôes, bhal hynn:

*Canu corn i'r cenan ch,
Cynnil bhu benn yn canu.*

Arr Gyghanedh Vnodd, bhal hynn:

Canu i m' Gdenn g'mmenn gu.

Arr Gyghanedh Lâc, bhal hynn:

Mae brâd cybhan am danad.

Prôst i'r Owdl, a bhydd pann bho Gyghanedh Grôes neu Drws a i Gorphyf, bha yn vnhye a'r Owdl mym Prôst, ac yn vn accen, ac ynn yr vn gybhn o sylhâbheu, megys:

Gor a'i benn arr gorr ei benn,

Gdirion y dyd ag aren.

Ny cheir byth 'Orphvysbha, onyd mym manneu arbennig o Gyghanedh, ac nyd mym petheu lhanr.

Cam y mordhys, a bhydd pann bho Pennill o Gyvyd ynn terbhyn yn dha, sylhâbhar, neu ynn dri yn ei Odla, megys:

D8rn a' chlêd duedh dieingl,

Dr8s a deug8rr dros digeingl.

Constituta seu Edicta antiquitus in vsum Bardorum & Musicorum præscripta.

Braint arr 'Dyr 8rth Gerdh dr8y '8auth Ty8y8fogion

Cymry, a oedhent ynn cymnal g8r Dhebbôden

y Brystannicid.

GRuphydh 'ab Cynan Tyrysllavg Aberphray, a' Blechyn 'ab Cynbryn Tyrysllavg Mathrâbhael, a' vnaethont bhraint a' threbbn arr 'Dyr 8rth Gerdh: nyd amgen, thag myned neb yn 'Dyr 8rth Gerdh, namyn y thaj a dhylyei bhyned dry Eisteddhoda' honno vneith bôb tair bhynedh, y ghoruchel-lhyz Tyrysllavg ynn Aberphray ym Môn; ac ym Mathrâbhael ym Mhowys. A' navdh a' gorchymyn, hyd nadd elei neb yn 'Dyr 8rth Gerdh o'r dydh hynnw alhan; onyd a' elai dry gennad yr Arghrydh, a' thry rôdh cenedlad yr Athrav: ag i'r Athrav hynnw ateb o hono yn 'Dyr 8rth Gerdh ablerbyn dydh cybhreithiavl gossodêdic.

AC hebhyd, na bai i neb gynnal dry Gelbhyddyd, megys Prydydhiacth, a' chanu Telyn neu Gwth neu gynnal crepht a' chebhyddyd pabyntar, o dlicithr ei Gelbhyddyd eihun.

AC hebhyd nardh, na bei i 'Dyr wrth Gerddh erchi dros benn gwerth chyeigeint o ddim ynn y byd; meich, neu rchen, neu 'viscedh ennyddedus; a' hynny dann bœn colhi eu da wrth Gerddh hyd benn y tair blynedh, a' r rhodh yn phor-phet i r Brenhin.

AC yn ôl Gruphydh 'ab Cynan Tyryllave Gwynedh, Bledhyn 'ab Cynbryn Tyryllave Porys, a gadarnhâvdd Breinieu a' Statuteu Gwyr wrth Gerddh ag a' vnâeth rai ereilh o nerydh.

A' chyd â hynny, yr Arglydd Rhys 'ab Gruphydh 'ab Rhys 'ab Terdr Tyryllave Deheubarth, Talaith Dhinëbhn, gredy idhau 'orphen y Tair nerydh ynn A-berteibhi, a anbhœnes gwardh a' gotchymyn i baro o r a geisieu dha wrth Gerddh o Gymry a' Lhoegr, ag Iwerdhon, ac o Scotland) dhybhod i r Wledh Bharr i Aber-icebhi, dann rbyddh vnyddh a' blyddhyn.

AC ynn y Gwledhoedd ennyddedus hynny, y gnaethprry ag y cadarnhâvdd Braint a' Statuteu celbhyddhœdeu Gwyr wrth Gerddh, nyd amgen, Pryddhnaeth, Teu-luvriaeth, a' Chlerriaeth; a' rhodhion i baro wrth i Bhraint o r Cerdhorion gyd â r Tyryllslogion, arr bœb yn o r tair Gwyl Arbennic.

AC 'redi meir o r Tyryllslogion, y cymeth Gwyr Bonhedhigion (a hanoedhynt o ræd y Tyryllslogion) y Gwyr wrth Gerddh attynt, ac i rhoefont idhynt gylchry yn ôl pob yn o r tair Gwyl Arbennic, o bhyr eu Talaith ehn; ac vnyceid bœb teir bly-nedh drvy y tair Talaith.

A' chyd â hynny, hynny, ac i rhoefont idhynt neithiœrau Morynion iebheighe; ag yn am-mod i r Pryddhion gynnal lath y Brytannicid, a' e' hachœd, a' e' gweithrœ-doedh; ac i rhodhed i r Clerryr gemiayc a' Gobhram o bœb aradr, a' dimmeu o bœb hanner aradr; a' lle ny chephynt arian, dryn gabhael. Ac nadd elei y Clerryr i dy yr Vchellr, na r Pencerddh i dy y Gwregh: ac odd elei, na chaphai onyd rhodh y Clerryr. Ag arr y Clerryr ir oedh ymfennu, a' dybhâl, a' dynræd, ac ymbil drvy 'radyddh, a' hynny arr culun Cerdh Dabhard. A' r gemiayc a' rodhyd idhau, er myn i bœd yn arddel i hanbhod (megys chymyn) o 'Dyr wrth Gerddh: a' Gobhram a' rodhyd idhau, er myn dimmygu y Cymreul a' i cymnyddh myn diœgi, a' gylthineb, a' lleigedh. Ag arr y Teulœr ir oedh rystynniav, a' digrihbhaui, a' phrydu Gordherch-gerddh, ac erbhynœid da yn deulœidh, heb nœb rvy ymbil am danynt.

AC o's rhoi rystyn a' yncid ynn y Gwledhoedd hynny, arr 'Dyr wrth Gerddh, iarn oedh i rhodhi o bœth ny bei 'rir, rhac rystlyddio y Gwyr wrth Gerddh a' r gwr a dhychenid, a gaci dhvy rôdh herwydd i Bhraint ehn.

Pencerddh Gwlad a geiph gobreu merched y Cerdhorion, a bhœynt yndhi. Ebb a geiph gylbharrys Morynion iebheighe, pann 'rthœnt; nyd amgen, pedair arr bœgeint.

PAnn bhynno y Brenhin 'grandav canu Cerdh, caned y Pencerddh dhanu Canu idhau, yphynnedh y Neuadhynt o Dhuy, ac arall o r Brenhin Canys ebb a dhyllu dech-reu Cerdh ynn y Llys; a' r Bardh Teulu a dhyllu canu y rtyddh Canu is cymtedh y Neuad.

PAnn bhynno y Bhrenhines Gerddh o'i grandav ynn yr Ystâbhelh; caned y Bardh Teulu idhi ddi Chanu o Gerddh Aghau, rvy lœbh gymhedravl, rhac rhyystro ynn y Neuad. Y Tir a geiph yn rhydd, ag ny cleiph ddim o Neithiœrau gwagedhgwri-avg cynn no hynny, lœbh gwagedh gwedhron gwedi ail briœdi. Sebby y Pencerddh, Bardh

Bardh gweith, a' chyllo Cadair Ny ddechda Bardh erchi dim byd i bô, ynn i fyddh ebb, heb gennad; ony byddh Bardh Gorrhad. Cyd gorabhuner rhodhi dim i circhieid ynn y 'd'lad, hyd ym mhenn ysbaid o amser, myddh bhyddh y Pencerdh.

Quibus Bardis, præmiarum comparandorum causâ,
peragratio concedebatur.

Pwy rai Ysbydd rydd idhynt glera.
Y rhai (ysbydd rydd idhynt glera) ynt yr rhain, nyd amgen, Gyr wrth Gerdh Pencerdhaidh.

**Bardorum officia propria, à singulorum gradibus
petita.**

**Ysbyddau Priodawl gyrr Cerdh Dabhard, padb yn ber-
byddh a' Raddh.**

Dyscyl Yspas Cerdh Dabhard, a dhyly 'sybod y sylhâbhetu, a' phymr mesur Eghlyn, nyd amgen, Vnawdl Vniawn, ac Vnawdl Cwcca, ac Vnawdl Cyrcyl, a' Phroft Cybberidiaw, a' Phroft Cadymaw, a' mesur Cyrydd deuair hion, a' e' ca- nu yn awenyddgar ym mam Pencerdh, a' dhyrno arr i gyddwyboda telhir Pryddh o honny.

Dyscyl Dyscylaidh, a dhyly 'sybod y deudhec Mesur, nyd amgen, pymr Mesur Eghlyn, a' phedwar Mesur Cyrydd, sebh, Cyrydd deuair hion, a' Chyrydd deuair bhyrrion, ac Oedl Cyrydd, a' Chyrydd Lhoegymiaec, a' thri Mesur Oedl, nyd amgen, Todheid, Gwardodyn Byrr, a' Gwardodyn Hir, a' gochel y pymrthec Bai cyphredin, a' dangos o'i 'raith i'rhun) bôb vn o'r deudhec Mesur, yn Dhyrcyl- laidh ac yn Awenyddawl.

Dyscyl Pencerdhaidh, a dhyly 'sybod ei holl sylhâbhau, a' Rheol yr ymadro- dhion yn ôl y Grammaec, a' Dosparth y Cyghanedhion, a' gochel yr holl Rheol- eu, a' chanu yn gyfain neu yn gybhawchgerddi arr yn Mesur art hūgein.

Pencerdh a dhyly 'sybod y cybl, a' chanu yn gybhochr ag yn gyfain, ag yn Groes gyghanedhawl arr Gymeriadau, ac yn destyngar arr Dhigribhach, ac yn phryddawl o Synnyr, ac yn dheunyddhawl o Gerdhriaeth, ag yn 'varantedic o Ardurdaw, ac yn awenyddawl o Dhechymyc, bhal i bô haysabh i dycu neu dhat- canu y Gerdh, a' dibhyr o'i gwardaw neu ei darlhein, a' hwyabh gallu dala cōbh arr bhofiant Bonhedhigion.

Muscorum

Musficorum officia peculiarita, iuxta graduum
diuerfitatem.

Sdydhai Priodasyl Gŷyr Cerdh Dant, parh yn
alei Râdh.

DYsgybl Yspâs heb Râdh, nyd oes arr i Gelbhydhyd, nac aw i Râdh, nac arr i
Rôdh; onyd barn Pencerdh a' elhir Gŷr yth Gerdh o honar.

DYsgybl Yspâs Grachawl, a dhyly 'rybod dec Cylm, a' Colobhn, a' phump Cylm
o Gytgerdh, a' Chadair, ac yth o Ganiadau.

DYsgybl Dygyblaidh, a' dhyly 'rybod vgein Cylm, a' dry Golobhn, a' dec Cylm
Cytgerdh, a' dry Gadair, ac yn arr bymthec o Ganiadau, a' pedvar Melur
arr hugeint, a' e' canu trvy réol.

DYsgybl Penceirdhiaidh, a' dhyly 'rybod dec Cylm arr hugein, a' thair Colobhn,
a' phymthec o Gylmmeu Cytgerdh, a' thair Cadair, a' phedvar arr hugeint o
Ganiadau, a' r pedair Goftec; a medru eu mesuray a' e' dosparthu; ac adnâbod gra-
han rhvgh pob rhyr a' i gilydh.

Pencerdh, a dhyly 'rybod deugeint Cylm, a' phedair Colobhn, ac vgein Cylm
Cytgerdh, a' phedair Cadair, a' deudhec arr hugein o Ganiadau, a' phedair Gof-
tec; a' gwybod i holl Bhesureu 'gyd, a' e' Rheblacth; a' gwybod pedair arr hugeint
o Dheibhrey; a' Dosparth y Mesurau, megis y mae y llybhr Dosparth ynn dangos;
a' medru gneuthur Cerdh 'ihunan yn dhibhai ym marn Penceirdhiaid; a' medru i
holl Dhosparthau, a' phob Gŷr a' Rhacvin, a' phob Cynhyssiad a' Gorphysfiad,
a' phob Symudbha arr Dynniadau a' Choverdannau eudhiedic ac aghhudhiedic; a' e'
dangos yn 'vanantedic o i 'yaich 'ihun yn Benceirdhiaidh ac yn Athrâidh; bhal
y bo cytvybodus i Benceirdhiaid a' doethion, i bharnu ebb a' i dhyeris yn Ardur
ac yn Athro, arr i Gelbhydhyd.

NY dhyly neb dhyfau, onyd gann Athro Penceirdhiaidh; a bhetto 'osod yn
Cylm a' dhyfau gann atalh; ac o's Telyhiet blydh y Cerdhau, thaid idho 'ry-
bod i tri Mchyl odidaw; y bryn a radhyrd yn gybhurch a' r pedair Colobhn;
a' phob Colobhn o r pedair, a radhyrd yn dhec Cylm-bob vn; y tri Mchyl ne-
rydh, a radhyrd yn gybhurch o radh a' r pedair Cadair; a' r pedair Cadair yn bump
Cylm-bob vn.

Canticorum

musiconum

rum varietate ductæ

Dant.

Dr. J. C. Schell.

Can. arr. Gaighe Ní Abherch Dha

bbydb Bbongam T dlad T na

Can. arr Gaige Bledyde Dbl

Can. and Gaighe Rbys sub Carda

Can. an Gaughe. S'r Grapbydk

Lb8yd.

Can. arr Gaighe Hæðbbhyd.

Caniadau ar y Cŵs

၆၄၁၈

... English Operations.

Canid & Torch Tryst.

Can. Bâch i Gđ đgđ

Can. Mader & Gyll.

Can. Gwynn & Gabb.

Can. M48r : 87nd.

Can. & Pibyah. Möd.

Can. 3403-3404 in 1870. Also
consecrated in 1870.

State: 156 20 Doughty

Can. 5 (as amended) 1970-71

2/10/1944

Can. Trx Tel.

Can. r. Chibân

Can. Farlb Cormac '8 yd bel. 7 1/2

Can. Hân & Brennan Ltd 8000

Can. Crych art. 31. 18

Cap. Chyck arr 38 Crâs Gysair. 23

Can. o Bhesur Brárb. 3m 3sgol.

Can. arr. Blesur Cocuatalbr. 1. 18

Pp Caniad

Caniad Cybnerth & Maelgon. Col. Jenan y Pers.

Can. Crych y Gildar. Col. neydh o Saith Dabbydh

Can. neydh o Saith Dabbydh

Atbro.

Can. neydh o Saith Jenan ab y

Gôbb.

Can. y Goydhel.

Can. Gruffydd Bhardb.

Can. Dabbydd Gamme Dely nior.

Can. Lhebb Tair.

Can. Gruffydd o Gayoc.

Can. Edrydded ab Gerallwyn.

Caniadau ar y Lheddhh

Gyfair.

Can. Einion Dely nior.

Can. y Groc.

Can. Barnad Syr Rhys.

Can. Edrydd Opbeiriad.

Can. Goyddar.

Can. ymbidddar.

Can. y Marchog Goyddel.

Can. Croeso y ymro.

Can. y galach & gelli.

Can. Margnad Dabbydd ab Jenan.

Chymmeu ymyrson ar y

Bragod Gydeir.

Col. Lheddhh Garrec.

Col. Côr carrec.

Col. hîr ar y Bragod Gydeir.

Golobhn.

Col. Muloch Mori.

Col. y Sant.

Col. hîr dîr Tair.

Col. Dabbydd Atbro.

Col. Lbyddyn Bhanach ab Lbyddyn

Blod.

Col. Lbyddyn ab Jenan.

Chymmeu ar y Lheddhh

Gyfair.

Col. y Goyddel un o'r Colobh-

mau.

Col. Daubanner.

Col. ymyrson Phlamm a Thal.

grych.

Col. Dilach Dda.

Col. Lbyddyn Bbychan ar

y Lheddhh Gyfair.

Col. Deutoyn ab y Gôbb.

Col. hîr ar y Lheddhh Gyfair.

Chymmeu ar y Cols

Gyfair.

Col. ymyrson ar y Cols

Colobhn.

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

Col. ymyrson ar y Cols

507

53,292

53,292

53,292

53,292

53,292

53,292

53,292

53,292

53,292

53,292

53,292

Bardorum præmia iuxta singulos cuiusque gradus,
& dignitatem.

Rhōdh i bōb rhyſ '8r 8rth Gerdb Dabbaſd, yn
berſydh anian ei Rādh.

R Rhōdh Dyſcybl Dyſcyblaidh am ei Gryddh, yv dēcroſ. Rhōdh Dyſcybl
Pennceirddiaidh am ei Gryddh, yv chweſſit a' nav ceiniavc. Ac i'v Athrav yv
vnrhyſ Rhōdh a rodhir; onyd o ſyberſyd i 'vr, i gelhir rhodhi idho ryy Dhillhēdyn
neu Dſa.

Muſicorum præmia iuxta ſingulorum gradus,
& merita.

Rhodhion i '8yr 8rth Gerdb Dant, yn ōl gradheu
eu Celbbſ dhyd.

Dyſcybl Yſpās Gradhol, ſſit o Rōdh a geiph arr bōb vn o'r tair Gryl Arbennic; ſebh ynt y Grylieu hyuny, Gryl y Nyddōlig, Gryl y Pāſc, Gryl y Sulgrynn.

Dyſcybl Dyſcyblaidh Gradhavl, a geiph dheuſſit arr bōb vn o'r tair Gryl Arbennic, ac arr bōb Neithiav Bhrenhinavl, ſebh y ſavl a dhēl o hil y Brenhin, ac
arr Neithiōrau ereilh: ac arr bōb cylch Clera vnrēth bōb tair blynedh, yvch ceiniavc a geiph.

R Rhōdh Dyſcybl Pennceirddiaidh, yv bōb vn o'r tair Gryl Arbennic, trſſit a' grōt; ac arr bōb Neithiav Bhrenhinavl, a' Neithiōrau ereilh: a' chylch Clera bōb tair blynedh, yv ſſit. A' Rhōdh Pennceirddh a bhydh yn dhyſ (o raon ſyberſyd) no Rhōdh Dyſcybl.

Bardi graduum dignitate priuabantur, qui in arte bardica,
nullum effatu dignum profectum progreſſumue
habebant.

Diradhiāden arr '8yr 8rth Gerdb ny chſmſ dhan yn
Gbradheu eu Celbbſ dhyd.

Dyſcybl Yſpās Gradhavl, ony dhyſc bōd yn Dyſcybl Dyſcyblaidh ym mhenſy tair blynedh, colhi P Rādh o 'orbhydh idhar, hyd na bō vn Rādh idhar o llymſ i maeſ.

Dyſcybl Dyſcyblaidh, ony dhyſc bōd yn Dyſcybl Pennceirddiaidh ym mhenſy tair blynedh, colhi Grādh Dyſcybl Dyſcyblaidh a 'orbhydh idhar, a ſyrthiav i Rādh Yſpās.

Dyſcybl Pennceirddiaidh, ony dhyſc bōd yn Pennceirddh ym mhenſy tair blynedh, colhi Grādh Dyſcybl Pennceirddiaidh a bhydh idhar, a ſyrthiav i Rādh Dyſcyblaidh.

Muscorum genera.

Rhydiem Cerdhorion.

Pribhardh.

Posbhardh.

Arwyddbhardh. Prybynnac a dhyrsetto i bhod yn Arwyddbhardh, gwybydded achoedh Brenhinoedh a Thryfflogion, a chybharwydd o dhirn y tri Pribhardh Ynys Prydain, nyd amgen, Myrdhin ab Morbhryn, a Myrdhin Emrys, a Thaliessin Benn Beirdd. Ac yn Gghelbhyddh Arwyddbhardhoniaeth, o rann gwybod yn berphaithe 'yr Achoedh, ac Arwyddhion, a Theilyghdair, ac odidogion 'veithredoeedh Pen-debhigion, a Bonhedhigion Cymry, odidocabh, a phennabh, a pherphceithiab (a hynny yn dhamheu) y bernir *Thomas Sionallias Moethen*, o Borth y Phynnion, yn zmyl Trebbh Gironi [Thomas Jones of Fountaine Gate.] A phân dharpho am dano, ebh a bhydd dhigon petrus y dhamvair 'alhu o honio yr hawc, 'adu yn ei ol yn Cymhar idho; na chwaith nebyr achwr, a dhichon (o rann bod morr gyphredin ac ebh ynn yr 'rybodaeth honn) 'neuthur cymeint a phryso parth ac atto.

Prydydh
neu Bhardh

Cava' hyn-

ny o dri

thyr, sebh

Telynioc.

Crydhawr.

Darceiniad.

Pedvar

Cerdhawr

Gradhol,

nyd am-

gen

Dyth rys
Gerdh-
awr yf-
sydh, nyd
amgen

Ac o'r hai ychod, hynny a elwir yn Cadeirbhardh, a bhod ynn dryn y Gadair aur neu arian ar ei Yferydd, i dhangos i bhod yn Aethro cadeirioc.

Pedvar O-

bhergerdh

awr, nyd am-

gen

Pibydh.

Hudawl.

Tabier.

Phid'ler, sebh Cerdhawr Gryth trithant.

A' Rhodh pob vn o'r pedvar hynn, sebh yr Obergerdhorion, yv ceiniac, a' chanu o e' sebhylh.

Nota.

Ynn amser Brethin Pennbeirdd a' i Hendeidieu, ynn yr amser yr oedh Gydvaladr yn Bhenhin ac yn Bennadur ar holl Dalaith y Teyrnasoedh; yna hwy a aethant i eistedd, ac i bharu ar bob thyr beth, o'r a gymrei Prydydhion y Dalaith ynn llaw, nyd amgen, ar Geighcieu Telyn a' i Chaniadeu. Ac yno y daeth yn gwr ger eu bron i ganu llygeir ar y Bragad Danneu; yr honn llygeir a bhû seml a' drwg ganthyn ei chlywed o achaw i bod ynn dybhod o lais Pibeu Morbhydd. Ac yna y gorchymynasont idhar dann bharboen, (pa bryd bynnac y delei geirbronn gyrr y bharboen) ganu o honav Mrynen Gwynedd; yr honn a dharoedh i Bhenhin Pennbeirdd ac i Gydvaladr Bhenhin yn grynabh ei dod i maes ynn eu hamser lly a' i Gydvalghorion; ac na bei i neb ganu myn iawn Grynghanedh, onyd gyd i Mrynen; o achos i bod ynn dybhod o'r Grynghanedh, a' i lhall o'r Grynghanedh. A' hyn a dyfolaetha Caniad Cebhyllir, a' Chaniad o Bhawr Dyrthieu, a' Chaniad Ieuan ab y Giobh, a' Chaniad Anhec Deri, a' Chaniad Cydgi, a' Chaniad Einiam Delynioc, a' r Caniad Crych ar y Carli, heb law llawer o Ganiadeu creill, yr hain a 'elhir eu henri ac ymarbher o nadhant, pann y mynner.

Rapsodi

Rapsodi officium.

Ssydb Datceiniad.

AC yn gyntab, ebb a dhyly Datceiniad 'rybod cyreiriav Telyn neu Grwth, a' chanu amcan o Brobhiadeu; drwy Blethiadeu yn 'warantedic; a' dvy 'Oftec a' Chlym a' Chaniad; a' i dair arr; dhéc o Bribhgeighcieu a' e' Cessailveision; a' i dri phribh Accan art dhéc, a' chanu gyd â hvy oc amcan o Geighcieu a' Phuroriaeth; a' i bedvar mesur arr hugeint Cerdh Dant, a' e' Dosparth yn iavn.

HEbhyd, ebb a dhyly medru darlhen Cymraec yn berphaith, a' i yscribhennu yn gybhiarn; ac a dhyly 'rybod ei bedvar mesur arr hūgaint Cerdh Dabhayd a' e' Dosparth, a' e' Cyghhanedheu; ac a dhyly 'rybod canu o honar 'ihūn Eghlyn Vnavd Vniarn, ac Eghlyn Prôst, a' Chyrydh deuair hirion; a' medru gossod yn iavn bôb Hengerdh o'r a gapo yn ghhamm gann aralh.

HEbhyd, ebb a dhyly 'rybod, a' medru grafaethu odhyrth y Gegin i Bhört Gwr o Vrdhas ac Enrhydedh; a' thori pôb rhyr eddyn o'r a dhelo ger y bhronn. A' i frydh oedh mym priodas Bhrenhinav, 'vasanaethu i Bhört y Bherch. A' Chôd 'wenn a dhyly bôd yn ghhylich ei Gwrth neu ei Delyn, a bho ebb ynn eu dya.

Rapsodi Fustuarij officium.

Datceiniad Penn Past'yn a' i Ssydb.

Datceiniad Penn Past'yn, a' elvir yr vn a bho ynn datcanu heb bhedru dhintcanu Tant 'ihūnan; a' hvynt a dhyly sebhyli yn ghhenav y Neuadh, a' churav y phonn, a' chanu i Gwydh neu i Ovd gyd â r dymodieu. Ac or bydh Gwr wrth Gerdh Tant lhc y delo, ny dhyly y Datceiniad hynny gynnyc na beidhar cymryd arnav ganu na Chyrydh nac Ovd, heb dheifybh cennad i'r Gwr wrth Gerdh Tant i ganu. Ac hebhyd, ebho a dhyly bôd megys Gvās i'r Gwr wrth Gerdh Tant, ac i Brydydh ym mhôb lhc ac y delo.

**Bardorum consuetudo in conuiuijs nuptialibus eorum,
qui à regio stemmate erant oriundi.**

NEithior Bhrenhinav, a bhydh pann briöder vn o 'væd y Tyvyslav. Ac vndyd a' blyrdhyn o rybydh a blydh i 'Gwr wrth Gerdh i baratôi i dhythod ynnest ynn honno y gmeir Cyph Clér, a' hynny bhydh Pēncerdh o'r goretac yno y thov llo styn dhigribh dhiadaidh arr y Pēncerdh i'r Prydydhion eraill i ganu idho ebb a' i venhau i'r Ovdh. A' i Prydydhion hynny a dhôn a' i Cerdh idho ebb, ac a' i canant arr 'oftec. A' thrannoeth y dar yntau a' i ateb idhynt hvytheu; a' dylu eu thodhlon a gant hvytheu yno. A' hynny ollh a 'notaynt ei 'meuthur 'redy cinia, er mym d' dhanrch i'r Gynulheidbha. A' i Pēncerdh ynteu neu yr Anteb, a eiddheir mym Cadair a' r ymholsyr hvynteu a bhydhynnt ynn sebhyli. Ac ynn y cybbrgh hynny y bydheir raid i'r Pēncerdh de'i sôn; gann 'odhebh i baro o nadhynt mym Cerdh dhyredyd yn ei erbyn beth bynnac a bhei dha ganthyn. A' thrannoeth (megys y doydais o'r blæn) y bydheir raid idho ynteu ateb mym Cerdh, yn ddyrghu i'r Dystu y Cyph Clér, ac idhynt hvytheu.

Domine Saluam fac Regnam.

FINIS.

Non defyderantur apud Cymbr̄os etiā Comici, Tragici, Mimographi, & medici Poet̄ antiquissimi: quorum omnium opera quāplurimā vetustissimā manuscriptis codicibus in hunc vsque diem apud nostrates conspiciuntur. Scripturę etiā & Poetrie Cymraecę non contemnenda opera; quę adhuc quoque inter nos manent plurima. Verum de nostratibus Poetis & Poetrij & eorum operibus, posthac suo loco sermonem habituri sumus.

Ac yn ôl y Cymry bhall hynn y rhennir, sebh:

Clerwr, a' e' gelbhydhyd y' Clerwriaeth, ag arr hynn y perthyn y ceigheau hynn :	Y mlenhu. Y mleny bhalu. Danwared. Goganu. Ymbil. Gwarthrudhiav.	Two Clerwry were wont to stand before the company, the one to gibe in rime at the oher extempore, to stirre mirth and laughter with their wittie quibbes, &c.
--	---	---

Teulwyr, a' e' gelbhydhyd y' Teulwriaeth, ag arr hynn y perthyn y ceigheau hynn :	Cybhanheddu, sebh y' hynny, lhavenhau dynion, a' ddbhyr y' amser, canny's lhaven y' bod yn gybhan- Haelioni. Erbynnaid, ag erbynnaid da yn deulwaidh ag yn deu- lurwaidh, heb rry bhav ymbil amdanynt.	(nedh.)
---	---	---------

Tri rhy
gerdhawr
dabhayd
ysydh:
sebh,

Iayn	Dhyfscu. Ganu. Bharnu.
Ei dri gorcheft sebh, ca- nu	Dychan heb Serthyd. I rraig y' priod heb ordherchgerdh. Yn breladaidh neu yn opheiriadaidh i' y' eglwyfig.

Clodbhôri a' moliānu	Digribhych medhyl. Haelioni. Cerdhariaeth.
Prydydh, a' e' gelbhydhyd y' Prydydhiaeth, ag arr hynn y perthyn y ceigheau hynn:	Digribbhau dynion. Gwrthneu a' gwrthynēbu gogangerdh y' Clerwr, a' go- chel goganu o honav ebh neb aralh. Vbhydhayd. Haelioni. Diveirdeb. Cariad perphaith.

Gwrthod yn dhilesc y saith Prih- syd a' r Pechodeu marvol: sebh,	Trais. Lhedrad. Balchedh. Godineb. Glythineb. Lhid. Lhesgedh. Cenbhigen.	Canny's y' rhain a dhiph- rwythant a ven, a' chobh, a' dychymyg y' Pry- dydh.
--	---	--

Ag wrth hynn y gwelir bhôd tair Collobhn neu Geigh cerdh dabhayd: sebh,

Clerwriaeth.
Teulwriaeth.
Prydydhiaeth.

Tri	Phrwythlayn	Prydydh.
	gerdhavr:	Bardh.
	febh,	Hystoriaydh.
	Obher-	Cleryr.
	gerdhavr:	Bardh y Blayd.
	febh,	Hudarl.
	Phéth a yna	Didhânu medhyl.
	phrwythlayn	Achvanec-hau cōbh ag ethrylithr.
	gerdh:febh,	Diftryv drycblrydhyliau.
	Phéth a yna	Methu
	obhergerdh:	Lhygru
	febh,	Mryhau > Pechôdau.

De iis quæ commodant, & iis contrà quæ incommo-
dant Poematibus atque Poetis.

Hæc firmam, præstantem, artificiosam, comptam & gratam reddunt Poe- sim: sc.	Iudicij profunditas.
	Linguz Cymraecæ copia.
	Inuentio singularis.
	Insignis Poetæ Authoritas.
	Raplodi Poësim recitantis præstantia. Solent enim frequen- tissime Cymræorum Raplodi seu Recitatores Poetarum carmina in publicis conuentibus accinere.
	Artificiosa Poëseos compositio.
	Styli excellentia.
Hæc imbecillam, ignobi- lem, inartificiosam, ru- dem & ingratam faci- unt Poësim: sc.	Iudicium humile depressumue.
	Vulgaris Inuentio.
	Linguz Cymraecæ inopia.
	Raplodi ineptitudo.
	Poetæ obscuritas.
	Styli ruditas.
Hæc perfectum, eximium, spectabilem & vénéra- bilem Poetam præstant, & eius furorem poeticum augent: sc.	Poetæ præcellens Authoritas.
	Confidentia.
	Indoles.
	Vsûs frequens.
	Ars.
	Disceptatio.
	Eloquentia.
Hæc deformem, inhonora- tum, contemptibilem & odiosum efficiunt Poe- tam, eiusque furorem poeticum diminuunt: sc.	Inertem
	Ignotum obscurumue
	Sordidum avarumue
	Stylo insipidum
	Mendacem
	Impudicum
	Inuentionis ingeniosæ & iudi- cij exquisiti expertem
	Poetam esse.

Pa bethau a vnânt lês, ac hebhyd pa bethau a vnânt abhlês i Gerdh a Cherdhorion.

Y petheu hynn	A gadarn-haant	Gerdh: febh,	{	Drbhnder ystyr.
				Amllder Cymraec.
	A yanhâant	{	{	Odidaug dhychymyc.
				Sathredic dhychymyc, febh yr hynn y bô payb ynn taro arnô.
	A enrhed-dhant	Gerdh: avr: febh,	{	Balder fyynnvyr ac ystyr.
				Eisieu Cymraec.
	A anystyriant	{	{	Gwiscoedh.
				Arddurdayd.
	A hôphant	Gerdh: febh,	{	Ehwynder.
				Noethi.
	A anhôphant	{	{	Eisieu cerdhariaeth.
				Aghhydâbod, neu nad ydnapper.
	A velhâant	Aven cerdhavr: febh,	{	Datceiniad eglur.
				Cyweint vneuthuriad.
	A lygrant	{	{	Dychymycbhavr arddurdayd y Prydydh.
				Dcunydhbhavr fyynnvyr.
	A velhâant	Gerdh: febh,	{	Perphaith ystyriaeth neu dhealh.
				Odidaug dhychymyc neu gyphefybu.
	A waethant	{	{	Lhêfc dhatceiniad.
				Sathredic dhychymyc.
	A barant berchi cāmola' charu	Cerdhavr: febh,	{	Anurddhas y Prydydh.
				Ethrylithr.
	A barant gashau ag amherchi	{	{	Arbher.
				Celbhydhdy.
	A laven-haant	Gerdhavr: febh,	{	Ymyrffon.
				Lhevnydh.
	A dristiant	{	{	Canmavl ei gerdh.
				Medhdawd.
		{	{	Godineb.
				Ygyrmondawd.
		{	{	Aghhanmavl ei gerdh.
				Ei datcânu myyn iawn amfer.
		{	{	Ei chanu yn berthynas.
				Bôd Cerdhavr i bharnu arnei.
		{	{	Ei datcânu yn anamfer.
				Ei chanu yn amherthynas, nyd amgen nog i'r neb nys dylyei.
		{	{	Eisieu Cerdhavr i iawn bharnu arnei.
				Haelioni.
		{	{	Digribhych.
				Clodbhôri dynion da.
		{	{	Cebydhiaeth.
				Dybhrlhydrydydh, neu bhôd yn dhibblas.
		{	{	Gogânu dynion da.
				Ei berchi.
		{	{	Canmavl ei gerdh.
				Rhodhion gwyda.
		{	{	Ei amherchi.
				Aghhanmavl, aghrhêda, a' chambharnu ei gerdh.
		{	{	Ei nec-hau o'i rôdh.

			Cy bhanfodhiad gŵedhus a' chynmul ar y geirieu a'r ymadrodhion. Amlder cymraec. Cy bhiavnder ar dychymyg, neu dychymygbhar gerdhriaeth wrth gyreiniav y Lhiv. (gerdh.
A gyreiniant	Y mad-ravdh myn cerdh: sebh,	}	Eisieu môdh i gybhanfodhi. Anamllder cymraec. Aghherdhriaeth.
A gyreiniant ac a'i telyghant	Cerdh: sebh,	}	Ehdydrydh parabl, neu hyavdder parabl. Cyweindeb synnyr, Ymrabhael ac anianawl dhealh y datceiniad. Pwl dhatceiniad. Aghhyweinrydh synnyr. Anystyriawl dhealh y parablwr. Iawn berthynas. Iawn ystyr. Iawn enaid (sebh yv hynny) Berbh. Ammherthynas, sebh, canu pêth ny chydve-dho i'r neb y caner idhav, megis moli gŵraic (am ymladh.
A aghhy-reiniant			
A berpheithiant	Y mad-ravdh myn cerdh: sebh,	}	Eisfau enaid. Camni ystyr.
A amherpheithiant			
Ynt anhep-cor	Cerdh-awr: sebh,	}	Ehdydrydh parabl i dhatcâu cerdh. Mybhyrdaw cerdhriaeth rhac ei bôd yn ghnamm.
Y pethau hynn	I gerdh-awr bhôd yn aml ei gerdh: sebh,		}
		A bârant	
A vrdhant	Cerdh: sebh,	}	Ynbhydrydh neu ysmahavch, sebh yv hynny, ylgavnder medhwl, a' synnyr bäs o bhôd yn llaven dryv bhursendaw. Aghherdhriaeth. Hengerdh yr hên Brydydhion. Avdurdaw a' dychymygbhar gyweindeb y Prydydhion nerydh dysgedic. Celbhydhyd o gerdhriaeth ny alher myned yn ei herbyn.
A amur-dhant			
A hogant	Cerdh: sebh,	}	
A bylant			
Ny chryghant	Myn cerdh: sebh,	}	
Y caca	Cerdh ar-nynt heb bhyned yn eu herbyn: sebh:		}

Y pethau

A dhyly Cerdhavr eu cerdhweidhavr } Dyly.
a'e' cyrcinias wth eu daccan fo } Gynionedd.
reilh, pann obhynner idhav: febh, } Barn ar gerdhvriaeth.

A vaherdhir rhac } Cammharnu ar gerdhvriaeth.
Cerdhavr: febh, } Dyvedyd celvydh yn ei dhyly.
Dyve anian, which is to be testie and furious.

Y petheu
hynn

Gogannerdh Clerw, ynn y llyc y pryo Prydydh; canny
trech y dylly bdd moliannerdh Prydydh, no gogannerdh
Clerw.
Cann camannerdh o Brydydh canmolédic ac avduravt
idhav: canny danrith y cæl dacciniad a dharcno
cerdh yn gwl, megys y cano y Prydydh.
Credv y hynn ny alho bdd hervydh y doethion, neu
dhyvedyd celvydh yn ystyc, a goganu yn dhiachos:
megys na dhylyeu vn ymolchi dhuvgrener, neu olchi
penn dhuwmercher: kann ny velydydh y doethion yr
vn o'r rhai hynn na'e' typhelyb: neu dhyvedyd y peth ny alho
bdd hervydh barn ar gerdh.

A dhyly Cerdhavr eu gochel: febh, } Llyma.
} Putteinia.
} Clervriaeth.

De Columna siue quantitate metrica & eius formis.

Columna metrica cymrorum, est commensurata connexio quædam, stichos siue
ordinatio, non pedum syllabicorum, vt apud græcos & latinos, sed pedum cymraeco-
rum, id est merè syllabarum, ad aurium delectationem inuenta; & propterea sic dicta,
quòd per eam tanquam stylon siue sustentaculum, omnia metrorum & carminum gene-
ra teneantur ne concidant: & à qua etiam tanquam fonte & scaturigine vniuersa Pen-
nilliorum, Paladyiorum, Bannorum & Brichiorum genera in carminibus oriuntur &
fiunt.

Columna metrica cymrorum, est commensurata connexio quædam, stichos siue
ordinatio, non pedum syllabicorum, vt apud græcos & latinos, sed pedum cymraeco-
rum, id est merè syllabarum, ad aurium delectationem inuenta; & propterea sic dicta,
quòd per eam tanquam stylon siue sustentaculum, omnia metrorum & carminum gene-
ra teneantur ne concidant: & à qua etiam tanquam fonte & scaturigine vniuersa Pen-
nilliorum, Paladyiorum, Bannorum & Brichiorum genera in carminibus oriuntur &
fiunt.

Columna

Columna
siue quan-
titas metri-
ca alia,
Colobhneu
cerdh da-
bhod ynt y
Cyhydedh

1. Trimetra & Breuissima, quae tribus: vt *Y fyd saeth*; 3.
vel *I Dhuu dhueth*. Hæc [Berrauica] dicitur, Bherabh.
Y Cyhydedh bherabh a gyghanedhir o dair syl-
abh, ac a bhydh ynn nivedh Gorcheft y Bêrdh.
2. Tetrametra & Breuis, quæ quatuor: vt *Gryphedd* 4.
Gryphedd, [Berrica] hæc vocatur, Bheri.
3. Pentametra & Candida, quæ quinque: vt *O dad* 5.
Oein Dym. Hæc appellatur [Guennica], Yenn.
4. Hexametra & Cenulea, quæ sex: vt *Brau ry* 6.
Rohar Dym. [Glastica] hæc nominatur, [Lâs].
5. Heptametra & Seruilis, quæ septem: vt *Praphydd* 7.
yd imp Ruffydd Dym. Hæc [Caethedica] dicitur, Gaeth.
6. Octometra & Transueria, quæ octo: vt *Praphydd* 8.
dyddard Maredydd Dym. [Trausedica] vocatur, Dcrys.
7. Enneametra & Rudis, quæ nonem: vt *Pry ynn rhoi* 9.
dy aur pai Henri Dym. [Truscoledica] dicitur, Driscl.
8. Decametra & Lōga, quæ decem: vt *Pry 'n' oroph dha* 10.
da pai bân Ruffydd Dym. [Hiredica] appellatur, Hir.
9. Hendecametra vel Polymetra & Longissima, quæ 11.
vndecim. [Huyalica] nominatur, Hryabh. Y Cyhy-
dedh hryabh a bhydh o vn sylabh art dhêc neu
bhry ym mhob braych, bhall art dhûll Todhaid:
megys
I bôb phair rhyddgrat i ddy Rhy: bhall y paun;
O bô od ybr i yaun, ni bô 'i' ræd heb Rys.

Pedibus
metricis, id
est syllabis
constat:
quem nu-
merum
syllabarum
non super-
grediuntur
Bardi.

Metra igitur siue metricæ quantitates habentur hæc vndecim stichorum formæ, quod
his vniuersa Cambrobrytannorum carminum genera communisrentur, his cohzreant,
ex his fiant & constituentur.

De Carmine & eius Speciebus.

CArmen est oratio metricè conscripta, vel ore prolata, certo quodam stichorum me-
trorum, tanquàm pedum maiorum & proximiorum numero constans.
Porro doctissimo cuique inter Cymræos antiquos, olim liberum erat fingere sibi peculi-
are carminum genus, modò in eo cum iudicio exacto, & ad finem vsque poematis carmen
artificiosè deduceret.

Denique cymraeci poetæ non tantùm syllabarum numerum (vt suprâ,) sed & aliud
genus quâtitatis siue Cyhydeditatis, veluti Ledhuitates, Talgromnitates, insuper & diph-
thongorum & monophthongorum naturas & qualitates proprias obseruauerunt in carmi-
nibus, sed modo à græcorum & latinorum consuetudine & vsu penitus diuerso, vt aliàs
videbitur suo loco.

Carminum

Carminum
Cymraeco-
rum tria sū-
ma genera,
Tri pribh-
rys o bhef-
sur cerdh
dabhod
ysfydh:
icbh,

Systichū,
Englyn

{	Confec-
tum,
Arbheré-
dic	Homozoryth-
micum,
Vnodl	{ Rectum, Vnion.
Inuersum, Cracca.
Isagogicum, Cyrch.
		Prosaicum seu
Solutum,
Prôst	{ Heterorythmicum, Cybhneri-
dioc.
Catenarium, Cadrynoc.
	Insue-
tum,
Diabhe-
rédic	{ Vetericinum, O'r hên ganniad.
Longipoliticum, Garhir.
Militare, Milwr.
Pugillare, Cildyrn &c.	

Homio-
stichum,
Cryydh

{	Distichū,
Deuair	{ Brachyodistichum, Bhyrrion.
Macrodistichum, Hirion.
	Caudatum, Lhosgymnoc.
Rhythmicofum, O'vdl gryydh.	

Perfluidum productumue, Todhaid.

{	● dyncum,
Grawdodyn | { Brachyostichum, Byrr.
Macrostichum, Hir. |
|---|------------------------|---|

{	Auroricum,
Hupunt | { Brachepicum, Byrr.
Macrepicum, Hir. |
|---|----------------------|--|

{	Autometrum,
Cyhydedh | { Brachyostichum, Bherr.
Macrostichum, Hir.
Enncameton, Narbann. |
|---|-------------------------|--|

Stichopo-
lyrith-
micum,
Avdl

Brachyochytum, Byrr a' thodhaid.

Macrochytum, Hir a' thodhaid.

Salebrofum, Clogymnach.

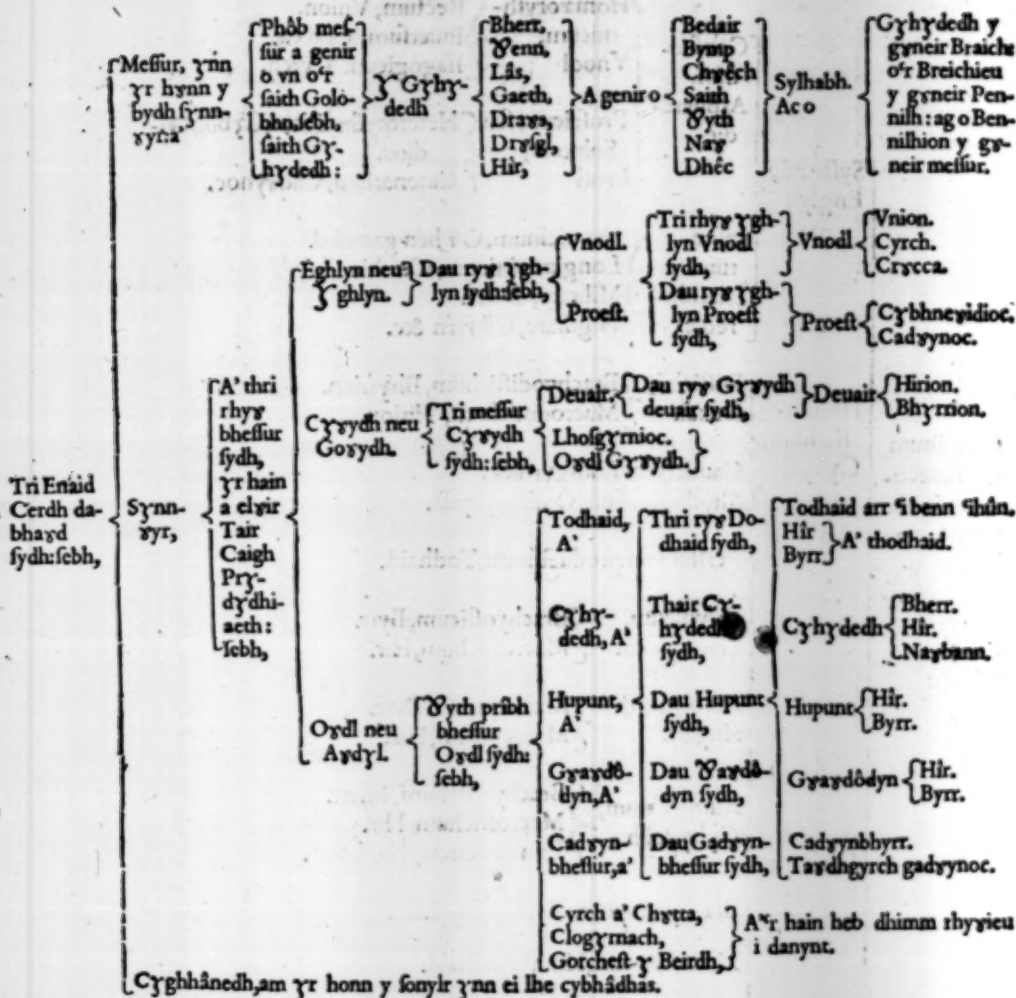
Brachyofinidicum, Cadrynbyrr.

Bardicum præcellens & singulare, Gorchest
Beirdh.

Brachisagogicum, Cyrch a' chytta.

Chytisagogicum catenarium, Tardhgyrch
cadrynoc.

Ag ebb a elhir rhannu y petheu vchod, a' dyvedud ynn y llin hynn, yfebh:

De Cyrchicis, Paladyrijs, Pennijs Pensellifue, Copulis, Pennillijs, Bannis, Guantis, Rhaguantis &c.

Dau ryr air Cyrch
y sydh: nyd ani-
gen

Cyrch Cyngghânedh, a' hynn yv gair tros yr odl, id est (post rhythmum) ynn cyrchu gair arall ag o'r Bann arall i ymgryghanedhu ag ebb, neu ynteu ynn yngyrchu at ryr air arall i gydgyngghan ag ebb, a' hynn gann gudhio a' thyr yllhu sain y Bribhodl o'e' bhlaen.

Cyrch odl, a' hynn yv gair ynn cyrchu gair arall ag o'r Bann arall i gy-
bhodli ag ebb; neu ynteu ynn ymgryrchu at air o'r Bann arall i ymgry-
bhodli ag ebb. A' [Chyrch dardhodl] y gelwir hebhyd, am y bhôd ynn to-
dhi ymmaith ag ynn dibha y Bribhodl y bô ebb yndh, ag ynn cyrchu
attô odl arall gybhâdhas idh o' hûn, a' dieithr neulhtuol i Bribhodl y
mesfur. A'r gair cyrch hynn (onyd odid) a gych attô hebhyd air y bribh
dhivedhodl i ymgryghanedhu ag ebb.

Cyrchy-

Cyrchicum.

Cyrchici
duplex:
sc.

Exosymphonicū, Heterosymphonicum, Hysterorythmicū, Allosymphonicū & Rhythmitogens, quod ad se aliud dictū ab alieno versu alliciens & inducens, quod sibi in carmine concentu respōdeat, proximē antecedentis rhythmī eiusque primarij sonum regit & occultat, vt (instar omnium) videre licet in extremo Paladyrij Vnodylici recti primo sticho, statim post principem eiusdem stichi rhythmum.

Exorythmicum, [Rhythmisorbēs & Rhythmiliquans,] quod principem propriūque propositi stichi (in quo inest) Rhythmum prorsus absorbens & liquans, seque pro proprio & genuino rhythmō intrusorie constituens, alium ex proximē sequenti sticho sibi que rhythmicē congruentem rhythmum adsciscit, concentumque subsequēntis & primarij rhythmī vnā introducit, vt patet in exemplis.

Cyrchicum, seu vnica sit vox siue plures, est dictum quoddam, quod symphoniceum vel syrhythmicum quum sit, nihilque habeat in eodem versu, quo cum symphonice aut rhythmicē concinnetur, & proximē subsequēnti versu, aliam cum qua concentum vel symphoniceum vel rhythmicum faciat, dictionem sibi acquirit.

Paladyrium & Pennum.

PRiūs Vnodylici carminis Distichon, Paladyrion; Posterius Pennion & Pensellion vocant Poetæ nostrates.

Copula siue Coniugium.

Copula nihil aliud est, quā cuiusvis generis carminis, quod pari Distichorum numero constet, Distichon quodlibet.

Pennillium Brachiūm.

PENN [Pennulh, Bann, Braych neu 'Air,] a el vir bhelhy, o achos eu bōd ynn pennu, bānu neu ynn amgyphret, ag ynn dirēdhu gvers neu versu. Cannys ny el vir na Phēnilh, na Bann, na Pennn &c. nes idhynt bennu a' dirēdhu gvers neu versu, na byrr na hir, nag vn na mry o versu neu linelhi a bhōnē.

Monostichum duplex:
sc.

Monostichum longum, quod ex brevioribus Pennillijs compositum, in eodem carminis genere reperitur; vel quod plura minora Pennillia in se contineat. Longum dicitur etiam & id, quod licet plura minora Pennillia in se non complectatur, brevior tamen Pennillio & in eadem carminis specie longius iouenitur.

Monostichon breue, & quod alia diuersa Pennillia non complectitur, & quod licet complectatur, longiori tamen Pennillio quantitate cedit.

Quantum & Rhagquantum.

GVantum & Rhagquantum sunt pausæ quædam in carminibus decantandis: quorum hoc posteriorem quidem, illud verò priorem pausam significat. Etsi in quibusdam interdum vna sola, interdum duæ, interdum tres pluresue inueniuntur pausæ: in aliquibus tamen nulla reperitur propriè dicta pausa, vt postea videbitur.

De Englynici siue Ynglynici carminis Formis,
Constitutionibus, Scansionibus &
Symphonijs.

Vnodylicum rectum.

VNodylicum, homœorhythmicum siue homœoteleuticum rectum, tetrasticho comprehenditur: cuius quidem prius Distichon Paladyrion vocatum, sedecim; posterius vero Pennium & Pensellum appellatum, quatuordecim pedibus seu syllabis constant. Ac in fine primi versus paladyrij, proxime post illius versus rhythmi principalem, consequitur Cyrchicum nominatum: quod Cyrchicum, quando primi versus rhythmus primarius in syllabam sextam terminatur, tetrasyllabum erit; Et quoties in septimam syllabam desinit rhythmus, trissyllabum erit; cum vero in octauam exit rhythmus, dissyllabum erit; at cum in nonam finit rhythmus, monosyllabum erit, ut in exemplis.

Eghlyn Vnawdl vniawn a bheisûir o dhêc sylhabh ar hugein; vn ar bymthec ynn y Palladr, dde ynn y Bann cynthab rhvgh rhvgh y gair cyrch; a' chvêch ynn yr ail Bann: a' phedair ar dhêc ynn y Penn; saith ym mhôb Bann. Neu Eghlyn Vnawdl vniawn a blydyh pann bho y gair hir yn gynthab, a' r dhau air bhyrion yn dhiwethabh. Ac myv Eghlyn Vnawdl vniawn, y dhau Bhvaych cynthab a elvir [Palladr;] a' r dhau dhiwethabh a elvir [Penn] neu [Esgylh;] o dybygaeth ar saeth bhva: ac myv Eghlyn Vnodl crvcca y bydyh yr Esgylh ynn lhe y Palladr. Ac myv Eghlyn vnawdl vniawn, o bydyh y Bribhodl gynthab ynn terbhynu ar y chvêched sylhabh, pedair sylhabh a blydyh ynn y gair cyrch: ac o's ynn y seithbhed sylhabh y terbhyna y Bribhodl, bid y gair cyrch yn dâ sylhâbhoc: ac o's ynn yr vythbhed y terbhyna yr odl, bid yn dhau sylhâbhoc y gair cyrch: ac o's ynn y navbhed y dirêdha, bid y gair cyrch yn vnsylhâbhoc.

Quemadmodum carmini accidit Scansio seu Mensuratio, ita quoque Scansioni accidit Synalæpha vocalica; quæ apud Cymros sæculis ac apud Latinos, eliso est quædam vocalis nunc ante, nunc post alteram vocalem in diuersis dictionibus in carminum scansione; in hunc modum, sc:

Gvæ yr vn dyn a garo yn dâfêl	Gvæ'r. Garo'n.
Gvæ yr vn dyn a'i gvrre yn dâfêl	Gvæ'r. Gvrre'n.
Gvæ yr vn dyn a geri yn dy ôl	Gvæ'r. Geri'n.
Gvæ yr vn dyn yn gvrre yn dy ôl	Gvæ'r. Gvrre'n. D'ol.
Gvæ yr vn dyn garo yn dy ôl	Gvæ'r. Garo'n. D'ol.
Bvriôn dyfê i bara yn dy oes	Baro'n. D'oes.
Onâ a dbelo yn dy dbyrlo.	Dbelo'n.

Sed ordine subiungamus Englynorum exempla.

Exemplum primum.

Cyrchicum tetrasyllabum:

Carmen. { Bronn braenâfê nâs Bâfê bû [DY dbrâst Dvê sâl]
Marô Tyôz Bâdc Cymru:
Bvrs Arthur bhâb aruthur bhû,
Bvrs 'n Cronicl ôybr yn crvnu.

Pvbyr cryr gvyr gvêr [I dbebbôdau]

Oedh Bbadoc hael gvêr &c.

Scansio.

Bronn-braen. &asc-nôs. bâsc-bu. dꝯ db-bræst. du8-sâl.
 Mar8-tꝯ. &ꝯ f-sædc. Cꝯ m-ru.
 B8r8-ar. thur-bbâb. ar-utbr. bbû.
 B8r8'n-cro. niel-8ybr. ꝯn-crꝯ. nu.

B vry arth wr bhâb * Ba r nith r bhû.

De re 'n c r onicl * 7yB r yn c r r nm.

RC6-
fo-
nan-
tica.

Sym-
pho-
nia

*B r th r bb * B r th r bb.*

B r n c r n * B r n c r n

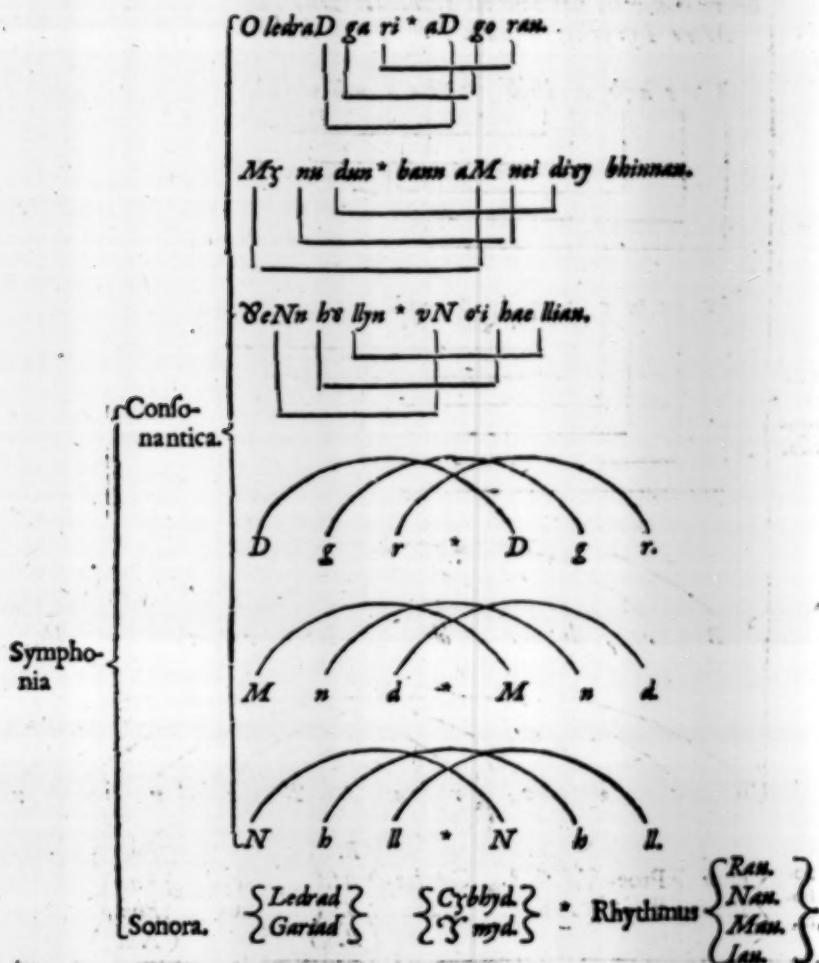
So-
no-
ra. {Bron } Proc- {Vasc.} * Cymhe- {B. } * Rhyth- {Bd. }
ra. {Braen } sticè. {Pasc.} riada {M. } mus {Ru. }
{ } { } { } {B. } {Bh. }
{ } { } { } {B. } {Nu. }

Exemplum secundum.

Cyrchicum trisyllabum.

O ledrad gariad gorau [Mynudun]
Bann amneidr y bhinnau:
Tcŷbhyd Genn y myd mau,
Genn Hellyn yn o'i haelliau.

Scanfio. { O-led. rad-gar. iad-go. rau-mŷ. nu-dun.
 Bann-am. nei-dîdy. bhin-nau.
 J-cŷ. bbyd-gŷenn. ŷ-myd. mau.
 ŷenn-bŷl. lyn-vn. o'i-hael. lian.

Ac o'r hên dhulli bhall hyn:

Marŷ Rhirid bhlaidh gŷraidh gŷrabb [Gŷbbiaŷn vn,]

A gebhais ei alabb:

Vn dŷŷ o'i dŷg odhiarnabb,

E dŷg dŷŷ a bŷŷ pennabb.

Exemp-

Exemplum tertium.

Cyrhicum diffyllabum

Carmen. { *Dily nais, ctŷybbais, bhal y clyŷ* [Deucant]
Deccabb o dby nion byŷ :
Dolur gormodh a m' dylyŷ,
Dilyn pryd eŷyn prîd yŷ.

Ynn y bymhed sylhabh y dyl y Rhagran bhôd yn vastadol.

Scanſio. { *Di-ly . nais-ctŷy . bbais-bbal . y-clyŷ . deu-cant.*
Dec-cabb . o-dby n . ion-byŷ.
Do-lur . gor-modh . am-dy . lyŷ.
Di-lyn . pryd-e . ŷyn-prîd . yŷ.

Dily nais C lŷybbais bhal y C lyŷ. Deu cant Decabb o dby nion byŷ.

Do lur gormodh a m' Dy lyŷ . dilyn P r yd eŷyn P r îd yŷ.

Cô-fo-nan-tica.

Symphonia

So-no-ra.

*C l . * C l . D c . * D c .*

*D l . * D l . P r d . * P r d .*

{ *Dily nais* } { *Dilyn* } * Cymhe { *D.* } * Rhyth { *Clyŷ.* }
 { *ctŷybbais* } { *Evyn.* } riada { *ŷ.* } mus { *Byŷ* }
 { } { } { *D.* } { } { *Lyŷ.* }
 { } { } { *D.* } { } { *ŷ.* }

Aralh.

Tr ŷ dŷybb' o gŷybb bhall gleibhiau [Herŷyr,]

O hiraeth am Degau:

A gŷynn ei bbyd o'r gŷyn bhau,

A gaei ŷŷyn o. gusânau.

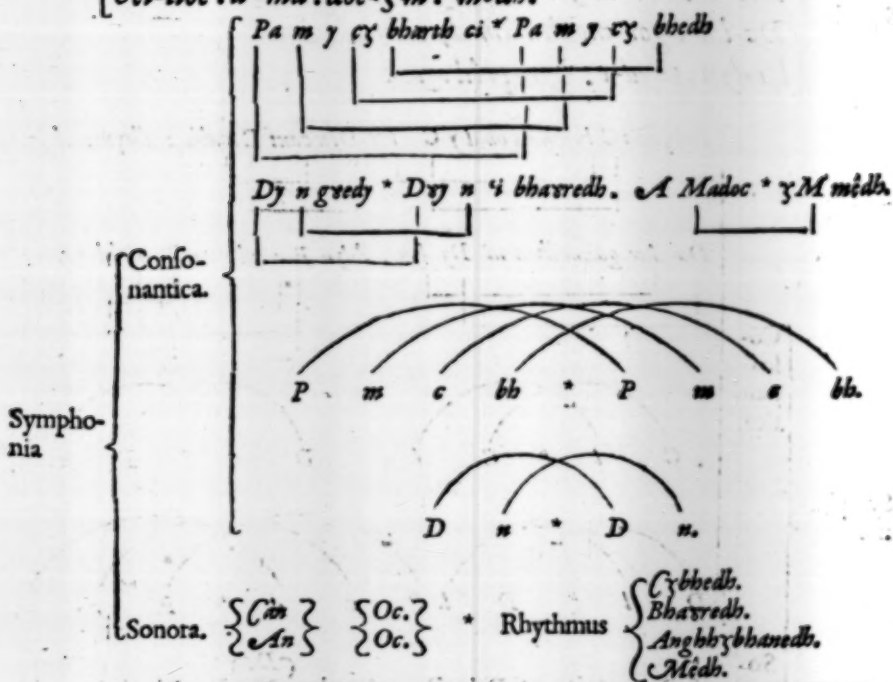
Eghlyn Vnodl vnion a Grân a Rhagran idhò, a dhoſperthir bhal vchod: eithr Eghlyn Vnodl vnion heb Ragran, a genir arr groes neu arr drays gyghhanedh ynn nechreu ei baladr. Ac ail dhulh arr ŷghlyn Vnodl vnion, yvei drays gyghhanedhu heb Ragran yndhò.

Exemplum quartum.

Cyrchicium monosyllabum.

Carmen. { Pam y cŷ bharth ci, pam y cŷ bbedb [Dyn]
 Gŷedy dŷyn ei bhaŷredb.
 Pam y cân anghŷ bhanedb,
 Ceilioc a' Madoc ŷm mēdb.

Scanfio. { Pam-y. cŷ-bbarth. ci-pam. y-cŷ. bbedb-dyn.
 Gŷe-dy. dŷyn-i. bhaŷr-edb.
 Pam-y. cân-an. ghŷ-bhan. edb.
 Cei-lioc. a'-ma. doc-ŷm. mēdb.

Ac arall yr hwnn.

Da'r gŷandŷyn yŷ 'r tŷn rhac drŷc anabb [ŷlédb]

Neu lúdhed cŷnhaubabb:

Da a' gŷiŷ rhac anŷyd gaubabb,

Da'r hynt i drin bŷyd ŷr hább.

Exemplum Recti vetusti.

Carmen. { Diobher iasnder undaŷd, [Hŷyl anaŷ]
 Haeliŷni 'r bedŷŷŷaŷd:
 ŷrthyd ail Arthur ŷrthŷaŷd,
 Cŷdŷgaŷn cadr phŷunnaŷn phaŷd.

Scanfio,

Scanfio. { Di-o. bher-iaen. der-yn. dasd-beyl. a-naen.
Hae-lia. n'r-be. dyf-saed.
Orth-yd. ail-ar. thur-Orth. saed.
Cy-ds. gaen-cadr. phyn-naen. phaed.

Diobher iaen der * yn dasd.

Hry l. anar * Hae lia ni * bedysaed.

yr t b yd ail * ar t bur * yr t b saed.

Confo-
nantica.

Cy dygaen * Ca dr.

Phynnaen * Phaed.

Sympho-
nia

N d * N d

H i n * H i n

R t b d * R t b * R t b d.

Sonora.

{ Diobher. }
{ Iaender. }

{ Cydygaen. }
{ Phynnaen. }

* Rhyth-
mus

{ Vndred.
Bedysaed.
Yrthsaed.
Phaed. }

Nota.

Ebh a elhir trawgyghanedhu y gerdh ym nechrau yr Eghlyn,
bhall hynn:

Diodb

Dúodh bby' gbbŷsan mŷnn Deŷi [f bbân,]

Gŷâe bhinnau ei rhodbi:

Jaŷn oedh a'r cŷsan eidi,

ŷman ŷynn arr bby' mîn i.

Ac ebh a elhir canu Cyghhânedh Benndolh ŷnn nechrau ŷ Paladyr, bhall hynn:

Goreu ŷyt' fbbor gorybb ŷyth [ŷn Rbi,]

ŷnn rhoi deiphr arr eŷŷth:

Arr a bbû gû gŷebêlyth,

Arr ŷ ŷydh ag a bbydh bhyth.

Eghlyn Vn- odl vnion a derbhyna veithieu myrn	{	Bogali-	{	Vn Bhocal.
		cid, ac vei-		
	{	thieu ŷnn	{	Dhry Bhocal, { Diphthogh dalgron.
		a' hynny myrn		{ Diphthogh ledhbbi.
{	Cyŷfeini-	{	Vn Bhocal a' Chytfain.	
	cid, ac vei-			
{	thieu ŷnn	{	Dhry Bhocal a' Chyt- { Diphthogh dalgron a' Chytfain.	
	ŷein, a' hynny myrn		{ Diphthogh ledhbb a' Chytfain.	

Eghlyn Vnodi vnion ŷnn terbhynu ŷnn vn Bhocal, bhall hynn:

Pei caŷn gŷ bhlŷr gŷ bble i brobbi [Rhîn,]

Cyt bei rhôn bby' gbbrogi:

Bby' neges oedh bby' nêgi,

Bby' gbbhec dhyn dêc i ti.

Eghlyn Vnodi vnion ŷnn terbhynu myrn Diphthogh dalgronn,
bhall hynn:

Dilŷnais, clŷybbais, bhal y clyŷ [Deucant,]

ŷ deccabh o dhyn byŷ:

Dolur gormodh a m' dilŷŷ,

Dilyn pryd eŷyn prid yŷ.

Eghlyn Vnodi vnion ŷnn terbhynu myrn Diphthogh ledhrybh,
bhall hynn:

(ŷlth cylh ŷyt' obbŷyl o balh dramŷy [Hoet,]

A blt máb Mathônŷy:

Vn ŷlath y th' ŷneir a' chreirŷy,

Enŷir bbyr rhŷ bir bbrât rbŷy.

Eghlyn Vnodd vnion ynn terbhynu mynn vn Bhocal a' Chyrfain,
bhall hyun:

Laenllys lys gŷiŷ Rys geinbhret [Y cateu,]

Cedernit Edelphret:

Lhyŷ dibhei lhyŷyaŷdŷr Dybbet,

Lhabbyn gŷnnŷ ŷeir penn creir crēt.

Eghlyn Vnodd vnion ynn terbhynu mynn Diphthogh dalgronn a'
Chyrfain, bhall hynn:

Obber o iaender undaŷt [Hŷyl anaŷ,]

Haelyŷni bhedhŷŷŷaŷt:

ŷrthyt' eil Arthur yrthŷaŷt,

Cadŷgaŷn cadŷr phŷnnaŷn phaŷt.

Eghlyn Vnodd vnion ynn terbhynu mynn lhedhŷbh Dhipthogh a'
Chyrfain, bhall hynn:

Cathleu Eos nŷr Ynn oet [Y cigleu,]

Neu gobhen gobbal hoet:

Caethlebb herŷodhebb biroet,

Cethlydh ceim aŷēnydh coet.

Nota.

Goffodiad, [Dodiad, Rhodiad] yw atebiad y bumhed ŷylhabh o Baladr Eghlyn Vnodd vnion i ryŷ ŷain mynn rhyŷ ŷylhabh o'r blaen: a' r ŷylhabh honno a bhydh nailh ai y gyntabh, ai r ail, ai r drydedh, ai r bedŷaredh. A' Goffodiad y gelwir, am ei bŷd gwedy ei goŷŷod i ateb i ryŷ ŷain o'r blaen; a' hitheu yn rhyŷ pauŷa; megys ynn yr enŷampleu ifod.

Goffodiad	{	Gyntabh: megys <i>Mair Bhoryn dhisair</i> . Neu <i>Dyn ybbiŷnn a' obbyn</i> &c.
neu Pauŷa y		a' r gyntabh ynn ateb i' r bymhed.
Paladr ynn		Ail: megys <i>Dissair ydys Mair</i> . Neu <i>Pymthryth ryŷŷŷaŷgŷyŷth</i> &c. a' r
y bymhed		ail ynn ateb i' r bymhed.
ŷylhabh ynn	{	Drydedh: megys <i>Moryn Bhair dhisair</i> . Neu <i>Y Marchoc byrioc</i> &c.
ateb mynn		a' r drydedh ynn ateb i' r bymhed.
ŷain i' r		Bedŷaredh: megys <i>Ceraŷt ŷylas lān</i> . Neu <i>Yn Rhi dibhyrr ŷŷrr</i> &c. a' r
		bedŷaredh ynn ateb i' r bymhed.

Ac nyd ettyb y bymhed ŷylhabh o baladr Eghlyn, onyd i' r gyntabh, i' r ail, i' r drydedh, ac i' r bedŷaredh ŷylhabh.

Ebh a gephir Eghlyn heb vn ŷylhabh ynn ateb i' r bymhed; onyd bŷd yr 'orphaŷŷ-bha neu r' offodiad arr y bymhed, yn riŷad, ac yn draw gyghhānedh bhall hynn:

Soniŷn am danat Polysēna,

Ail Elen Diadēma.

Ag ŷeithieu y dechreuir Eghlyn Vnodd vnion a' chroes Gyghhānedh, arr y dālŷh y gŷnaeth Gyto 'r Glynn, bhall hynn:

Da gennym i'ſ dëg ynys [Draſ redëg,]

Dreſy oreudir Poſys:

Da bhû hſyl dôbh yſ hoyſlys,

Dybhod treſy Deibbi at Rys.

Yma y mac yr orphrysſbha arr y bymhed ſylhabh, er bôd y groes gyghâ-nedh ynn y Paladr; ac er bôd ynn dechreu yr Eghlyn arr y gyghânedh: y pëth ſydh dhicithr ei ghyred.

Ereilh a edrydh y Dosbarth vchod ynn y lhûn hynn, ſebh: Grân neu Grânt yv pôb gorphrysſbha hyd y bymhed, a'r bymhed a elvir Rhagrân neu Rhagrânt.

Ac o bydh y	{	Vnſylhâbhoc,	{	Bid y Rhag-	{	Bedvarſylhâbhoc.
Grânt yn		Dhausylhâbhoc,		rânt yn		Drifylhâbhoc.
		Drifylhâbhoc,				Dhausylhâbhoc.
		Bedvarſylhâbhoc,				Vnſylhâbhoc.

Am bhôd yn rhaid i'r Rhagrânt neu'r goffodiad derbhynu ynn y bymhed ſylhabh o'r Paladr.

Ac Effawmpleu y Dosparth vchod, bid y rhai hynn, ſebh:

Y Grân yn vn- ſylhâbhoc, y Rhagrân yn bed- varſylhâbhoc.	{	Penn [Caſr ynys ſenn] i ſinio [Aliſns,]
		Oedh ſiliam Jarlb Pennbro:
		Penn Brytſon o'r Dſenn aur dô,
		Paſl gynt ynn dſyn pël ganto.

Y Grân yn dha- ſylhâbhoc, y Rhag- rân yn drifylhâ- bhoc.	{	Argtſydh [Dus Cûſtſydh] yſ Celi [Jrgtſydh,]
		A' m' argtſydh, vn a' thri:
		Argtſydhſalch y'r argtſydh,
		Argtſydh nêbh yſ 'n argtſydh ni.

Ac dyma Eghlyn Vnodl vnion arall ynn cybhochri trey yr Eghlyn; a' hynn ſydh 'orchest. A'r Eghlyn hynn a vaſanaetha ynn lhc ſampl o'r ail yn ſân, a'r bu-med yn Rhagrân.

Gronyn o bonyn henſyd [Eiriônyn,]

Gronyn a goſreiniſyd:

Gronyn gonyl ag anſyd,

Gronyn yn gſnrhônyn rhſyd.

Sion Brynnoe vth Golryn brithynn.

Deſcriad eny Gruphydh Benn Rhav o'r aphaith, id eſt ab affectu. Ac ynn yr Eghlyn hynn hebhyd, y mac y Grân ynn yr ail, a'r Rhagrân ynn y bumed ſylhabh.

Ny *ŷnn* [*Enŷ r bŷnn*] 'ŷr honnaid [*ŷr lln*,

Nid iadn cŷ ŷiriaid:

Un a'e' benn ŷrth ŷ bhennaid

Ac ŷrth ŷ lhaŷr a garth lhaid.

Ieuan Deulwyn.

*ŷ Grân yn drisylh-
âbhoc, ŷ Rhagrân
yn dhaufylhâbhoc.*

{ *(bŷi yŷ 'r tair [Cadair] chŷi yŷ 'r cŷn [O neb],*
(bŷi a ŷnaeth bôb elbhûn:
(bŷi ŷ dyŷ 'r tâd credâdun,
(bŷi yŷ dau chŷi ŷ dyŷ vn.

*ŷ Grân yn bedrar-
fylhâbhoc, ŷ Rhag-
rân yn vnŷylhâbhoc*

{ *Arglŷydh daear [ŷâr] arglŷydh yd [A'gŷêlht,*
Arglŷydh gŷynt ŷr bolbbhyd:
Arglŷydh nêbb ŷrŷ bebbhyd,
Arglŷydh i bôb arglŷydh byd.

*ŷr Eghlynion vchot a dherbynnaid gann bhy hên Annŷyliad a' m' Cŷbhvlâdŷr Gri-
lini Genoldrebh [Captain Middleton] o ŷrydh Dhimbech.*

Nôt arallh.

Crîŷt coron a' bron lbe braeniŷyd [ŷn glâbb,]

[Croyŷabb] brâphabb] brophŷyd:

Croes Duŷ dhetŷ Crîŷt adholŷyd,

Côr lhaŷn nerth Caer lleon ŷyd.

Gochel ŷ Sîrdoes

*ŷiliam Egrâd Athro Pencerdh a' e' cânt. ŷn ôl gair Cyrch ŷ Rhagrân yn vnodd.
Barned ŷr Athrâvon.*

Dosbarth Deheubarth dŷ hûn [Morr deitŷgb]

ŷŷ [Darofŷŷgb] droŷtun:

Dŷ bhar chŷyrn Deibbr eŷch' arnun,

Dŷ rym oedh i dri am rûn.

*ŷiliam Egrâd Athro Pencerdh a gânt hynn hebhyd. A' gorphŷysbha ŷ Rhagrân
ynn ŷ bedvâredh ŷylhabh, a' r Odl ynn ŷr ail ŷylhabh. Barned ŷr Athrâvon. A' hynn
olh a dhyrâv Levys Morgannŷc, ag a' ŷcribhennodh am y dhau Eghlyn vchod ynn ei
lybhr o' ilar chûn.*

Gweloch' lle rhibhais y bedwaredh sylhabh, a'r ail vedy hytnny, ym mhôb vn o'r dhau Eghlyn.

Y Rhagwant yn vnodd, sebh y rhynny, yn Gyghhânedh Sain. Cannys

Cyghhânedh $\left\{ \begin{array}{l} \text{Sain} \\ \text{Vnodl} \end{array} \right\}$ yr vhrhyr bêth ynt.

O'r gaeth ac o'r drwsyl Gyhydedh y daw y Paladr. Ac o's ynn yr sythbhed sylhabh y bydh y Bribhodl, y Paladr a saibh arr y drws Gyhydedh: o's ynn y navbhed sylhabh y bydh yr Oedl, arr y drwsyl a'r gaeth Gyhydedh y bydh y Paladr: a'r penn diwethabh i'r Eghlyn a bhydh arr y gaeth Gyhydedh. Mall y gweloch' o'r blaen.

Vnodylicum prauum seu inuersum.

Homœorythmicum praposterum inuersumue, est cum penselion seu cuspis priorem; paladyrion truncusue posteriorem in tetraſticho locum obtinet; homœorythmico recto oppositum, & eius planè (quo ad ordinem) hysteronproteron; alioquin eodem quo rectum syllabarum numero constans, in hunc modum.

Eghlyn Vnoddl crœcca, a bhydh pann bho y Paladr yn ôl, a'r Penn ym mlaen; sebh y rhynny, yn y gwrthwyneb i Vnoddl vnïawn, eithr y bhôd ynn vn bhesur ag ebh yn v-nig. Neu pann bho y Gair hir yn dhiwedhabh, a'r dhau air bhyrrion yn gyntabh.

Cytdhosparth i Vnodl vnion a' Chrœcca.

A Messur Eghlyn Vnodl vnion a' chrœcca, pôb vn o honynt, yw dëc sylhabh arr hugint; vn arr bymthec ynn y Gair hir, a' saith ym mhôb vn o'r dhau bhyrrion: ac ynn y Pennilh hir gweithieu y bydh yr Awdl gyntabh ynn y seithbhed sylhabh, ac yna y Gair Todheid dros yr Awdl a dhyly bôd yn drisylhâbhawc: ac weithieu ereilh y bydh yr Awdl gyntabh ynn yr sythbhed sylhabh, ac yna y Gair Todheid dros yr Awdl a dhyly bôd yn dheusylhâbhawc: gweithieu ereilh y bydh yr Awdl gyntabh ynn y navbhed sylhabh, ac yna y Gair Todheid dros yr Awdl a dhyly bôd yn vnsylhâbhawc. Ac ynn vnredh a' hynny y bydh ynn y Cyspl o Dodheid, ac ynn y Pennilh hir o Srawdodyn.

Neu bhall hynn:

Eghlyn Vnodl crœcca a dhoſperthir ac a bhesûrir o'r vn dulh ac Vnodl vnion, ac o'r vn Golobhneu; ond bôd y penn cyntabh ynn y diwedh, a'r penn diwedh ynn y cyntabh: onyd nadd yw morr vedhus i'r Gyghhânedh bêngolh bhôd ynn niwedh y Crœcca, ac ydyw ynn nechreu yr Vnodl vnion, ond ei gyghhânedhu o'r Gair cyrch arr Gyghhânedh vnoddl.

Neu ynteu bhall hynn.

Vnodl crœcca y Palladr o bedair sylhabh arr dhëc, bhall Cyrydh deuaire hirion, a'r diwedh bhall Palladr Eghlyn Vnodl vnion, o vn sylhabh arr bymthec, bhall hynn.

Dy bbedbgryn dyd' vbbz dghalh,

Dy Gdrr ny delad a' gsalh:

D'arbbërau dian dealh [Doeth barabl]

Doriad abl deſr dibalh.

Exemplum

Carmen. { I'r ganghenn lenn arr lanmerch,
A rodhais yn argydd ferch:
A' chudynnau brgy'n o cheid annerch [Hardh]
I glacrbbardh eglurbherch.

Scanfio. { I'r-gan, gbenn-lenn, arr-lan, nerch.
A-rodd, ais-yn, ar-ŷydd, ferch.
A'-chu, dŷn-nau, brŷyn-o, cheid-an, nerch-bardh.
I-glacr, bbardh-e, glur-bbŷrch.

ſIr gaughenn Le nn * arr Le nnerch.

A Ro dhai s * 3n aRy dh serch.

A Chu dy nuan brayn o * Chei d a nnerch bardh i

*G lac r bha rdb * eG lu r bhe rch.*

Con-
sonã-
tica.

L NW L NW R db s * R db s.

Sym-
pho-
nia

*Ch d m m * Ch d m m.*

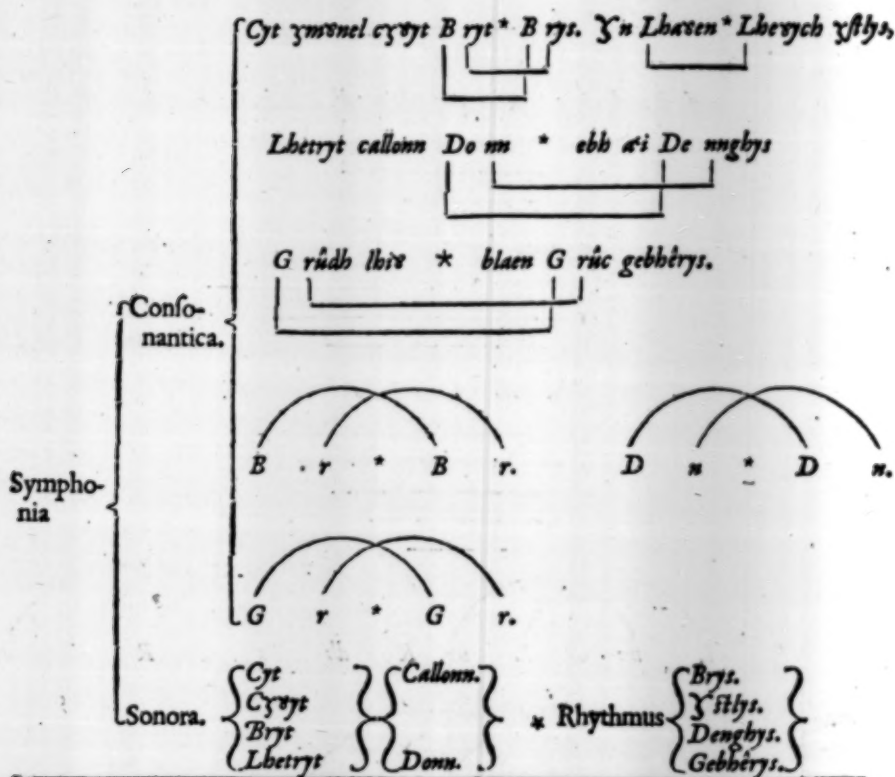
$G \quad l \quad r \quad bb \quad r \quad * \quad G \quad l \quad r \quad bb \quad r$

Sonora. { Gangbenn. } Cymbel- { A } Rhyth- { Lannerch. }
 { Lenn. } riada { A } mus { Serch. }
 { Lann. } { A } { Annerch. }
 { } { } { Estwylherch. }

Exemplum Veterum.

Carmen. { Cyt ymōnel cȳȳt bryt brys,
ȳn lhaſen lbeȳych ȳſtlys:
Lhetryt callonn donn ebb aī denghys [Grūdb]
Lhiſ blaen grūc gebbērys.

Scanſio. { Cyt-ȳm. ſnel-cȳ. ȳt-bryt. brys.
ȳn-lha. ſen-lhe. ȳych-ȳſt. lys.
Lhet-ryt. cal-lonn. donn-ebb. aī-den. ghys-grūdb.
Lhiſ-blaen. grūc-ge. bbē-rys.

Vnodylicum ſeu Homœorythmicum
cyrchicum.

HOMœorythmicum cyrchicum (ita vocatum quòd cyrchicam diſtichonem in poſteriori ſui diſtichò habeat) viginti oſto pedibus Cymraecis, id eſt ſyllabis menſuratur; tetraſtichòque conſtat integro, vt Rectum & Prauum : cuius ſinguli verſus ſingulas ſeptenas ſyllabas continent. Paladyrion quidem poſſidet æquale Pennillio Diſtichòue homœoſtichi macrodiſtichi, penſelion ſiue cuſpidem homœoſticho rhythmicoſo confirmem.

lem. Tribus tantum primarijs rhythmis potitur. Tertius enim principalis rhythmus à cyrchica dictione proprium rhythnum habente, aboletur prorsus. Inimicatur nanque cyrchicon perpetuo cuius principi rhythmo, eundem vel penitus absorbendo, vel saltem illius sonum obscurando. Et propterea [Gair Todhaid] appellatur.

Egbllyn gair cyrch.

Egbllyn Vnodl cyrch a bhefûir o rŷth sylhabh arr hugain; faith ym mhôb vn o'i bedvar Bann: a'r Palladr bhall pennulh o gŷrydh deuair hirion, a'r Penn bhall Awdgŷrydh.

Neu bhall hynn.

Egbllyn Vnodl cyrch, a bhydh pann bhô y dheuair bhŷtrion yn gŷntabh, a'r gair hîr yn dhiŷethabh: a' hynn y bhydh a'r gair cyrch yndhav. Ac ny bydh namyn teiravdl yn nhav, o achav y gair cyrch. A'i bhefûir yŷ rŷth sylhabh arr hûgaint, feith myŷn pôb vn o'r dhau Bennilh bhŷtrion, a' phedair arr dhêc ynn y Pennilh hîr: a'r sylhabh gŷrch ynn hynn, a dhyly bôd ynn y feithbhed sylhabh; a'r sylhabh a gŷrcher a dhyly bôd yn vnbhed sylhabh arr dhêc.

Neu ynteu bhall hynn.

Egbllyn Vnodl cyrch a bhefûir o rŷth sylhabh arr hûgein, ynn hynn y bydh pennilh ynn y palladr o bedair sylhabh arr dhêg, bhall Cŷrydh deuair hirion yn vnodl: a' phenulh o faith sylhabh yn ymrabhael odl a'r pennilh dŷræthabh: a'r drydedh sylhabh neu 'r bedværedh ynn ateb i'r drydedh; a'r odl dŷræthabh yn vnodl a'r dhyŷ gŷntabh, ac a genir bhall hynn.

Dŷ rann bbâb diergin bbôdh,

Doeth iasnbheistr nat o th' anbbôdh:

Doe bbilioedh i th' dai bbetgâs,

Dann dŷ râs da iasŷn dŷ rôdh.

Exemplum recentiorum

Poetarum.

Carmen. { *Diboen bherch Goel Godêboc,*
J Grêd y peraisŷ Grôc,
Vgain trŷ chant a'i ŷrantu,
Oedh oed Jeffu Dws dŷŷŷoc.

Scanŷio. { *Di-boen. bberch-goel. go-dê. boc.*
J-grêd. y-pe. raisŷ-grôc.
V-gain. trŷ-chant. a'i-ŷran. tu.
Oedh-oed. Jef-su. Dws dŷŷŷoc.

DD boen bherch * Gœl GoDd bu: I G rîd * y pœaif y G rîc.
 Vgein trychaN : * a'i traN tu. Oedh oed Ieffu * Dwy Dryffoc.

Sympho-
 nia con-
 sonanti-
 ca.

D b * D h G r * G n
 N t * N t D ff * D ff

Exemplum Veterum.

Hunydb birloes * i bŷstlys, Al. Hunic.
 Gŷymp * i lhin yn * i lhaesgrys:
 Gŷnnlhis eŷyn gŷennndonn iaŷn,
 O dbŷbhr eigiaŷn pan dbēnghys.

Scanſio. { Hu-nydb. bir-loes. i-bŷst. lys.
 Gŷymp-i. lhin-yn. i-lhaes. grys.
 Gŷnn-lhis. e-ŷyn. gŷenn-donn. iaŷn.
 O-dbŷbhr: ei-giaŷn. pan-dben. ghys.

Hoc exemplum ſola meſura contentum, nulla omnino ſymphonia potitur. Veteres etenim poetæ in ſuis carminibus, nullo ſerè conſonantium inter ſe concentu exacto aut ſymphonia utebantur.

Nyd oedh Gyghhânedh ynn yr hên amſer, onyd o dhamſio.

Aralh o'r hên Dhûlk.

Er a bhô eifieu dodrebbn,

Eſgyd dbû a' bottas lebbn:

Mŷy na'r Bbŷyalch i'ŷ hên nyth.

Ny abêl e' byth drachgebbn.

Proſaicum heterorythmicum.

Proſaicum ſolutumue heterorythmicum, tetraſtichon eſt; cuius ſinguli verſus heptametri ſimul iuncti, & in vnus carminis quaſi corpus coacti, ſinguliſque ſinguli mutati, & à ſeſe inuicem diuerſis rhythmis conſtantes, viginti & octo ſyllabas metricas conſiſcunt, pro carminis conſtitutione, in hunc modum.

Prôſt

